

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W2KG229481	ImageGroup:	I2KG230235
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	བྱང་རྩེ་འི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན། byang rtse'i phar phyin spyi don/
Author:	སྤྱིན་པ་དར་རྒྱས། sbyin pa dar rgyas/
Descriptor:	n/a
Original Publication:	gangs can khyad nor dpe tshogs/;589
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang gis bsgrigs/
Date:	[n.d.]
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Buddhist Digital Resource Center, 210 South Street, FL 1, Boston, MA 02111. Comments: 1/2022

༡། བྱང་ཆེ་འི་པར་ཕྱིན་གྱི་དོན།

མཛད་པ་པོ། བྱང་ཆེ་གྱི་པར་དང་རྒྱུ།

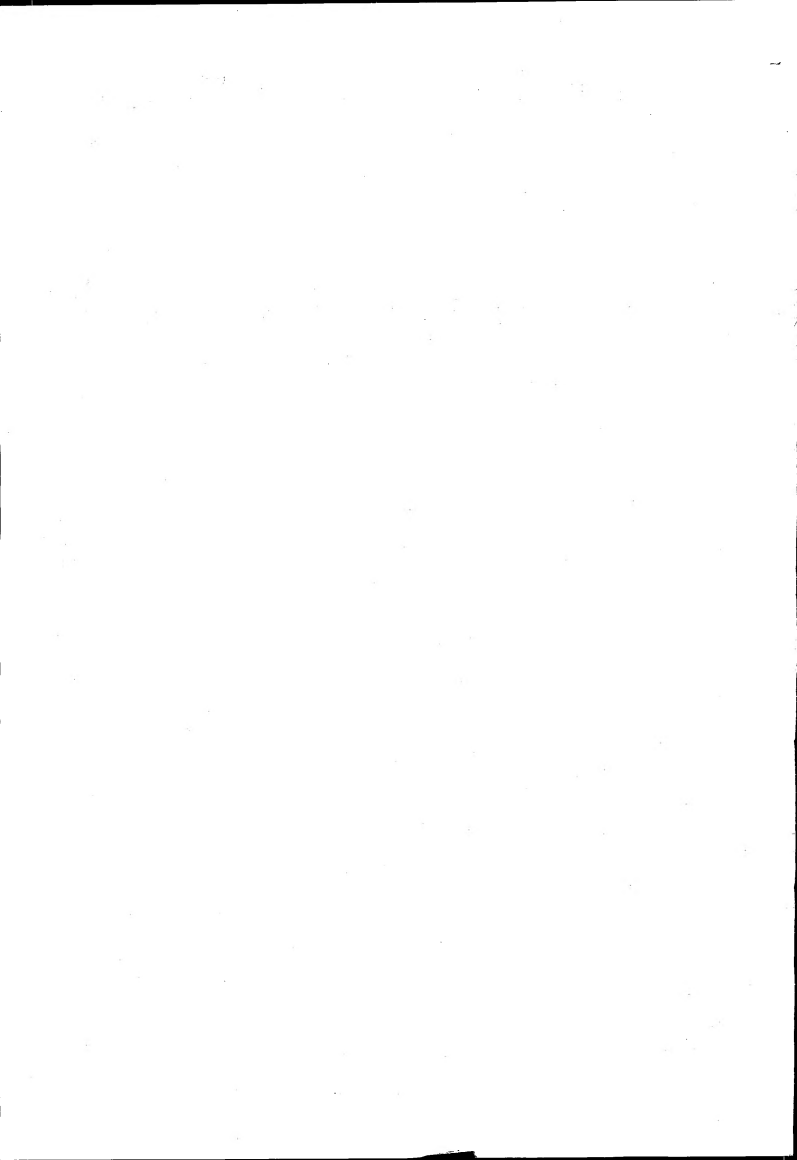
སེར་གཙུག་ནང་བསྐྱེད་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བ་ལྟ་བུ་གྲྭ་གས་སྤྱི་ག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

༡། བྱང་ཆེ་འི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དོན།

མཆོད་པ་ལོ། བྱང་ཆེ་འི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དོན།

སེར་གཙུག་ནང་བསྐྱེད་དཔེ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁུངས་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་དོན།

དཀར་ཆག

མཁམ་མཆོག་གི་ཕ་དང་ཕྱུས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཡང་དག་མཐའི་ཁྱི་དོན་

ཁྱི་དམན་ཡིད་ཀྱི་ཕྱན་མེད་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །(1)

མཆོད་བརྗོད་དང་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་བ།(1)

གྲག་གཞུང་གང་ལས་འཕྲུལ་ཚུལ་བཤད་པ།(1)

གྲག་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།(2)

ཁྲག་གཞན་ལུགས་དགག་པ།(2)

གྲག་འདིར་བཞུན་ལམ་གསུམ་རོས་བབྱང་བ།(2)

གྲག་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་ཚུལ་བཤད་པ།(16)

གྲག་རྟོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆད་བཤད་པ།(22)

གྲག་འདིར་བཞུན་ཡང་དག་མཐའ་རོས་བབྱང་ནས་དེ་མཆོད་ཏུ་

བྱས་པའི་ཆད་བཤད་པ།(30)

ཁྲག་རང་ལུགས་བཞག་པ།(40)

གྲག་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བཤད་པ།(40)

གྲག་འདིར་བཞུན་ལམ་གསུམ་རོས་བབྱང་བ།(42)

གྲག་རྟོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆད་བཤད་པ།(43)

གྲག་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པའི་ཆད་བཤད་པ།(44)

གྲག་འདིར་བཞུན་ཡང་དག་མཐའ་རོས་བབྱང་བ།(44)

ཁྲག་ཆད་པ་སྤྱང་བ།(45)

མཁུག་བྱང་།(47)

མཁམ་བྱ་བ་ལྟོན་པ་དང་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཁྱོད་རྒྱ་

ཁྱོ་གསལ་གཞན་གྱི་མཁྱིན་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སྟེ།	(49)
མཚན་བརྗོད་དང་ཚུལ་པར་དཔ་བཅའ་བ།	(49)
གཞུང་གི་འཕྲོལ་འགྲོད་པ།	(49)
གཞུང་དོན་བཤད་པ།	(50)
༡༡ ཆ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་དོན་བཤད་པ།	(50)
༡༢ བསྟུལ་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བ།	(53)
༡༣ གསུམ་པ་མྱེ་དོན་བཤད་པ།	(54)
༡༤ ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།	(54)
༡༥ ཆོས་འཁོར་གྱི་དབྱེ་བ།	(54)
༡༦ རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་བཤད་པ།	(54)
༡༧ ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བཤད་པ།	(60)
༡༨ ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་བརྗོད་བྱའི་སྒྲ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	(60)
༡༩ ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་གཉེན་པོའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་བ།	(61)
༢༠ དྲང་རེས་གྱི་མདོའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	(65)
༢༡ ལེགས་ཅན་པའི་ལུགས་གྱི་དྲང་རེས་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	(66)
༢༢ རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་གྱི་དྲང་རེས་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	(70)
༢༣ ཐལ་འཕྱར་པའི་ལུགས་གྱི་དྲང་རེས་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	(77)
༢༤ ཆོས་ལུང་གི་ཚད་བཤད་པ།	(84)
༢༥ ཆོས་འཁོར་གྱི་སྒྲ་བཤད།	(85)
༢༦ ཆོས་འཁོར་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ།	(86)
མཁྱུག་བྱང་།	(88)

མཁམ་མཚན་གྱི་ན་པ་དང་ལྷན་དཔལ་བཟང་པོས་མཚན་པའི་མཉམ་བཞུག་

ཆུ་དྲན་གསལ་པའི་མེ་མོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། (90)

མཚན་པར་བརྒྱད་པ། (90)

གྲག་གཞུང་གང་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་བཤད་པ། (90)

གྲག་གཞུང་གི་དྲན་བཤད་པ། (90)

གྲག་ཆུ་དྲན་བཤད་པ། (95)

ཁྲག་ཐེན་ཐེམས་བཞུད་ཀྱི་ཉེན་བཤད་པ། (95)

གྲག་གཞུང་ལྷན་པ་དགག་པ། (95)

གྲག་རང་ལྷན་པ་ཞུགས་པ། (105)

ཁྲག་ཐེན་ཐེམས་བཞུད་ཀྱི་ཆུ་བཤད་པ། (107)

ཁྲག་ཐེན་ཐེམས་བཞུད་ཀྱི་རྩ་བོ་བཤད་པ། (108)

གྲག་ཐེན་ཐེམས་བཞུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། (108)

གྲག་ཐེན་ཐེམས་བཞུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། (110)

ང་གྲག་དཔའི་སྒྲོ་ནས་ཐེམས་བཞུད་ཉེར་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། (110)

ང་གྲག་སྒྲོ་ནས་ཐེམས་བཞུད་ཉེར་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། (111)

ང་གྲག་མཚན་པའི་སྒྲོ་ནས་བཞུད་དབྱེ་བ། (111)

ང་གྲག་བཞུད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཞུགས་ཏུ་དབྱེ་བ། (112)

ང་གྲག་བཞུད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། (113)

ང་གྲག་རྩ་བོའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་ན་འཇུག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། (114)

ང་གྲག་དཔའི་བྱུང་གསལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། (117)

གྲག་སྒྲོ་ན་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། (118)

ང་གྲག་མཁམ་པ་ཐེ་མའི་ལྷན་པ་འཁོད་པ། (118)

ང་། རང་ལུགས་ལ་སྒྲིན་འཇུག་གི་བྱང་པར་བཤད་པ། (119)

ང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ། (125)

གང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པན་ཡོན། (131)

མཇུག་བྱང་། (132)

ཁྱེ་བཙུན་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲུང་བའི་པར་ལྟོན་གྱི་ཐུག་དོན་

ལེགས་བཤད་རྣམས་འབྱེད་ལམ་སྐབས་དང་ཚེ་རྒྱུ་ཆ་བཞུགས་སོ། (134)

གྲ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་ལམ་བཤད་པ། (134)

ཁྲ་རྒྱུར་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ། (134)

ཁ་ཡ་བཞེན་པ་རྒྱུར་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ། (136)

གྲ་ཐེག་ཆེན་རྒྱུར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། (136)

ག་ཡ་ཐེག་ཆེན་རྒྱུར་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ། (136)

ག་ཡ་སྐྱོ་མའི་རང་བཞིན། (137)

གང་སྐྱེ་ཚུལ། (137)

གཤམ་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱང་པར། (138)

གཤམ་ཅུང་འཁྱིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར། (140)

གཤམ་སྐྱོ་རིག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། (147)

གཤམ་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུར་ལམ་ལས་བྱང་པར་ཏུ་འཕགས་ཚུལ། (150)

གཤམ་སྐྱེ་བཤད་པ། (154)

གྲ་ཡོ་མིང་གི་རྣམས་གྲངས། (155)

གྲ་ཡོ་སྐྱེ་བཤད་པ། (155)

གྲ་ཡོ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྣམས་གཞག་བཤད་པ། (173)

གྲ་ཡོ་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཤད་པ། (177)

ཁ༡ མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ས་མཚམས།.....	(177)
ཁ༢ མཐའ་དབྱེ་བ།.....	(178)
ག༡ གཞན་ལུགས་དགག་བ།.....	(178)
ག༢ རང་ལུགས་བཞག་བ།.....	(183)
ང༡ ཉན་ཐོས་ཞེ་པའི་ལུགས།	(183)
ང༢ ལེམས་ཅམ་པའི་ལུགས།.....	(185)
ང༢ དབུ་མ་པའི་ལུགས།	(192)
ག༣ ཚད་པ་སྤང་བ།	(194)
ག༤ ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་བ།.....	(195)
ག༥ ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།	(197)
ག༥ སྐྱབ་བཤད་བ།	(198)
ཁ༡ ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པ་སྦྱིར་བཤད་བ།	(198)
ཁ༢ སྐྱབ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་བ།	(199)
ག༥ འཇུག་སྦྱབ་བཤད་བ།.....	(200)
ག༦ ཆོགས་སྦྱབ་བཤད་བ།.....	(202)
ག༧ དེས་འབྱུང་སྦྱབ་པ་བཤད་བ།	(202)
ག༨ དངོས་པོ་བཟུང་མཚན་བྱེད་ཀྱི་དོན་བརྟན་བྱ།.....	(204)
མཇུག་བྱང་།	(207)
སྐབས་གཉིས་པའི་སྒྱུ་རྒྱུ་གསལ་བའི་སྒྲན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །.....	(210)
མཚན་པར་བརྗོད་བ།.....	(210)
ག༡ མཚམས་སྦྱར་བྱི་གཞུང་འགྲོད་བ།.....	(210)
ག༢ ལམ་ཤེས་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གྲངས་བརྟན་བ།	(212)

ཁ༡ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།	(213)
ག༡ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད།	(213)
ག༢ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ།	(213)
ང༡ གེགས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །	(216)
ང༢ མཐུན་ཁྱེན་བྱང་རྒྱལ་མཚན་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག ། ...	(220)
ང༣ ཉེར་ལེག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །	(221)
ཅ༡ མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་བྱུང་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་འགོད་པ།	(225)
ཅ༡ མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུང་པ་བཤད་པ།	(230)
ཅ༢ འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།	(233)
ཅ༣ རང་བཞིན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །	(234)
ཅ༤ བྱེད་ལས་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །	(242)
ཁ༢ ཉན་ཚིག་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།	(243)
ཁ༣ རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།	(258)
ཁ༤ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།	(264)
ཁ༥ ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ།	(272)
ཁ༦ མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(274)
ཁ༧ མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ།	(275)
ཁ༨ བསྐྱོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(276)
ཁ༩ རྟེན་གཏུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(277)
ཁ༡༠ རྒྱལ་བ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(278)
ཁ༡༡ རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(280)

ངཨ བྱང་མེས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་

སྤྱི་ཙུ་ཙ་བཞི་བཤད་པ། (317)

ཅ། གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ་བཤད་པ། (317)

ཅ། སྤྱི་པའི་ལམ་གསུམ་བཤད་པ། (320)

ཅ། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་གྱི་ལམ་ལྔ་བཤད་པ། (328)

ཅ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དགུ་བཤད་པ། (331)

ཆ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ། (332)

ཆ། འགོག་སྟོམས་གྱི་རྟེན་བཤད་པ། (333)

ཆ། འགོག་སྟོམས་གྱི་རོ་བོ་བཤད་པ། (335)

ཆ། འགོག་སྟོམས་གྱིས་དགག་བྱ་གང་འགོག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། (336)

ཆ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། (338)

ཅ། སྤྱི་པའི་ལམ་བཞི་བཤད་པ། (339)

ཅ། སངས་བྱུང་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བཅུ་བཤད་པ། (339)

ངཨ སངས་བྱུང་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་

སྤྱི་ཙུ་ཙ་དགུ་བཤད་པ། (340)

ཅ། སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ། (340)

ཅ། མི་འཇིགས་པ་བཞི་བཤད་པ། (341)

ཅ། མ་མེད་དག་པར་རིག་པ་བཞི་བཤད་པ། (341)

ཅ། སངས་བྱུང་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བཤད་པ། (341)

ཁ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་བ་བཤད་པ། (344)

ཁ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། (348)

ཁ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་བའི་རྒྱུན་བཤད་པ། (350)

ཁ༥ ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།	(351)
ག༡ སྒྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་སྒྱུར་བཤད་པ།.....	(351)
ག༢ སྒྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	(354)
ང༡ སྤར་བས་པ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་འགོག་པ།	(354)
ང༡ དབྱེ་བའི་སྒྲོན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	(360)
ཅ༡ ཤེས་མཆན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	(360)
ཆ༡ གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན།.....	(360)
ཆ༢ ལམ་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན་བཅུ་བྱུག །	(370)
ཆ༣ རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན་བཅུ་བྱུག །	(371)
ཅ༢ བྱུང་མཆན་བཤད་པ།.....	(373)
ཅ༣ བྱེད་མཆན་བཤད་པ།.....	(377)
ཅ༤ རོ་པོ་ཉིད་མཆན་བཤད་པ།	(379)
ཁ༦ ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།	(382)
ཁ༧ ཐེག་ཆེན་གྱི་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།	(386)
ཁ༨ བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་པ།.....	(391)
ག༡ སྒྱུར་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།	(391)
ག༢ བཟོང་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།	(394)
ག༣ སྒྲོམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།	(405)
ཁ༩ སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཤད་པ།	(408)
ཁ༡༠ ཞིང་དག་སྒྱུར་བ་བཤད་པ།	(414)
ཁ༡༡ ཐབས་མཁས་སྒྱུར་བ་བཤད་པ།.....	(415)
ག༡ ཐབས་མཁས་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་བསྟན་པ།.....	(415)

གཤ བཅུད་བཞི་བཙམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ། (416)

མཆུག་བྱང་། (419)

ཤིང་འཇམ་རྩམ་འབྱེད་ཀྱི་དྲུག་འགནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཟུམ་དོན་

ལེགས་བཤད་གསལ་བའི་མེ་ཁོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། (421)

མཚོད་པར་བརྗོད་པ། (421)

གཤ བཟུན་བཙམ་ཚུལ་པ་ལ་འཆུག་པའི་ཚུན་རྩ་མཚོད་པར་བརྗོད་ཅིང་

ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ། (421)

ཁྱ མཚོད་པར་བརྗོད་པ། (421)

གྲ བཟུན་བཙམ་ལུས་ཀྱི་མཚོད་བརྗོད། (421)

གཤ བཟུན་བཙམ་གཞན་གྱི་འཕྱར་ལྷག་དང་མཐུན་པའི་མཚོད་བརྗོད། (422)

ངྱ བཟུན་པའི་བདག་པོ་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ། (422)

ངམ བཟུན་འཛིན་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ། (424)

ཅྱ ལུས་ཀྱི་ཐུ་པོ་གཉིས་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ། (424)

ཅམ ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་འབྱེད་གཉིས་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ། (425)

ཅམ ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་འཛིན་ནམས་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ། (426)

ཁམ བཤད་པར་དམ་བཅས་ཏེ་མཉན་པར་བསྐུལ་བ། (431)

གཤ བཙམས་པའི་བཟུན་བཙམ་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ། (433)

ཁྱ བཟུན་བཙམ་འདིར་དྲང་ངེས་འབྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ། (433)

ཁམ བཤད་སྐོམ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་སྐོམ་པར་བཤད་པ། (437)

གྲ བཤད་སྐོམ་དགོངས་འགྲུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷོགས། (437)

ངྱ བཤད་སྐོམ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་འགོད་པ། (438)

ཅྱ བཤད་སྐོམ་འགྲུལ་སྤོང་གི་བྱི་བ། (438)

ཅ༢ འགལ་བ་དེ་སྤྱིང་བའི་ལན།	(446)
ཆ༡ གང་ལ་དགོངས་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པར་བཤད་པ།	(446)
ཆ༡ མདོར་བསྟན་པ།	(446)
ཆ༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	(447)
ཉ༡ མཚན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	(447)
ཉ༢ རྒྱུ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	(452)
ཉ༢ དོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	(453)
ཆ༣ དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པ།	(454)
ཆ༢ གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་རྒྱེས་པ་ཚོགས་སུ་གསུངས་པ་བཤད་པ།	(455)
ཆ༡ དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཚུལ།	(455)
ཆ༢ གུན་བརྒྱས་ལས་བཤད་ཚུལ།	(457)
ཅ༣ རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་རོས་བཟུང་བ།	(459)
ཅ༤ དེ་དག་གི་བྱུང་པའི་དོན་ལྟས་པ།	(463)
ཆ༡ མདོ་འགྲོད་པ།	(463)
ཆ༢ དེའི་དོན་ཚུང་ཟད་བཤད་པ།	(464)
ད༢ དེའི་དོན་རི་ལྟར་བཟུལ་བའི་ཚུལ།	(471)
ཅ༡ སྤོབ་དཔོན་ཚོགས་མེད་ཀྱིས་གཙུག་པོར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ཚུལ།	(471)
ཅ༢ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཚུལ།	(472)
ཆ༡ མཐའ་གཉིས་སྤྱིང་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	(472)
ཆ༡ བྱང་ས་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ།	(472)
ཉ༡ སྤྱི་སྤྱིར་བཤད་པའི་ཚུལ།	(472)
ཉ༢ དེ་གཉིས་འགྲོག་པའི་ཚུལ།	(473)

ྟ་ཀྱུ་རྫོག་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག།	(482)
ྟ་ཨ་མ་བཏགས་གྱི་བྱད་པར།	(484)
ཇའ་བསྐྱེད་ནས་བཤད་ཚུལ་འཆད་པ།	(490)
ཇའ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ།	(491)
ྟ་མདོ་ལྷ་ཆུན་ལས་བཤད་ཚུལ།	(491)
ྟ་དབུས་མཐའ་ལས་བཤད་ཚུལ།	(493)
ཆའ་རྫོ་འདྲགས་གྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་རྩ་དགག་པ།	(494)
ཇ་དགག་བྱ་རྫོ་འདྲགས་རོས་བཟུང་བ།	(494)
ཇའ་དེ་ཇི་ལྟར་འགྲག་པའི་ཚུལ།	(495)
ྟ་ལུང་གིས་འགྲག་ཚུལ།	(495)
ྟ་རིགས་པས་འགྲག་ཚུལ།	(498)
ྟ་རིགས་པ་གསུམ་རོས་བཟུང་བ།	(498)
ྟ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་བཤད་པ།	(502)
ྟ་མེས་ཙམ་པའི་ལྷགས་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག།	(506)
ཐ་བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ།	(506)
ཐའ་ལུང་དོན་བཤད་པ།	(506)
ད་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལྷགས།	(506)
དའ་ལམ་བཞོད་པའི་རིམ་པ།	(517)
དའ་འབྲས་བྱ་མདོན་རྩ་བྱེད་ཚུལ།	(520)
ཅའ་དེས་གསུང་རབ་གྱིས་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ།	(521)
མཆུག་བྱང་།	(525)

མ་ཐང་གི་རྒྱུ་དོན་གྲུབ་པའི་དེ་ལྟར་སྤྱད་པ་ཡིན།
ཞེས་བྲལ་བ་ཀུན་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་།

མཚན་བརྒྱན་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡༡། ཁ་མོ་ཤུ་རུ་མཆུ་སྟོ་ལྟ་ཡ། མཁུན་པའི་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་ཁྱེན་
ཀྱན་གཟིགས། བཅེ་བའི་སྤྱགས་ཀྱིས་འགྲོ་ཀྱན་རུ་བཞིན་སྦྱོང་། མཁུན་བཅེའི་
དབང་གིས་གཏུལ་བྱའི་དཔལ་ལྗར་པ། རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་སྒྲིང་པའི་
ཞབས་ལ་འདུད། །

༣༡ གཞུང་གི་ལས་འཁྲུག་ལྟ་བུ་བསྟན་པ།

ཅེས་མཆོད་པར་བཤོད་པ་སྒྲིག་དུ་བཏང་ནས་འདིར་བཤད་པ་སྐབས་སུ་
བབས་པ་ནི། རབ་འབྱོར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་གི་
ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། སྒྲིག་ལམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིག་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
མ་སྦྱངས་པར་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །
དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་
ཅིའི་སྐད་དུ། ལམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆའ་བ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ལགས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕྲོས་ཚུལ་

མདོ་ལྷ་མ་འདིའི་སྐབས་སུ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་ལམ་ཤེས་་་་
 གྱིས་བྱང་ལེམས་འཕགས་པའི་མདོན་(༩༣) རྟོགས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་་
 པ་ལ་ཁོན་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དེའི་ལན་གསུངས་
 ཚུལ་རིལ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དྲངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

༡༩ གཞུང་རྟོན་དངོས་བཤད་པ།

༢༧ གཞན་ཁྲགས་དགག་པ།

༣༧ འདིར་བསྟན་ལམ་གསུམ་དོས་བཟུང་པ།

འདིའི་སྐབས་སུ་འདིར་བསྟན་ལམ་གསུམ་དོས་བཟུང་པ། རྟོགས་མྱིན་
 སྐྱུངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཚད་བཤད་པ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་
 རྟོགས་པའི་ཚད་བཤད་པ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དོས་བཟུང་ནས་དེ་
 མདོན་ཏུ་བྱས་པའི་ཚད་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་
 ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། གཉིས་
 ལྟང་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་
 ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་ཀྱི་ལམ་དང་། ལྟང་
 ཉིད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་
 པའི་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལྟང་པོ་རྒྱན་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གཟུང་
 འདོན་ཇུས་ཐ་དད་གྱིས་ལྟང་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ལམ་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལམ་གསུམ་མོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཁྱབ་པ་མ་དེས་(༩༤) ཏེ། ཐེག་

དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་.....
 སའི་མཁུན་པ་དེ་ཡང་འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སའི་མཁུན་པ་...
 དེ་ཡང་འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་བྱབ་པ་སའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་ཡིན་ན། བྱོང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ཡོད་པས་བྱབ་
 པ་སའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཡོད་པས་བྱབ་སྟེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སའི་ལམ་ཡོད་པས་བྱབ་པ་སའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཡིན་ན།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་སའི་ཕྱིར། འཕགས་
 པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡོད་པས་མ་བྱབ་སྟེ།
 གཉིས་སྟོང་མ་རྟོགས་པ་སའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་སའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པ་སའི་ཕྱིར།
 འཕགས་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡོད་པས་
 མ་བྱབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་སའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་སའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་
 པ་སའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ལམ་
 གསུམ་ག་ཡོད་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། གཉིས་
 སྟོང་དང་། སྟོང་ཉིད་གསུམ་ག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་སའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་འདིར་བསྟན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་། འདིར་བསྟན་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ལམ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 པས་བྱབ་ཅིང་། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་(༡༣) རྟོགས་པ་སའི་མཁུན་པ་དེ།
 འདིར་བསྟན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ཡང་ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་.....
 གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སའི་མཁུན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་རང་རྒྱལ་
 གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པ་སོགས་འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་...

བྱེད། །འདིར་བསྟན་ལམ་གསུམ་གར་ངོ་བོའི་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་ཞེས་པའི་བྱད་པར་མ་སྒྱུར་ཡང་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་
མ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན། །འདིར་བསྟན་ལམ་གསུམ་འགལ་ཡང་སྒྱིར་ལམ་གསུམ་མི་འགལ་
ཏེ། ཟེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་
དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གསུམ་ག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་ན། །འདིར་བསྟན་ལམ་གསུམ་
འགལ་བར་ཁས་ལེན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དེ་གསུམ་འགལ་བའི་
ཕྱིར། །འདྲོད་ན། དེ་ཡིན་ན། །འདིར་བསྟན་ལམ་དང་པོ་གཉིས་འགལ་བར་
ཁས་ལེན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། །འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། །འདྲོད་ན།
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཆོས་ཅན། །བྱོང་གྱིས་འདིར་བསྟན་ལམ་དང་པོ་
གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། །བྱོང་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བྱོང་མདོ་སྡེ་རྒྱུད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེར་ཐལ། །བྱོང་
རང་རིག་མི་འདྲོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རང་རྒྱུད་པ་ལ་རང་རིག་མི་འདྲོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་འདྲོད་པ་དང་། །ཕྱི་དོན་མི་
འདྲོད་ཅིང་རང་རིག་འདྲོད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། (ནལ) སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་གཉིས་དང་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་
འཆོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་དང་། །འཕགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་འབྱུར་རྒྱུད་
པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གྲུབ་མཐའ་ཀྱུན་
ཤེས་ལས། །འདི་ནི་རང་རིག་མི་འདྲོད་ཕྱི་དོན་འདྲོད། །དེ་ལས་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་
གཉིས་སུ་འདྲོད། །དང་པོ་ལེགས་ལྷན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཞི་འཆོ་
ཡབ་སྲས་རྩེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཅ་བར་འདྲོད་ན། །དེ་
ཆོས་ཅན། །བྱོང་གྱིས་འདིར་བསྟན་ལམ་དང་པོ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་

ལེན་པར་ཐལ། ཁྱད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེ།
 འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། འདིར་བསྟན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གཉིས་
 ཀར་ཁས་ལེན་པའི་ཐུར། ཁྱད་ཀྱིས་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེ།
 འདིར་བསྟན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུར། དེར་ཐལ། ཁྱད་ཀྱིས་
 གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་...
 རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་
 ཐུར། ཁྱད་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ལམ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་གྲུབ་
 མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་ཇིངས་ལས། མདོ་མེ་སྦྱད་པའི་དབུ་མ་རང་
 རྒྱད་པའི་ལྷགས་བཟོད་པའི་སྐབས་སུ། གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
 པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུར། ཁ་ཅིག་
 གིས་ལུང་འདིའི་ཚིག་ཟུར་། སྦྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་
 གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་མེད་ཟེར་ན། དེའི་
 ལྷགས་ལ་དེ་ཡིད་པར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ལ་(༤) གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཇས་ཐ་
 དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིད་པའི་ཐུར། དེའི་ལྷགས་ལ་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཐུར། དེར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་
 ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཐུར་ཏེ། མདོ་མེ་པ་ནས་ཐལ་
 འཇུར་བའི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་པ་ཡིན་.....
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཐུར་ཏེ། དེའི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཇས་སྲུ་མ་
 གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཐུར། དེར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་རྟག་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཐུར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཐུར། དེར་
 ཐལ། གཟུང་བ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཐུར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན། གཟུང་བ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཐུར།

གཞན་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་

གཉིས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྟག་པ་ཡིན་ན།
 འཛིན་པ་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དངོས་པོ་རྟག་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྟག་དངོས་གཉིས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་རིགས་པ་
 བཟངས་སོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་
 འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
 ལྷགས་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟགས་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་
 འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དེའི་
 (༥) ལྷགས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 ལས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པ་མེད་པར་བཞེད་ཅིང་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ་སྟེ། ལྱང་དེ་ནི། དེའི་ལྷགས་ལ་དང་པོ་ཉིད་
 བས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་……
 པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས།
 དེ་ལྟར་ལམ་གཞན་དུ་མ་ཞུགས་པར་རང་ལམ་གྱིས་དགྲ་བཙུག་ཐོབ་པའི་……
 ཐེག་དམན་དགྲ་བཙུག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པ་མེད་པར་བཞེད་པའི་
 ལེགས་ལྡན་སྐྱེས་རང་རྒྱད་པ་གཞན་རྒྱལ་གྱི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཉན་རང་……
 འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟགས་པས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་དུ་
 མི་བྱང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་
 ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ལེམས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
 བབ་ནས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་བཞེན་པར་རང་ལམ་ལས་ལོག་ནས་ཉན་རང་གི་……

ལམ་དུ་ཞུགས་པ་འདྲི་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་སྒྲོབ་དཔོན་དེའི་ལྷགས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་.....
 རིགས་ངེས་ཀྱི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་
 པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཉན་རང་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ཐལ། ཉན་རང་ཡིན་ན། གང་དུན་
 དུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའི་རྒྱ་
 (༥༩) མཚན་གྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 ཆད་མས་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྒྲོན་དེ་བཞག་དུ་བཅུག་ནས། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆད་
 མས་གཞལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆད་མའི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁོ་རང་གི་སྒྲོན་དུ་བཞག་པ་དེ་ཆོས་ཅན་
 དུ་བཟུང་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་སྐགས་སྒྲུབ་བྱེད་
 གཏོང་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱཱོ། །

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤྱོད་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 ལ། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་
 ཁྱབ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མཛོན་སྐྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཞོད་བྱེད་
 ལམ་ཡང་མ་ཡིན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཞོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ་མ་ཁྱབ། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱོད་བྱེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། འདྲོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། འདྲོད་(ལམ)པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
 ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ཁྲལ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ལ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
 རྒྱལ་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་...
 པར་ཐལ། དེས་དེ་ཤེས་པའི་རྒྱལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེས་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
 པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུམ་བར་
 མའི་མདོ་ལས། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་
 ཀྱི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། ཅ་བར་འདྲོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས།
 རྟོགས་པ་འདིས་བསྐྱུས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་རང་སངས་.....
 རྒྱས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྟེ་...
 བས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱལ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་
 རྟེན་དུ་གོ་བར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་
 ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པས་ཁྲལ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོག་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་

ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་(༤༥) ཐོས་དག་
 བཅོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
 བྱལ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་
 ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་འགྲིག་ཤིང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱལ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་
 གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱལ་པ་འགྲིག་ཤིང་། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་མཐའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱལ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྐད་ཅིག་སྟེ་མེད་དེ། དེ་
 རྣམ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་ཞེས་པའི་
 སྐད་ཅིག་མ་དེ་རྣམ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་
 དེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་བྱ་རྟགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། རྒྱལ་གྱི་ཐ་མ་ན་རྣམ་ཆ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། མི་སྲིད་པས་བྱ་
 རྟགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་གངས་ངེས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་གཉིས་སུ་གངས་
 མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་མཁྱེན་པ་.....

(༡༣) དེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་གང་ཞིག །དེ་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོབ་ལམ་ཡང་མ་ཡིན།
 ཉན་ཐོས་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ། བྱང་
 སེམས་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་གྲངས་ངེས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་
 ལ་བྱང་སེམས་སོ་སྒྲུབ་སྒྲོམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་
 སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱི་འཇུག་སྒྲོམ་དེ། བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་པ་གང་ཞིག །དེ་བྱང་
 སེམས་སོ་སྒྲུབ་སྒྲོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་.....
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་
 ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 ཐེག་པ་འབྲིང་གི་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་འཇུག་ལམ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདྲོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
 པ་རྒྱུད་དུ་འཇུག་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་སྟེ་བའི་ཐེག་པ་
 རྒྱུད་དུ་འཇུག་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
 འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་.....
 མཁྱེན་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་(༡༤) ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 འོ་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
 པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་འགྲིག །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་...
 ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
 པའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། བྱས་པ་ལ། དེ་
 ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་
 པ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ལམ་
 ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
 འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
 འགྲིག །འདྲོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་
 བསྐྱས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་
 བྱབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དག་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་
 བ། དག་ཚུལ་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དག་སྟོང་ལ་དེ་ལྟར་
 བྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་(༡ན) འགྲིག །འདྲོད་ན། སྟོན་གསུམ་རིམ་གྱིས་མཐོས་
 པའི་དག་སྟོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་དག་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དག་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 པར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དག་སྟོང་གི་རྒྱད་ལ་བྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རན་འགྲོའི་ལམ་ཡིན་ན། རན་འགྲོའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པས་
 བྱབ་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་ལམ་ཡིན་ན། བདེ་འགྲོའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པས་བྱབ་
 པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདྲི་དུ་ན། དང་པོ་ལ་མི་དགེ་བཅུ་
 ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དགེ་བ་བཅུ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རན་འགྲོའི་ལམ་དང་།
 བདེ་འགྲོའི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་སྦྲོལ་གྱི་མདོ་ལས། རན་
 འགྲོའི་ལམ་ནི་རྒྱལ་བ་བྱིད་ཅིང་། །མཐོ་རིས་ལམ་ནི་རབ་སྟོན་ལ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། མཐར་
 ཐུག་གི་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་དང་།
 མཐར་ཐུག་གི་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
 བ་མ་བྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་
 བྱབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་གི་ལམ་ཡིན་པས་བྱབ་
 པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་
 གཞི་མཐུན་ཡོད་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ལམ་གྱི་གཞི་
 མཐུན་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲི་དུ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
 ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་གི་(༡༥) བཀའ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདྲི་དུ་པའི་ཕྱིར།
 འདྲི་དུ་ན། ཉན་ཐོས་སྤྱི་རིའི་བཀའ་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཚོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲི་དུ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་དུ་པའི་ཕྱིར། འདྲི་དུ་མི་རྣམས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ངག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། འདྲི་དུ་པའི་ཕྱིར། འདྲི་དུ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་

ཀྱི་འཇུག་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཇུག་
སྒྲིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཕྲག་བྱ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ། འདྲོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་མཆོམས་ལ། ཉན་ཐོས་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་
ལམ་གྱི་ཕྲག་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་
ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲག་པ་
གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་འགྲིག། འདྲོད་ན། ཉན་ཐོས་ལམ་གྱི་
འབྲས་བྱར་རྒྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་
རུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་དམན་ལམ་སྒྲིམ་དུ་(༧ན) མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་ལམ་...
པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྒྲིམ་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ། འདྲོད་ན། དེ་ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་སྒྲིམ་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྒྲིམ་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྒྲིམ་དུ་མ་སོང་བའི་
བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་མཆོམས་ལ། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པ་དེ།
སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་དེ། བྱང་

སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་པ་འགྲིག་ཁ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་སྒྲི་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིགས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དམན་པ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རིགས་ཀྱི་ས། བརྒྱད་པའི་ས། མཐོང་བའི་ས། བསྐྱབས་པའི་ས། འདྲི་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་ས། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་
 དང་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་དུ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ས་དང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲི་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ལྷོ་སྟེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྒྲི་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་པ་
 འགྲིག་ཁ་འདྲི་དུ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། གཉིས་སྟོང་
 རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་དང་། བདེན་མེད་
 རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་
 གསུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཉིས་སྟོང་
 རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
 གསུམ་འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩེ་བཅུན་གྱི་སྐབས་ལྷ་པའི་ཐལ་ཐོང་ལས།
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། བདེན་མེད་

རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱུར་གྱི་ས་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཚྲགས་ལམ་ནས་
སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཤ ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྩྭ་གས་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པའི་རིགས་ས་དང་པོ་ནས་
རྩྭ་གས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་གུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གི་སྤངས་པའི་རིགས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྩྭ་གས་པ་
ཡིན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་ཡིད་གནས་གུར་ཅིང་ཉོན་སྤྲིབ་མ་ལུས་པར་
(༡༠ན) སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་འདིར་ནམ་ཤེས་ལ་ཆོགས་དུག་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་སྤྲིབ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་
བརྒྱད་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། མཐོང་བ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བརྒྱར་ནམ་པར་བཞག་ཤོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རོང་ལྷིག་པ་ན་རེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ས་དང་པོ་
ནས་རྩྭ་གས་ལ། དེ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་ས་དང་པོ་ནས་རྩྭ་གས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཉོན་སྤྲིབ་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྤྲིབ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་
ཉོན་སྤྲིབ་གཉིས་ལས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྤྲིབ་དེ། བྱང་སེམས་ས་

དང་པོ་བས་ཀྱང་སྤངས་ལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲོད་དེ། ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་པས་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་སྤྲོད་ཏེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་མ་
 རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་སྤྲོད་ཟེར་ན། ཐེག་དཔལ་སྤྲོད་པ་འཕགས་པ་རྣམས་
 དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་ས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་པོན་གྱི་དངོས་གཉེན་རྒྱུད་ལ་སྤྲོས་མ་སྤྲོད་བའི་ཐེག་
 དཔལ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་སྤྲོད་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
 གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་སྤྲོས་མ་སྤྲོད་བའི་སྤྲོད། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་
 (༡༠༥) ཆད་མེད་ལམ་དེ། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པའི་
 སྤྲོད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བ་དེས་རྒྱལ་ས་གནས་ཡང་
 དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་པོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་སྤྲོད། དེར་
 ཐལ། དེས་ཉོན་སྤྲོད་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་པོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་སྤྲོད།
 ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཉོན་སྤྲོད་ལྷན་སྤྲོས་ཀྱི་ས་པོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་
 པའི་སྤྲོད། དེར་ཐལ། དེས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲོད་མ་སྤངས་པའི་སྤྲོད།
 རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་ཉོན་སྤྲོད་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲོད་མ་སྤངས་པའི་ཤེས་བྱེད་
 ཏུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་འགྲོད་རིགས་པའི་སྤྲོད། རྟགས་ཁས།

ཁ་ཅིག་གིས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲོད་དེ། ཤེས་སྤྲོད་ཡིན་ཟེར་ན། ཉོན་
 སྤྲོད་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྤྲོད་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲོད་
 གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲོད་ཤེས་སྤྲོད་ཡིན་
 པའི་སྤྲོད། རྟགས་ཁས། དེ་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཉོན་སྤྲོད་ལ་འཁོར་བར་

འཆིང་བྱེད་གྱི་ཉོན་མྱོང་དང་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བག་ལ་.....
 ཉལ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་ཉོན་མྱོང་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མྱོང་དེ། ཤེས་མྱོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིམ་མེ་
 སྤྱོད་ལས། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མྱོང་ཤེས་མྱོང་དུ་འདོད་པ་ནམས་ནམ་
 བཤད་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྒྲགས་པ་ཡིན་པས་དོར་བར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱང་མེས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། (༡༡ན) ཉོན་མྱོང་སྤངས་
 པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་སྤངས་པའི་རིགས་ས་དང་པོར་རྫོགས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་མེས་འཕགས་
 པས་ཉོན་མྱོང་དང་ཤེས་མྱོང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། མངོན་པ་ཀུན་
 བདུས་ལས། དེས་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་མྱོང་པ་
 ཅིག་ཅར་སྤང་རོ། ། ཅིག་ཅར་དག་བཅོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་
 ཡང་འབྱུར་རོ། ། དེས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་དཔེར་ན། སྡན་དང་
 སྤགས་གྱིས་བསད་པའི་དུག་ལྷ་སུ་དང་། སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ལྟར་ས་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་སྦྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་སྦྱོན་མེད་དེ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་མེས་
 འཕགས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་། ཤེས་མྱོང་ཅིག་ཅར་སྤང་
 ཞེས་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ལྟར་
 ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་.....
 ཆགས་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། བྱེད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་གྱིས་ཟག་བཅས་གྱི་གནས་
 དན་ལེན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཟག་བཅས་གྱི་གནས་

ངན་ལེན་དང་། ཉམ་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཐུར། བསྐྱ་
བ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནི། ཉམ་མོངས་པའི་བག་
ཆགས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དག་བཙུངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་
མ་སྤངས་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་གིས་སྤངས་(༡༡བ) པ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཙུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པ་དང་། གསེར་ཐིང་ལས་ཀྱང་། ཟག་པའི་
གནས་ངན་ལེན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ཉམ་མོངས་དག་བཙུངས་ཀྱིས་སྤངས་ཤིང་། ཐུ་མ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་སྤངས་པར་
བཤད་པའི་ཐུར། འདི་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དོན་གཅིག་གོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཐུར། གང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་སྤྲིབ་
སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཐུར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཐུར། གཞན་ཡང་ཉི་ཤེས་སྤངས་པ་ལས། རྟོགས་པའི་ཚད་འདི་ཅམ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ས་དང་པོ་ནས་ཉམ་རང་གི་
སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
ནས་དེ་རྟོགས་པའི་ཐུར། ཉག་ཀས་ཁས།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་སྤངས་ལས། དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་
ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
པ་ནས་དོ་རྩེ་ལྟ་བུར་བརྒྱུད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་མ་ཐག་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཐོབ་པའི་བར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཐུར་སྟོན་པའི་ལམ་
ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཡང་ཉམ་མོངས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཅི་རིགས་པར་སྤང་
ངོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་
དང་། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ་སྟེ། འདོད་པ་ན་

སྤྱད་པ་རྒྱག་གོ། རྟེན་གྱི་ལས་ཞེས་པ་གཏོགས་ཏེ། གཟུགས་དང་།
གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱད་པ་བཅུ་ལྔ། མཐོང་བ་དང་། སྒྲིམ་པའི་(༡༩ན)ལམ་
ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་རྩ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་.....
བཅུར་ནས་པར་བཞག་གོ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་བཅུ་
རྒྱག་གི་དབྱེ་བ་མཛད་ནས་དེ་ས་བཅུ་གའི་གནས་སྤངས་སུ་སྤྱད་པར་བཤད་...
པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ས་དང་པོ་ནས་
རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཉན་པས་འོ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་
ཀྱི་ལས་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་།
དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རི་མ་ཕྱ་མོ་དེ་
མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། དེ་ནས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ལྷས་ལེན་པར་
འདོད་པའི་ཀྱན་སྤྱང་གི་ཚལ་བ་ཕྱ་མོར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ།
ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་དམན་ལམ་སྤྱོད་རྩ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་.....
ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་རྩས་མཉམ་ཡིན་ཟེར་
ན། དམན་ལམ་སྤྱོད་རྩ་མ་སོང་པའི་སངས་རྒྱས་པ་འཕགས་པས་ཉན་རང་གི་
སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། ཉན་རང་གང་ཅུང་གི་སྤངས་རྟོགས་གང་ཅུང་ཡིན་ན། ཉན་རང་གང་
ཅུང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་ཉན་རང་གི་སྤངས་
རྟོགས་གང་ཅུང་ཡིན་ན། ཉན་རང་གང་ཅུང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཁྱབ་
ཀྱང་དེ་གང་ཅུང་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ།
རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྱབ་པར་ཐལ།
ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་གང་ཅུང་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གི་

སྤངས་པ་(༡༩༧) ཡིན་པ་ཡང་མེད། ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་ཡང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་
 པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་འདྲའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་དམན་
 ལམ་སྟོན་རྩ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་་་་
 ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་རྩུས་མཉམ་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་ན།
 བྱོང་གིས་དེ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་རྩུས་མཉམ་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདྲོད་
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་མ་ཐོབ་པར་ཉན་རང་གི་སྤངས་
 རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་དམན་ལམ་སྟོན་རྩ་མ་སོང་བའི་བྱང་
 སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་མ་ཐོབ་པར་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་
 འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་དམན་ལམ་སྟོན་རྩ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྟོགས་ལམ་པས་་་་
 ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་ན། བྱོང་གིས་ཉན་
 རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་རྩ་མ་སོང་ཞིང་
 ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་རྩ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྟོགས་་་་
 ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཅན་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་རྩ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་ལམ་ཅན་ནས་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་སྤྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་པའི་
 རིགས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རྩོམ་དོན་
 རྩ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་པའི་རིགས་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁ་ཅིག་གིས་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་རྩ་མ་སོང་བའི་བྱང་

ཏེ། རྒྱལ་ཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྒྲེ། བསྐྱུགས་(༡༩༧) འོས་བསྐྱུགས་བསྟོད་
ལས། བྱོད་ཀྱི་བསྐྱུག་པའི་རྒྱུ་ལྟོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་
ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་བཅའ་བཞིན་དུ། སྲིད་པ་དག་ཀྱང་སྒྲིག་པར་བྱེད།
ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་དེ་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སྐུ་སྐུའི་སྒྲི་ལམ་རྒྱུགས་...
པར་བྱས་པའི་ཆོད་ཡིན་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྐུ་སྐུའི་
ཚུལ་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་མངོན་ཤིང་...
དང་མི་ལྟན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་ཉིད་འཆང་མི་རྒྱུ་ལ། ཞེས་
དམ་བཅའ་བའི་རྣམས་པ་རྒྱུགས་པར་བྱས་པར་ཐལ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་
ཀྱིས་སྐུ་སྐུའི་སྒྲི་ལམ་རྒྱུགས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་
མེད་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཆོག་གི་སྐུ་སྐུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་ནི་རྣམས་བཤད་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་མི་
རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་རིགས་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
མངོན་ཤིང་དང་ལྟན་པས་བྱམ་པར་ཐལ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་
དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། མངོན་ཤིང་དང་ལྟན་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཞུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཞུགས་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་སྒྲིབ་པ་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་
ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་འགོག་འདེན་ཆོས་ཅན།

སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་ཕུང་
འདས་ཡིན་(༡༩)པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། བདེ་བ་ཅན་ན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་
པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲི་བའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་རྒྱས་ཏེ། མཛོན་པ་ཀྱན་བརྟམ་
ལས། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་
གིས་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི།
སྒྲིན་ལས་དང་དགེ་བའི་ཚ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
གསར་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པ་འཕགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། མཛོད་ལས། འདྲི་བར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །
གསུམ་བུའི་གང་ན་མཛོད་ལས་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གསར་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་
ཅན་གྱི་རྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གསར་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱལ་སྤྱའི་དབང་བུ་
བྱས་ན། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་གྱིས་བདག་སངས་རྒྱལ་པའི་ཞིང་འདིར་
མཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་བཤག་
འཛང་མི་རྒྱུ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱལ་སྤྱའི་ཞིང་ཁྲུང་པར་ཅན་གྱི་
གཏུལ་བུའི་ཆེད་དུ་གདམས་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །
ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། འདྲི་བའི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དུ། ཁངས་
རྒྱས་རྣམ་པར་འཛང་མི་རྒྱ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། འདྲི་
ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་འཛང་རྒྱུ། །ཞེས་(༡༩)གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

འདྲིང་ཁམས་ན་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བདེ་བ་ཅན་ན་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་སྐྱེ་ཅི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་.....
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེ་ནི། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སྤུལ་སྤྱི་ཚུལ་
 དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་གདུལ་བྱ་རྣམས་མཛོན་ཤེས་ལྟ་.....
 དང་མི་ལྟན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་བདག་འཛང་མི་རྒྱུ། ཞེས་
 དམ་བཅས་པའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་དེ། རྒྱལ་བ་འོད་
 དཔག་མེད་ཀྱིས་སྤུལ་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་
 ཚད་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་བདེ་བ་ཅན་འདྲིང་ཁམས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་
 ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་
 པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་
 བ། མ་དག་པའི་ཞིང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདྲིང་ན། འོག་མིན་སྤྱག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་ཚས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
 གཞུགས་ཁམས་ཡིན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་.....
 ཁམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དེ་འོག་མིན་ཡིན་ཀྱང་གནས་གཙང་མའི་
 ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།
 འདྲིང་ཁམས་སུ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིང་པའི་རྟེན་ལ་གསར་
 དུ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲིང་པའི་ཁམས་སུ་
 གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲིང་པའི་གནས་སུ་
 གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་སྤྱག་པ་བཀོད་པའི་
 མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་མ་གྱུར་འདྲིང་ཁམས་སུ། སངས་རྒྱས་མཛོད་པ་མི་

མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། རྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་གྱི་ཤོག་བྱ་བ་རྒྱ་དང་
 ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་རྩོག་པ་མཛམས་ལས། ས་རྩ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་
 ལུགས་ཀྱི་དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་ནི། འོག་མིན་ཁོ་ན་དང་། ཕྱིས་
 འཛང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གནས་ནི། འདྲོད་ཁམས་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་འབྲུག་པའི་རང་འགྲེལ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་གཉིས་
 ཀྱི་ལྷ་ལྔ་ལྟ་བུ་གི་དོན་དུ་འབད་ཐུང་གོ་འཕང་མཚོག་ཞི་བ། །ཞེས་
 སྐུ་གསུངས་ཀྱི་ཐད་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འདྲོད་ཁམས་སུ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྟར་
 གཤེགས་པ་ལས། སྤུལ་པ་པོ་གཅིག་འདྲིར་འཛང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་བྱེད། ལུང་དེའི་དོན་འདྲོད་པའི་ཁམས་འདྲིར་མཚོག་གི་སྤུལ་
 སྤྱར་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོང་ཐུན་
 ལས། ཕྱིས་འཛང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གནས་ནི། འདྲོད་ཁམས་ཡིན་ལ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་ཉིད་གང་དུ་འཛང་རྒྱ་འཐུར་གྱི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བཅུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འགྲུབ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་.....
 བསགས་ཟིན་པ་དེ། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། རང་
 ཉིད་གང་དུ་འཛང་རྒྱ་འཐུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་.....
 འགྲུབ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་ཟིན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤངས་
 པའི་ཚད་ཡིན། ཆོས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅམ་བཟུན་པས་(༡༥) རང་གི་སྤྱ་
 དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་སྟོན་གྱི་ལམ་ལ་འགྲོད་ལུས་པ་དེ། སེམས་ཅན་
 སྟོན་པར་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་སྟོན་པ་ཤྲུ་ལུབ་པ་ཆོས་
 ཅན། རང་ཉིད་གང་དུ་འཛང་རྒྱ་འཐུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་འཛང་རྒྱ་འཐུར་ཡིན་
 པར་ལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སངས་
 རྒྱས་པར་ཐལ། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་
 འཆང་རྒྱ་འཁྱར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་ན། རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་འཁྱར་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་དུ་ལྟར་པ་ཡོད་
 བ། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་དུ་
 འཁྱར་པ་ཡོད་ན། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག།
 མ་ཁྱབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སེམས་ཅན་དུ་འཁྱར་པ་མི་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ལྷོན་པ་སྤྱུ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
 ཁྱབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྩར་ལྟར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ལྟར་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ང་དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ན་
 རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྩར་ལྟར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པ་
 གཉིས་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱས་པའི་ཆད་
 དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་
 ཅན་སྒྲིན་པར་བྱས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་
 སེམས་(༡༩ན) འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་སྒྲིན་
 རྒྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་
 རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལྷོན་པ་སྤྱུ་
 ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་
 བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་ཁྱབ་ན། དེར་ཐལ། རྫོགས་སྒྲིན་རྒྱངས་གསུམ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདྲོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྒྲི། ཤིང་རྟོག་སྒྲིན་པ་ཡིན་ན། ཤིང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཁོངས་སྐྱེ་རང་གི་འཁོར་དུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་
 འབྱུང་བའི་དགེ་ཆ་བསགས་ཟིན་པ་དེ། ཁོངས་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིན་
 ལམ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན། ཞིང་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱར་སྐྱེའི་བཀོད་པ་
 གངས་དེ་སྟེང་དང་། སྐྱེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གངས་ལས་འདས་པ་ལ་
 ཆོས་ཆོགས་བཅད་རེ་ཅམ་བསྟན་པས་འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་རུས་པ་དེ།
 སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན། ཁོངས་སྐྱེལ་གང་རུང་གི་ཞིང་ཁྱད་
 པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་དགེ་ཆ་བསགས་ཟིན་པ་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྤངས་
 པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྫོགས་སྒྲིན་གྱི་ཐལ་ཕྱིང་ལས། རྫོགས་སྒྲིན་
 སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱལ་ཡིན་དགོས་པ་དེ། སྐུ་
 རབས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ལྷགས་ཡིན་གྱི། རང་ལྷགས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་(༡༦) ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན།
 མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། བར་པ་ནི། ཞིང་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱར་སྐྱེའི་བཀོད་པ་གངས་དེ་
 སྟེང་། སྐྱེའི་བཀོད་པ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གངས་ལས་འདས་པ་ལ་
 ཆོས་ཆོགས་བཅད་རེ་རེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་རུས་པ་ནི། རྫོགས་
 སྤངས་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིང་དུ་མི་རུས་པས། དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་
 ཏུ་ལན་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་.....
 ཤིང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་
 སྤངས་མི་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོས་...

པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིལ་མེད་དེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་ནི། སྒྲིལ་སྒྲིལ་དོན་ལས། བར་པ་ནི། ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་རྫོགས་སྒྲིལ་སྒྲུངས་གསུམ་བྱས་པའི་སེམས་... ཅན་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྒྲིལ་བའོད་པ་གངས་དེ་སྟེད། སྒྲེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་བསྟན་པས་འཕགས་པའི་གོ་... འཕང་ལ་འགོད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བསྟན་གྱི། དེ་ལྟར་འདོད་ཅུས་པའི་དགེ་བའི་ཚ་བའི་ཅུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱབ་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་... གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པའི་སྒྲིལ་ལམ་(༡༧) ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ། སྒྲིལ་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་ཆོད་ཡིན། རང་གི་སྒྲིལ་དོན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གཉེན་པོ་དོན་སུ་སྒྲེ་རུང་དང་། སྤང་བྱ་དོན་སུ་སྤང་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ། སེམས་ཅན་སྒྲིལ་པར་བྱས་པའི་ཆོད་ཡིན། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་ཞིང་ཡང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་སྤང་བ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲུངས་པའི་ཆོད་ཡིན་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱལ་མཐའ་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པའི་སྒྲིལ་ལམ་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། སྒྲིལ་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲིལ་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྒྲིལ་དོན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གཉེན་པོ་དོན་སུ་སྒྲེ་རུང་དང་། སྤང་བྱ་དོན་སུ་སྤང་རུང་དུ་བྱས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྒྲིལ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིལ་པ་ཤུག་

ཐུབ་པའི་སྐྱ་དངོས་ཀྱི་གཏུལ་བྱ་ཡིན་ན། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། འདྲི་དེ་པའི་ཕྱིར། འདྲི་དེ་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་སྐྱ་དངོས་ཀྱི་གཏུལ་བྱར་
 ཐུབ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་ལས།
 ལྟའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་.....
 སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྤང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་
 ཞིང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་(༡༧) ཞེས་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདྲི་དེ་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བར་ཐལ། འདྲི་དེ་པའི་
 ཕྱིར། འདྲི་དེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། འདྲི་དེ་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཆད་
 མ་རྒྱུ་འཇུག་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལས་ཡོག་པ་
 བྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གཤམ་འདིར་བསྐྱེད་ཡང་དག་མཐའ་རྣམས་བརྒྱུང་ནས་

དེ་མཛན་བྱ་བས་པའི་ཆད་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཆད་པའི་བྱང་འདས་འདིར་བསྐྱེད་ཡང་དག་མཐའ་
 ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
 འཕགས་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་སྟོང་མདོན་ཏུ་བྱེད་པར་
 ཐལ། སྟོང་འདིར་བསྐྱེད་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། འདིར་
 བསྐྱེད་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
 འཕགས་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པའི་སྤྲ་རྣམས་ཏུ་རང་ཉིད་.....
 མདོན་ཏུ་བྱེད་ལུས་པས་བྱ་བ་དང་། དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
 སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པའི་སྤྲ་རྣམས་ཏུ་རང་.....

ཉིད་ཐོན་རུ་མི་བྱེད་པས་བྱབ་པ་དང་། དམན་ལམ་ཐོན་རུ་མ་སོང་བས་བྱང་
 སེམས་འཕགས་པས་ཚོགས་སྒྲིལ་སྒྲུངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་མངོན་...
 རུ་བྱེད་པས་བྱབ་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཡོད་དགོས་པའི་ཐུར། འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཐུར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་པའི་ཐུང་
 འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཚོགས་སྒྲིལ་སྒྲུངས་གསུམ་བྱས་ནས་མངོན་རུ་བྱེད་པར་
 འོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ཐུར་ཞེས་དང་། སྒྲིལ་སྒྲུ་འོན་ལས། སྒ་
 རབས་པ་ཁ་ཅིག །ཆད་པའི་ཐུང་འདས་(༡༥ན) འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན།
 བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཐུར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཐུང་འདས་
 ཡིན་པའི་ཐུར་ཏེ། ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཐུར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལམ་རྒྱུ་ཐེག་
 ཆེན་སྒྲིལ་བྱེད་ལས། སྤྱིད་པར་སྒྲེ་བ་ཆད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐུང་འདས་ཞི་
 མཐའ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཐུར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 དང་། དེ་ལ་སྒྲར་མི་ལྡང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་མངོན་རུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅུམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་མངོན་
 རུ་བྱས་པའི་དོན། དེ་ལ་སྒྲར་མི་ལྡང་བའི་རྒྱལ་རུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་
 བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དྲི་བལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་བྱས་ནས་
 དེ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་རུ་བྱས་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ནི། སངས་བླ་མ་ཐོབ་བར་
 རུ་སངས་བླ་མ་མངོན་རུ་མི་བྱའོ། ཞེས་པའི་དོན་རུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་

དཀའ་འོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྒྲིགས་སྡེ་སྡེ་བ་པོ་དང་གོང་དུ་ནམ་བཤད་ལས། སྒྲིག་ལམ་རྫོགས་
པའི་ཚད་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་.....
ཉུན་གྲུབ་དུ་བྱེད་ཅུས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། ཆོས་སྐྱེ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐྱེ་
མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་བས་དོགས་པའི་གནས་མེད་ལ་ཞེས་པ་
འདིའི་སྒྲིགས་སྡེ་སྡེ་བ་པོ་དོན་གཅིག་ །དེ་ཡང་ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེ་
བཅུན་རེད་མདའ་བ་གཉིས་དེ་གཉིས་ཀའི་སྒྲིགས་སྡེ་(༡༥) སྡེ་བ་པོ་ཡིན་ཏེ།
སྒྲིམ་སྡེ་སྐྱོ་དོན་ལས། སྐབས་འདིའི་སྒྲིགས་སྡེ་སྡེ་བ་པོ་དང་། འོག་དུ་ནམ་
བཤད་ལས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅུམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་མངོན་....
དུ་བྱས་པའི་དོན། དེ་ལ་སྐར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་
བྱེད་པ་དང་ཞེས་པའི་སྒྲིགས་སྡེ་སྡེ་བ་པོ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཨར་བྱང་
ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེ་བཅུན་རེད་མདའ་བ་སོགས་དེ་གཉིས་ཀའི་སྒྲིགས་སྡེ་སྡེ་
བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནམ་བཤད་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི། མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱས་དམན་ལམ་སྒོན་
དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་སྐྱེ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐྱེ་.....
མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྒྲིན་
སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །
ཞེས་གདམས་རིགས་པ་གང་ཞིག །རྫོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་། འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྐྱེ་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱུང་གི་སྒྲིན་
ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་སྐར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།

ཆོས་སྤྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྱར་
མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
ཆོད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། (༡༩) ཉུག་ས་རྣམས་རིམ་པར་སོང་།

དེས་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱལ་བྱང་སེམས་ལ་རི་ལྟར་གདམས་ཚུལ་ཡོད་དེ།
དེས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་རྫོགས་སྤྱོད་སྤྱངས་གསུམ་མ་བྱས་
བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གཙོ་བོར་
གདམས་ནས་ལྟག་མེད་ཐུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པའི་
རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ལ་དེར་བྱིན་ཆད་རྫོགས་སྤྱོད་སྤྱངས་
གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག །
ཅེས་ཞར་ལ་གདམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན། གདམས་དག་
འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་གཙོ་བོར་གདམས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
དམིགས་བསལ་གསུམ་པོ་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་ཞིང་། གདུལ་བྱ་ཕལ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། ཉན་རང་དག་བཙམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དམིགས་བསལ་གསུམ་པོ་མ་
རྫོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་དེར་བྱིན་ཆད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་
མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་
རྒྱུ་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

མྱེད་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྤྲུལ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་
 པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་གྱིས་(༡༩) ཆོས་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞིག །བྱོད་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་སྤྲུལ་ལྡང་བ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུབ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་ཆོས་ཉིད་རང་ལས་ཐ་
 དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །
 ཆོས་ཉིད་བྱོད་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་འགྲིག །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ།
 བྱོད་གྱིས་ཆོས་ཉིད་རང་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བྱོད་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་བདེན་འཛིན་སྟེ་མི་རུང་བའི་ཆོས་
 ཅན་རུ་བྱས་པར་ཐལ། བྱོད་གང་ཟག་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་བྱོད་གྱི་རྒྱུད་ལ་
 སྟེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་འགྲིག །འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་གྱིས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 བྱོད་གྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་རུ་བྱས་པར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་
 རུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། སྤངས་སྤྱིའི་འཁོར་རུ་བྱུང་བའི་བྱང་
 སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་སྤངས་སྤྱི་མངོན་རུ་བྱས་པར་ཐལ།
 བྱོད་གྱིས་སྤངས་སྤྱི་མངོན་སུམ་རུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་འགྲིག །ཁ་ཅིག །
 སྟོ་བྱར་བྱི་བལ་གྱི་འགོག་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་
 འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་རུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དམན་ལམ་སྟོན་རུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྟོགས་སྟོན་
 སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་བྱོད་མངོན་རུ་བྱེད་རུས་པར་ཐལ། བྱོད་འདིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། བྱོད་མངོན་རུ་བྱས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་
 ལ། ཁོ་ན་རེ། (༢༠) རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་

འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོ་བུར་དྲི་བལ་གྱི་འགོག་པ་མངོན་ཏུ་གྲུབ་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་སྒྲོ་བུར་དྲི་བལ་གྱི་
འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་སྒྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མའི་དངོས་གཞིན་བར་ཆད་མེད་ལས་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བཞུག་ཡང་དག་མཐའ་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྒྲོན་ཏུ་མ་སོང་
པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྒྱུགས་སྒྲིམ་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་……
མངོན་ཏུ་བྱེད་ཅུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བཞུག་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བཞུག་
ཡང་དག་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། འདིར་བཞུག་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདིར་བཞུག་ཡང་དག་
མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་
བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། རང་རེས་འདོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་
(༡༠༥) ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་མངོན་
སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བརྒྱ་དྲུག་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་

ཐལ། ཁྱོད་རུ་འཇུག་ཅུང་གི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ་ཡང་སྟོན་ཅན་གྱི་
 ལན་གང་བ་པོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་
 རྩོན་རུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་.....
 བྱས་པར་ཁྱོད་མངོན་རུ་བྱེད་ཅུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། ཡང་ཁ་
 ཅིག་གིས་ཁྲལ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ། འདིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 མངོན་རུ་བྱས་པའི་ཆོད་ཡིན་ཟེར་ན། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་པའི་རྩེས་
 ཐོབ་ཡི་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་མངོན་རུ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྲལ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་ཉེ་
 བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདུའི་སྟག་བསྐལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་རུ་བྱས་པའི་འདིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་རུ་བྱས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་
 གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་རུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཐེག་དམན་
 དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་རུ་བྱས་
 (༡༡ན) པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མངོན་རུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
 རྫོགས་པ་རྩོན་རུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་མངོན་རུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲལ་པ་འདུ་

བྱེད་ཀྱི་ཐུག་བསམ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱེད་པ་ཁས། འདྲི་མི་ལུས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
 ཏེ། འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་ཏེ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་མེ་ཕྱི་དོན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་
 ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་རྣམས་བར་བར་ཏེ་ཡང་དག་.....
 པའི་མཐའ་མངོན་ཏེ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་འདྲིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་ཏེ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་
 འདྲི་དཔེ་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་ཏེ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
 དེར་ཕྱིན་ཆད་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ཏེ་འདྲིར་བསྟན་ཡང་
 དག་མཐའ་མངོན་ཏེ་མ་བྱེད་ཅིག །ཅིས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ལས་ཉམས་པ་
 སྤྱིད་པར་ཐལ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྷང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཡོད་
 དེ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེས་རྒྱུ་གཞི་ལས་པའི་དབང་གིས་བྱེད་པ་འདྲི་བྱེད་
 ཀྱི་ཐུག་བསམ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་བར་བར་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་པ་.....
 ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པའི་
 རྟོགས་པ་རྫོན་ཏེ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་(༡༡)ཅན། འདྲིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་ཏེ་བྱས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ལས་ཏེ་འདྲིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་ཏེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཐོབ་
 པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་མངོན་ཏེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་
 གནས་སྐབས་སུ་དེ་མངོན་ཏེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱེད་མ་གྱུབ་ན། དེར་
 ཐལ། དེས་དེ་མངོན་ཏེ་བྱེད་ཐུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འདྲིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་ཏེ་བྱས་པའི་འདྲིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་ཏེ་བྱས་པའི་འདྲིར་བསྟན་

ཡང་དག་མཐའ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་འདིར་བསྟན་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག་། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་མི་ཟེར།
 ཐབས་མེད་ཀྱི་བྲལ་འགལ་མཁན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞོང་དུ་འདོད་ན། ཐེག་
 དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཆོས་ཅན། དམན་
 ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྟོན་སྦྱངས་གསུམ་
 བྱས་རྗེས་སུ་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་འཕགས་
 པས་རྫོགས་སྟོན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་དེ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
 དེ། རྫོགས་སྟོན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་
 ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
 རྫོགས་སྟོན་སྦྱངས་(༡༩ན) གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
 ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྟོན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་
 ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེས་དེ་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཆོས་སྟེ་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་གསུམ་མ་བྱས་པར་ནམ་མཁུན་ཐོབ་རུས་པར་ཐལ་ལོ།
 ཞོང་དུ་བྲལ་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་
 དག་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་
 གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རེ་རེ་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
 ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། ཡང་

དག་མཐའ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། རྟོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན་པས་བྱུང་། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
 ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། རྟོན་ཉིད་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོན་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་
 མེད་པའི་དབྱིངས། རྟོན་དམ་བདེན་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་རྟོན་གཅིག་
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུང་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལས། རྟོན་པ་
 ཉིད་ནི་མདོར་བསྟན་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་
 དང་རྟོན་དམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། ཟུང་འདས་
 ཡིན་དགོས། ཟུང་འདས་ཡིན་ན། འགོག་བདེན་ཡིན་(༢༢བ) དགོས། འགོག་
 བདེན་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། རང་རྒྱུད་
 པའི་ལྷགས་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་རྟོན་
 དམ་བདེན་པས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་དེ་ཡིན་ན། འགོག་བདེན་ཡིན་
 པས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག དེས་འགོག་བདེན་རྟོན་དམ་བདེན་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅམ་པ། རང་རྒྱུད་པ། ཐལ་
 འགྱུར་བ་གསུམ་གས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། འགོག་བདེན་
 ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་ཡིན་ན། ཟུང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་
 སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བས་འགོག་བདེན་བདེན་གཉིས་གང་ཅུང་དུ་འདོད་པ་གང་
 ཞིག དེས་འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 སྟེ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འགོག་བདེན་
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སྟོབ་ནི། མཐའ་མ་ཚད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་གིས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་

ཡིན་ན། རྟོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན། སྤྱང་ཉིད་ཡིན་
པས་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཐལ་འཕྱར་བས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་དེ་སྤྱང་ཉིད་རྒྱུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་
རྒྱན་ལས། འགོག་བདེན་རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་(༢༩༩) ཕྱིར།

ཁ་དང་རྒྱལ་ས་བཞག་པ།

གྲགས་བྱུང་དམིགས་བསལ་གྱི་རྟོན་བཤད་པ།

དེ་ཡན་ཆད་གྱི་གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དེ་སྤང་ནས་གཉིས་པ་རང་ལྷགས་
བཞག་པ་ལ། སྤྱིར་བྱུང་དམིགས་བསལ་གྱི་རྟོན་བཤད་པ། འདིར་བསྟན་
ལམ་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་སོགས་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། ཟས་མ་ཁུ་བར་རྒྱ་སྟོན་
མི་ཟེའོ། །ཞེས་སྤྱིར་བྱུང་བས་ཟས་ཁུ་ནས་སྟོན་ཟ་བ་རྟོན་གྱིས་གོ་བ་ལྟར།
རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་རྒྱ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རྒྱ་
མི་བྱེའོ། །ཞེས་བརྫོད་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་ནས་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རྒྱ་བྱེད་པར་གོ་བའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོན་ལ་སྤྱིར་.....
བྱུང་དམིགས་བསལ་མི་འབྱེད་པར་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ་ཞེས་ལམ་གྱི་བྱ་
བ་ལ་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་རྟོན་ཅན་ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་.....
མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་ཅེས་དེ་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་བའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ་ལ་གང་ཟག་
ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཞེས་བརྫོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་གང་ཟག་.....

གི་བདག་མེད་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་ཐོབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་གྱི་ཉོན་ལྷིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་འདོན་གྱི་རྟག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ནམས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་འོག་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་(༢༩༧) ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་གང་རུང་དེ། སྤྱིར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་སོ་སོའི་དབང་རུ་བྱས་ན། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། ཐེག་དཔལ་གྱི་དབང་རུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། ཐེག་དཔལ་གྱི་དབང་རུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རུ་བྱས་པ། ཐེག་དཔལ་ལམ་རུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རུ་བྱས་པ། རྟགས་སྤྱོད་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རུ་བྱས་པ་ནམས་དོན་གཅིག །ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་རུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་རུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རུ་བྱས་པ། ཐེག་ཆེན་ལམ་རུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་རུ་བྱས་པ།

རྒྱལ་ཁྲིམ་སྤྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་...
 ཏུ་བྱས་པ་ནམས་དོན་གཅིག་གོ།

དེ་ཡང་དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱིས་མཛོང་.....
 ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་ཏུ་བྱེད་ཅུས་ཏེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་པར་
 བྱེད་པའི་ཅུས་པ་(༡༩)ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྲི་སྟང་བ་ལས། གཞན་ཡང་
 རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 བཟོད་པར་རོ། །བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྟག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
 པའོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོང་ལམ་སྟོན་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཉན་
 རང་གི་སྤངས་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་སྦྱིར་བཏང་ནས་རྣམས་སྟོན་སྤྱངས་གསུམ་མ་
 བྱས་བར་ཏུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་ཏུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་དམིགས་
 ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་
 པ་ཞེས་སྦྱིར་བཏང་ནས་གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤོབ་
 པ་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་ཆོད་དམན་པ་ཀུན་དགའ་པོའོ། །ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་
 བསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ག ༢ འདིར་བསྟན་ལམ་གསུམ་རོས་བབྱང་བ།

གཉིས་པ་འདིར་བསྟན་ལམ་གསུམ་རོས་བབྱང་བ་ནི། གོང་ཏུ་སོང་བྱིན་
 ལ། རབ་འབྱོར་གྱི་སྤྱབ་བཤད་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཉན་ཐོངས་མེད་པ་ནམས་ཀྱི་
 བང་ན་མངོན་ཤིང་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པས་ན། རབ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 སོགས་པ་སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རང་རྒྱད་ལ་འབྱོར་པས་ན།
 འབྱོར་ཞེས་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། ཉན་ཐོས་ཉན་ཐོངས་པ་

གལ་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པ་འདི་ཆད་བཤད་པ།
 བཞི་པ་ནི། དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་མེས་འཕགས་པས་
 ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་པ་ཏུས་
 མཉམ་སྟེ། དེས་སྤྱི་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་
 སོང་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་
 སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་
 པ་སྟོན་ཏུ་སོང་བའི་བྱང་མེས་ཆོགས་ལམ་པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་
 ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་ན།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་……
 རྟོགས་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་རྟོགས་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་
 ཀྱི་རྟོག་པ་སྤངས་ན། ཉན་སྤྱི་བ་སྤངས་པས་ཁྲུབ་ཀྱང་། ཉན་སྤྱི་བ་སྤངས་ན། དེ་
 སྤངས་པས་(༢༥ན) མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཤམ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཅོས་བཟུང་བ།

ལྷ་པ་ནི། ཁྲུབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ།
 འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་འདུས་པར་བཤད་པ་ལ་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་
 སྟོང་བར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱན་པ་མན་ཆད་ཏུ་རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་ཆུང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་……
 དོགས་པ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཤིན་པ་སྤྱོད་པ།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདྲིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་
 མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན།
 སྤྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱོད་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་ཤུ་
 རིའི་བུའི་ངག་དུ་ཐུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་གྱི་
 བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཉན་ཐོས་
 ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་གྱི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་
 སྤྱོད་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་པ་བཞིན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཐོབ་
 པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན།
 འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཡང་
 (༡༥) དེ་ཆོས་ཅན། འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱལ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་
 མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱལ་མེད་ཀྱི་
 འདེབས་སོ། ཁོ་ན་རེ། ཉན་སྤྱོད་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་
 ནས་བསྟན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་
 མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
 བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲིར་པ་གང་ཞིག སྤྱོད་

འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདྲི་དཀྱིལ། ལྷག་
བཅས་ཐུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པར་.....
ཐལ། འདྲི་དཀྱིལ་ཕྱིར། འདྲི་དཀྱིལ་ཉི། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མདོན་རྩ་བྱས་པའི་ཐོག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་
ཐོབ་མ་ཐག་པའི་དག་བཙམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མདོན་རྩ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ཞེས་པའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་
དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་སྤྱི་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་མདོན་རྩ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་ཉགས་མ་གྱུབ་པོ། འདྲི་དཀྱིལ་ཉི། ཁྱོད་མདོན་རྩ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་པ། མི་ཁོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ལ། འདྲི་དཀྱིལ་གསལ་(༤༦ན) གསུང་
རབ་གཞུགས་བསྟན་ཤར། འདི་སྤྱི་གསལ་རྩ་མའི་ཡིད་འཕྲོག་བྱེད། འདི་
བཀའ་དྲིན་འཁོར་མེད་སྤྱི་མའི་དྲིན། སྤྱི་ཐལ་སྤྱི་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་འདི། །
ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱུས་པའི། ཐུན་དུག་དང་བསྐྱེད་བ་བཞིའི་དང་པོ། །
རྒྱ་ན་ཞེས་བྱ་བས་སྤྱིར་བཏོ། འདི་འདིས་ཀྱང་འགྲོ་ཀྱང་གནས་སྐབས་སྤྱི། །
དལ་བརྒྱད་དང་འཕྲོར་བརྒྱའི་རྟེན་ཐོབ་ནས། རྒྱུ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
ལྷགས་ཏེ། མཐའ་ཐུག་གི་བྱང་ཆུབ་ཐུར་ཐོབ་ཤོག།

མཇུག་བྱང་།

སྤྲུལ་པ། སྤྱོད་གཏོར་སྤྲུལ་བའི་སེལ་མི་ཡི་བོལ། །བཟུང་པོའི་འཕྱིན་ལས་ཐུབ་
 བསྟན་སྤྱོད་གི་གསོལ། །གྲགས་སྟན་ས་གསུམ་མཁས་མང་ན་བའི་དབྱིང་། །ཀྱལ་
 བ་གཉིས་པ་སྤྱིད་ཞིའི་ཁོང་ན་བཞིང་། །ཕྱིན་ཚུལ་བཟོད་བཙོན་ཏིང་འཛིན་གེ་
 ལ་ཤར། །ཤེས་རབ་ཉིན་བྱེད་འབར་བས་འབྱུང་པ་ལས། །ལེགས་བཤད་ཚུ་
 སྤྱང་ཀྱན་ཏུ་དར་བའི་གཉེན། །ཟབ་རྒྱས་དབྱིག་གི་གན་མཛོད་མཆོག་དེར་
 བསྟགས། །གཞན་ཏུ་མི་གཡོ་སྤྱོད་ཅ་བ་བཟན། །དགག་སྤྱབ་མཐའ་དཔྱིད་
 ཡལ་འདབ་མེ་ཏྲིག་བཀྲ། །སྤྱི་ཞིབ་རིགས་པའི་དྲི་བསྟང་འབྲུམ་འཕྲོ་བས། །
 གཞུང་བཟང་འདི་ནི་དཔལ་གྱི་རུམ་བྱར་སེམས། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་གསལ་བྱེ་བའི་
 ཉེར་འཆོའི་གཞིར། །འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་མ་ཉམས་གནས་པའི་སྤྱང་། །དད་གཏོར་
 ཐོབ་བཙོན་ནོར་བུའི་རྒྱན་ལྷན་པས། །དོ་མཆོར་དཔག་ཡས་སྤར་གྱི་ཕྱི་མ་
 བསྟན། །དེ་ཡི་དག་པས་རྒྱལ་རྣམས་སྤྱིད་པའི་ཡུམ། །མཁའ་ཁྲབ་སྤྱོད་རྒྱ་ལན་
 བདེས་སྤྱང་བའི་མ། །ནང་གི་ཐུན་སེལ་དམ་པའི་འོད་སྤང་ཅན། །ཡུང་རྟོགས་
 བཤད་སྤྱབ་སྤྲུལ་སྤར་འཕེལ་ཤོག །ཡུང་པར་གངས་རིའི་མགོན་པོའི་སྤྱོད་
 བཟན། །གསང་གསུམ་(༡༦) འཇུག་པ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་འབྲ། །མདོ་རྒྱུད་
 འོ་མཆོར་མཁས་གྲུབ་ངང་མའི་བྲ། །འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་མགིན་རྩ་བ་རྒྱུད་
 བྱར་ཅིག །རྒྱ་སྤྱོད་འབྲེལ་ཐོགས་སྤོས་པར་བཅས་པ་ཡང་། །ཆེ་རིང་ནད་མེད་
 དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་པ་དང་། །ཕྱིན་རྒྱལ་བསྟུ་བཞིའི་བདེ་ལམ་ཡངས་པོ་ནས། །
 བྱར་བར་ཞི་བའི་བྲི་འཕང་གཞོན་བྱར་ཅིག །མདོར་ན་འགྲོ་ཀྱན་མཛོད་ཞིང་
 སྤྱིད་པས་འཆོ། །བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་བཤད་སྤྱབ་གཙང་མས་མཛོལ། །དེས་དོན་
 དམ་པའི་དབྱུ་འཕང་མཐོ་བ་སོགས། །བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཆོས་ནོར་འཛིན་དགེ་
 བྱར་ཅིག །ཅེས་པ་འདི་ནི། རིགས་པའི་དབང་སྤྱལ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་པ་

དར་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཡང་དག་མཐའི་སྤྱི་དོན་སྲོ་དམན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་.....
 སེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོ་མོ་ནས་འབྲོག་རི་དགའ་ལྡན་བྱང་ཆེར་སློབ་དཔོན་རིམ་.....
 པས་བཙུག་གཞག་ཏུ་གནང་དང་གནང་ཐུས་ཡིན་འདུག་ནའང་སྤྱན་པོའི་བྱིས་
 རོར་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་འདུས་ཀྱན་ཏུ་འབྲམས་པ་ལས་དག་པའི་དཔེ་རྒྱན་སྟོག་
 དང་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་རང་རྩལ་འཛིན་པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན། རབ་བྱང་
 བཙུག་པོའི་རྩ་བྱི་ལོར་ཧེ་ཉོར་དཔོན་ཁག་ལྔའི་ནང་ཚན་པེ་རི་དཔོན་ལྷག་.....
 སྤྱིང་བསྐྱེས་སྤྱལ་སྤྱོད་བཟང་བཟན་འཛིན་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་དང་། དགེ་
 ལན་བྱམས་དོན། ཐུག་མཛད་དགའ་ཐུག་བཅས་ནས་སྤར་གཞི་སྤྱབ་བཞེད་ཀྱི་
 ཐུགས་བསྐྱེད་བཟང་པོས་ཁོ་པོར་ཞུས་དག་ཏུ་བསྐྱངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་མཁན་
 རིན་པོ་ཆེ་བཟན་དར་བས་ཀྱང་ཉིད་དང་དགེ་བཤེས་མང་གི་འདུན་མོས་.....
 ཡིན་རྩལ་གྱི་ཐུག་བྱིས་དང་། དངོས་མཛལ་དུའང་གསུངས་པ་དང་དུ་སྤངས་
 ཉེ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་བརྟག་དབྱང་ཞིབ་མོ་བཟིས་སྤུལ་ལ། དོགས་གནས་
 འགའ་ཞིག་དགོས་དབང་གིས་རང་སོར་བཞག་སྟེ་མ་ཕྱིར་སྤེལ་བ་རྩ་པག་ཟླ་...
 བ་དང་པོའི་ནང་བྱི་བརྟོ་ལགས་པར་ཐུབ་པའི་ཆོ་དགེ་རྩ་རྩུང་མི་འཛའ་ཞིང་...
 གནས་དམ་པར་བསྟོ་བའི་སྤྱན་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་(༡༥ན) བསྟོད་
 བཅས་སྤྱབ་པ་པོ་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་བའི་དོར། འཇམ་
 མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་དད་ཐུས་ཀྱིས་ཐོགས་པའི་བན་རྩུང་རིགས་...
 སྤྱི་ཐ་ཤལ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ནོར་སྤྱིང་རང་སྤྱི་ལ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་.....
 སྤྱིང་ཁང་དུ་སྤྱར་བ་དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་ཐོགས་བརྒྱར་རྒྱས་པའི་རྒྱར་ལྱར་
 ཅིག། །།སངས་མཛྙེན།

༡༡། མཁམ་བྱུང་མྱེན་པ་དང་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འཛུགས་
 གྱི་མྱེན་པ་མཁམ་གཞན་ཀྱི་མཁུན་རྒྱལ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་མཛད་དང་ཆོས་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡༡༡། ཁ་མ་གྲུ་ཅུ་མཆུ་སྟོ་ལྟ་ཡ། རྒྱ་ཆེན་ལུང་གི་ཐོས་པས་སྤྱོད་འདྲིལ་
 བཅད། རྒྱུན་བལ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་གྱིས་རང་རྒྱུད་བཟུལ། ལུང་རྟོགས་འཁོར་ལོ་
 གཉིས་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། མཛོག་གི་སྒྲ་མ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཛོར་འདུད།

གཞུང་གི་འཕྲིན་འགྲོག་པ།

ཅེས་མཛད་པར་བཛྲ་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་
 བློ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྤྱུགས་སུ་རྒྱུད་པ་གང་དང་ལྡན་ན།
 སངས་རྒྱས་ཡང་དག་པར་བཞུགས་པའི་སྐྱེ་ཅན་རྣམས་འཁྱོར་ཅན་གྱི་དབང་.....
 ལྷག་གི་གཙུག་པོ་རྣམས་སྤྱད་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་རྣམས་
 པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བར་མཛད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཕྲོས་འགྲོད་པ་
 དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་གང་ལས་
 འཕྲོས་ན། གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པའི་བྱུང་རྣམས་རྣམ་པ་ཀྱན་ལྡན་སྤྱོད་
 ཆོགས་འདི་གསུངས་པ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
 སྐབས་སུ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྣམ་མཁུན་ལ་བརྟེན་ཐབས་འབྲས་སུ་གསུམ་གྱི་སྟོ་
 བས་བསྟོད་པ་ལ། འོ་ན། དེའི་དགོངས་པ་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པ་འདིར་
 འཆད་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ཏུ་གཞུང་འདི་རྣམས་བྱང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དོན་བཤད་པ།

༡༡ ཅ་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་ལ། ཅ་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་དོན་བཤད་པ།
 བསྐྱུས་ཏེ་ཐུག་འཆལ་བ། སྤྱི་དོན་བཤད་པ་གསུམ་(༡༣) ལས་དང་པོ་ལ།
 ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་གིས་བསྐྱར་བ།
 དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱར་བ། འབྲས་བུ་གང་བསྐྱར་བ་དང་བཞིའི་དང་
 པོ་ཡོད་དེ། རོ་པོ་རྒྱ་འབྲས་ལ་མོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྤྱི་
 བ་མེད་པར་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་དེ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བརྟེན་.....
 རྣམ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཞེས་པ་ནས་གང་དང་ལྡན་ན་
 ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གང་ཞེས་པ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་སྐབས་འདིའི་གང་
 ཞེས་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་གང་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་
 སྐབས་ཐོབ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་
 རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁྱེན་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་
 བསྟོད་ཟིན་པས་གཞུང་འདི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཡང་དག་པར་བལྟམས་པའི་སྤྱི་ཅན་ཞེས་པའི་བྱད་པར་གྱི་
 ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ནས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ནི། ཅ་བའི་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་
 གསེར་མེད་ལས། གང་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་རྣམ་མཁྱེན་ལ་རི་ལྟར་གོ་
 ཞེ་ན། སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་བྱད་པར་གྱི་(༡༤) ཆོག་སྤྱི་བ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཕྱིར་གོའི་གཞན་ཡང་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལས་གཉིས་ལ་བསྟོད་ཟིན་
 པའི་ལྷག་མར་གྱུར་པས་གོ་རྒྱས་ལ། དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྣམ་མཁྱེན་གོ་
 རྟེ། འོངས་སོ་ཞེས་པས་སྤྱི་བུ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་པོ་
 རྒྱན་ལས། གང་ཞེས་པ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་། མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་སྐབས་

དང་། གཞན་གཉིས་ལ་བསྟོད་ཟིན་པའི་ཤུགས་དང་། ཐུབ་པའི་ཆོག་དང་།
འབྲེལ་བས་ནམ་མཁུན་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་གིས་བསྐྱར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་གྱི་སྒྲིན་སྒྲིག་གཅིད། མ་བྱིན་ལེན། ལོག་གཡེམ། རྩུན། སྤ་མ། ཆོག་
རྩུབ། ངག་འབྲུལ། བརྒྱུ་སེམས། གནོད་སེམས། ལོག་ལྟ་སྟེ་མི་དགེ་བཅུ་
སོགས་མི་མཐུན་པའི་སྒྲིགས་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྦྲུ་ཅན། ཞི་
ལྷག་རྩུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱག་ཉན་རང་དང་། བྱང་
སེམས་ནམས་གྱི་གཙོ་བོ་དེས་བསྐྱར་ཞེས་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་
ནས་གཙོ་བོ་ནམས་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། ཉན་རང་བྱང་སེམས་ནམས་ལ་
རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆངས་པ་
དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། ལྷ་དབང་ཕྱག་སོགས་ཞི་ལྷག་རྩུང་(༡༩)འབྲེལ་
ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལྷག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་
བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་དབང་ཕྱག་གི་གཙོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཉན་རང་སོགས་ལས་སྤངས་རྟོགས་ལྷག་པའམ། ཡང་ན་ཉན་རང་དག་
ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་མངའ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་
བཀས་མངའ་བསྐྱར་བས་ན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་
ཤིང་ལས། སྦྲ་གསུང་ཐུགས་ཉེས་སྦྱོང་མཐའ་དག་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་
པའི་སྦྲུ་ཅན། དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་ལྷག་པས་རྣལ་འབྱོར་
ཅན་གྱི་དབང་ཕྱག་སྟེ། ཉན་རང་བྱང་སེམས་དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྤངས་རྟོགས་
ལྷག་པས་དེ་དག་གི་གཙོ་བོ་སྟེ། གཙུག་གི་ཞོར་བུ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ནམས་
གྱི་ཤོ་འཕང་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་སྒྲིག་སུམ་མི་མཐུན་
སྒྲིགས་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྦྲུ་ཅན། ཞི་ལྷག་རྩུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་

འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཉན་རང་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་...
 ཆོག་པ་མངའ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་བཀས་མངའ་བསྐྱར་བས་ན། གཙུ་བོ་རྣམས་
 གྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱར་ཞེ་ན། གཏུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་མོངས་
 བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱར་ཞེས་(༡༧) འཆད་པ་
 ལ། སྟུང་པའི་གཉེན་པོར་ཞེས་གསུངས།

འབྲས་བུ་གང་བསྐྱར་ཞེ་ན། རྫོང་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
 གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བརྫོང་བྱེད་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མདོ་...
 རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བསྐྱར་བར་མཛད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་
 པ་ནས་བསྐྱར་བར་མཛད་ཅེས་པའི་བར་གསུངས། འོ་ན། མ་ལུས་པ་དང་།
 ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། མ་ལུས་
 པ་ཞེས་རྫོང་བྱེད་དང་། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་བརྫོང་བྱེད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་བརྫོང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་...
 ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བའོ་ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱར་
 བར་མཛད་པ་ཞེས་འདོན་པ་ནི། མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱར་བར་མཛད་ཅེས་པ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྣམ་བཤད་གསེར་སྲེང་གཉིས་ཀར་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩེ་
 བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྱི་དོན་ལས། ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 བསྐྱར་བར་མཛད་ཅེས་འདོན་པ་མི་འཐད་དེ། རྟེན་གཞི་གཉིས་དང་། གཞུང་
 ཚད་ལྡན་གང་ནས་ཀྱང་དུ་ཆོག་བཤད་པ་མ་མཛད་ཅིང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱར་བར་མཛད་ཅེས་པ་ནི། རྩེ་བར་རྣམ་པ་ཀྱན་ལྡན་སྤྲེལ་ཆོག་འདི་
 (༡༨) གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་...

ཡིན་གྱི། དེ་དག་ཡུམ་སྲས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་དང་། ཉན་རང་འཕགས་
 པ་རྣམས་ཡུམ་སྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་རྒྱལ་མཉམ་རྒྱ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་རྒྱ་
 མ་གཉིས་ལའང་རིགས་འདྲ་ཞིང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
 རྟོན་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྲས་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལའང་ཤེས་་་
 པར་བྱའོ།

གཏ གསུམ་པ་སྐྱེ་རྟོན་བཤད་པ།

༡༧ ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྒྱུ་དེས་ཀྱི་མདོའི་བྱད་པར། ཆོས་
 ལུང་གི་ཚད། ཆོས་འཁོར་གྱི་སྒྲ་བཤད་ལྡེ་ལས། དང་པོ་ནི། བཀའ་དང་ལམ་
 རྒྱལས་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་
 མཚན་ཉིད།

༡༨ ཆོས་འཁོར་གྱི་དབྱེ་བ།

གྲ རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། ལུང་གི་ཆོས་
 འཁོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་རྒྱལས་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱེད་
 པའི་དམ་ཆོས་དེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལམ་
 ལྡེ་གསུམ་བཙུག་ཡོད། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། ལམ་ལྡེ་གསུམ་
 (༥༩) བཙུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་དམན་དག་བཙུག་པའི་
 རྟོགས་པ་ཐོན་རྒྱ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་རྒྱ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་་་
 ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། ལམ་ལྡེ་གསུམ་བཙུག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་ལྡེ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལྡེ་པོ་གང་རུང་མ་

ཡིན། རེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལྔ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་གཉིས་ལ་ཡང་རིགས་
འདྲའོ།

འོ་ན་ལམ་ལྔ་གསུམ་བཙུ་ལྔ་པོ་དེའི་ནང་ན་སོ་སྒྲིའི་ལམ་ཡིན་པ་རུ་ཡོད།
འཕགས་ལམ་ཡིན་པ་རུ་ཡོད་ཅེན། སོ་སྒྲིའི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གཉིས་དང་།
འཕགས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དགུ་དང་། སོ་སྒྲིའི་ལམ་དང་། འཕགས་ལམ་གང་
ཡང་མ་ཡིན་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་སོ་སྒྲིའི་ལམ་ཁོ་
ན་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྒྲིབ་ལམ་གསུམ་དང་། རང་
རྒྱལ་གྱི་དེ་གསུམ་དང་། རེག་ཆེན་གྱི་དེ་གསུམ་ནི། འཕགས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་དང་། རེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་
ནི། སོ་སྒྲིའི་ལམ་དང་འཕགས་ལམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ལ་སོ་
སྒྲིའི་ལམ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། འཕགས་ལམ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་དག་རྩམ་
སྒྲིལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ལམ་དང་སྒྱུར་ལམ་གཉིས་ལ་སོ་སྒྲིའི་
ལམ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྒྲིབ་རུ་མ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་
(༥༧) ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་སོ་སྒྲིའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ལམ་
ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲིབ་རུ་སོང་
བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རེག་ཆེན་
གྱི་ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་ལ་སོ་སྒྲིའི་ལམ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དམན་ལམ་སྒྲིབ་རུ་མ་
སོང་བའི་རེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་སོ་སྒྲིའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཕགས་ལམ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། རེག་དམན་དག་བཙུམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྒྲིབ་རུ་
སོང་བའི་རེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་
དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་གང་དང་ཡང་དག་ལྟར་པས་ཐུབ་ནམས་ཞེས་པའི་སྐབས་་་་
ནས་དངོས་སུ་བཟུན་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། རེག་ཆེན་མི་སྒྲིབ་

ལམ་ཡིན་པས་བྱལ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་
ན། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་རྩ་འདྲིང་
པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བྱང་ལས། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་
འཁོར་རྩ་འདྲིང་དེ། ལུ་ལྷེ་ལ་སྤྱ་ར་རྒྱ་སིར་ཆོས་བསྟན་པས་ཀྱན་ཤེས་ཀོལ་རྩི་
བྱ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་གཞོན་སྤྱིར་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་.....
ཞེས་བསྟགས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་ལམ་ལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷམ་རྩ་བསམས་སོ། །(༥༣) ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲིག་ནི། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་རྩ་འདྲིང་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱེད་ལས་
མཚུངས་པ་དེ་བརྒྱད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་འཕགས་
ལམ་ཡན་ལག ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག ཡང་དག་པའི་
ཚྭ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གསུམ་ནི། གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཆིབས་དང་
ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པས།
རང་གི་མི་མཐུན་སྟུགས་འཛིན་པ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་དག་
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག།
ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ནི། རྟེན་པར་བྱེད་པའི་ལྷེ་བ་
དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ལྷག་པ་ཚྭ་ལྷིམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་
པས་བསྟན་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འཕགས་ལམ་
ཡན་ལག་ནི། ལྷུང་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་ལྷུང་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་ལྷག་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ལེམས་དམིགས་པ་ལ་.....

ལྷན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱེ་བླ་མ་སྤྱི་བའི་ནང་ཆོན་འགའ་ཞིག་གི་འདྲི་པ་དེ་ལྷན་ཡིན་ཡང་སྤྱིར་...
 ཁྱེ་བླ་མ་(༥༥) སྤྱི་བའི་དེ་ལྷན་མི་འདྲི་དེ། ཁྱེ་བླ་མ་སྤྱི་བའི་ལྷན་ན།
 ལྷན་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དང་། ལམ་ཡིན་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་
 འཁོར་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ལྷན་ནི།
 མདོ་སྤྱི་དང་། འབྲུལ་བ་དང་། ཆོས་མདོན་པ་རྣམས་སོ། ཞེས་དང་། རྟོགས་པ་
 ནི། ལྷན་རྒྱུ་གྱི་སྤྱི་གས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། ཞེས་དང་། འཕགས་
 པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏུལ་བྱའི་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཁྱེ་བླ་མ་སྤྱི་བའི་ལྷན་ལ་ལྷན་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་བདེན་བཞིན་
 ཆོས་འཁོར་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་བདེན་བཞིན་རྟོགས་པའི་མཐོང་
 ལམ་གྱིས་བྱུང་པར་འདྲི་ཀྱང་རང་ལྷན་ནི། ལྷན་བཤད་པ་ལྷན་འདྲི་
 དགོས་ཏེ། ལྷན་ཆོན་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད་གནས་བརྒྱུད་པ་ལས།
 སངས་རྒྱུ་གྱི་བཀའ་བསྟན་པའི་དམ་ཆོས། ལྷན་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་
 ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྤྱི་སྤྱི་གསུམ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷན་
 ནི། ཞེས་སྟགས་བྱངས་ཤིང་། ལམ་ལྷན་གྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས།
 རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ལྷན་སྤྱི་གས་སོ་བདུན་
 ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོགས་པ་ནི། ཞེས་སྟགས་མཛོད་རང་
 འགྲེལ་གྱི་ལྷན་བྱངས་(༥༦) ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ཟབ་
 ཞི་རྒྱས་བྲལ་འདྲ་གསལ་འབྲུལ་མ་བྲལ། བདུན་ཅི་ལྷ་བྱའི་ཆོས་ཤིག་ཁོ་ཙས་
 རྟོད། ལྷ་བྱ་བརྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་རྣམས་པས། མི་སྤྱི་གས་ཀྱི་ཆོས་ལྷ་གནས་
 པར་བྱ། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལྷན་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་
 རྒྱུ་གྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། རྟོན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་

སངས་རྒྱལ་ནས་ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགུའི་བར་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་བསྐྱར་...
 བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲིང་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ།
 དེའི་བར་དུ་ཆོས་འཁོར་མ་བསྐྱར་ཀྱང་དེའི་གོང་དུ་བསྐྱར་བའི་ཡུང་གི་ཆོས་...
 འཁོར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་ནམ་ལས། ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་འདས་ནས་སྤྱར་རྒྱ་
 སིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་རོ། དེ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 ཡིན་ལ། ཆོས་འཁོར་དེ་ལས་གཞན་བསྐྱར་བར་མི་འདྲིང་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
 ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཡུང་དེ་ནི། སྦྱོན་པ་མངོན་
 པར་རྒྱགས་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་ལོ་རྟོར་རྒྱ་དུག་པའི་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལས་གཞན་པའི་ཡུང་གི་ཆོས་འཁོར་མ་བསྐྱར་ཞེས་པའི་...
 དོན་ཡིན་(༡༦) པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་ཡུགས་ལ། འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་
 མེད་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདྲིང་ཅིང་། དེ་ལ་
 བཙུ་ལྟ་ཡོད་དེ། བཟླས་པའི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ། བྱེ་ཆོས་ནམ་དག་གི་སྒྲི་
 བྱེ་དབྱེ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ལ་
 བཟླས་པ། བྱེ་པ་ལ་བཟླས་པ། བྱ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་བཟླས་པ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དགེ་སྦྱོང་དག །འདི་ནི། སྤྱག་བསྐྱེལ་
 འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི། ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །
 །འདི་ནི། འགྲོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི། ལམ་འཕགས་པའི་
 བདེན་པའོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་
 ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། འགྲོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་བསྐྱོན་
 པར་བྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་

པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱར་མེད། གུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། སྤང་བར་བྱར་
 མེད། འགོག་པ་མངོན་ཏུ་བྱ་སྟེ། མངོན་ཏུ་བྱར་མེད། ལམ་བསྐོས་པར་བྱ་སྟེ།
 བསྐོས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཆོས་ནམ་དག་གི་
 སྐོན་ས་དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་རོ་བོ་ལ་བཞུགས་
 པ། བྱེད་པ་ལ་བཞུགས་པ། བྱ་བ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་ལ་བཞུགས་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། (༡༣) འོ་ན། འདིའི་
 གཞུང་མང་པོར་རོ་བོ་ལ་བཞུགས་པའི་ཆོ་དང་པོར་རིག་པ་སྟེས། དེ་རྗེས་སྟོ་
 སྟེས། དེ་རྗེས་མིག་སྟེས། དེ་རྗེས་ཤེས་པ་སྟེས་ཞེས་དང་། བྱེད་པ་ལ་བཞུགས་པ་
 དང་། བྱ་བ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་ལ་བཞུགས་པའི་ཆོ་ཡང་རིག་པ་སྟེས་
 བཞི་བཞི་སྟེས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་
 རིམ་བཞིན་སྟེ་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྐོས་ལམ། མི་སྦྱོབ་ལམ་
 བཞི་ལ་སྦྱར་ཏེ་རིག་པ་སྟེས་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བཞུགས་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟ་སྟེའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་སྟེས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སུ་
 སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། བཞུགས་པ་དང་པོ་ལ་ཀོ་ཁུ་རྒྱུ་དང་། ལྟ་མང་པོ་ལ་
 མཐོང་ལམ་སྟེས། གཉིས་པ་ལ་ཀོ་ཁུ་རྒྱུ་དག་བཅོམ། ཆོ་དང་ལྟན་པ་རྟ་
 ཟུལ། ལྟངས་པ། མིང་ཆེན། བཟང་ལྟན་ཏེ་གཞན་བཞི་ལ་མཐོང་ལམ་སྟེས།
 གསུམ་པ་ལ་བཞི་པོས་དག་བཅོམ་སྟེ། དངོས་ཀྱི་དགོས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་སོ་སོའི་དགོས་པ་གི་
 སྐོས་པ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེའི་གོང་ནས་དགོས་པ་ཞེས་པོས་
 པ་མི་འཐད་དམ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགོས་པ་སུ་འབྱུར་བ་ལ་
 དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཤམ་ལྷ་མོ་ཆོས་འཁོར་བཤད་པ།

༨༡ ལྷ་མོ་ཆོས་འཁོར་ལ་བཟླ་བའི་སྒྲ་ནས་

འཁོར་ལོ་གསུམ་བྱ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། གཉིས་པ་ལ། ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
དམིགས་པ་དེ། ལྷ་མོ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བཟླ་བ་(༨༡) བྱའི་སྒྲ་
ནས་དབྱེ་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར། བར་པ་མཚན་ཉིད་
མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་
ལས། བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་
དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལྟ་བུ།

སྟོན་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་.....
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ། བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་
འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ལུས་རྒྱས་འབྱེད་བསྟན་གསུམ་ལྟ་བུའོ། །

མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སེམས་ཅན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་པར་གྲུབ་
མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་
དེ། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་
འགྲེལ། ཆུལ་བཞིན་ཀྱང་ཏུ་འདྲི་བ། ཆོས་འཕགས། སློ་གྲོས་རྣམ་དག་སློ་གྲོས་
ཡངས་པ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། བྱམས་པ།
འཇམ་དབྱངས། ཐུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུ་སྟེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་
འགྲེལ་ལ་དྲིས་(༨༢) ལན་གྱི་ལེའུ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཐ་མ་ཡིན་ཏེ།

ནུས་བཤད་སྒྲིབ་པོ་རྒྱན་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག །འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་མཆོས་པ་ཞེས་ཏེ་
 ཆོག་སྒྲིབ་པའི་མཆོན་གཞིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྱེལ་རིམ་པོ་འཛིན་པ་ཡང་མི་
 འཐད་དེ། དེར་ས་བཅུད་དབང་སྒྱུག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུས་སྟོན་
 པ་ལ་དྲི་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་མཛད་པའི་དྲིས་ལན་གཞན་ནུས་འདིའི་མཆོན་
 གཞིར་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་སྒྲིབ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་
 ལོ་དང་པོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན།
 གཉིས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན།
 གསུམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་.....
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་འཁོར་འདི་ཅམ་ལ་གསུངས་པ་འཁོར་ལོ་
 དང་པོ་དང་། འདི་ཅམ་ལ་གསུངས་པ་འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་། འདི་ཅམ་ལ་
 གསུངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཞེས་འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་། སྟོན་པའི་སྐྱ་ཆེད་
 སྟོན་ལ་གསུངས་པ་དང་པོ་དང་། བར་ལ་གསུངས་པ་བར་པ་དང་། སྐད་ལ་
 གསུངས་པ་ཐ་མ་ཞེས་རུས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་མི་འཛིན་སྟེ། དྲང་ངེས་ནུས་
 འབྱེད་ལས། དགོངས་འབྱེལ་ལས་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་
 བློ། འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་། སྟོན་པའི་སྐྱ་ཆེད་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་ངོས་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་བྱའི་ངོས་ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདག་མེད་
 པའི་དོན་གཏན་ལ་འབབས་པའི་དབང་རུ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

ང་ཨྱ བྱང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་གཉེན་པོའི་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་བ།

བྱང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་གཉེན་པོའི་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་བ། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྱི་
 བཞི་སྟོང་ཡོད་དེ། འདྲོད་ཆགས་ལ་སྦྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། ཞེ་སྤང་ལ་སྦྱོད་པ་

ཉི་མེ་ཆིག་སྟེང་། གཏི་ལྷག་ལ་སྦྱང་པ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟེང་། རྒྱལ་གསུམ་ཆ་མཉམ་
 ལ་སྦྱང་པ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟེང་ཡང་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟེང་པོ་དེ་ཡང་
 གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ནི།
 བརྒྱད་སྟེང་འགྲེལ་པ་སྟེང་པོ་མཆོག་ལས། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་
 དང་། ཆོགས་བཅད་ཆེད་བརྟེན་སྟེང་གཞི་དང་། རྟོགས་བརྟེན་དེ་ལྟར་བྱང་
 པ་དང་། རྒྱུས་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། མདྲ་བྱང་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྡེ།
 གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། བརྒྱ་གཉིས་
 པོ་དེ་ཡང་དགུར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལྔ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་རེ་རེ་བྱས་
 བས་བརྒྱད་དང་། གཙུ་པོ་སྟེང་གཞིའི་སྡེ་དང་། འཁོར་རྟོགས་བརྟེན་གྱི་སྡེ། དེ་
 ལྟ་བུ་བྱང་བའི་སྡེ། རྒྱུས་རབས་གྱི་སྡེ་བཞི་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་(༡༠ན) བས་
 དགུར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་འགྲེལ་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་ཏུ་གསེར་སྟེང་ལས། གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་
 ཞེས་པ་ལྟར་སྟེང་གཞི་གཙུ་པོ་འཁོར་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་ཡང་ཡང་གཤེགས་
 གྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་རོ། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྡེ་སྒྱུ་རྩམ་ལས། སྟེང་གཞི། རྟོགས་
 བརྟེན། དེ་ལྟ་བུ་བྱང་། རྒྱུས་རབས་དང་བཞི་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ནི། གསུང་
 རབ་ཡན་ལག་དགུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་སྡེ་རྣམས་
 གསུམ་ཏུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྟེང་ལས། དེ་ཡང་བསྟུ་ན། སྡེ་རྣམས་གསུམ་ཏུ་
 འདུ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་།
 ལུང་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཆེད་ཏུ་བརྟེན་པའི་སྡེ་དང་
 ལྔ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་རྣམས་དང་། གཙུ་པོ་སྟེང་གཞིའི་སྡེ་དང་།
 འཁོར་རྟོགས་བརྟེན། དེ་ལྟར་བྱང་། རྒྱུས་རབས་གྱི་སྡེ་དང་བཞི་ནི། འདུལ་
 པའི་སྡེ་རྣམས་དང་། མདྲ་བྱང་བའི་སྡེ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་གཉིས་བྱང་
 སེམས་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་རྣམས་དང་། གཏན་ལ་ཐབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི། ཐེག་

བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མངོན་པའི་ཤེ་སྟོན་དོ། ཁྱིམ་དང་། རྒྱུ་ཤེ་སྟོན་ལས།
 གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྟ་ནི། ཐེག་(༡༠༥) དམན་གྱི་མདོ་
 ཤེའི་ཤེ་སྟོན་དང་། དེ་ནས་བཞི་ནི། འདུལ་བའི་ཤེ་སྟོན་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་
 གཉིས་ཀའི་འདུལ་བའི་ཤེ་སྟོན་ཡོད་དོ། རྩ་མ་གསུམ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་
 ཤེའི་ཤེ་སྟོན་དང་། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཤེ་སྟོན་གསུམ་
 ཏུ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མདོ་ཤེ་རྒྱན་ལས། ཤེ་སྟོན་དག་ནི་གསུམ་
 མཐ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་རྒྱ་ནི་དགུར་འདོད་དོ། ཁྱིམ་
 གསུངས་པ་ལྟར། གཉེན་པོའི་སློ་ནས་ཀྱང་ཤེ་སྟོན་གསུམ་ཏུ་འཛོག་ བརྟེན་
 བྱའི་སློ་ནས་ཀྱང་གསུམ་ཏུ་འཛོག་ བརྟེན་བྱ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སློ་ནས་ཀྱང་གསུམ་
 ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་པ་ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་
 བཞེན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེ་སྟོན་གསུམ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། ཉེ་
 བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐེ་ཆོས་གྱི་གཉེན་པོར་མདོ་ཤེའི་ཤེ་སྟོན་རྣམ་པར་བཞག་...
 གོ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་གཉེན་པོར་འདུལ་
 བའི་ཤེ་སྟོན་རྣམ་པར་བཞག་གོ། རང་ཏུ་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛོན་པའི་གཉེན་
 པོར་མངོན་པའི་ཤེ་སྟོན་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཁྱིམ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྟག་པ་ཉིད་རེ་འཛོན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བརྟེན་བྱའི་གཙུ་
 པོར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མདོ་ཤེའི་ཤེ་སྟོན་བཞག་ ལྟག་པ་ཚུལ་ཁྱིམས་གྱི་བསྐྱབ་
 པ་བརྟེན་བྱའི་གཙུ་པོར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འདུལ་བའི་ཤེ་སྟོན་བཞག་ ལྟག་པ་
 (༡༡༦) ཐེག་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་བརྟེན་བྱའི་གཙུ་པོར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མངོན་...
 བའི་ཤེ་སྟོན་བཞག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་དང་དོན་བརྟེན་པའི་སློ་
 རྣམ་མདོ་ཤེའི་ཤེ་སྟོན་བཞག་ ཆོས་དང་དོན་མངོན་ཏུ་བྱ་བའི་གཞིའི་གནས་
 གྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པའི་སློ་ནས་འདུལ་བའི་ཤེ་སྟོན་བཞག་ ཆོས་དང་དོན་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སློ་ནས་མངོན་པའི་ཤེ་སྟོན་བཞག་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེད་རྒྱ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྐོན་ནས་གཉིས་སུ་འདུ་བ་.....
 དེ་འདྲི་སྐོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤེ་སྤྲོད་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་སྤེ་སྤྲོད་རྣམས་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ལ་
 གསུངས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤེ་སྤྲོད་རྣམས་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་རྒྱ་འཇུག་ཁ་མའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ།
 སྦྱར་ལམ་པ། མཐོང་ལམ་པ། སྐོམ་ལམ་པ་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན།
 དེ་བཞིན་རྒྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་རྒྱ་འཇུག་ཁ་མའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག །
 རང་རྒྱལ་ཆོགས་སྦྱར་བ་དང་། མཐོང་སྐོམ་པ་རྣམས་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་
 ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རྒྱ་འཇུག་ཁ་མའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་།
 བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེ་
 ཆུང་གང་རྒྱུད་གི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། རིགས་ཅན་གསུམ་(༡༡བ) པོ་གང་
 རྒྱུད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྤྱོད། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་
 ཡིན་པ་བཞིན། རང་རྒྱལ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། རྫོང་བྱེད་སྤེ་སྤྲོད་གསུམ་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བརྫོང་བྱ་བསྐབ་པ་
 གསུམ་པོ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐབ་པ་གསུམ་པོ་གང་རྒྱུད་ཡིན་ན། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྤྱོད། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐབ་པ་གསུམ་
 པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པའི་བསྐབ་པ་གསུམ་པོ་
 གང་རྒྱུད་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྤྱོད། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་བསྐབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱན་པར་ལྷུང་པའི་ཞི་གནས་དོན་
 གཅིག །ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱན་པར་ལྷུང་

པའི་ལྷག་མཐོང་དོན་གཅིག ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་...
 བྱེད་ཏེ། རྒྱུ་ཐེ་བྱི་ནམ་ལས། ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་།
 སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དོན་གཅིག ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་དོན་
 གཅིག ། ཅེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག ། བྱི་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱེད། རང་པ་
 སངས་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་(༡༩༣) ལ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་...
 ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་བྱི་རྩལ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 གསུམ་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱེད་ཏེ། ཉན་ས་ལས།
 ལྷག་པའི་དོན་རིམ་བུ་ཞེ་ན། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐོག་པའི་
 བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི། བསྐྱབ་པ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། དེ་དག་བྱི་རྩལ་
 པ་ནམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི། ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱེད། བྱི་རྩལ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་དེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བྱི་རྩལ་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག ། བྱི་རྩལ་པའི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། བྱི་རྩལ་པའི་
 བསྐྱབ་པ་ཅོས་བསྐྱབ་པ་ཅོས་ཡིན་པའི་བྱེད། བྱི་རྩལ་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ལྷག་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། བསྟོན་པ་ལེགས་
 བཤད་སྟིང་པོ་ལས། མ་སྐྱེས་ལ་ནི་སེམས་བཞིན། ལྷག་པའི་ཅན་ལའང་གཅུ་
 བུའི་ཆོག ། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

༣༩ རྒྱུ་ལེས་ཀྱི་མདོའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་ལེས་ཀྱི་མདོའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི། སུམ་ཆེན་ཐེ་པས་
 སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཀའ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོས་ཁྱབ་པས་རྒྱུ་དོན་གྱི་མདོ་མེད་...

པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བས་དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཀ་
ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། (༡༩༧) ཕལ་ཆེན་
ལྷེ་པ་སོགས་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ལ་དྲང་དོན་མི་སྤྲོད་པར་འདོད་
ཅིང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་སོགས་དྲང་ངེས་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་ལ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གྲགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཐུང་པར་བཤད་པ།

དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་ཐུང་པར་འདི་ལ་སངས་རྒྱལ་ཐམ་པའི་ལུགས་བཤད་པ།
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་བཤད་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་བཤད་པ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། རང་གི་བསྟན་དོན་སྤྲོ་བའི་བཞིན་རྒྱལ་ཁས་ལེན་མི་དྲང་བའི་མདོ་དེ།
དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་རོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། དྲང་དོན་
དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དྲང་དོན་སྤྲོ་བའི་བཞིན་པའི་
མདོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་།
ལྷེ་པ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན། དང་པོ་ལ་
དབྱེ་ན། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་། དོན་
གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་། རྒྱལ་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པའི་མདོ་དང་། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
པའི་མདོ་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་ལྷེ་རྒྱན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་གཞན་
དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱ་ནི་རྒྱལ་གཞན་དང་། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། །
དགོངས་པ་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱལ་ན་ང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་གཟིགས་སུ་གྱུར་ནོ། །ཞེས་པའི་མདོ་
ལྷ་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོད་དེ། (༡༩༨) བདག་ཅག་གི་
རྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་རྣམས་གཟིགས་གཉིས། རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་རྣམས་པར་

མཉམ་པ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་བཞེས་པར་མཉམ་པ། བྱེད་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་བྱེད་པར་མཉམ་པ་གསུམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་རིགས་
 དང་། སྐྱེ་ཆེ་དང་། སྤྱི་ཐོང་ཆོད་ནམས་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་པ་
 མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི། ཆོས་སྐྱེ་འགྲོ་བའི་དོན་
 སྦྱོང་པས། མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱེ་ཆེ་དང་། རིགས་དང་སྐྱེ་ཐོང་ཆོད་ཀྱིས་མིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཡ་དང་མ་ནི་གསལ་བྱ་ཞིང་། །
 བཅ་ཟེ་གཙང་སྤྱ་ཅན་གཉིས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་བཅས་བཅོམ་ན། མི་
 དེ་དག་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་
 ལ་དགོངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་པ་མ་གཉིས་ནི། ལས་ཉོན་གཉིས་
 དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྤྱི་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། རྒྱལ་པོ་ནི།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བྱེད། གཙང་སྤྱ་ཅན་གཉིས་ནི། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་
 དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ལ་བྱེད། ཡུལ་
 འཁོར་ནི། འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་མིག་སྟགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལྟ་བུ་ལ་
 བྱེད། བཅས་པ་ནི། འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་སྟགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་
 དུག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་(༡༩བ) དག་གཉིན་པོའི་སྐབས་ཀྱིས་བཅོམ་
 པ་ན། དེ་འདྲ་བའི་མི་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་
 དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཉོན་གཉིས་ལ་པ་མ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་
 ཀྱི་གང་ཟག་མ་དག་པའི་སྦྱོང་བརྒྱུད་ལ་དབང་རྒྱུར་བ་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཕྱིར། མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ལ་གཙང་སྤྱ་ཅན་
 ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལྟ་སྦྱོང་རན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་

པར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མ་
འོངས་པ་ན་བདེ་བ་ཅན་ཏུ་སྒྲེབ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བདེ་བ་ཅན་ཏུ་སྒྲེབ་
པའི་སྒྲིན་ལམ་བཟུང་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདེ་བ་ཅན་ཏུ་སྒྲེབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞིས་
པའི་མདོ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚག་པར་
འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྒྲིན་པ་ལ་སྤང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟགས་པ་...
བརྗོད་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ལ་དབྱེ་ན། བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
གཞུག་པ་ལྟམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་ལྟམ་པོར་དགོངས་པ་
གཞན། །གཉིན་པོར་ལྟམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །བསྐྱར་བ་ལྟམ་(༡༩) པོར་
དགོངས་པ་སྟེ། ལྟམ་པོར་དགོངས་པ་འདི་རྣམ་བཞི། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་པ་འགའ་ཞིག་ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་
དོན་ཏུ། སྤང་པོ་ལྟ་ནི་ཁྱུང་ཡིན་ལ། །ཁྱུང་འཁྱེར་བ་ནི་གང་ཟག་ཡིན། །རྟག་
གམ་མི་རྟག་བརྗོད་མི་བྱ། །ཞིས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་
པར་མ་ཕྱེ་བར་སྟོན་པའི་ཤེར་སྒྲིན་གྱི་མདོ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཚས་ལ་བརྟན་
པ་དང་། །ལེ་ལོ་རུང་བཟང་ཚོག་འཛིན་དང་། །ང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་
དང་། །འཁྱོད་དང་མ་དེས་ཞུག་པ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་སྟེ། །དེ་
ཡི་གཉེན་པོར་ཐེག་མཚོག་གསུངས། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ཚས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་
ནི། གངས་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་གཞོད་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞིས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ལེ་

ལས། དེ་ལ་སྒྲིང་པོ་ནི། རྣམ་གཡང་རོ། །དེ་མེད་པ་ལ་སྒྲིང་པོར་ཤེས། ཞེས་
 པས་ཞི་གནས་བྱང་པར་ཅན་བསྟན་རྟོ། །རྟག་སོགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་
 ལེགས་པར་གནས་ཞེས་པས། མི་རྟག་པ་སོགས་བདེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་
 པའི་ལྟག་མཐོང་བསྟན་ལ། ཡུན་རིང་པོར་གཞན་དོན་དཀའ་སྤྱད་གྱིས་ཉོན་
 མོངས་པས་རབ་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཞེས་པས་སྒྲིང་རྩེ་བསྟན་རྟེ། དེ་ལྟར་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྒྲུལ་ཞིང་། སྒྲིང་རྩེས་གཞན་དོན་ལ་འབད་ན་བྱང་ཆུབ་
 དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་གི་
 བསྟན་དོན་སྤྱི་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སྲུང་དུ་བའི་མདོ་དེ། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་
 མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། མདོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུ་ཡིན་རྟེ། སེམས་
 ཅམ་པས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཐ་མ་དེས་དོན་གྱི་
 མདོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
 པས་བྱབ་ཀྱང་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་སྟེ།
 མདོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དེས་དོན་གྱི་མདོ་
 ཡིན་ཡང་དོན་དམ་ཡང་(༡༥) དག་འཕགས་ཁུས་ཀྱི་ལེའུ་མ་གཏོགས་གཞན་
 རྣམས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅམ་པས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 གཉིས་པོ་གང་བྱང་ལ་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཐ་མ་ལ་དེས་དོན་གྱི་མདོས་
 བྱབ་པར་ཁས་ལེན་རྟེ། སྒྲུལ་སྤྱི་དོན་ལས། སེམས་ཅམ་པས་འཁོར་ལོ་དང་
 པོ་གཉིས་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཐ་མ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པ་ཡིན་རྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཤ རང་རྒྱུད་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་བྱང་ལེས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ཕྱགས་བཤད་པ་ལ། འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་
 བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། བར་པ་ལ་བྱང་དེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་འབྱེད་པ་ཡིན་རྟེ།

ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཤེས་རབ་སྤྱིང་པོ་ལྟ་བུ་
 དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མ་སྦྱར་བའི་
 བྱད་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་བྱད་ངེས་གཉིས་ཡོད་
 གྱུར་དེ་ལ་བྱད་དོན་དང་ངེས་དོན་གཉིས་མེད་དེ། དེ་ལ་ངེས་དོན་ཞིག་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ངེས་དོན་ཡིན་ན། སྤྱིང་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན།
 དོན་དམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། ངེས་
 པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དོན་དམ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱད་པའི་སྐབས་འདིར་མདོ་ལྟོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་.....
 བསྐྱས་གསུམ་བྱད་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་གྱུར་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་མ་བསྟན་ཏེ།
 དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་
 མདོར་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར་(༡༥ན) ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མདོ་ལྟོ་
 དགོངས་འགྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། སེམས་
 ཅམ་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལྟོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་མཆོན་ཉིད་
 གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱད་པར་བྱེན་ས་མ་བསྟན་ཏེ། དེས་
 གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དུ་བསྟན་གྱུར་གྱན་བཏགས་.....
 བདེན་མེད་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། དེས་གཞན་དབང་དང་
 ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་.....
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་དེ་འདི་གཉིས་སུ་གཞན་དབང་དང་
 ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་
 བསྟན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། དེས་སྤྱིང་ཉིད་མ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤྱིང་ཉིད་སྟོན་མི་རུང་བའི་

མྱེར་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པ་གང་ཞིག །སེམས་ཅམ་པ་ལ་སྤྲོད་ཉིད་སྤྲོད་མི་རུང་བའི་མྱེར། དང་པོ་
 བསྐྱབས་ཟིན། གཉིས་པ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་མྱེར་ཏེ།
 དེ་རྟག་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །ཆད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་མྱེར། དང་པོ་
 མ་ཁྲབ་ན། སེམས་ཅམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། གཞན་
 དབང་དང་ཡོངས་(༡༩༦) ཁྲབ་བདེན་པར་མ་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་
 བདེན་ཁྲབ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་མྱེར། གཉིས་པ་ཁྲབ་སྟེ། ཀུན་བདགས་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
 ཁྲབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་མྱེར། ཐལ་འཇུག་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། དུ་
 མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འདོད། མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་
 པར་ལྟ། །དེ་མྱེར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་མྱེར། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་དང་པོས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ཀྱང་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་
 བསྟན་ཏེ། དེས་སྤྲོད་ཉིད་མ་བསྟན་པའི་མྱེར་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ལ་སྤྲོད་ཉིད་སྤྲོད་མི་རུང་བའི་མྱེར་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 བྱ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ལ་སྤྲོད་ཉིད་
 སྤྲོད་མི་རུང་བའི་མྱེར། དང་པོ་མ་ཁྲབ་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་མྱེར། གཉིས་པ་མ་
 ཁྲབ་ན། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྲོད་ཉིད་སྤྲོད་མི་རུང་བར་ཐལ།
 ཁྱོད་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་མྱེར། མ་ཁྲབ་ན། དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་
 བ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་མདོ་སྟེ་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་མྱེར།
 དང་པོ་མ་ཁྲབ་ན། བྱེ་(༡༩༧) བྲག་སྐྱ་བ་ཆོས་ཅན། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་

གནས་པར་ཐལ། ཉག་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །ཆད་མཐའ་ལ་གནས་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། ཕྱི་དོན་མེད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཉག་མཐའ་ལ་གྲུབ་ཏུ། རང་རིག་མི་འདོད་ཅིང་ཕྱི་
 དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་.....
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་དེ།
 ཕྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཏུ་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་
 ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་མཐའ་ལ་
 གནས་པར་ཐལ། རང་རིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རིག་མེད་པར་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་གོང་ཏུ་བསྐྱབས་ཟིན། གོང་གི་ཉག་མཐའ་གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། མདོ་ལྟེ་པ་ཆོས་ཅན། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ཉག་
 མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །ཆད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ།
 ཕྱི་དོན་མེད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་ཏུ། ཁྱོད་རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་གཉིས་ཀ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་
 ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་
 ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་དེ་མདོ་ལྟེ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་...
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ལས་གསུངས་(༡༢) པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། དོན་དམ་
 བདེན་པར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མེད་པར་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་བསྐྱབས་ཟིན། གོང་ཏུ་ཉག་མཐའ་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
 ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་
 འདིར་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་ཅིང་རང་རིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྐབས་འདིར་རྣམ་འབྱུང་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་.....
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་ལ་མདོ་ལྟེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་

དང་། རྣམ་འཁྱར་སྤྱད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སློབ་
དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་སྤྱད་
པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་མི་འདོད་ཅིང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། འཕགས་མེད་གཉིས་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་འཁྱར་སྤྱད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་
མི་འདོད་ཅིང་། རང་རིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་མཐའ་ཀྱན་ཤེས་
ལས། འདི་ནི་རང་རིག་མི་འདོད་ཕྱི་དོན་འདོད། །དེ་ལས་སྡོག་པར་སྒྲ་བ་
གཉིས་སུ་འདོད། །དང་པོ་ལེགས་ལྷན་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཞི་འཆོ་
ལལ་སྤྲུལ་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་ལྷུང་བའི་གང་ཟག་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་རྟག་མཐའ་དང་། ཆད་མཐའ་གཉིས་མེད་དེ། སློ་
(༡༩) འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་། སྐར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་མེད་པའི་
ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྟག་མཐའ། ཡོད་མཐའ། སློ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་དོན་
གཅིག །ཆད་མཐའ། མེད་མཐའ། སྐར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་དོན་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པའི་མཐར་འཛིན། ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན། སློ་
འདོགས་རྣམས་དོན་གཅིག །ཆད་པའི་མཐར་འཛིན། མེད་པའི་མཐར་འཛིན།
སྐར་འདེབས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡོད་
མཐའ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་བྱལ་པར་ཐལ། མེད་མཐའ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱལ་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།

ཁོ་ན་རེ། ལས་འབྲས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། མེད་མཐའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་ལྷགས་ལ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་ཤིང་། ཁོ་རང་
གིས་འདོད་ན། ལས་འབྲས་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་མེད་
པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། སློམ་སྡེ་ན་མ་

མཁའ་ཁྱུ་མཆོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་ནམ་བཤད་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ་
ལས། བྱང་འདུས་བྱས་ཡིན་ན། བྱང་མེད་པ་སྲིད་པས་བྱབ་པ་ནི། འདུས་བྱས་
སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པ་ལས་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལས་འབྲས་མེད་པ་མེད་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་
མེད་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེ། མེད་པའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱར་
འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་འབྲས་ཡོད་པ་མ་(༡༥)ཡིན་པར་
འཛིན་པའི་སློ་དེ། སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱི་དོན་ཡོད་པར་
འཛིན་པའི་སློ་དེ། སློ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་
འཛིན་པའི་སློ་དེ། སློ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱི་དོན་ཆོས་ཅན།
བྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེ། སློ་འདོགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་
མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱིང་ལས། དེ་ཉིད་ནི། རིགས་ཏེ། མེད་པ་དང་།
མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་ལྡོག་པ་སློ་འདོགས་དང་། ཡོད་པ་དང་། ཡིན་པ་དེ་ལས་
ལྡོག་པ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་ཡུགས་ལ་མདོ་ཟླ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་...
མ་བཟུན་ཞིང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་མ་བཟུན་
ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཡུགས་
ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཟུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབུ་མ་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཟུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབུ་མ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཡུགས་ལ་དེ་
དབུ་མ་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་དོན་རྩོལ་མཆོ་ལས། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་ཡུགས་ལ་མདོ་ཟླ་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་མ་པའི་བཀའ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཅུགས་ནས་སྐབ་པའི་དབུ་...

མ་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
འབྱེད་དང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་སོགས་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་(༡༩ན) གཉིས་དང་
འབྲེལ།

འཕགས་སངས་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་མདོ་སྤེལ་དགོངས་འབྲེལ་དབུ་མ་པའི་.....
བཀའ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སེམས་ཅམ་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཀའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱི་དོན་རྩོལ་མཆོ་ལས། འཕགས་སངས་གཉིས་ཀྱི་
ལྷགས་ལ་མདོ་སྤེལ་དགོངས་འབྲེལ་དབུ་མ་པའི་བཀའ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་
ཅམ་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན། འཕགས་སངས་གཉིས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་སློབ་མ་ཡིན་ཡང་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད་དེ། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་
འདིར་འཕགས་སངས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སྲ་འབྲང་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་
འདིར་འཁོར་ལོ་བར་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་མེད་དེ།
དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། དབུ་མ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དབུ་མ་ཐམས་
རང་གཉིས་དང་། སེམས་ཅམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། དེའི་ལྷགས་ལ་འཁོར་ལོ་
བར་པས་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་སྤྱོད་ཅིང་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཆོན་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལྷགས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་.....
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་འཁོར་(༡༩བ)ལོ་ཐ་མས་
སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱོད་ཅིང་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་ལྷགས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་བཞིན་.....

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞི་འཛོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་འཁོར་ལོ་ཐ་
མའི་བསྟན་དོན་ལ་སྲས་ཟིན་གྱི་དོན་དང་། བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོའི་དོན་གཉིས་
སྤྱུ་མཉེན་མ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆ་མཉེན་མ་འཛོའི་
དོན་དུ་འཛོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་བྱད་པར་ནི། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་།
ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གང་རུང་གང་
ཞིག །རང་གི་བསྟན་དོན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སླང་དུ་མི་རུང་བ་ཡང་ཡིན།
དྲང་དོན་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་ཡིན་……
པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་བཀའ་དམིགས་པ་དེ། དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་
མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་། སྐྱ་ཇི་
བཞིན་པའི་མདོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐོག་པ་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་
པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་
པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།
དང་པོ་ནི། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གང་རུང་ཞིག་
(༡༠ན) རང་གི་བསྟན་དོན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སླང་དུ་རུང་བ་ཡང་ཡིན།
དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་……
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་
ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དོ། །

གན ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་བ།

གསུམ་པ་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྷགས་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་

དང་། རྟོན་དམ་བཤེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་
པའི་མདོ་དེ། དེས་རྟོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲོགས་མི་ཟད་པའི་
མདོ་ལས། མདོ་ལྷེ་གང་དག་ཀྱང་རྫོགས་སྟབས་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི། དྲང་བའི་
རྟོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ལྷེ་གང་དག་རྟོན་དམ་སྟབས་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི། དེས་
པའི་རྟོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དྲང་དེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་འབྱེད་...
ཅིང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་ན། དེས་རྟོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དང་།
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན། དྲང་རྟོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཁས་ལེན་ཏེ།
དེས་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་ན། རྟོན་དམ་བཤེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་
པོར་བྱས་ནས་སྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན།
ཀྱང་རྫོགས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་སྟན་པའི་མདོ་...
ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དྲང་དེས་ཀྱི་
ཆ་གཉིས་འབྱེད་པ་ཡིན་(༡༠༥) ཏེ། མི་རྟག་སྟགས་བཅུ་དྲུག་སྟན་པའི་འཁོར་
ལོ་དང་པོ་དྲང་རྟོན་གྱི་མདོ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེས་རྟོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་...
ཕྱིར། རྟོན་བཤད་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་ཡང་མི་རྟག་སྟགས་བསྟན་པ་དྲང་
བའི་རྟོན་ཡིན་ལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟངས་ཉིད་སྤྱོད་པ་
བསྟན་པ་རྟོན་ནི། དེས་པའི་རྟོན་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་
དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་
པས་ཁྲབ་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པས་མ་ཁྲབ་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་
མཐའ་སྟབས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་དང་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐལ་འཁྱར་བ་ལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་དགྱི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་མི་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་དེ་དེ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་(༡༧)པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་པ་འདྲིའི་མཆོན་གཞིར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ཁ་ཅིག་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་ཁྲལ་ཀྱང་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་ཁྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་དེ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྤྱོད་ལས། སྤར་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་བཞག་ནས། སྤར་ཡང་སྤར་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། ཞེས་པ་ལྟ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་དར་

རྒྱལ་ལས། སྤྲུལ་ཡང་སྤྲུལ་མའི་རྒྱུད་དེ། རྒྱུད་ཕྱི་མའམ། འཁོར་ལོ་མ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོའི་མདོ་འདི་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་ཡང་སྤྲུལ་མའི་རྒྱུད་འདི་ནི། ཉེས་པ་ལྡ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉེས་པ་ལྡ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་གོང་མ་(༡༡༧) མི་ཐོབ་སྦྲུལ་པའི་སེམས་ཁུམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་དམན་པ་ལ་བརྟུག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་དང་། བདག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་ལྡ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། སེམས་ཁུམ་སེམས་ཅན་དམན་པ་བརྟུག་པ་དང་། ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྤྲུལ། བདག་ཆགས་ལྷག་པའི་སྦྱོན་ལྡ་གང་དག་ལ། ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་རྒྱ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྲིང་པོ་ཡོད་དེ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཁམས། རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་དག་གི་མཆོན་གཞི་ཡང་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་པར་མ་བྱལ་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱལ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པར་མ་བྱལ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་བྱལ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱལ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་(༡༡༩) ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་

ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་བཞི་
 ལྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་
 སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་བཞི་ལྟན་པའི་མདོ་དེ། དེ་ལས་གསུངས་
 པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིན་ན། དེ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་
 དང་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་
 ལམ་དུ་ཁ་རུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལྟན་པའི་མདོ་དེ། གཟུངས་
 རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིན་ན། དེ་ལས་
 གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
 གསུམ་པོ་དེ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དེ་གསུམ་ལྟན་པའི་མདོ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་གསུངས་
 པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན། འཁོར་ལོ་
 ཐ་མ་མ་ཡིན་དགོས་(༡༩༧)པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན། དགོངས་
 འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟུ་བར་འདྲད་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན། གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་
 འདིས་བརྗོད་བྱ་གང་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་ནོར་བུ་
 སྦྱང་བའི་དཔེ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་.....

ཁྱིམ་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྣོ་ར་བྱ་མཁན་མཁས་པས་རྣོ་ར་བྱ་
 སྦྱང་བའི་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་རྣོ་ར་བྱ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་རྒྱ་
 མཚེ་ཆེན་པོའི་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་རྣོ་ར་བྱ་སྤངས་...
 ཏེ་ལན་ཆུའི་ཁུ་བ་སྟེ་རྒྱ་མཚེའི་ཚུལ་སྤངས་ཏེ་བཀུས་ནས་རེ་བས་ཡོངས་སུ་...
 སྦྱང་བར་བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཚུམ་པ་མི་འདྲོར་བར་དེའི་འོག་ཏུ་ཟས་རྣོ་
 པོ་སྟེ། ཉ་ཁུ་ལ་སྤངས་ནས་བལ་གྱི་ལ་བ་སྟེ། ལྷམ་བྱ་སྤངས་མོས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་
 བར་བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཚུམ་པ་མི་འདྲོར་བར་དེའི་འོག་ཏུ་ལྷན་ཆེན་པོའི་
 ཁུ་བ་དང་། དངུལ་ཚུལ་སྤངས་ཏེ་རས་སྤངས་མོས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད།
 ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་དེ་མ་དང་བལ་བ་ན་བེ་རྒྱུའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བཛྲ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དཔེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གདུལ་བྱ་དཀྱི་བའི་རིམ་པ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་སྦྱེས་
 བྱ་ཆུང་བྱ་(༡༩ན) དང་སྦྱན་མོང་བའི་བསམ་པ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་གྱི་
 རྫོ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་། རྟུག་
 བསྐལ་བ་དང་། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་མི་
 གཙང་བའི་དོང་ཏུ་ལྷང་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་...
 བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་སྦྱོ་བ་བསྦྱེད་ནས་འཕགས་པའི་ཆོས་...
 འདུལ་བ་སྟེ། བསྐལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པར་
 མཛད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཚུམ་པར་མི་འདྲོར་བར་དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་རྣམས་གྱི་
 རོ་པོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྦྱང་པའི་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། བཅོམ་མ་
 མེད་པ་དང་། སྦྱོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་དེ་
 གསུམ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་
 ཚུམ་པ་མི་འདྲོར་བ་དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་སྟེ། ལས་

བྱ་བྱེད་གྱི་འཁོར་གསལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་ཁམས་དང་། རང་
 བཞིན་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་.....
 ཡུལ་ཏེ། ཐབས་གྱི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་
 པར་མཛད། ཞུགས་པར་ཡུར་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཉིད་རྟོགས་པ་
 བ་ལྷན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་
 གཟུངས་གྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་གྱི་བྱ། འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན། རྟོར་བྱ་མཁན་(༡༩༧) མཁན་པ་རྟོར་བྱ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་
 ཤེས་པ་དེས་རྟོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ལས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་རྟོར་བྱ་.....
 རིན་པོ་ཆེ་བྱངས་ཏེ། ལན་ཚུའི་ཁྱ་བ་རྟོན་པོས་སྤངས་ཏེ་བཟུས་ནས་རེ་བས་
 ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོམ་པ་མི་འདོར་བར་དེའི་འོག་ཏུ་ཟས་
 གྱི་ཁྱ་བ་རྟོན་པོས་སྤངས་ནས་བལ་གྱི་ལྷ་བས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པས་ཡོངས་སུ་.....
 སྤྱོད་པར་བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོམ་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་
 སྤུན་ཆེན་པོའི་ཁྱ་བས་སྤངས་ནས་རས་སྒྲབ་མོས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པས་ཡོངས་.....
 སྤྱོད་པར་བྱེད། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཀྱི་མ་དང་བལ་བ་ན་བེ་རྒྱུའི་རིགས་
 ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། རིགས་གྱི་བྱ། དེ་བཞིན་རུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 ཡུང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཁྱེན་ནས་མི་རྟག་པ་དང་།
 རྒྱག་བསྐལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ཡིད་འབྱུང་བའི་
 གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་རྒྱ་བ་.....
 བསྐྱེད་པར་མཛད་ནས་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ།
 དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚོམ་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་
 ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྤྱོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཚོམ་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྟག་པའི་

འཁོར་ལོའི་གཏམ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་རང་བཞིན་...
 ལྷ་ཚོགས་(༡༥༩) པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་...
 ཡུལ་དུ་འབྱུག་པར་མཛད་དོ། །ཞུགས་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
 ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་སྤྲོ་བ་མེད་པའི་སྤྱིན་གནས་ཆེན་པོ་ཞེས་བཙུང་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སྒྲིག། གཉིས་པས་
 འཁོར་བ་ལས་གྲོལ། གསུམ་པས་ཐེག་ཆེན་ལས་དུ་ཁྲིད་པར་བྱེད་དོ། །རིམ་པ་
 དང་པོ་དང་། གཉིས་པས་བསྟན་པའི་བདག་མེད་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 ཡོད་དེ། དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་དང་། གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་སྤྲ་མོ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རིམ་པ་དང་པོའི་བདག་མེད་
 བློ། རགས་པའི་བདག་མེད་ཡིན་ལ། རིམ་པ་གཉིས་པས་བསྟན་པ་བློ། སྤྲ་མོ་འོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཆོས་ལྷུང་གི་ཆོད་བཤད་པ།

བཞི་པ་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར། ཉན་མོངས་
 གཅིག་གི་གཉེན་པོ་ཆོང་བར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་གཅིག །ཆོས་ལྷུང་གཅིག་
 གི་ཆོད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་པ་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་
 ཆོས་ལྷུང་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སློབ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། ཆོས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། ཞེས་དང་།
 རྒྱུད་ཐེ་སྤྱི་རྣམ་ལས། རང་ལུགས་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉན་
 མོངས་པ་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལས་ཉན་མོངས་པ་རེ་རེའི་གཉེན་པོར་རྫོགས་...
 པར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཆ་ཆོང་བ་རེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་རེ་རེར་གསུངས་པ་
 ལྟར་འདོད་དོ། །ཞེས་(༡༥༩) གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་
 པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དེ། གསེར་སྤང་ལས། ཐེག་

པ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་གཉིས་ལས། འདི་ནི།
མཛོད་ལས། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅས་ཆད་ཅེས་ཟེར། ཞེས་པ་དང་། མཛོད་
འགྲེལ་དུ་སྒྲི་ཀ་དུག་སྟོང་རེར་ཆོས་ལུང་དུ་གསུངས་པའི་ལྷགས་འགོད་འདུན་
ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། སྐབས་དང་འགལ་བས་དོར་དགོས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། ཆོས་ལུང་རེར་སྒྲི་ཀ་སྟོང་ཕྲག་རེ་དང་། སྒྱིར་བསྐྱེམས་ན་ཆོགས་བཅད་
བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་དང་། འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་བཅུར་འཇུར་ལ། དེ་ནི། ལྷན་བརྒྱས་
འགྲེལ་པའི་ལྷགས་སོ། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐར་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་
བརྟན་གྱིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྒྲག་ཆས་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་གཅིག་འབྲི་བར་……
ལུས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར། ཆོགས་བཅད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་རང་ལྷགས་ནི།
སྒྱི་དོན་རྣམས་མཆོ་ལས། ཆོག་བར་རྒྱ་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ་གཉིས་
དང་། པོད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེར་བརྒྱད་རེ་ལ་ཆོགས་བཅད་རེ་རེ་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཁ༥ ཆོས་འཁོར་གྱི་སྒྲི་བཤད།

ལཱ་པ་ནི། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ནམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོས་འཁོར་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འཁོར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་
པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལ་རིན་
པོ་ཆེ་དེ་ཡུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་རིམ་གྱིས་འཕྲོ་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་མི་
མཐུན་སྒྱུགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། ཁྱོད་ཀྱང་གདུལ་(༡༥ན)བྱའི་རྒྱད་
ལ་རིམ་གྱིས་འཕྲོ་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་ཆགས་སྐྱེས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་
རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་འཕྲོ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཐུབ་ནམས་སྤྱི་པ་རྒྱལ་མི་འབྲུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཐུག་གིས་མི་
སེལ་ལ། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕྲོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་
པས་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་
གཏུལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། རྟོན་
པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་དེ་རྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ལས་.....
གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མི་འཕྲོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡༤ ཆོས་འཁོར་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཉན་ཐོས་ཤུ་
རིའི་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེས་བསྐྱར་བའི་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བ་ལ་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདབ་གཤོག་མེད་པའི་བྱ་འཕུར་མི་རུས་པ་ལྟར།
རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཐོབ་པར་མ་བྱས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བར་མི་རུས་...
སོ། །ཞེས་(༡༥) གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། འདྲོད་ན།
རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྤྱད་
རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འབྲུལ་ཤེས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འབྲུལ་པ་གང་ཡང་མི་

མངའ་བའི་ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྟགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་།
 རྟགས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
 དང་། ལུང་གི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།
 འདྲི་དཀྱིལ། རྟགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། རྟགས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདྲི་དཀྱིལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་དཀྱིལ། དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་
 པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་པའི་ཆོས་
 དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། རྩལ་སྟེ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་། རྟགས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་། དོན་
 (༢༠) དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་
 རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལས། ཆོས་དཀོན་མཆོག་། རྟགས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་། དོན་
 དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདྲི་དཀྱིལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ཆོས་ཅན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱུང་
 བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་དཀྱིལ་ཕྱིར། འདྲི་དཀྱིལ་རུས་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་
 ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་སྒྲིབ་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་རྟགས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན། རྟགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲི་དཀྱིལ།
 འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འགོག་ལམ་གང་
 རུང་གིས་བསྟུས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྩལ་སྟེ། དེ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདྲི་དཀྱིལ།
 འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲི་དཀྱིལ་རུས་ཏེ། རྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཆུག་བྱང་།

སྤྱི་པ། སྤྱི་གཏོར་སྤྱི་པའི་སེའི་མི་ཡི་ཆོལ། །བཟང་པོའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱི་པ་
 བཟུང་སྤྱི་གཏོར་གསོལ། །འགས་སྤྱི་པ་གསུམ་མཁས་མང་ན་པའི་དབྱིང་། །རྒྱལ་
 བ་གཉིས་པ་འཁྱིད་ཞིའི་ཁོང་ནས་བཞིང་། །སྤྱི་པ་ཆུང་པ་ཆེན་ཏིང་
 འཛིན་གེལ་ཤར། །ཤེས་རབ་ཉིན་བྱེད་འབར་བས་འཁྱུང་པ་ལས། །ལེགས་
 བཤད་ཆུ་ཁུང་ཀུན་ཏུ་དར་པའི་གཉེན། །(༢༥) ཟབ་རྒྱས་དབྱིག་གི་གན་
 མཛོད་མཆོག་དེར་བསྐྱེད། །གཞན་ཏུ་མི་གཡོ་སྤྱི་དོན་ཅ་བ་བཟུང་། །དགག་
 སྤྱི་པ་མཐའ་དབྱིང་ཡལ་འདབ་མེ་ཏོག་བཟ། །སྤྱི་པ་རིགས་པའི་དྲི་བཟུང་
 འབུམ་འཕྲོ་བས། །གཞུང་བཟང་འདི་ནི་དཔལ་གྱི་དུམ་བྱར་སེམས། །དེའི་ཕྱིར་
 སྤྱི་གསལ་བྱེད་པའི་ཉེར་འཛོའི་གཞིར། །འཁོར་བ་རི་སྤྱི་པ་ཉམས་གནས་པའི་
 སྤྱི་པ། །དད་གཏོར་ཐོས་བཟོན་མོར་བྱེད་རྒྱལ་ལུན་པས། །རོ་མཆར་དཔག་ཡས་
 སྤྱི་པ་གྱི་ཕྱི་མོ་བསྐྱེད། །དེ་ཡི་དགེ་བས་རྒྱལ་རྣམས་སྤྱི་པའི་ཡུམ། །མཁའ་ཁྱབ་
 སྤྱི་པ་པན་བདེས་སྤྱི་པའི་མ། །ནང་གི་ཐུན་སེལ་དམ་པའི་འོད་སྤང་ཅན། །
 ཡུང་རྒྱལ་བཤད་སྤྱི་པ་སྤྱི་པ་འཕེལ་ཤོག །བྱུང་པར་གངས་རིའི་མགོན་
 པོའི་སྤྱི་པ་ཆེ་བཟུང་། །གསང་གསུམ་འཁྱུག་པ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་འཁྱུ། །མདོ་
 སྤྱི་པ་འཛོམས་མཁས་སྤྱི་པ་ངང་མའི་ཁྱུ། །འཆད་ཆོད་ཆོས་པའི་མགྱིན་རྒྱ་
 བརྒྱུད་ཀྱི་ཅིག །རྒྱ་སྤྱི་པ་འབྲེལ་ཐོགས་སྤྱི་པར་བཅས་པ་ཡང་། །ཆེ་རིང་
 བད་མེད་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་པ་དང་། །སྤྱི་པ་བསྐྱེད་པའི་བདེ་ལམ་ཡངས་
 པོ་ནས། །ཐུར་བར་ཞི་བའི་ཁྱིམ་འཕང་གཞོན་ཀྱི་ཅིག །མདོར་ན་འགྲོ་ཀུན་
 མཛོད་ཞིང་སྤྱི་པས་འཛོ། །བཟུན་པའི་སྤྱི་པ་པོ་བཤད་སྤྱི་པ་གཙང་མས་
 མཛོད། །དེས་དོན་དམ་པའི་དབྱུང་འཕང་མཐོ་བ་སོགས། །བཟྱ་ཤིས་རྒྱ་མཆོས་
 མོར་འཛིན་དགེ་ཀྱི་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པ་དར་
 རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྒྲི་རྒྱ་གསལ་གཞིན་ཅུའི་མགྲིན་རྒྱ་
 ཞེས་བྲ་བ་ལྷ་མོ་ནས་འགྲོག་རི་དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེར་སྒྲོབ་དཔོན་རིམ་པས་.....
 བཙེ་གཞག་རྒྱ་གནང་(༡༧ན) དང་གནང་ཐུས་ཡིན་འདུག་ནའང་སྤྱན་པོའི་.....
 གྱིས་ནོར་འབྲེལ་པ་འབྲེལ་འཇུག་ཀྱང་རྒྱ་འབྲེལ་པ་ལས་དག་པའི་དཔེ་རྒྱ་
 སྒྲིག་དང་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ངང་རྒྱལ་འཛིན་པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན། རབ་
 བྱུང་བཙེ་ལྷ་པོའི་རྒྱ་བྱི་ལོར་ཉེ་ནོར་དཔོན་ཁག་ལཱའི་ནང་ཆོན་བེ་རི་དགོན་.....
 ལྷག་སྤྱིང་བསྐྱེས་སྤྱུལ་སྤྱོ་སྤོ་བཟང་བསྐྱན་འཛིན་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་དང་།
 དགེ་ཆན་བྱམས་དོན། ཕྱག་མཛོད་དགའ་ཕྱག་བཅས་ནས་སྤར་གཞི་སྤྱབ་
 བཞེད་ཀྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་བཟང་པོས་ཁོ་པོར་ཞུས་དག་རྒྱ་བསྐྱངས་ཤིང་། དེ་
 བཞིན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱན་དར་བས་ཀྱང་ཉིད་དང་དགེ་བཤེས་མང་གི་.....
 འདུན་མོས་ཡིན་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་གིས་དང་། དངོས་མཛུལ་རྒྱུང་གསུངས་པ་
 དང་རྒྱ་སྤངས་ཉེ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་མོ་བཞིས་ཁུལ་ལ།
 དོགས་གནས་འགའ་ཞིག་དགོས་དབང་གིས་རང་སོར་བཞག་སྟེ་མ་བྱིན་སྟེལ་
 བ་རྒྱ་ཕག་ལྷ་བ་དང་པོའི་ནང་གི་བཞོ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཆེ་དགེ་ཅ་རྒྱུད་.....
 མི་འཛའ་ཞིང་གནས་དམ་པར་བརྟེན་པའི་སྤྱོན་ཆོག་འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་དགོས་.....
 ཞེས་བསོད་ནམས་སྤྱབ་པ་པོ་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཉེ་བར་བསྐྱུལ་བའི་.....
 རོར། འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་དད་ཀྱས་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་བན་
 རྒྱུད་རིགས་སྤྱིའི་ཐ་ཤལ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ནོར་སྤྱིང་རང་སྤྱིལ་ཐོས་བསམ་.....
 ནོར་བུའི་སྤྱིང་ཁང་རྒྱ་སྤྱར་བ་དགེ་ལྷག་ཕྱགས་བཟང་ཕྱོགས་བརྒྱར་རྒྱས་པའི་
 རྒྱར་ཀྱང་ཅིག། །

༢༡ །མཁས་མཚན་ལྟོན་པ་དང་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོས་

མཚན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྟོན་གསལ་པའི་

མེ་ཁྲི་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཚན་པར་བཟོད་པ།

༢༢ །ན་མོ་གྲ་ཏ། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་རིང་ནས་སྤངས་པའི་མཐུས། །
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རིམ་བཞིན་ཐུགས་སྤྲུང་། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྲུགས་
བཅུར་རྒྱས་མཛད་པ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་པོར་འདུད། །

༣༧ གཞུང་གང་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་བཤད་པ།

ཅེས་མཚན་པར་བཟོད་ནས་འདིར་གང་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི།
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞུང་གི་
འཕྲོས་འཁོད་པ། གཞུང་དོན། སྤྱི་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་
གང་ལས་འཕྲོས་ན། མདོ་ལས། རྒྱ་རིའི་བྲ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐང་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་
བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་མདོ་འདི་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕྲོས་ཚུལ་མདོ་འདིའི་སྐབས་སུ་ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་སྤྲུག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན་དེ་ཉིད་
གསལ་བར་སྟོན་ཚུལ་དེ་རིམ་བཞིན་ཡིན་ཞེས། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་བྱངས་མ་
ཐག་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༣༨ གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་པས་(༤༣)མཚན་
བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསྟན་ཞིང་། གཞན་དོན་ཕྱིར། ཡང་དག་

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དང་
དམིགས་ཡུལ་ནམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་
གི་རོ་པོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

དེ་ཡང་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཡུམ་བར་མ་ལས་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་དངོས་སུ་.....
བསྟན་ནས་མཆོད་ཉིད་ཤུགས་ལ་བསྟན་ལ། འདིར་དེ་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཤར་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོད་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་ལས། རབ་
འབྱོར་གྱི་ལེའུར་ཤུ་རིའི་བྱ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འདོད་.....
པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་(༡༥) དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་དངོས་
སུ་བསྟན་ནས་མཆོད་ཉིད་སྤྱོད་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་རྗེ་བཙུན་.....
གྱིས་འདིར་དངོས་སུ་འཆད་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་
དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་གཞན་དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ལས་གཞན་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་ནམ་ལས། གཞན་
དོན་ནི། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུང་འདས་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
གཞུང་འདིར་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
རྒྱུ་དགོས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་གོགས་སུ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་.....
བསྐྱེད་ལ་འདུན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་བྲགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་.....

འདུན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཡོད་དེ། དང་པོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒོལ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གཞན་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་པ་འབྱུང་ཡང་། འདུན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོར་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྐྱེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་(༡༩) སྟོན་ལ་འབྱུང་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཉེར་གྱི་..... བསམ་པ་ནི། གོ་རིམ་ལྟོག་སྟེ་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདུན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་མཚུངས་སམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་འདུན་པ་དེས་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་གྱུར་། དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་དེས་དེ་ལ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ལྟར་བཏགས་ཆོས་གཉིས་ལས་རྒྱར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་ནི། གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པས་གཞན་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྱལ་འདོད་ཅམ་ཡིན་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ལ་མ་དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འབྱུང་དགོས་ཞེས་དང་། བཏགས་ཆོས་གཉིས་པ་ནི། གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོན་ལམ་སྟེ། དེ་ནི། གཞན་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅིས་པའི་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དེ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། སྤྱིར་པར་སྟོན་ལམ་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྩུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་། བྱང་པར་དུ་(༢༠) སྐབས་འདིར་གདགས་གཞི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བཏགས་ཆོས་འདུན་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྐབས་འདིའི་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ལ་འདོད་པ་ནི། པ་རོལ་

དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་.....
 འདིར་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ཅི་བྱེད་མ་ཤེས་པ་ཡིན་
 བོ། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་འདུན་པ་ཡིན་
 བ། འདུན་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་རྟེ། སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། རྣམས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་
 འདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོགས་རིགས་རྟེ། འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞན་
 དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་
 འདུན་པ་ལས་བྱང་བས་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཡང་འགྱུར་རྟེ། གང་ཟག་དེའི་(༤)རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་
 ཆོས་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཡོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ངས་པར་ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་འབྱུང་ལ། དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་
 འདུན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོང་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
 སྦྱོང་པ་པར་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་.....
 འགྱུར་རོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་
 རྟེ། འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་
 གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་པ་ལྟ་བུ། རྟེན་མཚུངས་པ། དམིགས་པ་མཚུངས་པ། རྣམ་པ་མཚུངས་

པ། རྩལ་མཚུངས་པ། རྩལ་མཚུངས་པ་ནམས་སོ། །དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་འཆང་བའི་སྒྲོན་ལམ་ནི། སྤྱིར་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་
གྱི་འདུན་པ་ནི། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ལ་རེ་བ་འཆང་བའི་སྒྲོན་ལམ་ཡིན་ཞིང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ་སྒྲོན་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་.....
(༥༧) དེ་སྤྱོད། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། རེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་
དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཉིས་
པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུན་པ་ཡིན་ན། སེམས་བྱང་ཡིན་དགོས་
ཤིང་། རེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། གཙོ་སེམས་ཡིན་དགོས་ལ། སེམས་
དང་སེམས་བྱང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུན་པ། མོས་
པ། དྲན་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་ལྡེ་པོ་གང་ཅུང་ཡིན་ན། སེམས་བྱང་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱང་ཡུལ་ངེས་ལྡེ་ལ་དེ་ནམས་འདྲེན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱང་ང་གཅིག་གི་སྒྲོམ་ཆོག་ལས། འདུན་མོས་དྲན་ཉིང་ཤེས་
རབ་སྟེ། །དེ་དག་ཡུལ་ངེས་ལྡེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
དང་གསུམ་པ་སྟོལ། །

ཁ་ཅིག་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་.....
ཉིད་དང་། དམིགས་ཡུལ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ནས་དབྱེ་བ་དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་
པ་ལ། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་བྱང་ཟེར་ན། མི་
འཐད་དེ། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐབས་སུ་རེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་རེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དང་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོར་བསྟན་ནས་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བསྟན་.....

པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། (༥༩) དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་ཞེས་དང་། དེའི་
 དོན་འཆད་པ་ན་ནམ་བཤད་སྟིང་པོ་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 དཔྱུས་མའི་འཕྲོས་དོན་ཡིན་པས་མཆོད་ཉིད་དང་། དམིགས་ཡུལ་སྟོན་པའི་
 ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་ཡུལ་བྱང་རྩལ་དང་།
 གཞན་དོན་གཉིས་པོ་དེ། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། དུམ་བར་མ་ཉི་ཁྲི་ལས་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བསྟན་པ་བཞིན་རུ།
 རྒྱས་པ་ཡུམ་འབྲུམ་པ་དང་། བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་གཉིས་ལས་ཀྱང་རྒྱས་
 བསྐྱུས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་རུ། བསྐྱུས་དང་
 རྒྱས་པའི་སྐོ་ནས་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་དང་དེ་ནི་ཞེས་
 པའི་དེ་སྐོ་དང་པོ་དེ། དམིགས་ཡུལ་བྱང་རྩལ་དང་། དེ་སྐོ་གཉིས་པ་གཞན་
 དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། མདོ་བཞིན་རུ་ཞེས་པའི་མདོ་ནི། ཉི་ཁྲི་ལ་
 བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྟིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དམིགས་ཡུལ་བྱང་རྩལ་དང་
 གཞན་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཞེས་དང་། མདོ་བཞིན་རུ་ཞེས་པ་སྟོང་པ་སྟེ་གཉི་ལྷ་
 ལཱ་པ་ལ་ངེས་པར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ག ༩ མྱེད་དོན་བཤད་པ།

ཁ ༡ ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།

ག ༡ གཞན་ཕྱགས་དགག་པ།

གསུམ་པ་མྱེད་དོན་ལ། ཉེན། རྒྱ། རོ་པོ། སན་ཡོན་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས།
 དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་གས་འགྲོ་བ་རྒྱག་
 ཀའི་ཉེན་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་(༥༥) བསྐྱེད་གསར་རུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
 པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་དེ་ཁས་ལེན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 བྱེད་བྱས་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་པའི་

ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཕྱི་བྲག་སྐྱ་བས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ།
 དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱི་སྐྱོད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཁས་
 མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཕྱི་སྐྱ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་མི་འདོད་དོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་བྲག་སྐྱ་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་ཁྱད་།
 དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་བྲག་སྐྱ་བ་ཡོད་དེ། ཕྱི་བྲག་སྐྱ་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་
 ཁས་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱི་སྐྱོད་ཁས་ལེན་
 མི་ལེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱི་སྐྱོད་མེད་ཅེས་
 རྒྱུར་བ་འདེབས་མི་འདེབས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནས་མ་བྱ་པའི་ཕྱི་བ་
 དང་། ཁ་ཆེ་ཕྱི་བྲག་སྐྱ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དེ་འདྲ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྒྱུད་བླ་མའི་དར་རྒྱུ་ལས། གནས་མ་བྱ་པའི་ཕྱི་བ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱི་
 ཕྱོད་ལ་རྒྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་མི་འདེབས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཁ་ཆེ་ཕྱི་བྲག་
 ཏུ་སྐྱ་བ་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

དེ་(༦ན) བཞིན་ཏུ་མདོ་ཕྱི་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་ཁྱད་.....
 རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་ཕྱི་བས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཞིང་། ལྷང་གི་རྗེས་
 འབྲང་གི་མདོ་ཕྱི་བས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དྲང་ངེས་ནས་འབྱེད་གྱི་དཀའ་
 འབྲེལ་ལས། རྒྱལ་ཆོབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་
 ཕྱི་བ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཁས་ལེན་པར་བཞེད་ཁྱད་མཁས་སྐུབ་སྐྱ་.....
 པའི་ཉི་མས་ཉན་ཐོས་ཕྱི་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་
 པར་བཞེད་ལ། རྗེ་ཉིད་གྱི་དགོངས་པ་ལྟ་མ་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཡིན་ན།

མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་
 རྟེན་ལ་དེ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ངན་སོང་གསུམ་པོ་གང་
 རུང་ཡིན་ན། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་
 འགྲལ་ཆེན་གྱི་ཕྱང་སྒྲོབ་དཔོན་སུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྐྱེད་ས་པ་སྟོན་
 ལམ་སྐོམ་སྐྱུ་མ་ལས། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་དང་། ཆོ་རིང་ལྟ་དང་སྒྲ་
 སྒྲོ་དང་། ཁོག་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པ། ལྷག་པ་འདི་དག་མི་ཁོམ་བརྒྱད། །
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་གསུམ་དང་། ལྟ་ཆོ་རིང་
 པོ་རྣམས་ནི། མི་མ་ཡིན་པའི་མི་ཁོམ་པ་དང་། སྒྲ་སྒྲོའི་མི་དང་། (༥༦) ཁོག་ལྟ་
 ཅན་གྱི་མི་དང་། སངས་རྒྱས་མ་གྱོན་པའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་གྱི་མི་དང་།
 དབང་པོ་མ་ཁོང་བའི་མི་དང་། ལྷག་པ་རྣམས་ནི། མིའི་མི་ཁོམ་པའོ། །

སྟོན་འཇུག་སོ་སོའི་རྟེན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག སྐྱེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོན་སེམས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
 གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་དང་། སྐྱེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་སྐྱེ་
 བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཇུག་སེམས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་
 ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འཇུག་སྟོན་བཟུང་བའི་སྐྱེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་
 ཐོབ་ཁ་མའི་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་ཁ་མའི་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདྲོད་ན། དང་པོ་ལ། འཇུག་སྟོན་བཟུང་བའི་སྐྱེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། འཇུག་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། འཇུག་སེམས་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འཇུག་སྟོན་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་

ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། (༡༣) འཇུག་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚྭ་གས་ལམ་སྐད་
 ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་ཁ་མའི་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཚ་བར་འདྲོད་ན། འཇུག་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་པའི་ཚྭ་གས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
 ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུ་ལ་འཇུག་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་
 ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་འཇུག་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། འཇུག་སྒྲིམ་དང་འཇུག་སེམས་འགལ་ཡང་དེ་བསྐྱེད་པ་ནི། རྣམ་
 པ་བརྒྱུད་པའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག རྫོན་སེམས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཟེར་བ་
 དང་། འཇུག་སེམས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། རྫོན་
 སེམས་ཐོབ་ཁ་མའི་བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རྫོན་སེམས་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འཇུག་སེམས་ཐོབ་ཅིང་རྫོན་སེམས་ཐོབ་ཁ་མའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འཇུག་སེམས་ཐོབ་ལ་རྫོན་ (༡༤) སེམས་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། ཚ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འཇུག་སེམས་ཐོབ་ཁ་མའི་བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་ལམ་པ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན།
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། རུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་

རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་རྩ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་རྩེ་ཆེན་
 པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱམ་སྒྲེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་རྩ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེད་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དགོས་པར་ཐལ།
 བྱོད་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱམ་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་ན་སྟེ།

ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཡིན་ན། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་ལ་
 སྐྱེས་ནས་དེའི་རྩེས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བས་བྱམ་
 ཟེར་ན། བྱང་སེམས་དབང་རྣམ་ཆོས་ཅན། (༡༣) དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་
 ཟེ། འདོད་ན། དེས་དང་པོར་བྱང་རྩལ་མཆོག་རྩ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྩེས་
 སུ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་དང་པོར་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་
 བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྩེས་བྱང་རྩལ་མཆོག་རྩ་སེམས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་དབང་རྣམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་རྩ་འཇུགས་པའི་
 རྟོན་རྩ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩམ་བཤད་སྒྲིབ་པོ་རྒྱན་ལས།
 བྱང་རྩལ་མཆོག་རྩ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲ་རྩལ་རྩ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པ་འགྲོ་
 དགོས་པ་ནི། གཏུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དབང་པོ་རྣམ་པོ་ལ་ཡིན་གྱི། རུལ་
 པོ་ལ་ངེས་པ་མེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་དབང་རྩལ་ཡིན་ན། དང་པོར་བྱང་རྩལ་མཆོག་
 རྩ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྩེས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་
 སྐྱེད་པས་བྱམ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་བྱམ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས།

འདྲི་མི་ལྟ་ཏེ། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་དེ་ལ་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱེད་...
 པ་གཅིག་དང་། དང་པོར་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་
 དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྣམ་བཤད་ལས། དབང་རྒྱལ་ལ་ངེས་པ་མེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་
 །ཀྱང་སྤྱིར་(༤༦) བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་དེ་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་.....
 སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་...
 ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །རྟོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །ཐུབ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནི་
 ཡང་དག་ཤེས་ཆོལ་བཙོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་དབང་རྟོན་ཡིན་ན། སྤྲོད་ཉིད་ཆོད་མས་རྟོགས་
 པས་ཁྱབ་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ལ་སྤྲོད་
 ཉིད་ཆོད་མས་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་ན། སྤྲོད་
 ཉིད་ཆོད་མས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན།
 སྤྲོད་ཉིད་ཆོད་མས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲོད་ཉིད་ཆོད་མས་རྟོགས་
 བ་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་
 གཉེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
 གྱི་སྤྲོད་ཉིད་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མས་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདྲི་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མས་གཞལ་བར་ཐལ། འདྲི་དཔའི་ཕྱིར། འདྲི་ད་
 བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདྲི་དཔའི་ཕྱིར། འདྲི་ད་ན།
 དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གོང་དུ་འདྲི་ན། སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། (༤༧) ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟ་བར་

འདྲི་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་སྒྲིང་ཉིད་མ་རྟོགས་
པར་ཐལ། བྱིད་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་སྟེ། སྐལ་ལྷན་འདྲིར་བྱེ་བྱག་
སྟེ། བ། མདོ་སྟེ། བ། སེམས་ཅམ་པ། ཐལ་འཇུར་བ་རྣམས་གང་རུང་ཡིན་ན།
སྒྲིང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ལྷུང་པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷུང་མཐའ་སྟེ།
བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པས་ལྷུང་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ཀྱིས་སྒྲིང་
ན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་
ཅམ་པར་ཇུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་རྟོག་
པོ་རྒྱུ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ། བ་སྟེ།
པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ལྷན་པ་གཉིས་པ་དེ་ཐལ་འཇུར་བར་ཇུར་པའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བྱེ་བྲག་སྐྱུ་བ་སྟགས་བརྒྱུད་མ་ཐག་པ་བཞི་པོ་གང་ཅུང་དུ་ལྷུང་པའི་བྱང་
 སེམས་སྐྱུར་ལམ་པ་ནི་མེད་དེ། བྱང་སེམས་སྐྱུར་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཉམས་ཉིད་
 རྟོགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རང་རེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། རྟོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སྟོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་བྱང་པར་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟོབ་
 པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཚྭགས་ལམ་པ་ཆོས་(འབ) ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འདོད་བྱས་པ་ལ། བྱང་སེམས་ཚྭགས་ལམ་
 པ་ཆོས་ཅན། བྱང་གིས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟོབ་པར་འདོད་པར་ཐལ། བྱང་
 དེ་སྟོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་གིས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། བྱང་གིས་ནམ་མཁུན་སྟོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།

ཁྱེད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་ལམ་པ་ཚས་ཅན།
 ཁྱེད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཞེས་འཕངས་པ་ན། བྱང་
 སེམས་ཚྭ་གས་ལམ་པས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་
 ཚས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཞེས་འཕངས་པ་
 ན། དེ་ལ་འདྲི་དེ་ཟེར་ན། ཅིས་དང་བྱས་པས་བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་ལམ་པས་
 རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདྲི་དེ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་ལམ་
 པས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདྲི་དེ་ཟེར་ན། དེས་རྫོགས་པས་
 བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདྲི་དེ་ཟེར་ཞེས་བརྗོད་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན་
 དངོས་འགལ་ལོ། ཞེས་བརྗོད།

ཁ་ཅིག ཁ་དང་པོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བརྒྱུད་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བརྒྱུད་ཡིན་(༡༠ན) པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་
 རྟག་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བརྒྱུད་ཚས་.....
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏུ། ས་དང་པོའི་རྟག་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་
 ས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་གཉིས་ཀ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟག་ཅིག་དང་པོ་མཐོང་ལམ་དང་། དེའི་རྟག་ཅིག་
 གཉིས་པ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པའི་.....
 ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡང་བརྒྱུད་སྤྱོད་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན། ས་དང་པོའི་རྟག་
 ཅིག་མ་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གནས་རྟག་ཅིག་མ་གཉིས་པ་
 ལ་སོགས་པ་ནས་རྗེ་རྩ་བུར་བརྗོད་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་
 མ་ཐག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀྱང་ཏུ་འོད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བར་འདི་དག་.....
 ཐམས་ཅད་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་མཚོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཁ་དང་པོའི་རྟག་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་

རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་སྒྲིན་སེམས་དང་། འཇུག་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་
 ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སྒྲིན་
 སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཚས་
 ཅན། བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སྒྲིན་སེམས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 བྱེད་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་(༡༠བ) པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྒྲིན་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་
 དང་པོའི་སྒྲིན་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། སྒྲིན་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་ས་དང་པོའི་སྒྲིན་...
 ལམ་ཡིན་ན། སྒྲིན་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ས་དང་པོའི་
 སྒྲིན་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཀྱུན་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མ་ཁྲུན་པ་རྣམས་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་...
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་རྣམས་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་
 རྣམས་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གོང་དུ་ཁྲབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་རུང་ཡིན་
 བ། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཁྲབ་པར་ཅན་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་རིགས་གཉིས་འགལ་ཡང་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མི་འགལ་རྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཐེག་ཆེན་གྱི་(༡༡ན) ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱོབ་ན། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱོབ་པས་ཁྲབ་ཀྱང་སྟོང་རྗེ་
 ཆད་མེད་སྐྱོབ་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱུང་སེམས་ཡིན་ན། དང་པོ་དེ་སྐྱོབ་པས་ཁྲབ་

རྒྱལ་གྱི་རྟེན་ལ་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས། སྤང་པོ་གསུམ་པའི་
 མདོ་ལས་སྟོན་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་མདོན་དགའི་རྟེན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་……
 མཛེས་ཆེན་གྱི་བྱང་བྱ་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས། རྟོན་ལན་བསབ་
 པའི་མདོ་ལས་དཔུལ་བའི་ཤིང་རྩ་(༡༩༧) འདྲེན་པའི་གྲང་གྱི་རྟེན་ལ་སེམས་……
 བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་བཟང་ལས།
 ད་ནི་སྟོན་ཆོང་མན་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་ཆེན་
 ལ། །འཇམ་གང་ཞིག་གི་དབུལ་བ་བྱས་ནས་གྲང་། །དང་པོར་བྱང་ཐུབ་ཏུ་ནི་
 སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུལ་བ་ལུང་དང་། མདོན་པ་
 མཛོད་ལས་གྲང་དེ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱ་སྟོན་
 ཆོས་འབྱུང་ལས། རྟོན་རྗེ་བསྐྱེད་དཀར་པོ་ནས་བམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་གྱི་རྟེན་ལ་
 སེམས་དང་པོར་བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། བསྟན་པ་སྦྱི་རྣམ་ལས། དེ་
 ཡང་རྟོན་རྗེ་པད་དཀར་ཏུ། །སྟོན་ཆོང་སྟོན་པ་བམ་ཟེའི་བྱ། །རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་ཏུ་
 གྱུར་པའི་ཆོ། །སེམས་བསྐྱེད་པར་ནི་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། སྤང་པོ་གསུམ་པ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་
 འདི་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་མདོན་དགའ་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཛེས་……
 ཆེན་ལ་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། བསྟན་པ་སྦྱི་རྣམ་
 ལས། སྤང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་ལས་ནི། སྟོན་གྱི་བྱས་ཀྱི་ཆོང་དཔོན་བྱ། །མདོན་
 དགའ་ཞེས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོ། །སངས་རྒྱས་མཛེས་ཆེན་ཞེས་བྱ་བར། །སེམས་
 བསྐྱེད་པར་ནི་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ།
 རྟོན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས། སྟོན་པ་འདི་སྟོན་རིགས་ལ་གནས་པའི་
 (༡༩༩) ཏུས་ན་ལས་ཀྱི་ཏུས་པས་དཔུལ་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་གྱི་ས་གནི་ལ་……
 ཤིང་རྩ་འདྲེན་པའི་གྲང་ཅིག་ཏུ་སྟེས་སོ། །དེའི་ཆོ་ལྷ་པོ་སྟོབས་ཐུང་བ་ལ་སྤང་
 མ་ཨ་མང་གིས་ཡང་ཡང་བསྟན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་བཙེ་བ་བསྐྱེད་དེ། དེའི་རྟེན་གྱིས་

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཨ་ལང་ལ་སྒྲིང་རྗེས་སེམས་ཅུང་བད་
སྐྱེད་ཅིག་ཅེས་སྒྲས་པས། དེ་རབ་ཏུ་ཁྱོས་ནས་མཐུང་ཅེ་གསུམ་པ་བསྐྱེད་པས་
ཆེད་ཀྱིས་བྱས་ཏེ་དཔུལ་པའི་ཤིང་ན་འདྲེན་པ་པོ་དཔུལ་པ་ལས་ཐར་ཏེ་.....
བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་བྱང་བར་ལྟར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དེ་དག་ལས་རང་ལུགས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱ་
བྲག་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་གི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲིང་རྗེ་པད་དཀར་དང་། ཁ་ཅིག་ཕྱང་
པོ་གསུམ་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ལ། རང་རྒྱུད་པ་ནི་དྲིན་ལན་བསལ་པའི་མདོ་ལྟར་
ཁས་ལེན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོན་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཏུང་གི་གང་བྲག་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱང་སྐྱེ་ཏུང་བ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོན་པེ། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་སེམས་ཐོབ་པ་ལ་འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་དགོས། དེ་ཐོབ་པ་
ལ་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་སྒྲོན་ལས།
སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། ཉལ་(༡༩) ཏུ་སྒྲོམ་གཞན་ལྡན་པ་ལ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡི། སྐལ་པ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ཏུ་མིན། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱུ་། དེ་ནི། འཇུག་སྒྲོམ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་བྲག་བྱང་པར་
ཅན་དེ་ལ་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྒྱ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་
ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་
དམིགས་པའི་དད་པ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་གོང་མའི་སྦྱོང་པ་ལ་དམིགས་པའི་དད་
པ་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་

བྱམ་ནས་གདམས་ངག་མང་དུ་སྒྲིག་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ།
 བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གཅིག་གི་བར་དུ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་པའི་སྟོབས་་་་
 གྱིས་སྟོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིམ་བཞིན་གྲུབ་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རབ་མཉེས་བྱས། །(༡༧) བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
 ཆོགས་རབ་བསགས། ཆོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། རྒྱུས་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་
 འདོད། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 རས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་དོ། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ནི། མཐོང་ལམ་
 ཡན་ཆད་ན་ཡོད་ཀྱི། སོ་སའི་སྒྲུབ་ལ་ནི་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། གྲན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། །

༢༤ རྩ་བའི་སྐོར་ནས་རྫོན་འཇུག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

དུག་པ་ལ། རྫོན་སེམས་དང་། འཇུག་སེམས་གཉིས་ཡོད་དེ། རྫོན་འཇུག་
 ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྟུན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་ཏེ། བྱང་
 ཆུབ་རྫོན་པའི་སེམས་དང་ནི། བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྫོན་སེམས་ཡིན་ན། འཇུག་སྟོན་སྟོན་ཐོབ་པས་མ་ཁྲུབ་
 གྲང་། འཇུག་སེམས་ཡིན་ན། འཇུག་སྟོན་སྟོན་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 འཇུག་སྟོན་དང་། འཇུག་སེམས་གཉིས་འགལ་ཡང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན། བྱང་སེམས་མཉམ་གཞག་པའི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན།
 རྫོན་སེམས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་གྲང་བྱང་སེམས་རྗེས་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་་་་་་
 བསྐྱེད་ཡིན་ན། འཇུག་སེམས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཏེ། འཇུག་སྟོན་མ་སྟོབ་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་་་་་་

སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྒྲོན་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཆོག་གས་(༡༤ན)ལམ་
 སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྗེས་ཐོབ་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐབས་གཉིས་པའི་ཐལ་ཕྱིང་གི་
 ཤོག་བྱ་གཉིས་པར་བཤད་དོ། །བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་
 རྒྱུར་པ་ཡིན་ན། འཇུག་སེམས་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་གྱི་སྒྱི་དོན་ལས།
 དེས་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་དེ་མངོན་
 རྒྱུར་བྱ་མེད་དེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་རྒྱུར་པ་དེ་ཡིན་
 བ། སྒྱུད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྱུད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཡིན་ན། འཇུག་སེམས་ཡིན་པས་བྱབ། བྱང་སེམས་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སྒྱུད་པ་ཕར་ཕྱིན་ཏུག་སོགས་གང་ཅུང་གི་ཉམས་
 ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་བྱབ་སྟེ། སྒྲོན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་ཏུག་པོ་གང་
 ཅུང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཅུང་། བཟིན་ཀྱང་ཅུང་།
 འཇུག་སྒྲོམ་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སྒྲོན་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒྲོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུད་པ་ལ་སྒོམ་ཀྱང་
 ཅུང་མི་སྒོམ་ཀྱང་ཅུང་རི་སྒྲོན་སྒྲོམ་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྒྲིད་བྱ་ནི། སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་སྒྲོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྱིར་དང་
 པོར་སྒྲོན་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་(༡༥བ)རྗེས་སུ་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྒྱུད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་
 པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་
 བྱ། །ཞེས་དང་། སྒྲོམ་རིམ་ལས། འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་
 སུ་ལྟར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་བྱ་གཞེར་བ་དེ་སྒྲོན་པའི་སེམས་སོ། །
 གང་ཕན་ཆད་སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་ཆོག་ས་ནམས་ལ་ཞུགས་པ་ནི། འཇུག་པའི་

སེམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཁྲུབ་པ་མ་དེས་ཏེ། ལམ་མ་
 རྟལ་ནས་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་……
 གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་དང་པོ་འཇུག་སེམས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོད་
 པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དོན་ནི། འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་པའི་
 རྟེན་སུ་ནམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱ་བ་འདུན་དུ་རེ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་……
 དོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྤེལ་བའི་རྣམ་པར་ཤར་
 བའི་དུས་ཉིད་ན་རྣམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱ་བ་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་……
 ཡོད་པ་ནི། སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟ་བུ་མེད་པའི་དུས་ན་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་སྒྲོན་སེམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་པར་
 ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་མངོན་ནོ། རྒྱན་མཐའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་(༡༩)ན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་……
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟིན་
 བྱེད་སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་ཟིན་བྱ་ཐེག་ཆེན་སེམས་……
 བསྐྱེད་དངོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་མཉམ་གཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་
 མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་
 བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
 ཡོད་མོད་གྱི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་གྱུར་
 ཅིག་སྟམ་པའི་སྟོ་མངོན་གྱུར་དུ་ག་ལ་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 བྱང་སེམས་མཉམ་གཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་སྦྱོད་པ་ཉམས་……
 ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་པས་ཟིན་ཀྱང་དེས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པར་ཁས་ལེན་
 ནོ། འཇུག་སེམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་

སའི་བར་ན་ཡོད།

ང་ལ་དངོས་བཅུགས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་གཉིས་ལྷ་དབྱེ་བ།

ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དངོས་བཅུགས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་དབྱེ་ན། རགས་
 པ་བར་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྤ་བ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའམ་
 བསྐྱེད་སྒྲིན་ས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གྲགས་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ཀྱི་སྒྲིན་ས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྒྲིན་དགེ་བའི་ཙ་བ་རུ་མ་
 བསགས་པའི་སྒྲིན་ས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
 རྩོམ་མང་རུ་ཐོས་པའི་སྒྲིན་ས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཆོ་འདིར་
 ཐོས་བསམ་ཀྱི་དགེ་བ་ཡང་ཡང་གོམས་པའི་སྒྲིན་ས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་.....
 བསྐྱེད་དང་ལྷ་ཡོད་དེ། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ་ལས། གྲགས་སྒྲིན་ས་རྒྱ་སྒྲིན་ས་ཙ་བའི་
 སྒྲིན་ས། ཐོས་སྒྲིན་ས་དགེ་བ་གོམས་པ་ལས། ཁི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་འབྱུང་
 བ། གཞན་ཀྱི་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བརྟན་མི་བརྟན་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། དང་པོ་མི་བརྟན་པ་དང་། ཐ་མ་བཞི་བརྟན་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། དང་པོ་མི་བརྟན་ལ་ཐ་མ་བཞི་
 བརྟན་པའོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་སྒྲིན་ས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ནི། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །
 སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པའི་རྒྱ་ལ་མང་རུ་ཡོད་དེ། གཤམ་པའི་ཆོས་བཞི་སྤངས་
 ཤིང་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ལ་སྤངས་ན་བརྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དགེ་ཙ་
 སྤེལ་སྤེལ་བྱུང་རུ་བསྐྱེད་ན་ཡང་བརྟན་པར་སྒྲིན་ས་རྒྱ་མཚོས་ཁུས་པའི་...
 མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཆོགས་བཅད་རུ་བསྐྱེད་ས་པ་ལས། ཇི་
 ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་ཆུ་ཐིགས་ལྷང་། རྒྱ་མཚོ་མ་ཟད་བར་རུ་དེ་མི་འཛད། དེ་
 བཞིན་བྱང་རྒྱུ་ཡོངས་བསྐྱེད་དགེ་བ་ཡང་། བྱང་རྒྱུ་མ་ཐོབ་བར་རུ་དེ་མི་

འཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཏེ མྱོན་འཇུག་གི་བྱང་པར་བཤད་པ།

དང་ མཁས་པ་ལྷ་མའི་ལུགས་འགྲོད་པ།

གསུམ་པ་མྱོན་འཇུག་གི་བྱང་པར་ལ། མཁས་པ་ལྷ་མའི་ལུགས་འགྲོད་པ་
 དང་། རང་(༡༠ན) ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སློབ་
 ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སློབ་སེམས་དང་། ཚོགས་ལམ་
 འབྲིང་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་འཇུག་སེམས་སུ་
 བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ས་ལྷ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་སློབ་སེམས་དང་། དངོས་བསྟན་གཞན་རྣམས་འཇུག་སེམས་སུ་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་མཛད་པའི་ཤེར་ཕྱོན་དོན་སྦྲེལ་པ་ལས། བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སློབ་པ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དང་། འཇུག་
 པ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་སོ། །དེ་ལ་སློབ་པ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ནི་ས་ལྷ་བུའོ། །
 འཇུག་པ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ནི། གསེར་ལྷ་བུ་ནས་ཐུན་ལྷ་བུའི་བར་གྱི་ཤུ་ཙ་
 གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཤེང་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་
 གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་གཤམ་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་རྣམས་སློབ་སེམས་དང་། སློབ་ལམ་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་འཇུག་སེམས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞུང་འདིའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་སློབ་སེམས་དང་། ལྷག་མ་བར་
 དགུ་འཇུག་སེམས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།
 འདུན་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །སློབ་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །
 འཇུག་པ་ཞེས་བུའི་སེམས་(༡༠བ) རྣམས་ནི། །བར་དགུ་རྣམས་སུ་འདོད་པ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ནི།
 ཚོགས་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སློབ་སེམས་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་

པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་འཇུག་སེམས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
མཛད་པའི་སྤྱད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། སྣོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི།
འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། རབ་
ཏུ་དཀའ་བ་ནས་བཙམས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་
བཤེས་གཉེན་ནི། ཆོགས་མ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྣོན་སེམས་དང་། ཆོ་
གས་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་འཇུག་སེམས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཛད་
པའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས། སྣོན་པ་ཞེས་པ་ནི་སྣོན་ཙམ་སྟེ། ཆོགས་
གསོག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སྤངས་པར་མ་བྱས་པའོ། །འཇུག་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་
སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ང་ཨ་རུགས་ལ་སྣོན་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་བ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྣོན་སེམས་དང་འཇུག་སེམས་གང་རུང་གང་
ཞིག་སྤྱད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། སྣོན་
སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་གང་ཞིག་སྤྱད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་
དངོས་སུ་ཟིན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རྩེ་བཙུན་གྱི་
སྤྱོད་ལས། འོ་ན། སྤྱད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་(༡༡ན) དེ་རྩེ་འབྲུ་ཞིག་ལ་
འཛོག་པ་ཡིན་སྟམ་ན། འཇུག་སྣོན་ཐོབ་ཕྱིན་གྱི་བྱ་བ་སོགས་ལ་སྤྱད་པ་ཉམས་
ལེན་གྱི་བྱ་བར་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཉམས་
ལེན་གྱི་བྱ་བར་མི་འཛོག་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐོག་དམན་ལའང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི། ཁོ་ནའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བཀོད་མའི་
ཆུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་བཙུང་བུ་ལ་སྣོན་སེམས་དང་། འཇུག་སེམས་

བསྐྱེད་སྒྲིགས་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དང་། བ་མ་གཉིས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་པོ་དང་། རིན་པོ་ཆའི་འབྲུང་གནས་ལྟ་
 བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་གཉིས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་གསུམ་
 པ་དང་། རྩོམ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་བཞི་པ་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ས་ལྔ་པ་དང་། སྤུང་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་དྲུག་པ་དང་།
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་བདུན་པ་དང་། ཡིད་བཞིན་
 རྩོམ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་བརྒྱད་པ་དང་། ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 ས་དགུ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་ས་སྟན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་བཅུ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད།
 བཀོད་མའི་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟ་ལ་ས་བརྒྱད་པ། དགུ་པ། བཅུ་པ་
 གསུམ་གའི་ཆ་ཡོད། སྤུང་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་བཅུ་པ་དང་། རྩོམ་པོའི་
 རྒྱུན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྤུང་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་འདིར་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་བྱང་པར་ནི།
 བདེན་འཛིན་མཛོན་གྱུར་པ་དག་མ་(༡༩༣) དག་ལ་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག །འདིའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་
 པོས་བསྟུས་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་
 བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་གྱི། བ་མ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར།
 གོང་གི་མ་བྱུང་མཚམས་ལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ནི།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་ན། དེ་སྤྱད་བྱེད་དེ་
 གསུམ་ག་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་

ཁས། འདྲོད་ན། བུམ་པ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་ཀ་བུམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་
 ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་འགྲིག ཁ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 བུམ་པ་ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདྲོད་ན། བུམ་པ་
 སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་ཀ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་ཀ་བུམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲོད་ན་སྤོ། །རང་ལྷགས་ཀྱི་ས་མཚམས་འཛིག་
 ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྤོབ་དཔོན་བྱུང་བྱིན། དངོས་བསྟན་གྱི་ཐ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་
 ནང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད།
 ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཞི་ས་
 བརྒྱད་པ་དང་། བཀོད་མའི་རྩ་ལྟ་བུའི་སེམས་(༢༩༥) བསྐྱེད་དང་། སྤྱོད་ལྟ་
 བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་དགྲུ་པ་དང་། རྩ་བའི་རྩུན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
 སྤྱོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་བརྒྱ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱོང་ལས།
 བྱུང་བྱིས་ཐ་མ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་བཞི་ས་བརྒྱད་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ས་
 དགྲུ་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ས་བརྒྱ་པའོ། ཞེས་འཆད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཏུ་བཀོད་མའི་རྩ་དང་ནི། ཞེས་བཤད་ན་བཀོད་མའི་རྩ་དང་།
 རྩ་མིག་ལ་བྱུང་པར་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། རྩ་
 མིག་ནི། སྤྱོད་ནས་རྩ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །བཀོད་མའི་རྩ་ནི། བྱེད་ཏུ་
 འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས།
 སྤྱང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྤངས་ཀྱིས་བལྟ་བར་འདྲོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 སྤྱོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཚོས་སྤྱད་མཚུངས་ལྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་.....
 བསྟན་ལ། སྤྱང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྤངས་ཀྱིས་བལྟ་བའི་དོན་ཡོད་དེ། ལུས་གསུམ་
 གནོད་འཛམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤོང་ན་འདུག་པ་ལ་བཞེད་དེ་མི་ལྟ།
 འོག་ན་འདུག་པ་ལ་སྤྱར་ཏེ་མི་ལྟ། གཡས་གཡོན་ན་འདུག་པ་ལ་མིག་གཟུར་

ཏེ་མི་ལྷ། རྒྱལ་ན་འདུག་པ་ལ་འཇིང་པ་བསྐྱར་ཏེ་མི་ལྷ། ཐག་རིང་པོ་ན་འདུག་
 པ་ལ་བསྐྱིམས་ཏེ་མི་ལྷ། ཐག་ཉེ་ན་འདུག་པ་ལ་བསྐྱིམས་པ་མེད་པར་ཡང་མི་
 ལྷ་བར་རི་ལྷར་འདུག་པའི་སྦྱང་ལམ་དང་། རི་ལྷར་ལྷ་བའི་(༡༥༩) མིག་གིས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷ་
 བ་ནི། སྤང་པོ་ཆེའི་ལྷ་སྤངས་ཀྱིས་བལྟ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་སྦྱང་། སེམས་བསྐྱེད་
 ཉེར་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་སྦྱོབ་དཔོན་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་འདུན་པ་སོགས་
 ཉེར་གཉིས་དང་སྐྱར་ནས་བཤད་ཀྱང་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་མི་ཟད་
 པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་སྐྱར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ།

མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ནི། ཉི་ཤི་དག་ལྟ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་བསམ་སྦྱར་
 ལྷག་བསམ་དང་། །པ་རོལ་སྦྱོར་བྱས་ཆད་མེད་དང་། །མདོན་པར་ཤེས་དང་
 བསྐྱེད་དོས་བཞི། །སོ་སོར་རིག་རྟོན་ཆོགས་གཉིས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྦྱོགས་
 མཐུན་ཞི་གནས་སོགས། གཟུངས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཤད་དང་། །བསྐྱོད་
 གཅིག་ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
 བསམ་པ་དང་། སྦྱར་བ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། པར་སྦྱོར་བྱས་དང་།
 ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་། མདོན་ཤེས་ལྡན་དང་། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 བཞི་དང་། རྟོན་པ་བཞི་དང་། ཆོགས་གཉིས་དང་། བྱང་སྦྱོགས་སོ་བདུན་
 དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་དང་། གཟུངས་དང་སྦྱོབས་པ་གཉིས་
 དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་བཞི་དང་། བསྐྱོད་པ་གཅིག་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་
 རྣམས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆད་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྦྱོར་དོན་རོལ་མཆོ་ལས། བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བའི་མན་ངག་བཞིན་(༡༦༠) དུ་སྦྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཡོད་ལེགས་པར་འབྲུལ་བྱབ་པའི་ཚུང་པ་བྱང་པར་ཅན་སྦྱེས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་སྦྱེས་པའི་ཆད་ཡིན། དེ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་ཤུན་པའི་ནང་གི་རོ་
 མངར་བ་དང་འདྲ་ལ། ཚུང་པ་བྱང་པར་ཅན་མ་སྦྱེས་གོང་གི་གཞན་དོན་དུ་

རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་ཤུན་པའི་རོ་མངར་
 བ་ཅམ་དང་འདྲ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པའི་མདོ་
 ལས། བྱ་རམ་ཤིང་ཤུན་སྟེང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་
 འདུག ཤུན་པ་ཐོས་པའི་མིས་ནི་བྱ་རམ་རོ། ཞིས་པོ་རྟེན་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་
 རོ། ཇི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྐྱབ་བ་སྟེ། རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །
 དེ་ལྟ་བུས་ན་སྐྱེ་ལ་དགའ་སྤངས་ཏེ། ལྷག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱོས་ལ་དོན་སེམས་
 ཤིག ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༨༩ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མཐའ་ཅད་ཟད་དཔུང་བ།

སྐབས་འདིར་མཐའ་ཅད་ཟད་དཔུང་བ་ལ། ཁ་ཅིག སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
 བ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐལ་སྤོང་ལས། ཁ་ཅིག ཐེག་
 དམན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ཟེར་བ། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་བ། ཐེག་དམན་གྱི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
 (༩༥ན) ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཐེག་དམན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་
 ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མ་བྱལ་བ། དེར་ཐལ།
 མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ན། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་ནི།
 ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ཁ་ཅིག་གིས་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་
 དམན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཆོད་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།
 ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཆོད་མེད་བཞི་གཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་ཀུན་
 བརྒྱས་ལས། བྱེ་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་རྒྱང་
 རྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་བདེ་
 བ་དང་འབྲུད་པ་དང་། རྒྱལ་བསྐལ་དང་བལ་ན་སྒྲུལ་པའི་བྱམས་པ་དང་།
 སྤྱིར་རྗེ་ཆོད་མེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་
 བ་རྒྱུབ་པ་དང་། རྒྱལ་བསྐལ་སེལ་བ་ཁྱར་དུ་བཞེས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་མིན་པ་ལ་
 མེད་པས་སྤྱིར་རྟོགས་ཀྱི་བསམ་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། (༡༥༥) འོ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་གང་གི་སྒྲོ་ནས་
 འབྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ་ལམ་རིམ་ལས། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་འབྱེད་པ་མིན་གྱི། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་།
 རྟོན་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་ནམས་ཀྱིས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་མེད་པ་ལས།
 ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། རྟོན་པ་
 ཡོངས་བསྟོ་མ་བཤད་དེས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའར་གལ་འགྱུར། ཞེས་ལྟ་
 བས་མ་ཕྱེ་ཞིང་རྟོན་པས་ཕྱེ་བར་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། ཆེན་པོ་བརྟན་དང་ལྡན་པས་ཐེག་ཆེན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། དེ་བཞིན་རྒྱལ་པ་གཉིས་དག་དང་། །
 ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་པ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་རྒྱུར་པ་དང་། །ཡང་
 དག་འགྲུབ་པ་ཆེན་པོ་དང་། །སངས་རྒྱལ་འཕྱོད་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ། ཆེན་པོ་
 བརྟན་དག་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངེས་པར་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆེན་པོ་བརྟན་ནི། རྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་སོགས་ལ་དམིགས་པས་
 དམིགས་པ་ཆེ་བ་དང་། རང་གཞན་དོན་གཉིས་རྒྱལ་པས་རྒྱལ་པ་ཆེ་བ་དང་།

བདག་མེད་གཉིས་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆེ་བ་དང་། གངས་མེད་གསུམ་དུ་བཅོན་
འགྲུས་ཚོམ་པས་ཚོམ་པ་ཆེ་བ་དང་། རྟིང་རྟེན་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་
ཤིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མེད་པར་བྱེད་པས་ཐབས་མཁས་པ་ཆེ་བ་.....
དང་། རྟོབས་བརྩ་སྟགས་འགྲུབ་པས་འགྲུབ་པ་ཆེ་བ་དང་། མཛད་པ་བརྩ་
(༡༩) གཉིས་ལ་སྟགས་རྟོན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སང་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རྟིང་རྟེན་ཆེན་པོ་རང་རྒྱད་ལ་
ནམ་རྒྱུས་པ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སང་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཀྱི་ཉེས་
དམིགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྟགས་སྟགས་
ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་སོངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་
སྟགས་རྟོབས་ལྡན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་སོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་ལྗེ་རྒྱལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟགས་ངན་དང་། སོངས་དང་གཞན་
ཀྱི་དབང་ཉིད་དེ། མདོར་ན་རིགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞི་རྩ་ཤེས་པར་
བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་སང་པའི་རྟགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་མ་ཞུགས་གོང་དུ་སེམས་ཅན་ལ་རྟིང་རྟེན་ཆེ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
ལ་མོས་པ་དང་། གཞན་དོན་དང་ཆོས་ཕྱིར་དུ་དཀའ་སྤྱད་ལ་བཟོད་པ་དང་།
དགེ་བ་ཡང་ཕྱིན་དུག་ལ་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་
ལྗེ་རྒྱལ་ལས། སྤྱིར་བཤད་སྟེ་རྟིང་རྟེན་ཆེ་དང་། མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་།
དགེ་ལ་ཡང་དག་སྤྱད་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྟིང་བརྩན་བྱམས་པ་
ནས་འཕགས་པ་སྟགས་མེད། རྟིང་པོ་རྟེན་སྟགས་ལ་བརྒྱད་པའི་འགྲུས་ཀྱི་རྒྱ་
འབྲས་མན་ངག་བརྩན་གྱི་རྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟིང་(༡༩) བརྩན་

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ་དང་ཞི་བ་ལྷ་སྐུ་སྐུ་ལ་བརྒྱད་...
 པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྐོན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་པ། དྲིན་
 ཏུན་པ། དྲིན་གཞོ་བ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ། ལྷག་བསམ་
 ཅན་དག་སྟེ། ལྷ་ཏུག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་གཞན་བཞེད་པའི་
 བསམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་.....
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྐོན་ནས་སེམས་སྦྱངས་
 པ་འདི་ཡང་རྩོམ་ཆོས་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་ནས་བརྒྱད་
 པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྐོན་ནས་སྦྱང་བ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་
 བཞེད་སྐོན་ནས་སྦྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་པ་ལྟ། རྩོམ་ཆེན་
 པོ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་དང་། རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ་འི་
 གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱང་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
 མན་ངག་བདུན་ལ་སྐོན་སྦྱང་བ་སྦྱོར་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བདུན་སྐོན་པ་
 སྦྱོར་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་མ་ཞུགས་ན་དེ་བདུན་སྐོན་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
 ཅེས། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ལམ་སྐོན་པ་ཡོད་པར་(༡༦ན) ཐལ། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་སྐོན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ལམ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ།

ཁ་ཅིག གཞུང་ཁྱེད་སྐུ་བ་པ་དང་། མཁས་པ་ཚད་ལྡན་གང་གི་ཡང་
 བཤད་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་མཁས་སྐོན་རེ་གཉིས་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་...
 ལམ་མ་ཞུགས་ན་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ཡོད་ཟེར་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་

སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཚལ་བཅས་ཀྱི་ཕྱོད་བ་ཅམ་ཐོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདྲིང་
 ཀྱི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་དེ། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་རྩ་གྱུར་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། བྱུང་རང་
 ལྟར་ན་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་རྩ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་……
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་རྩ་གྱུར་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དངོས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 དེའི་ནང་ཚན་རྩ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་
 མ་ཞུགས་ན་དེའི་ནང་ཚན་རྩ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ལམ་མ་ཞུགས་ན་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། རང་
 ལྷགས་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ན་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་མེད་དེ། དེའི་ནང་ཚན་
 རྩ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་
 འབྲས་(༢༧) མན་ངག་བདུན་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་པའི་སྒྲོ།
 རིན་དྲན་པའི་སྒྲོ། རིན་གཙོ་བའི་སྒྲོ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ།
 ལྷག་བསམ་ནམ་དག་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། བདུན་འབྲེན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལས། རྒྱ་འབྲས་བདུན་ནི། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་ལ། སེམས་དེ་ལྷག་བསམ་ལས་དང་། བསམ་པ་
 དེ་སྤྱིང་རྩེ་ལས་དང་། སྤྱིང་རྩེ་དེ་བྱམས་པ་ལས་དང་། བྱམས་པ་རིན་གཙོ་ལས་
 དང་། རིན་གཙོ་རིན་དྲན་པ་ལས་དང་། རིན་དྲན་པ་ནི། མར་མཐོང་བ་ལས་
 འབྱུང་སྟེ་བདུན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་རྒྱ་
 འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་རྩ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་……
 པར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ན། སྤྱིང་རྩེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྱན་ནམས་ཀྱི་རྒྱ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྐྱེད་པའི་

ཆོས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་རྒྱུ་ཡུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་...
 བ། མ་ཁྲལ་ཉེ། འདྲིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་རྒྱུ་ཡུར་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཚོལ་བཅས་ཀྱི་མྱོང་བ་ཐོན་ཞིང་ཚོལ་
 མེད་ཀྱི་མྱོང་བ་མ་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡུར་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་...
 བྱང་པར་ཅན་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་
 བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་རྒྱུ་འགྲོ་(༡༥ན)པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི། བསྒྲུབས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །
 ལམ་མ་ཞུགས་ན་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བརྟན་གྱི་ནང་ཚན་རྒྱུ་ཡུར་པའི་བྱང་...
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་འདྲིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་གྱི་ནང་
 ཚན་རྒྱུ་ཡུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་
 རྒྱུ་ཡུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བརྟན་གྱི་ནང་ཚན་རྒྱུ་
 ཡུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དེ་ལ་
 བྱེད་པར་གཞུང་ཚད་ལྡན་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་བཤད་ན་ཁྱུངས་
 རྟོན་ཅིག །

གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྗེ་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཤར་ཆེན་ནམ་སྒྲོམ་སྡེ་
 རྣམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་
 ཞེས་པའི་བདག་ནི། བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒོ་དང་། གཞན་ནི། གཞན་ཡལ་
 བར་འདྲོར་བའི་སྒོ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གོ་ས་བརྗེ་བ་ནི། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གོ་ས་བརྗེ་བའི་ཚུལ་ནི།
 གཞན་ལ་རང་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་། རང་ལ་གཞན་ལྟར་ཡལ་བར་
 འདྲོར་བའི་སྒོ་སྐྱེད་པའོ། །འོ་ན་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཀྱི་གདམས་
 ངག་གི་རྒྱ་པོ་གང་ནས་འདྲེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མར་ཤེས། དྲིན་དྲན། དྲིན་གཞོ་

གསུམ་སྒོན་རྩ་སོང་ནས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པའི་སྐྱེང་རྩ་འབྲས་(༢༥)པའི་
 ཟུར་ཏེ། བར་ཆེན་ནམ་སྒྲིམ་སྡེ་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་ལྟར་ཤོམས་པས་གཞན་གཅིས་
 འཛིན་གྱི་སྒོ་སྐྱེས་པ་ནི། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྟེ། འདིའི་མཆོམས་ནས་བྱམས་
 འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་ཚུ་པོ་གཉིས་འབྲས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་
 རྟེན་གྲང་ཉམས་ལེན་པ་ནམས་ཀྱིས་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐུར།

གཤམ་མེད་པ་ལྟར་ཤི་མེད་པ་ལྟར་པར་པར།

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྦྱོང་འབྲུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་ཡུར་ན་སྤང་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་
 བཅོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲས་ཞེས་
 བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པའི་ཐུག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 རྟིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 མིན་པ། །དགེ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར། །དགེ་བ་གཞན་
 ཀྱང་ཆུ་ཤིང་བཞིན་ཏུ་ནི། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་
 འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་སྐྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་མ་དོར་
 བསྐྱེས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན། །འདི་དག་གི་ཐད་ཀྱི་འགེལ་
 པ་དོན་གསལ་དང་། གསེར་ཕྱིང་དང་། རྣམ་བཤད་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟ་
 བར་བྱའོ། །

སྒྲུལ་པ། བདག་གྲང་དེང་ནས་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། རྩོན་འཇུག་གྲང་
 རྒྱུ་སེམས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། རྒྱེས་ཕུ་དམ་པའི་གསུང་རབ་དོན་རྟོགས་
 བས། །འགྲོ་གུན་གྲང་རྒྱུ་སེམས་ལ་འགོད་པར་(༢༡)ཤོག །ཅིས་པ་འདི་
 ཡང་ཕྱིན་དུག་དང་པོའི་མིང་ཅན་གྱིས་དགའ་ལྡན་ལྷ་མ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་……

དུ་བཀོད་པ་སྟེ། གློ་དམན་ནམས་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །

མཆུག་བྱང་།

སྒྲིམ་པ། གློ་གཏིར་སྒྲུབ་པའི་སེཌ་མི་ཡི་ཆོལ། །བཟང་པོའི་འཕྱིན་ལས་སྐྱབ་
བརྟན་སྟོག་གི་གསོལ། །གྲགས་སྟོན་ས་གསུམ་མཁས་མང་ན་བའི་དཔྱིད། །རྒྱལ་
བ་གཉིས་པ་སྤྱད་ཞིའི་ཁོངས་ན་བཞིད། །སྦྱིན་ཚུལ་བཟོད་བཙོན་ཏིང་འཛིན་
ཀེ་ལ་ཤར། །ཤེས་རབ་ཉིན་བྱེད་འབར་བས་འཁྱུད་པ་ལས། །ལེགས་བཤད་རྒྱ་
ཐུང་ཀྱན་ཏུ་ངོར་བའི་གཉེན། །ཟབ་རྒྱས་དཔྱིག་གི་གན་མཛོད་མཆོག་དེར་
བསྐྱུགས། །གཞན་དུ་མི་གཡོ་སྦྱི་དོན་ཅ་བ་བརྟན། །དགག་སྐྱབ་མཐའ་དཔྱིད་
ཡལ་འདབ་མེ་ཏྲོག་བཀྲ། །སྤྲ་ཞིབ་རིགས་པའི་དྲི་བསུང་འབུམ་འཕྲོ་བས། །
གཞུང་བཟང་འདི་ནི་དཔལ་གྱི་དུམ་བྱར་སེམས། །དེའི་ཕྱིར་གློ་གསལ་བྱེ་བའི་
ཉེར་འཆོའི་གཞིར། །འཁོར་བ་ངེ་སྤྱད་མི་ཉམས་གནས་པའི་སྤང། །དད་གཏོར་
ཐོས་བཙོན་ཞོར་བའི་རྒྱན་ལྷན་པས། །རྩོམ་ཆར་དཔག་ཡས་སྤར་གྱི་ཕྱི་མ་
བསྐྱུན། །དེ་ཡི་དགེ་བས་རྒྱལ་ནམས་སྦྱིད་པའི་ཡུམ། །མཁའ་ཁྲབ་སྦྱེ་རྒྱ་ཕན་
བདེས་སྦྱོང་བའི་མ། །ནང་གི་ཐུན་སེལ་དམ་པའི་འོད་སྤང་ཅན། །ལུང་རྟོགས་
བཤད་སྐྱབ་སྤྲོ་ནས་སྤར་འཕེལ་ཤོག །ཁྱད་པར་གངས་རིའི་མགོན་པོའི་སྐྱ་ཆེ་
བརྟན། །གསང་གསུམ་འཇུག་པ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་འཁྱུ། །མདོ་རྒྱད་འོ་
མཆོར་མཁས་གྲུབ་ངར་མའི་བྲུ། །འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་མགིན་རྩ་བརྟུང་གྱུར་
ཅིག །རྒྱ་སྦྱར་འབྲེལ་ཐོགས་སྟོས་པར་བཅས་པ་ཡང་། །ཆོ་(༡༩)རིང་ནད་
མེད་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་པ་དང་། །ཕྱིན་དུག་བསྐྱབ་བཞིའི་བདེ་ལམ་ཡངས་པོ་
ནས། །ཐུར་བར་ཞི་བའི་ཁྱི་འཕང་གཞོན་གྱུར་ཅིག །མདོར་ན་འགྲོ་ཀྱན་མཛོའ་
ཞིང་སྦྱིད་པའི་འཆོ། །བརྟན་པའི་སྦྱིང་པོ་བཤད་སྐྱབ་གཅོང་མས་མཛོས། །དེས་
དོན་དམ་པའི་དབུ་འཕང་མཐོ་བ་སོགས། །བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཆོས་ཞོར་འཛིན་

དགེ་ལྷན་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པ་དར་
 རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མེམས་པ་བློ་དཔྱད་ཀྱི་དོན་གསལ་བའི་མེ་ཁོང་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ་
 མོ་ནས་འབྲོག་རི་དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེར་སྟོབ་དཔོན་རིམ་པས་བཙེག་ཞག་ཏུ་
 གནང་དང་གནང་ཐུས་ཡིན་འདུག་ནའང་སྤྱན་པོའི་གྲིས་ནོར་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་
 འདུག་ཀྱང་ཏུ་འབྲེལ་པ་ལས་དག་པའི་དཔེ་རྒྱན་སྟོག་དང་མར་མེ་སྟངས་
 ཅིག་ཐ་མའི་ངང་རྩལ་འཛིན་པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན། རབ་བྱང་བཙེག་པའི་རྒྱ་
 བྱི་ཁོར་ཏེ་རྟོར་དཔོན་ཁག་ལྟའི་ནང་ཆོན་བེ་རི་དཔོན་ལྷག་སྒྲིང་བསྐྱེས་སྒྲུལ་
 སྒྲ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་དང་། དགེ་ཆན་བྱམས་དོན།
 ཕྱག་མཛོད་དགའ་ཕྱག་བཙས་ནས་སྤར་གཞི་སྒྲུབ་བཞེད་ཀྱི་ཕྱགས་པ་བློ་དཔྱད་
 བཟང་པོས་ཁོ་པོར་ཞུས་དག་ཏུ་བསྐྱིངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་མཁས་རིན་པོ་ཆེ་
 བསྟན་དར་བས་ཀྱང་ཉིད་དང་དགེ་བཤེས་མང་གི་འདུན་མོས་ཡིན་རྩལ་གྱི་
 ཕྱག་གིས་དང་། དཔོན་མཛལ་དུའང་གསུངས་པ་དང་དུ་སྤངས་ཏེ་ཆོག་དོན་
 གཉིས་ཀར་བརྟག་དབྱད་ཞིབ་མོ་བཞིས་ཁྲུལ་ལ། དོགས་གནས་འགའ་ཞིག་
 དཔོན་དབང་གིས་རང་སོར་བཞག་ཏེ་མ་བྱིན་སྟེལ་བ་རྒྱ་པག་ལྷ་བ་དང་པོའི་
 བྱང་གི་བརྒྱ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཆོད་དགེ་རྩ་རྒྱུད་མི་འཛའ་ཞིང་གནས་དམ་
 པར་བརྟེན་བའི་སྟོན་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དཔོན་ཞེས་བསོད་ནམས་སྒྲུབ་པ་པོ་
 མཆོག་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཉེ་བར་བསྐྱེས་པའི་རོར། འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོའི་(༡༠ན) རྗེས་སུ་དད་ཀྱངས་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་བན་རྒྱུད་རིགས་སྒྲུའི་ཐ་ཤལ་
 ཤེས་རབ་རྒྱ་མཛོམས་ནོར་སྤྱིང་རང་སྤྱིལ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་ལྷིང་ཁང་དུ་
 སྤྱར་བ་དགེ་ལྷན་ཕྱགས་བཟང་སྟོགས་བརྒྱར་རྒྱས་པའི་རྒྱར་ལྷན་ཅིག །

༡༩། རྒྱལ་པོ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱོ་འབྲང་པའི་
ཡར་ཕྱིན་ཀྱི་རྒྱུ་རྟོན་ལོགས་བཤད་རྣམ་འབྱེད་ལས་
སྐབས་དང་འོ་འོ་སྟེན་ཆ་བཟུགས་སོ། །

༡༧ ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྒྱུར་ལས་བཤད་པ།

༡༧ རྒྱུར་ལས་ཀྱི་རྟོན་བཤད་པ།

༡༩༩ ཁྲིམ་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། ཁྲིམ་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་རྒྱུར་ལས་བཤད་པ་ལ། རྟོན་བཤད་པ་དང་། བརྟོན་པ་རྒྱུར་ལས་ཀྱི་
རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟོན་དང་། སེམས་རྟོན་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྒྱུར་ལས་དེ་སྤྱིར་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུས་པ་བྱད་མེད་
འདྲོད་ལྟ་རིགས་ཀྱི་དང་བཅས་པའི་རྟོན་ལ་དངོས་སུ་གསུམ་རྩ་སྟེ་བ་ཡོད་
དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་ལ་དེ་དངོས་སུ་གསུམ་རྩ་སྟེ་བའི་མཐུན་ཀྱི་ཆོང་ཞིང་
འགལ་ཀྱི་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འབྲེལ་ལས། གསུམ་ནི། མི་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་སྤྱིར་གསུམ་རྩ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། རྟོན་རྒྱུས་པ་དག་
ནི། ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནང་རྩ་མཛོད་རྩ་བྱེད་དོ། བཞི་པ་ནི། ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནང་རྩ་
ཡང་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། ཁྲིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱུར་ལས་དང་པོ་
གསུམ་མི་ཁོ་ནའི་རྟོན་ལ་སྟེ་བ་ནི། བྱེ་བྲག་རྩ་སྟེ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས་སྐབས་
འདིར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། རྒྱ་མི་སྟེན་པའི་རྟོན་ལ་དེ་དངོས་སུ་གསུམ་རྩ་སྟེ་བ་
མེད་དེ། དེ་རྣམས་ལས་སྟོབ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བན་སྐྱོང་བའི་
རྟོན་ལ་དེ་གསུམ་རྩ་སྟེ་བ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་
ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྟོན་ལ་ཡང་དེ་གསུམ་རྩ་སྟེ་བ་མེད་དེ། དེའི་
རྟོན་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཚྭས་ལས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞུགས་ཁམས་

གྱི་རྟེན་ལ་ཡང་དེ་(༩༣) གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དམ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཁམས་གྱི་
 རྟེན་ལ་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་རྟོག་དང་། ཅེ་མོ་
 གཉིས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་
 རྟེན་མིན་ཡང་རྟོག་དང་། ཅེ་མོ་གཟུགས་ཁམས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྐྱེ་བར་
 མཛོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ལ་སྦྱར་ལམ་
 བཟོད་པ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། མཁན་ཆེན་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་
 ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ལ་སྦྱར་ལམ་བཟོད་
 ཆེན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་བཟོད་པ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་.....
 ཡོད་པར་བཞིན་ལ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་
 ཆེན་པོས་ནི། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་
 བ་མེད་པར་བཞིན་དོ། །འོན་ཀྱང་རང་ལྟགས་ནི། ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་
 བྱུང་། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་
 རྟེན་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ།
 ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་
 དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་གང་(༩༤) ཞིག །ལམ་སྤྲོ་བ་
 བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོར་ནས་ལམ་དཀའ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་.....
 བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་
 གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པས་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། དེ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ནི། ཁངས་རྒྱས་རྣམས་
 ལས་ཞིག་ནས་དང་། ཡི་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། གདམས་ངག་རྒྱ་ཆེན་
 རོད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས།
 བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྤྲོ། ཁ་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༧༢ བརྟེན་པ་སྦྱར་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

གྲ ༧ ཐེག་ཆེན་སྦྱར་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་སྦྱར་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། མཆན་ཉིད།
 དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། སྡེ་ཚུལ། ཐོས་པས་མ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་
 བྱང་པར། རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱང་པར། སྒོ་རིག་ལ་དབྱེད་པ། ཐེག་དམན་
 གྱི་སྦྱར་ལམ་ལས་བྱང་པར་རྒྱ་འཕགས་ཚུལ། སྦྱ་བཤད་པ། མིང་གི་ནམ་གངས་
 དང་བཅུ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་གུར་
 པའི་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིགས་སུ་གནས་ཤིང་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་.....
 དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་
 ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་རྒྱ་རིགས་གནས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་གུར་གུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་
 ལམ་དེ་བསྐྱ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་
 རྟོན་རྒྱ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དེ་བསྐྱ་བར་(༡༣) བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གྲ ༧ ཐེག་ཆེན་སྦྱར་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ངོ་ཐོའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དོད།
 ཚེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་བཞི་དང་། གནས་སྐབས་གྱི་སྒྲོན་པ་དེ་རེ་རེ་ལ་
 ཡང་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་རྟེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད།

གན མ་མའི་རང་བཞིན།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་
 སོ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ནུས་པ་ཉོན་མོངས་གཞུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་
 འཛོམས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་རྒྱ་སྟེ་བ་དེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
 གཉིས་པ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བུར་གཞུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་འཛོམས་
 པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་རྒྱ་སྟེ་བ་དེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཙེ་མོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གསུམ་པ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་
 འཛོན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་འཛོམས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་...
 སུ་གནས་པས་རབ་རྒྱ་སྟེ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་བརྟན་པའི་མཚན་ཉིད།
 དེ་བཞི་པ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛོན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་
 འཛོམས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་རྒྱ་སྟེ་བ་དེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཚན་གི་མཚན་ཉིད།

གལ་སྔོན་ཆུལ།

བཞི་པ་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་རྒྱ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་ལེན་སེམས་
 ཚུགས་ལམ་པ་དེས་སྦྱང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པ།
 དེས་སྦྱང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་ལྱུང་ཐོབ་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་
 (༡༧) ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་རྣམས་རུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །སྦྱང་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་
 ཐོབ་པ་རུས་མཉམ་ཟེར་བ་མི་འབྲད་དེ། སྦྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་རྒྱ་རྟོགས་པའི་
 ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པས་སྦྱང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་
 པའི་བྱིར།

གཤམ་ཐོས་པས་མ་ཞོམ་གཞུག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་པར།

ལུ་པ་ནི། གཙུ་པོ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཐོས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་
 ཤེས་རབ་དེ། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙུ་པོ་གསུང་རབ་ཀྱི་
 དོན་བསྐྱམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙུ་པོར་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟན་གས་དང་པོ་ཡན་ཆད་
 ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། བསྐྱམས་
 བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་
 བ། དེ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་མེམས་སྦྱར་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡུལ་.....
 ཡུལ་ཅན་གཉིས་སྤང་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས།
 བསྐྱམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཉིས་སྤང་པ་མོ་ཡོད་ཀྱང་མ་འདྲ་བའི་.....
 གཉིས་སྤང་རགས་པ་ལོག་ནས་ཆོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་བར་རྟོགས་
 པའི་ཐུང་། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
 བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་རིགས་པའི་དབྱུང་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་
 ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་(༤༣) འདྲེན་རུས་པ་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་
 ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ནལ་འབྱུར་ཐོབ་པར་འཛོག་། །དེ་འདྲ་བའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་
 འབྲེལ་གྱི་སྦྱར་ལམ་བཞི་ལ་གསལ་སྤང་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། རྟོང་ཆེའི་
 སྐབས་སུ་གཉིས་སྤང་རགས་པ་ལོག་ཀྱང་གཉིས་སྤང་ཡོད་པ་དང་རྒྱུད་ལྡན་
 ཀྱི་གང་ཟག་དེས་སྦྱང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་རུས། བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེས་དེ་
 ལྟར་ངེས་མི་རུས་པའི་ཐུར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། གཉིས་སྤང་རུབ་པ་ལྟར་སྤང་གི།
 གཉིས་སྤང་རུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞིས་གསུངས།

དེ་ཡང་མདོ་ཐེ་བྱུང་ལས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ལས་དྲོད་ཏུ་གྱུར་.....
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་.....
 དང་། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ལས་ཅེ་མའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་སྤྱོད་བ་
 མཆེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བཟོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
 ཆོས་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྤྱོད་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་སྤྱོད་ལས་བཞིའི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་མདོན་གྱུར་པ་
 སྤྱོད་པའི་རྣམས་པའི་སློན་སྤྱོད་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དྲོད་ཅེའི་གནས་སྐབས་སུ་
 གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་སྤྱོད་པའི་རྣམས་པ་གོང་ནས་གོང་ཏུ་བྱུང་ཏུ་གྱུར།
 བཟོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་ལྟ་སྤྱོད་མདོན་གྱུར་གྱི་ཡང་.....
 རྣམས་པ་རགས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པས། རྟེན་ཐོབ་ཏུ་གཟུང་བའི་ཆོས་རྣམས་
 རྟེན་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་(༥) དང་། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་འཛིན་པ་
 བདེན་འཛིན་ཡང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་རྣམས་ཤིང་། སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་
 རྣམས་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལ་བདེན་
 འཛིན་མདོན་གྱུར་པ་སྤྱོད་དཀའ་སྤྱོད་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་མདོ་ཐེ་.....
 བྱུང་ལས། དེ་ཆེ་དེ་ཡིས་གཟུང་བ་ཡི། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྤྱོད་འགྱུར། །
 ཞེས་དང་། འདི་ལྟར་དེ་ཡི་མཚུག་ཐོགས་སུ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་
 སྤྱོད་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལས་འདི་ལ་བསྟོནས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གཙོ་ཆེ་...
 ཡང་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལས་ལ་དེ་ལྟར་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་བཟུངས་
 ལས། ཆོགས་ཀྱི་ལས་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བྱིན་སྤྱོད་དང་། དཔལ་པོའི་

སྒྲིལ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། ཉམ་གྱི་ཆ་སྟོང་སྒྲིལ་ལ་མི་ཉལ་
བར་ནལ་འབྱུར་ལ་བཙོན་པ་དང་། ཡང་རྒྱར་རྒྱར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དག་
དང་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བསྐྱམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་
ཀྱང་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྦྱར་བའི་ལམ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཏེ རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར།

དུག་པ་སྦྱར་ལམ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ། དགག་
བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །དང་པོར་སྦྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་
དང་། སྦྱར་ལམ་རྒྱང་ཅུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ནམས་དོན་(༥༥) གཅིག །
བར་དུ་སྦྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་དང་། སྦྱར་ལམ་འབྲིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱར་ལམ་
ནམས་དོན་གཅིག །ཐ་མར་སྦྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་དང་། སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ནམས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་ན།
སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ་མིན་པས་བྱུང་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་ན། སྦྱར་
ལམ་རྒྱང་ཅུ་མིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་ན། ཆོགས་ལམ་རྒྱང་ཅུ་མིན་པས་བྱུང་པར་
ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཆོགས་ལམ་རྒྱང་ཅུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
ལམ་ཡིན་ན། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་
ཕྱིར། ཉན་སྟུང་བྱུང་པས། ཞོང་དུ་འདྲོད་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། རྒྱང་ཅུ་
དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་གསུམ་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་སེམས་བསྐྱེས་སོ། །ཞེས།

དེ་ཡང་ས་གསེར་ཟླ་བ་མ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་
གསུམ་པོ་དེ། ཚྲིགས་ལམ་རྒྱུ་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་
པར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ས་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཚྲིགས་ལམ་རྒྱུ་འབྱེད་མ་བསྟན་(༥༡)པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚྲིགས་ལམ་
རྒྱུ་འབྱེད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུ་ལ་དེ་མེད་པ་གང་ཞིག །ཉན་རང་གི་
རྒྱུ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚྲིགས་ལམ་རྒྱུ་འབྱེད་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་འཁྲུག་པ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་རང་
གི་རྒྱུ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མེད་
པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཡིན་ན། དེ་ཐོབ་པས་འཁྲུག་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་
ཚྲིགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་འཁྲུག་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚྲིགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཚྲིགས་ལམ་ཆེན་པོ་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་འཁྲུག་པ་གང་ཞིག །ཚྲིགས་ལམ་ཆེན་པོ་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་
འཁྲུག་པར་རྗེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཛད་
པའི་བསམ་གཏན་གསུངས་མཐའ་དཔྱད་ལས། ཚྲིགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོབས་འཇུག་ཐོབ་པས་
འཁྲུག་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པས་འཁྲུག་པའི་ཕྱིར། མདོ་
ལྟར་འཁྲུག་ལས། དེ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ནི། །སངས་རྒྱུ་རྣམས་ལས་ཞི་གནས་
དང་། །ཡི་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །ཀུན་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་མོ་དཔའ་
འཁྲུག། ཞེས་མདོ་ལྟར་འཁྲུག་གྱི་ཡུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མེད་པར་ཐལ།
དང་(༥༢) པོར་སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་

ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་ཆུང་འཁྱེད་པས་ཁྱེད་པ་གང་ཞིག །
 སྦྱར་ལམ་ཆུང་འཁྱེད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁྱེད་པས། འདྲོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆུང་འཁྱེད་ཆེ་གསུམ་མེད་
 པར་ཐལ། ཐེག་མཐའ་བར་གསུམ་འཁྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་མར་ཁྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱུང་ན། དེར་ཐལ། དང་པོར་ཁྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁྱེད་པས། འདྲོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ལ་ཆུང་འཁྱེད་ཆེ་གསུམ་གྱི་
 དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆུང་འཁྱེད་ཆེ་གསུམ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྱེད་པས། འདྲོད་མི་ལུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དེ་ཐེག་
 དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ལས་ཆུང་འཁྱེད་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲིན་སྒྲུབ་པར་
 འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱར་ལམ་གྱི་ཙ་བ་ལས། ཆུང་དང་འཁྱེད་དང་ཆེན་
 སྒྲིན་སྒྲུབ། ཉག་ཐོས་བཤེར་འཁྱེད་པར་ཏེ། བཅས་པ་དག་ལས་ཁྱེད་པར་
 འཕགས། ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་མར་ཁྱེད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་
 མར་ཁྱེད་པའི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཁྱེད་པ་གང་ཞིག།
 ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁྱེད་པས། འདྲོད་ན། (༥) ཐེག་མཐའ་བར་གསུམ་འཁྱེད་པའི་ཐེག་
 དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་མར་ཁྱེད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྱེད་པས། འདྲོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆུང་
 འཁྱེད་ཆེ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་མཐའ་བར་གསུམ་འཁྱེད་པའི་ཐེག་
 དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ལ་ཆུང་
 འཁྱེད་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་
 ལུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཆུང་འཁྱེད་ཆེ་གསུམ་གྱི་

དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཐོབ་པར་སྐྱེར་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱེར་ལམ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱེར་ལམ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱེར་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྲབ་ཁས། འདྲ་མི་ཅུས་ཏེ། ཐེག་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཐོབ་པར་སྐྱེར་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་བྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇམ་དབྱངས་སྐྱེར་བའི་དབང་ཕྱག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྐྱེར་ལམ་མཐའ་དཔྱད་ཀྱང་ལས། སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཐོབ་པར་སྐྱེར་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་བཞག་པ་ལ། རྒྱུ་གཅིག་པའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པ་དང་། རྒྱུ་ཐ་དད་པའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་(ལྟ་) ཐོ་ནི། དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྐྱེར་ལམ་དེ་རྒྱུ་གཅིག་པའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། བར་རྒྱེས་པའི་སྐྱེར་ལམ་དེ། དེའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐྱེར་ལམ་འབྲིང་དང་། ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་སྐྱེར་ལམ་དེ། དེའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐྱེར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཡང་ན་སྐྱེར་ལམ་དོད་དེ། རྒྱུ་གཅིག་པའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། སྐྱེར་ལམ་ཆེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དེ། དེའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐྱེར་ལམ་འབྲིང་དང་། སྐྱེར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ། དེའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐྱེར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་གཅིག་པའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱུ་གཅིག་པའི་དབང་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྐྱེར་ལམ་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་ཞིང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྐྱེར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་

ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་འབྲིང་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་
འབྲིང་ཡིན་པས་ཁྲབ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་ཆེན་
པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བཞིན་རུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆུང་རུ་ཡིན་ན། སྦྱར་
ལམ་ཆུང་རུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་སྟགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་རུ་བྱས་པ་ལ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་
རུ་བྱས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་...
དགུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་(ལ) ཐོས་དབང་རུ་ལྷན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་
དེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆུང་རུ་དང་།
ཉན་ཐོས་དབང་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་དེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་རུ་
བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱར་ལམ་འབྲིང་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་དབང་ཆོན་གྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྦྱར་ལམ་དེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱར་ལམ་
ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་བཞིན་རུ་རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་ཡང་རིགས་འདྲའོ། །
རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་སྦྱར་ལམ་ཆུང་རུ་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་ཆུང་
རུ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དབང་རུ་ལྷན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་
དེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་སྦྱར་ལམ་ཆུང་རུ་གང་ཞིག །དེ་སྦྱར་
ལམ་ཆུང་རུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲོ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཐ་དད་
པའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་སྦྱར་ལམ་ཆུང་རུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དབང་
རུ་ལྷན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
སྦྱར་ལམ་ཆུང་རུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་མར་
སྟེས་པའི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྦྱར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་རུ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་སྦྱར་
ལམ་འབྲིང་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་འབྲིང་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དབང་
འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་དེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་སྦྱར་

ལམ་འབྲིང་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། (༡༣) དེ་སྐྱོར་ལམ་འབྲིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མ་དང་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་སྐྱོར་
ལམ་འབྲིང་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དབང་འབྲིང་གི་ལྷ་མ་གྱི་སྐྱོར་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱོར་ལམ་འབྲིང་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱོར་ལམ་ཆུང་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོར་ལམ་དྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་མ་དང་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་སྐྱོར་.....
ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། སྐྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་
ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་མ་ཆེ་མོ་དེ། ལྷ་མ་དང་པའི་
དབང་ཏུ་བྱས་པའི་སྐྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། དེ་སྐྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མ་དང་པའི་དབང་
ཏུ་བྱས་པའི་སྐྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དབང་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་མ་གྱི་
སྐྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོར་ལམ་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་ཏུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོར་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱོར་ལམ་ཆེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་
གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདིས་ནི། ལྷ་མ་དང་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་
པའི་རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོར་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་
(༡༤) ཅན། སྐྱོར་ལམ་ཆུང་ཏུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་ལྷ་མ་ཁྲོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། སྐྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ལྷ་མ་ཁྲོད་ཡོད་
པར་ཐལ། སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ལྷ་མ་ཁྲོད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་བར་ཏུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐྱོར་ལམ་
འབྲིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོར་ལམ་ཆུང་ཏུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ལྷ་མ་

ལ་ཁྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱར་ལམ་འབྲིང་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཁྱད་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྲལ་ཅིང་། བ་མར་སྦྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་ཅན།
 སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱར་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྒྱད་ལ་ཁྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྲལ་པོ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་རྒྱུད་ཏུ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་འབྲིང་མ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། སྦྱར་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་འབྲིང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ་མ་ཁྲལ། འདྲ་མི་ལུས་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་དེ་ཐེག་པ་རྒྱུད་ཏུ་དང་།
 ཐེག་པ་འབྲིང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་
 གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་པ་རྒྱུད་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་
 རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གང་རུང་གི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་པ་(ཀ) བ།
 སྦྱར་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ཡིན་པས་ཁྲལ་པར་ཐལ། ཉན་རང་གང་རུང་གི་ཐེག་པ་ཡིན་
 བ། ཐེག་པ་རྒྱུད་ཏུ་ཡིན་པས་ཁྲལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་
 ལམ་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཁྲལ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་
 པ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཁྲལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་
 ཁྲལ་སྟེ། ཉན་རང་ནམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
 སྦྱོལ་བའི་ཁྱར་མི་ཐེག་པས་ན། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་ལ་ཐེག་པ་རྒྱུད་ཏུ་ཞེས་བྱ་
 ཞིང་། རྩེ་སྒྲ་མས། སེམས་ཅན་ཁྱར་ཆེན་ཁྱེར་བས་མི་ངལ་བའི། བཅུངས་མེད་
 རྟིང་རྟིང་དབང་ཕྱག་ཁྱོད་ལ་འདུད། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་
 རྒྱལ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱར་ཐེག་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་དང་པོར་སྦྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་དེ། སྦྱར་ལམ་དྲོད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དང་པོར་སྦྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་

སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་
དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུབ།
རིགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བར་དུ་སྐྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་དང་། ཆོས་
མཆོག་ཡོད་ཟེར་བ་དང་། མ་མར་སྐྱེས་པའི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་ཡོད་ཟེར་བ་ཡང་
ཁོགས་(༡༧) མོ།

དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཡིག་ཆར་སྦྱར་ལམ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་...
ཀྱི་བྱུང་པར་བྱུར་ཅམ་གསུངས་ཀྱང་དོགས་སྦྱང་ཅམ་མ་གཏོགས་གསལ་བར་
མི་འབྱུང་བས། ཁོ་པོས་དེ་དག་གི་གསལ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའོ།

གཡ རྒྱ་རིག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།

བདུན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་
དཔག་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་...
བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་...
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ། བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་རིག་བདུན་པོ་གང་
རུང་གང་ཞིག །གཞན་ནམས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་གིས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་ན། རྒྱང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བེར་ན། དམན་ལམ་
སྦྱོར་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་...
པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རྒྱང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེས་དེ་དོན་སྤྱིར་
ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དམན་ལམ་སྦྱོར་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་དེ་རྒྱང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་(༡༠ན) འཛིན་
 སྤངས་དངོས་འགལ་དུ་སང་བའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་
 ཕྱིར། མི་རྒྱལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་སྤངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར།
 ཤེན་དུ་ཉེས་པ་ཆར་གཙང་མིན། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཚོན་ནས་
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཅུང་ཡིན་ན། སྤྱང་ཉིད་
 མ་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་ཁ་ཅིག།
 དཔལ་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སང་བའི་བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་ཉིད་
 ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་
 གསལ་བར་མི་སྤྱང་བེར་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྤྱང་བར་ཐལ། དེ་ལ་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་
 རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལམ་མཉམ་གཞག་ནི། སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བཅད་
 ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་བསྐྱོམས་བྱུང་དུ་གྱུར་ནས་སྤྱང་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྤྱང་བ་དཔྱད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤྱང་བའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྤྱང་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲོད་ན། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདྲོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བར་སྤྱང་བ་ཅན་
 (༡༠བ) རྟོག་གང་། །དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཅེས་བུའི་ཕྱིར། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ།
 རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤྱང་བའི་རིག་པ་དེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་དོན་སྤྱི་དང་མ་

འདྲེས་པའི་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་རིག་པ་དེ་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དམན་ལམ་སྔོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱད་
 གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ།
 ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་
 རྟོགས་པར་ཐལ། འདྲིང་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་ན། དེ་འདྲིང་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་
 པ་དེ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདྲིང་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་
 ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲིང་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲིང་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲིང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་ལྷལ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདྲིང་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདྲིང་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ལ་(༡༡ན) མངོན་
 སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 མ་ཁྱབ།

རྩང་རྟོག་པ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་
 པའི་རྒྱད་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་
 ཡེ་ཤེས་དེ། གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཟེར་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། དཔམ་བྱང་གི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདྲིང་མི་ལུས་ཏེ། བསྐྱམས་བྱང་གི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་
 ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གདམས་ཅིག་དམན་གྱི་རྒྱུར་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཆུལ།

བརྒྱད་པ་ནི། རེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་ལམ་དེ། རེག་དམན་གྱི་རྒྱུར་ལམ་ལས་ཁྱད་
ཆོས་ལཱ་ལཱ་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལས་
དམིགས་པ། རྣམ་པ། རྒྱ་བྱེད་ཚུལ། ཡོངས་སུ་འཛིན་ཚུལ། བདེན་འཛིན་གྱི་
རྣམ་ཏྲོག་སྤང་བྱར་ལུན་ཚུལ། རྒྱུར་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་བདེན་བཞི་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་
པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ལ། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། བཟོད་པ། འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་མཆོག་རྒྱུར་
བྱེད་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བྱེད་སྒྲོ་ནས་བཟོད་པ་རྒྱུར་བྱེད་གནས་སྐབས་སུ་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་པོའི་སྒྲོ་ནས། གཞན་དགའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉིད་
(༡༡བ) ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་འདས་
བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི། ལུས་སྐྱེས་དག་པ་ལྡེའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སྐྱེས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་
ནི། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་འབྲས་བྱ་དང་ལུན་ནོ། ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོན་དམ་པར་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་དུ་
ངོ་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞི་རྣམས་བྲལ་རྟོན་དམ་པ་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པའི་ཕྱིར། རྟོགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། དེ་ཡང་བཟོད་
པ་འབྲིང་གི་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ནི། རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཏེ། རྒྱུ་བ་དང་རེས་
འབྱུང་མེད་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི། ལུས་སྐྱེས་དག་པ་ལྡེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཚན་རྒྱུད་རྩེ་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། འབྲས་
 བུའི་སྒྲིབ་ནས་དམིགས་ཏེ། དཔལ་པར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 འདི་ནི། སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལུན་ནོ། །ཞེས་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། བཟོད་པ་རྒྱུད་རྩེ་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། རོ་
 བོ་ཉིད་གྱི་སྒྲིབ་ནས་དམིགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འདི་ཉིད་
 ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་རོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཛིན་པས་སོ། །རྣམ་པ་ལྟག་མ་
 དགུའི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། ཆོས་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་སྒྲིབ་ནས་དམིགས་ཏེ། བདེན་
 བཞེ་སྒྲིབ་བྲལ་(༡༩ན) དོན་དམ་པ་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ལུས་སོགས་དག་པ་ལྷ་ཡང་ཡོད་དེ། ལུས་ངག་ཡིད་
 གསུམ་གྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གསུམ་དང་། མཚན་ཡོངས་སུ་དག་པ། སངས་
 རྒྱས་གྱི་ཁིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྤང་ལས།
 རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་པ་རྒྱུའི་སྒྲིབ་ནས་བསྐབ་པ་ལས་ལུས་གྱི་ལས་རྣམ་པ་.....
 གསུམ་སྤོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་རྣམ་
 པར་དག་པ་ནི། ཡིད་གྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་སྤོ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །མཚན་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། རྒྱུས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་རུ་ཙ་གཉིས་གནས་ན་
 གནས་པ་དང་། གསལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སངས་
 རྒྱས་གྱི་ཁིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་རྫོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་
 སུ་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ལུས་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་གསུམ་
 དང་། མཚན་བཟང་སྤོ་དང་། ཁིང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་རྣམ་
 པར་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དག་པ་ལྷ་སྤོ་
 འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། མེད་དེ།
 རྒྱན་སྤང་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
 འདི་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་

པའི་རྟགས་གཉིས་པ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དེ། རིགས་པའི་རྣམ་
 གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་(༡༩༧) སྒོ་ནས་བདེན་བཞི་ལ་སྒོ་འདྲགས་གཙོད་པའི་
 རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། གཅིག་ཤོས་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁྱབ་སྟེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དེས་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཚང་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
 ལམ་གྱི་ཉེ་རྒྱ་བྱེད་ལ་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཁྱབ་
 སྟེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་
 པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ཡོངས་.....
 འཛིན་བྱེད་ལ། གཅིག་ཤོས་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་སྟགས་བཞི་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྤང་བའི་.....
 གཙོ་པོར་ལྟན་ལ། གཅིག་ཤོས་ལ་དེ་ལྟར་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཁྱབ་སྟེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་འཐད་ལ།
 ཐེག་དཔལ་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དུས་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་
 བཞིན། །ཆོས་མཆོག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆོས་རྟག་པོ་དེ་ཙམ་བར་
 བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། བཅས་
 པ་དག་ལས་བྱང་པར་འཕགས། །ཞེས་པའི་བར་སྒྲི་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་མདོར་
 བསྟན་ནས། དམིགས་པ་མི་བརྟགས་ལ་སྟགས་པ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཀླན་
 ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་སྒྲི་ཀ་བརྒྱུས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་
 (༡༩༧) ཕྱིར།

འོ་ན། རྒྱས་བཤད་གྱི་གཞུང་འདིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་སྟགས་
 བཞི་ཀ་བྱང་ཆོས་རྟག་གི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་ནམ་ཞེ་ན། མ་བསྟན་ཏེ། ཕྱི་
 མ་གསུམ་རྒྱའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་མ་བསྟན། དང་པོ་གསུམ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་
 དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོ་མ་ཐེད་མྱི་དོན་ལས། འོ་ན་དྲོད་དེ་རྒྱ་བྱེད་

ཚུལ་གྱི་སྐོར་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཞན་ནམས་དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་.....
 མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཅེ་མོ་སོགས་རང་འབྲས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་...
 རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེ་རྒྱ་བྱེད་པར་རྟོགས་...
 རུས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཚོག་གི་དབྱེ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཞན་ནམས་གྱི་
 དབྱེ་བ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ནམས་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང་བདེ་སྒྲག་...
 ཏུ་རྟོགས་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་གྱི་གོ་རིམ་ལས་ལོག་
 བྱས་རྒྱས་བཤད་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོགས་པ་དང་པོར་བསྟན། ཡོངས་འཛིན་གྱིས་
 བསྟན་པའི་དགོས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ།
 མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བསྟན་པ་ལ་རྒྱན་གྱི་
 ཆོགས་བཅད་ཐེབ་སྒྲ་བའི་དགོས་པ་ཡོད། རྒྱས་(༡༣༧) བཤད་ཏུ་ཡོངས་
 འཛིན་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཐེག་དཔན་གྱི་...
 སྦྱར་ལམ་ལས་ཁྱད་ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པ་དེ་བྱང་སེམས་སྦྱར་...
 ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ལ་རགས་ལས་སོ། ཞེས་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་
 ཞེས་པས་སྦྱར་ལམ་དྲོད་རྒྱུ་དུའི་དམིགས་ནམ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་...
 དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་། དམིགས་ནམ་ལྟག་པ་ནམས་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་
 པར་དངོས་སུ་མ་བརྟེན་པ་ནི། གོ་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་སོ། སྐབས་འདི་ན་ཆོས་
 བརྟེན་གྱི་སྦྱ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྟེན་པའི་སྦྱའི་ཁྱད་པར་ནི། རྟོན་དེ་ཁྱད་ཆོས་
 ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་མཉམ་བུ། རྟོན་དེ་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་བརྟེན་གྱི་སྦྱའི་མཚན་
 ཉིད། དེ་དང་། རྟོན་དེ་ལ་སྟོས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱང་བའི་སྦྱ་རྟོན་གཅིག །

དོན་དེ་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་མཉམ་བུ། དོན་དེ་ལ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཅན་
 བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་མཆོད་ཉིད། དེ་དང་། དོན་དེ་ལ་སྟོན་པའི་བྱང་པར་གཞན་
 སྤང་བའི་སྒྲ་དོན་གཅིག །གཞི་གཅིག་ལ་སྟོན་པའི་དེ་གཉིས་འགལ་ཡང་སྤྱིར་
 དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་དེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་……
 གང་ཞིག །ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་གཉིས་པ་ཁྲུབ་ཏེ།
 དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། སྒྲ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་
 པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མི་རྟག་པ་བྱང་(༡༥) ཆོས་དང་། སྒྲ་བྱང་
 གཞིར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྒྲའི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་དེ་སྒྲ་ལ་
 སྟོན་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་
 ཡིན་ཏེ། དེས་མི་རྟག་པ་བྱང་གཞི་དང་། སྒྲ་བྱང་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྒྲ་དེ་བྱང་གཞི་དང་། མི་རྟག་
 པ་བྱང་ཆོས་སྟོན་གྱི་པར་བྱེད་ལ། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་
 བྱང་གཞི་དང་། སྒྲ་བྱང་ཆོས་སྟོན་གྱི་པར་བྱེད་པས་ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་
 ལས། དེས་ན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་བྱང་ཆོས་སྟོན་པར་
 བྱེད་པ་ནི། གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་གང་གི་ཡང་དོན་མ་རྟོགས་པར་གསལ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ག/ སྒྲ་བཤད་པ།

དགུ་པ་ནི། བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱིར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་
 ཡིན་པས་སྤྱིར་ལས། རྒྱུད་མཐོང་སྤང་ལས་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ལམ་ཀྱི་ཆའི་
 རྒྱུན་ཡིན་པས་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེས་འབྱེད་
 ཡན་ལག་ཅེས་གསུངས། རྣམ་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་སྒྲེབ་པའི་སྤྱི་ལྟས་
 ཡིན་པས་དྲིད། དྲིད་མན་ཆད་ཏུ་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་གཙོད་སྤྱིད་པས་དགེ་བའི་

ཅ་བ་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཐོབ་ནས་དེ་མི་སྲིད་པས་དེ་ལས་རབ་ཏུ་ཡུར་པ་
གཡོ་བའི་ཅེ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་མོ་ཞེས་བྱ། བདེ་འགྲོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེ་ཞིང་
ངན་འགྲོར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲེ་བ་(༡༥) ཆད་པས་བཟོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་ཆོས་མཆོག་ཅེས་བརྗོད་དོ།

གྲ་༠ མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

བརྩ་པ་ནི། སྦྱར་ལམ། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཤིན་
མཛོན་རྟོགས་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། སྦྱར་ལམ་ཡིན་
ན། མོས་སྦྱང་གི་ས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་མོས་སྦྱང་གི་ས་ཡིན་ན། སྦྱར་ལམ་ཡིན་
པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཆོགས་ལམ་ཡིན་ན་ཡང་མོས་སྦྱང་གི་ས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གྲ་༡ ཐུང་བྱ་རྟོག་པ་བཅད་པ།

གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྦྱར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་སྤྱོད་རྟོག་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱད་ལ་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་དང་། འཇིན་རྟོག་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ།
ཁྱད་ལ་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བུར་གཟུང་
རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱད་
ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱད་ལ་སྤྱུག་ཀྱན་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱི་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། ཉོན་
མོངས་ཀྱི་སྦྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སུ་དབྱར་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་སྦྱི་བྲག་བཅས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་
ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སུ་དབྱར་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། (༡༦) མིང་དང་གཟུགས་

ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འབྲས་བུ་བྱིན་ཅི་ལྷག་ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་ལ་དམིགས་ཀྱི་
ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་
ཆགས་པ་ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལྷག་ཏུ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་དོར་བྱ་དང་སྤང་
བར་མི་ཤེས་པའི་མ་དད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་
དང་། འཕགས་ལམ་ཉམས་ལེན་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ལེ་ལོ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷག་བསྐལ་གྱི་བྱེ་བྱག་
ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བའི་དམིགས་པ་རྣམ་སྤྲིན་སིམ་
གདུང་བར་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་།
ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བའི་རྟོན་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལྷག་བསྐལ་གྱིས་མིང་སྤྱང་
ནས་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་ཀྱི་
པར་ཞེན་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་སྤྱིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་དཀྱུ་
ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་པ་
གཅིག །དོ་བོ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་བྱང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་
དམིགས་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་པ་ལ་(༡༥༥) དམིགས་པ་
བཞི་དང་། རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བཞི་ཡོད་དེ།
རྣམ་བྱང་གི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་.....
དང་། རྣམ་བྱང་གི་སྤྱོད་མཆོད་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཁམས་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་རྟོན་འབྲེལ་ལྷགས་ལྷག་ལ་དམིགས་ནས་
ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རི་ལྷ་བ་ལ་

དམིགས་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་སྤྱོད་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་
 སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བྱང་གི་
 སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པ་པར་བྱེན་དུག་ལ་དམིགས་ནས་
 ཡོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བྱང་གི་ངོ་པོ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ། མི་སྒྲོབ་
 ལམ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
 ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བདག་གསུམ་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
 དམིགས་པ་རྣམས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གཅིག་དང་། ཞེན་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་བརྒྱད་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་
 (༡༩) འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དམིགས་པ་རྣམས་འཛིན་སྒྲིབ་དབང་དུ་
 བྱས་པ་གསུམ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་པོ་གཅིག་སྤེལ་བདག་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་
 དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལམས་བརྩའི་
 བདག་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་
 པར་ཞེན་པ་དང་། སྒྲེམ་ཆེད་ལྟ་བུ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་
 འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་
 རང་དབང་བའི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་
 བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བར་རང་དབང་བའི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་

སྤྱད་ཅིང་རྩ་བ་དེན་པར་ཞེན་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་
 རྩ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་ཅིང་རྩ་བ་དེན་པར་ཞེན་
 པ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་རྩ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་
 དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་ཅིང་རྩ་བ་དེན་པར་ཞེན་པ་དང་། རྟོན་ཅིང་པའི་
 རྟོན་སྒྲིབས་སོགས་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་རྩ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་.....
 དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་ཅིང་རྩ་བ་དེན་པར་(༡༦) ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་.....
 རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་དགུ་ཡོད་
 དེ། ཁྱེད་ལ་དམིགས་པ་འཛིན་པ་དེའི་ཡུལ་སྤྱིའི་སྒྲིམ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་།
 བྱེ་བྱག་པའི་སྒྲིམ་ནས་དབྱེ་བ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་པོ་དང་།
 སྤྱོ་མཆེད་དང་། ཁམས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་རྩ་སྤྱོས་སུར་འཛིན་པའི་འཛིན་
 པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་ཅིང་རྩ་བ་དེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྟོན་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ནས་ཉོན་
 མོངས་སྤྱོགས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་དང་བྱང་སྤྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་རྣམ་བྱང་གི་.....
 རྟོན་འབྲེལ་དང་། མཐོང་ལམ། སྒྲིམ་ལམ། ཁྱེད་པར་གྱི་ལམ། མི་སྒྲིབ་ལམ་
 རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་རྩ་སྤྱོས་སུར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་.....
 ཡོངས་སྤྱད་ཅིང་རྩ་བ་དེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དྲུག་རྣམས་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་
 ཁ་ཅིག ཤེས་སྤྱིབ་རྩ་བྱུར་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། ཤེས་སྤྱིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་
 རྩབ་ཟེར་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། རྩབ་པ་ཁས། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིབ་
 པ་ལ་ཉོན་སྤྱིབ་དང་། ཤེས་སྤྱིབ་གཉིས་སྤྱོད་པར་དེས། དེ་ཉོན་སྤྱིབ་མིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྤྱིབ་པ་དང་། །

ཤེས་(༡༧ན) བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྟན། དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་
ཟད་ནས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་མྱེར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་མ་སྦངས་པའི་མྱེར། ཚུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་མྱེར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཆོད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་
ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་མྱེར། འདོད་ན། རྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་མྱེར། རྒྱབ་པ་ཁས། རྟོགས་གྲུབ་ཏེ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་
ཡིན་པའི་མྱེར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་མྱེར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ལུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་
དམིགས་ལུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་
དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྲ་མ་ལ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་
ལ་དམིགས་ནས་ལྟངས་སྒྱུད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་
ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་(༡༥) ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་
རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ལྟངས་སྒྱུད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ལྟངས་སྒྱུད་བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་
དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཅ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་
 ལས། མ་རིག་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་
 རྣམ་བུར་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། མཐོང་
 པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་
 རྣམས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་(༡༥ན) མོངས་ཀྱི་ཆོས་ལ་
 དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་རྣམ་བུར་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བུར་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷག་
 བཅས་བྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉོན་ཐོས་དག་བཙམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་་་
 སྤང་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་……
 ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་
 དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་་་་
 རྣམ་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱགས་ཀྱི་
 བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལྷག་བསྐལ་
 བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདྲོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་དེ་ཉོན་

མོངས་པའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེའི་རྒྱུ་ལ་
ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱག་བདེན་ཏུ་རྒྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་ལ་དམིགས་
ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་
གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། (༡༥) དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་
ལུལ་ཏུ་རྒྱུར་པའི་ནམ་བུར་གི་དབང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་.....
བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྤྱག་
བདེན་ཏུ་རྒྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་ནམ་བུར་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་ནས་ཉོན་
མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་ཏུ་རྒྱུར་པའི་ཀྱང་
ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྤྱག་བདེན་ཏུ་རྒྱུར་པའི་
དད་པའི་དབང་པོ་དེ་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་.....
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཇས་ཡོད་དང་ཇས་འཛིན་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་
བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག། ཤེས་སྒྲིབ་ཇས་འཛིན་རྟོགས་པའི་
མཚན་ཉིད། བཏགས་ཡོད་དང་བཏགས་འཛིན་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་
ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་
རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཇས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་
ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན། ཤེས་སྒྲིབ་ཇས་
འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་མིན། བཏགས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག །(༡༦) ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་

ཡང་མིན་པའི་ཐུར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། རྣམ་ཡོད་ཡོངས་སྤྱད་པ་པོ་མིན་པའི་
ཐུར་ཏེ། དེ་ཡུལ་ཅན་མིན་པའི་ཐུར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། བཏགས་ཡོད་ཡོངས་
སྤྱད་པ་པོ་མིན་པའི་ཐུར་ཏེ། དེ་ཡུལ་ཅན་མིན་པའི་ཐུར།

ཁ་ཅིག །ཤེས་སྤྱོད་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་
རྟོག་པ་འགལ་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་མཁུན་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་
བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྤྱོད་རྣམས་འཛིན་རྟོག་
པ་ཡང་ཡིན། ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཐུར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་
འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲི་ཡིན་.....
པའི་ཐུར། ཏགས་གྲུབ་ཤི། རྣམ་མཁུན་དེ་རྣམས་འཛིན་ཡིན་པའི་ཐུར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམས་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་
འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཐུར། རྒྱབ་ཤི། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རྣམས་ཡོད་ཆོས་
གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཐུར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་
པའི་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་.....
པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཐུར། ཏགས་གྲུབ་ཤི། རྣམ་མཁུན་བཏགས་འཛིན་
ཡིན་པའི་ཐུར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁུན་(༡༩) ཆོས་ཅན། བཏགས་འཛིན་ཡིན་
པར་ཐལ། རྣམས་ཏུ་བཏགས་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཐུར།

འོ་ན་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན།
སྒྲིབ་དཔོན་མེད་བཟང་པོའི་ལུགས་ལ་འགལ་ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་ལྡེའི་ལུགས་ལ་
མི་འགལ་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་རྟོག་མིན་པའི་ཐུ།
འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་གཟུང་རྟོག་མིན་པའི་ཐུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཐུ། གང་ཡང་
མིན་པའི་ཐུ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཐུར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། གཟུགས་སྤང་ལ་
དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲི་དེ་ཡིན་པའི་ཐུར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི།

ཤེས་པ་རྒྱས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་...
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཟུང་རྟོག་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་རྒྱས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
 ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཟུན་
 དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་དེ་ཡིན་.....
 པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། འབས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མྱང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ།
 འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུག་གོ། གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་
 ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རིག་(༡༠ན) པའོ། གསུམ་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་དེ་
 ཉིད་དོ། བཞི་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་དང་བལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩེ་ལ་
 ཕྱིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉི་མྱང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་
 སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཁོངས་སྦྱར་
 བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཚུར་
 མཐོང་གི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན།
 འགྲེལ་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་པ་རྩེ་ལ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཞེས་བཤད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་པ་རྒྱས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཚོས་ཅན། སྟོང་ལ་དམིགས་
 བས་ཁོངས་སྦྱང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་
 རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཁོངས་སྦྱང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 མཁས་པ་ཁ་ཅིག གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་
 ལ་དམིགས་ནས་ཁོངས་སྦྱང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ།
 གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མུ། ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཁོངས་སྦྱང་བྱེད་དུ་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། འཛིན་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མུ། རྣམ་

པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཁོངས་སྤྱད་བྱ་སྤྱད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་
 ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་(༡༠༥) ཟུ།
 ལམ་ཤར་ཕྱིན་དེ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཟུ་ཡིན་གསུངས། ཟུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་
 དམིགས་ནས་ཁོངས་སྤྱད་བྱ་སྤྱད་བྱེད་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་ཟུར་པའི་གཟུང་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 ཁོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་
 རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲོད་ན། ཟུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་
 ནས་ཁོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྤྱད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་.....
 བ། ཟུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཁོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། ཟུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་
 ནས་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདྲོད་
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཟུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་
 ཀར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཟུམ་
 འཛིན་རྟོག་པ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་.....
 བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་
 པས་ཟུམ་འཛིན་རྟོག་པ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་.....
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་(༡༡ན) ཡང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་
 དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། གཟུགས་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཁོངས་
 སྤྱད་བྱ་དང་སྤྱད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། ཟུམ་འཛིན་

རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་
 མིར། རྟགས་ཁས། འདྲི་ན། དེ་གཟུགས་བདེན་གྱི་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདྲི་པའི་མིར། འདྲི་ན། དེ་དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ།
 གཟུགས་བདེན་སྤྱང་བདེན་གྱི་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་མིར། འདྲི་ན། དེ་
 སྤྱབ་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་བདེན་གྱི་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་མིར།
 རྟགས་ཁས། འདྲི་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱབ་རྟོག་མིན་པར་ཐལ། དགག་རྟོག་
 ཡིན་པའི་མིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་
 ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། སྤྱག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་
 ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དང་། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་
 ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་
 དང་གཟུགས་བདེན་སྤྱང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་
 དེ། གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དང་། གཟུགས་བདེན་
 སྤྱང་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་(༡༡ བ) ཞེན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མིར།
 རྟགས་ཁས། འདྲི་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱང་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
 གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱང་རང་གི་དམིགས་ལྟལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་ནས་
 ཉོན་མོངས་སྤྱགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
 ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་མིར། བ་གྱུ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤྱང་སྤྱག་
 བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་……
 མིར། རྟགས་ཁས། གང་ཏུ་འདྲི་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མིན་པར་ཐལ། ཤེས་
 སྤྱི་བ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་མིར། དེར་ཐལ། སྤྱང་རང་གི་དམིགས་
 ལྟལ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་སྤྱགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་……
 བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་མིར་ཏེ། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་

ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། བུམ་འཛིན་རྟག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱ་དང་
 ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
 ཡིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
 འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱ་
 དང་ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། དེ་ལ་
 དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་(༡༩༣) པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདྲོད་ན། བུམ་འཛིན་རྟག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་
 སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། བུམ་འཛིན་རྟག་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་འཛིན་རྟག་
 པ་ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ། བུམ་འཛིན་རྟག་པ་ལ་དམིགས་
 ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བུམ་འཛིན་རྟག་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 ཡོངས་སྤྱད་བྱ་སྤྱད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་
 ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བུམ་
 འཛིན་རྟག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྤྱད་བྱེད་གཉིས་ཀར་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་
 ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཞན་ཡང་། བུམ་འཛིན་རྟག་པ་མི་
 ཉག་པར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ། བུམ་འཛིན་རྟག་པ་མི་ཉག་པར་
 འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་འཛིན་རྟག་པ་མི་ཉག་པ་ཁྱོད་
 གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་འཛིན་རྟག་པ་མི་ཉག་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདྲོད་(༡༩༤) པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཡོག་ཤེས་ཡིན་པའི་

མྱུར།

གཞན་ཡང་། མུ་གུ་བདེན་མེད་རུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། མུ་གུ་
བདེན་མེད་རུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། རུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་རྟག་པར་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ། རུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་
ཡིན་པའི་མྱུར། རྟགས་ཁས། འདྲི་བ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མུ་གུ་བདེན་མེད་རུ་ཞེན་
པའི་སྒོ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མུ་གུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་མྱུར།
དེར་ཐལ། ཁྱོད་མུ་གུ་བདེན་མེད་རུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་མྱུར།

ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཤེས་སྤེལ་རྟོག་པ་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་།
འཛིན་རྟོག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
ཤེས་སྤེལ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཟུང་རྟོག་གྲང་མིན། འཛིན་རྟོག་གྲང་
མིན་པའི་མྱུར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་
སྤེལ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་འཛིན་པའི་མྱུར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན།
གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་མྱུར། རྟགས་ཁས།
འདྲི་བ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷངས་སྒྱུད་བྱེད་རུ་
བདེན་པར་(༡༩ན) ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་མྱུར། གསུམ་པ་མ་
གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་
ཡིན་ན། འཛིན་རྟོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་མྱུར།
རྟགས་ཁས་པ་ཁས། འདྲི་བ་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷངས་སྒྱུད་བྱེད་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་མྱུར། འདྲི་བ་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་སྤེལ་
གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་མྱུར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། མཐོང་བ་དང་། སྒྲིམ་པ་དང་། མི་
སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་……

མྱེད། འོ་ན། འདིར་བརྟན་རྟོགས་པ་དེ་དག་གཞིག་དང་། རྒྱུ་རྟོག་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། དེ་ལ་དག་གཞིག་དང་། རྒྱུ་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རྟོག་གི་ཐོབ་
པའི་མྱེད་དང་། བདེན་འཛིན་ཡིན་ན། རྒྱུ་རྟོག་གི་རྟོགས་པ་ཡིན་
དགོས་པའི་མྱེད།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འདིར་བརྟན་
རྟོགས་པའི་རྩོ་བོ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ལུ་ལ་བདེན་གྱུ་
རྟོ་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ། ཤེས་སྤྱོད་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤངས་སྤྱད་
བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད།
སྤངས་སྤྱད་བྱེད་རྟོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་
གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟེན་བཤད་ལས། དེས་ན་སྤངས་སྤྱད་བྱུར་བདེན་པར་
ཞེན་པ་དང་། སྤངས་སྤྱད་བྱེད་རྟོ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། གཟུང་བར་རྟོག་པ་
དང་། འཛིན་པར་རྟོག་པའི་དོན་(༢༩༧) མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་མྱེད། ཚུད་
པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་གོ་བའི་དབང་རྟེན་བྱས་ན། རང་གི་དམིགས་ལུ་རྟེན་
གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྤངས་སྤྱད་བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་.....
ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་དང་། རང་གི་དམིགས་ལུ་རྟེན་གྱུར་པའི་
འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྤངས་སྤྱད་བྱེད་རྟོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་
དེ། ཤེས་སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་རྟེན་འཛིན། རང་གི་དམིགས་ལུ་རྟེན་
གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྤངས་.....
སྤྱད་བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྤྱོད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
གཟུང་རྟོག་དང་། རང་གི་དམིགས་ལུ་རྟེན་གྱུར་པའི་རྟེན་བྱང་སྤྱགས་ཀྱི་
བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྤངས་སྤྱད་བྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ།
ཤེས་སྤྱོད་རྟེན་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། སལ་ཆེར་རྒྱུ་རྟོག་གི་ཐོབ་པ་ལ། གཞན་ཡང་། ཤེས་

ནམ་པའི་སྒྲོན་མ་ཀྱང་འབྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདི་(༢༥) གཉིས་རྣམ་
 པའི་སྒྲོན་མ་འབྱེད་ཀྱང་དམིགས་པའི་སྒྲོན་མ་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་
 འཛིན་རྟེན་གྱི་དམིགས་ལྷལ་ཡིན་ན། གཟུང་རྟེན་གྱི་དམིགས་ལྷལ་ཡིན་པས་
 རྩལ་ཅིང་། འདི་གཉིས་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་
 འཛིན་རྟེན་གས་པ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་མ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུང་བར་
 རྟེན་པ་དང་འཛིན་པར་རྟེན་པས་རྣམ་པའི་འཛིན་སྤངས་སུ་བཤད་ཀྱི་.....
 རྟེན་པའི་དམིགས་ལྷལ་རྩལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཟུང་འཛིན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་རྩལ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་.....
 ཡོངས་སྤྱད་བྱ་ལ་གཟུང་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱད་བྱེད་པ་འཛིན་པར་བྱས་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་འཛིན་ལ་ཚུལ་རྩལ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི། སྐྱེ་མ་ཡོ་
 ཚུ་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་པ་ལྟར། ཡོངས་སྤྱད་བྱ་ལ་གཟུང་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱད་
 བྱེད་ལ་འཛིན་པར་བྱས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དང་བཏགས་
 པའི་རྟེན་ཅན་གྱི། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་བཏགས་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ལ།
 ཁ་ཅིག སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྣམ་ཡོད་ཡིན་ན། རྣམ་ཡོད་ཡིན་པས་
 རྩལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དེ། སྐབས་
 འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་ཡོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམ་ཡོད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོམ་སྒྲེའི་སྒྱུ་དོན་ལས། གང་ཟག་དོན་བྱེད་
 རུས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་གཉིས་ནི། འདིར་བསྟན་
 རྣམ་ཡོད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེ་(༢༥) མ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་རྣམ་བཏགས་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་
 གཟུང་བ་ཆོས་གཞན་གཟུང་བ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་ཆོས་དང་། རང་གི་
 གདགས་གཞི་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་ཡོད་དང་། རང་ཉིད་

གཉིས་ཀ་རྣམས་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་
 མྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམས་འཛིན་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་ལུས་
 བར་འཛིན་པ་དང་། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པའོ། །ཁྱི་མའི་ཞེན་
 ཡུལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱིས་པ་སྟོན་སྟོབས་ལ་མེད་ཅིང་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་.....
 པས། རྣམས་འཛིན་སྟོན་སྟོབས་རྟེན་ཅན་དང་། བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟེན་
 ཅན་ཏུ་གསུངས་གྱི། མྱིར་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཏུ་ཤེས་
 (༡༩༣) བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རི་བོང་རྩ་བ་དེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་
 སྟོ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སློབ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་
 པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་གྲུབ་བྱས་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་བ་དེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་
 སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། རི་བོང་རྩ་བ་དེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་
 ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་
 བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་འགྲིག །འདྲོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
 ཡུལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རི་བོང་རྩ་བ་དེན་མེད་ཏུ་
 རྟོགས་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པས་རྒྱབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 སེམས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། རི་བོང་རྩ་མེད་
 བར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བདེན་འཛིན་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་རྒྱབ་
 ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། སྟོན་སྟོབས་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 བདེན་པ་(༡༩༤) ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོགས་པ་སྟོན་སྟོབས་མེན་པར་ཐལ།

ཁྱེད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཁྲོལ་དཔོན་འཕགས་པས་ཤེས་སྤྱིབ་ཉོན་
 མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་ཐ་སྟངས་ཁས་མི་ལེན་གཟུང་
 རྟོག་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ཞེས་ཁས་ལེན་ཞིང་། དེ་ཡང་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་
 ཡིན་ན། གཉིས་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། ཉི་ལྷང་ལས། གཟུང་བའི་
 རྣམ་པར་རྟོགས་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་ཏེ། དེ་ནི། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་།
 རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་སྒོ་ཡིན་ན། ཤེས་སྤྱིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། གཟུང་རྟོག་དང་པོ་ཡིན་ན། གཉིས་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་མིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱུན་ལས། ཁྲོལ་དཔོན་འཕགས་
 པས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པར་བསྟན་
 པའི་དོན་ནི། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་ཅུ་ལ་
 དམིགས་ནས་གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ན། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་
 ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་རྟོག་ལ་
 རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གིས་ཁྲུབ་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། འབྲེལ་མེད་
 པའོ། །(༡༧) ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གྲ་༢ མོངས་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།

སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སྟགས། ཞེས་སྟགས་ཆོག་རྒྱུད་བཞིའི་སྐབས་
 ལུ་སྦྱར་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག བྱང་
 སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་སྦྱར་
 ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་སྤྱིད་ཞིའི་
 མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ཕྱི་ཡོངས་
འཛིན་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་གྱི་ཆོས་རྣམས་པར་
སྟོན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་བདག་རྒྱུ་རྩ་ལྟར་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་
སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བདག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་
པ་ཁས། འདྲེན་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་སྟེ།
སངས་རྒྱལ་འཕགས་པས་དེ་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་……
ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་ལས་འབྲངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔལ་ལས་འབྲངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། སངས་
རྒྱལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལས་འབྲངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་(༢༥) པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཆོག་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྟན་ཚུལ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་རྩ་དམིགས་པ་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
མཆོག་ཉིད། ཁྱད་པར་གསུམ་ནི། ཐབས་མཁས་པའི་ཁྱད་པར། ཆོས་སྟོན་པའི་
ཁྱད་པར། འགལ་རྒྱུན་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་ནམས་སྟེ། སྦྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་ལྔན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྟན་པས་དབང་པོ་རུ་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྟན་
པས་སེམས་རབ་རུ་ཞི་བ། ཤེས་རབ་གྱི་བསྟན་པས་སེམས་ཉེ་བར་ཞི་བ། སྦྱོབ་
མ་དེ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ། ཆོས་སྟོན་པ་སྟགས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པ།
མང་རུ་སྟོས་པའི་ལྷང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱུག་པ། གནས་ལྷགས་གྱི་དེ་ཉིད་རབ་
རུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ། གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ།
སྤྱུགས་བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་སྟོང་རྩེ་དང་ལྡན་པ། ཆོས་བཤད་པ་སྟགས་
གཞན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་སྦྱོང་ལ་སྤངས་པ་སྟེ་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་……

པ་རྒྱལ་ས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བཤོ་སྤྱོད་རྒྱུ་ལས། བཤེས་གཉེན་དུ་ལ་བ་ཞི་བ་
 ཉེར་ཞི་བ། །ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བཙོན་བཅས་ལུང་གིས་བྱུག། དེ་ཉིད་རབ་དུ་
 (༡༥༣) རྟོགས་ལ་སྤྱོད་ལས་ལྟན། །བཙེ་བའི་བདག་ཉིད་སྒྲིབ་སྤངས་ལ་
 བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
 ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་རྟེ། །འདུལ་བ་སྤྱོད་བརྒྱ་བ་
 ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟར་ཞིང་འདུལ་བའི་ཚ་ག་ཤེས། །ནད་པར་སྤྱིང་བཙེ་འཁོར་
 བྱི་དག་པ་དང་། །ཚོས་དང་བྱང་བྱིང་པར་འདོགས་ལ་བཙོན་པ། །དུས་སྤྱོད་
 འདོམས་པ་དེ་ནི་སྤྱོད་པར་བསྟུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བསྟེན་བྱ་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཉེན་བྱེད་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་
 མཚན་ཉིད་དུ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྷན་
 པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་རྟེ། གཤམ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་བྱུང་བའི་སྤྱོད་གཟུ་བོར་གནས་པ།
 ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་སྤྱོད་གས་དང་ལྷན་པ། ཐོས་བྱའི་ཚོས་ལ་མོས་ཤིང་དོན་
 དུ་གཉེར་བ་རྒྱལ་ས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། གཟུར་
 གནས་སྤྱོད་ལྷན་དོན་གཉེར་བ། །ཉན་པོ་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བར་བརྟེན། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲུར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དེ་ལ་
 གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་ཡོངས་འཛིན་དང་། བྱིད་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་སྒྲུར་ལམ་པ་སྤྱོད་ཞིད་
 མཐའ་གང་རུང་དུ་ལུང་བ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲུར་ལམ་པའི་...
 བཤོན་རྟོགས་དང་། བྱང་སེམས་སྒྲུར་ལམ་པའི་ནད་གི་ཡོངས་(༡༥༤) འཛིན་
 གྱི་མཚན་ཉིད། བྱང་སེམས་སྒྲུར་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་གས་
 པར་འདོམས་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲུར་ལམ་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་རྒྱུར་པའི་དགེ་...
 བའི་བཤེས་གཉེན་དེ། བྱང་སེམས་སྒྲུར་ལམ་པའི་བྱིད་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཚན་

ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱད་
 གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་མ་ཕྱིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་གྱི་སྒྲིབ་རྩི་
 ཆེན་པོ་སྟགས་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་དང་། བྱང་
 སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་མཚན་གི་སྦྱལ་སྦྱ་དེ། བྱང་
 སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ཕྱི་འོངས་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རེའི་མཐའ་
 དཔྱད་ནམས་སུ་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བྱང་བའི་སེམས་
 ཅམ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་
 པའི་སྒྲ་མ་གསེར་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲ་མ་རྣམ་རྒྱུ་ཏ་གཉིས་རྩི་བོ་རྩེའི་ཡོངས་
 འཛིན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དང་པོ་སེམས་ཅམ་པ་དང་། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་གི་སྦྱོབ་མར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
 སྦྱར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་
 ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པོ། ཞེས་ཁས་སྒྲུངས་ན་བདེའམ་སྟམ་སྟེ། དཔྱད་པར་བྱའོ། །
 དེས་ན། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ཕྱི་འོངས་འཛིན་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་
 སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ནང་གི་
 ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ན། (༡༩) བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་
 སྟེ། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ཕྱི་འོངས་འཛིན་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་སྦྱར་
 ལམ་པའི་བདག་ཆེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་
 རང་གི་ཡོངས་འཛིན་དེ། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་
 འཛིན་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་མངོན་རྟགས་ཡིན་དགོས་པ་གང་
 ཞིག །བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་མངོན་རྟགས་
 གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སྟགས། ཞེས་སྟགས་གྱི་གཞུང་

འདིས་བྱང་སེམས་སྐྱར་ལམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་ཚུལ་ལ་.....
 འཕགས་མེད་གཉིས་མི་མཐུན་ཏེ། འཕགས་པ་གྲུལ་རྒྱུས་གཞུང་འདི་བྱང་
 སེམས་སྐྱར་ལམ་པའི་ཕྱི་འོངས་འཛིན་དང་། བྱང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་
 ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས་གཞུང་
 འདིས་བྱང་སེམས་སྐྱར་ལམ་པའི་ཕྱི་འོངས་འཛིན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་.....
 བྱང་གི་ཡོངས་འཛིན་བྱགས་ལ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཀ ༡ རེག་ཆེན་རྒྱལ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འབད་པ།

༣༡ མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ས་མཚན་ས།

རྒྱལ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཞེས་
 པའི་སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། རེག་ཆེན་རྒྱལ་པའི་
 དངོས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། རེག་ཆེན་རྒྱལ་
 པའི་རྟེན་རང་བཞིན་(༡༩༥) གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བཅུ་
 གསུམ་ཡོད་དེ། བརྟེན་ཆོས་རྒྱལ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་བཅུ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། བརྟེན་ཆོས་རྒྱལ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། རེག་ཆེན་གྱི་ངས་
 འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་དང་། མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཏེ། རེག་ཆེན་གྱི་
 རྟོགས་པའི་ཆོས་རྒྱག་དང་། གཉེན་པོའི་རྒྱལ་པ། སྤྱང་བའི་རྒྱལ་པ། དེ་དག་
 ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་རྒྱལ་པ། ཤེས་རབ་སྣང་བཅེར་བཅས་པའི་རྒྱལ་པ།
 སློབ་མ་ཉན་ཐོས་སྐྱེས་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱལ་པ། གཞན་དོན་གོ་རིམ་
 རུ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པ། ཡེ་ཤེས་ཚུལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱལ་པ་ནམས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་རྒྱག་དང་། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྱང་
 བ་དང་། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྣང་བཅེར་བཅས་པ་
 དང་། སློབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་དང་། ཡེ་
 ཤེས་ཚུལ་བ་མི་མངའ་བར། འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་
ན་ཡོད།

༢༥ མཐའ་དབྱེད་པ།

གྲག་གཞན་ལྷགས་དགག་པ།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ལ་ཁ་ཅིག །རང་གི་རྟེན་ཆོས་སྤྱུར་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་གི་བཞིན་
ཆོས་སྤྱུར་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་(༡༠ན) དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདྲོད་ན། བདེན་འཛིན་ཏུ་སྤྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཚ་བར་
འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱུར་འཁྱུར་ཏུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་
ན། བདེན་འཛིན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུར་འཁྱུར་ཏུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་
ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུར་འཁྱུར་ཏུང་མིན་པར་ཐལ།
ཤེས་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག །རོ་བོ་ཉིད་
སྤྱུར་འཁྱུར་ཏུ་ཏུང་བ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཚུར་མཐོང་ལྷན་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སྤྱུར་
པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག །རོ་བོ་ཉིད་སྤྱུར་
འཁྱུར་ཏུ་ཏུང་བའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་དང་བཅས་
པའི་སེམས་ཡོད་ན། བྱུང་ཡོད་པས་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། ཚུར་མཐོང་
ལྷན་བྱིན་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལུས་པ་ཚོས་ཉིད་དེ། དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུར་
མཚན་ལྟས་བྱིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ། ཇི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་
ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲི་ན། ལུས་པའི་(༡༠བ) ཚོས་ཉིད་
དེ། ཤེས་བྱའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདྲི་ན། ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་
བྱའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིག་ངོ་ཙོ་ཉིད་སྐྱར་འཁྱར་རུང་བ་དེ།
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱུ་མཐའ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱོ་བྱར་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་ཙོ་ཉིད་སྐྱར་འཁྱར་
རུང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། སྐྱོ་བྱར་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་ཙོ་ཉིད་སྐྱར་འཁྱར་རུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙུ་བར་འདྲི་ན།
དེ་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདྲི་དམི་ཅུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིག །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱར་འཁྱར་རུང་བ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བསྐྱབས་ཟིན། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། སྐྱོ་བྱར་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་ཙོ་ཉིད་སྐྱར་འཁྱར་རུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་འཁྱར་རུང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཙུ་བར་འདྲི་ན། བཀག་ཟིན།

ཁ་ཅིག །བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཁྱར་རུང་(༡༡ན) གི་དགེ་བ་དེ། རིགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དབྱེ་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་གཉིས། མཚན་
ཉིད་ཀྱང་རིགས་འགྲེ་ཟེར་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཚོས་ཅན། དགེ་བ་

ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། འདྲོད་ན། འཁོར་བ་མི་
དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཁས། འདྲོད་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འཁོར་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག འདྲོད་པའི་
ཕྱིར། འདྲོད་ན། མཛོད་ལས། དེ་ལས་འཁྱུད་གཉིས་མི་དགེ་ཆམས། བསམ་
གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་
ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། དགེ་དང་ཆམ་པར་
དག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་དགེ་བའི་
སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དགེ་བ་ཞེས་བཏགས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་ཅུང་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་
ཅུང་གི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདྲོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་ཅུང་མིན་
པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་གྱུར་བྱིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
(༡༧) ཏུ་གྱུར་བྱིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག སྤྲེལ་ཆེན་གྱི་རྒྱུབ་
པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ། སྤྲེལ་ཆེན་གྱི་རྒྱུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ལུས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་གྲུབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྤྲེལ་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་
ཡོད་ན། བྱང་ཡོད་པས་བྱང་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་ན། ལུས་པའི་དགག་གཞིས་

གཤག་གོ། །

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གང་ཞིག །རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་འཁྱར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ངོ་མོ་ཉིད་སྦྱར་འཁྱར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཁས་(༡༩༣) ལེན་ནོ། ། ཙ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་འགལ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་བྱལ་ཟེར་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཆེད་རྒྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱི་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཅན། བྱང་གྱི་ཆེད་རྒྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། བྱང་ཐེག་དམན་སྦྱར་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་ལྷོག་རྒྱ་མེད་པའི་ཐལ་འཁྱར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། མཐར་སྦྱག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་

ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་མྱེར་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་པའི་མྱེར་
 ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། མདོ་ཐྱེ་རྒྱུན་ལས། རིགས་ནི་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། །
 རྒྱུན་རྒྱལ་ཁྲིམ་ནི་མི་འཕྲོག་དང་། །འཕྲོག་པ་ཉིད་དེ་མདོར་ན་རིགས། །དབྱེ་
 པ་འདི་ནི་རྒྱལ་པ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མ་
 རེས་པའི་(༡༡༧) རིགས་མེད་པའི་མྱེར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མ་རེས་པའི་
 རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་མྱེར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
 ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རེས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་མྱེར། མ་གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་
 གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་རེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་མྱེར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
 རིགས་རེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་མྱེར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་རེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པའི་མྱེར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། མཐར་ཐུག་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་མྱེར། འདོད་ན།
 མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་མྱེར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་མྱེར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་
 ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་གྱུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་མྱེར། འདོད་མི་རུས། གཞན་
 ཡང་། གནས་སྐབས་ཐེག་དམན་ཏུ་རིགས་རེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གནས་
 སྐབས་ཐེག་ཆེན་ཏུ་རིགས་རེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་
 དམན་ཏུ་རིགས་རེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ཏུ་རིགས་རེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་མྱེར། མ་(༡༡༩) གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་
 ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་རེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་མྱེར།
 རྟག་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་བྱལ་
 པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐར་ཐུག་ལ་སྟོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བེད་ན་
 མ་བྱལ་པོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་
 ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་
 པས་བྱལ་པའི་སྤྱིར་བེད་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བཀའ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 བཀའ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པས་
 བྱལ་པའི་སྤྱིར་བེད་པ་ལས། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ན།
 ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ན།
 ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུད་ལྡན་
 ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་
 ན། སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེད་པ་འགྲིག་གོ།

གཞི་རྒྱུ་སྤྲོད་པ་བློ་བྱེད་ཀྱི་

༨༧ ཉན་ཐོས་ཤིང་པའི་ཡུལ་ས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཟེ་པའི་ལུགས། སེམས་ཅན་
པའི་ལུགས། དབྱ་མ་པའི་ལུགས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། བྱི་བྲག་སྤྱོད་པའི་
ལུགས་དང་། བཛྲ་ཟེ་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། (༡༡༧) སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་སེམས་
བྱུང་མ་ཆགས་པ་དེ། འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་མཆོཏ་ཉིད་ཡོན་ཏེ། བཛྲ་ལས།
མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་ལས། ཞེས་པ་དང་། བཛྲ་འབྲེལ་ལས།
འདི་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བས་ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ་ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས། བྱི་བྲག་སྤྱོད་པ་དག་
རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པ་འདྲིང་བ་རྒྱུང་བ་དང་། ཆོག་ཤིས་

པའི་བདག་ཉིད་ལ་འདྲོད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་རིགས་
བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་
རིགས། བསོད་སྦྱོམས་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས།
གནས་མལ་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོས་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། སྤྱང་བ་
དང་སྦྱོམ་པ་ལ་དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
མཛོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་ལས། །གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་
ཐ་མས་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་མངོན་གྱུར་པ་ཞི་བར་བྱེད་.....
ཅིང་། བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་
གཏན་ནས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་རྟེ། མཛོད་ལས། སྲིད་པ་སྦྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་
ཕྱིར། (༡༥ན) བདག་དང་བདག་གིར་དངོས་འདྲོད་པ། །དེ་ཡི་རྩས་དང་གཏན་
ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་གྱི་ས་
པོན་གྱི་རྩས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་སུ་འདྲོད་དེ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
བཤད་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་དག་གིས་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་
གྱི་ས་པོན་གྱི་རྩས་པ་ཡིན་རྟེ། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་དང་། སྦྱོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་
ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་པོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་
དང་། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་
ན་ཡོད་པ་འཕགས་ཆོས་སྦྱེད་པའི་རྩས་པ་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་འདྲོད་དེ་ཞེས་.....
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ། རིགས་ལ་
འརྩས་བྱས་ཀྱི་བྱུང་ཅིང་། རིགས་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པར་འདྲོད་ཀྱང་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འབྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྦྱད་ཁས་མི་ཡེན་རྟེ། གསེར་
སྤྱང་ལས། དེ་ལྟར་རིགས་ཅམ་ཞིག་གྲགས་ཀྱང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་

བྱས་ནས་བཞག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ང་ཨ་མས་ཙམ་པའི་ལྷགས།

གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ནི། སེམས་ཙན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱས་པ་
གང་ཞིག །རང་འབྲས་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་གྱི་ས་ཐོན་དེ། རིགས་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འཕྱར་གྱི་
རིགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་མི་འགལ་(༡༥༧) ཉེ། སེམས་ཙན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་
ཟག་མེད་གྱི་སེམས་གྱི་ས་ཐོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཐོས་
སྒྲུབ་གྱི་གསོས་མ་བཟུང་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེས་
གསོས་བཟུང་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གསེར་ཕྱིར་ལས། རྩ་ལ་
བསམ་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཉེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་
ཅིག །ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་དེ། རང་བཞིན་གནས་
རིགས་གྱི་དོན་དང་། དེ་ལྟར་བཟུང་པའི་རིགས་དེ། རྒྱས་འཕྱར་གྱི་རིགས་གྱི་
དོན་དུ་ཁས་ལེན་ཟེར་ན། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་ཐོན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཐོས་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གྱི་དོན་དུ་
ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་ལམ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་.....
གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་མེད་པར་སེམས་ཙམ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་གྲུབ་ཤི། ལམ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རིགས་དེ་འབྲས་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་རིགས་གང་ཞིག །ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་སུ་
གནས་པ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གྱི་དོན་དང་། རིགས་གང་ཞིག །དེས་

གསེས་བཏབ་པ་དེ་རྒྱལ་འཕྲུལ་གྱི་རིགས་(༡༥ན) གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་འདི་
ལ་ལམ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་འཕྲུལ་གྱི་རིགས་དེ། རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པས་མ་
ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། ཀུན་གཞི་
ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཅན་པ་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་ན་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་……
གྱི་རྟོགས་པ་སྟེ་རུང་གི་རྒྱལ་པ་དེ་ཉིད་དང་། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན། རང་
ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྟེ་མཆེད་རྒྱལ་པ་གང་རུང་གི་སྟངས་ན་ཡོད་ཅིང་……
རྟོན་དང་འཕྲད་ན་ཟག་མེད་གྱི་རྟོགས་པ་སྟེ་རུང་གི་ས་པོན་དེ་ཉིད་རིགས་སུ་
འདྲོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་ཀྱི་ས་པོན་དེ་ཡང་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་འདྲ་གཅིག་ནས་གཅིག་རྒྱུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ།
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ།
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ། སྟེ་མཆེད་རྒྱལ་གི་ཁྲད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་དེ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱལ་འཕྲུལ་གྱི་རིགས་གཉིས་
སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྒྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རིགས་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྐྱེད་ན་རྣམ་
པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་
རྒྱུ་(༡༥བ) རུང་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་པོན་དེ། ཐོག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཅན་སྤང་རྒྱུ་རུང་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་
པོན་དེ། ཐོག་དམན་གྱི་རིགས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གང་
ཡང་སྤང་རྒྱུ་མི་རུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། རིགས་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་
སྤང་ལས། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཅན་སྤང་རྒྱུ་རུང་བ་དང་། སྤང་

རུ་མ་རུང་བའི་རྒྱུད་ལས། རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་དང་། ཐེག་དམན་དང་།
 རིགས་ཆད་ཡིན་པར་བཤད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་
 ཅན་ཡང་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་བཞི། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་
 གཅིག་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་སྦྱོད་པ་མཚམས་མེད་ཀྱི་
 ལས་བསགས་པའི་གང་ཟག །ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཤས་ཆུང་ཞིང་བསྐྱོད་ནམས་
 ཀྱི་ཆ་མཐུན་ཅམ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག །ཡོག་ལྟས་དགེ་ཆ་བཙམ་པའི་གང་
 ཟག །ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་ཆ་གསེབ་པའི་རྒྱུན་དམན་པའི་གང་ཟག །གདོད་
 མ་ནས་རིགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མ་མུང་བའི་གང་ཟག་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། ལ་ལ་གཅིག་རྒྱུ་ཉེས་པར་སྦྱོད་ངེས་ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱན་རྒྱ་བཙམ། །ལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་མེད། །དཀར་པོ་
 དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱུ་དང་བུལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འདིས་རིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དང་
 པོ་བཞིས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆད་(༡༥ན) པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་བསྟན།
 རྒྱུ་དང་བུལ་ཞེས་པས། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་
 པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅམ་པ་པལ་ཆེ་བས་རིགས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་
 བྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པའི་
 སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་དཔོན་ཤུནྱི་པས་དེ་ལྟར་འདོད་
 པ་གང་ཞིག །དེ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 གསེར་སྤང་ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱུ་འདིར་
 ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཤུནྱི་པས་ཀྱང་དེ་ལ་རིགས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིབ་དཔོན་ཤུནྱི་པ་དེ་མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་
 པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། ཤུནྱི་པས་ཀྱང་ཐེག་པ་

གསུམ་ངེས་དོན་ཡིན་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། ཁྱིམ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རིགས་དེ་ཁྱད་ཆོས་དགའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཆོག་ཏུ་སྐྱབ་པ། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་སད་པའི་རྟགས། རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རིགས་སད་པ་ལ་བར་ཏུ་གཙུག་
པའི་ཉེས་དམིགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་ཕན་ཡོན། རང་
(༡༥༧) བཞིན་གནས་རིགས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ། རྒྱལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་
མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་དང་དགའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་...
ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཡོད་དང་མཆོག་དང་མཆོན་ཉིད་དང་། རྟགས་དང་
རིགས་རབ་དབྱེ་བ་དག ཉེས་དམིགས་དང་ནི་ཕན་ཡོན་དང་། དཔེ་རྣམས་
གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དང་པོ་མེས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་...
སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ལམ་ཏུ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་
སུ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། ལམ་ཏུ་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་དང་། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་སྐྱབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། དེའི་
དབང་གིས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཏུ་འགྱུར་.....
བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །
སྐྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། །འབྲས་བུ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །རིགས་
ཡོད་ཉིད་ཏུ་ངེས་པར་བརྗོད། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བ་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་བ་ལས་ཁྱད་
པར་ཏུ་འཕགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ངེས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

གཞི་རྟེན་བྱེད་རྒྱས་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་.....
 དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེས་དོན་ཆེན་པོ་རང་འབྲས་ཆོགས་གཉིས་མཐར་
 ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ་(༡༧) གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རིགས་དེས་མཐར་ཐུག་རང་གི་སྒོའི་བྱེད་ལྟར་འདས་སྒོའི་པ་ན་དགོ་
 ཅའི་རྒྱན་མི་ཟད་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་དེས་མཐར་ཐུག་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
 སྒོའི་པ་ན་དགོ་ཅའི་རྒྱན་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དགོ་
 བྱེད་པར་འཕགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ནི་དོན་ཆེན་དང་། མི་ཟད་པ་
 ཡི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། རིགས་མཚོག་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་རྩ་བོ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྩ་བོའི་སྒྲ་ནས་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འབྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་སྤྲོད་ཅིང་། རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དེ། གཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྟེན་དང་། གཅིག་ཤོས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
 ལ། གཉིས་པོ་འདི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱས་ན་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མེད་པ་
 དང་། རང་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ནི་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པ་དང་། ཡོད་མེད་ཉིད་དང་ཡོན་ཏན་ནི། སྒྲོལ་བའི་དོན་རྩ་ཤེས་པར་
 བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སང་པའི་རྟགས་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་སྦྱར་བའི་སྤྲོད་པ་རྩ་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། ཟབ་པ་
 དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་ཆེ་བ་དང་། གཞན་དོན་དང་ཆོས་
 ཕྱིར་རྩ་དཀའ་སྤྱད་ལ་བརྗོད་པ་དང་། དགོ་བ་ཕྱིན་(༡༨) རྒྱག་གི་ཉམས་
 ལེན་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྦྱར་
 བའི་སྤྲོད་རྩ་སྤྱིར་རྗེ་དང་། མོས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་དང་། དགོ་ལ་ཡང་དག་

སྤྱད་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་པ་ནི། རིགས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། དེས་པའི་རིགས། མ་དེས་པའི་
རིགས། རྟེན་གྱིས་འཕྲོག་པ་སྟེ་ཚོས་པའི་རྟེན་གྱིས་གསོས་གདབ་ཏུ་བྱང་བའི་
རིགས་དང་། རྟེན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་སྟེ་ཚོས་པའི་རྟེན་གྱིས་གསོས་གདབ་ཏུ་མི་
བྱང་བའི་རིགས་དབང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ནི་དེས་
དང་མ་དེས་དང་། རྟེན་རྟེན་གྱིས་ནི་མི་འཕྲོག་དང་། འཕྲོག་པ་ཉིད་དེ་
མདོར་ན་རིགས། དབྱེ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟག་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་རྒྱ་རིགས་སང་པ་ལ་བར་རྒྱ་གཙང་པའི་ཐེགས་ཉེས་
དམིགས་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། གྲོགས་
ངན་པ་སྤྲིག་གྲོགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཤོངས་ནས་ཆོས་
སྒྲུབ་མི་རྒྱས་པ་དང་། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་རྒྱ་མི་འགྱུར་བར་རྒྱལ་པོ་ལ་
སྟགས་པའི་གཞན་དབང་རྒྱ་སྤང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
ཉོན་མོངས་གོམས་དང་གྲོགས་ངན་དང་། འཕྲོངས་དང་གཞན་གྱི་དབང་
ཉིད་དང་། མདོར་ན་རིགས་ནི་ཉེས་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་རྒྱ་རིགས་སང་པ་ལ་ཕན་ཡོན་བཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་སང་པའི་གང་བཟ། (༡༩ན) རྣམས་སྤྱིར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་དགའ་་་
བ་དང་། བརྒྱལ་འགྲོ་དགོས་པའི་ལས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱས་ལྟན་རིང་
པོ་ནས་འགྲོ་བ་དང་། དེར་ཡང་ལྟན་རིང་རྒྱ་མི་གནས་པར་ལྷུང་རྒྱ་ཐར་པ་
དང་། དེར་གནས་པའི་ཆོ་ཡང་སྟག་བསྐལ་རྒྱུང་རྒྱ་ལྟོང་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་
སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲིན་པར་་་་
བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རིང་མོ་ཞིག་ནས་
ངན་སོང་རྒྱ། འགྲོ་ཞིང་ལྷུང་རྒྱ་ཐར་པ་དང་། རིང་མོ་སྟག་བསྐལ་རྒྱུང་རྒྱ་

ཐོང་། སྐྱོ་བཅས་སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ནི། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་གསེར་གྱི་དཔེས་ཤེས་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཆེན་པོ་དེ་གསེར་མང་པོའི་
འབྲུང་གནས་ཡིན་པ་དང་། གསེར་འོད་གསལ་བ་དང་། གསེར་དྲི་མ་མེད་པ་
དང་། གསེར་ལས་སྤྱ་རྩུང་བའི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་འདི་ཡང་དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། སྤྱན་དང་
མངོན་ཤེས་སོགས་མཐུ་རྒྱམས་གྱི་ཡང་འབྲུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། གསེར་གྱི་རིགས་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་
གནས། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་དྲི་མེད་ལས། མཐུན་རྒྱམས་གྱི་ཡང་གནས་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགུ་པ་ནི། རྒྱས་(༡༡༧) འབྲུར་གྱི་རིགས་དེ། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་ཁུངས་གྱི་
དཔེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་ཁུངས་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་
རིགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ། དབྱིབས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ། ལ་དྭག་སུན་སུམ་
ཆོགས་པ། ཚད་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལུན་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཚན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་། ཡེ་ཤེས་སུན་
སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། འཕགས་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་།
སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱོད་ལམ་གྱི་གཞན་དོན་བྱེད་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རིན་ཆེན་རིགས་མཆོག་
བཞིན་ཤེས་བྱ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཆེ་དང་ཉིང་
འཛིན་འཕགས། སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་གནས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གོང་དུ་དཔེ་རྣམ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་པའི་དཔེ་གཉིས་ནི། དེ་
ཡིན་ལ། རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་པའི་དོན་ནི། བྱང་ཆོས་དགྲུ་པོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་
བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་གཙོ་བོར་ལྷུང་གི་རྗེས་
འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

ངན་དབྱེ་མ་པའི་ལྷགས།

གསུམ་པ་དབྱེ་མ་པའི་ལྷགས་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་ས་མཚམས་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གང་ཞིག ཁངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་བྱུང་དེ། རིགས་ཀྱི་(༡༩)མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་
དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས། དེ་གཉིས་གང་བྱུང་
མིན་པའི་རིགས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག ཁོ་པོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་བྱུང་དེ།
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། ཁངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིག འདུས་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་བྱུང་དེ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི།
སེམས་ཅན་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དེར་མ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གང་
བྱུང་མིན་པའི་རིགས་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུའོ། །རྒྱབ་
པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱབ་.....

པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པའི་རྟེན་རང་
བཞིན་གནས་རིགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་
དང་། གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་སྒྲོབ་(༩༧) པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་འོ། །
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་ཡང་སྐབས་འདིར་.....
དངོས་སུ་མ་བརྟན་པའི་དེ་དང་། སྐབས་འདི་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་དེ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་འོ། །འོ་
ན་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་རྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེན། དེའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། དེའི་སྐབས་སུ་རིགས་གོང་ནས་གོང་དུ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་དག་
དང་བྲལ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
ནམ་བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཡང་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་མོད་
གྱི། རིགས་གོང་ནས་གོང་དུ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་
པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་མེད་པས་མ་བརྟན་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་...
གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ནི། སྱིར་ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་...
ཅིང་། འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྱིར་ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱན་
མཐའི་བར་ན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་དོན་རིན་ཆེན་སྲེང་བ་ལས། འདིར་དངོས་སུ་
བརྟན་པ་དྲོད་ནས་དང་། (༩༨) སྱིར་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་
ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་རྒྱལ་པ་བརྟེན་

གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་རྟོགས་པའི་
 ཆོས་རྒྱལ་གི་ནང་ཚན་རྒྱ་ཡུར་པའི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་སྟགས་བཞི་ཐེག་ཆེན་གྱི་.....
 སྦྱར་ལམ་ཁོ་ན་དང་། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐྱོད་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ།
 ས་དང་པོའི་སྦྱོར་ལམ་ནས་རྒྱུ་མཐའི་སྤྲ་ལྟགས་བར་རྒྱ་ཡོད། འདིའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་གཉེན་པོའི་སྦྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་.....
 ཉན་ས་བརྟན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་རྒྱ་ཡོད། སྦྱང་བའི་སྦྱབ་པ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་གྲོལ་ལམ་ནས་ས་བརྟན་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་བར་...
 རྒྱ་ཡོད། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སྦྱབ་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། ཤེས་རབ་
 རྟོང་བཅེར་བཅས་པའི་སྦྱབ་པ་ས་བརྟན་པ་ནས་ས་བརྟན་པའི་བར་ན་ཡོད།
 སྦྱབ་མ་ཉན་སོས་སྟགས་དང་ཐུན་མོང་མེན་པའི་སྦྱབ་པ་ས་དགུ་པའི་རྗེས་.....
 ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ནས་ས་བརྟན་པའི་རྗེས་སྐྱོད་ཡེ་ཤེས་གྱི་བར་རྒྱ་ཡོད། གཞན་དོན་
 ག་རིམ་སུ་བྱེད་པའི་སྦྱབ་པ་བརྟན་པའི་རྗེས་སྐྱོད་ཁོ་ནར་ཡོད། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་
 མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྦྱབ་པ་རྒྱུ་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་
 དག་ཀྱང་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་རྒྱ་བསྟོན།

གཤམ་ཆོད་པ་ཐུང་བ།

གསུམ་པོ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་ཁོ་ན་དེ། རྒྱུ་མཐའི་བར་(༡༠༥)ཆད་མེད་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྟེན་ཆོས་སུ་
 རྒྱར་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་
 རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུ་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དྲི་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།

འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉམ་ཐོས་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ། འདྲོད་ན། དེའི་སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་ལུས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་རྩ་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ།

༡༩ ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ།

དམིགས་པ་དག་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་སློ་འདྲགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་། ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག།

དབྱེ་ན། དགེ་བ། མི་དགེ་བ། ལུང་མ་བརྟན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ། ཟག་མེད་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། འདུས་བྱས་ལམ་བདེན། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན། རྒྱུ་མོང་བ་བསམ་གཏན་དང་། རྒྱུ་མོང་མིན་པ་སྐབ་པའི་སློབས་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། (༡༩) དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དགེ་ལ་སྟགས་པ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་འདྲོད་དང་། །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །སློབ་མ་རྒྱུ་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །གང་ཟག་སྐབ་པའི་རྒྱུ་མོང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པའི་ས་མཆོམས་ནི། མེད་དེ། གཞི་གྲུབ་ཡིན་ན། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་སྐབ་

པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞིག །རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
གྲུབ་ཅིང་། ཁྲུབ་ཏེ། དམིགས་པ་དག་དང་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་གསེར་ཕྱེང་ལས།
འདི་དང་། རྣམ་པ་ལས་མཚམས་མེད་དེ། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྲུབ་པས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་དགེ་སྐྱེས་གསུམ་གྱི་ཁྲུང་པར་ལ། །ཁ་ཅིག །ལུང་རྩ་
བསྟན་པ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བ་འབྱིན་བྱེད་དེ། །དགེ་བའི་
མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་སྟུག་བསྐལ་འབྱིན་བྱེད་དེ། །
མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། ལྷང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་བྱ་བའི་ཆོས།
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལ་མི་དགེ་བ་
(༡༧) དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
ལས། རྣམ་སྤྲིན་གྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་མ་ཐག་རྩ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་
པས་འདག་པར་ངེས་པའི་སྟོག་གཙང་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་
པ་དེར་ཐལ། མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཇིག་ལྷ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ།
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། །ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་གྱི་
འཇིག་ལྷ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན། འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་འཇིག་ལྷ་ཡང་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། །ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་གྱི་
ཉོན་མོངས་ཡིན་ན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།
གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ།

མཛོད་ལས། འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་ལྟ་ཅིག་མ་
རིག་པ། ལྟག་མ་ནམས་འདིར་མི་དགེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལུང་རུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག རྣམ་སྤྲིན་དཀར་པོའི་རིགས་
སྤྱ་གནས་པས་རབ་རུ་སྤྱེ་བ་དེ། དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རྣམ་སྤྲིན་
ནག་པའི་རིགས་སྤྱ་གནས་པས་(༥༩ན) རབ་རུ་སྤྱེ་བ་དེ། མི་དགེ་བའི་མཚན་
ཉིད། ཚེས་གང་ཞིག འདེམ་མི་དགེ་གང་རུའང་ལུང་བསྟན་རུ་མེད་པས་རབ་རུ་
སྤྱེ་བ་དེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད།

གལ་ཇེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཆེད་རུ་བྱ་བ།

ཆེད་དང་ནི། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཇེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཆེད་རུ་བྱ་བ་བཤད་
པ་ལ། སྦྱར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཇེག་ཆེན་སྐབ་
པའི་ཆེད་རུ་བྱ་བ་ཚེས་ཅན། སྤྱིད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྱིད་ལ་སེམས་ཆེན་པོ།
སྤྱིད་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་
ཀྱན་མཚན་ཉིད་སེམས་དང་། སྤྱིད་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱི་རང་འབྱུང་གི། ཆེད་རུ་བྱ་བ་འདི་ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཚན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར་དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིར་རྗེ་
ཆེན་པོ་སྟགས་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སྤྱ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ་
ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལྟ་
བུའོ།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཚྱོད་པ་སྤང་བ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གང་གི་ཆེད་རུ་སྐབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་

མཐར་ཐུག་དེ། རེག་ཆེན་རྒྱལ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སེམས་ཆེན་པོ་སྐུ་མ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་གསུམ་
དུ་གྲངས་མ་ངེས་(༤༩བ) ཉེ། སངས་རྒྱལ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི།
གཞན་དོན་རྒྱལ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཉེ། ས་
མཆོམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། གསུམ་པ་ཚྭ་པ་སྤང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
ང་པོ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་པོ། །

༣༥ གོ་རྒྱལ་བཤད་པ།

༣༦ རེག་ཆེན་རྒྱལ་པ་ཕྱིར་བཤད་པ།

གོ་ཆ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རེག་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་པ་ཕྱིར་བཤད་པ་དང་། གོ་
རྒྱལ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་
མཆོམས། ཚྭ་པ་སྤང་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རེག་ཆེན་སེམས་བརྒྱུད་
ལ་བཞེན་ནས་དོན་གཉིས་སུ་ཆོག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆེན་པོ་གསུམ་ལྟན་
གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རེག་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་།
རེག་ཆེན་གྱི་སྐྱེར་བ་བྱང་སེམས་གྱི་མཁྱེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པ་དང་།
སྐྱེར་བ་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱལ་པ་གཉིས་ལས། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡུལ་
དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཕར་ཕྱིན་དུག་ལྟན་དུ་བསམ་སྐྱེར་ཅི་རིགས་པས་
ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་(༤༩ན) རྣལ་འབྱོར་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་
གཉིས་ཡིན་ཁྲུབ་མཉམ་ཡིན།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། རེག་ཆེན་གྱི་ཚྭ་གས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་
 ཏུ་ཡོད། བཞི་པ་ཚད་པ་སྤང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རེག་ཆེན་གྱི་ཚྭ་གས་ལམ་མིན་པ་
 ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། རེག་ཆེན་གྱི་སྤྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
 ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 མ་ཁྱབ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་པར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༣༥ གོ་སྐབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གོ་སྐབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོ་སྐབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སུམ་ཏུ་ཆ་དུག་ཡོད་དེ།
 ཁྱོད་ལ་སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པའི་གོ་སྐབ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐབ་པར་
 དུག་ཚན་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་དུག་
 ཏུ་བསྐྱས་པ་ཡི། །གོ་ཆའི་སྐབ་པ་གང་ཡིན་དེ། དུག་ཚན་དུག་གིས་ངེ་བཞིན་
 བཤད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །སྦྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་
 དུག་ཚང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གོ་སྐབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཕྱོང་
 པའི་བྱང་(༤༩) སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
 ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 སྤྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
 བས་ཟིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱོང་ཉིད་
 རྟོགས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་སྦྱིན་

སོགས་པར་ཕྱིན་ཏེ་རེའི་ནང་དུ་བྱུག་བྱུག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སྲུ་.....
ལེན་པར་འདྲོད་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་.....
རྣལ་འབྱོར། གོ་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དེ་དང་། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དོན་
གཅིག །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱམ་ཅུ་ཆ་བྱུག་ཡོད།
གསུམ་པ་ས་མཚན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་
དུ་ཡོད།

༡༩ འཇུག་སྐྱབ་བཤད་པ།

འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སྲུ། འཇུག་སྐྱབ་བཤད་པ་ལ།
མཆོད་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་ཅེ་སྦྱར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐོན་ནས་ཉམས་སྲུ་
ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། འཇུག་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དེ་དང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ལན་ཆད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དོན་གཅིག །

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྐྱབ། སྐྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་བྱུག་གི་
ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་(༤༤) པའི་འཇུག་སྐྱབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་།
ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྐོན་ལམ་དང་། མི་སྦྱོབ་ལམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་
པ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་དགུ་པ་དང་བརྒྱ་པའི་
ལམ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྐྱབ། བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་
འཇུག་སྐྱབ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་
པའི་འཇུག་སྐྱབ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་
སྐྱབ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྐྱབ། མདོན་

ཤེས་དྲུག་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་འཇུག་སྐབ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་
སྐབ་དང་དགུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྐྱེན་སོགས་དང་། ལམ་
དང་བྱམས་ལ་སོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་དང་ལྷན་པ་དང་། འཁོར་
གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཆེད་རུ་བྱ་དང་མཛོན་ཤེས་དྲུག་ རྣམ་ཀུན་
མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། འཇུག་པའི་སྐབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། འཛོག་པ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དང་པོ་བརྒྱད་རྒྱུ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྐབ་དང་། དགུ་
པ་དེ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྐབ་ཡིན་ལ། ལམ་དང་ཞེས་
པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་བཞིར་བྱེ་བའི་སྒྲིམ་ལམ་ལ། ས་དང་པོའི་སྒྲིམ་ལམ་
ནས་ས་བརྟན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་བར་བརྟན་རུ་གངས་ངེས་ཤིང་། འདིའི་
དངོས་(༤༤) བསྟན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་དམན་ལམ་སྒྲོན་རུ་མ་སོང་བའི་ས་.....
བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དམན་
ལམ་སྒྲོན་རུ་མ་སོང་བའི་ས་དགུ་པ་དང་བརྟན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་
ཐོང་ལས། ལམ་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་ས་བརྟན་པ་མན་ཆད་དང་།
མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་སྟེ། འབད་ཚུལ་ཞི་བས་དེ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། ཁྱད་
པར་གྱི་ལམ་ས་དགུ་པ་དང་བརྟན་པའོ། ཞེས་དང་། ལམ་ལཱའི་མི་སྒྲོབ་པ་ནི།
འདིར་གཟུང་བ་མིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་སྒྲོབ་ལམ་ན་མི་སྒྲོབ་པའི་མིང་བཏགས་པ་
མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་རུ་མ་འབྱུང་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དམན་ལམ་སྒྲོན་རུ་མ་སོང་བའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྒྲོབ་ལམ་.....
ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོའི་
སྒྲིམ་ལམ་ལ་བསྐབ་མི་དགོས་པས་ན། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་
བར་རུ་ཡོད།

ཀྲ་ཚེགས་ལྷ་བ་བཅད་པ།

ཚེགས་ནི་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཚེགས་རྒྱལ་བཤད་པ་ལ། ཚེགས་གཉིས་རྒྱ་
 ཆེན་པོས་ཐེན་པའི་སྐྱོན་ས་ཐག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཚས་མཚོག་འབྲིང་མན་ཆད་……
 ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་……
 རྣལ་འབྱོར། ཚེགས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་། ཐག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཚས་
 མཚོག་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་(༥༥) གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དོན་གཅིག །

དེ་ལ་དབྱེན། ལྷོ་རྩེ་ཆོན་པོ་འཛིན་ཆོགས་སྟུག། རྩུན་པོ་འཛིན་ཆོགས་སྟུག། ལྷོ་ལ་
 བྱིས་མ་གྱི་ཆོགས་སྟུག། བསྟོན་པོ་འཛིན་ཆོགས་སྟུག། བཙུན་འབྲུག་གྱི་ཆོགས་སྟུག།
 བསམ་གཏན་གྱི་ཆོགས་སྟུག། རྟེན་རབ་གྱི་ཆོགས་སྟུག། རི་གནས་གྱི་ཆོགས་
 སྟུག། ལྷག་མཚན་གྱི་ཆོགས་སྟུག། རྒྱུད་རྩ་འབྲེལ་པོ་ལམ་གྱི་ཆོགས་སྟུག།
 ཐབས་ལམས་གྱི་ཆོགས་སྟུག། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་སྟུག། བསྟོན་ནམས་གྱི་ཆོགས་
 སྟུག། ལམ་གྱི་ཆོགས་སྟུག། གུར་པས་གྱི་ཆོགས་སྟུག། སའི་ཆོགས་སྟུག། གཞེན་
 པོ་འཛིན་ཆོགས་སྟུག་དང་བཙུ་བཏུན་ཡོད་དེ། བཙུ་དང་རྩུན་ལ་སྐྱེས་པ་རྒྱུག་ཞི་
 གནས་ལྷག་མཚན་བཅས་པ་དང་། རྒྱུད་རྩ་འབྲེལ་པོ་ལམ་གང་དང་། ཐབས་ལམ་མཐས་པ་གང་ཡིན་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསྟོན་ནམས་དང་། ལམ་
 དང་གུར་པས་དང་ས་བཙུ་དང་། གཞེན་པོ་ཆོགས་གྱི་སྟུག་པ་ཡི། རིམ་པ་ཡིན་
 པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་……
བར་ན་ཡོད།

ཀྱ རིམ་འཕྲུག་ལྷན་པ་བཅས་ལ།

ཆོགས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ནས་ས། །ཐུབ་པའི་ནམ་ཀུན་མཁུན་པ་
ཉིད། ཅིས་པའི་སྐབས་སྟེ། ངེས་འབྱུང་སྐབ་པ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དཔེ་

པ། ས་མཆོམས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་ཏུ་གདོན་མི་
 ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རེས་འབྱུང་སྐབ་པའི་
 (༤༥) མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། རེས་འབྱུང་
 སྐབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མ་
 དག་ས་བརྟུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
 དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རེས་འབྱུང་སྐབ་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་། དག་
 སའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག །

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ས་
 བརྒྱ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། ཡང་རེས་འབྱུང་སྐབ་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཆེད་
 ཏུ་བྱ་བར་ངེས་འབྱུང་སྐབ་པ། མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རེས་འབྱུང་སྐབ་པ། སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་རེས་འབྱུང་སྐབ་པ། འབད་མེད་སྒྲུན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 རེས་འབྱུང་སྐབ་པ། རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་ལས་འདས་པར་རེས་འབྱུང་སྐབ་པ།
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐོབ་པར་རེས་འབྱུང་སྐབ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་ཏུ་རེས་འབྱུང་སྐབ་པ། ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཏུ་རེས་པར་འབྱུང་
 བའི་སྐབ་པ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆེད་ཏུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། སེམས་
 ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པར་རེས་འབྱུང་དང་། །
 ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་རེས་འབྱུང་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དེ། །
 ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་རེས་འབྱུང་གྱི། །རྣམ་པ་བརྒྱད་གྱི་བདག་ཉིད་འདི། །རེས་
 འབྱུང་སྐབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆོམས་དག་(༤༦) པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།

འོ་ན། སྐབ་པ་བཞི་པོ་འདི་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། རེས་
 འབྱུང་སྐབ་པ་ཡིན་ན། སྐབ་པ་བཞི་ག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐབ་པ་བཞི་འགལ་བར་ཐལ། སྐྱར་བ་བཞི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་བྱལ། ཉགས་བྱལ་ཏེ། མཐར་གྱིས་སྐྱར་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱར་བ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱར་བ་དང་། ལྷན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
བར་ཆད་མེད་པའི་ཆེ་སྐྱར་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་གང་ཞིག །མཐར་གྱིས་པའི་
སྐྱར་བ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་ལྷན་མཐའ་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་……
འབའ་ཞིག་ན་ཡོད་ཀྱི། ལྷན་མཐའ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་
ཆོས་བརྩ་པོ་དེས་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷ་ལས་
འབྲས་བུ་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་དཔྱད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་དཔོན་……
གྱི་བཞེད་པ་ནི། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གྲ་ དངོས་པོ་བརྒྱད་མཆོན་བྱེད་གྱི་དོན་བརྟན་ཅ།

དངོས་པོ་བརྒྱད་མཆོན་བྱེད་གྱི་དོན་བརྟན་ཅུ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་
མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་སྤྲུལ་ཅུ་སྐྱར་བཞི་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་སོ་རྒྱལ། །འབྲས་བུ་
ཆོས་སྐྱེ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞི་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲུལ་ཅུ་ཡོད་
དེ། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྩ། ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་(༤༦) ཆོས་
བརྩ་གཅིག །གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་དགུ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་སྤྲུལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལེམས་བསྐྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག །
ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབ་པའི་དམིགས་པ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཆེད་རྒྱ་
བྱ་བ། གོ་སྐྱེལ། འཇུག་སྐྱེལ། ཆོགས་སྐྱེལ། ངེས་འབྱུང་སྐབ་པ་རྣམས་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྐབ་
པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། ཅིས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བརྟུ་གཅིག་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ།
 མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་རྒྱ་ལྡན་པའི་བསྟོན་བཀུར་བསྐྱེད་པ་གསུམ་
 བསྟོན་པ་སྒྲོམ་ལམ། རྟེན་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ། རྟེན་པ་སྒྲོམ་ལམ། རྟེན་དག་སྒྲོམ་
 ལམ་རྟེན་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལྟར་ལྟེ། མོས་ཐོས་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། ཞེས་པ་
 རྟེན། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དགྲུ་ཡོད་དེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་
 པའི་ལམ་ཤེས་(༤༡) སྤྱིར་རྟེན་ཞེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས། འབྲས་ལྷུང་ལ་
 རིང་བའི་གཞི་ཤེས། འབྲས་ལྷུང་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས། མི་མཐུན་སྤྱུགས་ཀྱི་གཞི་
 ཤེས། གཉེན་པོ་སྤྱུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་
 པའི་མཉམ་ཉིད། ཐེག་དཔལ་གྱི་རྟེན་གསུངས་སྤྱུགས་པའི་མཐོང་ལམ་
 རྟེན་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལྟར་ལྟེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། ཞེས་པ་
 རྟེན། དེ་འདྲ་ལྟར་ཤེས་ཉིད་རྒྱ་ལྡན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྦྱར་བཞི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་སོ་རྒྱུག་ཡོད་དེ། རྟེན་སྤྱུགས་སྦྱར་བ་མཚོན་
 བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བརྟུ་གཅིག ཞེ་སྦྱར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བརྟུ་གཅིག། མཐར་གྱིས་སྦྱར་
 བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བརྟུ་གཅིག། སྤྱིར་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་
 བཞི་རྟེན་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལྟར་ལྟེ།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོན་གསུམ་གྱི་རྟེན་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ། ཐེག་ཆེན་
 སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་སྦྱོར། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་སེམས་དཔའི་
 རྟེན་པ་འཕྱར་གྱི་མཚོན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་
 འབྱེད་ཆ་མཐུན། སྦྱོར་པ་བྱིར་མི་སྤྱུག་པའི་རྟེན་གསུངས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 དགོ་འདུན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བ། ཞིང་དག་པའི་སྦྱར་བ། ཐབས་

མཁས་སྐྱེར་བ་ནམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་པ་སྐྱེར་བར་བཅས་ནམས་
དང་། ཞེས་པ་(༧༥) རྣམ། འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། སྐྱེར་ལམ་དྲོད་ཅེ་སྐྱེར། ཅེ་མོ་ཅེ་སྐྱེར། བཟོད་པ་ཅེ་སྐྱེར།
ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྐྱེར། མཛོང་ལམ་ཅེ་སྐྱེར། ལྷོམ་ལམ་ཅེ་སྐྱེར། བར་ཆད་མེད་
པའི་ཅེ་སྐྱེར། བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་ནམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡི་རྟགས་
དང་རྣམ་འཁེལ་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། བར་ཕྱིན་དྲུག་གི་མཐར་གྱིས་སྐྱེར་བ་དྲུག །སངས་བྱུས་
དང་ཆོས་དང་། དག་འདུན་དང་། ཚུལ་བྱིམས་དང་། གཏོར་བ་དང་། ལྷ་རྗེས་
སྤྱད་པ་ཏེ། རྗེས་དྲན་དྲུག་གི་མཐར་གྱིས་སྐྱེར་བ་དྲུག །དངོས་མེད་རྩ་བ་
ཉིད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྐྱེར་བ་ནམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མཐར་གྱིས་པ་ནམ་
གསུམ་རྣམ་བཅུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། རྣམ་པར་སྤྱོད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱེར་བ་སོགས་གོང་དུ་
གྲངས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ནས། མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
ནི་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་མཆོན་
བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། རྩ་བ་ཉིད་སྐྱ་ སངས་སྐྱ་ སྤྱལ་སྐྱ་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་
མཛོད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྩ་བ་ཉིད་
སངས་རྒྱལ་བཅས་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །
ཅས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཆུག་བྱང་།

སྤྱི་པ། འཕགས་(༤ན) པའི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དགའ། །
བདག་ནི་སྤོང་མན་སྤྱངས་པའི་སྤོངས་སྤྱང་བས། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཞོངས་པའི་
ཆོགས་མཆིས་ན། །སྤྱ་མ་ལྟར་བཅས་ནམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །འདི་ཡི་
དགེ་བ་རབ་དགར་ཅི་ཡོད་དེས། །ལམ་བཟང་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་
ཞིང་། །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་ཀྱི་པའི་འགྲོ་བ་ནམས། །ཐེག་མཆོག་
བསྟོད་པའི་ཐེམ་སྤྱི་འཛོག་གུར་ཅིག །

ཅས་པ་འདི་ཡང་སྤོང་སྤྱི་གས་རྒྱས་སྤྱི་པ། མེན་ཏུག་དང་པོ་བཞིའི་མིང་
ཅན་གྱིས། །རང་བཟོ་སྤངས་ཏེ་མཁས་པའི་གསུང་བཞིན་དུ། །དགའ་ལྷན་ནམ་
པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་བཀོད། །

སྤྱི་པ། སྤོང་གཏེར་སྤྱི་པའི་སེལ་མི་ཡི་ཟོལ། །བཟང་པོའི་འཕྲིན་ལས་ཐུབ་
བསྟན་སྟོག་གི་གསོས། །གཤགས་སྤྱི་པ་གསུམ་མཁས་མང་ན་བའི་དཔྱིད། །རྒྱལ་
བ་གཉིས་པ་སྤྱིད་ཞིའི་ཁོངས་ན་བཛོད། །སྤྱི་པ་བཟོད་བཟོན་ཏིང་འཛིན་
གྱི་ལ་ཤར། །ཤེས་རབ་ཉིན་བྱེད་འབར་བས་འབྱུང་པ་ལས། །ལེགས་བཤད་རྒྱ་
ཐུང་ཀུན་ཏུ་དར་བའི་གཉེན། །ཟབ་རྒྱས་དཔྱིག་གི་གན་མཛོད་མཆོག་དེར་
བསྐྱེད། །གཞན་དུ་མི་གཡོ་སྤྱི་དོན་ཆ་བ་བཟན། །དགག་སྤྱི་པ་མཐའ་དཔྱིད་
ཡལ་འདབ་མེ་ཏོག་བཟ། །སྤྱི་པ་རིགས་པའི་དྲི་བསུང་འབྲུམ་འཕྲོ་བས། །
གཞུང་བཟང་འདི་ནི་དཔལ་གྱི་དུམ་བུར་སེམས། །དེའི་ཕྱིར་སྤོང་གསལ་བྱེ་བའི་
ཉེར་འཛོའི་གཞིར། །འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་མི་ཉམས་གནས་པའི་སྤྱིད། །དད་གཏོར་
ཐོས་བཟོན་ཐོར་བུའི་རྒྱན་ལྷན་པས། །ཁོ་མཆོར་དཔག་ཡས་སྤྱི་པ་ཕྱི་ཕྱི་
བསྐྱེད། །དེ་ཡི་(༤ལ) དགེ་བས་རྒྱལ་ནམས་སྤྱིད་པའི་ཡུལ། །མཁའ་ཁྲབ་སྤྱི་པ་
ཕན་བདེས་སྤྱིད་པའི་གནས། །ནང་གི་ཐུན་སེལ་དམ་པའི་འོད་སྤྱང་ཅན། །

ལུང་རྟོགས་བཤད་སྐབ་ལྷན་ལྷན་འཕེལ་ཤོག། ལྷན་པར་གངས་རིའི་མགོན་
 པོའི་སྐྱེ་ཆེ་བརྟན། གསང་གསུམ་འཇུག་པ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་འགྱུ། མདོ་
 རྒྱུད་འོ་མཚོར་མཁས་གྲུབ་ངང་མོའི་བྱ། །འཆད་ཚད་ཚོམ་པའི་མགོན་ར་
 བརྟུང་གུར་ཅིག། རྒྱ་སྤྱོད་འབྲེལ་ཐོགས་སྟོན་པར་བཅས་པ་ཡང་། ཆེ་རིང་
 ཅན་ཅེད་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་པ་དང་། བྱིན་དུག་བསྐྱེད་བཞིའི་བདེ་ལམ་ཡངས་
 པོ་ནས། ལྷན་པར་ཞི་བའི་ཁྱིའི་འཕང་གཞོན་གུར་ཅིག། མདོར་ན་འགྲོ་ཀྱན་
 མཛའ་ཞིང་སྦྱིད་པས་འཚོ། །བསྟན་པའི་སྦྱིང་པོ་བཤད་སྐབ་གཙང་མས་
 མཛེས། །ངེས་དོན་དམ་པའི་དབྱེ་འཕང་མཐོ་བ་སོགས། །བཟླ་ཤིས་རྒྱ་མཚོས་
 རོར་འཛིན་དགེ་གུར་ཅིག།

ཅས་པ་འདི་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕུག་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སྦྱིན་པ་དར་
 རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཡར་ལྷན་གྱི་སྦྱི་དོན་འདི་ཡང་སྤྲོ་མོ་ནས་འབྲོག་རི་དགའ་
 ལྷན་བྱང་ཆེར་སློབ་དཔོན་རིམ་པས་བཅི་གཞག་ཏུ་གནང་དང་གནང་ལུས་
 ཡིན་འདུག་ནའང་སྦྱན་པོའི་བྲིས་ནོར་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་འཇུག་ཀྱང་བྱམས་
 པ་ལས་དག་པའི་དཔེ་རྒྱན་སྟོག་དང་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ངང་རྒྱལ་འཛིན་པ་
 ལ་ཉེ་བར་བརྟེན། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ལྷགས་བྱ་ལོར་ཅེ་ཉོར་དཔོན་ཁག་
 ལྷའི་ནང་ཆོན་པེ་རི་དགོན་ལྷག་སྤྱིང་བཤེས་སྤུལ་སྤྱོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
 གཤམ་པ་མཐའ་ལས། དགེ་ཆན་བྱམས་དོན། ལྷག་མཛོད་དགའ་ཕུག་བཅས་
 ཅས་སྤར་གཞི་སྐབ་བཞེད་ཀྱི་སྤྱགས་བསྐྱེད་བཟང་པོར་ཁོ་པོར་ཞུས་དག་ཏུ་
 བསྤྲངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་མཁན་རིན་(༥༥) པོ་ཆེ་བསྟན་དར་བས་ཀྱང་ཉིད་
 དང་དགེ་བཤེས་མང་གི་འདུན་མོས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་སྤྱག་བྲིས་དང་། དངོས་
 མཛལ་དུའང་གསུངས་པ་དང་དུ་སྐངས་ཉེ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་བརྟན་
 དབྱེད་ཞིབ་མོ་བཞིས་ཁུལ་ལ། དོགས་གནས་འགའ་ཞིག་དགོས་དབང་གིས་
 རང་སོར་བཞག་ཉེ་མ་ཕྱིར་སྤེལ་པ་རྒྱ་ཕག་ཁྱབ་དང་པོའི་ནང་བྲི་བཞོ་ལགས་

པར་གྲུབ་པའི་ཆེ་དགེ་ཙུང་མི་འཛའ་ཞིང་གནས་དམ་པར་བརྩོ་བའི་སྒྲོན་...
 ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསོད་ནམས་སྐྱབ་པ་པོ་མཆོག་སྐྱལ་རིན་པོ་...
 ཆེས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་བའི་དོར། འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་དད་
 བྱས་གྱིས་སྦྱོགས་པའི་བན་ཆུང་རིགས་སྤྱིའི་ཐ་ཤལ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ནོར་...
 མྱིང་རང་སྤྱིལ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་སྤྱིང་ཁང་དུ་སྐྱུར་བ་དགེ་ལྡན་ལྷགས་.....
 བཟང་སྦྱོགས་བརྒྱར་རྒྱས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག། ||

༂། སྐབས་གཉིས་པའི་ཕྱི་རྒྱ་རྒྱ་གསལ་པའི་རྒྱ་མ་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

༂། རྒྱལ་ཀྱན་ཡེ་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་འང་མ་དཔལ་དབྱངས། ཁི་ཡི་
ཐོལ་བསྐྱར་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། རྒྱངས་ཅན་མགོན་པོ་བསྐལ་བཟང་
རྒྱ་མཆོ་སོགས། དངོས་བརྒྱད་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་པོ། །

གྲ་མཆོས་སྐར་གྱི་གཞུང་འཛིན་པ།

ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྒོ་རྒྱ་བཏང་ནས། འདིར་གང་བཤད་པ་
སྐབས་སུ་བབས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བཤོད་པའི་
ཐབས། ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་འདི་ལ་མཆོས་
སྐར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་གྱི་གྲངས་བསྐྱར་པའོ། །དང་པོ་
འཆད་པ་ལ། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་
པའི་གཞུང་འདི་བྱང་། རྟོན་ནི་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་
(༢༡) འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྣམས་
པར་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་མ་ཐོབ་པར་རྣམ་མཁྱེན་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་
གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
རྒྱ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་གང་ཡིན། དེ་གཞུང་གང་དང་གང་གིས་
སེལ་བར་བྱེད་སྐྱེད་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཆོན་
དེ། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱ་མེད་རྒྱ་འཛིན་པ། མི་མཐུན་པ་རྒྱ་འཛིན་པ། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་

ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། གཞན་ཐེ་ཁ་
 ཅིག །ཉག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀྱན་མཁུན་དང་། མི་ཉག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀྱན་
 མཁུན་འདྲོད་པ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ནི། ཟས་གཙུག་པ་མེ་ལྷ་བསྟེན་
 པ། ལྷགས་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱོར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་ལ། རྟོག་རྟོག་དེ་སེལ་སྤྲོ་ཞིང་
 རྟོག་རྟོག་གསུམ་པ་སེལ་བས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སེལ་བར་འབྱུང་བས།
 འདིའི་བསལ་བྱའི་ལོག་(༡༧) རྟོག་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་འཁོར་
 བ་ལ་ངེས་འབྱུང་དང་སྒྲིབ་ཤས་བསྐྱོམས་པ་ནི་ཉན་རང་རྣམས་ལ་དགོས་ཀྱི།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འཁོར་བར་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡང་ལེན་པས་མི་.....
 དགོས་སོ་སྟེན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་
 རྣམ་མཁུན་ཐོབ་སྟེན་པ་དང་། གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམས་པ་གཅིག་ཤིང་
 ཀྱང་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་སྟེན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་མཁུན་དེ་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་...
 པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པས། དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་བསལ་བྱའི་ལོག་
 རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཞུང་གང་དང་གང་གིས་སེལ་སྟེན་ན། འཁོར་བ་ལ་
 ངེས་འབྱུང་དང་སྒྲིབ་ཤས་བསྐྱོམས་པ་ཉན་རང་ལ་དགོས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་མི་...
 དགོས་སམ་སྟེན་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྒྲིབ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་.....
 མཁུན་ཐོབ་པ་ལ་འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་བསྐྱོམས་ཚུལ་ཉན་རང་ལས་ཆེས་.....
 བྱང་པར་འཕགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱོམས་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ལམ་ཤེས་
 ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤྱོད་བྱིར་དང་། །
 ཞེས་སོགས་གསུངས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་
 མཁུན་ཐོབ་སྟེན་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྒྲིབ་ནས་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་...
 རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པ་ལ་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་དང་།
 རྟོགས་ཟིན་རྒྱན་ལྟར་བསྐྱོམས་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། བདེན་དང་བདེན་ལ་
 བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། ཅེས་སོགས་

དང་། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཞེས་སྐད་གསུངས། གནས་ལུགས་(༡༩) གྱི་
 དོན་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་སྐྱེས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྒྲོ་
 བས་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐུག་དང་སྐྱོར་བ་སྐད་སྒྲོ་
 གྱིས་མཆོན་པའི་མོས་བསྐྱོར་སྤྱི་ཡོ་རང་སྐད་གསུངས་བསྐྱེས་པའི་བསྐྱོར་
 བས་ཀྱི་ཆོགས་འདི་ལྟ་བུ་གསོག་དགོས་ཞེས་སྐྱོན་པ་ལ། མོས་པ་རང་གི་དོན་
 དང་ནི། ཞེས་སྐད་གསུངས་དང་། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། ཞེས་སྐད་གསུངས་
 དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན། ཞེས་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གྲ་ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་གྱི་གྲངས་བརྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི། ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་དེ་ལ་བརྟུག་ཅིག་ཡོད་དེ། ལམ་
 ཤེས་གྱི་ཡན་ལག ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
 ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ།
 མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་པན་ཡོན། བསྐྱོར་བ་སྒྲོམ་ལམ། རྩེས་སུ་
 ཡོ་རང་སྒྲོམ་ལམ། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སྐད་གསུངས་དང་། སྐྱོབ་མ་བསེ་བའི་ལམ་གང་དང་།
 འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། པན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། བྱེད་པ་
 དང་ནི་མོས་པ་དང་། བསྐྱོར་དང་བཀྲུར་དང་བསྐྱེས་པ་དང་། བསྐྱོར་དང་
 རྩེས་སུ་ཡོ་རང་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྲུལ་མེད་དག ། སྐྱབ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་
 ཞེས། བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་མཁས་རྣམས་
 གྱིས། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༣༡ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

ག༡ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཆན་ཉིད།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་དང་། ཡན་
(༡༥) ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ།
ས་མཆན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངོ་པོ་འབྲས་བུ་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་སྒྲིང་ཆེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་ཡན་ཏན་.....
ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཆན་ཉིད།

ག༢ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ། གཤམ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་གྱུར་
པ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །མཐུན་ཁྱེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །ཉེར་ལེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་
སད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
ཡན་ལག །བྱིད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྟ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་ལས་ཞེས་
པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་རྩ་བའི་དོན་རུང་བཤད་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་ལྡེ་ནི་གཞུང་
འདི་དག་གི་ལམ་ཤེས་སྒྲུབ་པ་པོའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་ཡོད་ཏུ་.....
བསྟན་པར་བཞེད་དེ། གཤམ་ང་རྒྱལ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བ། མཐུན་ཁྱེན་
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། ཉེར་ལེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་
པ། སྒྲིང་ཆེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་འདོར་བ།
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་རྣམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་
དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ནི་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་

ཆོས་དང་། བཞི་པས་བསྐྱོན་བྱ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་དང་། ལུ་པས་
དེའི་བྱེད་ལས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། ། རྒྱ་གཞུང་ནམས་ལས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་རྒྱུག་བྱེད་ནམས་
ཀྱིས་གཞུང་འདིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱང་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །

འོ་ན་ཆོས་ལུ་པོ་དེ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བཤད་ན། ཡན་ལག་
ཅེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། ལམ་ཤེས་སྤྱི་དང་ཆོས་ལུ་པོ་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བྱས་པས་སྤྱི་བྱེ་(༥) བྲག་ལ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཏུ་བྱས་པ་ཡང་མ་
ཡིན། ལམ་ཤེས་གཙོ་བོ་དང་ཆོས་ལུ་པོ་འཁོར་ཏུ་བྱས་པའི་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཡན་
ལག་ཀྱང་མ་ཡིན། ལམ་ཤེས་ཆ་ཅན་དང་ཆོས་ལུ་ཆ་ཤས་སུ་བྱས་པས་ཆ་ཆ་
ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཀྱང་མིན་ལ། འོ་ན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
གང་གི་ཡན་ལག་གནས་པ་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་ཤེས་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པའམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
ཞིག་ལ་ཡན་ལག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལུ་ཆོང་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བྱེད་ལྷན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཞིན་ཏུ་འདིར་ཡང་.....
ཆོས་ལུ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་.....
མཆོན་གྱིས་ཡན་ལག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཤམ་མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་.....
གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཆོན་ཉིན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཆོབ་ཇེའི་བསྐྱེད་དོན་
རིན་ཆེན་ཤིང་བ་ལས། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་
མཆོན་ཉིད་ནི། གཤམ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བ་སོགས་
ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ནོ། །

དབྱེན་ལ། ས་མཚན་མི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་དག་བཙམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་རྩ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྡོན་རྩ་མ་སོང་བའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲིའི་དངོས་སྤྲུལ་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་དངོས་(༥) བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བྱལ་བྱང་དངོས་བསྟན་ཅན་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་དེ་ལ་ལྟར་འདྲིའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་སྟར་མེད་གསར་རྩ་སྐྱེ་བའི་དབང་རྩ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་བཞག ། སྐྱེས་ཟིན་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་རྩ་བྱེད་པའི་དབང་རྩ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་སྐྱེ་མ་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནས་གྱི་ལྷ་གྱ་ལུན་སྤྲུལ་ཚོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ངམ་གྲོག་དང་གཙོང་རོང་སོགས་མེད་པའི་..... ཞིང་ས་གཤེན་པོ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་བཞིན་རྩ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་གཤེན་ང་རྒྱལ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་རྟོན་ཞིག་དགོས་པའི་དབང་རྩ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་དང་པོ་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བའི་ཡན་ལག་དེ་བཞག ། ནས་ལྷག་སྐྱེ་བ་ལ་ཞིང་ས་གཤེན་པོ་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་མི་ཚོགས་པར་ཉེར་ལེན་ས་བོན་དགོས་པ་..... བཞིན་རྩ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ལུས་སེམས་གྱི་རྟོན་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་མི་ཚོགས་པར་ཉེར་ལེན་རིགས་སད་པའི་དབང་རྩ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་གསུམ་པ་བྱལ་བའི་ཡན་ལག་དེ་བཞག ། ནས་ལྷག་སྐྱེ་བ་ལ་ས་བོན་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་མི་ཚོགས་པར་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་ཆུ་ལུང་སོགས་དགོས་པ་བཞིན་རྩ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཉེར་ལེན་རིགས་སད་པ་ཅན་གྱིས་མི་ཚོགས་པར་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་བྱང་.....

ཐུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ཡུལ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་དེ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་ཐོག་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་སྤྱི་མ་གཉིས་བཞག་སྟེ། ལམ་ཤེས་ནི་ཆོགས་གཉིས་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་ཆོགས་གཉིས་བྱུང་འཇུག་ཏུ་གསོག་དགོས། ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསམ་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བྲལ་ནས་སེམས་(༡༣) ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་བཞི་པ་དེ་བཞག །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞིའི་སྐོ་ནས་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱས་པ་ནམས་སྤྱད་པ། བསྐྱས་པ་ནམས་སྤྲིན། སྤྲིན་པ་ནམས་གྲོལ་བ། གྲོལ་བ་ནམས་མཐར་ཐུན་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་ལྔ་པ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

༢༡ ཤེགས་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མཛོན་ཐུབ་པ་དང་།

བྲལ་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །

དེ་ཡང་ཡན་ལག་དང་པོའི་བཤད་བྱ་ཙུང་པའི་མདོར་དེ་བཞིན་གསེགས་..... པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱི་བྱང་ན་ལྷ་ནམས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་..... པའི་འོད་ནི་ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན། ལྷ་ན་ནེ་མ་ཡིན། ལྷ་ང་ངེ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འོད་འབའ་ཞིག་རབ་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ནི་འཛམ་བུ་ཆུ་པོའི་གསེར་གྱི་བྱང་དུ་ལྷགས་ནག་པོ་ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན་པ་སོགས་..... དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་འོད་ནམས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འོད་ཀྱི་བྱང་ན་ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན་པ་..... སོགས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ནས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་རྗེ་བཙུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ལྷ་ནམས་བྱང་པར་བྱ་བའི་བྱིར། །འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་། །

ཞེས་གསུངས། མདོ་ཙ་བ་དང་བཅས་པའི་དོན་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་བ་
 ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྒྲིབ་རུང་བ་ཉིད་རུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་དག་གིས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་
 པའི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་
 པའ་སྒྲིབ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཛད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོག་ཟུར་
 གྱིས་རྟེན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 འོད་འབའ་ཞིག་རབ་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་སོགས་འོད་གྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པའི་མདོའི་
 ཆོག་ཟུར་གྱིས་ལམ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིབ་འི་རྟེན་བརྗོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་(༥༦) ཕྱིར་
 ཆོག་ཟུར་གྱིས་རྟེན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱང་ལས། འོད་གྱི་ཆེ་
 བ་བསྟན་པའི་མདོས་ལམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་ན་ཆོག་
 ཟུར་གྱིས་ཏེ་ཤུགས་གྱིས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགོས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱིས། ལམ་ཤེས་
 གྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་རུ་ལྟགས་པའི་འདོད་གཟུགས་གྱི་ལྟའི་འོད་མོག་
 མོག་པོར་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་གཟུགས་གྱི་ལྟ་དེ་རྣམས་ལ་
 ཐུན་མོང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་
 རྣམས་བཅོམ་ནས་དེ་རྣམས་ལམ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིབ་འི་
 རྟོན་རུང་རུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཐུན་མོང་རུ་ཉི་མ་
 དང་ཟླ་བའི་འོད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་འོད་རང་ཆགས་སུ་ཡོད་སྟམ་པའི་ང་
 རྒྱལ་དང་ལྟན་ཞིང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་ནི།
 བདག་ཅག་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་སྤྱིར་བཏོད་སྟམ་རུ་ང་རྒྱལ། སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་
 པ་རྣམས་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤྱིར་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་སྟམ་རུ་ང་.....

རྒྱལ། འཐབ་བྲལ་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་ལྟ་མ་ཡིན་དང་འཐབ་མི་
 དགོས་སྟུང་ཁྱེད་རྒྱལ། དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་གནས་དེ་ན་རྒྱལ་པ་བྱམས་པ་
 བཞུགས་ཀྱི་གཞན་ན་མི་བཞུགས་སྟུང་ཁྱེད་རྒྱལ། འཕྲུལ་དགའ་པ་རྣམས་ནི་
 རང་གིས་སྤྱལ་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་སྟུང་ཁྱེད་རྒྱལ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་
 རྣམས་གཞན་གྱིས་སྤྱལ་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་སྟུང་ཁྱེད་རྒྱལ། བསམ་ཚངས་སྒྲིགས།
 ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདྲོན་ཚངས་ཆེན་གསུམ། གཏན་དང་པོ་པ་རྣམས་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ན་རྟོག་དཔྱད་མེ་ལྟ་བུ་ཡོད་སྟུང་ཁྱེད་རྒྱལ། བསམ་ཡོད་ཆུང་། ཚད་མེད་ཡོད།
 འོད་གསལ་གསུམ། གཏན་གཉིས་པ་པ་རྣམས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་དགའ་
 བདེ་ཆུ་ལྟ་བུ་ཡོད་སྟུང་ཁྱེད་རྒྱལ། བསམ་དགེ་རྒྱལ། དགེ་རྒྱུང་། ཚད་མེད་དགེ་གསུམ།
 གཏན་གསུམ་པ་(༥ན) ན་དབྱུགས་དབྱུང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡོད་སྟུང་ཁྱེད་རྒྱལ།
 བསམ་སྒྲིན་མེད། བཅོད་རྣམས་སྒྲིལ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྟེ་སྒྲིལ་གནས་གསུམ་དང་མི་ཆེ་བ། མི་གཏུང་བ།
 ལྷ་ལྟོ་སྤྱང་། ལྷ་ཏུ་མཛོང་། འོག་མིན་ཏེ་འཕགས་པའི་གནས་ལྟོ། །གཏན་བཞི་པ་པ་རྣམས་
 བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོན་བརྒྱུད་དང་བྲལ་སྟུང་པའི་རྒྱལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱལ་དང་པོ་ལ་སྤུན་མོང་བའི་རྒྱལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། འདྲོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱལ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱལ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་སོ་སོ་བ་དང་སྤུན་མོང་བའི་
 རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ལུང་གི་སྤྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། མོག་མོག་
 པོར་བྱས་པས་ལམ་ཤེས་སྒྱེ་ཅུང་ཏུ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་ན། འདྲོད་ལྟ་བུ་དང་
 གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་བ་དང་། ཡོངས་
 སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དང་འཐབ་མི་དགོས་པ་དང་། བྱམས་པ་བཞུགས་
 པ་དང་། རང་གིས་སྤྱལ་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྱལ་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་།
 བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པ་སོ་སོ་བ་དང་། སྤུན་མོང་ཏུ་རང་

རང་གི་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་འོད་དང་ལྷན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ར་རྒྱལ་.....
 ཡོད་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མཚན་པས་སྒྲོམ་པ་
 རྣམས་ཞི་བར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུང་།

དེ་ཡང་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འོད་ཡིན་ན།
 ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདྲོ་འཆད་པའི་འཁོར་རུ་ལྷགས་པའི་ལྷའི་འོད་ཡིན་པས་མ་.....
 བྱལ་སྟེ། མོག་མོག་པོར་མཛད་ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འོད་དེ་ལ།
 འདྲོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་འོད་དང་། སྐྱ་དང་རྩི་ཟའི་འོད་ལ་སོགས་པ་རུ་མ་
 ཡོད་པའི་ཐུང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འོད་མོག་མོག་པོར་
 མཛད་པ་ནི་ར་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་(༥༥) རྒྱུ་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཐུང་མཛད་དེ། དེའི་ཐུང་ཆོག་ཟུང་གིས་རྟེན་བརྒྱུད་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུང་། བྱལ་སྟེ། འགྲེལ་པའི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་
 ཞེས་པའི་སོགས་སྐུས། མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་འོད་དེ་ལ་སྐྱ་དང་རྩི་ཟའི་འོད་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཐུང་། གསེར་ཕྱང་
 ལས། ལྷ་དང་སོགས་པས་སྐྱ་དང་རྩི་ཟ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་བཅས་དགེ་བའི་
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རང་
 བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པའི་དོན་ཡོད་དེ།
 དེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་འོད་རྩི་མ་ཅན་ལྷ་བྱ་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཐུང་། རྟེ་
 གསེར་ཕྱང་ལས། མོག་མོག་པོར་རྟེ་མ་ཅན་ལྷ་བྱ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཐུང་། རང་ལྷགས་ནི། མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འོད་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདྲོ་འཆད་པའི་འཁོར་རུ་
 ལྷག་པའི་ལྷའི་འོད་ཡིན་པས་བྱལ་བྱང་། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འོད་དེ་
 ལ། ལྷ་སྐྱ་རྩི་ཟའི་འོད་ལ་སོགས་པ་རུ་མ་ཞིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་རོ། །

ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདྲོ་འཆད་པའི་འཁོར་རུ་ལྷགས་པའི་ལྷའི་རྒྱུད་ལ་

ལམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་མ་མི་ཐོབ་སྟམ་པའི་ཁྱམ་པ་དང་། ང་
རྒྱལ་གཤིས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱམ་
པ་མེད་ཀྱང་། ང་རྒྱལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐང་
ལས། འདིར་ལྟ་ནམས་ཁྱམ་པ་མེད་ཅིང་ང་རྒྱལ་དང་ལྡན་པས་དེ་སྤང་དགོས་
པར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དེ། དེ་ཡང་མཚོན་པ་ཡིན་གྱི་ཆགས་སོགས་གང་
ཤས་ཆེ་བ་སྤང་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ང་པ་མཐུན་རྒྱུན་བྱང་རྒྱལ་མཚོན་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག །

ཡན་ལག་གཤིས་པ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་འཆད་ཀྱི་
པ་ལ། བདེ་ལས་ལྟའི་བྱ་གང་དག་གི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་(ཉ) མེད་པ་ཡང་ཀྱི་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་འཆད་པ་ལ། ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་ལམ་
ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་ང་རྒྱལ་
མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་ལྷན་རྟེན་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་མཐུན་ཀྱི་
རྒྱུན་བྱང་རྒྱལ་མཚོན་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ།

སྤྱི་ཆོགས་སུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ནི་གཞན་ཏུ་བཤད་དེ། གང་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་མེད་
པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་དོན་ནི་ངེས་པའི་དོན་...
དང་། འོན་ཀྱང་གང་ཡང་གལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་ནི་
དྲང་བའི་དོན་དང་། ལྷན་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་
པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་མདོ་སྤྱོད་མ་དྲང་དོན་དང་། མདོ་ཕྱི་
མ་ངེས་དོན་ཏུ་ཁས་ལེན་ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་གང་ཡང་ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་ཆོས་
ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅགས་ཁས།
ལྷན་སྟེ། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱུན་གྱི་མདོ་ལས། ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དོན་དམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་ཏུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་
ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅགས་ཁས། ལྷན་སྟེ།
སྤྱོད་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། མཆོན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས།
དོན་དམ་བདེན་པ། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱས་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་མདོར་
བསྟུས་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆོན་མ་མེད་དང་དོན་
དམ་དང་། །ཆོས་གྱི་དབྱིངས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་གང་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་མེད་པ་དེ་གང་ཡིན། དེ་(༡༩)ལ་ཞུགས་པ་
དེ་སུ་ཡིན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུད་གྱི་མཆོམས་བཅད་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་འདས་དེ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གང་ཡང་དག་
པའི་སྦྱོར་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་ན་ཡང་དག་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་

མོངས་པའི་སྐྱོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མ་དག་པས་སྦྱོན་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཞིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་མཆོན་གཞིར་
བཟུང་ལ། དེ་ལ་གང་ཡང་དག་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དམན་པའི་ཐུང་འདས་དེ། གང་ཡང་དག་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་
ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་། རང་གི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་
དག་ནི། འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་སློན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་མེད་ཅིང་
སྟོང་དུ་མ་གཏུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་མུང་ལས་ནི། ཉན་
ཐོས་དག་བཙུང་པ་མཆོན་གཞིར་བཟུང་ལ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡོད་དེ། དེས་དམན་པའི་ཐུང་འདས་ལ་གཞན་དོན་རྒྱུ་བཅད་ནས་
བསྐལ་པའི་བར་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
འགྲེལ་པ་འདི་གཞིས་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་སོ་སོར་
བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཞིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་སྟོན་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཐམས་
ཅད་ཡང་དག་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་དམན་པའི་
ཐུང་འདས་ཐོབ་པའམ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་མདོ་དཔེ་དངོས་(༡༥) བསྟན་གྱི་ཡང་དག་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་
ཞུགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟིང་པ་
རྒྱུ་ལས། སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོམས་བཅད་ཚུལ་ནི། དག་བཙུང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་

འཁོར་བའི་ལམ་མཁ། ཟམ་པ་བཅད་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་
 པ་སྟེང་པོ་མཚོག་ལས། ཡང་དག་པར་སྟོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དཔལ་ལམ་གྱི་
 བྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། མཚམས་བཅད་པ་འཁོར་བའི་ཟམ་པ་བཅད་པ་སྟེ།
 དཔེར་ན་རྒྱལ་ཞུགས་ལན་བརྟན་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྟེས་སྒྲ་མེད་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་མི་རུས་ཏེ་ནམ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལ་འདོད་པ་མེད་པའི་
 བྱིར་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་བསྟོད་པ་གཅིག་སུ་བ་ཡིན་པས་སྤོངས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེའི་བྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དག་དོན་ནི། ཉན་
 རང་དག་བཅོམ་པ་དང་བྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སོགས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སོགས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་བྱིར་རྩ་ལམ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི་……
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་བྱི་རོལ་
 པ་རྣམས་ཆོས་ཅན་རྩ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་རྩ་གྲུབ་
 པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་བ་བསྟོད་པ་གཅིག་སུའི་ཉན་རང་སངས་མི་རྒྱ་
 བར་འདོད་ཅིང་། བྱི་རོལ་པ་རྣམས་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མ་སང་
 བས་སངས་མི་རྒྱ་སྟུང་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བརྒྱུད་བའི་བྱིར།
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བརྟུན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟུན་པའི་བྱིར། བྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བརྟུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་
 ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཡོད་ཀྱང་འཁོར་བ་(༡༩) མཐའ་དག་ལ་……
 ཞེན་པ་ལོག་པའི་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟུན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་
 རྣལ་འབྱེད་པ་ཞེས་བརྟུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་
 ཅམ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པས་དེ་ལྟར་བརྟུན་པའི་བྱིར།

ཅ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་བྱལ་པར་

འདྲི་བའི་ལྷགས་འགྲོ་བ།

འོ་ན་བྱལ་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་
བྱལ་པར་འདྲི་བའི་ལྷགས་འགྲོ་བ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱལ་པ་སྟགས་
བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བྱལ་མཐའ་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་རང་ལྟེ་དང་གཞན་ལྟེ་
གཉིས་ལས། གཞན་ལྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདྲི་དེ། དེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ནུ་
བཞག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རང་ལྟེ་ནང་ནས་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་པ་
གསུམ་ཏུ་བྱལ་པར་འདྲི་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱར་ལས་
བཟོད་པ་ནས་རང་རྒྱལ་ལས་ཏུ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ལས་ཏུ་
འཇུག་པ་མེད་པར་འདྲི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོན་པ་མཛོད་ལས། གཉིས་སྒྲོ་བ་
རིགས་ལས་སྟོན་ནས་ནི། ཁངས་རྒྱས་སུ་འཕྱར་གཞན་གསུམ་ཡང་། ཁེས་
དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྟོ་བར་བྱུར་པ་དང་། ཚེ་མོ་སྐྱེས་པ་དག་ཉན་
ཐོས་གྱི་རིགས་ལས་སྟོན་ནས་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་འཕྱར་བ་ནི་སྤྲོད་ཀྱི། བཟོད་
པ་སྒོ་བ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་སྤྲོད་དོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། མཛོད་
ཚེ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་དོན་ཡང་ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱར་ལས་དོད་ཚེ་མོ་གཉིས་ནས་.....
སྒོ་བ་མ་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ལས་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འཕྱར་ཡང་། ཉན་
ཐོས་སྦྱར་ལས་བཟོད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འཕྱར་བ་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་
ལས་གཞན་རང་རྒྱལ་ཏུ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱར་ལས་དོད་ཚེ་མོ་བཟོད་པ་གསུམ་...
ཀ་ནས་འཕྱར་བ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཡང་ནམ་བཤེན་བརྟུན་གཉིས་ལས། སེམས་ཙམ་ནམ་
བཤེན་པ་དང་ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། ནམ་
བཤེན་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་བྱལ་པར་(༡༦) འདྲི་བ་ཡིན་ཏེ།

དེས་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་སྤེལ་ཉན་ཐོས་སངས་མ་རྒྱ་བར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
 ལྷ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་འདྲོད་ཅེན། དེ་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་སྤེལ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་བཙུན་པ་དང་ལྷན་པར་ཡུར་ཡུར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ། སྒྲིང་
 མེད་རྒྱལ་བྱང་ཐོབ་པར་བྱར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་
 སྒྲིང་རྩེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུད་པ་དང་། རྒྱལ་བཟུངས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རིགས་དམན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་།
 ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས། གང་ཡང་དག་པའི་རྒྱུན་མེད་པ་ཞེས་སྟགས་དང་། སྒྲིང་
 སྟོན་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་དེས་པར་འབྱེན་པར་བྱེད་
 པའི་ཐེག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལ་བཞུགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཙུན་པ་དང་ལྷན་པར་ཡུར་ཡུར་ཞེས་པའི་དོན་
 ལ། ཁ་ཅིག་ །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་སྤེལ་ཉན་ཐོས་ལ་
 ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན་མི་.....
 འཐད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་པོའི་ཉན་ཐོས་ལ་ཐེག་
 ཆེན་ལ་ཞུགས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱེད་པར་མཛད་ཀྱི་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་སྤེལ་.....
 ཉན་ཐོས་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པར་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་མེད་ལས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་ཡོངས་སུ་འཇུག་པ་
 ལ་བཤད་ཀྱི་ཞི་བཟོད་ལ་མིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པའི་རྒྱལ་བྱེད་ཡོད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་
 པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁམས་སམ་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེའི་དབང་གིས་
 ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱལ་བ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་བྱང་
 ཆུབ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟོན་ལས། ཁམས་རྣམས་

དང་ནི་མོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། །འབྲས་བུ་ཐ་དད་མཐོང་
(༡༠ན) པའི་ཕྱིར། །རིགས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞིས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

འོ་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་མདོ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་...
སྐྱོན་མེད་དེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུབ་པར་བསྐྱན་པའི་མདོ་དེ་
དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲིབ་ནས་...
བྱང་དོན་ཏུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ།
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་ནས་མཁའ་ལྷར་རོ་པོ་ཐ་མི་དད་པ་དང་།
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་...
པར་མཚུངས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སྐྱག་ཀྱན་སྦྱང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ཡོད་
པར་མཚུངས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཉན་རང་ཏུ་རིགས་ངེས་པ་གཉིས་
མཐར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཏུ་འཇུག་པར་མཚུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་བདག་གིས་སྦྱོང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་སྦྱང་པས་...
སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་སྦྱང་པས་
སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ལ་ཞུགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་། བདག་གིས་བྱང་སྦྱོང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའི་སྦྱོང་པ་སྦྱང་པས་བདག་གིས་སངས་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་པའི་བསམ་
པ་མཚུངས་པ་ཐང་གཅིག་ཅིང་སྦྱོང་བ་དང་། སྐྱལ་པའི་ཉན་ཐོས་འཆོང་རྒྱ་བ་
དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡིན་པ་དང་བདུན་
ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་བདག་མེད་གྲོལ་བ་རྣམས།
མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྐྱལ་པའི་ཕྱིར། །
མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་རིགས་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཏུ་

ཁ་དང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་ཏུ་མི་ལྟང་
 བར་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཐེ་རྒྱན་ལས། ཁ་ཅིག་དག་
 བྱི་དང་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་(༡༠བ) གྱིས་ནི། ཁ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྟན། ཅིས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་ཐོས་དང་གཞན་
 དག་ནི་བྱང་མེས་རིགས་མ་ངེས་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་
 གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་སྐབ་པའི་ལུང་རིགས་
 གཉིས་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་པོའི་ཉན་ཐོས་ཐེག་
 ཆེན་ལམ་ཏུ་འཇུག་པ་ན་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ནས་འཇུག་གི། ལྷག་མེད་
 མུང་འདས་ནས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་
 ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
 དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་ཐོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་.....
 སྐབ་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
 དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་ཅེན་སྤྲུལ་པ། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
 བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་སྤང་པོའི་
 ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ནི་རྩོམ་པ་.....
 ཐམས་ཅད་དང་འབད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གཞན་ངོར་ལྷག་བཅས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་གནས་བཞིན་
 པའི་ངང་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཏུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་
 གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་ན། དེས་སྐུལ་པའི་ལུས་ཀྱིས་གཞན་ངོར་ལྷག་མེད་ཏུ་བྱ་
 ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། དཔེན་པར་གནས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཏུ་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེད་ལས། ལྷག་མེད་ནས་མི་ལྷོག་པ་དང་། ལྷག་
 བཅས་ནས་ལྷོག་པའི་ཚུལ་ཡང་རྩ་འཁྱུལ་གྱི་མཐུས་ཆོ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་

བསྐྱབ་ལ། རང་གི་ལྷན་ཁྲུང་ན་ལས་མི་འདེམ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཅིང་།
སྤྱལ་པའི་ལྷན་གྱིས་གཞན་ངོར་སྒྲག་མེད་ཏུ་འདེམ་ཚུལ་བསྐྱབ་ནས་སྤྱོད་
མ་སྒྲ་ཆམས་གྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་དབེན་པར་གནས་ཏེ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་
ཆོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་གལ་(༡༡ན) ཆེ་བས།
རིགས་ལ་འདུས་བྱས་གྱིས་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་པ་ཡིན་ན། རིགས་ལ་འདུས་བྱས་
གྱིས་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཤེའི་པ་དེ་མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེས་
རིགས་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཤེའི་པ་དེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་གྲུབ་པར་བསྐྱབ་
པའི་མདོ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཅན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསེར་ཐང་ལས། ཤེའི་པས་ཀྱང་ཐེག་གསུམ་དེས་དོན་ཡིན་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་
མས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྟེ་
རྒྱན་ཏུ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་བསྐྱབ་པ་བཞིན་ཏུ་སློབ་
དཔོན་ཤེའི་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་.....
ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐང་ལས། ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱན་
འདིར་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ། ཤེའི་པས་ཀྱང་དེ་ལ་རིགས་སུ་བཤད་
པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་མདོ་གཉིས་དང་སེམས་ཅན་པ་
ཆམས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་མཚུངས་ཀྱང་དེ་
གསུམ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདུ་སྟེ། སེམས་ཅན་པས་དེ་
གསུམ་འདྲེན་པའི་ཆོ། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ། མཐར་ཐུག་རང་རྒྱལ་
གྱི་ཐེག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་ཏུ་འདྲེན་ཞིང་བྱེ་

མདོ་གཉིས་ཀྱིས་དང་པོ་གཉིས་སེམས་ཅམ་པ་དང་འདྲ་ཡང་། གསུམ་པ་ལ་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་མི་འདྲེན་པར། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཐེག་པ་ཞེས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁས་ལེན་པའི་བྱེ་མདོ་གཉིས་ནི་ཡོད་
དེ། རིགས་པའི་(༡༡༥) རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁས་ལེན་
ཞིང་། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་རྣམས་མཛད་ཅེས་སྐུར་བ་འདེབས་མི་འདེབས་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཡོད། གནས་མ་བྱ་པའི་
སྡེ་པ་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ཏུ། རྒྱུད་ཐུ་མའི་
དར་རྒྱུ་ལས། གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་རྣམས་ལ་སྐུར་བ་
འདེབས་པ་དང་མི་འདེབས་པ་གཉིས་ཡོད་པ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་སོགས་
ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱབ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབུ་མ་པ་
རྣམས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་འདོད་
པའི་ལུང་གི་རྒྱུ་བྱེད་ཡོད་དེ། དམ་ཚིས་པད་དཀར་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་
འབྲིང་གི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། དམ་ཚིས་པད་དཀར་ལས། དྲང་
སྤྱང་ཆེན་པོས་ཐེག་པ་གསུམ་བརྟན་པ། ཁ་ཆེ་འདྲེན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ཏུ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གཉིས་སུ་ཡོད་མ་ཡིན། ཁ་ཆེ་པའི་དོན་ཏུ་ཐེག་
པ་གསུམ་བརྟན་རྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། འཕགས་པ་
དཔལ་འབྲིང་གི་མདོ་ལས། ཡོངས་སུ་རྒྱ་ཐོག་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 གྲུབ་ཏུ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། རྫོགས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་
 རྣམས་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་གྲོལ་བ་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། དྲང་སྤང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་
 བརྟན་པ་འདྲིར་ནི། གདུལ་བྱ་ངལ་གསོ་བའི་ཐབས་མཁས་པའི་དབང་ཏུ་
 བྱས་ནས་ཡིན་པས་(༡༩ན) མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་གྱི། གཉིས་པ་
 མེད་པར་བརྟན་ཏོ། །ཞེས་པའི་དོན་དང་གསུམ་པའི་དོན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་རྫོགས་ཆེན་པོ་ལ་པོས་ནས། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལམ་ཏུ་གྲོལ་བ་
 མཐར་ཐུག་མི་ཐོབ་པས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་ཏུ་ཞུགས་ནས་དེ་བརྒྱུབ་དགོས་
 ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ཏུ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་གོ་འཕང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་མཁས་་་་
 ཅད་འགོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་
 ཐེག་ཆེན་ཁོ་ན་བརྟན་ལ། གཞན་དག་ལ་ཐེག་དམན་ཁོ་ན་བརྟན་པར་ཐལ།
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་གདུལ་བྱ་བཀྱི་
 རིམ་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གདུལ་བྱ་ལ་ཉེ་རིང་གི་མདོན་ཞིན་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་རང་
 འགོད་པར་ཐུགས་བརྟེན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་མི་ལྡན་པར་ཐལ། འདི་
 ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བརྟན་ལ། གཞན་དག་ལ་ཐེག་དམན་ཁོ་ན་བརྟན་སྟམ་པའི་
 ཀྱན་སྤྱོད་གི་རྟོག་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གསང་སེམས་ཀྱི་དཔེ་མཁྱུད་དང་
 བཅས་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་
 པའི་བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས། འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་

ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་བསྟན་ན། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་
ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་ཡང་འགྱུར། མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཉེས་པར་ཡང་
འགྱུར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་ཆེ་བར་ཡང་འགྱུར། འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པར་ཡང་
འགྱུར། ཆོས་ལ་དཔེ་མཁུན་བྱེད་པར་ཡང་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
(༡༢༥) སྟོན་མེད་དེ། དེ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། གཏུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་དང་པོར་ཁམས་མི་
འདྲ་བ་གསུམ། དེའི་དབང་གིས་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེའི་དབང་གིས་
བར་ཏུ་སྐྱབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེའི་དབང་གིས་མཐར་འབྲས་བྱ་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་འབྲང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཁམས་རྣམས་
དང་ནི་མོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྟུལ་གྱིས་རྒྱབ་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ངལ་བཞོས་རྟེ། མཐར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བཀྲི་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་དག་གྲང་ནི།
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པས་ན། ཤིད་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱབ་རྣམས་ལ། འལ་
བཞོས་དོན་རྟེ་དེ་ཉིད་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་
ཡོད་དེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། མ་འོངས་ཏུས་ན་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱོད་གྲང་།
རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་འགྱུར་རྟེ། བསྐྱའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཀྱན་ཏུ་
སྦྱན། རྟོག་ཆགས་བྱེ་བ་སྟོང་དག་རྣམ་པར་འདུལ། ཞེས་པའི་ལུང་གིས་
གནོད་པའི་ཕྱིར།

ཅན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ།

གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་ཀྱང་། མཐའ་མའི་མཐའ་
 ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཐོག་མེད་ཀྱང་ཀྱང་མཐའ་མ་དང་ལྡན་པ། ཞེས་དང་། ཅ་
 ཤེས་ལས། རྩོན་མཐའ་མདོན་ནས་ཞེས་ཞུས་ཆོ། རྩལ་པ་ཆེན་པོ་མིན་ཞེས་
 གསུངས། ཞེས་དང་། རིགས་གཏིར་ལས་ཀྱང་། ས་པོན་ཐོག་མཐའ་ཡོད་མིན་
 ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཉན་རང་དག་བཙམ་པ་
 རྣམས་ཐོག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན། དང་པོར་ཐོག་ཆེན་གྱི་ཚྭ་གས་ལམ་ནས་
 འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཐུབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉར་
 ཞེའི་དབྱིངས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་འཕེན་པ་མ་ཟད་གྱི་བར་དུ་དེ་ལས་
 མི་ལྡང་ཞིང་། འཕེན་པ་དེ་ཟད་པ་ལ་ཉེ་བ་ན། འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་
 (༡༩ན) པའི་སྐྱའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སད་པར་བྱས་ནས། གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 བསྐལ་ཏེ། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ། དང་པོར་ས་གསེར་རྩྭ་བ་
 ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་
 ལས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་ནས། བསྐལ་བའི་བར་དུ་མི་སད་དོ། །
 དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ཕྱོགས་པ་ནི། ཕྱོགས་འགྱུར་མེད་ན་སངས་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་དེ་
 དག་ང་ཡི་སྒྲ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་
 བ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐོག་ཆེན་རིགས་རེས་གྱི་བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་ལམ་པ་དང་།
 ཐོག་དཔག་དག་བཙམ་པའི་རྟོགས་པ་རྩོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་
 ལམ་པ་གཉིས་འཛང་རྒྱ་བ་གང་ལྟར་ཞེན། ལྷ་མ་ལྟར་ཞིང་། ཕྱི་མ་བུལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་འདིས་བསྐལ་བ་གངས་མེད་བཞི་ཚྭ་གས་བསགས་ནས་འཛང་
 རྒྱ་བར་སློབ་དཔོན་ཨ་རྒྱ་ཀ་རས་བཤད། བསྐལ་བ་གངས་མེད་བཞི་བཅུ་
 ཚྭ་གས་བསགས་ནས་འཛང་རྒྱ་བར་སློབ་དཔོན་དགེ་བའི་ལྷས་བཤད་པའི་.....

མྱེད། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། སློབ་དཔོན་ཨ་རྒྱུ་ཀ་ར་ས་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱལ་ལས།
གཉིས་པོ་དེ་དག་གྲང་བསྐལ་བ་གངས་མེད་པ་བཞི་མངོན་པར་རྫོགས་ནས་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་མྱེད་རོ། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། སློབ་དཔོན་དགེ་བའི་ལྷན་སྦྱང་འཇུག་གི་
འགེལ་པ་ལས། འདི་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཉན་ཐོས་དག་ལས་
གྲང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐ་ན་བསྐལ་བ་གངས་མེད་པ་བཞི་བརྒྱུ་མུར་
བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། མདོ་རྗེ་རྒྱལ་ལས་གྲང་། དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་རུ་
ནི། །རང་སེམས་ཀྱན་རུ་འཇུག་ལྟན་པས། །མྱ་ངན་འདས་ལ་མངོན་དགའི་
མྱེད། རྟོགས་པ་བྱལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་མྱེད།

ཅེ་རང་བཞིན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག །

ཡན་ལག་བཞི་པའི་བཤད་བྱ་ཆ་བའི་མདོར། ཁོ་པོ་ནི་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་
ཆ་བའི་སྟོགས་ལ་བར་ཆད་མི་(༡༩༧) བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་རྗེ་
བཅུན་གྱིས་འཆད་པ་ལ་རང་བཞིན་དང་ནི་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་སློབ་
དཔོན་གྱིས་འཆད་པ་ལ་བྱང་རྒྱལ་རུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་གྱིས་ཉན་ཐོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
རུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས། དེ་
ཡང་མདོ་དེས་རབ་འབྱོར་ཁོ་པོ་ནི་ཉན་རང་དེ་དག་གིས་བྱང་རྒྱལ་རུ་སེམས་
བསྐྱེད་མི་རུས་སོ་ཞེས་ཉན་རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་སྟོགས་ལ་.....
བར་ཆད་མི་བྱེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། འདོད་སྲིད་གྱི་ཟག་པ་དེས་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་དགེ་བའི་སྟོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་པར་གཞན་
དོན་བསྐྱུབ་པའི་སྟོགས་སུ་འགྱུར་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་
སྲིད་གྱི་ཟག་པ་དེ་ཉན་རང་རྣམས་གྱི་དགེ་བའི་སྟོགས་ལ་བར་ཆད་རུ་འགྱུར་

བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉམས་རང་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་གཤམ་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདྲི་བ་མེད་ཀྱི་ཉམས་མཛད་སྤེལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་
 གཤམ་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད། དེ་ཐོབ་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲོང་ཁྱིམ་སྒྲིབ་
 བའི་མི་གཙང་པའི་ལུང་གིས་ལྷ་གྲུ་སྒྲིབ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་.....
 ཉམས་མཛད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 དགོན་མཆོག་བཞུགས་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་གྲོང་ཁྱིམ་སྒྲིབ་མི་གཙང་
 ལུང་། །དེ་ནི་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་ཞིང་ལ་ཕན། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེར་
 ཉམས་མཛད་ལུང་། །དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཆོས་རྣམས་སྒྲིབ་ལ་ཕན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདྲི་བ་གཟུགས་ཀྱི་འདྲི་བ་ཆགས་གཉིས་པོ་དེ་འདྲི་བ་ཆགས་ཡིན་
 པར་མཚུངས་ཀྱང་། འདྲི་བ་པའི་འདྲི་བ་ཆགས་ལ་རང་མིང་ནས་སྒྲིབ་ཤིང་།
 གཟུགས་ཀྱི་འདྲི་བ་ཆགས་ལ་སྤྲིང་པའི་མིང་གིས་འདྲི་བ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། འདྲི་བ་པའི་འདྲི་བ་ཆགས་དེ་(༡༥) འདྲི་བ་ཆགས་ཤས་ཆེ་བས་རང་མིང་
 ནས་སྒྲིབ་ཤིང་། གཟུགས་ཀྱི་འདྲི་བ་ཆགས་དེ་འདྲི་བ་ཆགས་ཤས་ཆུང་བས་
 སྤྲིང་པའི་མིང་གིས་བཀྲགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་སྒྲིབ་ཉམས་མཛད་ལ་ཙུག་པའི་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་ན། འཇིག་ལྷ། མཐར་ལྷ།
 རྟོག་ལྷ། ལྷ་བ་མཆོག་འཇིན། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཇིན་གྱི་ལྷ་བ་
 རྟོག་ལྷ་བ་ལྷ་དང་། འདྲི་བ་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་ཉམས་མཛད་ཅན་གྱི་མ་རིག་
 པ། ཐེ་ཆོམ་ཉམས་མཛད་ཅན་ཏེ། ལྷ་མིན་ལྷ་དང་བརྟུ་ཡོད་པ་ལས། འཇིག་ལྷ།
 མཐར་ལྷ། ལྷ་བ་མཆོག་འཇིན། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཇིན་གྱི་ལྷ་
 བ། ཐེ་ཆོམ་ཉམས་མཛད་ཅན་རྣམས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་གཞན་དོན་དུ་
 སྦྱོབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་བསྒྱུར་དུ་མེད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐར་ལམ་ལ་འགྲོ་
 མི་འདྲི་བ་པར་བྱེད། བར་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་ལོག་པར་འབྲིང་པར་བྱེད།

མཐའ་མས་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བའི་སྐོན་ནས་ཐར་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཤམ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། མཛོད་ལས། འགྲོ་མི་འདྲོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་རི་སྟེང་ཅིག ཐར་པ་བསྐྱོད་ལ་བགཤམ་བྱེད་པ། རེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་
 བསྟན་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོང་ཁོ་དང་ང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་གཞན་དོན་
 སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་བྱ་མེད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་དེ་གཉིས་
 ཆེད་ཏུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་ལོག་ལྟ་
 སོགས་ནས་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་བྱ་
 མེད་དེ། རྣམ་བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱན་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་
 ལོག་ལྟ་སོགས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་བྱུང་བྱང་
 མེད་པས། མཛོད་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ནི་དེར་བྱང་པར་སྤངས་པ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་གཟུགས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་རྣམས་
 ཀྱིས་བྱང་སེམས་(༡༩) འཕགས་པ་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་བགཤམ་མི་བྱེད་པར་
 མ་བྱེད་སྐོགས་བྱེད་པ་ཡིན་རྟེ། དཔེར་ན་སྐྱམས་རྣམས་བྱང་པར་ཅན་དང་མི་
 ལྷན་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བས་ཆ་རིག་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་
 དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆ་རིག་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། བཅན་ཏུག་གིས་སྐྱེས་
 ཏུ་རང་ག་བའི་སྐྱུ་ལ་གནོད་ཀྱང་། མ་བྱེད་ལུས་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ་དང་། མི་
 རྒྱུད་ཏུ་འབར་བ་ལ་རྒྱུད་ཆེན་པོས་གནོད་པ་དང་། མི་ཆེན་པོ་འབར་བ་ལ་
 རྒྱུད་ཆེན་པོས་སྐོགས་བྱེད་པ་བཞིན་ཏུ་ཐབས་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་དང་མི་
 ལྷན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཉོན་མོངས་པས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་བགཤམ་བྱེད་
 ཀྱང་། དེ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ལ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་སྐོགས་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། འོན་དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔམས་འདྲོད་
 སྟེང་གི་ཉོན་མོངས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་

ཞེན། དེ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སྤྱལ་བསྐྱར་ལྷ་ཚོགས་ཀྱིས་
སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ་གང་འདྲི་བྱི་དོན་སྤྱལ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆོ་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་སྤོང་འཁོར་ཡོས་སྤྱུར་བའི་ཀྱལ་པོ་སོགས་སྤྱེ་བ་བཞིས་ཏེ། བཅུན་མོ་
སྤོང་འབ་ཏུ་བཞིས། སྤྱུར་སྤོང་བསྐྱར་ཏེ། སྤྱུར་འགའ་ཞིག་ཚོས་བྱི་ཀྱལ་སྤྱིད་ལ་
བཀོད་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་ཏུ་བཅུག། སྤྱུར་འགའ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་བྱི་ཀྱལ་
སྤྱིད་ལ་བཀོད་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་ཏུ་བཅུག་ལ། དེའི་ཆོ་བཅུན་མོ་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་གཞན་དོན་སྤྱལ་བའི་
ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའི་དོན་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སེམས་
ཅན་བྱི་དོན་བྱེད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོགས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་མོས་
སྤྱོད་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། གནས་གང་དུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་གཞན་དོན་
སྤྱལ་བའི་གནས་དེ་ལ་དག་མ་དག་ཅི་རིགས་ཡོད་ཅིང་། གནས་དེར་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་ན་ཡང་། དེར་སྤྱེ་བ་ལེན་མ་དགོས་པར་སྤྱལ་བསྐྱར་ལྷ་
ཚོགས་པས་(༡༥ན) འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་གཅིག་དང་། དེར་སྤྱེ་བ་
སྤངས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཁོན་དང་། གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཡིན་ལ། དག་པ་དང་མ་དག་
པའི་གནས་སྤྱིད་ཆོ་ནས་མནར་མེད་བྱི་བར་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་
གང་ཟག་དེ་ལ་ཡང་། ལས་ཉོན་བྱི་དབང་གིས་མི་འདྲོད་བཞིན་དུ་སྤྱེ་བ་ལེན་
པ་གཅིག་དང་། ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྤྱེ་བ་ལེན་པ་གཅིག། བསམ་བཞིན་དུ་
སྤྱེ་བ་ལེན་པ་དང་གསུམ་ལས། སོ་སྤྱེ་བ་མལ་པ་དང་ཉན་རང་སྤྱོད་པ་པལ་
ཆེར་ནི་དང་པོ་དང་། ཉན་རང་མི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་
དང་ཟག་མེད་བྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པའི་ཞིང་བདེ་བ་ཅན་ལྟ་བུར་.....

མཉེས་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཞིང་། བྱང་སེམས་རྣམས་སྤྱིང་རྩེ་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་དགའ་བཞིན་སྤྱོད་བཞིན་དུ་དག་མ་དག་གི་ཞིང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱེ་
བ་ལེན་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་འཁོར་བའི་
གནས་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བ་སྤངས་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་བསྐལ་བ་རྣམས་སྤོལ་བ་.....
སྐྱེས་གྱི་མཛད་པ་མཛད་ཅིང་། སྤྱག་བསྐལ་དུག་པོ་དང་དུ་སྤངས་ཏེ་ཐབས་
སྒྲ་ཆོགས་གྱིས་སྤོལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་མིན་པ་ཞེས་སྐྱེས་གྱི་.....
དོན་ཡོད་དེ། དམན་ལམ་སྤོལ་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རང་
རྒྱུད་གྱི་འདྲིང་པའི་འདྲིང་ཆགས་དང་སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་གཉིས་ཆེད་དུ་གཉེར་
ནས་མི་སྤྱོད་ཤི། དེས་དེ་གཉིས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་བསྐྱར་བའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་བདེན་འཛིན་དུ་ལྟར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། འཇིག་
ལྟའི་བག་ལ་ཉལ་གཉིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་ཤི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མ་རིག་
པ་དང་ལྟ་བ་བསྐྱས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤྱོད་གི། འདྲིང་པ་དང་སྤྱིད་པའི་ཟག་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདྲིང་གཟུགས་གྱི་(༡༥བ) ཟག་པ་གཉིས་ནི་འདྲིང་བསྐྱན་པའི་ཉོན་མོངས་....
ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
འཁོར་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་བཤད་པ་རྣམས་སྐབས་འདྲིང་བསྐྱན་.....
པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བརྒྱད་པོ་དེ་ལམ་ཤེས་གྱི་ཐབས་གྱི་
ཆ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་
ནས་སྤྱོད་ངམ་སྤྱོད་པའི་དོགས་པ་སྐབས་འདྲིང་དབྱེད་མ་དགོས་ཤིང་།
སྐབས་འདྲིང་བསྐྱན་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདྲིང་བསྐྱན་པའི་ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་བཏགས་

པ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཉན་མོས་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་སྤངས་བྱའི་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་ཉན་མོངས་ཉན་མོངས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་དགོས་པས་དེ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བཟུན་པའི་ཉན་མོངས་ཉན་མོངས་བཏགས་པ་
 བ་མ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་ཉན་མོངས་བཏགས་པ་བ་ཡོད་དེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཉན་མོངས་སུ་འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་པའི་ཕྱིར།

འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་
 ཏུ་སྒྱུར་བ་བཞིན་ཏུ། བརྒྱད་པ་དེས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་འགའ་
 ཞིག་ཁམས་གསུམ་ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས། སྒོ་
 གོས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་ཉན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཁམས་གསུམ་ཏུ་ཀྱན་ཏུ་སྒྱུར་ལ། ཁམས་གསུམ་པོ་ཡང་ཉན་མོངས་པ་
 ལས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
 བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་དག་དགེ་ཆ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བརྒྱད་ནི། སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས། དེ་དག་གི་
 འཁོར་བའི་རྒྱ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཉན་མོངས་པ་
 གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བས་མི་དོམས་
 པ་(༡༥ན) དང་། བསམ་བཞིན་ཏུ་སྤྱིད་པར་སྟེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྒྱུ་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་བཙོན་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་འགྱུས་པ་དང་། ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་བསམ་
 པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། བ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྒྱུར་བ་ནམས་མི་འདོར་
 བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བརྒྱད་དོ། །

འཕགས་པ་དཔལ་འཕྲིང་གི་མདོ་ལས། ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་པ་དང་བྱང་

སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བཤད་དེ། དཔལ་འབྱེད་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་དཔེར་ན་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་་་་
 སྲིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་རིག་པའི་བག་་་་་་
 ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དག་བཅོམ་པ་་་་་
 དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་གསུམ་བྱུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
 གནས་ངན་ལེན་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་
 ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བག་
 ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མ་
 སྤངས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་གིས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བག་
 ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་་་་་་་་་་་་་
 འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་། ཟག་
 པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་ལས། དང་
 བོ་ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤངས་ཤིང་། ཕྱི་མ་
 སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་(༡༥བ) སྤངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་མ་རིག་
 བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དོན་གཅིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ནི་ངོ་
 བོ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཞུགས་ཤིང་རང་འབྲས་འཁོར་བའི་རྒྱར་་་་
 གྱུར་པའི་སེམས་པའི་ལས་ཤིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱིར་ལས། ཟག་མེད་
 ཀྱི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་མ་འདྲེས་ལ། སྲིད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་པ་སྟེ་
 སྤར་བཞུན་པ་བརྒྱད་པོ་ལྟ་བུར་མདོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་
 བ་སྤར་སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བཞུན་པའི་དེ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་

མཐར་རང་འབྲས་འཁོར་བའི་རྒྱར་ཁྱར་པའི་སེམས་པའི་ལས་ཞེས་སྒྱུར་ནས་
དེ་བརྒྱད་ཀྱང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་སུ་འཛོག་པ་འདྲ་སྟེ་དབྱད་པར་བྱའོ།

འོ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་
གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷན་ལེན་པ་དེ་ལམ་གང་ནས་ཡོད་ཅེ་ན། ས་བརྒྱད་པ་ནས་
ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བརྒྱུན་པ་མན་ཆད་ལས་ཀྱང་འབད་པས་
བསྐྱབས་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་.....
ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷན་ལེན་རྣམས་མོད། ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་
ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་པ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་བྱའི་དབང་ལ་བརྟེན་
ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་དགོས་
པར་སྟིང་རྩེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་རི་ལྟར་འདྲོད་འདྲོད་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྒྲང་
ཆོག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི། སྒྱུར་
ལམ་བཟོད་པ་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ནས་འཇའ་ལྷན་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་གཅིག་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
འདྲོད་སྲིད་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ནི་.....
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམས་མཐུ་བྱུང་པར་ཅན་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་ཏུ་སོང་བའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདྲོད་སྲིད་(༡༥) གྱི་ཉོན་མོངས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་.....
ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་ཏུ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱད་གྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་རང་གི་ལམ་
ལས་རང་བཞིན་གྱི་སྟོན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

ཅུ་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་།

ཡན་ལག་ལྔ་པའི་བཤད་བྱ་ཙུང་པའི་མདོ་ལས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
 ཆོས་རྒྱལ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་དོན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡི་ལས་ཞེས་
 གསུངས། དེའི་དོན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་
 བཞིན་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་
 རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱུས་པ་ཡོངས་སུ་
 སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཐོག་
 མར་མདོའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། འདིའི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་
 ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་གང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ན་ཕྱི་རོལ་པ་
 དང་། འཇིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་ཆོས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ནི་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་གང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་
 ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་དང་། འགྲེལ་པའི་དོན་ནི།
 རང་བཞིན་བཤད་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་
 ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོན་ནས་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་
 མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་། བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིའི་སྒྲོན་ནས་སེམས་ཅན་
 འཁོར་དུ་མ་བསྐྱུས་པ་རྒྱལ་སྤྱད་པ་དང་། བསྐྱུས་པ་རྒྱལ་སྤྱིན་པ་དང་།
 སྤྱིན་པ་རྒྱལ་སྒོལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། གསུམ་པ་ས་མཆོམས་(༡༧) ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

༣༩ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
 པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་
 དངོས་དང་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཅ་
 བར། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བཞི་གསུངས། རྟོག་
 བྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་.....
 ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོང་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
 ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱོང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་
 རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བ་དང་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་.....
 རྟོགས་པའི་ཤས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྐྱོན་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐེག་ཆེན་.....
 འཕགས་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་
 ཟིན་པའི་སྐྱོན་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པའི་མཁུན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བྱང་ཆོས་གསུམ་བསྟན་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། སེམས་
 བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཤར་ཆེན་ནམ་མཁའ་
 རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མངོན་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། སྐབས་འདིར་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གཞན་གཉིས་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེས། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 གཙོ་བོར་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་ལུན་པ་དང་། གཞན་གཉིས་གཙོ་
 བོར་སྤྱར་བ་དང་། རྣམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་པའི་

མྱེར། ཞེས་གསུངས་པའི་མྱེར། འོ་ན་ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་
བཤད་ན། འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་གང་(༡༥ན) དེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད། འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི།
ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་
བསྟན་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྐབས་དང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་
ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དོན་གཅིག །
དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་
པར་བྱེད་དགོས་པའི་མྱེར་ཏེ། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་མྱེར།

དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་.....
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་། འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པས་
རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་མྱེར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་།
འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་.....
ལམ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐོག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་.....
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཡང་། དེ་འདིར་བསྟན་
ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་མྱེར། དེ་འདིར་བསྟན་གང་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་མྱེར། འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
ཏེ་འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱེད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་མྱེར་ཏེ། དེ་འདིར་
བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་མྱེར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།

སྐབས་འདིའི་ཤུགས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་(༡༥)པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་
 བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་
 མངོན་ལུས་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
 རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་.....
 པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྦྱར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་དོན་
 སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ལ་
 བསྐྱེད་ནས་མངོན་ལུས་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱང་ཆོས་གསུམ་
 གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲི་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་བའི་དུས་སུ་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྗེས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་ཟིན་བྱེད་ཀྱི་སོགས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲི་ནས་ཤེས་
 པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཚུལ་དུ་བྱེད་པ་
 བྱི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་ནས་
 དེ་སྒྲིང་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱེམས་པའི་ཆ་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། སྦྱི་དོན་
 ལས། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་དམིགས་པར་བྱས་ནས་དེ་བདེན་མེད་དུ་
 རྟོགས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཚུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་མི་འཐད་དེ། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔས་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་.....
 ཕྱིར་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་རྟོགས་པའི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲི་
 བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་འདི་ནི། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྒྲིང་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་འོག་
 བས་འབྱུང་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ཡང་འདྲ་.....

བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རྩོམ་དོན་གྱིས་སྤྲོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་འདི་ཉིད་དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་
ཐེག་པ་སོ་སོའི་འཕགས་(༡༩ན) པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྩོམ་དོན་གྱིས་སྤྲོད་
པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱ་
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱ་རང་
རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཤེས་པར་བྱེད་ཆུལ་སྟགས་ཀྱང་སྤྲ་མའི་རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་ཤེས་པར་.....
བྱའོ།

སྤྱིར་བདེན་བཞིན་ཞུས་པའམ་བྱང་ཆོས་དེ་ལ་མི་རྟག་སྟགས་བཅུ་དྲུག་.....
ཡོད་དེ། སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། བྱུང་པ་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྤྲོད་པ། སྤྱག་བསྐལ་རང་གི་དོ་
བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་བཞི་དང་། ཀྱན་འབྱུང་གི་བྱང་
ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྒྱེན་བཞི། འགྲོག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་
སུ་གྱུར་པའི་འགྲོག་པ་ཞི་བ་གྲ་ལོ་པ་དེས་འབྱུང་བཞི་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་
བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་རིག་པ་སྐྱབ་པ་དེས་འབྱེན་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་.....
པའི་ཕྱིར། ཡང་བདེན་བཞིན་ཉིང་གི་རྣམ་པ་ཉེར་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྱག་ཀྱན་གྱི་
རྣམ་པ་བཙུ་ལྟ་དང་། འགྲོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་ཀྱན་
གྱི་རྣམ་པ་བཙུ་ལྟ་ཡོད་དེ། སྤྱག་ཀྱན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱུད། རྒྱན་མོང་བའི་
རྣམ་པ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱག་ཀྱན་རྒྱན་མོང་བའི་རྣམ་པ་བདུན་ཡོད་དེ། ཡོད་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་
རྣམ་པ་གཉིས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱའི་རྣམ་པ་གཉིས། འགྲོག་པར་
བྱ་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་ཀྱན་རྒྱན་མོང་བའི་སྤྲོད་གི་པ་རྩལ་

དང་། འཇིག་པའི་ཚས་ཅན་གྱི་ནམ་པ་གཉིས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ནམ་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཏུ་འདི་གཉིས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཆེད་ཏུ་སྦྱར་ལམ་ཏུ་འབྱུག་
པར་(༡༧) བྱེད་པའི་ཐུང་།

སྤྱག་ཀུན་ཐུན་མོང་གི་སྤྱང་གི་གཡོ་བ་དང་། རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་ནམ་པ་
གཉིས་ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ནམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲོམ་ལམ་མཐའ་མའི་གནས་སྐབས་
འདི་གཉིས་ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆེད་མཐོང་ལམ་ཏུ་འབྱུག་པར་
བྱེད་པའི་ཐུང་། སྤྱག་ཀུན་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱང་གི་ནད་འགོ་བ་དང་། འཇིག་པ་
དང་། ཉེ་བར་འཆེ་བའི་ནམ་པ་གསུམ་ལ་འགོག་པའི་ནམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སུ་སྤྱག་ཀུན་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤང་པོ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་ཆེད་ཏུ་མི་
སྒྲོབ་པ་ལྷག་བཅས་སུ་འབྱུག་པར་བྱེད་པའི་ཐུང་། དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་གངས་
བསྐྱུ་བ་ལས། ཡིད་འབྱུང་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལའོ། །འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་དག་ལའོ། །

འགོག་པ་ནི། སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའོ། །ཡིད་འབྱུང་བ་དང་།
འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ལ་གནས་པ་
ནམས་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་ནམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། རམ་བཤད་ལས། ཡིད་འབྱུང་བ་སྐྱེས་གསུམ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་།
སྒྲོམ་ལམ་མཐའ་མ་དང་སྤང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེད་
ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་སྦྱར་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་མཐའ་མ་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་
དང་། ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དོན་གྱིས་སྐབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཐུང་།

ནམ་གངས་བསྐྱ་བའི་ཡུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་
ལས། དེ་ལ་སྒྲིམ་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་མཐའ་མ་ཡིན་ལ། སྦྱར་
བ་ལ་གནས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་མངོན་ནོ། །ཞེས་
དང་། སྦྱི་དོན་ལས། ཡིད་འབྱུང་བ་མཐོང་ལམ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པ་སྦྱར་
ལམ་ཡིན་(༡༠ན) ལ། དེ་ལ་གཉིས་བཞག །འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྒྲིམ་ལམ་
དང་། དེ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་ལམ་ཡིན་པས། དེ་ལ་གཉིས་དང་། འགོག་པ་
ལྷག་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ལྷག་བཅས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་གསུམ་
བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྐབས་འདིར་བདེན་བཞིའི་ནམ་པ་ལ་མིང་གི་ནམ་གངས་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་སོ་
གསུམ་ཡོད་དེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་སྟུག་ཀྱན་སོ་
སའི་ནམ་པ་བརྒྱད། ཐུན་མོང་རུ་བརྩུ་བཞི། འགོག་པའི་བདུན། ལམ་གྱི་བཞི་
ཉེ་ནམ་པ་སོ་གསུམ་རྫོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ནམ་པ་ནམས་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་བརྩུ་བཞི་ནི། སྟུག་ཀྱན་སོ་སོ་ལ་པ་རོལ་གྱི་ནམ་པ་
སོགས་བདུན་བདུན་ཉེ་བརྩུ་བཞི་དང་། འགོག་པའི་བདུན་ནི། འགོག་པ་ཞི་བ།
གྲ་ཤོམ་པ་གསུམ་དང་། དེས་འབྱུང་གི་ནམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད། མཚན་མེད། སྒྲོན་
མེད། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་བཞིར་བྱེ་བ་ཉེ་བདུན་ནོ། །

འདི་ནམས་མདོ་ནས་བཤད་ཚུལ་ནི། ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལས། ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་མི་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་རུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྟུག་བསྐལ་བ་ཉིད་རུ་
དང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་། བད་ཉིད་དང་། འབྲས་ཉིད་
དང་། ཟུག་རུ་ཉིད་དང་། སྤིག་པ་ཉིད་དང་། པ་རོལ་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་
ཆོས་ཅན་ཉིད་དང་། གཡོ་བ་ཉིད་དང་། རབ་རུ་འཇིགས་པ་ཉིད་དང་།
འཇིགས་པ་ཉིད་དང་། འགོ་བའི་ནད་ཉིད་དང་། །ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཉིད་རུ་ཡིད་

ལ་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྒྲིག་པ་ཉིད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྐྱུག་ཀྱང་སོ་སོའི་རྣམ་པ་
བརྒྱད། པ་རྒྱུད་ཉིད་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྐྱུག་མོང་བའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་
བརྒྱན་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། དེ་ལ་དང་སོ་བཞི་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་ནི། སོ་
སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་དེ་ནས་བརྒྱན་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུག་མོང་གི་རྣམ་པ་
བརྒྱན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་གི་བྱུང་པར་ཞིབ་(༡༠༧) པར་གསེར་འཕྱང་དང་རྣམ་པ་ཤད་.....
སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་བརྒྱན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
ལམ་དངོས་སུ་བརྒྱན་ནས་དེ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཤུགས་བརྒྱན་བརྒྱན་བྱའི་.....
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བརྒྱན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤྲངས་ཕྱིར་དང་།
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་དངོས་སུ་བརྒྱན་
ནས་དེ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཤུགས་བརྒྱན་བརྒྱན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་.....
བརྒྱན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། གཞུང་འདིས་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་བརྒྱན་ནས། དེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཤུགས་ལ་བརྒྱན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་.....
འཆད་པ་ལ། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། ཞེས་པ་ནས། བཞུན་ནས་ཆོས་
རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་སྒྲིག་གསུམ་གསུངས། དོན་ནི་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
དོན་མངོན་རྟོགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དོན་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་.....
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྤྱིར་ལམ་དོན་སོགས་བཞི་ཡོད།

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་...
མཐུན་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་ན། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་དགོས་.....
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་སྟངས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། སྟངས་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སྦྱར་(༡༧) ལམ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ནི་
གཞུང་འདིར་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་རྣམ་པ་བརྩ་དུག་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་
ཉེན་པའི་སྐྱེ་བྱང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྐབས་དང་པོའི་
སྦྱར་ལམ་དང་། སྐྱེ་སྐྱེ་ཞེ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ། དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་སྤར་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ལས་བྱང་ལྷགས་པར་རྟོགས་པའི་
ཆེད་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་དུག་སྟངས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཟིན་ནས་བསྐྱེ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པས་བྱང་ལྷགས་ཀྱི་དེའི་རྒྱ་རིས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་སྐབས་དང་པོར།
དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱས་པར་བཤད་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱང་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་དེའི་རིས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཤད་པ་ལས་བརྒྱུད་བར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞུང་
དོན་ནི། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བསྟོན་

ཚུལ་གྱིས་སློན་ནས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་པ་མཐའ་མའི་ཆེ་སྒྲིབ་
དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་བཟོས་པར་འདོད་པའི་ཉེན་ལ་རང་གི་
བྱང་ཚུབ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
ཉན་ཐོས་ལས་ཆོས་བསྟན་ཚུལ་གྱིས་སློན་ནས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ།
གཙོ་བོར་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤྲེལ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་སློན་ནས་ཆོས་
ཉན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱང་པར། ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར།
འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར། ཆོགས་གསོག་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར།
གནས་པའི་བྱང་པར། (༡༧) རྒྱ་བའི་བྱང་པར། སྤྲེལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་ཏེ། ཉན་ཐོངས་
ཤས་ཚུང་བས་འདུ་འཛི་ལ་མི་དགའ་བར་རང་ཉིད་གཅིག་བྱ་ལ་དགའ་བ་
དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བཟོས་ཏེ་སྤྱིང་རྗེ་ཚུང་བས་གཞན་དོན་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་མི་འཇུག་པར་སྤྱིང་ལས་ཚུང་བར་གནས་པ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་
དུ་ཡུར་པས་སྒྲིབ་དཔོན་ལ་བཟོས་མེད་དུ་འགྲན་ཟུ་མེད་པར་རང་ཉིད་གཅིག་
བྱས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་
ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པས་བསྐལ་པ་བརྒྱར་སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ནས། རང་བྱང་ཚུབ་དུ་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱེད་
ཅིང་། ཕྱིས་དེ་ཉིད་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དུག་ནི། ལུང་པོ་ལྟ་
དང་། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དང་། སྤྱི་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ཉན་ཅིང་འབྲེལ་
བརྒྱ་གཉིས་བར་འབྱུང་བ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། བདེན་
པ་བཞི་ལ་མཁས་པ་སྤྱི་དུག་དང་། རྒྱས་པར་དབྱེན་ལྟ་བརྒྱ་ཆ་གསུམ་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་ཆེ་
 འཆི་ཁར་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཁྲིང་ཁམས་སྤྲོད་པར་སྒྲེ་བར་.....
 བྱར་ཅིག །སྲིད་པ་མཐའ་མའི་ཆེ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་བསྟོས་པར་རང་
 གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་རུ་བྱེད་པར་བྱར་ཅིག །སྒྲེ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲེ་
 བས་གསུམ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟན་པར་བྱར་ཅིག །ཅེས་སྟོན་ལམ་གསུམ་བཏབ་པས་
 སྒྲེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སྲིད་པ་མཐའ་མའི་ཆེ་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་སྒྲེས་པ་བྱད་མེད་གང་.....
 རུང་དམངས་རིགས་མིན་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེས་ཏེ། སྦྱར་ལམ་དྲོད་ཡན་ཆད་རང་
 རྒྱད་ལ་སྒྲེས་ནས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མངོན་རུ་བྱེད་པ་དང་།
 ཆོགས་སྦྱང་ཆེན་པོའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་ཆེ་འཆི་ཁར་སྟོན་.....
 ལམ་གསུམ་བཏབ་པས་སྒྲེ་བ་ཕྱི་མ་སྲིད་པ་མཐའ་མའི་ཆེ་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་སྒྲེས་
 པ་བྱད་མེད་གང་རུང་དམངས་རིགས་མིན་(༡༩ན) པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེས་ཏེ་སྦྱར་.....
 ལམ་བཟོད་ཆེན་ཡན་ཆད་རང་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་ནས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་
 ཤེས་མངོན་རུ་བྱེད་པ་དང་། ཆོགས་སྦྱང་ཆུང་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲེ་བ་གཅིག་
 ཐོགས་ཀྱི་ཆེ་འཆི་ཁར་སྟོན་ལམ་གསུམ་བཏབ་པའི་སྒྲེ་བ་ཕྱི་མ་སྲིད་པ་མཐའ་
 མའི་ཆེ་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་སྒྲེས་པ་བྱད་མེད་གང་རུང་དམངས་རིགས་མིན་པ་.....
 ཞིག་ཏུ་སྒྲེས་ནས་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གཉིས་རང་རྒྱད་ལ་བསྦྱང་དེ་ཆེ་དེ་ལ་རང་.....
 བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མངོན་རུ་བྱེད་པའི་བྱད་པར་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

ལམ་དང་འབྲས་བུ་མངོན་རུ་བྱེད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དྲང་ངེས་
 རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ལས། རང་རྒྱལ་ལ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པས་ནི་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱད་ཆོགས་.....
 བསགས་ནས་སྲིད་པ་མཐའ་མའི་ཆེ་སྦྱར་ལམ་སོགས་བཞི་ག་ཆེ་གཅིག་ལ་.....
 སྦྱང་པར་བྱེད། ཆོགས་སྦྱང་ཆེ་བའི་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་སྲིད་པ་མཐའ་
 མའི་ཆེ་མཐོང་ལམ་སོགས་གསུམ་བསྦྱང་པར་བྱེད། ཆོགས་སྦྱང་ཆུང་བུའི་རང་

ཀྱལ་དེས་སྲིད་པ་མཐའ་མའི་ཆེ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དགྲ་བཙམ་པ་སྦྱོད་པར་
བྱེད་དེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོན་མ་
བསྦྱོད་པ་དང་སྒྲོན་འབྲས་སུ་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་ཏུ་རྒྱངས་ནས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

འབྲས་སུ་མཐོན་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་འདི་སེམས་ཅམ་ནམ་བདེན་པའི་ལུགས་.....
ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་སྐལ་ལྔ་འདིར་ནི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཡིན་དགོས་པས་ཆོགས་སྦྱོད་ཆུང་རུའི་རང་རྒྱལ་ཆེ་དེ་
ལ་ཉན་ཐོས་ལམ་རུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། བཟོད་ལས། བསེ་རུ་བསྐལ་བ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས། ཞེས་དང་།
མཐོད་འགྲེལ་ལས། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོགས་དག་ལ་སྦྱོད་
པས་བསེ་རུ་ལྟ་སུར་འབྱུར་རོ། ཞེས་བསེ་རུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐལ་བ་བརྒྱར་
ཆོགས་བསགས་དགོས་(༡༢༧) པར་གསུངས་ལ། འོ་ན། རྒྱ་ལན་གསལ་པའི་
མདོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱས་ཆར་བྱིན་པར་
འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས། རང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་སམ་ཞེན་མ་
དེས་ཏེ། དེ་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་སུའི་རང་རྒྱལ་སྦྱི་དང་ཆོགས་སྦྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་པལ་
ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རང་
རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་སོ་སོ་སྦྱོ་བའི་རུས་སུ་བསྐལ་བ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་་
འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོགས་བསགས་ནས་བྱི་མ་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
པའི་ཆེ་དེ་ལ་དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རུས་དེས་པ་
མེད་པར་ཆོགས་བསགས་པ་དང་། ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་རུང་རུ་དེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་མན་ཆད་རྫོགས་པར་བསྦྱོད་ནས། བྱི་མ་ལ་མཐོང་ལམ་སྦྱོད་ཅིང་། དེའི་
སྦྱོ་བ་རྟིང་མ་ལ་དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་འདི་འདྲི་སྐབས་ཀྱི་བསྐལ་པ་དེ་བསྐལ་ཆེན་དང་བར་བསྐལ་གང་ལ་...
 བྱེད་ཅེན། གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་བསྐལ་ལ་
 བཤད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ནི་བསྐལ་ཆེན་ཏུ་འདོད་དེ། མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས།
 བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་དག་ལ་སྦྱད་པས་བསེ་ཅ་ལྟ་བུ་...
 འཇུར་ཞེས་པ་དང་། སྒར་དྲངས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བོ། །དེ་གཉིས་བྱང་
 པར་ཡང་བར་བསྐལ་གྱི་ཤུའི་རིང་ལ་ཆགས། ཉི་ཤུའི་རིང་ལ་གནས། ཉི་ཤུའི་
 རིང་ལ་འཇིག །ཉི་ཤུའི་རིང་ལ་སྒྲོང་པའི་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་ཆེན་
 གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བར་བསྐལ་གྱི་ཆད་ཀྱང་མི་ནམས་ཀྱི་ཆེ་མོ་དཔག་
 མེད་ཐུབ་པ་ནས། ཆེ་མོ་བཅུ་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་ལ་ཡས་ཀྱི་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ཞེས་
 བར་བསྐལ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པར་མདོན་པའི་སྡེ་སྒྲོང་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །

ཉན་ཐོས་ནམས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་སློབ་དཔོན་ལ་ངེས་པར་བརྟོས་དགོས་...
 ཀྱང་། རང་རྒྱལ་ནམས་ནི་དེ་ལ་མི་བརྟོས་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མདོན་ཏུ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་ནམས་ནི་ནམ་གྲོ་ལ་སྒྲུབ་ཤིང་འགོ་
 (༡༩ན) ཞེས་དང་། གསེར་ཤིང་ལས། དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་སློབ་མ་ཞེས་ཀྱང་
 བཛོད་དེ། ངེས་པར་སློབ་དཔོན་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།
 འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་བརྟོས་པ་དང་མི་བརྟོས་པ་གཉིས་...
 ཡོད་ལ། དག་བཙམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་མི་བརྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་
 ཐོབ་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཏུ་ན་ཉན་ཐོས་སུ་འཇུར་བས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུ་པ་ནི་སྤྱི་གནས་ཚུལ་ནམ་སྤང་གི་ཆོས་བདུན་དང་ལྷན་པའི་སློ་ནས་...
 གནས། གསུང་ནི་པལ་ཆེར་མི་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུལ་ཁྱེད་ཀྱིས་གནས། ཐུགས་ནི་

མཉམ་གཞག་ཏུ་བྱེ་རྒྱུ་དོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་...
 པར་འཛིག་པ་དང་། རྩིས་ཐོབ་ཏུ་ཉེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྲུང་ལྷགས་སྒྲིག་ཏུ་
 བསྐྱམས་པས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ལྷན་སྦྲེལ་གྱི་དང་གྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཁོང་གནས་
 པའི་ཆེ་ལྷན་བསྐྱེད་བ་དང་། དག་བསྐྱེད་པ་དང་། དུན་པ་དང་ལྷན་བཞིན་
 ཏུ་གྱོད་དང་གྱོད་ཀྱི་རྒྱས་སུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱ་ཁོང་། རྒྱ་འབྲེལ་ལ་བཞིན་
 བསྐྱེད་པ་ལ་བྱ་སྤྱོད་གྱོད་ལ་འགྲོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་ནི། རང་ཉིད་གཅིག་སྤྱི་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་སྤྱེ། དག་བཅོམ་
 པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་དང་བསེ་...
 རྒྱ་ལྷ་བྱུང་གཅིག་སྤྱི་དོན་གནས་པས་བསེ་རྒྱ་ལྷ་བྱུང་དང་། གྲགས་ཀྱི་ཆོགས་དང་
 ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པས་ཆོགས་ཁོང་སྤྱོད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཛད་འབྲེལ་ལས།
 ལྷང་མེད་པར་རང་ཉིད་གཅིག་སྤྱི་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་
 ཏེ། ཞེས་དང་། འབྲེལ་བཤད་ལས། བསེ་རྒྱ་ལྷ་བྱུང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་ལྷར་
 བསེ་རྒྱ་དག་གཉིས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་དེ་དག་ཀྱང་བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་...
 བྱུང་བ་རྒྱལ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གཞན་དག་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་
 པས་ན་བསེ་རྒྱ་བྱུང་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ནོ། །

ཆོགས་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲུབ་ཤད་(༢༩༡) ནི། གྲགས་ལྷ་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 ཆོགས་ནས་རང་གི་བསྐྱེད་བྱུང་ལ་སྤྱོད་ཅིང་། ཆོགས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱེད་ཏེ་
 ཆོགས་གསོག་ཡུན་ལྷང་བས་ཆོགས་སྤྱོད་ཆུང་ཏུ་དང་། གྲགས་ལྷ་པོ་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་ཆོགས་ནས་རང་གི་བསྐྱེད་བྱུང་ལ་སྤྱོད་ཅིང་། ཆོགས་སྤྱོད་ཆུང་ཏུ་ལ་
 བསྐྱེད་ཏེ་ཆོགས་གསོག་ཡུན་རིང་བས་ན་ཆོགས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་ཆོགས་སྤྱོད་ཆུང་ཏུས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་
 རྒྱལ་གྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་བར་མཛན་ཏུ་བྱེད་པར་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ངེས་པར་.....

བཏོས་ཤིང་། ཐུང་འོང་ལ་བཏོས་པ་ཡང་ཡོད། མི་བཏོས་པ་ཡང་ཡོད། ཐུང་མི་
འོང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་བར་དེས་པར་སྒྲིབ་དཔོན་ལ་མི་བཏོས་པར་མངོན་
དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཆོགས་སྤྱད་ཆེན་པོའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་...
ཏྲེ་ཐུང་འོང་གི་བར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྒྲིབ་དཔོན་ལ་དེས་པར་བཏོས་ཤིང་།
ཐུང་མི་འོང་ལ་བཏོས་པ་ཡང་ཡོད། མི་བཏོས་པ་ཡང་ཡོད། དགྲ་བཅོམ་པ་
དེས་པར་སྒྲིབ་དཔོན་ལ་མི་བཏོས་པར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སེམས་ཅམ་
ནམ་བདེན་པ་དང་མདོ་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་...
ལ་ལྷགས་གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནམ་གཞག་འཐད་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱི་ལྷགས་...
ཡིན་གྱི་ནམ་འཕྱོར་སྤྱད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་ལྷགས་གནས་...
བརྒྱུད་པོ་གང་ཅུང་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

དབང་པོའི་བྱུང་པར་ནི། ཆོགས་སྤྱད་ཆེན་པོའི་རང་རྒྱལ་དབང་པོ་བརྒྱལ་
ཞིང་དེ་ལས་ཆོགས་སྤྱད་ཆུང་བའི་རང་རྒྱལ་དབང་པོ་རྣེ་བ་དང་། དེ་ལས་
ཀྱང་བསེ་ཅ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དབང་པོ་རྣེ་བ་ཡིན་ནོ། །བསེ་ཅ་ལྟ་བུའི་རང་
རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་གོང་དང་གོང་བྱེད་ལ་སོགས་པར་བསོད་སྦྱོམས་ལ་རྒྱ...
བའི་ཆེ་མལ་ཆེར་ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་མཆོས་སྟོན་པ་གཙུག་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཐུན་ལུས་
ཀྱི་ནམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོན་མཆོས་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ལྟར་མཆོས་པའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་.....
ལུས་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་
པ་མིན་ཏེ་སྒྲོ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཡོད་(༡༩) པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱིས་ཆོས་
སྟོན་པ་ཡོད་པ་ནི་སྤར་གྲུབ་ལ། དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་འདུལ་བ་ལུང་ལས་
བཤད། ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
རང་རྒྱལ་གྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་བསྟོད་པ་རྒྱན་སྤང་...
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་དུ། རང་རྒྱལ་གྱི་དམ་ཆོག་འཆད་
པའི་སྐབས་སུ་གཙུག་པོར་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ཞེས་པའི་གཙུག་པོར་ཞེས་པའི་.....

སྤྱི་ཡོད་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མེད་ལུས་ཀྱི་ནམ་འབྱུང་གི་སྒྲོ་ནས་ཚས་སྟོན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་དཔྱད་མ་བྱས་པར་ངག་སྤྱི་མ་སྟོན་འབྱུང་བ་སྤྱི་ལ་
རྟོག་དཔྱད་བྱས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་འབྲུགས་པས་དེ་གཉིས་ཀ་དགག་...
དགོས་པའི་ཕྱིར།

བསེ་རུ་ལྷ་སུའི་རང་རྒྱལ་དེ་ཡང་ཟབ་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་
པ་གཉིས་ནི་ཤེས་པ་ཟབ་པ་དང་། མ་བརྗོད་པ་ཟབ་པ་འོ། །དེ་ཡང་གསེར་སྤང་
ལས། མཉམ་གཞག་རྒྱ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་
ཟབ་པ་སྟེ་གཞན་གྱིས་རང་ལ་བསྟན་མི་དགོས་པ་འོ། །རྗེས་སྤོབ་རྒྱ་ངག་གི་
འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་པ་ནི་མ་བརྗོད་པ་ཟབ་པ་སྟེ། ཅ་བའི་
ཡང་སྤྱི་བསྐྱུས་པ་གཞན་ལ་རང་གིས་བསྟན་མི་དགོས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །

ཟབ་པ་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་པ་ནི། ཉི་ཁྱི་
ལས། གྱེ་མ་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཡུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟབ་
པ་བས་ཀྱང་ཤིན་རྒྱ་ཟབ་པར་སྟོན་པར་བྱེད་སྤྱི་བས་ཀྱང་ཤིན་རྒྱ་སྤྱི་བ་.....
སྟོན་པར་བྱེད་པ་འོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཟབ་པ་ནི་ཉན་
སྤོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤིན་རྒྱ་ཟབ་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་ཅིང་སྤྱི་
བ་དང་ཤིན་རྒྱ་སྤྱི་བ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར། ཉན་སྤོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། རང་རྒྱལ་
གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ལ་ཟབ་པ་ནི། གཞན་གྱི་སྤྱི་
ལས་བདེན་བཞིན་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་(༡༥༦) རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཉན་སྤོབ་ཀྱི་ཡེ་...
ཤེས་སོ། །དེ་བས་ཟབ་པ་ནི་རང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་འདི་ཙམ་གྱིས་བྱུང་པར་
རྒྱ་བྱས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །སྤྱི་བ་ནི་ཉོན་སྤོབ་ཙམ་སྤངས་པའི་
འབྲས་སུ་ཉིད་གྱིས་ན་ཉན་སྤོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་འོ། །དེ་བས་སྤྱི་བ་ནི་ཤེས་སྤོབ་
གཟུང་རྟོག་སྤངས་པས་སྟག་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

མྱེན། དེ་ཡང་ཤེས་མྱེན་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པས་ལྷག་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
སྟེ། ཁྱིམ་གསུངས་ཀྱང་། ཤེས་མྱེན་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་མེད་དེ།
ཤེས་མྱེན་གཟུང་རྟོག་སྤངས་ན་ཤེས་མྱེན་སྤངས་པས་བྱལ་པ་གང་ཞིག་ཤེས་.....
མྱེན་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་མེད་པའི་མྱེན། དེས་ན་ལྷང་དེའི་དོན་ནི་གཟུགས་
མྱ་རྩལ་དོན་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་མྱེན་གཟུང་རྟོག་གི་མིང་གིས་.....
བཏགས་ནས་བཤད་ཅིང་། དེ་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ།

ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པར། རིང་
བ་བས་ཀྱང་ཆེས་རིང་བ། ཁྱིམ་གསུངས་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ། རིང་བ་ནི་ཉན་
ཐོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཆེས་རིང་བ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
གསེར་མེད་ལས། དེ་ལ་རིང་བ་ནི་ལྷེགས་གྱི་སྦྱོད་ལུལ་མ་ཡིན་པས་ཉན་
ཐོས་གྱི་ཤེས་པའོ། ཆེས་རིང་བ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ལུལ་མིན་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་སྟེ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་མྱེན།

༣༩ རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་།
རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་འཕུན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། གཟུང་
དོན་རྟོག་པ་སྤྱང་མྱེན་དང་། ཁྱིམ་སྟགས་རྒྱང་པ་བཞི་གསུངས། གཞུང་དོན་
ནི་བསེ་རུ་ཉ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་
པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ལམ་རུ་གཟུགས་མྱ་རྩལ་
དོན་གྱི་རྟོག་པ་ཟད་པར་སྤངས་ལུས། རང་ལམ་རུ་ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་མི་ལུས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་
པའི་བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་མྱེན།

གཞུང་དོན་འཆད་(༡༥༥) ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། རང་རྒྱལ་ལ་ཚོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་རྒྱན་མེད་དེ། སྤྱིར་
རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
རང་རྒྱལ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚོས་བཤད་པ་ལ། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་
པར་དང་། སྐབ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་
འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་པའི་བྱང་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་.....
བྱང་པར་ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་སྤངས་པའི་བྱང་པར་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་གོ་སྐབ་བར་དགོངས་ནས་སྤངས་.....
རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤངས་པའི་བྱང་པར་ཅམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་.....
ཕྱིར། གསེར་ཕྱེད་ལས། སྤངས་པའི་བྱང་པར་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་གོ་སྐབ་
བར་དགོངས་ནས་སྤངས་པའི་བྱང་པར་ཅམ་ཞིག་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐབ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ། སྐབ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་
གང་ཟག་བཤད་པ་དང་། སྐབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་
ཉི་ཤེས་ལས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་སམ། བདེན་
པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གས། དག་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་བསམ་པ་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པའམ། ལྡན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་སངས་རྒྱལ་མང་པོ་ལ་དག་
པའི་རྩ་བ་སྦྱང་པ་དག་གས། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་པའི་རིགས་ཀྱི་
བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དག་ལྟམ་འདི་ལྟར་བཤད་པ། ཞེས་གང་ཟག་ལྟ་གསུངས།
བརྒྱད་རྟོང་པར། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་སམ།
ལྟ་བ་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སམ། དག་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་ཡང་དག་.....

པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གང་ཟག་གསུམ་གསུངས། མདོ་སྟེང་པ་ལས།
 རྒྱལ་སྤྱི་བདེན་ལ་མཁས་དང་ཕྱིར་མི་(༢༥༥) ལྷོག་པ་དང་། །དག་བཅོམ་དྲི་
 མ་བསལ་ཞིང་སོམ་ཉི་སྤངས་པ་དང་། །བཞི་པ་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་
 སུ་ཟིན་པའོ། །ཞེས་གང་ཟག་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡུལ་བར་
 མ་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་དང་པོ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་གསུངས་
 པའི་གང་ཟག་དང་པོ་དང་། མདོ་སྟེང་པ་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་
 པ་གསུམ་ནི་གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པའི་རང་རྒྱལ་སྦྱོར་ལམ་
 པ་ལ་བྱེད། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
 ཅིང་། རང་གི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བས་བྱང་སེམས་དང་། སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་འབྱུང་བའི་ཞིང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
 པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱན་སྤང་ལས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་རྟོགས་
 པས་རང་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
 འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོ། །ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་
 སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བའི་ཞིང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་པ་
 དང་ལྷན་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་བར་
 མ་ནས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་གསུངས་
 པའི་གང་ཟག་གཉིས་པ་དང་། སྟེང་པ་ནས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་དང་པོ་
 གསུམ་ནི་གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པའི་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པ་
 ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཤེས་རབ་འབྱིང་གི་ལྟ་བ་དང་ལྷན་
 པས་ཀྱང་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
 ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་པོ། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱིང་ལས། ཉི་མེད་དང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་

གང་ཟག་གཉིས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་དེ་མུད་པར་བཤད་པའི་དང་
ཡང་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་ལྟར་པར་མ་ལས་གསུངས་པའི་
གང་(༥༦) ཟག་གསུམ་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་
གསུམ་པ་དང་། མདོ་མུད་པ་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་པ་རྣམས་ནི་
གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་ཏུ་རིགས་ངེས་པའི་རང་རྒྱལ་མཐོང་ལམ་པ་དང་།
སྒྲིབ་ལམ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་ལམ་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དག་
བཅོམ་པ་ཟག་པ་བྱད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རང་གི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་
སྒྲིབ་པ་སྐབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མཚོད་པར་འོས་པའོ། ཞེས་དང་། མུད་འགྲེལ་
ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚོད་པར་འོས་པས་ན་དག་བཅོམ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་སྒྲིབ་ལྟར་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སྒྲིབ་མ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་
སྒྱུར་རོ།

གཉིས་པ་སྐབས་པའི་དམིགས་པ་ནི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་.....
མཚོད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི།
བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་
མཚོག་ཞེས་པའི་བར་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། དེ་ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མདོན་རྟོགས་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་.....
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་ཅེ་མ་.....
བཟོད་པ་ཆོས་མཚོག་དང་བཞི་ཡོད། བསྟན་ཚུལ་ནི་གཞུང་འདིས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གཟུགས་དང་
གཟུགས་འདོན་ཚད་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་.....
སྒྱུར་ལམ་བཞི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་

སྤྱི་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱི་པ་ལམ་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། རྟགས་བསྟན་གྱི་སྤྱི་པ་ལམ་བཞི་སྤྱི་པ་ཉིད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་(༡༦བ) པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་
ཡང་མི་འགལ་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་སྟེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་མཐུན་པ་རྣམས་ལམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟགས་པའི་སྟེག་ཆེན་གྱི་སྤྱི་པ་ལམ་རྣམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དེས་་་་
འབྲེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཁས་པ་གཞན་གྱི་ཡིག་ཆར་ཉན་
རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། དེའི་རྒྱ་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ལ་ཉན་
རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་
རང་ལྷགས་ཀྱི་ཡིག་ཆར་མི་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་ཉན་རང་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་་་
བོ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཛིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་པ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པས།
དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་མི་འགལ་བས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མི་འགལ་ལོ།
གཟུགས་སྤྱི་རྣམས་དོན་གྱིས་སྤྱི་པ་དེ་རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་བསྒྲོམ་་་
བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་དེ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་སྤྱི་རྣམས་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་དེ་རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་འཕགས་་་་་
པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་སྤང་བྱའི་་་་་
གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི། ལྷགས་ལྟན་
འབྲེད་སྟེགས་མདོ་སྤྱི་པའི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་་་

པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནམས་ཀྱིས་གཟུགས་
དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སུ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ལམ་ཁས་མི་ལེན་(༡༢ན) པའི་ཕྱིར།
ཐུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲ་རྒྱུ་ལས། བཛོ་ཐེ་སྟུང་པའི་རང་རྒྱུད་
པའི་ལྷགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་.....
རྟོགས་པའི་ལམ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ནམས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ལམ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེ་
ནམས་ཀྱིས་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་
ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་ཀྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་
ཇས་གཞན་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བ་ཐུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ནམས་ཀྱིས་
གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཇས་ཐ་དད་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ནམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཕྱི་དོན་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྟུང་
པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་སྤང་བའི་གཙོ་
བོ་དང་། བསྐྱེད་བའི་གཙོ་བོ་ལ་སྤྲ་རགས་ཡོད་ཀྱང་། བཛོ་ཐེ་སྟུང་པའི་རང་
རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ། ཉན་རང་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་དང་།
བསྐྱེད་བའི་གཙོ་བོ་ལ་སྤྲ་རགས་མེད་དེ། ཐུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲ་
རྒྱུ་ལས། འདི་པའི་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་གཉིས་སྤང་བའི་སྟོབ་པ་དང་། རྟོགས་
བའི་བདག་མེད་ལ་སྤྲ་རགས་མེད་པས་ཞུགས་གནས་ཀྱི་ནམ་བཞག་གཉིས་ཀ་
ལ་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣལ་འབྱོར་སྟུང་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་ཉན་རང་སྟོབ་པ་འཕགས་
པའི་བསྐྱེད་བའི་གཙོ་བོའི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་ཀྱང་། རང་
རྒྱལ་དང་སེམས་ཅམ་པའི་བསྐྱེད་བའི་གཙོ་བོའི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་དམན་མེད་དེ།

གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྤྲོད་པར་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བུ་དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་བསྐྱེད་བྱའི་གཙུག་པོར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ནམ་བཤད་ལས། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བུ་ལ་
མཐོ་དམན་གྱི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༣༤ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་(༡༧༥) བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་དང་། སྐྱེས་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་དང་སེམས་
རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་མི་སྟོན་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་མ་
གཏོགས་པའི་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདྲོད་ལཱའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་གསར་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་གྱི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་
བའི་འགལ་རྟེན་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྟེན་ཚད་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ནི་སྤྱིར་མཐོང་ལམ་བདེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
སྟོམས་འཇུག་ཙམ་བྱུང་གཉིས་བསམ་གཏན་གྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་
སྟོམས་འཇུག་སྟེ་བསམ་གཏན་ས་ཏུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
ནས་གསར་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསར་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡོད་པ་གང་
ཞིག་དེར་ལྟར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་མེད། བསམ་གཏན་གྱི་
སས་བསྐྱེད་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་མེད། འདྲོད་
པའི་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་

ནི་བསམ་གཏན་ནམས་ཁོ་ན་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་
ཚུགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་
མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནམས་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་
མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ལམ་ནི་ནི་གནས་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་
མཐོང་ཤས་ཆུང་བ་ཡིན་པས་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆུང་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་བདེན་
པ་ནམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་(༡༥ན) པ་ལ། མཚན་
ཉིད། དབྱེ་བ་མཐའ་དབྱད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཉིད་མངོན་
སུམ་རུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
དང་གསུམ་ལས། སོ་སའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་རྗེ་བཙུན་གྱི་མཐའ་
དཔྱད་རུ་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ།
འདའ་བྱེད་གྱི་མཐོང་ལམ། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་ནམ་
བཞི་ཡིས། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་
བཤད་དོ། །ཞེས་པས་འཆད། གཞུང་གི་དོན་ནི། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་
འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་
འདི་བཤད་དེ། རྒྱག་ཀྱང་གྱི་བདེན་པ་དང་། འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཆོས་བཟོད་རྗེས་བཟོད་གཉིས་དང་། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་གཉིས་

ཏེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཞིར་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོན་མ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་རྗེས་བཟོད་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་སྟངས་གི་ཤེས་བཟོད་སྐད་
ཅིག་མ་བཞི་བཤད་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་སྟངས་གི་དེ་བཞི་བཤད་པ།
འགྲོག་བདེན་གྱི་སྟངས་གི་དེ་བཞི་བཤད་པ། ལམ་བདེན་གྱི་སྟངས་གི་དེ་བཞི་
བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་
དག །ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། །རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། །
ཆེན་པོ་ཆོད་མ་མེད་བཅས་དང་། །ཆོད་(༢༡༥)མེད་པ་དང་ཞེས་པའི་ཆོག་
རྒྱུད་དང་ལྷ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐད་
ཅིག་མ་བཞི་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ནས་ཆོད་མེད་གྱི་བར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་སྟངས་གི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་བཤད་པ་ལ།
མཐའ་མེད་དང་། དེར་གནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་
ངེས་འཛིན་དང་། །ཁྲུང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །བྱམས་ལ་སོགས་དང་
ཞེས་པའི་བར་ཆོག་རྒྱུད་བཞི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཀུན་
འབྱུང་གི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། མཐའ་མེད་ནས་བྱམས་སོགས་གྱི་བར་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འགྲོག་བདེན་གྱི་སྟངས་གི་དེ་བཞི་འཆད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་
ཉིད་ནི་འཛོམས་པ་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ཀུན་ཡོངས་བསྐྱུས་དང་། །ཉམ་ང་བ་
དང་ནད་ཀུན་སེལ། །ཞེས་པའི་བར་ཆོག་རྒྱུད་དང་བཞི་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། འགྲོག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི་སྟོང་ཉིད་ནས་ནད་ཀུན་
སེལ་གྱི་བར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལམ་བདེན་གྱི་སྒྲིབ་གི་དེ་བཞི་འཆད་པ་ལ། ལྷ་རན་འདས་འཛིན་ཞི་ཉིད་
དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་ལ་སོགས། །སྒྲིག་མི་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ།
རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག་འགོད་
དང་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ། །རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་པའི་བར་
ཆོག་རྒྱུ་བདེན་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། །གསེར་སྤང་ལས། ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་
བཞིན་ལྷ་རན་འདས་ནས་བསྐྱེད་པའི་བར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཞོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཞེས་པའི་སྐད་
ཅིག་མ་དེ་ཡང་། སྤྱིར་སྐད་ཅིག་མ་ལ་རུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བྱ་རྒྱུགས་
གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལས་འདི་ནི་བྱ་རྒྱུགས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། །གསེར་
སྤང་ལས། སྐད་ཅིག་གི་ཆོད་ནི་རིམ་ཅམ་གྱིས་རང་ཡུལ་རྒྱུགས་པ་རྒྱུགས་པའི་
བར་ཏེ། བྱ་རྒྱུགས་ཡིན་གྱི་རུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མ་སྐད་ཏུ་
མི་རུང་བས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། (༡༩ན) མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་གི་དོན་ཡང་། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་བཞག་
ཐུན་གཅིག་ཡིན་གྱི། རུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་རྒྱུགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཆོད་ནི་སྤྱིས་བྱ་
རྒྱུགས་ལྡན་གཅིག་གིས་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཆོད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱ་
རྒྱུགས་ཀྱི་རིང་མཐའ་ནི་བསྐལ་པའི་བར་ཏུ་ཡང་མི་རྒྱུགས་པ་ཡོད་དེ། བྱ་བ་
དེའི་མགོ་ཚྭ་པ་ནས་མཐུག་མ་རྒྱུགས་ཀྱི་བར་ཏུ་བྱ་རྒྱུགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་.....
གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཆོད་ནི་སྤྱིས་བྱ་རྒྱུགས་
ལྡན་གྱི་སེལ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་དྲུག་ཅུ་ཙུམ་འདས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་
འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པར་
སྐད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རུས་འགྲིབ་པའི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ལ་བྱ་ལ་སྤྱིས་
བྱ་རྒྱུགས་དང་ལྡན་པས་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཆོད་གཅིག་ཙམ་གྱིས་སྐད་

ཅིག་དྲུག་ཅུ་ཙམ་ལ་འདུ་ཉེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མེར།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ལ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་
ལས་ཆོས་བཟོད་ཅེས་པའི་ཆོས་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ལ་ཆོས་པ་
བཟོད་ཅེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་ཏེ། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་
བཟོད་པ་དེ་ལ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས་རྒྱུང་དུ་སྦྱར་ལམ་
བཟོད་པ་དང་། འབྲིང་མཐོང་ལམ་སྟག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དང་། ཆེན་པོ་ས་
བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པའི་མེར། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་མེར། དྲང་ངེས་
རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ལས། མདོ་ལས་སྦྱར་ལམ་
བཟོད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་སྟག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དང་། ས་བརྒྱད་པར་མི་
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཐོབ་པར་བཤད་
པས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མེར།

སྐྱེ་བཤད་པ་ནི་(༡༨) བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་
སྐར་འཁོར་བར་འདྲིས་མ་སྦྱང་བའི་ཟབ་མོའི་ཆོས་དེ་ལ་སྟག་རིགས་པ་ལ་མི་
སྟག་པར་བཟོད་པས་ན་ཆོས་བཟོད་དང་། དེའི་རྗེས་ནས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་ལ་སྟག་རིགས་པ་ལས་མི་སྟག་པར་རྟོགས་པས་རྗེས་
བཟོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་སྐར་
མདོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བཞག་པའི་རྩལ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་
ན། སྐར་འཁོར་བར་འདྲིས་མ་སྦྱང་བའི་ཟབ་མོའི་ཆོས་དེ་ལ་སྟག་རིགས་པ་
ལས། མི་སྟག་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་
ཆོས་ཉིད་འཇལ་བའི་ལྟ་པ་ནས་བཟོད་པ་བཞིའོ། །དེའི་རྗེས་ནས་ཆོས་ཉིད་
ལ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བཞག་དུ་སྐར་བའི་སྒོ་དེ་ལ་སྟག་རིགས་པ་ལས། མི་སྟག་པར་
རྟོགས་པས་རྗེས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་

པའི་སྤྱི་ཚུལ་རང་གི་འཕང་བྱར་གྱི་པའི་སྤྱི་ཚུལ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞལ་
བྱ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་རང་ཉིད་
དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདྲོད་མི་
ལུས་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེས་ཁོ་རང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཁོ་རང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་མོད་་་་་་
བྱུང་། འདྲོད་ན། རྟོང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཚུལ་རྟོང་ཉིད་ཤུགས་ལ་བརྒྱུད་པར་ཐལ།
འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་ལུས་སོ། །

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་་་་
བྱ་ཡིན་ན། རྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་བྱུང་། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟོང་ཉིད་
ཡིན་པས་མ་བྱུང་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོང་
ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁྱོད་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་(༡༠༥) བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། འདྲོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཆེན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ་ཡང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་སྤང་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་ལ། བདེན་བཞི་ལ་ལོག་པར་བྱགས་པའི་
 འཇིག་ལྷ། མཐར་ལྷ། ལོག་ལྷ། ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱལ་བྱགས་
 མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་སྟེ་ལྷ་བ་ལྷ་དང་། འདྲོད་ཆགས། ཁོང་སྟོ། ང་རྒྱལ། ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་བཅས་པའི་ལྷ་མིན་ལྷ་
 རྟེ། ཅ་ཉོན་བརྒྱུ་ཡོད་ལ། དེ་ལྷར་ན་ཡང་། ཅ་ཉོན་བརྒྱུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཐེག་
 ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དེ་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉོན་བརྒྱུ་ནང་ནས་ལྷ་
 བ་མཐའ་མ་གསུམ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམས་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་
 དང་གཞན་ལྷག་མ་ནམས་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཉེ་ལྷ་བ་མཐའ་མ་གསུམ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་
 ཅན་ནམས་སྤང་བྱ་ཀྱན་བརྟགས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཞན་ལྷག་མ་ནམས་ལ་སྤང་
 བྱ་ཀྱན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་ལྷ་པའི་
 རབ་བྱེད་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ལྷ་བ་མཐའ་མ་གསུམ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་ཀྱན་ཏུ་
 བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། (༡༡ ན) ལྷག་མ་ནམས་ལ་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པ་བ་
 དང་ལྷན་སྦྲེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་དེ་དག་བདེན་བཞི་ལ་ལོག་པར་བྱགས་ཚུལ་རི་ལྷ་བྱ་ཞིན། དེ་ཡང་ཡོད་
 དེ། ལྷ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ནམས་བདེན་བཞི་ལ་དངོས་སུ་ལོག་པར་བྱགས་པ་དང་། ལྷ་བ་
 མཆོག་འཛིན་གཉིས་དང་། འདྲོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་གཉིས་ནི་བདེན་བཞི་
 ལ་བརྒྱུད་ནས་ལོག་པར་བྱགས་པ་དང་། ཁོང་སྟོ་ནི་དབང་གིས་ལོག་པར་
 བྱགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཤིང་ལས། ལོག་པར་བྱགས་
 ཚུལ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་ལོག་པར་བྱགས་པ་དང་། བརྒྱུད་ནས་ལོག་པར་བྱགས་

རྟེན་ལ་འདྲོད་མེད་སྟེ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོན་པ་འཇུག་བཞི།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོན་པ་འཇུག་བཞི་རྟེ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཡོད་
དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདྲོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་འདྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་སྟོན་པའི་
ལམ་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཆེན་པ་སྟོན་པ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་སྟོན་པ་ལམ་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་
ས་མཆོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོན་པ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྟོན་པ་ལམ་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྟོན་པ་ལམ་གཉིས། སྐྱ་དོན་འདྲེས་རུང་རུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་
སྟོན་པ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། སྐྱ་དོན་འདྲེས་རུང་རུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཟུང་
བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྟོན་པ་ལམ་གྱི་
མཆོན་ཉིད།

གསུམ་པ་ས་མཆོན་ནི། ས་དང་པོ་ནས་བརྩེ་བའི་བར་རུ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཟག་བཅས་སྟོན་པ་ལམ་ལ་དབྱེ་ན། མས་པ་སྟོན་པ་ལམ། བསྟོན་པ་སྟོན་པ་ལམ། རྗེས་
སྟེ་ཡི་རང་བའི་སྟོན་པ་ལམ་དང་གསུམ་ལས། དུམ་དོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་
འབྱུང་གནས་སྟེ་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐྱ་དོན་འདྲེས་རུང་རུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་……
དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། མས་པ་སྟོན་པ་ལམ་གྱི་
(༡༢༥) མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་ཅུ་བའི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། རང་དོན་མས་པ་སྟོན་པ་ལམ། གཉིས་དོན་

མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་དང་གསུམ། ཡན་ལག་གི་སྒྲི་
ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད།
ཉིང་ལག་གི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་
སྟེ་ཉིང་བདུན་ཡོད་དེ། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །རང་གཞན་དོན་དང་
གཞན་དོན་དང་། །རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་
པོ་སྟེ། །སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་རྒྱ་འདོད། །རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུད་སྟགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །
དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་རྒྱ་འདོད། །ཅིས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་རྒྱ་ཡོད།

༣༧ མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ།

མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ལ་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་.....
གྱུར་པའི་མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་བསྒྲིམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན། མོས་པ་
སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསྟོད་པ་དགུ། བཀྱར་བ་
དགུ། བསྟགས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་པ་རྩལ་བྱིན་པ་ལ། །མོས་པའི་གནས་
སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །དགུ་ཆོན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། །བཀྱར་བ་དང་ནི་
བསྟགས་པར་འདོད། །ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་ཤེས་རབ་པ་རྩལ་བྱིན་པ་ལ། མོས་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་བཤད་ན།
འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤར་བྱིན་དེ་གང་། མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མོས་ལུལ་གྱི་
གཙོ་བོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤར་བྱིན་ལ་གཞུང་ལམ་འབྲས་
བྱ་ཤར་བྱིན་གསུམ་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། །འབྲས་བྱ་ཤར་བྱིན་མོས་ལུལ་གཙོ་བོ་དང་།
གཞུང་ལམ་ཤར་བྱིན་གཉིས་མོས་ལུལ་པལ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་རྒྱུད་ལས། ཤེས་
རབ་པ་རྩལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཉིད་ལུལ་

ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་
 ཞེས་པའི་ཡུམ་ཡང་གསུམ་(༡༡ན) བོ་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟོན་བཀུར་
 བསྐྱེད་གསུམ་ལ་དགུ་དགུར་འབྱེད་ཚུལ་ནི་མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་བཞིན་ནོ། །

ས་མཚན་ནི། མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་བསྒྲིམས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །

༧༥ བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ་ལ་རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགེ་ཆ་...
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་སྐྱར་བར་བྱེད་པའི་སྐྱོ་དོན་འདྲེས་རུང་...
 རྒྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་མངོན་རྟོགས།
 བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསྟོན་བ་
 བྱེད་པར་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ། མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་
 མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ། དཔེན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ།
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟོན་ལམ་གྱི་ཚོགས་གྱི་རང་བཞིན་དུན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་...
 བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ། ཐབས་མཁས་དང་བཅས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་
 ལམ། མཚན་མ་མེད་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྟེན་
 ལྷ་ཡི་རང་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ། ཁམས་གསུམ་རྒྱ་མ་རྟོགས་པའི་
 མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ། བསྟོན་བ་རྒྱུད་དུའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་
 ལམ། བསྟོན་བ་འབྲིང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ། བསྟོན་བ་ཆེན་པོའི་མིང་
 ཅན་གྱི་བསྟོན་བསྒྲིམ་ལམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོངས་སུ་བསྟོན་བ་བྱེད་
 པར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཚན་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མི་དམིགས་རྣམ་པ་ཅན། །
 དཔེན་དང་སངས་རྒྱལ་བསྟོན་ལམ་ཚོགས། །རང་བཞིན་དུན་པའི་སྟོན་ཡུལ་

ཅན། །ཐབས་བཅས་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྒྱུ་ཡི་རང་
དང་། །ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
ཡི། །བསྐྱེད་པ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ། །བསྐྱེད་ནམས་ཆེ་འབྲུང་བདག་ཉིད་དོ། །
ཞེས་(༡༩བ) གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རུ་
ཡོད།

༢༤ རྒྱུ་ཡི་རང་སྐྱེས་ལམ་བཟང་པ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་ཡི་རང་བའི་སྐྱེས་ལམ་བཟང་པ་ལ། །རང་གཞན་གང་
རུང་གི་དགེ་ཆ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་རུང་རུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མངོན་ལྟོགས། རྒྱུ་ཡི་རང་སྐྱེས་
ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་རང་གི་དགེ་ཆ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ཡི་
རང་བའི་སྐྱེས་ལམ་དང་། གཞན་གྱི་དགེ་ཆ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ཡི་
རང་བའི་སྐྱེས་ལམ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །དགེ་
བའི་ཆ་ལ་ཡི་རང་བ། །རྒྱུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་པ། །སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་འདིར་
བརྟེན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆོམས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རུ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་
གྱི་སྐྱེས་ལམ་ལ་མོས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡི་རང་བའི་སྐྱེས་ལམ་གསུམ་རུ་དབྱེ་བའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་རུ་དགེ་ཆ་བསགས་པ་དང་མི་ཟད་པ་
དང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྷན་པས་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཤར་འབྲུང་སྒོ་གྲས་ནི། དེ་གསུམ་སྦྱར་དངོས་རྒྱུ་ཡི་སྐྱེས་ལམ་གྱི་སྐྱོན་ས་ཕྱི་
བར་འདོད་ལ། །རང་ལྷགས་འདི་གསུམ་རོ་པོ་ཐ་དད་རུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
འདི་གསུམ་འཛིན་སྐྱེས་ལམ་ཐ་དད་པའི་སྐྱོན་ས་ཕྱི་བའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱིང་ལས།
དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དགེ་ཆ་བསགས་པ་མི་ཟད་པ་དང་།

འཕེལ་བར་བྱེད་པས་ཡིན་ནོ། །ཤེར་འབྱུང་ནི་རྒྱུར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་
བས་ཐུ་བར་འདྲི་དོ། །འདི་གསུམ་རོ་པོ་ཐ་དད་པ་སྟེ། འཛིན་སྐྱབས་ཐ་དད་
པས་ཐུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་བྱེ་ཟག་སྟེ་བ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་ནི། མོས་པ་སྟོན་ལམ་ས་
གཉིས་པ་ས་གསུམ་པ་ས་བཞི་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས། བསྟོ་བ་སྟོན་ལམ་ས་ལུ་
པ་ས་རྒྱག་པ་ས་བརྒྱན་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས། རྗེས་སྟུ་ཡི་རང་སྟོན་ལམ་ས་
བརྒྱད་པ་དགུ་པ་གཉིས་གྱིས་བསྟུས། ཞེས་འདྲི་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་
བསྟུས་དོན་ལས། མོས་པ་ནི་ས་གཉིས་(༡༩༩) པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་
བསྟུས་སོ། །བསྟོ་བ་ནི་ས་ལུ་པ་དང་རྒྱག་པ་དང་བརྒྱན་པས་བསྟུས་སོ། །རྗེས་
སྟུ་ཡི་རང་ནི་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པས་བསྟུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལྷགས་ནི། དེ་གསུམ་ས་དང་པོ་ནས་བརྒྱ་བའི་བར་རུ་ཡོད་པས། འདི་
སྟུར་བཤད་པ་སྟེ་རི་བཞིན་རུ་ཁས་མི་ཡོན་ནོ། །རོ་པོ་ནི། མོས་བསྟོ་རྗེས་སྟུ་ཡི་
རང་གསུམ་པོ་གང་རྒྱང་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཀྱང་། སྟོན་ལམ་དེ་
གསུམ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་སེམས་བྱུང་གིས་མ་ཁྲུབ་
པོ། །

༢༡༠ སྟབ་པ་སྟོན་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྟོན་ལམ་ལ་སྟབ་པ་སྟོན་ལམ་ནས་དག་...
སྟོན་ལམ་གཉིས་ལས། ཟག་མེད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་
ཞིག །རང་གི་ཐོབ་བྱུར་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛིག་
བྱེད་དེ། སྟབ་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ནས་དག་སྟོན་ལམ་གཉིས་
དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཤིང་ལས། དེས་ན་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་གཅིག་
ཉིད་ལུ་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པོ་བྱ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་

འདྲོམས་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིན་ནས་དྲི་མ་མེལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་ནས་.....
བརྟན་པས་འདི་གཉིས་རོ་པོ་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་དབྱེན་ལྡ་ཡོད་དེ། རོ་པོས་བྱད་པར་རུ་བྱས་པའི་
སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ། འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་བྱད་པར་རུ་བྱས་པའི་སྐབ་པ་སྒྲིམ་
ལམ། བྱེད་ལས་གྱིས་བྱད་པར་རུ་བྱས་པའི་སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ། གནས་སྐབས་གྱི་
ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱད་པར་རུ་བྱས་པའི་སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ། དོན་ཆེན་པོ་མཐར་
ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་དང་ལྡ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡི་རོ་པོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །ཆོས་རྣམས་
དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །ཅེས་དང་།
རྣམ་བཤད་ལས། སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ལྡ་ཡོད་དེ། རོ་པོ་དང་། འབྲས་
(༡༩༧) བུ་བྱད་པར་རུ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་ལས་དང་། གནས་སྐབས་གྱིས་ཡོན་
ཏན་དང་། མཐའི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་ཡོད་ཀྱང་། ཐེག་དམན་གྱི་
མོས་བསྐྱེད་སུ་ཡི་རང་བའི་སྒྲིམ་ལམ་གསུམ་མེད་དེ། དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་
ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་རུ་ཐེག་དམན་
གྱི་ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་དམན་གྱི་སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་དང་། རྣམ་
དག་སྒྲིམ་ལམ་གཉིས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་
ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ས་མཆོམས་ཡང་ས་དང་པོ་
ནས་བརྒྱུ་པའི་བར་རུ་ཡོད། གཉིས་པ་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ་ལ། རྣམ་
དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྒྱ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མཐུན་ཁྱེན་གང་གིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། འགལ་ཁྱེན་གང་ཞིག་པོར་

པས་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་སྐོབ་པར་འགྱུར་ཞིན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། སངས་
རྒྱལ་བསྟན་དང་སྦྱོན་སྐགས་དང་། ཁྱིམ་སྐགས་ཆོག་རྒྱུད་གསུངས།

དོན་ནི། བྱིའི་རྒྱུན་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་དང་། བྱང་གི་རྒྱུན་སྦྱོན་སྐགས་
དང་། ཁྱིམ་སྐགས་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཐུན་རྒྱུན་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་བྱིར། བདུད་གྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཞོན་པ་དང་། ཟབ་མོའི་ཆོས་སྒྲིབ་པ་
ཉིད་ལ་མ་མོས་པ་དང་། སྤང་སྤོ་སྐགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྦྱིག་པའི་
སྐྱོགས་ཤིས་ཡོངས་སུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་སྐགས་
ཆོས་ཀྱི་སྐོངས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་འགལ་རྒྱུན་ཡིན་པའི་བྱིར།
འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སྐགས། ཁྱིམ་སྐགས་ཆོག་རྒྱུད་བཞིའི་དོན་ནི།
གཞི་ལ་སྦྱར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གིས་དག་པ་ན།
སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སྐགས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་(༡༥ན) ཀྱི་མཐོང་སྤང་གིས་དག་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆན་གང་གི་བྱིར་ན། སྤྱོད་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེས་དག་པས་དག་པ་
དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སྐགས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་
རོ་སྤོ་ཐ་དད་མིན་ཞིང་། རིགས་སོ་སོར་བཅད་དུ་མེད་པའི་བྱིར། ཉོན་མོངས་
ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། ཁྱིམ་སྐགས་ཆོག་རྒྱུད་བཞི་ཡི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་
ཉན་རང་བྱང་སེམས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་རྣམས་ནི་རྩེ་བཙུན་གྱི་
མཐའ་དཔྱད་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འདིར་མ་སྦྱོས་སོ།

༢༧༧ རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་དངོས་བཤད་པ་ནི། ཟག་མེད་གྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག ཁང་གི་སྐོབ་བྱུར་གྱི་སྤངས་པ་

མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྒྱུ་འཛིན་གྱིད་དེ་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
ལ་དབྱེན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདྲིང་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་
མེད་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒྲིམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཉེན་རྩ་ལྷུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་དང་། དེ་དག་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདིས་མཚན་ནས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲིམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ཞེས་
སྤྱར་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒྲིམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རགས་པའི་དངོས་གཉེན་
དང་། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒྲིམ་སྤང་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤྲ་མོའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དང་། ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒྲིམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་འབྲིང་གི་དངོས་
གཉེན་རྩ་ལྷུར་པའི་ཐེག་(༡༥༥) ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་
དུའི་འབྲིང་དང་། ས་བཞི་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་
དུའི་དངོས་གཉེན་རྩ་ལྷུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
རྒྱུ་དུའི་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་འབྲིང་གསུམ་གྱི་
དངོས་གཉེན་རྩ་ལྷུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འབྲིང་
སྒྲིམ་གསུམ་ཡོད་དེ། ས་ལྔ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་འབྲིང་གི་ཆེན་
པོའི་དངོས་གཉེན་རྩ་ལྷུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
འབྲིང་གི་རྒྱུ་དུ་དང་། ས་དྲུག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་འབྲིང་
གི་འབྲིང་གི་དངོས་གཉེན་རྩ་ལྷུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། ས་བརྒྱུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་

འབྲིང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་དངོས་གཉེན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་.....
ཆད་མེད་ལམ་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིམ་སྤང་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཉེན་གསུམ་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱུད་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ཏུ་གྱུར་.....
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། ས་
དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲིང་གི་དངོས་གཉེན་.....
ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་།
ས་བརྒྱུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་རྒྱུ་རྒྱུ་དངོས་གཉེན་.....
ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

འདིས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ནམ་གྲོལ་ལམ་སྒྲིམ་དགུའི་འཛིག་ཚུལ་
ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ངོ་མ་ཡི། །
གཉེན་པོ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ། །སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྟན་ཀ་སྤངས་(༡༦ན) པ་ཡིས། །ཞེས་པའི་ལྟན་ཀ་
སྤང་ཚུལ་ནི། གཉེན་པོ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་སྤང་བ་མི་འཐད་
དེ། དག་སྟོབས་ལྡན་འཛིན་པ་ལ་གཤེད་མ་སྟོབས་ལྡན་དགོས་པ་ལྟར། སྤང་
བྱ་ཆེན་པོ་སྤངས་པ་ལ། གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། ལྟན་ཀ་དེའི་
ལན་ནི། དག་སྟོབས་ལྡན་འཛིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། སྤང་བྱ་ཆེན་པོ་
སྤངས་པ་ལ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་གོས་ལ་
ཆགས་པའི་ངོ་མ་རགས་པ་འཇུ། ཆེན་པོ་སེལ་བ་ལ་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོ་མི་
དགོས་ལ། གོས་ལ་ཆགས་པའི་ངོ་མ་ཕྲ་མོ་སེལ་བ་ལ། བཙོ་སྒྲག་མཁན་ནམ།
ཁྱེས་མཁན་གྱིས་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ལམ་ནི་
འཇུལ་དང་གཞུལ་བྱ་དག །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི། གཉེན་པོ་ཉིད་

དུ་འདྲི་པ་ཡིན། ཁྱིམ་པའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་དག་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་
དུ་འདྲི་པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་བྱེད་ཤེས་པ་དང་། གཞལ་བྱ་དག་དོན་དམ་པར་
མ་གྲུབ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་སྤངས་བྱ་དངོས་སུ་འཛུམས་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཆུག་བྱང་།

སྤྱི་ལ། འདིས་མཆོན་དགེ་བས་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་པའི་བསྟན། བསྟན་
འཛིན་བཅས་པ་དབྱར་གྱི་མཆོ་ལྟར་རྒྱས། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་
འགྲོ་ལུན་སྦྱོང། སྦྱོང་མཆོག་རྫོགས་ཏེ་བྱང་ཆེན་ལྷུར་ཐོབ་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་རྩེ་བཅུན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་
མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་གྱི་ཡིག་ཆར་མི་གསལ་བ་ཆེར་མེད་པ་བཅས། གྲོ་
གྲོས་མཁའ་ལྟར་ཡངས་པའི་སྤྱོས་བྱ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ཉེར་མཁོ་མེད་
ཀྱང་། རྩེས་འཇུག་གྲོ་གྲོས་དམན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་(༡༦བ) མན་དོན་དང་རང་
ཉིད་གྱི་དྲན་པ་གསོ་བྱེད་དུ་རྩེ་བཅུན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཡིག་ཆ་གཞིར་
བྱས། འཇམ་མགོན་སྤྱི་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཡཔ་སྤྱི་ལེགས་བཤད་གྱིས་བྱུར་
བརྒྱན་ཏེ་གྱིན་བ་རྒྱ་ནའི་མིང་ཅན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་པས་མཁས་དབང་
རྣམས་གྱིས་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ།

ཇོ་སྤྱི་ལ། རྣམ་དག་སེམས་གྱི་ཉེར་དྲངས་སྒྱུན་སོགས་ལ། རྒྱལ་བཞིན་སྒྲིབ་
པའི་རྒྱལ་སྤྱི་སྦྱོང་རྒྱལ་གྱིས། འཇམ་མགོན་རིང་ལུགས་དར་ཞིང་རྒྱས་
མཛད་པའི། སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་གང་དེའི་ལེགས་བཤད་མཆོག་རྒྱལ་སྤྱི་
རྣམས་གྱི་བཞེད་དོན་མ་ལུས་པ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་བྱེད་ཐེག་གསུམ་སྤང་རྟོགས་
རིགས། རམ་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བྱེད་ལམ་ཤེས་ཉིད། རམ་ཆོན་བྱེད་ཆོས་གྱི་

གསལ་བར་བྱ་བའི་ཚུལ། །མི་པམ་མགོན་དང་རྒྱལ་སྐུས་སེང་གེ་བཟང་། །
 འཇམ་མགོན་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
 དངོས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཛན་གྱི། །ལེགས་བཤད་ཅི་བཞིན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་
 འདི། །བཟང་ཡས་འགྲོ་ལ་སྒྲན་པའི་ལྷག་བསམ་གྱིས། །འཛད་མེད་མཛོད་སྒྱུན་
 སྤེལ་བྱིར་པར་རུ་བསྐྱབ། །དགེ་འདིས་རྒྱལ་བསྐྱན་ཡང་སྤྱིང་ཞུ་སེར་བསྐྱབ། །
 རྒྱགས་རུས་ཀྱན་རུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ཡུར་ཅིག །བསྐྱན་འཛིན་མ་ལུས་ཞབས་
 པད་སྤྱིད་མཐར་བཟན། །གསང་གསུམ་མཛད་བཟང་ཡར་ལྷ་ལྷར་འཕེལ་
 ཞིང་། །འདུས་པའི་ཐེ་རྣམས་ཐུགས་(༡༩) མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་དོས། །བཤད་
 རྒྱལ་ཚོས་སྤྱོད་དབྱར་མཚོ་ལྷར་འཕེལ་ཤོག །ཁྱད་པར་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་རབ་
 བཟན་ཉིད། །ཕྱི་ནང་ཉེར་འཛེག་ཀྱན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཏེ། །སྤྱོད་ལྷན་བཟན་
 མཛད་བཟང་གོང་འཕེལ་སོགས། །བཞིན་དོན་མ་ལུས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཡུར་
 ཅིག །འབྲེལ་ཐོག་ལ་སོགས་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་ཀྱན། །རུས་ཀྱན་ཚོས་འབྱོར་
 དགའ་བདེས་རྟག་འཛོ་ཞིང་། །སྤྱོད་ཀྱན་དགེ་བའི་བཤེས་གྱིས་རྗེས་བཟུང་ནས། །
 ས་ལམ་བཟོད་པ་ལྷུར་རུ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་ཡང་དགོན་སྐུལ་སྤྱོད་བཟང་ཡེ་ཤེས་རབ་བཟན་ནས་.....
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྒྱུན་པ་དར་བྱས་གྱིས་
 མཛད་པའི་སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་པར་གསར་བསྐྱོར་བའི་སྐབས་པར་...
 བྱང་སྒྲོན་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་དགོས་ཞེས་བསྐུལ་དོར་ར་སྤྱིང་ཏོ་ཐོག་ལྷུར་འབྱོར་...
 པ་ཤུགས་དགེ་སྤྱོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་བསྐྱན་པའི་རྒྱལ་མཛན་གྱིས་སྤྱར་.....
 བའོ། །

༡༡། སྐབས་བཞི་པའི་ཐུ་དྭགས་ལེགས་བཤད་རྣམ་འབྱེད་ཡུང་གི་
བར་མཛད་ཅེས་བྱ་བ་མཁས་མཆོག་ཐུན་པ་དར་རྒྱས་
བྱིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པར་བཛྲ་བ།

༡༡༡། འཇམ་གྲུ་རུ། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་རིང་ནས་འདིས་བྱས་པས། རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་བྱུགས་ཆུད་དེ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྦྱགས་བཅུར་
རྒྱས་མཛད་པའི། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་པོར་འབྱུང། །

༡༡༢། འབྲེལ་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ།

ཅེས་མཛད་པར་བཛྲ་བ་སྟོན་རུ་བཏང་ནས། འདིར་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་
བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
གཉིས། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་
སྤྱེས་པ་ནི། དབང་རུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ལམ་དང་།
གཞི་ཤེས་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་
པས་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་པས་བསྟན། དོན་ནི་
སྐབས་(༡༣) དང་པོ་གསུམ་རུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་
འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ་རྒྱས་སྦྱོར་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་
གསུམ་རུ་མཁྱེན་གསུམ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་
ཆེད་རུ་དེ་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་
ལུས་པ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་སྟོན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་རུ་དེ་གསུམ་
བསྟན་ནས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་

ལ་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ཉིད་གཞུང་རྒྱལ་ས་སུ་གསལ་
བར་བཤད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། བཞུན་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་ས་སུ་བསྐྱེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་ལས་རབ་རྒྱུར་པ་དེ་དེའི་དོན་རྒྱ་བཞག་ན་འགྲིག་གས་སྒྲུལ་མོ།
དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ནས་དེ་ལ་དབང་ཐོབ་ཅིང་། ཆོགས་ལམ་མན་
ཆད་རྒྱ་དེ་ལ་(༡༧) དབང་ཐོབ་པ་མེད་དེ། གཞུང་རྒྱལ་ས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

༡༧ རང་བཞིན་རྒྱལ་ས་བཤད་པ།

༡༨ བཞུན་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་ས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། བཞུན་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་ས་བཞུན་ནས་སྒྲུལ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱལ་སྦྱོར་སྦྱར་བའི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་སྦྱོར་སྦྱར་བ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་དེ་ལ་བཅུ་གཅིག་
ཡོད་དེ། བཞུན་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་ས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་
ཡོན་ཏན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་སྦྱོན། ལམ་ཤར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱར་བའི་མཆོན་ཉིད།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། སྦྱོབ་པ་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་དགེ་འདུན། སྤྱི་ཞི་མཉམ་
ཉིད་གྱི་སྦྱར་བ། ཞིང་དག་པའི་སྦྱར་བ། ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ་རྒྱལ་ས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ས་སྦྱར་བ་བཅས་རྒྱལ་ས་དང་། ཡོན་ཏན་སྦྱོན་ནི་མཆོན་
ཉིད་བཅས། ཐར་དང་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། སྦྱོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
ཆོགས། སྤྱི་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། ཞིང་དག་སྤྱོད་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་
ཀུན་མངོན་རྟགས་རྟགས་པ་ཞི། འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གྲ གཞི་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་པར་ལྷན་སྐྱེས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་གྱི་ནང་ནས་དང་པོ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆད་པ་ལ།
མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ།
(༡༩) གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྱག་རྣམས། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
 པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་བཤད་པ་ལ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་ཆེ། ཞེས་སྐད་ཅིག་རྒྱུ་
 བཞི་གསུངས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ཡང་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་
 ལས། དོན་རྣམ་ལ་ཉེར་བརྟུན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་རྣམ་ལ་ཡང་ཉེར་བརྟུན་
 ཡོད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྟུ་གཉིས་དང་།
 ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟག་བདེན་
 ལ་བརྟེན་པ་སྟག་བསྐལ་རྟག་པ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་
 ཀྱི་ཤེས་རྣམ། སྟག་བསྐལ་དོན་དམ་པར་མི་སྟོ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློ་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། སྟག་བསྐལ་དོན་གཞན་གྱི་
 བདག་གི་དབེན་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། སྟག་
 བསྐལ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གིས་བདག་གིས་མི་རྩི་བར་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཞི། གྲུ་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་
 བརྟེན་པ་སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་སྟོང་པ་དོན་དམ་པར་སྟག་བསྐལ་སྟེ་བའི་གནས་
 མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། གྲུ་འབྱུང་དོན་
 དམ་པར་ནམ་མཁའ་དང་(༡༧) འདྲ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་
 ཀྱི་ཤེས་རྣམ། སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་རྟོག་དཔྱད་དོན་དམ་པར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། ཡང་སྟོང་གྱི་རྒྱ་སྟོང་པ་

དང་ཚེ་བ་དོན་དམ་པར་མིང་མེད་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་.....
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཞི། འགོག་བདེན་ལ་བརྟེན་
 པ་འགོག་པ་དོན་དམ་པར་འགོ་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་.....
 རབ་ཀྱི་ཟིན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། སྤྱག་བསྐལ་རབ་དུ་ཁི་བ་ཁྱེན་གྱིས་
 མི་འཕྲོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། གྲུ་ལོ་མ་པའི་
 ཐར་པ་མི་ཟད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། ཚེས་ཉིད་
 དྲི་བལ་གྱི་འགོག་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་
 རྣམ། བཞི་དང་བརྩ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་
 གྱི་བྱང་ཚེས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རྟེ།

༥ འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 མེད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་དང་། དབེན་པ་དང་། མི་ཇི་པ་དང་། གནས་མེད་པ་
 དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། མིང་མེད་པ་དང་། འགོ་བ་
 མེད་པ་དང་། མི་འཕྲོག་པ་དང་། མི་ཟད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་
 བརྩ་གཉིས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་.....
 གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོན་དམ་གྱིས་བྱང་པར་སྐྱར་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཞེས་.....
 སྐྱར་དགོས་རྟེ། སྤྱག་བསྐལ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པའི་སྐབས་
 འདིར་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྤྱག་བསྐལ་དོན་
 དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 (༣) སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
 སྐབས་འདིའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་ན།
 འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འགྲེལ་པ་ལས།
 དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་.....

བཞིན་ཏུ་ཡུལ་ཤེས་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། དམན་པའི་གནས་སྐབས་ནས་འཕོ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཉེན་མོངས་འདུལ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། བཞི་པོ་དེ་ཡང་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་ལམ་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལམ་རིག་པ་སྦྱབ་པ་དེས་འབྱེན་བཞིའི་སྟེང་ནས་འཛོག་པའི་མྱེར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་པོ་མེད་པ་དང་། འཕོ་བ་མེད་པ་དང་། འདུལ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། བཞི་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཁྲིས་གསུངས་པའི་མྱེར།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། མི་ལམ་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་སྒྲ་བརྟན་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་མ་སྐྱེས་པ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་། མིག་ཡོར་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་མ་འགག་པ་དང་། མིག་རྒྱ་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞི་དམ་ནས་ཞི་བ་དང་། རྒྱ་མའི་རྟ་སྒྲང་གི་རྣམ་པ་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཐུ་ངན་ལས་ཀྱིས་འདས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏུ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུ་ལམ་ལྟ་ཡོད་པའི་མྱེར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། གཉིས་པ་ལ་མི་ལམ་དང་། སྒྲ་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། མིག་རྒྱ་དང་། རྒྱ་མའི་རྣམ་(ཤ)པ་སྟེ་ལྟ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགག་པ་དང་། གཞི་དམ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཁྲིས་གསུངས་པའི་མྱེར།

སྐབས་འདིའི་སྒྲ་བརྟན་བྲག་ཆའི་སྒྲ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བྱེད་ལས།

ཐུ་བརྟན་ཏེ་བཤམ་ཆ་ལྟར་བདེན་པའི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར།

སྐབས་འདིའི་མིག་ཡིང་ནི་མེ་ཡང་གཡང་དག་པའི་འོས་ལ་ཤར་བའི་སྒྲིབ་
བུའི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་རྒྱང་གི་དབང་ཤེས་ལ་
ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་རྒྱང་བ་གང་ལ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཁྲིང་
ལས། མིག་ཡིང་ཏེ་གཟུགས་བརྟན་ནམ་ཟླ་བ་གཉིས་རྒྱང་ལྟར་རྣམ་པ་ཅན་མ་
འགག་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ།

སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ལུ་པོ་དེ་རྗེས་སྐབ་ཡི་
ཤེས་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། རྣམ་པ་ལྡེའི་བ་སྟང་གིས་མཚོན་པའི་སྐོམ་ལམ་
རྗེས་སྐབ་གྱི་རྟག་པ་ལྡེའོ། ཞིས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་གཉིས་པ་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐོམ་ལམ་རྗེས་གྱི་ཤེས་པས་བསྟུས་པའི་གཟུང་བ་སྟེ་……
རྩལ་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། ཟུ་རྩལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་
ཤེས་བྱའི་སྟོབ་པའི་གཞེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། ཞིས་གསུངས་པའི་སྟེར།

གསུམ་པ་ལ་རྒྱག་ཡོད་དེ་ཕྱི་རྩལ་དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆགས་སོགས་གྱིས་
 གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། དེས་བསྐྱུས་པའི་དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 བྱང་བ་མེད་པ། དེས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་གོས་པ་
 མེད་པ། དེས་ཕྱི་རྩལ་དོན་རྒྱ་ཞེན་པའི་རྟོག་པས་རྩིས་བཞུང་བའི་རྣམ་པ་མེད་པ།
 འཕགས་པའི་ལམ་(༥༦) ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་ཉམས་པ་མེད་པ་མི་གཡོ་བའི་
 གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པར་མངོན་སུམ་རྒྱ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
 ལམ་རྒྱག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ལ། འགྲེལ་པ་ལས།

གསུམ་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་
པ་དང་། གོས་པ་མེད་པ་དང་། རྩོས་པ་མེད་པ་དང་། རློམ་པ་མེད་པ་དང་།
ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་

མྱེད་། སྐབས་འདིར་ཉོན་མྱོང་གི། གཉེན་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་
 དང་། ཤེས་མྱོང་གི་གཉེན་པོ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་དང་། མཐོང་ལམ་ཟག་
 མེད་གཉིས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་མྱོང་སྤང་དཀའ་ཞིང་། ཉོན་
 མྱོང་དེ་ལ་སྒྲོམ་ཏེ་སྤང་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞག་.....
 པའི་མྱེད་ཏེ། གཤེད་ཤིང་ལས། ཤེས་མྱོང་སྤང་དཀའ་ཞིང་ཉོན་མྱོང་དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་ཟག་མེད་གཅིག་ཏུ་བཞག་གོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་མྱེད་།

གཤ ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྲུལ་ཅི་ཅི་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་ལ་སོ་བྱུག་ཡོད་དེ།
 འོན་རྣམ་ལ་སོ་བྱུག་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ། ཤེས་རྣམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་
 མྱེད་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་སྤྲིང་ཏུ་བརྒྱད། ལམ་བདེན་གྱི་སྤྲིང་ཏུ་བརྒྱད།
 ལྷག་བསྐལ་བདེན་པའི་སྤྲིང་ཏུ་ལ། འགོག་བདེན་གྱི་སྤྲིང་ཏུ་བཅུ་བྱུག་ཡོད་
 པའི་མྱེད་ཏེ། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྲུག་བསྐལ་དང་། འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་
 བཞིན། །དེ་དག་བརྒྱད་དང་བརྒྱན་དང་ནི། །ལྷ་དང་བཅུ་བྱུག་ཅེས་བསྒྲགས་
 གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་མྱེད་།

དེ་ཡང་དང་པོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདྲོད་ཡོན་ཐོབ་པར་འདྲོད་པའི་སྤྲིང་
 པའི་འདྲོད་ཆགས་ཀུན་བཏགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདྲོད་ཡོན་དང་མི་
 འབྲལ་བར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་(༥༦) པ་དང་། ལྷན་ལ་དགའ་བའི་
 སྤྲིང་པ་ནི་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གསུམ་དང་། འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་ཞེན་ལྷལ་
 མེད་པ། ཞེ་སྤང་གི་ཞེན་ལྷལ་མེད་པ། གཏི་སྤྲུག་གི་ཞེན་ལྷལ་མེད་པར་མཛོན་
 སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གསུམ། གཙང་བདེ་ཉག་བདག་ཏུ་
 འཛོན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡོད་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཞེན་ལྷལ་མེད་.....

ས་དང་། རང་དབང་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་
 ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་ཀླུ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་ག་རིམ་
 བཞིན་རྟུ་རྒྱ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་རྟུ་གསུམ་གསུམ་དང་། རབ་སྐྱེ་
 དང་ཀྱེན་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་རྟུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་
 ལས། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མི་གནས་པ་དང་། ཞི་བ་དང་།
 འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་དང་།
 ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་ནི་ག་རིམ་
 བཞིན་རྟུ་ཞེས་པ་དང་། གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག་དང་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་
 རྟུ་རྒྱའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལམ་བདེན་གྱི་སྒྲིང་གི་བརྒྱན་ཡོད་དེ། ཚད་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་
 རྣམ། བཅའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། ཐ་མི་དད་པའི་
 ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། བཅོག་རྒྱ་འཛོལ་པ་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ།
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། གཞལ་རྒྱ་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཤེས་རྣམ། ཆགས་པ་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དང་བརྒྱན་ཡོད་ཅིང་།
 དེ་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་བྱང་ཚས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་རྒྱ་གཉིས་གཉིས་དང་...
 བཞི་པའི་སྒྲིང་རྒྱ་གཅིག་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

འབྲེལ་(༥༦)པ་ལས། ཚད་མེད་པ་དང་། མཐར་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བ་
དང་། ཐ་མི་དད་པ་དང་། མཚོག་རྩ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་དང་། གཞལ་རྩ་མེད་པ་དང་། ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་
བཞིན་རྩ་ཁེས་པ་དང་། གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྟན་ཡིན་ནོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

སྐབས་འདིར་ཀུན་འབྱུང་སྤར་གཞིན་གྱི་སྐོ་ནས་དང་ལམ་བཞེན་དམ་.....
བཅའ་དང་འཐད་པའི་སྐོ་ནས་བརྟན་ཚུལ་གི་ཆོག་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་.....

སྒྲིལ་ཤིང་། ཞིབ་ཏུ་ནུམ་བཤད་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་
སྤྱིང་ཏུ་ལྷ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྷ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་
པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་ཆམ། དེ་ལྷ་སྤྱག་བསྐལ་བ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་
ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་ཆམ། དེ་ལྷ་བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྤྱིང་པར་
མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་ཆམ། དེ་ལྷ་རང་དབང་ཅན་གྱི་
བདག་ཏུ་མེད་པར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་ཆམ། སྤྱག་
བདེན་གྱི་བྱུང་ཆོས་བཞི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མངོན་མོ་
སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་ཆམ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པོ་དེ་སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱུང་ཆོས་བཞིའི་སྤྱིང་ཏུ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་
པོ་བཞི་བྱུང་ཆོས་བཞིའི་སྤྱིང་ཏུ་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་རེ་རེ་དང་ལྷ་པ་དེ་དེ་བཞི་
ཀའི་ཐུན་མོང་གི་སྤྱིང་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འགྲེལ་པ་ལས། མི་རྟག་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། སྤྱིང་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ། ལྷ་པ་
མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་སྟེ། དེ་ལྷ་རན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་
རྣམ་པ་ལྷ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གསེར་སྤང་ལས། ལྷ་མ་བཞི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་
དང་ཐ་མ་ནི་བཞི་ཀའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུབ་པས། རང་དང་སྤྱི་
(ལྟན) མཆོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འགོག་བདེན་གྱི་སྤྱིང་ཏུ་བརྩུ་བྱུག་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་སྤྱིང་ཏུ་གསུམ་ཞི་
བའི་སྤྱིང་ཏུ་བརྩུད། གྲུ་ལོམ་པའི་སྤྱིང་ཏུ་གཅིག་ ཁྲིམ་འབྱུང་གི་སྤྱིང་ཏུ་བཞི་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་དང་སྤྱི་དང་སྤྱི་རང་གཉིས་ཀའི་
ཆོས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་
བ་གསུམ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་ཆམ་གསུམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྩུད་ཡོད་དེ། སྤྱིང་པ་ཉིད་སྤྱིང་པ་ཉིད། ཆེན་པོ་སྤྱིང་པ་ཉིད།

དོན་དམ་པར་སྤྲོད་པ་ཉིད། འདུས་བྱས་སྤྲོད་པ་ཉིད། འདུས་མ་བྱས་སྤྲོད་པ་
 ཉིད། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྤྲོད་པ་ཉིད། མོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྤྲོད་པ་
 ཉིད། དོར་བ་མེད་པ་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་གཞི་ཚས་ཅན་བརྒྱད་པོ་རྣམས་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་.....
 བརྒྱད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱལ་མ་པའི་སྤྲོད་གི་གཅིག་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་གཞི་ཚས་
 ཅན། བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་
 བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 འབྱུང་གི་སྤྲོད་གི་བཞི་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་
 དང་། གང་དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། ཚས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྤྲོད་
 པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་སྤྲོད་གཞི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་.....
 དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་.....
 རྣམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཡོད་དེ།
 (ལ) དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་གཞི་བདེན་པར་.....
 འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྤྲོད་གཞི་ནི་
 སྤྲོད་ཉིད་དེ་དང་དེའི་སྤྲོད་གཞི་ལ་གོ་དགོས་སོ། །འདི་དག་སོ་སོའི་ཤེས་བྱེད་
 ཏུ་འགྲོ་བའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་འདུག་ཀྱང་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྱངས་སོ། །
 སྐབས་འདིར་འགོག་བདེན་ཀྱི་སྤྲོད་གི་དོན་རྣམ་ལ་སྤྲོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་སྟོ་
 བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བདེན་བཅུ་དྲུག་གང་བཞག་ཀྱང་ཚག་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འགོག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་བཟུང་ནས་
 སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། སྤྲོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོ་བུར་

ཁྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་སྟགས་སུ་བསྐྱབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་……
དོན་འདྲ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་བཞིའི་གོ་
རིམ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་མི་
མཐུན་ཏེ། གོང་དུ་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་
དང་པོར་སྟག་བདེན། དེ་རྗེས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། དེ་རྗེས་འགོག་བདེན།
དེ་རྗེས་ལམ་བདེན་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་འདིར་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་ཤྲོག་
གི་རིམ་པའམ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དང་པོ་ཀུན་འབྱུང་……
བདེན་པ། དེ་རྗེས་ལམ་བདེན། དེ་རྗེས་སྟག་བསྐྱེད་བདེན་པ་དེ་རྗེས་འགོག་
བདེན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་
དག་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། །སྟག་བསྐྱེད་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པར་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་(༡༥) ཕྱིར།

གོང་དུ་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དེ་ལྟར་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་སོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟེ་བའི་སྐབས་སུ་དང་པོར་སྟག་
བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད། དེ་རྗེས་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད། དེ་རྗེས་འགོག་པ་ཆོས་
བཟོད། དེ་རྗེས་ལམ་ཆོས་བཟོད་སྟེ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དེ་ལྟར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟག་བསྐྱེད་སྟོན་མར་བསྟན་པ་ནི་ཡུལ་
ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་འདི་……
ནི་བསྐྱེད་རིམ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། ཆ་རེ་རེ་ནས་གཉིས་ཀ་
དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ལས་རྣམ་དང་དོན་རྣམ་དོན་གཅིག་ཅིང་། བྱེད་རྣམ་དང་ཤེས་
རྣམ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། ལས་དང་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་འོ། །

དེ་གཉིས་ལ་དོན་ཅན་དང་ཤེས་ཅན་གྱི་ཐ་སྟད་ཀྱང་མཛད་དོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཐུར།

འདི་གཉིས་ཙུ་བར་བསྟན་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག མདོར་བསྟན་ཏུ་ཤེས་ཅན་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དོན་ཅན་ཤུགས་ལ་བསྟན། རྒྱས་བཤད་ཏུ་དོན་ཅན་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཤེས་ཅན་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ནི་ཅལ་སྒྲིག་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀར་དོན་ཅན་དང་ཤེས་ཅན་
གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐུར་ཏེ། མདོར་བསྟན་ཏུ་དོན་ཅན་དངོས་སུ་
བསྟན་པ་གང་ཞིག ཁྲེང་ཤེས་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐུར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དོན་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཐུར་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་དོན་ཅན་བདེན་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐུར།

དེའི་སྐབས་ཀྱི་གཞི་དེ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སྟགས་བཅུ་དྲུག་ལ་བྱེད་རིགས་
པའི་ཐུར་ཏེ། སྒྲིབ་དཔོན་ཤུལ་པས་(༡༧) མཛད་པའི་ཉི་ཤིང་ག་ལྟ་ལས།
གཞི་ནི་དམིགས་པ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་ལ་སྟགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྣམས་ཞེས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཅན་པ་ཞེས་བྱ་
མཆོན་ཉིད་དེ་ཞེས་པའི་ཅན་པ་དང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཀ་
ཤེས་ཅན་ལ་བྱེད་རིགས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་ཅན་གསུམ་ཐུར། ཞེས་
པས་ཀྱང་ཤེས་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐུར་ཏེ། རྟགས་སྒྲ།

འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་ཅན་པ་དང་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཀ་ཤེས་ཅན་
ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། གསེར་སྤངས་ལས། གཞི་བདེན་བཞིའི་རྩོམ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་ཅན་པ་ཞེས་བྱའོ། བྱེ་བྲག་དེ་
ཡང་སྤངས་བྱ་གང་གི་གཞེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟག་
པར་འཛིན་པའི་གཞེན་པོར་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཐུར།

བྱེ་བྲག་དེ་ཡང་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ཤེས་ནམ་དེ་ཡང་རང་རང་གི་
མི་མཐུན་སྟུགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མཛན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤང་པོ་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྤང་པོ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་སྟེ་.....
བུམོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱས་བཤད་རྒྱུ་ཡང་ཤེས་ནམ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་རྒྱས་
བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་ནམ་ཉེར་བརྟན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་.....
ཕྱིར་ཏེ། མེད་པའི་ནམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་སྟགས་ཀྱི། རྒྱས་བཤད་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་ནམ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྟན་.....
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན་ནམ་རྟོགས་སྦྱར་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱམ་.....
པ་མ་ལུས་པ་སྐབས་གཞན་རྒྱུ་ཡང་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་.....
པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་མདོར་བསྟན་རྒྱུ་ཤེས་ནམ་(༡ན) བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་དང་དོན་.....
ནམ་ཡང་བསྟན་ཅིང་། རྒྱས་བཤད་རྒྱུ་དོན་ནམ་མ་ཟད་ཤེས་ནམ་ཡང་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། འདིར་བསྟན་
པའི་ཚུལ་ནི་མདོར་བསྟན་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ནམ་པ་དང་རྒྱས་བཤད་རྒྱུ་དོན་ཀྱི་.....
ནམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མདོར་
བསྟན་རྒྱུ་དོན་ནམ་གཙོ་བོར་བསྟན་ན། ཤེས་བྱ་གཞི་ཡི་བྱེ་བྲག་རྒྱམས། རྒྱམ་
པ་ཞེས་བྱ་མཛན་ཉིད་དེ། བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱམ་བཞིའི་ཕྱིར། རྟོན་ནམ་པ་
བཞི་རྩ་འདྲོད། ཅེས་གསུངས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དོན་ནམ་
མདོར་བསྟན་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་འདོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་གཞི་ཡི་བྱེ་བྲག་རྒྱམས། རྒྱམ་
པ་ཞེས་བྱ་མཛན་ཉིད་དེ། བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱམ་བཞིའི་ཕྱིར། རྟོན་ནམ་པ་
བཞི་རྩ་འདྲོད་ཅེས་པའོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱས་བཤད་རྒྱུ་བསྟན་ཚུལ་ཡང་
གཞི་ཤེས་དང་ནམ་མཁུན་ཀྱི་རྒྱམ་པ་ལ་ས་གཙོ་དང་དོན་སུ་མཛད་ནས། ལམ་

ཤེས་ཀྱི་ནམ་པ་ལ་ས་གཙང་དངོས་སུ་མ་མཛད་དེ། གཞི་ཤེས་དང་ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པ་ལ་འདི་ནས་འདིའི་བར་ཞེས་ཡ་མཐའ་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་.....
 དངོས་སུ་བབྱུང་ནས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་པ་ལ་ཡ་མཐའ་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་དངོས་སུ་མ་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མེད་པའི་ནམ་པ་ནས་བབྱུང་སྟེ། ཁྱི་གཡོ་བ་ཡི་ནམ་པའི་བར། ཞེས་པ་དང་། ནམ་མཁུན་གྱི་སྐབས་སུ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བབྱུང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ནམ་པའི་མཐར་ཐུག་ནམས། ཞེས་དེ་འདྲའི་ས་མཆོམས་དངོས་སུ་བབྱུང་ནས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྐག་བསྐལ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། (༧༥) དེ་འདྲའི་ས་མཆོམས་དངོས་སུ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་སྤང་ལས། མདོ་དེ་དག་ལས། རྩེ་བཙུན་གྱིས་མེད་པའི་ནམ་པ་ནས་བབྱུང་སྟེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་འདི་ནས་འདིའི་བར་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པ་བསྐྱར་རྟེ། ཞེས་ས་གཙང་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་པ་ལ་ས་གཙང་དངོས་སུ་མ་མཛད་ཀྱང་། གཞི་ཤེས་དང་། ནམ་མཁུན་ལ་ཐོག་མཐའ་བབྱུང་བས་བར་གྱི་དེ་ནམས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་པ་ཡིན་པ་གོ་སྟབས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་པ་ལ་ས་གཙང་དངོས་སུ་མ་མཛད་ཀྱང་། དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཆོག་ནི་འདི་ཡིན་རྟེ། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ནས་བབྱུང་སྟེ། དངོས་མེད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཞེས་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་སྤང་ལས། དེས་ན་འདིར། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ནས་བབྱུང་སྟེ། དངོས་མེད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཞེས་པ་དོན་ལ་འཕྲོ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ནམ་པ་དེ་དག་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལས་འཆད་པ་ལ། བཙུན་ལྷན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་པའོ། ཞེས་པ་ནས་ཡུམ་འདི་ནི་མི་གཡོ་བའི་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་པའོ། ཞེས་དང་། བཙུན་ལྷན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་

འདྲིང་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྒྲུལ་པ། འདྲིང་ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། དུམ་
འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་པོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །
བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་པོ་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ལུམ་འདི་ནི་
དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྒྲུལ་པ། ལུས་དང་། ཚིག་བ་དང་། སེམས་དང་། ཚིག་དམིགས་སུ་
(༡༠ན)མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ལུམ་འདི་ནི་སངས་
རྒྱལ་གྱི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྒྲུལ་པ། ཚིག་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཁོར་བྱ་བ་ཉིད་་་་
ཀྱི་བྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་རྣམས་གསུངས།

དེ་ཡང་ལུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཅིང་། ལུམ་འདི་ནི་འདྲིང་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་པ་
རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ལ། ལུམ་འདི་
ནི་དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་
མཁྱིན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བརྟན་
ལ་དམ་བཅའི་མདོ་ཚན་ཉེར་བརྟན་དང་། འཐད་པའི་མདོ་ཚན་ཉེར་བརྟན་
ཡོད་ཅིང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་རྒྱལ་ལ་ཡང་དམ་བཅའི་མདོ་ཚན་སོ་རྒྱལ་
དང་། འཐད་པའི་མདོ་ཚན་སོ་རྒྱལ་ཡོད་དེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། དེ་ཡང་རྣམ་པ་
ཉེར་བརྟན་དང་སོ་རྒྱལ་ལ་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་མདོ་དེ་དག་དང་་་་་་
གྲངས་མཉམ་པ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྣམ་མཁྱིན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟན་དང་བརྟན་ལ་མདོ་ཚན་སུམ་ཅུ་ཡོད་དེ། ཉན་
ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱིན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་བརྟན་ལ་་་་་

མདོ་ཚན་བརྒྱན། བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནམ་མཁེན་གྱི་ནམ་པ་སོ་བཞི་ལ་མདོ་ཚན་བརྒྱན་ཏུ། །སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནམ་མཁེན་གྱི་ནམ་པ་སོ་དགུ་ལ་མདོ་ཚན་བརྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་... ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། རྣམ་མཁེན་གྱི་ནམ་པ་སོ་བརྒྱན་ལ་སྡེ་ཚན་བརྒྱན་སོ་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་ཏེ་མདོ་བརྒྱན་དང་། སོ་བཞི་ལ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་(༡༠༥) གཅིག ། རྣམས་འཇུག་དགུ་ལ་གཅིག །སྤྱིང་ལམ་ལ་གཅིག །གཞན་བརྒྱ་གསུམ་ལ་རེ་རེ་སྡེ་བརྒྱ་དུག་དང་། སོ་དགུ་ལ་ཐ་མ་གསུམ་ལ་རེ་རེ། གཞན་སྡེ་ཚན་བཞི་ལ་རེ་རེ་སྡེ། མདོ་བརྒྱན་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་རྣམ་དང་། ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པ་ཞེས་པས་དོན་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་པ་རྣམ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་པས་ཤེས་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། རབ་འབྱོར་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀས་དོན་རྣམ་དང་། ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མ་མཆིས་པས་དོན་རྣམ་དང་། དེའི་བར་གཞན་གྱིས་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སྐྱེས་ཟིན་པར་བསྟན་ལ། རྣམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་དངོས་སུ་རྟག་པ་མེད་པའི་དོན་རྣམ་དང་། དུགས་ལ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོའི་གྲངས་དེ་དག་ཀྱང་དུམ་བར་མའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་མང་བ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅས་འདིའི་བཤད་བྱ་ཆ་བའི་མདོ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ག ༥ རྣམ་མཁེན་གྱི་ནམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁེན་གྱི་ནམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བརྒྱད་སྡེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་རྒྱུད་བརྒྱད་གསུངས། རྣམ་མཁེན་

གྱི་ནམ་པ་ལ་དོན་ནམ་དང་ཤེས་ནམ་གཉིས་ལས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྒྱ་དང་.....
 བརྒྱ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་ནམ་རྟོགས་ན་དོན་ནམ་རྟོགས་སྤྱོད་པས། ཤེས་ནམ་
 བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་ནམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་ནམ་སྤྱོད་ཅུ་ཙུ་བརྒྱ། བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་
 དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་ནམ་སྤྱོད་ཅུ་ཙུ་བཞི། སངས་རྒྱས་
 ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་(༡༡ན) སུ་མཐུན་པའི་ནམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་ནམ་སྤྱོད་ཅུ་ཙུ་
 དགུ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ང་། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་

ནམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་ནམ་སྤྱོད་ཅུ་ཙུ་བརྒྱ།

ཅ། སྤྱིར་བཤད་པ།

དེ་ནམས་གྱི་ནང་ནས་བྱང་སྤྱོད་སོ་བརྒྱན་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བཤད་པ་
 དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་བསྐྱུ་ཚུལ། སྤྱོད་བཤད་
 པ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སྤྱོད་སོ་བརྒྱན་པོ་དེ་རྗེས་སུ་
 བསྐྱུ་ན་བརྒྱར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དད་པའི་དབང་སྟོབས་གཉིས། དད་པའི་རྗེས་
 སུ་འདུ། བཙོན་འགྲུས་གྱི་དབང་སྟོབས་གཉིས། ཡང་དག་སྤྱོད་བ་བཞི། བཙོན་
 འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་འཕགས་ལམ་
 ཡན་ལག་ནམས་བཙོན་འགྲུས་གྱི་རྗེས་སུ་འདུ། དུན་པའི་དབང་སྟོབས་གཉིས་
 དུན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་དུན་པ་འཕགས་ལམ་
 ཡན་ལག་ནམས་དུན་པའི་རྗེས་སུ་འདུ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། ཤེས་རབ་གྱི་
 དབང་སྟོབས་གཉིས། ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་
 ལག །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ནམས་ཤེས་རབ་གྱི་རྗེས་སུ་
 འདུ། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་སྟོབས་གཉིས། ཉིང་
 ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་རྣམས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་སྲུ་འདུ། བཏང་སྟོམས་
 ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་བཏང་སྟོམས་གྱི་རྣམ་སྲུ་འདུ། དགའ་བ་ཡང་
 དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བའི་རྣམ་སྲུ་འདུ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་
 འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་རྟོག་པའི་རྣམ་སྲུ་འདུ། ཡང་དག་པའི་དག་འཕགས་
 ལམ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་ལས་གྱི་མཐའ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག །ཡང་
 (༡༡བ) དག་པའི་འཆོ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་རྣམ་སྲུ་
 འདུ། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག །ཤིན་ཏུ་སྤངས་གྱི་རྣམ་
 སྲུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཉ། མཛོད་ལས། མིང་གི་སྟོན་སྣེ་རྣམས་སྲུ་བཅུ། །དད་དང་
 བཅོམ་འགྲུས་དྲན་པ་དང་། །ཤེས་རབ་ཉིང་འཛིན་བཏང་སྟོམས་དགའ། །རྟོག་
 དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དད་པའི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་གཅིག། བཅོམ་འགྲུས་གྱི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་
 བཅུད། དྲན་པའི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་བཞི། ཤེས་རབ་གྱི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་བཅུད།
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་བཅུད། བཏང་སྟོམས་གྱི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་
 གཅིག །དགའ་བའི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་གཅིག །རྟོག་པའི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་གཅིག །
 ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་གསུམ། ཤིན་ཏུ་སྤངས་གྱི་རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་གཅིག་
 དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་པོ་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་
 རྣམ་སྲུ་འདུ་བ་ནི། གཙུག་པོའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྲབ་པ་མེད་དེ་དྲན་པ་
 ཉེར་གཞག་ཏུ་གྱུར་པའི་དྲན་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཉ། མཛོད་
 ལས། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། གཙུག་པོ་སྟོན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདིས་ནི་རྟོག་པའི་རྣམ་སྲུ་འདུ་ན། རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པ་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི་བྱང་སྒྲིགས་སོ་བདུན་པོ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སྒྲིགས་དང་མཐུན་པ་
 ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་
 དམིགས་ལྟལ་བཤད་པ། རོ་བོ་བཤད་པ། གྲོགས་བཤད་པ། སྒྲིམ་ཚུལ་བཤད་པ།
 བསྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ། སྒྲུབཤད་པ་དང་དྲག་ལས། དང་པོ་ལ།
 (༡༩༥) ལུས་ཚར་སེམས་ཚས་བཞི་ཡོད་དེ། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས།
 དམིགས་པ་གང་ཞེན་ལུས་དང་། ཚར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཚས་སྟེན་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་དམིགས་ལྟལ་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལུས་……
 དེ་ལ་སྒྲུས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་ན། རང་གི་ལུས། ཕྱིའི་ལུས། ཕྱི་ནང་
 གཉིས་ཀའི་ལུས་དང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དམིགས་ལྟལ་དུ་གྱུར་པའི་ནང་
 གི་ལུས་ཡོད་དེ། མིག་སྟགས་ནང་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ནམས་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེ་ལ་ལུས་ནི་གསུམ་ལས། རང་གི་ལུས་ནི་ནང་
 གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་གྱུར་པའི་ཕྱིའི་
 ལུས་ཡོད་དེ། རང་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྒྲུ་
 སྟགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཕྱིའི་ལུས་ནི་དབང་པོའི་རྟེན་མ་
 ཡིན་པའི་གཟུགས་སྒྲུ་སྟགས་ལྟུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་
 ཡང་། ཕྱིའི་ལུས་ཡིན་ན། ལུས་ཡིན་པས་མ་བྱལ་གྱི། སྒྲིའི་སྒྲེམ་ཆེད་དེ་ཕྱིའི་
 ལུས་ཡིན་ཡང་ལུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལུས་ཀྱི་སྒྲེམ་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྒྲིའི་སྒྲེམ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་ཡོད་དེ། རང་
 གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིའི་སྒྲེམ་ཆེད་གཟུགས་ཅན་……
 ནམས་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སྒྲིམ་པ་པོའི་གང་ཟག་ལས་གཞན་པའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཕྱི་ནང་
 གཉིས་ཀའི་ལུས་ནི། རང་གི་དབང་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིའི་སྒྲེམ་ཆེད་
 གཟུགས་ཅན་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་པ་དྲན་པ་ཉེས་གཞག་གི་དམིགས་ལྷལ་གྱི་ཆོས་པ་དེ་ལ། ཆོས་པ་བདེ་
སྤྱད་བཅུ་དྲུག་སྟེང་གསུམ་(༡༩༦)ཡོད་དེ། གསེར་སྤོང་ལས། ཆོས་པ་ནི་བདེ་
སྤྱད་བཅུ་དྲུག་སྟེང་གསུམ་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་པ་ལ། ཕྱི་ཆོས་པ། ནང་གི་ཆོས་པ། ཕྱི་ནང་གཉིས་
ཀའི་ཆོས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དང་དབང་ཤེས་སྤྱད་ཆོས་པ་དོན་གཅིག་
།གཉིས་པ་དང་ཡིད་ཤེས་སྤྱད་ཆོས་པ་དོན་གཅིག་།དབང་ཤེས་
སྤྱད་ཆོས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོས་པ་མེད། ཡིད་ཤེས་
འཁོར་གྱི་ཆོས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་འཁོར་གྱི་ཆོས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩེ་བཅུ་གྱི་སྤྱོད་ལས།
ཆོས་པ་དེ་སེམས་བྱུང་ཀྱང་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོས་
པ་ཡང་མེད། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། དབང་ཤེས་དེ་གཙོ་སེམས་སྤྱད་ཐལ། དེའི་འཁོར་གྱི་ཆོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདྲོད་ན། རྩེ་མ་ཕྱིན་གཙོ་སེམས་སྤྱད་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རིགས་
འདྲ་ཐེར་ན་རྩེ་བར་མ་བྱལ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལས། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀའི་
འཁོར་གྱི་ཆོས་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་མང་དུ་འདུག་ཅིང་། རང་རེའི་
མཐའ་དཔྱད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ན་ཆོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་
ཆོས་པ་ཡང་མེད། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དོགས་
གཙོད་ཅམ་བཞུགས་པ་མ་གཏོགས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཞིབ་ཆ་ཐོན་
པོར་བྱེད་ན་སྤྱོད་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཆོས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་ཡིན་པ་མེད།
ཕྱི་ཆོས་པ་ཡིན་ན། ནང་གི་ཆོས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ཉེས་
གཞག་གི་དམིགས་ལྷལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཡོད་དེ། གསེར་སྤོང་ལས། སེམས་

ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོའོ། ། (༡༥༣) ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཚྭས་རྒྱག་ཡོད། ཚྭ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་
དམིགས་སུ་རྒྱུར་པའི་ཚྭ་ཡོད་དེ། ཚྭ་བ་མ་བརྟོགས་པའི་སེམས་བྱང་
ཐམས་ཅད་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚྭ་རྣམས་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་ཕྱང་ལས། ཚྭ་ནི་ཚྭ་བ་མ་བརྟོགས་པའི་སེམས་
བྱང་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷན་མིན་དང་འདུས་མ་བྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ནི་ཚྭ་བ་
ཡང་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་རྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཀའི་
དམིགས་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱོ་སྤྱི་རྩི་ཐོབ་པ་མཚན་ཉིད་ནི། མཐའ་དཔྱད་ནས་བྱང་བ་
བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱོགས་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་རྒྱུར་པའི་ཤེས་རབ་དང་
མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
མདོན་པ་ཀྱན་བརྒྱས་ལས། སྐྱོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱང་གི་ཚྭ་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚྭ་རྣམས་
ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
ནི་མཁས་པ་རིགས་བྱིན་གྱིས། རྟོན་བྱེད་རྣམས་པའི་ཚྭ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
དང་། རྟོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཚྭ་ལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པར་རྟོག་གའི་
གཞུང་རྣམ་འགྲེལ་སྐགས་ལས་བཤད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་མི་འདོད་
དེ། གསེར་ཕྱང་ལས། རིགས་བྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་རྟོན་བྱེད་རྣམས་མི་
རྣམས་ལ་འདོད་པ་ནི། རྟོག་གེ་ནས་བཤད་ཀྱང་སྐབས་མིན་པས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ནི། ཚྭ་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ (༡༥༤) ཉིད་ཅེས་པའི་

སྐབས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་ལ་བྱེད་པ་དང་།
 དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ཅིན་མཚན་ཉིད་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་
 དང་། རང་རྒྱུད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་སྟུག་བསྐལ་ཡིན་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོའི་དོན་གཞན་གྱི་
 བདག་གིས་སྤྱོད་ཞིང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 ཚོར་སེམས་དང་ཚོས་རྣམས་ལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །
 ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི།
 རང་གི་རོ་བོ་འཕམ། སྤྱི་ཅིན་མཚན་ཉིད་ནི། འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་པ་ཉིད་
 དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྟུག་བསྐལ་བ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་
 ཅད་སྤྱོད་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་པོ་དེ་བྱམ་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོར་
 བསྐྱམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུས་གཙང་བར་འཛིན་པའི་
 བྱམ་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་དེ་མི་གཙང་བར་བལྟས་ནས་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་
 བཞག་བསྐྱམ་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་བྱམ་ཅི་
 ལོག་གི་གཉེན་པོར་དེ་སྟུག་བསྐལ་བར་བལྟས་ནས་ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
 བསྐྱམ་པ་དང་། སེམས་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བྱམ་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་དེ་མི་
 རྟག་པར་བལྟས་ནས་སེམས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྐྱམ་པ་དང་། ཚོས་གང་
 ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བྱམ་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་དེ་གང་ཟག་གི་
 བདག་གིས་སྤྱོད་པར་བལྟས་ནས་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྐྱམ་པ་ཡིན་ཏེ།
 མཛོད་ལས། བྱམ་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་བཞི། །དེ་ནི་ཚོས་དྲན་ཉེར་གཞག་པ། །
 སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ། །དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་དང་། །སྟུག་བསྐལ་སྤྱོད་
 བདག་མེད་པར་ལྟ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། (༡༥༥)

ལུན་མོང་བ་དེ་ནི་སྤྱི་ཅིན་བསྐྱམ་ཚུལ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཉན་རང་བྱང་

སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ།
 དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་གང་གི་སྐོ་ནས་
 བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་རྣམས་གཙོ་བོར་རང་གི་
 ལུས་ཚཱ་སེམས་ཚས་བཞི་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་
 རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དེ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་
 སྤང་ལས། ཉན་རང་རྣམས་རང་གི་ལུས་སོགས་ཁོ་ན་དང་། བྱང་སེམས་རང་
 གཞན་གཉིས་ཀའི་དེ་ལ་དམིགས་པའོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་
 གང་གི་སྐོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་རྣམས་མི་རྟག་སྟག་བསྐྱེད་
 བདག་མེད་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་
 ཀྱིས་བདེན་མེད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་སྤང་
 ལས། ཉན་རང་རྣམས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ། བྱང་སེམས་རྣམས་
 ཚཱ་སྐྱེད་མཛུགས་པ་དེར་མི་དམིགས་པར་བསྐྱེད་པའོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། དཀོས་པ་གང་གི་སྐོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་རྣམས་
 གཙོ་བོར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སོགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་ལ།
 བྱང་སེམས་རྣམས་གཙོ་བོར་དེ་དང་འབྲལ་བ་དང་མ་འབྲལ་བ་གཉིས་ཀའི་
 ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་སྟབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་སྤང་ལས། ཉན་རང་རྣམས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སོགས་
 དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་ལ། བྱང་སེམས་རྣམས་དེ་དང་འབྲལ་མི་
 འབྲལ་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཀྱི་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་སྟབ་པའི་ཕྱིར་
 རུའོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་དེ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་དཀོས་པ་གཞན་ཡང་
 ཡོད་དེ། སྟག་ཀྱང་གཉིས་སྤང་བྱར་ཤེས་ནས་དེ་གཉིས་(༡༥) སྤང་བ་ལ་
 འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དང་། འགོག་ལམ་གཉིས་སྤང་བྱར་ཤེས་ནས་དེ་
 གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དབུས་

མཐའ་ལས། བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། འབྲུག་པ་ཉེར་བར་གཞག་པ་
བསྐྱོམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྐྱོམ་པས། རྩལ་བདེན་སྤྱོད་པ་ལ་
འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱོམ་པས་རྩལ་བདེན་དང་འབྲུག་པ་ཉེར་བར་གཞག་པ་
ཕྱིར། ཚེར་བ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྐྱོམ་པས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྤྱོད་པ་ལ་
འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱོམ་པས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚེར་བས་རང་འབྲས་སྤྱོད་པ་
སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཤེས་ནས། རྩལ་བསྐྱོམ་ཀྱི་རྩལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། སེམས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྐྱོམ་པས་འགོག་བདེན་མངོན་རྩལ་
བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱོམ་པས་རྩལ་ཀུན་གཉིས་སྤྱོད་པའི་འགོག་
བདེན་མངོན་རྩལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚེས་དྲན་པ་
ཉེར་གཞག་བསྐྱོམ་པས། ལམ་བདེན་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱོམ་
པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚེས་ལྷན་སྤྱོད་བྱ་དང་། ལམ་བྱུང་གི་ཚེས་
ལྷན་སྤྱོད་བྱར་ཤེས་ནས། དེ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱའི་ཕྱིར་རྩལ་བདེན་
བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

རྩལ་པ་ནི། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་པ་དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཅས་
བརྒྱུད་པའི་རྩལ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པའི་ལུས་ལྷན་སྤྱོད་
བརྒྱུད་པར་དྲན་པའི་ལུས་རྩལ་བདེན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར།

ཆད་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་བཞི་བཤད་བ།

གཉིས་པ་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་བཤད་པ་ལ། སྤྱོད་གཉིན་ལ་སྤྱོད་དོར་བྱེད་
པར་སྤྱོད་པའི་བཙོན་འགྲུས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡང་དག་.....
སྤྱོད་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། དག་པ་མ་སྤྱོད་པ་བསྤྱོད་
པའི་ཡང་དག་སྤྱོད་བ། སྤྱོད་པ་ལྷན་སྤྱོད་(༡༩) ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པའི་ཡང་

དག་སྤྱོད་པ། མི་དག་པ་མ་སྤྱོད་པ་མི་བསྤྱོད་པའི་ཡང་དག་སྤྱོད་པ། སྤྱོད་པ་
ནམས་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པའི་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་
མཚམས་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་རོ། །

ཆ་ན་རྒྱ་ལྷུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞེ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྒྱ་ལྷུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཤད་པ་ལ། ཉེས་པ་ལཱའི་གཉེན་པོར་སྤྱོད་
པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་ལྷགས་...
གྱི་མཁྱེན་པ་རྒྱ་ལྷུལ་གྱི་རྒྱུ་པའི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེན་བཞེ་ཡོད་དེ། འདུན་པའི་རྒྱ་ལྷུལ་གྱི་རྒྱུ་པ། བཙོན་འགྲུས་
གྱི་རྒྱ་ལྷུལ་གྱི་རྒྱུ་པ། སེམས་གྱི་རྒྱ་ལྷུལ་གྱི་རྒྱུ་པ། དཔྱོད་པའི་རྒྱ་ལྷུལ་
གྱི་རྒྱུ་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་སྤྲུལ་དང་འདུའོ། །

སྐབས་འདིའི་ཉེས་པ་ལྷ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བའི་སྐབས་སུ་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོམ་
པ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ལེ་ལོ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་
དང་། དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་བྱིང་ཁྱོད་དང་། བྱིང་ཁྱོད་བྱུང་པའི་ཆེ་གཉེན་
པོ་མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཆེ་གཅིག་དུ་གནས་པའི་
ཆེ་གཉེན་པོ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་
ལས། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་ནམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་དང་། །
འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྷར་འདོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོམ་འདོད་གྱི་འདུན་
པ་དང་། དེ་སྒྲོམ་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་སྦྱངས་
དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་ནམས་མི་བརྗེད་པའི་དུན་པ་དང་། བྱིང་ཁྱོད་

འབྲུག་མི་འབྲུག་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། བྱང་ཚློད་སྤྱང་བའི་གཉེན་
 སྤར་མངོན་པར་འདུ་(༡༧)བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། བྱང་ཚློད་ཞི་བའི་ཆོ་
 སེམས་ལྟུང་འཛིག་པའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དབུས་མཐའ་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། རྩ་དང་འབས་བྱ་ཉིད་
 ཏུའོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། བྱིང་དང་ཚློད་པ་རྟོགས་པ་དང་།
 དེ་སྤྱང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། ཞི་ཆོ་ལྟུང་འཛིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་རིམ་པ་
 བཞིན་ཉེས་པ་ཕྱི་མ་བཞིའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། གནས་ནི་འདུན་པ་དང་དེ་ལ་
 གནས་པ་ནི་བཙོན་འགྲུས་དང་། རྩ་ནི་དད་པ་དང་། འབས་བྱ་ནི་ཤིན་ཏུངས་
 སོ། །

ཆལ་རྣམས་བྱང་གི་དབང་པོ་ལྟ་བུར་བཤད་པ།

བཞི་པ་རྣམས་བྱང་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཐལ་འཕྲེང་ལྟར་རོ། །

དབྱེན་ལྟ་ཡོད་དེ། དད་པའི་དབང་པོ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། དབྱ་
 པའི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ། ཉིང་ལེ་འཛིན་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པོ་དེ་གང་རུང་ཡིན་ན། སེམས་བྱང་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དད་
 པའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། དད་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ། ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་
 རིགས་འདྲ་ཞིང་། དད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་སོགས་ལྟ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན།
 སེམས་བྱང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམས་བྱང་གི་དབང་པོ་ཡིན་ན། དད་སོགས་
 དབང་པོ་ལྟ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་ཡིན་ན། རྣམས་བྱང་གི་
 དབང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ནི། སྤྱིར་ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཡོད་
 ཀྱང་། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམས་བྱང་གི་དབང་པོ་
 རི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཛིག་གོ། །

ཆལ རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་ལྡན་བཤད་པ།

ལྡན་པ་རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་བཤད་པ་ལ། རང་གི་མི་མཐུན་སྦྱགས་ཀྱིས་བཟླ་
བར་མི་རྣམས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁུན་པ་དེ། དེའི་ནང་ཚན་རྩ་གྱུར་པའི་རྣམ་
བྱང་གི་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན་ལྡན་ཡོད་དེ། དད་པའི་སྟོབས་སོགས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྡན་ལ་
ཡང་སེམས་(༡༧ན) བྱང་གི་བྱུང་པ་དང་། ས་མཚམས་ནི་སྤྲུལ་པ་དང་འབྲེལ། །
རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་ཡིན་ན། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་གྱང་། རྣམ་
བྱང་གི་དབང་པོ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རང་གི་མི་མཐུན་སྦྱགས་
ཀྱིས་བཟླ་བར་རྣམས་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆཤ བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་བརྟན་བཤད་པ།

རྟུག་པ་བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ། རང་འབྲས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱར་
གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་དེ་བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་
ལ་དབྱེ་ན་བརྟན་ཡོད་དེ། རྟན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་ཆོས་རབ་
རྩ་རྣམས་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་བརྟུན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་
རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་དག་འཕ་བ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་ཤིན་རྩ་སྤྱད་ས་
པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་
ལག་བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བརྟན་པོ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལྡར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་
གྱི་ཡན་ལག་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཆོས་རབ་རྩ་རྣམས་འབྱེད་ཡང་དག་
བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། བརྟུན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་
རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་དེས་འབྱུང་གི་ཡན་ལག་དང་། དག་འཕ་བ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་
གྱི་ཡན་ལག་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་རྩ་འདུ་ཞིང་ཕྱི་མ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་

པའི་ཡན་ལག་རྩ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གིན་རྩ་སྤྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་ཡན་ལག་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་
 དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་གནས་གྱི་ཡན་ལག་དང་།
 བཏང་སྒྲིམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ངོ་བོ་.....
 ཉིད་གྱི་ཡན་ལག་རྩ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། (༡༧བ) དབྱུང་མཐའ་ལས། རང་བཞིན་
 ཡན་ལག་གནས་ཡན་ལག །གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་པ་པན་
 ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་ཡན་ལག །འདི་ལ་གཞི་དང་
 གནས་དང་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་རྩ་བ་སྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ས་མཆོམས་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ། །

ཆ༧ འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བཤད་པ།

བདུན་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ། རང་འབྱས་འཕགས་ལམ་
 གྱི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་འཕགས་རྒྱད་གྱི་མཁྱེན་པ་དེ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་
 མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་
 ལག །ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་ངག་
 འཕགས་ལམ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཕགས་ལམ་ཡན་ལག །
 ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་
 འཕགས་ལམ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག །ཡང་
 དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་བཞིར་འདྲ་བ་ཡིན་རྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
 འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་
 རྟོག་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་
 པའི་ངག་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཕགས་ལམ་

ཡན་ལག་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གསུམ་ནི་གཞན་ཡིད་
 ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་ཚུལ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་
 ལག །ཡང་དག་པའི་རྟེན་དེ་འཛིན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་
 དྲན་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཡན་
 ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། (༡༥ན) དབུས་མཐའ་ལས། ཡོངས་སུ་གཙོད་དང་གོ་
 བྱེད་དང་། །རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། །མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་
 གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དེ། །ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོ་བྱད་
 བསྐྱངས། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འདོད། །ཉོན་མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་
 མོངས་དབང་། །མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་ཡང་འདུ་བ་ཡིན་རྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྟོག་པ་ཚུལ་
 བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཡང་དག་
 པའི་རག་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཆོ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གསུམ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང་རྟེན་དེ་འཛིན་འཕགས་ལམ་
 ཡན་ལག་གཉིས་ནི་རྟེན་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ལ་ཤེས་པས་བྱུང་། བྱེ་བྲག་སྐྱབ་བ་
 ནི་ཡང་དག་པའི་རག་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཆོ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གསུམ་.....
 ནི་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་རྟེ། གསེར་སྤང་ལས། རག་ལས་ཀྱི་མཐའ་
 འཆོ་བ་གསུམ་ལུས་རག་གི་ལས་སྐྱད་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་ལུས་རག་གི་.....
 ལས་ལ་བཞེད། དེ་གཉིས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་བས་གཟུགས་ཅན་མཚན་ཉིད་བར་
 འདོད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་གཉིས་པས་མཛོད་འགྲེལ་དང་། ལས་སྐྱབ་པའི་རབ་
 ཏུ་བྱེད་པར་བཀག་ནས་སེམས་པ་ལ་བཞག་པས་འདི་དག་ཤེས་པ་ལ་བྱ་བའི་
 བཅ་པོ་ལ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་འཕགས་.....

ལམ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་རག་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག །ཡང་དག་པའི་
ལས་ཀྱི་མཐའ་ཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཡང་དག་པའི་འཛོལ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་
ལག །ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་འཕགས་(༡༥) ལམ་ཡན་ལག་དང་ལྷ་ནི་ཆོས་ཉིད་
ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སྒོ་བ་པའི་རྒྱུ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་དེ། གསེར་
ཐོང་ལས། དེས་ན་རྟོག་པ་དང་ལུས་རག་གི་གསུམ་སྟེ་བཞི་དང་ལྷ་བ་ནི་
མཉམ་གཞག་གི་རྒྱུ་ན་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལྷ་བ་ན་ལྷ་པོ་འདི་ཡང་ཐོག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ་
ལ་བཞེད་དམ་སྟུང་མོ། །ས་མཆོམས་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །

ང་ཇ བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སྟུང་ཆ་ཆ་བཞི་བཤད་པ།

ཅ་༡ གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ་བཤད་པ།

གཉེས་པ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་
རྣམ་ལ་སོ་བཞི་ཡོད་དེ། གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ། སྤུལ་པའི་ལམ་གསུམ།
མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལྟ། འདས་ལམ་དགྲ། སྤྲོང་ལམ་བཞི།
སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བཅུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉེན་པོའི་
ལམ་བཤད་པ་ནི། རང་གི་གསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒོ་འདྲོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་གསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒོ་འདྲོགས་འཛོམས་.....
པར་རྟུས་པའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་གྱི་
མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང་། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་བསྟུ་བ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཐོས་བསམ་སྒོ་མ་.....
གསུམ་དང་གཉེས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤུལ་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྲོང་
པ་དང་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་
ལམ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྤྲོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་.....

དང་། འཁོག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་བཞི་
 རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེ། དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་མཚན་མ་མེད་
 པ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དང་། སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་
 པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་གཉིས་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་བཞི་
 རྟོགས་པའི་(༡༨) མཁུན་པ་དེ། དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྒྲོན་པ་
 མེད་པ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས།
 སྒྲོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་
 དང་པོ་འོ། །འཁོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་གཉིས་
 པ་འོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་
 པའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་པ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ཚུལ་འདི་ནི་མངོན་པ་ཀྱན་
 བརྒྱས་དང་། ཉི་ལྔ་དག་གཉིས་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་རྟེ། གསེར་སྤང་ལས། རྣམ་
 ཐར་གྱི་སྒྲོ་གསུམ་ལ་འཛིག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་། ཚུལ་འདི་ནི་ཀྱན་
 བརྒྱས་ལས་གསུངས་པའི་རྩིས་སུ་འབྲང་ནས་ཉི་ལྔ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་གཞིན་
 པོའི་ལམ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་རྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། འདིར་བསྟན་གཞིན་པོའི་ལམ་གང་ཞིག་
 དེ་དེ་གསུམ་གང་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཤད་མ་ཐག་
 པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ལམ་ཡིན་ན་འདིར་
 བསྟན་གཞིན་པོའི་ལམ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་
 གཉེར་གྱི་སྟོང་དང་། བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྣམས་འདིར་
 བསྟན་གཞིན་པོའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་བཤད་མ་ཐག་པའི་
 མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་རང་གི་གསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་

འདྲིལ་འཛིན་པར་རྒྱས་པའི་རབ་རྒྱ་ཕྱི་བའི་མཁུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཀྱམས་ཀྱི་གསལ་བྱུར་གྱི་པའི་(༡༩) སྐྱོ་འདྲིལ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱིར་ནི་ཀྱམ་ཐར་སྐྱོ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྤྱིར་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 རྒྱ། ཚོས་ཀྱམས་ཀྱི་རོ་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱིར་པ་ཀྱམ་པར་ཐར་པའི་སྐྱོ་སྤྱིར་པ་
 ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱམས་ཀྱི་རྒྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱིར་པ། ཀྱམ་པར་ཐར་
 པའི་སྐྱོ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། འབྲས་བྱ་བདེན་སྤྱིར་ཀྱིས་སྤྱིར་པ། ཀྱམ་པར་
 ཐར་པའི་སྐྱོ་སྤྱིར་པ་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་རྒྱ་
 བྱུར་པའི་ཀྱམ་ཐར་སྐྱོ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྤྱིར་
 ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འདྲིལ་པ་ལ། ལམ་རྒྱ་བྱུར་པའི་དེ་
 གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། གཉེན་པོའི་ལམ་རྒྱ་བྱུར་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་རྒྱ་བྱུར་པའི་དེ་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཕྱི་མ་ལ་མ་ཁྲབ་ཟེར་དགོས་པ་འདྲ་རྒྱ། སྐྱོ་ཐུན་
 ཀྱམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སྐྱོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་འདིར་
 བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐེག་དཔན་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྲབ་རྒྱ། དེ་ཡིན་ན། སྐྱོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་མོགས་
 བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་གི་ཀྱམ་པ་ཅན་གྱི་མཁུན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཡོད་དེ། སོང་རྒྱ་རྒྱངས་པའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་སྤྱིར་པ་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྤྱིར་པ་བསྟན་པ་དང་།
 མོགས་པའི་སྤྱིར་པ་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
 སྤྱིར་པ་བསྟན་པ་གསུམ་དང་། ཡང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཀྱམ་པར་ཐར་པའི་སྐྱོ་
 སྤྱིར་པ་བསྟན་པ་གསུམ་དང་བཅས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་རྒྱ། བསྟན་པ་ལས།
 གང་རྒྱ་སྤྱིར་པ་ཉིད་དང་། སྤྱིར་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་བྱེད་ག

མེད་པར་(༡༠ན) གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་སྐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲུབ་
 པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་དུ་དེ་དག་
 ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་སྐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་
 འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའོ། །
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོའི་སྒྲར་གསུངས་པ་དེ་
 ནི་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཡང་མདོ་
 རྩེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་དེའི་དམིགས་པར་བཤད་དེ། འདུས་བྱས་
 ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་རྣམ་
 པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 ཞིང་བདག་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་།
 ལྷ་འཕྲུལ་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་མཚན་མ་མེད་པའི་
 དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་
 ཡུལ་དུ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་
 བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅན་རྒྱལ་པའི་ལམ་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤྱལ་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ། འདིར་བརྟན་སྤྱལ་པའི་ལམ་གསུམ་
 ནི། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བརྟ་བའི་རྣམ་ཐར་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་
 བརྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཤགས་སེལ་སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་གསུམ་ལས། སོ་སའི་
 མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱལ་རུས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རང་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་སྒྲོམས་
 འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་
 བཞག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་བན་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་

པ་ལྟར་སྤྱུལ་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དང་(༡༠༥)པོ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་ཀྱི་
 གཞུགས་སྤྱུལ་རུས་པའི་རྣམ་འབྱུང་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་
 བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྒྲུལ་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འབྱུང་པ་རང་ཉིད་ལ་
 གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས། བྱེ་རྩལ་གྱི་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་
 དང་བཟང་ངན་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་སྤྱུལ་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་གཉིས་
 པ་དང་། གཞུགས་སྤྱུག་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་ཏུ་སྤྱུལ་རུས་པའི་རྣམ་འབྱུང་
 པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྒྲུལ་འཇུག་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་གཞུགས་སྤྱུག་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྤྱུལ་རུས་
 པའི་རྣམ་ཐར་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྤྱི་ཕྱིར་རིམ་ཅན་
 ཏུ་ཐོབ་དགོས་ཏེ། དེ་གསུམ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ཐོབ་པ་སྟོན་ཏུ་
 འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་དང་པོ་ཐོབ་དགོས།
 གསུམ་པ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 གསེར་སྤང་ལས། གཉིས་པ་གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་ལ་
 ཡང་སྤར་ལྟར་ལས། གཞན་ཐམས་ཅད་སྤར་དང་འདྲ་ལ། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་
 རྣམ་ཐར་དང་པོ་ཐོབ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 གསེར་སྤང་ལས། འདི་ལ་བཞི་ལས་གང་ཟག་ནི་སྤར་ལྟར་ལ། ཁྱད་པར་ཏུ་
 རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཐོབ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་ཆེ་ཆུང་གི་གཞུགས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
 གཞུགས་དང་། གཏུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་དང་། མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་
 པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞུགས་རྣམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་གཞུགས་
 ཆུང་ཏུ་དང་། ཁང་བྱིས་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞུགས་རྣམ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་(༡༡ན) གཞུགས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལས།
 ཆུང་ཏུ་ནི་སེམས་ཅན་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གཞུགས་སོ། ཆེན་པོ་ནི་ཁང་བྱིས་དང་

གནས་ཁང་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བྱའི་གཟུགས་བཟང་
 འན་ཡོད་དེ། ལྷའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་རྒྱ་མི་འོང་བ་ནས། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་
 རྒྱ་མི་འོང་བའི་བར་བཞི་པོ་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བྱའི་གཟུགས་འན་པ་དང་། དེ་
 ལས་སྒྲག་པ་ལྷའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་རྒྱ་མི་འོང་བ་ནས། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་རྒྱ་
 འོང་བའི་བར་བཞི་པོ་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བྱའི་གཟུགས་བཟང་བར་འཛོག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཤིང་ལས། འན་པ་ནི་སྤྲན་པ་རེག་བྱའི་བར་ཡིད་རྒྱ་
 འོང་བའོ། །བཟང་བ་ནི་དེ་ལས་སྒྲག་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་
 དང་པོ་གཉིས་པོ་དེ། །རང་གི་ལྷ་བྱའི་གཟུགས་ལ་ལྷ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་ལྷ་བྱའི་གཟུགས་ལ་ཆེན་པོར་ལྷ་བའམ། རྒྱུང་རྒྱུར་ལྷ་བ་
 སྟགས་ལ་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་རེས་པ་མེད་པར་རང་གི་ལྷ་བྱའི་གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཤིང་ལས། ཆེ་རྒྱུང་བཟང་འན་རྣམས་ལ་དེ་ལས་ཆེ་
 བའམ་རྒྱུང་བ་སྟགས་སུ་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་རེས་པར་བལྟ་བའོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་དེ་ཐོབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་བཟག་ཡོད་དེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་བཟག་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་
 དབང་རྒྱ་བྱས་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་
 གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་གང་རྒྱུང་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་ཐོབ་པས་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཤིང་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་
 དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། དགྲ་བཅོམ་གཉིས་
 ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་(༡༧) གྲོལ་གྱིས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་གཉིས་
 ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། རྣམ་ཐར་གསུམ་ཀ་
 ཐོབ་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་ཀ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་
 དགོས། དེ་ཡིན་ན་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་དགོས། འགོག་
 སྟོམས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ན། རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་

པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་
 ལས་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགོག་སྟོན་ཐོབ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འགོག་སྟོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་། །ལུས་ཀྱི་མཛོད་ཏུ་བྱེད་པར་འདོད། ཅིས་དང་། གྲུབ་བཏུས་
 ལས། ལུས་ཀྱི་མཛོད་ཏུ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་
 བསམ་གཏན་པའི་གང་ཟག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལྷགས་དང་།
 ཕྱིར་འོང་གང་ཏུང་ཡིན་ན། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པོ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་སྟེ།
 དེ་བརྒྱད་པོ་གང་ཏུང་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོན་ཐོབ་འཇུག་.....
 དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོན་ཐོབ་འཇུག་གང་ཏུང་ཐོབ་དགོས། དེ་
 གཉིས་གང་ཏུང་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 ཐར་དང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་སྟོན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། མཛོད་ལུགས་དང་། རང་
 ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས། མི་སྡུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་
 ཡོད། ཅིས་འདོད་པའི་སའི་བསྡུས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 གཉེན་པོར་རྣམ་ཐར་དང་པོ་སྟོན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སའི་
 བསྡུས་ཀྱི་ཁ་དོག་(༡༩ན) ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རྣམ་ཐར་
 གཉིས་པ་བསྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། མི་སྡུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད།
 ཅིས་དང་། གསེར་ཤིང་ལས། རྣམ་ཐར་འདི་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་
 སའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སའི་ཁ་དོག་གི་
 འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟོན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་པའི་
 ལུགས་ལ། རྣམ་ཐར་དེ་གཉིས་ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་
 དང་པོ་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོན་ཐོབ་.....

འཇུག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པར་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཁྱེང་ལས། ས་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་འདྲིན་དོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཛྲིད་པའི་ལྷགས་ལ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་པ་དེ་མི་སྤྱད་པ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པར་འདྲིན་པ་ཡིན་ཏེ།

༥ བཛྲིད་ལས། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། མི་སྤྱད་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཛྲིད་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་འདྲིན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དེ་སྤྱི་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྐབས་འདིར་དེ་ཆོད་ལྷན་ཏུ་མི་བརྒྱུད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

༦ གསེར་ཁྱེང་ལས། དེའི་ལྷགས་ཀྱི་འདི་གཉིས་མི་སྤྱད་པ་བསྐྱེད་པར་འདྲིན་པས་དེ་འདིར་མི་བརྒྱུད་ལོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་བཤད་པ་ནི། གཞུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞུགས་སྤྱལ་པ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཞུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་གཞག་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་ངན་སྟགས་ཆེ་ལྟར་(༡༩༥) འདྲིན་པ་ལྟར་སྤྱལ་མི་རུས་པའི་སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་དང་པོ་དེ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞུགས་སྤྱལ་པ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཞུགས་ཅན་མིན་པའི་འདུ་ཤེས་གཞག་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་ངན་སྟགས་ཆེ་ལྟར་འདྲིན་པ་ལྟར་སྤྱལ་མི་རུས་པའི་སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་..... གཉིས་པ་དེ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞུགས་སྤྱལ་པ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གཞུགས་སྤྱད་པ་སྤྱལ་པ་ལ་དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཞུགས་མི་སྤྱད་པ་སྤྱལ་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་གཞུགས་སྤྱལ་པ་པོའི་རྣལ་..... འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་གང་སྤྱལ་པ་ཐམས་ཅད་གཞུགས་སྤྱད་པ་ཤ་སྤྱད་ཏུ་སྤྱལ་པའི་ཆོད་ཏུ་གསུམ་པ་དེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཅན་

གྱི་ཆུ་མཐའ་གསུམ་པོ་དེ་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།
མཛོད་པའི་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས།
གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེ་ཞེས་
གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆུ་མཐའ་གསུམ་པོ་དེ་མི་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ།

༥ གསེར་ཕྱིང་ལས། དེ་ཡང་མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་
གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེ། ཞེས་གཟུགས་མེད་གྱི་ཆུ་མཐའ་བཞི་
ཁམས་གསུམ་ཀ་དང་། དང་པོ་གསུམ་མའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

༦ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆུ་མཐའ་གསུམ་པོ་དེ་མི་ཁོ་
ནའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་རྟེན་ལ་དེ་གསུམ་སྐྱེ་བ་
ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་བལ། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟའི་རྟེན་ལ་དེ་གསུམ་ཐོབ་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ལ་དེ་.....
གསུམ་སྐྱེ་པ་དང་། འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་དེ་(༢༩༥) གསུམ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་དེ་གསུམ་སྐྱེ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ།

༧ གསེར་ཕྱིང་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་དང་འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་
སྐྱེ་བ་ལུས་སེམས་སྐྱེ་མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆུ་མཐའ་
དང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་སེམས་རྟེན་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ལྷང་རིགས་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། འདི་གཉིས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་པར་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་

འགལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཆམ་ཐར་ཡིན་ན། གཞུགས་དངོས་
ལྷལ་དུ་བྱེད་པས་བྱབ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་
ཡིན་ན། གཞུགས་ལྷལ་དུ་མི་བྱེད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

༥ གསེར་ཕྱིང་ལས། གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་གཞུགས་ལྷལ་དུ་མི་
བྱེད་པར་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆམ་ཐར་
བརྒྱད་པོ་དེ་སྔོན་ལས་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆམ་
ཐར་དང་པོ་བརྟན་པོ་དེ་སྔོན་ལ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་ཆམས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་འདྲ་བ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཆམ་དག་མེད་ཅིང་། ཆམ་ཐར་
བརྒྱད་པ་འགོག་པའི་ཆམ་ཐར་ལ་འཕགས་ལམ་གྱི་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

༦ གསེར་ཕྱིང་ལས། སྔོ་བཞིའི་ཆམ་ཐར་བརྟན་སྔོ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་
འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པ་ལ། ཤེས་བྱེད་མེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལྷགས་ནི། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཆམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་
(༢༩བ) སེམས་རྟེན་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོན་པ་འཇུག་ཡིན་
དགོས་ཏེ། འདི་གཉིས་རང་གི་སེམས་རྟེན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་
བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཆམ་ཐར་དང་པོ་སྟོན་པ་པོའི་
གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོན་པ་འཇུག་ཐོབ་པ་ཡོད། གཉིས་པ་སྟོན་པ་
པོས་དེ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཆམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་མཁན་
གྱི་གང་ཟག་ལ་དེ་ཐོབ་པ་སྲིད་པ་ཡིན་གྱི། འདི་གཉིས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་གཞུགས་
མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༧ གསེར་ཕྱིང་ལས། རྩ་མ་གཞུགས་མེད་ཐོབ་པ་དང་། བྱི་མ་དེ་མ་ཐོབ་
པས་ཀྱང་སྟོན་པ་འོང་བས། སྟོན་པ་མཁན་གྱི་གཞུགས་མེད་ཐོབ་པ་སྲིད་ཀྱི། འདི་
གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གཞུགས་མེད་ནི་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་
གཉིས་ཀྱི་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་མི་བརྟེན་ན། ཉི་ལྔ་ལས་དེ་གཉིས་

གྱི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་འདེམ་ཁ་ཅན་
 ཏུ་མཛད་པ་རྒྱན་སྒྲིབ་ཏུ་བཀོད་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
 དགོངས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་མ་ལ་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་
 དང་། གཉིས་པ་སྒྲོམ་པ་པོས་དེ་ཐོབ་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཞིག་སྤྲོ་བ་
 ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་གྱི་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། འདི་གཉིས་གྱི་རྟེན་ལ་ཉི་སྒྲིབ་ལས། བསམ་གཏན་དང་
 གཟུགས་མེད་འདེམ་ཁ་ཅན་ཏུ་མཛད་པ་རྒྱན་སྒྲིབ་ཏུ་ཡང་བཀོད་པའི་དགོངས་
 པ་ནི་སྤྱི་མ་ལ་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་
 གཟུགས་མེད་ཐོབ་ན་གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་ཞིག་སྤྲོ་བ་ལ་དགོངས་ནས་གཟུགས་
 མེད་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་གྱི། དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྣམ་པར་ཐར་(༢༣) བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས།
 མི་སྤྱུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། ཅེས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་
 གཉིས་པོ་དེ་མི་སྤྱུག་པ་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་
 ཐར་དང་པོ་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་
 དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་དེ་རང་གི་སེམས་
 རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་མིན། གཉིས་པ་དེ་
 དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞི་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་པ་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་
 ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྤྱོད་པ་དེ་དང་དེའི་སེམས་རྟེན་བྱས་པ་ཡིན་ན། ས་
 དེ་དང་དེའི་རོ་བོར་སྤྱོད་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། འོ་
 ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་རྣམ་པ་གང་དང་གང་གི་རོ་བོར་
 སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྣང་བྱས་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་

ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་བ་དག་གིས་སྤུན་མོང་མེན་པའི་
བརྒྱུད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོ་བོ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་ཕྱིར། གཞུགས་ཅན་གྱི་
རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་
སྟོན་པ་འཇུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་སྟོན་པ་འཇུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་
གཉེན་པོར་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱད་མི་སྤྱད་པའི་ཚུན་སྟོན་མེད་ཏུ་འཛིན་པ་
དང་དེ་གཉིས་པའི་ཚུན་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། མི་སྤྱད་པ་
སྤྱལ་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཉེས་པ་དང་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་རིམ་བཞིན་ཏུ།
པའི་ཚུན་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྟོག་སྤྱད་པའི་འདུ་ཤེས་
དང་། གཞུགས་སྤངས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་མོས་པའི་འདུ་ཤེས་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

༥ གསེར་མེད་ལས། རི་ལྟར་ན་པའི་ཚུན་སྟོན་པ་དང་། པའི་ཚུན་རྟོག་སྤྱད་པའི་
འདུ་ཤེས་བ་དང་། པའི་ཚུན་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅན་མཛོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུ་བཤད་པ།

ཞེ་ཆོན་གསུམ་པ་མཛོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་ལྟ་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་སྟེ་ལྟ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱལ་པའི་ལམ་གསུམ་དང་། མཛོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་
ལམ་ལྟ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །

སྐབས་འདིར་གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཤད་པ་ལ། ཉེན་བཤད་པ་
དང་། རོ་བོ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་ཉེན་བཤད་པ་དང་།

སེམས་རྟེན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་པོ་དེ་
 དངོས་སུ་གསར་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཡོད་དེ། དེ་བཞི་ཁམས་གསུམ་ཀའི་གང་
 ཟག་གི་རྟེན་ལ་གསར་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གཞུགས་མེད་
 ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་སྐྱེ་སྤེལ་
 སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་
 ཏུ་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་.....
 ནས་དངོས་སུ་གསར་ཏུ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ཏུ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་རྣམས་...
 གྲང་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། སྤྲིད་ཅེས་དངོས་
 གཞི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་གསར་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་
 འཇུག་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞི་
 སྟོམས་འཇུག་ཡིན་(༡༥ན) དགོས། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ཡང་རིམ་པ་
 བཞིན་ཏུ། ཅི་ཡང་མེད་དང་སྤྲིད་ཅེས་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་རིགས་འདྲ་བའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དེ་བཞི་སྐྱེ་སྤེལ་རོ་བོ་ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་
 གང་ཞིག །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སས་བསྐྱེས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་
 པའི་ཆ་སྒྲིགས་རེ་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་.....
 དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་ཏུ། ཕྱི་མ་གསུམ་ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་
 དངོས་སུ་གསར་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཁམས་
 གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་དངོས་སུ་གསར་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སེམས་རྟེན་
 ཡོད་དེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་རང་གིས་སེམས་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྲིད་ཅེས་
 དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་གསར་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ཡིན་ན་སྤྲིད་ཅེས་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་

ཡང་ཡོད་དེ། འགོག་སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྲིད་ཅེས་དངོས་གཞི་
 སྟོམས་འཇུག་དེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་
 པའི་རྣམ་ཐར་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། འགོག་
 པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་བྱབ། འགོག་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ལྷན་མིན་
 འདུ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་ལྷ་པོ་དེ་
 ལ། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷ་པོ་
 དེ་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ལྟས་སེམས་བདེ་.....
 བར་གནས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། མཐོང་བའི་(༡༥༥) ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ལྟས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པའི་
 ལམ་ལ་རྣམ་པ་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགོས་པ་གང་གི་
 ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཙུ་བོར་
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དངོས་སྤྱོད་རང་གི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་འདི་ལ་.....
 བདེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དངོས་སྤྱོད་རང་གི་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་.....
 པའི་ཆེད་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་། དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་ནམ་ཡང་མདོན་དུ་
 མི་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཉན་རང་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་.....
 པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་དེ་ལ་བདེ་བར་
 གནས་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།

༥ རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་

ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ཁྲིས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཅེ་ཆེན་གྱི་ཉན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དགུ་བཤད་པ།

ཕྱི་ཆེན་བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། འདས་
ལམ་རྒྱ་ཐུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་བཞི། དེར་ཐུར་
པའི་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་བཞི། དེར་ཐུར་པའི་འགོག་པ་
ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅུས་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྟོམས་
དེ་འདས་ལམ་མིན་ཡང་། དེ་ལ་འདས་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བཏགས་ནས་བརྟན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་ན་དེ་ལ་འདས་ལམ་
གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། (༡༩ན) འགོག་
སྟོམས་འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
རྒྱ་བཞག་གོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྟོམས་དེ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉན་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྟོམས་འཇུག་
དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྟོམས་འཇུག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
འགོག་སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་དེ་སྟོམས་འཇུག་དངོས་……
ཡིན་ཞིང་། དེ་དེའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པས་ན་རྒྱུའི་མིང་གི་འབྲས་སུ་ལ་བཏགས་
པའམ། ཡང་ན་འགོག་སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་དེ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་སོ་སོའི་གང་ཟག་གི་ལྷས་གྱི་
འབྱུང་བ་ཆ་སྟོམས་པར་འཇོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་འགོག་སྟོམས་ལ་སྟོམས་……
འཇུག་གི་མིང་གི་བཏགས་ནས་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་ཕྱིང་ལས།
སྟོམས་འཇུག་རྒྱ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། འདིའི་འཇུག་སེམས་དེ་སྟོམས་
འཇུག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པས་རྒྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའམ།

ཡང་ན་འདི་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་འབྲུང་བ་ནམས་ཆ་སྟོམས་པར་འཛོག་...
པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆ། འགྲོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ།

འདིའི་སྐབས་སུ་འགྲོག་སྟོམས་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། འགྲོག་སྟོམས་
ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ། དེའི་རྟེན་བཤད་པ། རོ་བོ་
བཤད་པ། དགག་བྱ་གང་འགྲོག་ཚུལ་བཤད་པ། ཡུན་རི་ཅམ་དུ་དེ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་ལྡེལ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་།
གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་རང་དག་བཙམ་པ་ནམས་ཀྱིས་...
འགྲོག་སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་(༡༦) ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས།
དེ་ལས་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མི་སློབ་པ་
གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་སྟེ་དང་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་
ནམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཙམ་པ་ནམས་ཀྱིས་འགྲོག་སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་...
འཇུག་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་
ལུགས་ལ་ཉོན་ཡིད་དགག་དགོས་ཤིང་། སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་
ཐོབ་དགོས་ན་ཉོན་ཡིད་དགག་པའི་སོ་སྟེ་ཡང་མེད། སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་
སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་
ཐོང་ལས། སོ་སྟེ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནམ་གྲོལ་ནམས་ཀྱིས་
འཇུག་མི་ལུས་ཏེ། འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་དགག་དགོས་ཤིང་། སྲིད་
ཅེའི་སེམས་ཐོབ་དགོས་ན་དང་པོ་ལ་དང་པོ་མེད་ལ། ལྷག་མ་ནམས་ལ་ཕྱི་མ་
མེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དམན་

ལམ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་...
 ན་མ་འགོག་སྒྲོམས་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་ཅིང་དཔན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་...
 སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ནས་འགོག་...
 སྒྲོམས་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། གསེར་སྤང་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 མཐོང་ལམ་ནས་འཇུག་ཅུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ། ས་བརྩ་
 པའི་མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་པ་ཡན་
 ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་.....
 སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་(༡༧ན) སྒྲོམས་པར་འཇུག་...
 ཡང་། དེ་འགོག་པ་མདོན་སྤྲུལ་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་རྒྱུ་མེད་དེ། སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་
 པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ཡང་། དེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགོག་པ་དེ་བདེན་
 གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བཅུ་བའི་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བཞེད་པས།
 དེའི་སྐབས་ཀྱི་འགོག་པ་དང་། འགོག་སྒྲོམས་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགོག་པ་
 གཉིས་མིང་འདྲ་ཡང་། འོན་མེད་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། ས་བརྩ་
 པའི་ལུང་དེ་དྲངས་ནས། དེའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱུ་མེད་དེ། དེ་ནི་སྒྲོས་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་བཅུ་བའི་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འགོག་པར་བཞེད་པས་མིང་མཚུངས་...
 གྱུང་དོན་མི་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆ༢ འགོག་སྒྲོམས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འགོག་སྒྲོམས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་གི་དེའི་རྟེན་ལ་ལུས་
 རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགོག་སྒྲོམས་ཀྱི་
 སེམས་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་ལས་

གཞན་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲོག་སྒྲོམས་ཀྱི་ལྷས་རྟེན་
 བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འགྲོག་སྒྲོམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལྷས་རྟེན་ཅན་
 ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མི་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས། འགྲོག་
 པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་
 ཏུ་མངོན་པར་བྱུང་བོ། ཞེས་དང་། མངོན་པ་མངོན་ལས། འགྲོག་པ་དང་པོར་
 མི་ནང་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འདྲོད་ལྗེའི་རྟེན་ལ་
 འགྲོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདྲོད་ལྗེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
 ཕྱིར་མི་འོང་ལྷས་མངོན་བྱེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེས་ཆོ་རབས་སྒྲུ་མ་ལ་མིའི་……
 རྟེན་ལ་(༡༧བ) འགྲོག་སྒྲོམས་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། འགྲོག་སྒྲོམས་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷས་མངོན་བྱེད་ལ།
 སྤྱིར་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདྲོད་ལྗེ་རིགས་དུག་དང་ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་
 གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དུག་གི་ལྟ་དང་ནི་ཤུ་ཙུ་ལྟ་ཡོད་པར་…………
 འབྲེལ་པ་རྒྱུལ་སྐྱས་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མི་ནས་ཤི་
 འཕྲོས་ཏེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འདྲོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཕྱིར་མི་……
 འོང་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན།
 ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འདྲོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
 ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐྱེ་བཤད་དང་ལྷན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག འགྲོག་སྒྲོམས་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་གཟུགས་མེད་ཁམས་པ་མེད་
 དེ། གཟུགས་མེད་པའི་རྟེན་ལ་འགྲོག་སྒྲོམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ།

‡ མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་སྐྱུབ་ནས་
 གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་
 མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྒྲིབ་མེད་དེ།

གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཚོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྤྱོད་བའི་སྒྲོན་མ་འགྲོག་པ་...
 ལ་སྒྲོན་མས་པར་འཇུག་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་
 མེད་ཁམས་པའི་རྟེན་ལ་འགྲོག་སྒྲོན་མས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་།
 གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཙམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གོང་དུ་དངས་པའི་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་ལུང་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་། འགྲོག་
 སྒྲོན་མ་མི་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་སྤྱོད་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་
 ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་(༡༥ན) འོང་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་མའི་རྟེན་ལ་འགྲོག་...
 སྒྲོན་མས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་
 ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོན་མའི་རྟེན་ལ་.....
 འགྲོག་སྒྲོན་མས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ལྟའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་
 མངོན་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་...
 ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆ་༣ འགྲོག་སྒྲོན་མས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རོ་བོ་ཡོད་དེ། དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཤུ་མོའི་སྤྱིང་དུ་
 དགག་བྱ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་
 འགྲོག་སྒྲོན་མས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲོག་སྒྲོན་མས་ཡིན་ན། ལྡན་མིན་
 འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྤེ། སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་འགྲོག་སྒྲོན་མས་
 ལ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། འདིར་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀས་ཚོགས་དུག་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་རགས་པ་བཀག་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་.....
 བཞེད་པར་གསལ་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆ༤ འཇོག་སྒྲུལ་གྱིས་དགག་བྱ་གང་འཇོག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

བཞི་པ་དགག་བྱ་གང་འཇོག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་
 པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་། དེ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། འཇོག་སྒྲུལ་དེས་དགག་བྱ་གང་འཇོག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་
 ཤེས་ཚྲགས་དྲུག་རགས་པ་འཇོག་ཅིང་། ཀུན་གཞི་མི་འཇོག་ཅིང་ཉོན་ཡིད་
 འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདྲོད་ཁམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི། ཚྲགས་དྲུག་རགས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོག་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྣ་ལྟེའི་རྣམ་ཤེས་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་དང་པོ་ལྟ་མེད་པས། གཟུགས་(༡༩༦)མེད་
 ཁམས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཚྲགས་དང་པོ་ལྟ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྣ་ལྟེའི་རྣམ་
 ཤེས་གཉིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། འདྲོད་ཁམས་སུ་ཡིན་གྱི་
 ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྣ་ལྟེའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཚྲགས་ལྟ་
 མེད་པས། ལྟ་དང་གཉིས་འཇོག་གོ། ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་གསེར་
 ཕྱང་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ལ། སྤྱི་དོན་འགའ་ཞིག་དུ་ནི། དགག་བྱ་
 གང་འཇོག་པ་ནི་འདྲོད་ཁམས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཚྲགས་དྲུག་ གཟུགས་ཁམས་སུ་
 ཚྲགས་བཞི། གཟུགས་མེད་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རགས་པ་འཇོག་གོ ཞིས་
 གསུངས་ཀྱང་གང་བདེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་རོ། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་གང་
 ཟག་ཡོད་དེ། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་ཅན་གོ་མི་ལ་
 སྐྱེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན། ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་པས་བྱབ་ཅིང་། དེ་ཁས་
 མི་ལེན་ན། ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པས་བྱབ་པོ། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་
 ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་དེ་མ་སྤྱིབ་ལུང་མ་བརྟན་དང་། ཉོན་ཡིད་དེ་

སྒྲིབ་ལུང་མ་བརྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔགས་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་དེ་
 སེམས་ལྷུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས། ཉོན་ཡིད་དེ་ཀུན་
 འགོ་ལྷ་དང་འདྲ་ཆགས་ང་རྒྱལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བདག་ལྷ་སྟེ་
 སེམས་ལྷུང་དགུ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པའི་ཕྱིར། སྔགས་པའི་བྱང་པར་
 ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་དང་ཐེག་དམན་དགུ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་དེ་
 གཉིས་ཀ་སྔགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་
 ལུས་ཏུ་པ་ལས། དགུ་བཅོམ་ཉིད་ནས་དེ་སྔགས་གོ་ཞེས་དང་། རྩེ་བྲ་མས་
 མཛད་པའི་ཡིད་ཀུན་ཙ་བ་ལས། དེ་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དགུ་བཅོམ་ལ། ཀུན་
 (༡༩ན)གཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་
 པ་ལ། ལྷུང་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྩིང་དང་། གཉལ་སྟོན་དཀའ་
 འགྲེལ་ལས། ཀུན་གཞི་དེ་དགུ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་པས་སྒྲིབ་ལུང་མ་
 བརྟན་མིན། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དགུ་བཅོམ་པའི་
 རྒྱུད་ལ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
 ཅས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ། སེམས་ཙམ་ནམ་རྒྱལ་པ། སྒྲིབ་དཔོན་ནི་པ་
མཚོ། འཕགས་སེང་གཉིས། སྒྲིབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ་སོགས་ནལ་འབྱུར་རྒྱུད་
པའི་རང་རྒྱུད་པ་ནམས་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དང་། ཡེ་ཤེས་
སྤྱིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཞེ་སྒྲིབ་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ནམས་དང་། དབུ་མ་
ཐལ་འབྱུར་པ་ནམས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ནམས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ལ་
ཚོགས་བྱས་ཏུ་བྱངས་ངེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་
འཁོག་སྒྲུམས་ངེས་དགག་བྱ་གང་འཁོག་པའི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ནམ་ཤེས་ཚོགས་
བྱས་རགས་པ་འཁོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོག་སྒྲུམས་ལ་སྒྲུམས་པར་འབྱུག་པའི་

གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ནམ་ཤེས་རགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ནམ་
ཤེས་རགས་པ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ནམ་ཤེས་ཡོད་དེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ནམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཆད་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་བཤད་པ།

ལྷ་པ་ཡུན་རི་ཙམ་རུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་བཤད་པ་ནི། སྐྱེ་ག་
དམན་པ་བསྐལ་པའི་བར་རུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞག་བརྟན་ལས་ལྷག་པར་(༤༧) སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་དེ།
མདོ་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ་ལས། ཞག་བརྟན་ལས་ལྷག་པ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་པ་འདྲོར་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱིང་རྩེ་པད་དཀར་ལས། སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐལ་
པ་བརྩུ་འདའ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་སོ། ཞེ་ན། སྤྱིན་
མེད་དེ། ལྷང་དེ་ནི་འགོག་སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅུས་པའི་སྤྱི་བ་གཅིག་
གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན། འགོག་སྟོམས་ཡིན་ན། སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པས་བྱུང་ཀྱང་།
སྤྱིང་ཆེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ཡོད་མེད་མོ་ལྷན་ནམས་.....
ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱའོ། ཁོ་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་དེ། སྐྱིབ་པ་ཡིན་ནམ་
མིན་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱིབ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོམས་
འཇུག་གི་སྐྱིབ་པར་ཐུར་པའི་བྱིང་བ་དེ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ཡང་།
སྐྱིབ་པ་མིན། དེ་ཐུར་པའི་ཁོད་པ་དེ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་དང་། སྐྱིབ་པ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ལ་བྱིང་ཁོད་གཉིས་ཡོད་དེ།
རྒྱུད་ཁྲ་མ་ལས། གཉིས་མེད་ལས་སུ་བྱང་པའི་ཕྱིར། ཆུབ་པའི་རིག་དང་བྲལ་

བཡིན། ཁྱིམ་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་ལས། རྩོམ་ས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་བྱིང་
 རྒྱུ་ཡིན་པའི་མཉམ་པ་ལ་སེམས་ལས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར།
 རྩོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགེ་བ་དང་ལྷུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ལམ་རིམ་ལས། ཕྱིར་བ་ལ་ནི་དགེ་བ་དང་ལྷུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ལ། ཁྱིམ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་པ་དེ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། (༡༠) དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉོ་
 ཉོན་ཉི་ཤུའི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱུང་གི་རྩོམ་ཚིག་ལས། ཁྱོད་དང་
 འཁོར་འཛིན་འཆབ་དང་ཚིག། སྤྲུལ་དོག་སེར་སྒྲ་གཡོ་སྒྲུ་རྒྱགས། རྣམ་པར་
 འཆོ་བ་དང་པོ་བཅུ། རྡོ་ཚ་མེད་དང་བྲིལ་མེད་དང་། རྒྱགས་རྒྱུ་མ་དད་ལེ་
 ཡོད་དང་། བག་མེད་བརྗེད་པའི་ཤེས་བཞིན་མིན། རྣམ་པར་གཡོང་བ་སྤྱི་མ་
 བཅུ། རྡོ་དག་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ཡིན། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

ཅད་ལྷན་གཉི་ལྷན་གཉི་བཤད་པ།

ལ་པ་ནི། འདིར་བསྟན་སྤང་ལམ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྐལ་ཚས་བཟོད།
 ཀྱན་འབྱུང་ཚས་བཟོད། འགོག་པ་ཚས་བཟོད། ལམ་ཚས་བཟོད། དེ་བཞིའི་
 རིགས་འདྲ་ཁྱེ་མ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་བཞི་ཡོད་པའི་ཁྱེར།

ཅེ་སངས་ལྷན་ཉིད་ཀྱི་འཕེ་བཅའ་བཤད་པ།

རྒྱལ་པ་ནི། འདིར་བརྟན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་དེ། བྱང་
 མེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་སོགས་བརྟེན་དང་། སྤྱིར་དེ་ལ་ཕར་སྒྲིབ་བརྟེན་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་ཕར་སྒྲིབ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་སྒྲིབ། བརྟན་པའི་ཕར་སྒྲིབ།
 བརྟན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་སྒྲིབ། བསམ་གཏན་ཀྱི་ཕར་སྒྲིབ། རྟེན་རབ་ཀྱི་ཕར་སྒྲིབ།
 ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཕར་སྒྲིབ། སྒྲོན་ལམ་ཀྱི་ཕར་སྒྲིབ། རྟེན་བས་ཀྱི་ཕར་སྒྲིབ། ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་ལར་བྱིན་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ང་དྭ་སངས་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་

ནམས་མཐུན་གྱི་ཤེས་ནམས་སུ་ཆ་ཅ་དགུ་བཤད་པ།

ཅ། ལྷོ་བས་བརྒྱ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནམས་མཐུན་གྱི་ཤེས་ནམས་ལ་སོ་དགུ་ཡོད་དེ། ལྷོ་བས་བརྒྱ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། རྣམ་མཐུན་དུ་ལྷུང་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། དེར་ལྷུང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ནམས་པ། རང་ལྷུང་གི་ནམས་པ། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་ནམས་པ་སྟེ། རྩེ་ཆོན་བརྒྱན་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། ལྷོ་བས་བརྒྱ་ཡོད་དེ་གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཐུན་པའི་(༡༠ བ) ལྷོ་བས་ལས་ཀྱི་ནམས་པར་སྟོན་པ་མཐུན་པའི་ལྷོ་བས་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་མཐུན་པའི་ལྷོ་བས་ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཐུན་པའི་ལྷོ་བས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མིན་པ་མཐུན་པའི་ལྷོ་བས་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལས་མཐུན་པའི་ལྷོ་བས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམས་པར་བྱང་བ་མཐུན་པའི་ལྷོ་བས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཐུན་པའི་ལྷོ་བས་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཐུན་པའི་ལྷོ་བས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པའི་ལྷོ་བས་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷོ་བས་འདིའི་གནས་དང་གནས་མིན་པ་ཡོད་དེ། ལྷོ་བས་བཏང་བ་ལས་ཡོངས་སྤྱད་འབྱུང་བ་གནས་དང་། ལྷོ་བས་བཏང་བ་ལས་དབུལ་པོར་འབྱུང་བ་གནས་མིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ།

རྗེ་བླ་མས་མཛད་པའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྟོན་རྒྱ་མཆོ་ལས། ལྷོ་བས་འབྱོར་ལྷན་གནས་ཡིན་དབུལ་པོ་མིན། ཤེས་སྣས་དབུལ་པོ་གནས་ཡིན་འབྱོར་ལྷན་མིན། ཤེས་དང་། ཤེས་ཤིང་ལས། ལྷོ་བས་ཡོངས་སྤྱད་ཆོན་པོ་ནི་གནས། དབུལ་བ་ནི་གནས་མིན་པ་དང་། ཤེས་སྣ་དེ་ལས་སྟོན་པ་དང་།

དེས་ན་སྒྲིབས་བརྩ་པོ་དེ་ཡིན་བྱས་མཉམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན། དེ་
བརྩ་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱེད།

ཅན་མི་འདྲིཤ་པ་འཁྱི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྤངས་པ་དམ་བཅའ་བ་
ལ་མི་འཇིགས་པ། རང་དོན་རྟོགས་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། གཞན་
དོན་སྤངས་བྱ་དམ་བཅའ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ། གཞན་དོན་གཉེན་པོ་དམ་
བཅའ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་
པའི་སྐྱེད།

ཅུ་མ་མ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། སྔ་སྔ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཚྲི་སྔ་སྔ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ། རྒྱ་སྔ་སྔ་ཡང་དག་པར་རིག་པ། དེས་པའི་ཚྲི་སྔ་སྔ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ། སྒྲིབ་སྔ་སྔ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་སྒྱུར།
འདི་བཞི་ནི་ས་དབྱུང་པ་ནས་ཡོད་དེ། མདོ་རྩེ་རྒྱན་ལས། སྔ་སྔ་ཡང་(༡༡ན) དག་
རིག་སྒྲིབ་པ་བྱེད། ས་དེ་ལེགས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱུར།

ཅེ་སངས་ལྷན་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲིས་པ་བཙུང་བཤད་པ།

བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བ་བྱུང་ཡོད་དེ། སྤྱི་ལོ་
 ༡༡༡༡ ལོ་མཇུག་པའི་ལོ་ཤེས། གསུང་ཅ་ཙམ་མཇུག་པའི་ལོ་ཤེས།
 རྒྱལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་མཇུག་པའི་ལོ་ཤེས། དུན་པ་ཉམས་པའི་
 མཇུག་པའི་ལོ་ཤེས། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་མཇུག་པའི་ལོ་ཤེས། ས་
 སར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མཇུག་པའི་ལོ་ཤེས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་མ་
 ༡༡༡༡ ལོ་མཇུག་པའི་ལོ་ཤེས། རྒྱལ་མཉམ་པའི་མཇུག་པའི་ལོ་ཤེས།

ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་ཡེ་ཤེས། གྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་ཡེ་ཤེས།
 ཉིང་དེ་འཛིན་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་ཡེ་ཤེས། ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་མངའ་
 བའི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྟོགས་པ་
 མ་འདྲེས་པ་དྲུག །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་འཕྱིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་འཕྱིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་.....
 གསུམ། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བའི་དུས་གསུམ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྗེ་བླ་མས་མཛད་པའི་བྱམས་བསྟོན་ཆོངས་ཅོད་མ་ལས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
 ལ་འབྲུལ་པའི་མིང་ཡང་མེད། །དྲན་པ་མ་ཉམས་རྟག་དུ་མཉམ་པར་གཞག །
 ཐ་དད་འཛིན་པ་མ་བརྟགས་བཏང་སྟོམས་ཀྱི། །དབེན་ཕྱིར་བྱོད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་
 ཡོངས་སུ་དག །འདུན་པ་དང་ནི་བཙོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང་། །ཉིང་འཛིན་
 ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ། །ཉམས་པའི་གྲོ་སྐབས་མ་ལུས་རིང་དུ་མཛད། །
 དེ་ཕྱིར་བྱོད་ནི་རྟོགས་པ་སླ་ན་མེད། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་རྣམ་
 པར་དག །དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཁྱེན། །

(༡༡༥) ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཛོད་པའི་ལུགས་ལ་འདི་དང་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། དེའི་ལུགས་ལ་
 སྟོབས་བརྩུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དྲན་པ་
 ཉེར་གཞག་གསུམ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།
 སངས་རྒྱུ་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཙོ་བརྩུད་དོ། །ཞེས་པ་
 དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྩུད་གང་ཞེ་ན། སྟོབས་བརྩུ་
 དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དྲན་པ་ཉེར་བར་
 གཞག་པ་གསུམ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ན་མ་
 འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་ཡོད་དེ། འཁོར་གུས་
 པར་ཚོས་ཉན་པ་ལ་ཇེས་སུ་ཆགས་པ་སྤངས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་འཁོར་...
 མ་གུས་པར་ཚོས་ཉན་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་སྤངས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་། གུས་
 མ་གུས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀས་དབེན་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་...
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྤར་བཤད་པས་ཤེས་ཅུས་སོ། །

ཚྭ་པ་སྤྱང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
 པས་ཁྲབ་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞི་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་གཞལ་བྱ་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། གཞི་ཤེས་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ལྟར་ཁྲབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་རྣམ་དག་མེད་པར་མ་ཟད།
 ལུང་རིགས་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། གཞི་
 ཤེས་གྱིས་སྤྱང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་(༡༩ན) མེད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་གཞི་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་ན། གཞི་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དབང་ཤེས་དང་། ལྷིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 རྣམས་གྱིས་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱི་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱར་
 འགུར་བ་སོགས་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་སོ། །དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་
 ལུང་དང་འགལ་ཏེ། བྱང་ཕྱགས་སོ་བདུན་གྱི་སྤྱང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱོང་ལས། སོ་བདུན་གྱི་
 རྩོག་པ་ནས་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མི་འཛོག་ལ་ཞེས་པ་དང་། སོ་
 བདུན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་
 ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མཁྱིན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་མདོར་བསྐྱས་ཅམ་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ།།

༣༥ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་བ་བཤད་བ།

གཉེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་བ་བཤད་པ་ལ། གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་
གནས་མྱེད། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་དག་པ་མཛམས་དང་བཅས། ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་པའི་མྱེད།

འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་བ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་བ་
རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་བརྒྱད།
སྒྲུབ་བ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་བ་ཞི། འབྲས་བུ་དང་རུས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་པའི་མྱེད།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་གནས་པའི་སྒྲུབ་བ། གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྲུབ་བ།
ཟབ་པའི་སྒྲུབ་བ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྒྲུབ་བ། ཆད་མེད་པའི་སྒྲུབ་བ་
དང་ལྷ་ཡོད་པའི་མྱེད།

གཉེས་པ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆོས་
ཉིད་ལ་སྒྲོ་མ་བྱུང་གི་གསལ་སྤང་མ་ཐོབ་པས། སྐྱག་པ་ཤས་ཆེར་སྟེ་བའི་དབང་
རུ་བྱས་པ་གཅིག་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲོ་མ་བྱུང་གི་གསལ་(༡༩བ) སྤང་ཐོབ་
པས། སྐྱག་པ་ཤས་ཆེར་མི་སྟེ་བའི་དབང་རུ་བྱས་པ་བརྟན་དང་བརྒྱད་ཡོད་
པའི་མྱེད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའ་བའི་སྒྲུབ་བ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་མྱེད། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་
དཀའ་བའི་སྒྲུབ་བ་འདི་རྟོང་ཉིད་ལ་སྐྱག་པའི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཡང་། རྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་བཅུན་གྱིས་མཛད་པའི་དཀའ་འབྲེལ་ལྷིག་
ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲོ་མ་བྱུང་གི་གསལ་སྤང་མ་ཐོབ་པས་སྐྱག་པ་ཤས་ཆེར་སྟེ་

བའི་བྱང་ལེགས་ཚུགས་ལམ་པའི་རྒྱ་ལེགས་ཉིད་རྒྱ་ལེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
ཚུགས་ཆེན་ལུག་རིང་རྒྱ་ལེགས་དཀར་བའི་སྒྲིཊ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྒྲིཊ།

གཉིས་པ་ལ་བརྟན་ཡོད་དེ། རང་དོན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་བྱས་དང་།
གཞན་དོན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྒྲིཊ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་
བརྟན་ཐོབ་པའི་སྒྲིཊ་བ། སྒྲིཊ་མི་ལྷག་པའི་སྒྲིཊ་བ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲིཊ་
བ། བར་ཆད་མེད་པའི་སྒྲིཊ་བ། བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྒྲིཊ་བ། ལྷན་བའི་སྒྲིཊ་
བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིཊ། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་གྱི་སྒྲིཊ་བ་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་སྒྲིཊ།

གསུམ་པ་སྒྲིཊ་བ་རྒྱ་ལེགས་པའི་ཐབས་གྱི་སྒྲིཊ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་ཡོད་དེ།
འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་སྒྲིཊ་བ། ཚས་དང་ཚས་མིན་མཉམས་མི་མཐོང་བའི་
སྒྲིཊ་བ། གཞུགས་མཉམས་བསམ་མི་ཁྱབ་མི་མཐོང་བའི་སྒྲིཊ་བ། རྣམ་པར་མི་
རྒྱ་ལེགས་པའི་སྒྲིཊ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིཊ།

བཞི་པ་འབྲས་བུ་དང་ཏུས་གྱི་སྒྲིཊ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་
རིན་ཆེན་སྒྲིཊ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིཊ་བ། རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲིཊ་བ། ས་མཚམས་དང་
བཅས་པའི་སྒྲིཊ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིཊ། འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་
སྒྲིཊ་བ་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལེགས་ཉིད་རྒྱ་ལེགས་པའི་སྒྲིཊ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིཊ། རྒྱ་
ལེགས་ཉིད་རྒྱ་ལེགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིཊ་བ་ཡིན་ན། འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་
(༡༩༩) པའི་སྒྲིཊ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་དམན་དག་བཙམ་པའི་རྒྱ་ལེགས་
པ་རྒྱ་ལེགས་ཏུ་སོང་བའི་བྱང་ལེགས་རྒྱ་ལེགས་ཉིད་རྒྱ་ལེགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
ན། འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིཊ་བ་མ་ཡིན་དགས་པའི་སྒྲིཊ།

དེས་ན་རྒྱ་ལེགས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ལུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཟིན་པའི་ཚུགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་

པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འཕྱར། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙུག་
སྤྱར་བའི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་བརྩུ་དགུ་ཡོད། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
སྤྱར་བ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད།

དེ་དག་གི་ས་མཆན་གྱི་ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱི་དོན་
ལས། སྤྱིར་སྤྱི་ཆེན་གྱི་སྤྱིར་བ་སྤྱི་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་
དང་། གཙུག་སྤྱིར་བ་སྤྱི་ཆེན་གྱི་སྤྱིར་ལམ་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་
ཡོད་དེ། ས་སའི་ས་མཆན་ནི། དང་པོ་ལྷ་ཆོག་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་
ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའ་བའི་སྤྱིར་བ་ཆོག་
ལམ་ཁོ་ན་དང་། ལྷ་བཙུན་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་བ། ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་སྤྱིར་བ།
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་བ། བར་ཆད་མེད་པའི་སྤྱིར་བ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་སྤྱིར་ལམ་བཞི་ནས་འཛོག་ །བྱང་རྒྱལ་ལ་ཉི་ཤུ་བའི་སྤྱིར་བ་མཐོང་ལམ་དང་།
ལྷ་བཙུན་སྤྱིར་བ་ས་གཉིས་པ་ནས་བརྩུ་པའི་བར་དང་། གཞན་དོན་གྱི་སྤྱིར་
བ། འཕེལ་འགྲེལ་མེད་པའི་སྤྱིར་བ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སྟགས་མི་མཐོང་བའི་
སྤྱིར་བ། གཤམ་སྟགས་སྟགས་བསམ་མི་བྱུང་མི་མཐོང་བའི་སྤྱིར་བ། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་སྤྱིར་བ་ལྷ་ས་བརྒྱུད་པ་དང་། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྤྱིན་ལྷེད་གྱི་སྤྱིར་
བ་ས་དགུ་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱིར་བ་ས་བརྩུ་པ་དང་། མ་མཆོག་ས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (༡༡༧)

དེ་ཡང་ལྷ་བཙུན་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་བ་སྤྱིར་ལམ་རྒྱན་མཐོབ་པ་ཡོད་……
ཀྱང་། སྤྱིར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མ་འོངས་པ་ན་
མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བར་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་
དངོས་སུ་ལྷ་བཙུན་པ་མེད་དེ། དེ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་ཕར་སྤྱིན་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བ་གྲུབ་ན། དེས་མཛད་པའི་ཕར་སྤྱིན་སྤྱོ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་དུ་
སྟོན་ཤིག །

འོ་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་
 བྱིད་དེའི་རུས་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཤུ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་
 ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དེ། ས་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ས་
 བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་
 ལུང་ལས། གང་ཆེ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ང་། ལུང་བསྟན་གྱུར་པ་དེ་ཡི་ཆོ། ས་
 བརྒྱད་པ་ནི་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། འདབ་བརྩ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་
 དང་། མདོའི་ལུང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་རྩ་དངས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་མར་མེ་
 མཛད་ལ་ལྷུ་ལ་ལྷས། གཏོར་ཏེ་རལ་པ་གདན་རྩ་གཏིང་བྱས་པས། མི་སྦྱེའི་
 ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། ཤུག་ཏེ་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཞེས་ང་ལུང་བསྟན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་འདིར་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་ནི། བཟོད་པ་
 ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུད་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་རྩ་
 ཡོད་པ་ལས། རྒྱུད་རྩ་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་དང་། འབྱིང་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐལ་
 ཆོས་བཟོད་དང་། ཆེན་པོ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉན་སྟོན་
 དཀའ་འགྲེལ་ལས། མདོ་ལས་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་སྟུག་
 བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དང་། ས་བརྒྱད་པར་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུད་
 འབྱིང་ཆེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་བརྒྱད་
 (༡༩) ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱལ་ལས། ཐོག་མ་དང་ནི་དེ་ཉིད་
 གཞན་ཉིད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་རང་དང་གཞན་རྩ་འགྱུར། ཀྱུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཁྱད་པར་ལ། སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་བཤད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདི་དག་གསལ་བར་ཤེས་འདོད་ན། གཉན་
 སྟོན་དཔལ་འབྱོར་རྩལ་གྱིས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་

འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱི་པ་སྐྱེས་པ་པོའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་ནི། བྱང་སེམས་
 ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱི་པ་སྐྱེས་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་།
 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་སྤྱི་པ་སྐྱེས་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་
 མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ། འདིར་
 དངོས་སུ་བརྟན་པའི་སྤྱི་པ་སྐྱེས་པ་པོའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
 འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་སྤྱི་པ་སྐྱེས་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དུམ་གྱི་
 མདོ་ཉན་པའི་སྣང་རུང་གི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་
 བ་དུམ་མདོ་ཉན་པའི་སྣང་རུང་གི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སེམས་
 ཅམ་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་པ་ཉིད་སྤྱི་པའི་སྣང་རུང་གི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཅན། དུམ་གྱི་མདོ་
 ཉན་པའི་སྣང་རུང་གི་གང་ཟག་ཡིན་རྟེ། སྤྱི་པ་སྤངས་ཀྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་
 པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་། དེ་ལས་དགེ་བའི་ཙ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་སོགས་ཕྱི་
 རང་གི་སྐྱོན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷན་ལྷན་བཞག་གི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་(༡༥) ཉེ། ལྷན་གྱི་སྐབས་སྤྱི་
 སྤྱིར་བར་བཅས་ལྷན་ས་དང་། ཞེས་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱིར་བ་བཤད་ནས་
 དེ་རྗེས་སྤྱིར་བ་སྐོམ་པ་པའི་གང་ཟག་བཤད། འདིར་དང་པོར་སྤྱིར་བ་སྐོམ་པ་
 པའི་གང་ཟག་བཤད་ནས། དེ་རྗེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱིར་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ལྷན་མཆོག་གི་སྐུ་འཁྲུག་པའི་མཆོག་ཏུ་མཁྱེད་པ།

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙུག་ལ་སོགས་པ། ཁྲིམ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྐུར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་དང་།

གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་སྐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་ཡུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོལ་པ་བསྐྱེལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་པའི་ཡོན་...
ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བརྩ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་བཞུགས་
སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བདུད་གྱི་མཐུ་བཙམ་པའི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་ལུས་དུ་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན། དེའི་
སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བར་ལྷུང་པའི་ཡོན་ཏན།
དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དོན་ཆེ་བ། བན་ཡོན་ཆེ་བ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ། རྣམ་
སྤྲིན་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡུལ་དཔྱད་པའི་
ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྤྲུལ་བའི་སྦྱེས་བུ་ཉིད་དུ་ལྷུང་
པའི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་མི་མཐུན་སྦྱུགས་ཀྱིས་མི་སྦྱེད་པའི་
ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལྷན་མང་མ་ཡིན་པ་སྦྱེ་
བའི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དམ་པའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་
སྦྱབ་པའི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱབ་
པའི་ཡོན་ཏན། དེའི་སྦྱབས་ཀྱིས་(༡༥ན) ཐོབ་པའི་ཡུམ་ངེས་པར་ཐོབ་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་བརྩ་བཞི་ཡོད་དེ། རྩ་བ་ལས། བདུད་གྱི་མཐུ་བཙམ་ལ་སོགས་
པ། ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བརྩ་བཞིའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ཡོད་དེ། སེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྟོན་པའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཐུར།

༣༤ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་སྦྱོན་བཤད་པ།

སྦྱོན་ནི་བརྩ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ། ཁྱིམ་སྐྱོན་གྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱར་བའི་སྦྱོན་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་སྦྱོར་བ་གནས་པ་རྫོགས་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་
ལ་བར་རྟ་གཙང་པའི་བརྟུང་ལས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་སྦྱོན་གྱི་མཚན་
ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བརྩ་ཚན་བཞི་དང་། རྟ་ཚན་གཅིག་སྟེ། ཞེ་
རྟ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་འགལ་སྦྱོར་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། རང་
གཞན་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་མཐུན་སྦྱོར་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ། འགལ་སྦྱོར་
གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་ཞེ་རྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ།
སྐབས་པའི་དབང་རྟ་བྱས་པ་གཉིས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་
ལེན་གྱི་དབང་རྟ་བྱས་པ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བརྟན་གྱི་
དང་པོ་ལྷ་དང་བཅས་བརྩ་ཚན་དང་པོ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་བྱེད་གྱི་
རྒྱ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱ་བརྟན་དང་བཅས་བརྩ་
ཚན་གཉིས་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཡོད། དེ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་སྒྲིབ་དཔོན་ལ་
བརྟེན་པ། རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ནས་
ཉེར་གསུམ་ཡོད། གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་ནི། བརྟུང་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆ་བྱང་རྟ་
སྤྲུལ་ནས། དེད་ཀྱིས་བཤད་པའི་མདོ་སྟེན་ས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རྒྱས་
འབྱེད་བསྟུན་(༡༥༧) གསུམ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་དང་གང་
ཟག་གི་བར་རྟ་དབྱེན་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྩ་བ་ལས།
སྦྱོན་ནི་བརྩ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ། རྟ་རྟ་ངེས་པར་རྫོགས་པར་བྱ། ཁྱིམ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ཡོད་དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་རུ་
ཡོད།

༣༥ ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ།

༣༧ སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་སྒྱུར་བཤད་པ།

གང་གི་མཆོན་དེ་མཆོན་ཉིད་རུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཆོན་གཞི།
མཆོན་བྱ། མཆོན་ཉིད། ཇི་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ། ས་མཆོམས་དང་ལྷ། དང་པོ་
ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བརྩ་
བྱལ་མཆོན་གཞི་ཡིན། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆོན་མ་དང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བརྟན།

གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་དང་བྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྱུར་བའི་མཆོན་
ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེའི་མཆོན་
ཉིད་ལ་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་གི་དབང་རུ་བྱས་ན། སེམས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ། ལམ་
ཤེས་སྒྱུར་བ། རྣམ་མཐུན་སྒྱུར་བ། ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱད་པར་རུ་
འཕགས་པའི་སྒྱུར་བ། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱད་པར་ཅན་དང་
ལྟན་པའི་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་སྐབས་འདིར་མཆོན་བྱ་ཞེས་བཤད།

གསུམ་པ་མཆོན་ཉིད་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་
ཐོབ་བྱར་གྱི་པའི་འབྲས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་.....
ལྟག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་
དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྒྲིང་ཉིད་མཆོན་
མ་མེད་པ་སོགས་(༩༩ན) ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་.....

པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་
ཆས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་
དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བསམ་མི་བྱལ་སོགས་ཀྱི་བྱང་
པར་རྟུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སན་བདེ་སྦྱོབ་སོགས་ཀྱི་
བྱེད་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་.....
མཆོད་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ལ་སྤྱི་མཆོད་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཆོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟུ་
བྱག་མཆོད་གཞི། ལམ་ཤར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྟུ་མཆོད། རང་གི་ཐོབ་བྱར་
ཐུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་ཐུར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་.....
འབྲེལ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆོད་མ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་མཆོད་གཞི།
སེམས་དཔའི་རྟུ་དྲུག་གི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བར་མཆོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་.....
པས་བྱང་པར་རྟུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟགས་རིགས་སུ་གནས་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་ཐུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ།

དེ་ནི་ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་གཞི་དེ་བསྟན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཉིད་བསྟན། དཀའ་
དང་ངེས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞན་
དོན་གྱི་གོ་ཆ་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་སྦྱབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་མཆོད་.....
(༡༩༧) གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བར་མཆོད། རྟུ་ཉིད་མཆོད་མ་མེད་པ་སོགས་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་.....

འབྱོར་ཡིན་པ།

དེ་ཡང་དཀའ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་དང་། རྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དེ་བསྟན། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། མི་མཐུན་ཐོགས་པ་མེད་དང་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ལམ་གྱི་བསྟུས་པའི་ཁྱད་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་མཚན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་བར་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་འབྱོར་བར་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ།

དེ་ནི་དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟེན་ནས། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན། དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་གོ་ཆ་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་མཐུབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལུ་མཚན་གཞི་དང་། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ལམ་གྱི་བསྟུས་པའི་ཁྱད་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་དང་བཅས་མཚན་གཞི། ཉན་རང་གི་སྦྱར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱར་བར་མཚོན། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ།

དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བསྟན། ཉན་མོངས་ཏྟགས་སོགས་ཀྱིས་(༡༧) དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཚན་གཞི། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱར་བར་མཚོན། སན་བདེ་སྦྱབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་

སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་ཞེས་སོགས་
 གྱིས་མཛན་གཞི་དང་། སན་དང་བདེ་དང་སྦྱོབ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་
 མཛན་ཉིད་བསྟན།

ལྷ་པ་ས་མཛམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

གཏ རྒྱུར་བའི་མཛན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ང་། རྒྱ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གི་འདྲི་བ་མཛད་བཅུས་ཏེ་འགྲེལ་པ།

ཁ་ཅིག་ཤོ་མི་ཆེན་པོའི་བཞེད་པར་མཛད་ནས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། རྒྱར་
 བའི་མཛན་ཉིད་ནི་མཛན་པ་དང་། མཛན་གཞི་དང་། མཛན་བྱ་དང་། མཛན་
 ཉིད་བཞིའོ། །དཔེར་ན་ཅ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་མཛན་གཞི་དང་། རྩ་བའི་ཁྱད་
 པར་ཆ་རེག་དང་། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་སྟེག་བྱེད་མཛན་ཉིད་དང་། མའི་ཐ་
 རྟེན་བྱར་བྱང་མཛན་བྱ་དང་། མཛན་མཛན་གཞི་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཙང་
 བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ལ་མཛན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རྒྱར་
 བ་ཉི་ཤུ་པོ་ཉིད་མཛན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་སྤྱིའི་སྤྱོད་བྱུང་མོང་མ་
 ཡིན་པ་ཡིན་པས་གཞི་ཤེས་གྱི་ཆ་མ་ཡིན་ཞིང་སྒྲོབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་ཆ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་དངོས་དང་། རྟེན་མཐུན་པའི་ཆ་གང་
 ཡང་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཆ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱར་
 བར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཛན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གུན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་
 རྟོང་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་བཀག་པའི་རྒྱར་བ་དང་། གཞི་ཤེས་
 གྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ལམ་གྱི་བཙུ་ལྟེ། བཅུ་དགུ་ལ་དམིགས་པ་
 རྣལ་འབྱོར་བཀག་པའི་རྒྱར་བ་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་མི་(༡༧) རྟག་པ་དང་
 རྟག་བསྐལ་བ་དང་། གུན་འབྱུང་གི་བཞི་སྟེ་དུག་ལ་དམིགས་པ་ཟབ་པའི་རྒྱར་
 བ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གནས་སྐབས་གྱིས་དབྱེ་བ་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་

བ་སྐྱུག་བརྒྱད་དང་། དེ་གསུམ་སྒྲིག་པ་རྒྱགས་པ་འཕེལ་འགྲོལ་མེད་པ་
 སྐྱུག་བཞི་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་ལུ་རིན་ཆེན་སྒྲིག་པ་དང་དག་པ་གཉིས་
 དང་། དེ་གསུམ་གྱི་དུས་ས་མཆོམས་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་བཅོ་བརྒྱད་གཞི་ཤེས་གྱི་
 སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་སྒྲིང་བདག་མེད་དང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པའི་ཆ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདུན་དང་།
 འགོག་པའི་བཅུ་དྲག་སྟེ། ཉེར་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པ་
 དང་། མི་རྟག་པ་དང་སྟག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་སྟེ་དྲག་དང་། རོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྒྱུར་བ་སྟ་
 མ་ལྟར་དབྱེ་བས་བཅོ་བརྒྱད་ནི་ལམ་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 རྣམ་པས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིང་
 པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྟག་བསྐལ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་.....
 བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་པོའི་ཆོས་ཉིད་
 མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གསུམ་
 དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཀག་
 པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་པོའི་སྒྲིན་པ་མེད་
 པའི་རྣམ་པ་དང་། སྟག་བདེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་།
 ཀུན་འབྱུང་གི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་
 དམིགས་པ་ཆད་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། དེ་གསུམ་སྟར་ལྟར་དབྱེ་བ་བཅོ་
 བརྒྱད་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བའོ། །མཆོན་བྱ་ནི། བྱད་མཆོན་དང་། བྱེད་
 མཆོན་(༡༥ན) གྱི་རྣམ་རྒྱགས་སྒྱུར་བར་མཆོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་སྤྱི་རྒྱ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུར་བར་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་བཅུ་དྲག་གིས་སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་སྤྱི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱར་བར་.....
 མཚན་པ་ལ་རང་དོན་ཐུན་ཆོག་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་།
 ཀའན་དོན་ཐུན་ཆོག་སྤྱད་བྱེད་བའི་མཚན་ཉིད་ཆོག་པས་མཚན་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁྱད་མཚན་བཅུ་དྲུག་དང་བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག་གོ །
 མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་དང་། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞིའི་སྤྱི་དབྱེས་བྱེད་
 ཀྱི་སྤྱོད་ནི་མཚན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སྦྱར་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ལ་གྱི་སྤྱོད་
 བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། སྦྱར་བའི་རྗེས་གྱི་ཤེས་རབ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ།
 དེས་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་མཚན་གཞིར་བྱས་ཏེ་ཁྱད་པར་དང་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་...
 རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས། འདི་ནི་ཆོས་སྤྱི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱར་བའི་
 ཞེས་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་པ་དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆ་མ་
 ཡིན་གྱི། ལམ་ཤེས་རྗེས་མཐུན་པའི་ཆ་ཡིན་ནོ། །མཚན་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་མཚན་
 བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་གྱིས་འཕངས་ནས་སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་མཚན་པ་
 ཡེ་ཤེས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཁྱད་མཚན་དང་བྱེད་
 མཚན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་གྱིས་དེ་ལ་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་འཕངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་
 ནོ། །མཚན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། ཤེས་པའི་
 རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།

ཡང་མཚན་ཚུལ་ལ་གོང་གི་གོ་མི་ཆེན་པོའི་བཞེད་པར་མཛད་པའི་སྤྱོད་.....
 རབས་པ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་མདོར་བསྟུན་ཏེ་འགོག་པ་དང་(༡༤༧) དབྱེ་.....
 བའི་སྤྱོད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་མཚན་གཞི། དེ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །
 ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་སྤྱི་རྒྱ་ཐུན་གྱི་སྦྱར་བ་ནི་མཚན་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
 ཉོན་མོངས་ཏྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དོན་གཉིས་

ཕུན་ཚྭ་གས་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ནི།
བསམ་མི་བྱུང་སོགས་བྱུང་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་དང་། བན་དང་བདེ་དང་
སྦྱོབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་དང་མཚན་
ཉིད་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་པ་
དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་
དང་། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་བརྟེན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། བྱེད་པ་ནི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་མཚན་གཞི། ཚོས་སྤྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་སྦྱར་བ་ཡིན་
པར་མཚན། དོན་གཉིས་ཕུན་ཚྭ་གས་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་པ། ཞེས་མཚན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར།

དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤར་བཤད་པའི་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་ཡང་
མཚན་གཞིར་བྱང་མོད་ཀྱི། སྦྱོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་རྩ་བའི་དགོངས་
པ་བཀལ་བ་ལྟར་ན་ནི། རོ་བོ་ཉིད་བརྩ་བྱུག་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་བྱ་གཉིས་
ཀར་སྟོན་པར་གསལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བརྩ་བྱུག་ཕྱག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་
མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་ཆེས་ཤིན་དུ་གསལ་བས་
མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་པར་འཆད་པ་སོགས་་་་
འཐད་པར་མི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་མཚན་བྱ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་མཚན་ཉིད་དང་
མཚན་བྱ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། (༡༩) དེ་ལྟར་རོ་བོ་ཉིད་
བརྩ་བྱུག་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བ་དག་
ཀྱང་མཚན་པས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན།
སྒྱུར་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་པའི་
མཚན་ཉིད་བསྟན། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་བཞེན་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་
མཐུན་སྒྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས།
ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཚུལ་བཞེན་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་རྣམས་རི་ལྟ་བ་བཞེན་ཏུ་མཚོན་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་རི་ལྟ་བ་བཞེན་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དག་མཚོན་པས་ན་ཤེས་
པའི་མཚན་ཉིད་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་རི་ལྟ་བ་བཞེན་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་དག་
མཚོན་པས་ན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལ་ཅིག མཐུན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་མཚན་གཞི། སངས་རྒྱལ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
པར་མཚོན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་
ཞེས་མཚོན། ཞེས་ཟེར།

དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མཐུན་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་ཏུ་མཚོན་པ་(༡༩༧) སོགས་ཀྱང་འཕགས་སེང་གཉིས་
ཀའི་འགྲེལ་པའི་ཚིག་དོན་ལ་མི་གསལ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་དེ་མི་འཐད་དེ།
མཐུན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཚད་མས་ངེས་ནས། དེས་རྣམ་མཐུན་སྐྱེད་བྱེད་ཏུ་
ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་

མཚན་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ནམ་མཁུན་གྱི་རྒྱ་ཚད་མས་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབྲུད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྟམ་
 བཤད་ལས། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དང་བཅས་པ་སོགས་སངས་
 རྒྱས་གྱི་གཞན་དོན་ལུན་ཚོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཏུ་མཚན་པ་...
 བྱི་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེར་སྐྱོན་གྱི་རྟམ་འཁྱོར་ཅན་དང་། མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་
 སྐྱོར་བ་ཅན་ཚད་མས་ངེས་ན། དེའི་རྗེས་སུ་རྟམ་མཁུན་གྱི་རྒྱ་ཚད་མས་ངེས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

དེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཅིག་གིས་དེས་པར་སྒྲ་མེད་རྫོགས་
 བྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་དེའི་རྒྱར་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་ལ། དེའི་ཆོ་
 དེ་མ་རྫོགས་པ་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས་པས་དེ་...
 ལ་ཤེས་མཚན་དང་། དེ་ལ་ཡང་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མི་
 རྒྱར་ན་རྫོགས་པ་ཙམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དེ་
 ཤེས་པ་ལ་བྱེད་མཚན་དང་། རུས་པ་དེ་གཉིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་
 བ་དཀའ་བ་དུ་མར་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་རྫོགས་པས།
 དེ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་མཚན་དང་། སྦྱར་བ་དེ་རང་གི་རོ་བོ་སྤངས་
 རྫོགས་ཅི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་མ་བསྟན་.....
 དགོས་པས་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པའི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་དེ་.....
 ཡིན་ནོ། །འདིས་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པ་དང་གྲངས་དེས་
 ཡང་བསྟན་ནོ། །

༨༡ དབྱེ་བའི་སྒྲིན་ནས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།

ཅ༡ ཤེས་མཚན་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།

ཆ༡ གཞི་ཤེས་རྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སྒྲིན་ནས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་མཚན། བྱང་མཚན། (༩༩) བྱེད་མཚན། རྩ་པོ་ཉིད་མཚན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས་རྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན། ལམ་ཤེས་རྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཚམས་རྒྱུར། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་བརྗོད་རིགས་གྱི་སྒྲིན་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་དེ་ལ་ཤེས་མཚན་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རེ་ཞིག་དང་པོ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་གཞི་ཤེས་……རྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་དེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་མཚམས་རྒྱུར་པ་ལ། དེ་ཤེས་པའི་བྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ས་ཐ་དད་པ་ལ་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་སྒྲིན་ནས་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་སྟགས་གྱིས་བརྟན།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་སྒྲིན་ནས་བཤད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ། ཞེས་སྟགས་གསུངས། གཞི་ཤེས་རྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་གྱི་རྩ་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སྟགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་……རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་རྒྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་རྩ་འཛིན།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་.....
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་དུ་མ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་.....
སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

བཞི་པ་ནི། གང་ཟག་(༤༠བ) གི་བདག་མེད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་།
དེ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

ལྔ་པ་ནི། བླ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པའི་
གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

དྲུག་པ་ནི་སེམས་འདྲོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་
དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཚ་བའི་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུས་བསྐྱུས་
པ་སེམས་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་
ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་གསུམ་དང་།

དབུ་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་
བའི་ཤེས་མཚན།

བརྒྱུ་པ་ནི། བ་སྟང་དུ་སྒྱུ་མ་ཉ་བྱར་སྤང་བས་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་
ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

བརྒྱུ་གཅིག་པ་ནི། སེམས་ཚད་མེད་པ་ལ་སེམས་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་
ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

བརྒྱུ་གཉིས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ལ་འདིའོ་ཞེས་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ་
སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

བརྒྱུ་གསུམ་པ་ནི། སེམས་བཟླར་མེད་པ་ལ་སེམས་བཟླར་མེད་པ་ཤེས་
པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

བརྒྱུ་བཞི་པ། སེམས་གཡོ་བ་དང་། འདྲ་བ་དང་། བཟུམ་པ་དང་། བརྒྱུ་མ་

པ་ལ་ཡང་དག་པར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྩ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་ཤེས་.....
མཚན། ཙ་བ། གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། ཞེས་པས་བསྟན།

བཙུ་ལྷ་པ། སེམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ནོར་
བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་.....
མཚན་མ་མེད་པ་དང་། འབད་པ་མེད་པ་དང་། སྦྱོས་པ་མེད་པ་དང་།
དམིགས་སུ་མེད་པ། རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྩ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་ཤེས་
མཚན། ཙ་བ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས། ཞེས་པའི་(༡༣) བསྟན། འགྲེལ་པ། གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཙུ་རྒྱག་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་གིས་རྟོགས་པ་
ལྟར་གསུལ་བྱ་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་པའམ་འདོགས་པ་ཤེས་པ་ལ།
དེ་བཞིན་ཉིད་རྩ་འདོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྩ་ཐུགས་སུ་རྩད་པ་དང་
དེ་བཞིན་ཉིད་མཚོག་རྩ་མཁྱེན་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྟོན་.....
པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གངས་འདྲེན་གཅིག་རྩ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་ཤེས་....
མཚན་བཙུ་རྒྱག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཙ་བ། ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་
རྟོགས་ཏེ། གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་འདི། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཇེ་བཙུན་
ཀྱི་སྦྱི་དོན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་ལ་
བསྟན་ཅིང་བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་...
བཙུ་རྒྱག་གིས། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཙ་བས་
གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འགྲེལ་པས་གསུམ་པ་མ་གཏོགས་
ཆོག་ཟིན་ལ་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་
བཙུ་རྒྱག་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཤེས་མཚན་བཙུ་རྒྱག་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེའི་

ཤེས་མཚན་ཡིན་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འགལ་
བྱུང་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཅུང་ཡིན་ན།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོའི་ཤེས་མཚན་
ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་གནས་.....
སྐབས་ཀྱི་མཐུན་པ་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་(༤༡བ) ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་.....
མཚན་ཕྱི་མ་ལྟེན་དང་། ལམ་ཤེས། ལྟེན་མཐུན་བཅས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་བཅུ་
དྲུག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གོང་གི་རིགས་འགྲོས་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེས་ན་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་དུ་...
ཡོད་དེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པ་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་ལ། ཟུང་བ་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
སྐབས་ཀྱི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན། ཞིས་དང་། འགྲེལ་པ་ལས།
ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་རྣམས་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་.....
མཚན་པས་ན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
ཡིན་ནོ། ཞིས་གསུངས།

དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཤེས་པ་དང་། གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞིས་བྱ་དང་། ཞིས་
པའི་དོན་ནི། ལྟ་རན་རྣམས་འབྲུལ་གཞི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཚམས་ཅན།
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་ལ། ལྟ་རན་གྱི་དབྱེ་བ། བསྐྱེད་པ། གང་ཟག་གང་གི་

ཡིན་པ། སྤྱོད་པ་ཤད་པ་ལོ། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཛམ་བུའི་སྤྱིར་འདིར་ཐུ་སྤྲེགས་ཀྱི་
 སྤྱོད་པ་རྟོག་གེ་བ་དུག རྗེས་སྤྱོད་པ་དུག སྤྱོད་པ་འཇུག་དུག་སྟེ་བཙུང་བ་བྱུང་
 ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་དུས་སུ་ལྷ་རན་དུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱུང་.....
 བར་ཚངས་པའི་དྲ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་མཐར་
 རྟོག་པའི་ལྷ་བ་བཙུང་དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པའི་ལྷ་བ་ཞི་བཞི་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟག་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞི། ཁ་ཅིག་
 རྟག་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞི། ལྷ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས།
 མཐའ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་བཞི། ལྷ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་པའི་བསམ་གཏན་པ་འགའ་
 ཞིག་གིས་སྤྱོད་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མདོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བར་བསྐལ་གྱི་.....
 ལྷ་དང་། བཞི་བཙུང་དང་། བཙུང་ཅུ་དྲན་པ་དང་། ལྷ་འཇུག་གི་མདོན་ཤེས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཁ་དོག་བཟང་བ་དང་རན་པ་རྣམས་དེ་དང་དེར་.....
 སྤྱོད་པ་མཐོང་ནས་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚངས་ཆེན་གྱི་འཁོར་འགའ་ཞིག་མིར་སྤྱོད་ཏེ་མདོན་ཤེས་
 བསྐྱབས་ནས་བལྟས་པས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས་ཚངས་པ་.....
 ཆེན་པོ་ནི་རྟག་ལ་ལྷ་གཞན་རྣམས་ནི་མི་རྟག་གོ་སྤྱོད་པ་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་
 པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་ཅིང་སེམས་མ་འགགས་པར་མཐོང་.....
 བས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་ལ་སེམས་རྟག་པར་ལྷ་བ་དང་། འདོད་ལྷ་
 བཙུང་བས་རབ་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཤི་ནས་མིར་སྤྱོད་ཏེ་མདོན་ཤེས་བསྐྱབས་.....
 བས་བལྟས་པས་རང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་པོ་རྣམས་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས་ལྷ་བཙུང་.....
 བས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་པར་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་
 གྲོགས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཁ་ཅིག་ཤི་ནས་མིར་སྤྱོད་ཏེ་མདོན་ཤེས་བསྐྱབས་.....
 བས་བལྟས་པས་གཞན་རྣམས་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས། ལྷ་གྲོགས་ལ་ཡིད་

འབྲུལ་བ་དག་མི་རྟག་ལ་གཞན་ནམས་རྟག་གོ་སྒྲུལ་དུ་ལྷ་བ་ནམས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕྱོངས་ནས་འདྲི་ལྟར་སྒྲེ་བའི་དྲང་
སྤྱང་འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་ནས་བལྟས་པས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྩ་
མ་མ་གང་ཡིན་མ་མཐོང་ནས་རང་གི་ལུས་རྩ་མེད་སྤྱར་དུ་བྱུང་བར་ལྷ་བ་
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆར་དང་རྒྱང་སོགས་སྤྱར་དུ་འབྱུང་ཞིང་
ཤིང་ནམས་ལ་རེས་འགའ་མེ་(༤༩༧) རྟག་དང་འབྲས་བུ་བརྒྱད་དེ་སྤྱར་དུ་
འབྱུང་བར་ལྷ་བ་རྟག་གི་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། ལྷ་ལ་པའི་དྲང་སྤྱང་མངོན་ཤེས་དང་ལྷན་པ་འགའ་ཞིག་
གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་འཆད་པར་འབྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་འཆད་པར་འབྱུར་
སྒྲུལ་དུ་ཡང་དག་པར་འཆོལ་བ་ན་འཛིག་པའི་བསྐྱལ་པ་དྲན་པའི་ཆེ་མཐའ་
ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་། ཆགས་པའི་བསྐྱལ་པ་དྲན་པའི་ཆེ་མཐའ་མེད་
པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་། ཡང་དེ་དག་ལུས་རྩ་མཆོའི་མཐའ་ཡང་དག་པར་
འཆོལ་བ་ན་འོག་དུ་མཐར་མེད་མན་ཆད་ལས་མ་མཐོང་ཞིང་། ལྷ་བ་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ལས་མ་མཐོང་ཞིང་། ཐད་ཀར་ཐམས་ཅད་པ་རྣམས་
ཟད་པའི་མཐའ་མ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་འོག་དང་ལྷ་བ་མཐའ་ཡོད་པའི་འདུ་
ཤེས་འབྱུང་། ཐད་ཀར་མཐའ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བའོ། །

ལྷ་པ་ནི། སྤྱོད་པ་བྱུང་བ་དང་། རྟག་པ་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་དང་། སྤྱོད་
བྱུང་བ་ནམས་པར་མ་རེས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཅན་ཞིང་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་བཞི་
ལས་མངོན་པར་མཐོང་བའི་ལམ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། དེས་ལོགས་ཀྱི་
ལམ་བདེན་པ་བཞི་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་དྲི་བ་དྲིས་པ་ན་དྲི་བ་ནམས་ལ་ལན་.....
གསལ་པོ་མི་འདེབས་པར་གཏམ་རྒྱུང་ལ་སྤྱར་ཞིང་བདག་གིས་ལྷ་མི་སྤྱོད་བ་
ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་དུ་ལྷ་བའོ། །དེ་དག་མངོན་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། རྟག་དང་ཁ་ཅིག་
རྩ་མེད་དང་། མཐའ་ལྷན་དེ་བཞིན་ལྷ་མི་སྤྱོད་། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་ནམས་ཀྱི་བརྩུ་བྱ་ག ཁེད་པར་སྐྱབ་བ་ནམས་ཀྱི་བརྩུ་བྱ། གཉིས་མིན་ཏུ་སྐྱབ་བ་ནམས་ཀྱི་བརྩུ་བྱ། ཆད་པར་སྐྱབ་བ་ནམས་ཀྱི་བརྩུ་བྱ། ཆེ་འདི་ཉིད་ལས་གྲོལ་བར་སྐྱབ་བ་ནམས་ཀྱི་ལྷ་ནམས་སུ་ཡོད། དང་པོ་བརྩུ་བྱ་ཡོད་དེ། བདག་གཟུགས་དང་ལྷན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་མཐའ་དང་ལྷན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱི་ལྷ་བརྩུ་བྱ་དང་། (༤༩ན) བདག་བདེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་བཞི་དང་། བདག་གཅིག་བྱ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་ཡིན་པ་དང་། རྩེ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། ཆད་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་བཞི་ནམས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་མེད། ཅས་པ་ནས་བདག་མཐའ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་..... བར་བརྒྱད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཞེས་སོགས་སྐུར་ནས་ལྷ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། འདོད་པའི་མི་དང་ལྷ་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་དང་གཟུགས་མེད་སྦྲེམ་ཆེད་རིགས་བཞི་སྟེ་བརྩུན་པོ་ནམས་མ་ཤིངོ་བར་བྱ་ནད་.... དང་འབྲས་དང་ལུག་ཏུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཤི་ནས་ཡེ་མེད་ཏུ་ལྷ་བ་བརྩུན་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འཛེམ་མེད་ཏུ་སྦྱོད་པས་ཆེ་འདི་ལ་གྲོལ་བར་ལྷ་བ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལས་གྲོལ་བར་ལྷ་བ་བཞི་སྟེ་ལྷའོ། །དེ་དག་མདོར་བསྐྱུས་པའི་སྣམ་ནི། འདུ་ཤེས་ཡོད་སྐྱབ་བརྩུ་བྱ་དང་། ཁེད་དང་གཉིས་མིན་བརྩུད་བརྩུད་དང་། ཆད་པར་སྐྱབ་བ་ནམས་ཀྱི་བརྩུ་བྱ། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བའི་ལྷ། ཞེས་པའོ། །ལྷ་བརྩུན་བྱ་བ་ཅན་གཉིས་

བོ་འདི་དག་དོན་རྒྱལ་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟུ། སྒོ་ན་རུ་འགྲོ་བ། ཉེན།
 རུས། ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་བ། རྩེས་པའི་གནས་ནས་སྤྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ཉེ། དང་པོ་ནི། འཇིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་དང་། གཞིས་པ་ནི། དམ་ས་མ་
 ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་སོས་པ་སྒོ་ན་རུ་སོང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། བལྟན་
 དང་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་རུས་ལ་
 དམིགས་ནས་སྒོ་ན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རུས་ལ་དམིགས་ནས་
 (༤༧) རྩེ་མའི་མཐར་རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་ནི། རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཟུ་
 དན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བའོ། །

[illegible]

བརྟེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནམས་བཅུ་བཞིར་ཡང་གསུངས་ཏེ། རྩོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི།
 བྱ་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། བྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ལུས་སྒྲིག་ལ་
 བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་འདས་པན་ཆད་
 མཐའ་སོགས་དང་། རྟག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དག བྱ་བ་འདས་དང་བྱ་
 མཐའ་དང་། རྩོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 དང་པོ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་བདེན་(༤༤) པར་ལྟ་བ་དང་།
 མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་།
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པར་བདེན་པར་ལྟ་
 བ་དང་། དེ་དང་མི་ལྟན་པར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་
 མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲིལ་བའི་བདག་
 སྟངས་པན་ཆད་ཏུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་
 ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་
 ནི། ལུས་སྒྲིག་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། རྣམས་གཅིག་ཏུ་བདེན་
 པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ན། གཡོ་བ། འདུ་བ། བཀྲམ་པ།
 བརྩམ་པའི་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཞིར་འདུ་སྟེ། བཛོད་ལས། སེམས་གཡོ་བ་
 དང་འདུ་བ་དང་བཀྲམ་པ་དང་བརྩམ་པ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་རབ་
 ཏུ་མཐུན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་།
 མཐའ་དང་མི་ལྟན་པ་སྟེ་སྟེ་བ་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཏུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་སྟངས་པན་ཆད་ཏུ་འབྱུང་བར་བདེན་པར་ལྟ་བ་གསུམ་ནི་.....

གངས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་གཡོ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་
 ཉག་པར་ལྷ་བ་དང་། མཐའ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་སྒྲིབ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་མི་འབྱུང་བ་
 ལྷ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཕན་ཆད་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་བདེན་
 པར་ལྷ་བ་གསུམ་ནི་རྒྱངས་འཕེན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་འདུ་བའི་
 ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་
 པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྷ་བ་གསུམ་
 (༤༤)ནི་གཅེར་བུ་བའི་ལྷ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་བཀྲམ་པའི་ལྷ་བ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་ཏུ་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར། མཐའ་གཉིས་གང་ཡང་བཟོད་ཏུ་མེད་པར་བདེན་པར་ལྷ་བ་གསུམ་ནི་
 གནས་མ་བུ་བའི་ལྷ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བཅུམ་པའི་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
 རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་བཀྲམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ལུས་
 རྩོག་རྩས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྷ་བ་བྱེ་བྲག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་། རྩས་ཐ་
 དད་ཏུ་བདེན་པར་ལྷ་བ་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་གང་
 ཟག་གི་བདག་གཞུགས་དང་བཅས་པོར་འདོད་ཅིང་གངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་རིག་
 ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བདག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། འཇིག་རྟེན་ནི་དེའི་
 ཡོངས་སྒྱུད་བྱར་བྱུར་པའི་སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ཞིང་གྲོལ་བའི་བདག་ནི་
 གང་ཟག་གི་བདག་གི་རྣམ་གངས་སུ་འདོད་དོ། །གཉིས་མིན་ཏུ་ལྷ་བའི་དོན་
 ནི་རང་བཞིན་ཉག་ལ་གནས་སྐབས་མི་ཉག་པར་ལྷ་བའོ། །

བཞི་པ་ནི། འདི་རྣམས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་
 མཛེན་ཡོད་དེ། འདི་དག་གིས་རི་ལྷོར་བཟུང་བའི་དོན་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་
 ཞུས་པས་ལན་ལུང་མ་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྷོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལན་
 ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཛེན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་བསྟན་པའི་

སྐྱོན་ནས་དེའི་ལན་སྟོན་དགོས་པ་གང་ཞིག །འདི་རྣམས་ལྷ་བ་པོ་དེ་དག་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྣང་རྒྱུ་མི་རྒྱང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་བ་
 པོ་དེ་རྣམས་བྱང་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བཅུ་མས་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་སྤངས་པར། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྷན་
 རམ་ཞེས། །ལྷས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུངས་བཞུགས། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྷར་ཟུང་པའི་
 ཆོས། །སྣང་མིན་འགྲོ་ལ་མི་གསུངས་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
 ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (༥༥ན)

དེའི་བདག་དེ་སེམས་ཅན་དང་། འཇིག་རྟེན་དེ་སྣང་གི་འཇིག་རྟེན་ལ་
 བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་སྤངས་ལས། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ནི་སེམས་
 ཅན་དང་སྣང་གི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆད་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན་བཅུ་བྱག །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཅུ་བྱག་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་
 མཆན་བཅུ་བྱག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་པོ་བདེན་པར་
 གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མཆན་མ་
 མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། འོན་
 དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། འོན་དམ་པར་འགག་པ་མེད་པ་དང་། ཟུང་བའི་
 སོགས་སྐྱུ་བ་སྐྱུས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་.....
 དང་། དད་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། འོན་དམ་པར་སྤངས་
 བྱའི་དངོས་པོ་མེད་པ། རང་བཞིན་གྱིས་འོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་པོ་ཉིད།
 འོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རྟེན་མེད་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་
 མཁའ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན་བྱག་.....
 དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཇུག་པ་མེད་པ་དང་། རྣོ་སྟོན་རྒྱ་བཏང་ནས་འདྲ་

མི་བྱེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་
 རྣམ་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། རྟོན་དམ་
 པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་.....
 པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་ཡོད་དེ།
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་...
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དང་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་
 རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆ་བ་ལས། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་
 དང་། ཁྱིམ་པ་ནས། རབ་དབྱེ་མཚན་ཉིད་(༥༥)མེད་ཉིད་ལ། ཁྱིམ་པའི་
 བར་གྱིས་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་བསྟན།

དེ་དག་གི་རྟོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། ཆ་བ་ལས། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་
 ཀྱི་ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན། ཁྱིམ་པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས།
 ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལམ་ཤེས་པ་.....
 ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དག་མཚན་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་.....
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་གསུངས། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། ཤེས་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞིན། །

ཆ་༩ རྣམ་མཐེན་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག །

གསུམ་པ་རྣམ་མཐེན་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
 པའི་རྣམ་མཐེན་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་ནས། དགེ་བའི་བཤེས་གཞིལ་
 གུས་པར་བྱ་བ་དང་། བཀའ་ལས་མི་འདའ་བར་སྐྱ་མར་བྱ་བ་དང་། རྟེན་
 བཀྱར་གྱིས་མཉམས་པར་བྱ་བ་དང་། མི་རྟོག་སྟོགས་ཀྱིས་མཚོད་པར་བྱ་བ་
 དང་། རྟོན་དམ་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་

ཅད་རུ་འགོ་བ་དང་། རྟོན་དམ་པར་གང་རུ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་རྟོན་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རུ་སྟོན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་དང་། གཏུལ་
 བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་རུ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྟོང་
 པ་ཉིད་རུ་ཤེས་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་གིས་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་།
 གཏུལ་བྱས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་རུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བར་མཛད་པ་
 དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོག་གའི་སྒྲོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲལ་པ་ཉིད་རུ་
 སྟོན་པ་ཤེས་པ་དང་། རྟོན་དམ་པ་སྟུང་པ་ཉིད་པའི་བཞི་བ་ཉིད་རུ་སྟོན་པ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་
 རྟོན་དམ་པར་སྤང་དོར་གྱི་འདུ་ཤེས་འགོག་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་བའི་.....
 ཤེས་མཚན་(༤༣) རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཚན་བར་
 རྟུག་གི་དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་
 མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དེ་འདྲའི་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་བའི་ཤེས་མཚན་དང་པོ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཞན་ལ་
 གུས་པར་བྱ་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཞན་ལ་
 གུས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་བའི་ཤེས་མཚན་ཡིན་པ་བཞིན་རུ་སྦྱི་མ་
 རྣམས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

འདི་རྣམས་ཅ་བའི་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅ་བ་ལས། དེ་ནི་ཉིད་
 ཀྱིས་ཆོས་བརྟེན་ནས། ཁེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ། ཁེས་
 པའི་བར་གྱི་ཤེས་མཚན་བར་རྟུག་བསྟན། །དེ་དག་གིས་རྟོན་བསྟུང་ཏེ་སྟོན་པ་
 ལ། ཅ་བ་ལས། རྣམ་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་
 བཤད་དོ། ཁེས་པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བར་
 རྟུག་གིས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱར་བ་.....
 དག་མཚན་བསམ་ན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་

གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་།
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
 པའི་བྱུང་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་
 མཁྱེན་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་བྱུང་པར་
 ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་པ་འགྲིག་རྟོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཅིང་། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་(༤༦) ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བ་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱུང་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་འབགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
 བ་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སངས་འབགས་གྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་རྣམ་
 མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་ནས་
 ཟུན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་མཆོན་སངས་འབགས་གྱི་ས་ལ་ཡོད་
 པ་སོགས་ནི། མཆོན་ཉིད་འདི་དག་གི་སྐབས་དོན་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འཕྱུར་
 དུ་གསལ་ལོ། ཁྱིམ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅན་ ཟུང་མཆན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བྱང་མཚན་ལ་ཡང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་
བྱང་པར་རུ་འབགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་བྱང་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཁྱིར།
རྟགས་ཀྱབ་སྟེ། རྟག་བདེན་གྱི་ཚས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་ཁོང་རུ་ཆུད་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྟག་བསྐྱལ་ཚས་བརྗོད་དང་། རྟག་བདེན་གྱི་
ཚས་ཉིད་མི་མཉམ་པ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྟག་བསྐྱལ་ཐེས་……
བརྗོད། རྟག་བདེན་གྱི་ཚས་ཉིད་གཞལ་བ་ལས་བྱུང་ན་འདས་པར་རྟོགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྟག་བསྐྱལ་ཚས་ཤེས། རྟག་བདེན་གྱི་ཚས་ཉིད་

བཟང་བ་ལས་འདས་པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་
 ལྷག་བསྐལ་རྗེས་ཤེས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཀྱན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
 ལྷན་པ་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད།
 ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ཤེས་པའི་སྟེས་བྱ་མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཤེས་པ་...
 དང་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད། ཉན་ཐོས་ལ་
 སོགས་པའི་སྦྱང་ཡུལ་མིན་པའི་དངོས་པོ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་པ་དང་...
 ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས། མདོན་པར་ཤེས་པ་
 བཞིན་རུ་རྒྱུར་བ་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་ཀྱན་འབྱུང་...
 རྗེས་(༩༥)ཤེས་དང་བཞི། བདེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རྟོན་དམ་པར་གྱི་བ་མེད་པ་དང་། གང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཛོད་ལམ་འགྲོག་པ་ཆོས་བཟོད། རྟོན་དམ་པར་སྦྱོར་བྱ་སྦྱོར་བྱེད་སོགས་
 འཁོར་གསུམ་ནམ་པར་དག་པས་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རབ་རུ་སྐྱབ་པའི་...
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་འགྲོག་པ་རྗེས་བཟོད། ལྷན་སྦྱར་དང་རྒྱན་སྦྱར་གྱིས་
 བསྐལ་བ་རུ་མར་ཆོགས་གཉིས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་
 ལམ་འགྲོག་པ་ཆོས་ཤེས། ནམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་འགྲོག་པ་རྗེས་ཤེས་དང་བཞི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ལམ་གྱི་རྟོན་རིགས་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་ལམ་ཆོས་...
 བཟོད། པར་སྦྱོར་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཛོད་ལམ་ལམ་རྗེས་བཟོད། ལམ་རྟོགས་པར་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་གྱིས་ཐབས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་ལམ་...
 ཆོས་ཤེས། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་མདོན་པར་ཞེན་
 པའི་རྩ་བྱང་བ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོད་ལམ་ལམ་རྗེས་ཤེས་དང་བཟུ་...
 ལྷག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་བཟུ་རྒྱག་གོ་རིམ་བཞིན་རུ་ཉན་རང་གི་སྦྱར་

བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐོག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐལ་ཆོས་...
བཟོད་གྱི་ཁྱད་མཆོན་དུ་འཛོག་པ་སོགས་རིགས་འགྲོས་གྱིས་ཤེས་དགོས་པའི་
ཐུང་། དེ་ཡང་། མདོར་བསྟན་ཆུས་བཤད་གཉིས་གྱི་སྒྲིན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཅ་བ་ལས། བསམ་མི་བྱའ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། ཁྱད་ཞུགས་བདེན་པའི་སྤྱད་
ཡུལ་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། ཁྱད་པར་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་
ཡིན། ཞེས་པས་མདོར་བསྟན།

ཆུས་བཤད་དུ། ཅ་བ་ལས། བསམ་མི་བྱའ་དང་མི་(ལྟེན་པ་)མཉམ་དང་། །
ཞེས་པ་ནས། བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།
འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཉིད་སེམས་དཔའི་རྟེན་དང་། སྒྲིན་
ལམ་ལ་སོགས་པའི་པ་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་ཆོགས་པ་.....
དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཐབས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་།
མདོན་པར་ཞེན་པའི་རྩ་བའི་བཟུང་བ་མེད་པ་དང་། བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅས་
བྱ་བ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
ཆམས་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

དེ་ནམས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ། ཅ་བ་ལས། གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་དག་
ལས། ཁྱད་དུ་འཕགས་པས་ཁྱད་པར་ལམ། ཞེས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། གང་
གིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཆམས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
སོགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་
པར་ཁྱད་ཞུགས་སོ། ཞེས་གསུངས།

སྐབས་འདིར་ཁྱད་གཞི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་དང་སྤྱར་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པ་ཡིན་གྱི། ཁྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་དེ།
ནམ་བཤད་ལས། འདིར་ཁྱད་གཞི་མཐོང་ལམ་དང་སྤྱར་ནས་བསྟན་པར་ཟད་
གྱི། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྫོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་

པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁྱད་ཆོས་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད་དེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟག་བདེན་གྱི་ཆོས་
 ཉིད་བསམ་གྱི་མི་བྱབ་པ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་སོགས་བརྒྱ་
 དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ནི།
 ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་ལམ་གྱི་
 འབྲས་བྱ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། (༥༩) ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པས་ལམ་དེ་གཉིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡང་གོ་
 རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་མེད་ལས། མཐོང་ལམ་སྦྱར་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་
 སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བཤད་པས་ན་གཉིས་ན་ཡང་གོ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་དཔའི་རྒྱད་གྱི་གཞི་ཤེས་གྱི་སྦྱར་བ་ཉན་རང་གི་སྦྱར་བ་ལས་ཁྱད་
 པར་དུ་འཕགས་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཉན་རང་གི་སྦྱར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
 འཕགས་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་དཔའི་རྒྱད་གྱི་
 གཞི་ཤེས་གྱི་སྦྱར་བ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྦྱར་བ་ལས་ཆེས་ཁྱད་ཞུགས་པར་བྱབ་
 མོད་གྱི། འདིར་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ནི། གཞི་ཤེས་གྱི་
 སྦྱར་བ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་གང་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཁྱད་གཞིར་
 མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བའི་མདོན་པར་
 ཞེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གོ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས།

ཅན་བྱེད་མཚན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བྱེད་མཚན་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུ་གྱི་གཞི་
 ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཚན་གསུམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཚན་
 བརྟན། རྣ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཚན་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐར་བའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པ་མ་
 འོངས་པའི་ཕན་པ་རྒྱབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྟུག་བསུལ་དང་ཡིད་
 མི་བདེ་ཞི་བ་སོགས་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།
 འཁོར་བའི་རྟུག་བསུལ་ལས་རྒྱབ་ཅིང་སྤྲོད་ཡང་མི་སྤྲོད་པར་བྱེད་པས་གཞན་
 (༥༧) ལ་ཕན་པ་བརྒྱབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཚན་བརྟན་ཡོད་དེ། གཏན་རུ་ཕན་པ་ལྷང་
 འདས་ལ་འགོད་པའི་རྒྱབས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། རྟུག་བསུལ་གྱི་རྒྱ་བརྒྱུག་པའི་གོ་
 འཕང་ལ་འགོད་པ་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་ལྷང་འདས་བདེན་
 མེད་རུ་མཉམ་པ་ཉིད་རུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དཔུང་གཉེན་གྱི་བྱེད་པ་དང་།
 རྟུག་བསྐྱར་བའི་སྐམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་དང་བྲལ་བའི་ཐར་
 པ་ལ་འགོད་པས་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྟེན་གྱི་རོ་ཙ་སྤྱིང་གི་བྱེད་པ་
 དང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་རྒྱབ་པ་ཡོངས་འདྲེན་གྱི་བྱེད་པ་
 དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའི་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་
 པ་གསུམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་རུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་མཐའ་.....
 མདོན་རུ་མི་བྱེད་པར་རུས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་བརྟུབ་.....
 པའི་དོན་གྱི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྟན་པའི་བྱེད་མཚན་བརྟན་.....
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྣ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཚན་གཅིག་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་

བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོན་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་རྟོན་གྱི་མཛད་པ་དང་
ལྟན་པའི་བྱེད་མཚན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་སོ་སོའི་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚ་བ་ལས། ཕན་དང་བདེ་དང་སྦྱོབ་
པ་དང་། ཁྱིམ་པའི་དང་སོ་གསུམ་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། མ་འོངས་པའི་ཕན་
པ་དང་། ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་དང་། ལྷག་བསྐལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་.....
གྱིས་ཕན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་གསུམ་མོ། ཁྱིམ་གསུངས།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚ་བ་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྦྱབས་དག་དང་། གནས་
དང་དབྱང་གཉེན་སྲིད་དང་ནི། ཡོངས་འབྲེན་པ་ཁྱིམ་བྱ་བ་སྟེ། ལྟན་གྱིས་
གྲུབ་དང་ཐེག་གསུམ་གྱིས། འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་(༤༣) མི་བྱེད་བདག་ཅེས་
པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། གཏན་དུ་ཕན་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་བརྒྱག་
པ་དང་། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་
དང་། རང་དང་གཞན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་རྟོན་གྱི་དོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་
དོན་སྦྱོབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང་།
ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་...
ཁྱིམ་བྱ་བ་འདི་རྣམས་དུས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་
དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་སྦྱབས་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་བདུན་ནོ། ཁྱིམ་
གསུངས།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚ་བ་ལས། ཐ་མ་རྟོན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། ཁྱིམ་དང་།
འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོན་པ་
ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ནི་རྟོན་གྱི་
མཛད་པ་གཅིག་སྟེ། ཁྱིམ་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ནས་རྟོན་པ་ལ།
འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཁྱིམ་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་

བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་.....
གསུམ་གྱི་སྦྱར་བ་དག་མཚན་པས་ན་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས།

ཅེ་ཅེ་ཉིད་མཚན་པ་པད་པ།

བཞི་པ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བའི་མཚན་གཞི་རོ་པོ་ཉིད་མཚན་ལ་.....
ཡང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་
དང་། དེའི་རྟགས་ལྟས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སྤོང་བ་དང་། རྒྱ་དེའི་མཚན་མ་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤོང་བ་དང་། འདྲོད་ཆགས་སོགས་མི་
མཐུན་པའི་སྦྱགས་དང་། འདྲོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་གཞིན་པོ་དག་པན་
ཚུན་ལྷང་དོར་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་དབེན་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་རོ་པོ་ཉིད་.....
(༥༧བ) མཚན་བཞི་དང་། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཐ་སྙད་དུ་
མཐའ་ཡས་པ་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བར་དཀའ་བ་སྦྱབ་པའི་སྦྱར་བ་དང་། ཐེག་
པ་གཞན་དུ་མི་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་དུ་འཁོར་བྱ་བར་ངེས་...
པ་སྦྱབ་པའི་སྦྱར་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྦྱབ་པར་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྦྱབ་པའི་སྦྱར་བ་དང་། བསྐྱམ་པར་བྱ་བ་དང་
སྐྱམ་པ་པོའི་ཆས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་།
བདེན་པའི་རོ་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་...
སྦྱར་བའི་རོ་པོ་ཉིད་མཚན་ལྟ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་པའི་
དངོས་པོའི་བྱད་པར་གཞི་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྦྱབ་པའི་
འཛིན་པ་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། དངོས་མེད་བདེན་པར་ཞེན་པ་
ལ་སོགས་པ་ལས་ལོག་སྟེ། མཐའ་བུ་རྟོགས་པའི་མི་མཐུན་པ་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་

དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་འབྲུལ་གཞི་བདེན་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་པས་སྟངས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གང་ཏུ་ཡང་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་མོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་མཁྱེན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་མཚན་བརྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བ་ལས། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །མི་མཐུན་སྒྲུགས་དང་གཉེན་པོ་དང་། །དབེན་དང་ཞེས་པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབེན་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚ་བ་ལས། དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། ཆེད་ཏུ་བྱ་དང་མི་དམིགས་དང་། །མངོན་པར་ཞེན་པ་(༥༠ན)བཀག་པ་དང་། །ཞེས་པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་བཟུང་བར་དཀའ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་ཏུ་མི་ལྷང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེས་པ་པོའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་ལྟོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚ་བ་ལས། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། །མི་མཐུན་སྒྲུགས་པ་མེད་དང་དེ། །གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་། །ཞེས་པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་མོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་བརྒྱུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས་སྐབས་བཅུ་ཉེ་སྟོན་པ་ལ། ཙ་པ་ལས། རོ་པོ་ཉིད་བཙུ་བྱག་བདག་
 ཉིད། མཚན་བྱ་ལྟ་བུར་མཚན་པས་ན། མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞིད་པ་ཡིན། །
 ཞེས་པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རོ་པོ་ཉིད་བཙུ་བྱག་གིས་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲུར་བ་དག་མཚན་ཉིད་དང་...
 ལྟན་པ་བཞིན་ཏུ་མཚན་པས། དེ་ལྟར་ན་བཞི་པ་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་
 བཞིད་དོ། ཞེས་གསུངས། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། ཞེས་
 སྟགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། འདྲ་ཆགས་ལ་སྟགས་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེའི་རྟགས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། དེའི་
 མཚན་མ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སྟགས་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་ཙ་པའི་ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་ཞེས་པས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
 དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དག་དང་ཡིད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ།
 འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་རྟགས་ལུས་ཀྱི་གནས་(༥༠) ངན་ལེན་དང་། ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། གསེར་ཤིང་ལས། ཆགས་སྟགས་དེའི་རྟགས་ཏེ་འབྲས་བུ་ལུས་
 དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་སྒྲོང་པ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡང་ཉོན་ཐྱིབ་ཡིན་ཏེ།
 ཟག་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྱབ་སྟེ། གསེར་ཤིང་ལས། ཟག་
 པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱིས་སྤངས་ཤིང་། ཟྱེ་མ་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནས་སྤངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །གཞི་ཤེས་སྒྲུར་བའི་རོ་པོ་ཉིད་མཚན་
 བཞིའི་སྐབས་སུ་འདྲ་ཆགས་ལ་སྟགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་པའི་...
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུར་བ་ཞེས་སྟགས་བཞི་ཀའི་སྐབས་སུ་དབེན་པ་ཞེས་སྒྲུར་ནས་...
 གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། མི་མཐུན་

སྤྱུགས་དང་གཉེན་པོ་དག །དབེན་དང་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གསེར་ཕྱིང་ལས།
དབེན་པ་ཞེས་པ་བཞི་ཀ་ལ་སྒྱུར་ལ་སྤྲོ་མ་གསུམ་ཉོན་སྤྱིབ་དང་ཐ་མ་ཤེས་.....
སྤྱིབ་ཀྱིས་དབེན་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཤེས་སྤྱིབ་ནི་ཤེས་སྤྱིབ་
རགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་སྤྱིབ་ཕྱ་མོ་ཡིན་ན། དེས་དབེན་པའི་སྒྱུར་བ་དེ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གུངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཅན་སྒྱུར་...
བ་ཤོ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཤེས་མཆོན་ཞེས་བརྒྱད། ཕྱང་མཆོན་བརྒྱ་དྲུག །བྱིང་
མཆོན་བརྒྱ་གཅིག །དོ་པོ་ཉིད་མཆོན་བརྒྱ་དྲུག་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་ན་ནི་མཆོན་ཉིད་དགུ་བརྒྱ་
ཅ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༣༤ ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

མཆོན་མེད་རབ་ཏུ་སྤྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོགས་ལམ་
གྱི་རྟེན། བརྟེན་པ་ཆོགས་ལམ་གྱི་རང་བཞིན། རྟགས་སྒྲ་(༥༡ན) བཤད་པ་འོ། །
དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རྟེན་ལ་གསར་ཏུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་ལ། ཐེག་
དམན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་སྦྱེ་བ་དང་བུད་མེད་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་.....
གསར་ཏུ་སྦྱེ་བར་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་བཞེད་དེ། བཛྲིད་འགྲེལ་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་
ནང་ཁོ་ན་དང་སྤྱིང་གསུམ་ནས་འཕེན་གྱི་གཞན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིག་
པར་ཤེས་རབ་དང་སྦྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། དེ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་
བསྟོགས་དང་། འདྲི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་ཡང་ཡོད། གཉིས་པ་ལ་དོ་

པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཆ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དབྱར་མུ་
གྱ་རྒྱུས་པ་ལས་གཡུལ་གྱི་གསེབ་ན་ས་པོན་ཡོད་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་བྱད་པར་ཅན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཟག་མེད་
གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐེ་ཚོན་ཉིར་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་
མཐའ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདྲིལ་བཅད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཉམས་
སུ་གླངས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཀྱན་ལ་མྱོང་བ་བྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་བྱད་པར་ཅན་དང་། གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་
རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་ཡུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནམས་ཐོབ་
པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཟབ་དོན་ལ་མི་སྒྲག་པ་དང་། མི་དངངས་
པ་དང་། སྒྲག་པར་མི་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་བྱད་པར་
ཅན་ཐོབ་པའི་རྟོགས་སུ་ཉི་རྒྱང་ལས་བཤད་(༥༩ན) དེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་
གིས་དེ་མངོན་པར་བྱེད་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདིའི་རྟོགས་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་མི་དངངས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་།
མི་འགོང་བ་མི་སྒྲག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཡིད་ལ་འཁྱོད་པ་མེད་པ་སྒྲག་
པར་མི་འགྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོགས་གསོག་པའི་
ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་ན་ཚོགས་ལམ་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉི་རྒྱང་ལས། འདིར་
ཐར་པ་ནི་བྲལ་བའི་བྱད་པར་ཡིན་ལ་དེའི་ཆ་ལ་ཕན་པས་ན་ཐར་པའི་ཆ་.....
དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྟོན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་མཁྱེན་པ་

ཆོས་ཅན། མཉམས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐོག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁུན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་པ་ལ་མཁམས་པའི་སེམས་དཔའི་ཆོས་
མཛོད་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་ཏུ་སང་བའི་ཐོག་ཆེན་
གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། སྦྱར་བ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ན་འདྲ་མི་ལུས་སྟེ།
མདོ་ཞི་རྒྱན་ལས། དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་རུ་ནི། །རང་སེམས་ཀྱན་ཏུ་འཇུག་
ལྟ་ན། །ཟུང་ན་འདས་ལ་མཛོད་དགའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་བུལ་བ་ཡིན་པར་
འདྲོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། དད་སོགས་ལྷལ་ལྷ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁམས་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ།
དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས། བསམ་པ་ལུན་
ཆོགས་ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། ཇི་ལྟ་བ་
དང་ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་(༥༩བ) པ་ལ་
མཁམས་པའི་ཕྱིར།

ཐོག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དེ་ལ་ངོ་མོའི་སྟོན་པ་ལྟར་ཡོད་དེ། དད་
སོགས་དབང་པོ་ལྷན་བསྟན་པ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐོག་ཆེན་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱབས་འགྲུའི་དབང་རུ་བྱས་ནས་ལམ་གྱི་རྩ་བ་དད་པ་
ལ་མཁམས་པ་དང་། སྦྱོང་པ་སྦྱིལ་སྦྱོབ་པའི་དབང་རུ་བྱས་ནས་བརྩོན་འགྲུས་
ལ་མཁམས་པ་དང་། སྦྱོང་པའི་རྟོག་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དབང་རུ་བྱས་ནས་
བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་ལ་མཁམས་པ་དང་། སར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སྦྱོབ་པའི་
དབང་རུ་བྱས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་མཁམས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྒྱན་གྱི་ཆེད་རུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྦྱོང་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་
དེ། སྦྱོང་ལ་དབང་པོ་རྣམས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཟུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་
 གཞན་གྱི་དོན་ལུན་སྤྲོས་ཚོགས་པ་སྐྱབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མ་རག་པར་ཆས་ཤིང་.....
 བཙོན་པ་དག །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟོན་པོ་ཡིས། །
 ཞེས་སོགས་དང་། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཟུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་.....
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཟུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་འོག་དུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་འཐུན་འཆད་པ་ལ། མཚམས་
 ཟུར། ཚ་བ། འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། ཐར་པའི་
 ཆ་དང་མཐུན་པ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོ་བ་ཅན་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
 པ་འབྱུང་བས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ཚ་བ་ལས། རྫོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། ཞེས་སོགས་
 གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒྲིག་སྤྲོས་བཤད་པ་ལ། འགྲེལ་པ་ལས།
 (༥༩ན) རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས།

དེ་ལ་ཡང་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱེད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
 རྫོང་། ཆེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཚོག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་རྒྱང་འབྲིང་
 ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ཚ་བ་ལས། རྫོ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྟགས། །དེ་

དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་བཤད་དོ། ཞེས་
 པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 རྟོགས་པ་འདི་ལ་མཉམ་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། སན་པ་དང་། ཁོང་སྤོ་བ་
 མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཆེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། ས་དང་
 མའི་སེམས་དང་། ལུན་དང་སྤྱིང་མའི་སེམས་དང་། ལུ་དང་ལུ་མའི་སེམས་
 དང་། བཤེས་དང་གྲོགས་ཀྱི་སེམས་དང་། གཉེན་དང་སྡུག་གི་གཉེན་མཆོམས་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ལྟས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་
 ཡིན་པར་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ནི་དྲོད་ཆུང་
 ཅུའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་གཞན་ལ་སན་པ་སྦྱབ་པར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བས་སེམས་གསུམ་ནི་དྲོད་འབྱིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་གཞན་ལ་སན་
 པར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་སེམས་བྱུང་ལྟ་ནི་དྲོད་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཆེ་
 འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་གཞན་ལ་སན་པ་སྦྱབ་འདྲོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ། ཅ་བ་ལས། བདག་ཉིད་སྤྲིག་པ་ལས་ཕྲག་
 ཅིང་། སྤྱིན་ལ་སོགས་ལ་གནས་པས་གཞན། འདི་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །
 བསྡུགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། རྩེ་གྱུར། ཞེས་པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་
 ལས། མདོར་ན་མི་དག་གི་བ་དང་དག་གི་ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བ་དང་ལེན་
 པའི་སྒོ་(༥༩༧) བས་ཕྲག་པ་དང་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། དེའི་སྒོ་ནས་
 གཞན་རྣམས་སྤྲིག་པ་ལས་ཕྲག་པ་དང་། དག་གི་ལ་གནས་པ་དག་ལ་སྦྱར་
 པའི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། གཞན་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་ལ་
 བསྡུགས་པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཀྱི་རབ་
 ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པ་ནི་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ། ཅ་བ་ལས། དེ་བཞིན་བརྗོད་པ་ན། རང་

གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། ཞེས་པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས། མེ་མོར་
ལྷ་པ་ལ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་ལྷ་པ་དག་
རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་དང་བསྟན་པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་
ལྷ་པ་ལྷ་པས་ཀྱིས་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་སྦྱག་བསྟན་པ་སྟགས་པའི་
བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ། མེ་པ་ལས། མེས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་
ལྷ་པས། སྦྱོང་བྱེད་སྟགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པས་བསྟན། འགྲེལ་པ་ལས།
སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་སྦྱོང་པར་བྱེད་པ་དང་གྲོལ་
བར་བྱེད་པ་ལ་སྟགས་པའི་ལྷ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་
མེས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དོན་བསྟན་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་
པར་ལྟ་བུ་ལ་སྟགས་པའི་སྟོན་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དྲིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
མཉམ་པ་སྟགས་པ་བཅུའི་སྟོན་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲིད་ཆུང་དུས་སེམས་
ཅན་(༥༩) ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་སྤང་གི་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་མཉམ་པའི་
སེམས་དང་། ད་ལྟ་ཕན་པའི་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་ལྷ་པས་
དམིགས། དྲིད་འབྲིང་གིས་མ་འོངས་པའི་ཕན་པ་སྦྱབ་པར་འདོད་པ་ཕན་
པའི་དང་། ང་རྒྱལ་བཅོམ་པས་གཞན་བདེ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་མེད་པའི་དང་། ཐོ་མི་
འཆོམས་པ་ལྷ་པས་འཆོ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལྷ་པས་དམིགས། དྲིད་
ཆེན་པོས་སྦྱོང་པ་དང་བྱེད་མེད་རང་ལས་ཀྱན་པ་ལ་པ་མའི་དང་། མཉམ་པ་
ལ་སྦྱོང་དང་སྤྱིང་མའི་དང་། རང་བས་གཞོན་པ་ལ་བྱེད་བྱེད་མའི་དང་། ཕན་

འདྲགས་པའི་བཤེས་དང་། ཡིད་བརྟན་པའི་གྲོགས་དང་། རུས་གཅིག་པའི་གཉེན་དང་། རུས་མི་གཅིག་པའི་སྤྲུག་གི་གཉེན་མཆོམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ནམ་པས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཅེ་མོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ནམ་པ་...
གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་དགེ་བ་སྤྱོད་བ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་པ་
དེའི་སྒྲིག་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་ཐིག་པ་ལས་ཐོག་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ནམ་པ་དང་།
སྦྱོར་སྒྲིགས་དགེ་བ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་ནས་དེའི་སྒྲིག་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་...
དགེ་བ་ལ་གནས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ནམ་པ་གཅིག་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་མ་
བསྐྱེད་བར་དགེ་ཐིག་གི་འདོར་ལེན་ལ་བདག་ཉིད་ཞུགས་པ་ལ་བདག་གིས་...
བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དགའ་བས་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ནམ་
པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཅེ་མོ་རྒྱུད་ཀྱི་
སྐབས་སུ་རང་ཉིད་སྒྲིག་གཅོད་པ་སྒྲིགས་ལས་ཐོག་པ་ལ་གནས་ནས། གདུལ་
བྱ་གཞན་དེ་ལ་འགྲོད་པ་དང་། ཞུགས་ཅམ་ལ་དེ་ལས་ཐོག་པའི་བསྐྱེད་པ་
བརྒྱུད་པ་དང་། མ་བསྐྱེད་བར་ཞུགས་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་ཅིང་མཐུན་
པས་དགའ་བར་བྱེད་ལ། དེ་འབྲིང་གི་ཆེ་རང་ཉིད་སྦྱོར་པ་སྒྲིགས་པར་
(༥༩) སྦྱོར་བྱག་ལ་གནས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་དེ་ལ་འགྲོད་པ་སྒྲིགས་སྦྱར་...
བཞིན་དང་། དེ་ཆེན་པོའི་ཆེ་བདག་ཉིད་ནང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནས། ཉེན་འབྲེལ་
ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་ཏེ་སྒྲིག་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་.....
འགྲོད་པ་སྒྲིགས་སྦྱར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་བརྒྱུད་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
ནམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བདག་ཉིད་
བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགྲོད་པ་སྒྲིགས་ནམ་པ་གསུམ་...
དང་། དེ་འབྲིང་གི་ཆེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཞུགས་སྒྲིགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཤེས་ཀྱང་

མངོན་དུ་མི་བྱ་བ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་ནམ་པ་གསུམ་
 དང་། དེ་ཆེན་པོའི་ཆེ་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་ལ་གནས་
 བྱས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་
 གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་རྒྱང་དུའི་ཆེ་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་གནས་
 བྱས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པའི་ནམ་པ་དང་གཞན་མ་བསྐུལ་བར་ཞུགས་པ་ལ་
 དག་གིས་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ནམ་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དགའ་བས་མཐུན་
 པར་བྱེད་པའི་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་དམིགས། དེ་འབྲིང་གི་ཆེ་རང་ཉིད་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའི་མངོན་ཤེས་སྒྲེས་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་
 སོགས་གསུམ་གྱིས་དམིགས། དེ་ཆེན་པོའི་ཆེ་རང་ཉིད་ནམ་མཁུན་སྤྱིད་པ་
 དང་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཉོན་མོངས་སྦྱང་བ་སོགས་ལ་གནས་
 བྱས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྐྱེད་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་
 ཆ་མཐུན་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་(༥༥ན) ཏེ།
 བསམ་སྦྱར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཅུ་དྲུག་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་ན་
 དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཙོ་བོར་ཐབས་ཀྱི་ཆས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་
 འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆོན་ཉིད།
 གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ།

༥ འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞིས་གསུངས།

༩༥ མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་པ།

ག༧ མྱིར་ལམ་པ་མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།

འདིར་མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་པ་ལ། མྱིར་
བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་
ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་སྟོླ་ག་གཅིག་གིས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ། མྱིར་ལམ་པ་མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། མཐོང་ལམ་པ་མྱིར་མི་
ལྡོག་པའི་རྟགས། སྟོམ་ལམ་པ་མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལྷན་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་རྟགས། ཞེས་སོགས་སྟོླ་ག་གཅིག་གིས་
འཆད།

གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། རྟོན་ལ་གནས་པའི་རྟགས་བརྒྱ་གཅིག ཟེ་མོ་
ལ་གནས་པའི་རྟགས་དྲུག ཁབ་ཤོད་པ་ལ་གནས་པའི་རྟགས་གཉིས། ཆོས་
མཆོག་ལ་གནས་པའི་རྟགས་གཅིག་སྟེ། མྱིར་ལམ་མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཉི་ལྟ་
ཤུ་ཡོད་པའི་མྱིར། དང་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་
མདོན་གྱུར་ཅི་རིགས་ལྡོག་པའི་རྟོན་མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་མདོན་གྱུར་བྱེད་པའི་ལྟ་
རྟོན་མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་བྱེད་པའི་རྟོན་མྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་རྟགས། བདག་གཞན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་དང་ལྡན་པའི་རྟོན་མྱིར་
(༥༥) མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་འབྱས་ཀྱི་སྒྲིན་པར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་སྒྲིན་སོགས་དང་ལྡན་པའི་རྟོན་མྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་རྟགས། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མེད་པའི་རྟོན་མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
རྟགས། དུམས་པའི་བསམ་བསམ་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་
ལས་དང་ལྡན་པའི་རྟོན་མྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། སྐྱབ་པ་ལྡ་དང་མི་འཁྲོགས་

པའི་དྲོད་མྱེར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། ལྟ་རན་ལ་སོགས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་
 ཅད་འཛིམས་པ་དང་ལྟ་པའི་དྲོད་མྱེར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། སྤྱོད་ལམ་ཀྱན་
 ཏུ་བྱ་ཤེས་བཞིན་དང་ལྟ་པའི་དྲོད་མྱེར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། གནས་མལ་
 དང་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་དམ་པས་སྤྱད་ཏུ་མེད་པས་གཙང་བ་
 དང་ལྟ་པའི་དྲོད་མྱེར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཙ་བ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་ལྟ་བུ་དང་།
 ཞེས་པ་ནས། གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་བ་དང་། ཞེས་པའི་བར་སྤྱོད་ཀ་
 གཉིས་དང་ཆེག་རྒྱུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པའི་ལྟ་བུ་དང་པོ་མི་ཁོམ་
 པ་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། དཔུལ་བ། ཡི་དྲགས། ཏུ་འགྲོ། ལྟ་ཆེ་རིང་པོ་སྤྱོད་པའི་ལྟ་
 པའི་མི་ཁོམ་པ་བཞི་དང་། ལྟ་ལྟ་ཅན་གྱི་མི། སྤྱོད་པའི་མི། སངས་རྒྱལ་མི་
 འབྱུང་བའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་གྱི་མི། དབང་པོ་མ་ཚང་པའི་མི་སྤྱོད་པའི་ལྟ་
 མིའི་མི་ཁོམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་
 ཏུ་འགྲོ་དང་། ཆེ་རིང་ལྟ་དང་སྤྱོད་དང་། ལྟ་ལྟ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་
 རྟོག་པ། སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་ལྟ་ཆེ་རིང་བརྒྱུད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་དེ། བཤེས་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་དང་ལྟ་ཆེ་རིང་
 སེམས་སྤྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་འདྲི་ལ་འདྲན་དང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་

སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་འདྲི་ལ་འདྲན་དང་། ལྟ་ཆེ་རིང་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་
 ལགས་པར་རིགས་པར་མཛོད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་ཆེ་རིང་ལྟ་ཆེ་རིང་གཉིས་
 གཅིག་དང་། གཉིད་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་གཉིས་ཏུ་བགྲངས་ཤིང་། འདྲི་ལ་འདྲན་
 པ་དང་། གཉིད་སེམས་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་ལྟ་ཆེ་རིང་ལྟ་
 ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་

སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་
 རིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་མི་འབྱུང་བའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་

ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གྱི་སེམས་ཀྱི་མེད་པ་དང་ལྡན་...
 པའི་ཅེ་མོའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། རྟགས་བདར་ཁྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཅེ་མོའི་ཕྱིར་མི་...
 ལྡོག་པའི་རྟགས། ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་སྟེགས་སེར་རྩ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་
 བྱིས་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཅེ་མོའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས།
 བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྤོང་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་...
 ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བའི་ཅེ་མོའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་...
 རྟགས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་གྱིས་བྱས་པས་
 གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་དབྱལ་བ་འདོད་པའི་ཅེ་མོའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དུག་...
 རྣམས་སྤྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བ་ལས། ལུས་ལ་སྤྱོད་བྱ་རྣམས་མི་འབྱུང་། །
 ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཅིག་དང་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་གསུངས།

སྤྱིར་ལམ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་གཞན་
 ལ་སྤྱོད་པ་གཞན་གྱིས་བགྱིར་མི་བདུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་མི་...
 ལྡོག་པའི་རྟགས། ཟས་གཅོད་པ་དང་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་སོགས་ལམ་ལྟར་བཅོས་
 པ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་བདུད་ལ་བདུད་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་མི་...
 ལྡོག་པའི་རྟགས་དང་གཉིས་(༥༦) ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བ་ལས། གཞན་གྱིས་
 བགྱི་བར་མི་བདུབ་དང་། །ལམ་གཞན་ཉེ་བར་སྤྱོད་འདུད་ལ། །བདུད་ཅིས་བྱ་
 བར་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་གཅིག་ཡོད་དེ། སྒྲིག་
 གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་དབྱེས་པའི་ཆོས་མཆོག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
 པའི་རྟགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུས་དབྱེས་པའི་སྤྱོད་པ་སྟེ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་བསྐྱམས་ཏེ་སྤྱོད་པ་ལ། ཅ་བ་ལས། རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་

གིས། ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གསུངས།

གད་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱལ་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་
དང་། ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་བཤད།

གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་སྒྲོ་ཀ་ལྟས་
བསྟན། དེ་ཡང་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་རྒྱུ་བསྟུན་པ་
ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་དེས་བྱངས་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་ཀྱིས་
བོན་ལས་ལྟོག་པ་དང་ལྟོག་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། རྟོན་
དམ་དང་ཀྱང་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པ་དང་ལྟོག་པའི་མཐོང་
ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལྟོག་པ་དང་ལྟོག་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱོམས་འཇུག་ཐོབ་ཀྱང་། གཟུགས་
ཁམས་ལ་སོགས་པར་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྩས་པའི་ཡན་ལག་ཡོངས་
སྟུ་བྱད་པ་དང་ལྟོག་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཞི་ནི་སྟག་
བསྟུལ་(༥༦ན) ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། བཞི་ནི་སྟག་བསྟུལ་གྱི་
རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྟོག་
པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། ཕྱི་ན་གནས་ཀྱང་འདྲོད་ཡོན་
ལ་སྟེད་པའི་མདོན་ཞེན་མེད་པར་འདྲོད་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པ་དང་ལྟོག་པའི་

མཛོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། རྟག་རྒྱ་ཚངས་པར་སྦྱོར་པ་ཉིད་དང་
ལྟ་པའི་མཛོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། འཛོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཡང་དག་
པར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྟ་པའི་མཛོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་...
བཞི་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། བཞི་ནི་ཀུན་
འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕུང་སོགས་ལ་དང་པོར་ཞེན་པའི་སྦྱར་བ་དང་། རྗེས་སུ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་སྦྱར་བ། གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་ལྟ་པའི་མཛོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་རྟགས། འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱ་མ་བཞིན་རྒྱ་དེ་ལྟར་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་ལྟ་པའི་.....
མཛོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། བྱང་རྩལ་གྱི་ཆོགས་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྐྱ་
མ་བཞིན་རྒྱ་དང་པོ་དང་རྗེས་ཀྱི་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་ལྟ་པའི་མཛོང་...
ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། །དབང་པོ་དང་རྟེན་གྲུང་གྱིས་ལ་སོགས་པའི་
གཡུལ་འགྱུར་པ་ལ་སྐྱ་མ་བཞིན་རྒྱ་སྦྱར་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྦྱར་བའི་གནས་པ་
སོ་སོར་བཀག་པ་དང་ལྟ་པའི་མཛོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། བཞི་
ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། བཞི་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་
པ་ཡིན་ནོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤང་བྱ་སེར་རྣ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་གྱི་མས་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་པོར་.....
བདེན་(༥༧) པར་ཞེན་པ་སྦྱར་བ་དང་། ཕྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་
སྦྱར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་ལྟ་པའི་མཛོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་.....
ལྟོག་པའི་རྟགས། རྟོགས་པའི་ཆོས་ལམ་དང་འབྲས་སུ་བྱང་རྩལ་དོན་དམ་
པར་གྲུབ་པ་རྩལ་ཅན་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་ལྟ་པའི་མཛོང་ལམ་པ་ཕྱིར་...
མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གསུམ་ལ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་རྒྱ་གནས་པ་དང་.....

ལྷན་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས། བཟུང་པ་གསུམ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སློག་གཏོང་བ་ལ་སེར་སྒྲ་དང་སྒྲུག་བསྐལ་རྩལ་བཟང་ཅན་
ཡང་མི་འབྱུང་བའི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་བཞི་ནི་ལམ་གྱི་.....
རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། བཞི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྱུར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་དང་པོའི་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་
ཞེན་དང་། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་དང་པོའི་གཟུགས་སོགས་
ལ་བདེན་ཞེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྒྲ་མ་བདེན་ཞེན་མངོན་འབྱུར་པ་
དང་། ཕྱི་མ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདེན་ཞེན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐང་
ལས། འདི་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་དང་པོའི་ཁྱད་པར་ནི་ཞེན་པ་མངོན་
འབྱུར་བ་དང་ཕྲ་བ་ལས་ལྷོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་འདུན་
གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་སྒྱུར་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པའི་རྟགས་ཐོབ། བྱང་སེམས་དབང་འབྲིང་གིས་མཐོང་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པའི་རྟགས་ཐོབ། བྱང་སེམས་སྒྲིམ་པ་ཇི་ལྟར་དབང་པོ་རྒྱལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་
ནས་ཐོབ་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་.....
སེམས་དཔལ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་(༥༥ན) འབྲིང་པོས་
མཐོང་ལམ་དང་། རྒྱལ་པོས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དབང་པོ་འབྲིང་རྒྱལ་ནི་མེད་དེ། ཉི་ཤི་ལས། བྱང་ཆེན་
མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གང་.....
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆེན་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ། ཉི་ལྷང་ལས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་བཀོལ་བ་ནི་དབང་པོ་
རྣམས་པོའི་ལམ་ཁོ་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་བརྟན་མི་ལྟོག་པའི་དོན་ཡིད་དེ། བསམ་པའི་སྐོན་ས་ཉན་
རང་ལྟར་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གྲ་སྐབས་བཙམ།
སྐྱེར་བའི་སྐོན་ས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ལས་སྒོ་དམན་པས་ཀྱང་.....
རྟོགས་བྱང་ལས་སྐྱེར་མི་ལྟོག་པ་རྟོགས་ཅུས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱང་.....
པར་ཅན་འདྲེན་ཅུས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྟན་པ་དེ།
འདིར་བརྟན་མི་ལྟོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྐྱེར།

ཡང་། གསེར་ཕྱང་ལས། དེ་ཡང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་པར་ངོ་པོ་
 ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་ལ་བདེན་ཞེན་སྡོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཆོད་.....
 པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་གཉིས་ཅི་རྟགས་གྱི་
 གཙུ་བོ་ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་ཆ་ཙམ་དུ་རིགས་(༥༥) པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡང་སྟོ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་དབྱང་པར་བྱའོ། །

མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་
བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བརྩུ་བྱས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་
ཕྱོག་པའི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། དེ་འདྲའི་སྐད་
ཅིག་བརྩུ་བྱས་ནི། །སློ་ལྟ་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་ཀྱི། །ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི་
རྟགས་དག་ཡིན། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི་རྟགས་
ཅུངས། རང་གི་རྒྱུར་ལྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བརྩུ་བྱས་

གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་
གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པས་བྱུང་ཅིང་། དེས་རྒྱུར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་དང་། སྐྱམ་ལམ་པ་ཡང་རིགས་འདྲའོ། །སོ་སྟེའི་ས་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་དབང་རྣམ་ཡིན་དགོས་
ཏེ། བྱང་སེམས་དབང་པོ་འབྲིང་རྒྱལ་གང་རུང་ཡིན་ན། སོ་སྟེའི་ས་ནས་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་
ན། མ་དག་ས་བརྟན་གང་རུང་རྒྱུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་པའི་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་ཤིང་ལས། སོ་སྟེའི་ས་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་ཐོབ་པ་ལ་དབང་རྣམ་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་ས་དེར་འབྲིང་རྒྱལ་གཉིས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཐོབ་ན་ས་བརྟན་པ་ལ་སྤར་བཤད་པ་དེ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་
དག་ས་བརྟན་རྒྱལ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་རྟགས་མ་ཐོབ་པར་བཞག་གོ། །རྟགས་
མ་ཐོབ་ཀྱང་ས་ཐོབ་ནས་ཐོག་དམན་རྒྱ་ལྟར་པ་མི་སྲིད་དེ། ཐོག་ཆེན་འཕགས་
པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །

འོ་ན། ས་བརྟན་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཉེས་(༥༡ན) པ་མེད་དེ། ས་བརྟན་
པ་མན་ཆད་རྒྱ་རར་འཛིན་མ་ཟད་ལ་དེ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་རྒྱ་རར་ལ་གཅེས་.....
འཛིན་གྱི་སློ་འཇུག་པས་རང་དོན་ལ་གཞིལ་བའི་རྒྱུན་ཅམ་ཉེ་བར་གནས་.....
པས་ས་བརྟན་པ་ནས་དེ་མེད་པས་སོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དབང་པོའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།

དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། ཞིས་པའི་སྐབས་སུ། དབང་པོའི་རྣམ་བཞག་
བཤད་པ་ལ། རོ་པོ། གྲངས་ངེས། ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་བཤད་པ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཛོད་པ་ལྟར་ན་འདྲིར་བསྟན་དབང་པོ་དེ་ལ་ཉེར་
གཉིས་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་རྒྱལ། །སོ་སྟེའི་དབང་པོ་གཉིས། སྟོག་གི་

དབང་པོ། ཚེས་བའི་དབང་པོ་ལ། དད་སྟགས་དབང་པོ་ལ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་
 པའི་དབང་པོ། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་
 ལུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཡུལ་གང་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་
 སྟགས་དབང་པོ་ལྡས་རང་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དོན་རེ་རེ་འཛིན་.....
 པའི་ཤེས་པ་སྦྱེས་པ་ལ་དབང་བྱེད། ཡིད་དབང་གིས་ཡུལ་དུག་ཀ་འཛིན་པའི་
 ཤེས་པ་སྦྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད། སོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་རང་
 གང་ལ་ལྡན་པའི་རྟེན་དེ་སོར་འཛིན་པ་དང་། མོར་འཛིན་པ་ལ་དབང་བྱེད།
 རྟོག་དབང་གིས་རིགས་མཐུན་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད། ཚེས་བའི་དབང་པོ་
 ལྡས་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད། དེ་ཡང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་
 གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་འདོད་ཆགས་དང་། ལྷག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཞེ་སྤང་དང་། ཚེས་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་གཏི་ལུག་སྦྱེད་པ་ལ་
 དབང་བྱེད། དད་སྟགས་དབང་པོ་ལྡས་རྣམ་བྱང་ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད། བྱི་མ་
 གསུམ་ནི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་བྱི་མ་བྱི་མ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ཡང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་
 དབང་པོས་ལྷག་མེད་ལྷང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་ཚོས་བདེར་གནས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལ་(༥༧) དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉི། མཛོད་ལས། རང་གི་
 དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་དུག །སོ་ཉིད་
 མོ་ཉིད་ལ་དབང་བྱིས། །ལུས་ལ་སོ་དང་མོ་དབང་དག །རིས་གནས་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །སྟོག་དང་ཚེས་བ་
 རྣམས་དང་ནི། །དད་སྟགས་དབང་པོ་ལྡར་འདོད་དོ། །བྱ་ངན་འདས་སྟགས་
 གོང་ནས་གོང་། །ཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་
 དང་། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྡན་དབང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཚེས་བ་ལྡར་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ལྷག་བསྐལ་གྱི་
 དབང་པོ་གཉིས་ནི་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚེས་བ་དང་། ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་

མི་བདེ་གཉིས་ནི་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚེར་བ་ཡིན་ཞིང་། བཏང་སྒྲུམས་ཀྱི་
དབང་པོ་ལ་ནི་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་དོ།

ཉེར་གཉིས་པོ་དེ་བསྟུན། གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་བརྩུ་བཞི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟུགས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཐ་མ་བརྒྱད་རྣམ་བྱང་སྟུགས་
ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་གཅིག་རྒྱ་མ་ངེས་ཏེ། བདེ་བ་ཡིད་བདེ་
བཏང་སྒྲུམས་གསུམ་ལ་ཀུན་བྱང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བརྩུ་
བཞི་པོ་དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། མིག་སྟགས་དབང་
པོ་ལྟ་དང་། སྟོང་མི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་། སྟོག་
ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་དང་། ཚེར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ་བདུན་ནི་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུ་
སྟེ། དད་སྟགས་དབང་པོ་ལྟ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་ཀ་
ཡོད་ཅིང་། ཐ་མ་གསུམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོག་ཡིད་བཏང་སྒྲུམས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ལ་ངེས་ལྟན་ཀྱི་
དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟེ་(༥༠ན) པོ་མཐའ་དག་ལ་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མ་
རྣམས་ལ་སྲིད་ལྟན་གྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟེ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟན་ལ་
འགའ་ཞིག་ལ་མི་ལྟན་པའི་བྱེ་བྲག་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། དབང་པོ་དེ་ལ་ཉེར་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ལ་བརྩུ་བཞིར་གངས་ངེས། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་དེ་ལ་
བརྒྱད་རྒྱ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་
དབང་རྒྱ་བྱས་ནས་དང་པོ་བརྩུ་བཞི་པོ་དེ་བཞག འཁོར་བ་ལས་ལྟོག་པའི་
དབང་རྒྱ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་བརྒྱད་རྒྱ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཡང་ན་
འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། སྟེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྦྱོད་ལས། བརྩུ་བཞི་དེ་ནི་
ལྟོག་པ་ལ། དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱུ་ལྟར་ན། དང་པོ་སྦྱར་ལམ་ནས་ལམ་རྩིས་བཟོད་གྱི་
བར་དང་། གཉིས་པ་ལམ་རྩིས་ཤེས་ནས་སྦྱོབ་ལམ་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་བར་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྦྱོབ་ལམ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྒྱུས་
ལས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྦྱར་བའི་ལམ་
དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙུ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ།
ཞེས་དང་། (༥༠བ) ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་
ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།
གང་མི་སྦྱོབ་པའི་ལམ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱར་བའི་
གཉིས་མི་མཐུན་པ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་
ནོ།།

ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་ནི། དང་པོ་རྒྱུད་ལམ་
དང་། གཉིས་པ་ས་དང་པོ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་དང་། གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། བརྒྱ་བ་ལས། མས་པའི་རྒྱུད་པའི་ས་ལ་ནི་དང་པོ་ནམ་པར་
བཞག་གོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སོགས་
པའི་ས་ལ་ནི་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ས་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་

པ་རྒྱལ་པར་བཞག་པར་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རིགས་
ངེས་ལ་དགོངས་སམ་སྟམ་མོ། །

ཁམས་གང་དུ་ཡོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདྲོད་ཁམས་ན་ངི་མེད་གསུམ་མ་
གཏོགས་པ་བར་དུ་ཡོད། གཞུགས་ཁམས་ན་ངི་མེད་གསུམ། སོ་མོའི་དབང་
པོ་གཉིས། སྟག་བསྐལ་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་མ་གཏོགས་བཙོ་ལྟ་ཡོད། གཞུགས་
མེད་ཁམས་ན་དེའི་ནང་ནས་གཞུགས་ཅན་བར་དུ། བདེ་བ་དང་ཡོད་བདེ་
གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སྟག་མ་བརྒྱད་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མཛོད་ལས། ངི་
མེད་མ་གཏོགས་འདྲོད་པར་གཏོགས། སོ་མོའི་དབང་པོ་སྟག་བསྐལ་དག ཁ་
གཏོགས་གཞུགས་གཏོགས་གཞུགས་ཅན་དང་། བདེ་བའང་མ་གཏོགས་
གཞུགས་མེད་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འདིར་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་སྟམ་ལམ་ཆོས་ཅན་(༡༣) ཟབ་པ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྟོང་
པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་མོ་བར་དུ་གཅིག་མཛོན་སུ་རྟོགས་པ་དང་ལྟན་
པའི་ཕྱིར།

ཟབ་མོ་རྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཟབ་མོ་
བར་དུ་གཅིག་ཡོད་དེ། རྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཆན་མ་མེད་པ། སྟན་པ་མེད་པ།
དོན་དམ་པར་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ། དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་པ།
དོན་དམ་པར་འགག་པ་མེད་པ། དོན་དམ་པར་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། དོན་
དམ་པར་ཐུབ་པ་འགོག་པ། དོན་དམ་པར་ཐུབ་པའི་སྟོན་པ་ཞི་བ། དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་། ཡང་དག་མཐའ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསེར་ཐང་ལས།
ཟབ་པ་དེ་དག་གང་ཞི་ན། རྟོང་པ་ཉིད་དང་། སོགས་པས་མཆན་མེད་སྟན་
མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་སྟེ་མེད་འགག་མེད་ཆགས་བྲལ་འགོག་པ་ཞི་བ་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟམ་ལམ་ཟབ་

པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་འདྲགས་པ་དང་། སྐར་བའི་མཐའ་ལས་སྒྲོལ་བ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་སྒྲོག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་
འདྲགས་དང་། ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་སྒྲོག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྐར་
འདེབས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར། དེས་
ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་བསྟན་ནས། བྱུང་གཞི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རོ་
པོ་སྟོན་པ། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ག་གཅིག་
གསུངས།

དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རོ་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་འབྱེད་
ཡན་ལག་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། མཐུན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། ལྷས་
(༤༡བ) པའི་རིགས་པ། འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བཞིས་ཡང་དང་ཡང་རྩ་
སེམས་པ་དང་། བསམ་པའི་དོན་ལ་ཞི་གནས་དགུས་ཡང་དང་ཡང་རྩ་འཇལ་
བ་དང་། དེ་ཡང་འབྱེད་པ་དང་། རབ་རྩ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་སྣག་མཐོང་བཞིས་དེས་པར་རྟོགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རོ་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ག་གཅིག་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ནི་
རྒྱུན་ཆགས་པ་ཉི། རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་གསུམ་
རྩ་མ་ཟད། དགུར་ཡོད་དེ། རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དགུར་མ་ངེས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་སྒྲོམ་ལམ་རེ་རེའི་དབང་རྩ་མཛད་དེ། འབྲས་སུ་

བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་གཞལ་མེད་ཆོད་མེད་གསུམ་སྟེ་བར་གསུངས་པའི་
 མྱིར། ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་དགྲར་མ་ངེས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། རེག་ཆེན་
 སྒྲིམ་ལམ་སྒྲིམ་པའི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་དགྲ་པོ་དེའི་བསོད་ནམས་སྟེ་
 འདྲ་བའི་མྱིར། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་
 རྣམས་དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་
 དེ། དོན་དམ་པར་མི་འཐད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་དུ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་བརྩེ་
 བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་ལས་གྲངས་རྒྱུ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་དག་
 ཐུབ་པ་བཞིན་པའི་མྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ལ། གྲངས་མེད་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་
 རྣམས། ཞེས་སོགས་སྟོ་ཀ་གཅིག་གསུངས།

དངོས་པོ་བཟོད་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀལ་ལན་གྱི་སྟོན་ནས་
 ཡུམ་(༥༩ན) གྱི་མདོ་དོན་བཤད། བཤད་རྒྱལ་ནི། དངོས་པོ་རེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་
 ལམ་དོན་དམ་པར་མེད་ན། སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་མྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་
 དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་མེད་ན། སྤང་བྱ་ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་། གཉེན་པོ་ཅི་
 ཞིག་འཐོབ་སྟེ། འཐོབ་མི་བྱང་བའི་མྱིར། ཞེས་བཀལ་བ་ལ། གཉིས་པ་ལན་
 སྟོན་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་རྒྱུ་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་སྟོ་ཀ་གཅིག་གིས་འཆད།

དོན་ནི། བྱང་གྱི་ཚད་པ་དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་དེ། བྱང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྟེ་
 དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་། སྤང་བྱ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་། ཐོབ་བྱ་རྫོགས་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཡང་དོན་དམ་
 པར་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྤང་བྱ་ཉམས་ཤིང་། ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པའི་སྟོན་ནས་
 འདོད་པའི་དོན་སྟབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྟེ་སྤང་བྱ་
 སྤངས་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་འདོད་པའི་དོན་སྟབ་པའི་མིང་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ།
 རེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བཞིན་པའི་མྱིར།

ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་དངོས་སུ་ཚད་པ་པོ་མེད་ཀྱང་དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསུ་བ་
ཡིན་ནོ། །

གན་སྐྱམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐྱམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟག་པའི་རྟགས་འཆད་པ་ལ། སེམས་ནི་སྤ་
མས་བྱང་རྩལ་བར། ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཉིས་གསུངས། འདིའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཟབ་མོ་
ནམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས་དྲངས་པའི་རྩེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་...
ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ།
ཕྱིར་མི་ལྟག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྐྱམ་(༥༩བ) ལམ་པའི་མཚན་...
ཉིད། རང་གང་ལ་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་སྐྱམ་ལམ་པ་སྤྱི་མེད་རྟོགས་བྱང་ལས་
ཕྱིར་མི་ལྟག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ནམ་དག་དེ། སྐྱམ་ལམ་པ་
ཕྱིར་མི་ལྟག་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཉམ་གཞག་རྒྱ་ཟབ་མོ་ནམ་པ་བརྒྱད་རྟོགས་པ་
དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་རྩེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྦྱད་ཁྱད་པར་ཅན་བརྒྱད་...
ཡོད། དེས་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཟབ་མོ་ནམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདུས་
བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས། དུས་ལྟམ་ཅན་དང་། སྦྱོད་པའི་ཟབ་པ་ནམས་ཀྱི་
དབང་རྒྱ་བྱས་ནས་བརྒྱད་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་དབང་རྒྱ་བྱས་ནས་སྦྱེ་
བའམ་རྟོན་འབྲེལ་ལ་ཟབ་པ་དང་། འགག་པ་ལ་ཟབ་པ་དང་། གཉིས་པའི་
དབང་རྒྱ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟབ་པ་དང་། གསུམ་པའི་དབང་རྒྱ་བྱས་
ནས་ཤེས་བྱ་ལ་ཟབ་པ་དང་། ཤེས་པ་ལ་ཟབ་པ་དང་། བཞི་པའི་དབང་རྒྱ་
བྱས་ནས་སྦྱོད་པ་ལ་ཟབ་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཟབ་པ་དང་། ཐབས་
ལ་མཁའས་པ་ལ་ཟབ་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐྱུགས་གཞན་ནས་གསུངས་སོ། ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ལ་ཡང་ལྷང་གཞན་གྱིས་དང་། མདོ་འདི་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 གཞན་ཡང་། མི་ལམ་སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱིས་ཉམས། དེས་ན་འབྲས་བུ་འདྲ་མ་
 དེན། ཞེས་བྱ་བས་དཔེ་མ་གྲུབ་སོ། ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་མི་ལམ་ན་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སྦྱད་པ་ནི་
 སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཀྱང་མ་བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་སོ། ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་ན། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་
 (༤༩) ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གསོས་ཏེ། ཞེས་བཤད།

གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དཔེ་མ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་བཤད། དེ་དག་ནི་གསེར་ཕྱིང་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

༣༩ སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བ་བཤད་པ།

གཞུང་དོན་ནི། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་
 ཀྱི་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སོ་བ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་
 པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱིད་ཞི་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 མི་ལམ་བཞིན་ནོ། །དངོས་སྒྲུབ་ས་དབུ་མ་པ་ལ་ཉིན་པར་ལས་གསོགས་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་
 ལམ་བཞིན། ཞེས་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དབུ་མ་པ་ལ་

ལྷན་འབྲེན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་པས་སྤྱོད་ལ་བྱལ་བ་མ་གྱལ་
པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐོབ་ས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིར་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྷན་ཀ་སྤང་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཞི་བདེན་སྟོང་ཏུ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིག་སྤྱོད་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་
གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས། སྤྱོད་ཞི་
མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད། ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་
ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ།
འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་(༤༥) ཐོབ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཏུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོན་ཉིད་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཏུ་
ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་.....
མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།

ཁ་ཅིག །སྤྱོད་ཞི་བདེན་སྟོང་ཏུ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣམ་འབྱུར། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་འབྲེད་དག་སའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་
རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ལག་རྒྱས་

འཛིག་བྱེད་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པ་
 པའི་རྒྱུད་གྱི་སྤྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཚོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་དང་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལས་འབྲས་མེད་པ་དང་། ལས་འབྲས་དོན་དམ་ཏུ་ཐལ་བ་
 དང་། ལྷུང་དང་འགལ་བ་དང་། མི་ལམ་ན་ལས་གསོག་པའི་ལྷན་ཀ་སྤང་བའོ།
 དང་པོ་ལ། ཚྭ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་སྤྱོད་པ། ཆེ་
 དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱིས་མི་ལམ་ཏུ་ལས་གང་གི་བྱས་པའི་ལས་
 དེ་ལ་གསོགས་པའམ་འབྲི་(༥༥ན) བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ། ཞེས་སོགས་གྱིས་
 བཤད།

དོན་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་མི་ལམ་དང་འབྲུན། ལྷུང་པ་
 དང་ཉེན་འབྱུང་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གཅོད་པའི་ཆེད་ཏུ་ཉིན་.....
 པར་ཡང་སྤྱིར་དངོས་མཆོག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་མེད་
 པར་ཐལ། ལས་འབྲས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན།

གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྱོད་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་རིའི་བྱ་རིམ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་.....
 ན་དེ་ལ་གསོགས་པའམ་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་ལམ་
 གྱི་ཚོས་གང་ལ་ཡང་གསོགས་པའམ་འབྲི་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་
 སད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན་དེ་ལ་གསོགས་པའམ་འབྲི་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 སོགས་གྱིས་བཤད།

དོན་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་རིམ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིན་དེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ནས་འདྲོད་ལན་དང་། གྱུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ནས་

ཁྱུང་མེད་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། མི་ལམ་བདེན་པར་མེད་
པས་དེའི་ཚུལ་ལ་དོན་དམ་པར་འགྲི་འཕེལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
ཤི། མི་ལམ་ན་ཡང་སྤྱོད་པ་ལས་སད་ནས་ཡི་རང་ན་འགྲི་འཕེལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱུང་པ་དང་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཛད་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱེད་ཀྱིས་སྐྱས་པ།
 ཉིན་པར་རྟོག་བཅད་པ་དང་མི་ལམ་ན་རྟོག་བཅད་པ་དེ་ལ་འདི་སྐྱམ་རྩ་དེ་.....
 བདག་གིས་བསད་དོ་བདག་གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་མངོན་ཞེན་དྲག་.....
 བོས་གསོས་བཟབ་པ་ལ་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ཤུ་རིེ་
 ལུས་དེ་ལ་ཇི་སྐད་ཟེར་ཞེས་མཛད་པའི་སྐབས་དབྱེ་བ་དང་། ཤུ་རིེ་ལུས་སྐྱས་
 པ། (༥༥) འོ་ན་མི་ལམ་ན་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་བྱེད་སོགས་
 ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། སད་མི་གཉིས་ཀ་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་ལམ་རྩ་དགེ་སྦྱོང་གིས་མི་བསད་པ་མིས་པས་
 སྐྱམ་པ་ཉམས་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། ཟླས་པ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འཁྱར་དམིགས་པ་མེད་པར་
ལས་མི་སྐྱེད་དེ་ལས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེའོ། །དམིགས་པ་
མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་
སྐྱེའོ། །རབ་འཁྱར་གྱིས་ཟླས་པ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ།
དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་ངོ་།
ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། རྟོན་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་འབྱེད་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
དག་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་གིས་མི་བསད་པས་སྒྲོམ་པ་ཉམས་པ་ནི་བཙོམ་ལྷན་
འདས་གྱིས་བཅས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། བཙོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཟླ་ལམ་
རུ་བསྐྱབ་པ་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་ཆོངས་སྤྱད་ཀྱི་ལྷུང་བར་འདྲ་
ཡང་འཆབ་སེམས་སྐྱེས་ན་དགོ་སྒྲོང་རུ་མི་རུང་ལ། མ་སྐྱེས་ན་འཆབ་ལས་གྱི་

བསྐྱབ་པ་བྱིན་ནས་དགེ་སྤྲོད་ཏུ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོ་དང་ལྷན་པ་
རབ་འབྱོར་ལས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པའོ་ཞེས་.....
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ན། དེ་རིམ་ཏུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་
ལས་སྒྲུབ་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྩོད་ནི།
ཤུ་རིམ་བྱས་སྒྲུབ་པ། རབ་འབྱོར་སང་མིས་གཉིས་སུ་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་
དབེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། (༥༦ན) གཉིས་པ་ནི།
རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིམ་བྱས་མཚན་མར་བྱས་ནས་
དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྒྲུབ་ཏེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བཤད།

རྩོད་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། མདོ་དང་འགལ་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལས་དང་སེམས་པ་རྩོད་དམ་པར་མེད་
པ་ལ་དགོངས་ལ། ལས་དང་སེམས་པ་ཀྱང་རྫོགས་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤུ་རིམ་བྱས་སྒྲུབ་པ།
རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ཏུ་སྦྱིན་པ་བྱིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
རྩོད་ནི། ཤུ་རིམ་བྱ་ན་རེ། མི་ལམ་ཏུ་བྱང་སེམས་སྦྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་
བསྐྱོམས་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་རྫོགས་བྱང་ཏུ་བསྐྱོས་ན་ཆོགས་གཉིས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ལམ་ན་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མི་ལམ་གྱི་ལས་ལམ་དེ་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོགས་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ལན་རྩོད་གྱིས་བྱུང་བ་ཟིན་པ་དང་། བྱམས་
པ་ལ་ཁ་འཕང་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་འདིར་ལན་

དངོས་སུ་མི་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་ལན་གོང་དུ་བཏབ་ཟིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་
གིས་སོགས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ལྷོག་པར་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་……
མངོན་དུ་གྱུར་ན། འདི་ལ་ཁྲིས་ཤིག་དང་འདིས་ལན་ལྷོན་པར་འགྱུར་རོ།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།

ཁ་ཅིག །བྱམས་པས་ལན་མ་བཟུང་པར་འདྲི་པ་མི་འཐད་དེ། རབ་
འབྱེར་གྱིས་ལན་བཟུང་པ་ལྟར་བྱམས་པས་ཀྱང་བདག་གིས་ནི་གང་(༤༤) ལ་
ལན་སྟོན་པ་དང་། གང་གིས་ལན་སྟོན་པ་དང་། གང་ལ་ལན་སྟོན་པའི་ཆས་དེ་
ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་རོ་། ཞེས་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བ་
སྦྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་རྣམས་
པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། མི་ལམ་དུ་ཡང་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྣམས་
པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་བཞི་རིམ་
བཞེན་སྦྱར། བཞུན་བཅོས་སུ་སྐྱབ་ཀ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ལན་དངོས་སུ་མ་བཞུན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱབ་ཀའི་གཙོ་བོ་ལས་ལམ་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
ལན་བཟུང་པས་ལན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གོ་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅས་.....
གསལ་ནྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ཉུར་ན་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་ཐུག་ཡངས་སུ་རྫོགས་
པར་བཞུད་ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་དང་ཡང་ཉེ་བར་འཁྱུར་བ་ལགས། དེ་སྐད་ཅས་
གསལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་
བཀའ་ལྷལ་ནྟོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ་སེམས་

ཅན་བཀྲེས་པ་རྣམས་མཐོང་ཞིང་། སེམས་ཅན་སྐྱམ་པ་དང་གོས་ངན་པ་དང་།
 ཟས་དང་གོས་དང་མལ་ཆས་ཐོངས་པ་དག་མཐོང་ན་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་.....
 བཟག་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་སྤྲ་མེད་རྟོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་
 སངས་རྒྱལ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ཉེས་པ་འདི་...
 དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་ཞིང་མི་སྲིད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 ཀུན་དགའ་པོའི་སྲིང་མོ་འདི་སྤྲ་མེད་རྟོགས་བྱང་གི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་...
 པ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

༣༡ ཞིང་དག་སྦྱར་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། (༤༧ན) ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། སྲིད་
 དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། ཞིང་དག་སྤྲ་ན་མེད་པ་ནི། ཞེས་བཤད། སྲིད་ཞི་
 མཉམ་ཉིད་གྱི་སྦྱར་བའི་འོག་ཏུ་ཞིང་དག་སྦྱར་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆེན་གང་...
 ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆེན་ཡོད་དེ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྐྱམས་པས་མ་འོངས་
 པ་ན་རང་གི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱལ་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བཤད་...
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆེན་སྦྱར་བ་ལ། གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྐྱེ་
 པ་ནི་རང་གི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱལ་སུ་འགྱུར་བས། དེའི་འོག་ཏུ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་
 བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྐྱོན་ནས་
 བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་དང་སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། སངས་རྒྱལ་
 གྱི་ཞིང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཀྲེས་པ་དང་སྐྱེས་པ་དང་། རྟོག་
 དང་ཆེར་མ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཞིན་པོར་...
 ལྟའི་ཉེ་བར་སྦྱད་པ་དང་། གསེར་གྱི་ས་སྤྱགས་ལ་སོགས་པ་དག་པ་བསྐྱེད་

པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པའོ། །
ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཅན། ཞིང་དག་པའི་སྦྱར་བ་
ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲོད་བརྒྱད་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྦྱོན་
ལམ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་ཅའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་རྩ་ལྷན་པའི་དག་སའི་རྣལ་མཛོད་.....
འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་གང་རྩ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་
པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྦྱོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་དགེ་ཅའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་.....
ཅན་རྩ་ལྷན་པའི་དག་སའི་རྣལ་མཛོད་འབྱོར་དེ། ཞིང་དག་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། སྤྲོད་ཀྱི་ཞིང་དག་སྦྱར་བ་དང་། བརྒྱད་ཀྱི་ཞིང་(༤༧) དག་སྦྱར་བ་
གཉིས་སུ་ཡོད།

༢༡༡ ཐའམ་པའི་སྦྱར་བ་བཤད་པ།

གྲ་ ཐའམ་པའི་སྦྱར་བ་བྱིར་བཞུན་པ།

ཡུལ་དང་སྦྱར་བ་ཅན་འདི་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཐའམ་པའི་སྦྱར་བ་བྱིར་བཞུན་པ་དང་། བརྒྱད་བཞི་བཙམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚན་དང་གསུམ། དང་པོ་
ནི། འབད་ཚུལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལུན་ཚོགས་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་དག་སའི་རྣལ་མཛོད་འབྱོར་དེ། ཐའམ་པའི་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
ན། བརྒྱད་བཞི་མཛོན་རྩ་ལྷན་པ་ལས་འདས་པའི་ཐའམ་པའི་སྦྱར་བ། མི་
གནས་པར་གནས་པའི་སྦྱར་བ། གཏུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོན་ལམ་རི་
ལྷན་བཏབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ལྷན་བྱེད་པའི་སྦྱར་བ། ཉན་རང་
དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱར་བ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་པ་མེད་པར་མ་
ཆགས་པའི་སྦྱར་བ། མི་དམིགས་པའི་སྦྱར་བ། མཚན་མ་མེད་པའི་སྦྱར་བ།
སྦྱོན་ལམ་ཟད་པའི་སྦྱར་བ། སྦྱར་བཤད་པའི་བྱིར་མི་ལྷག་པའི་རྣམས་བརྒྱད་

པོ་དེས་མཚན་པར་བྱེད་པའི་སྒྱུར་བ། ཚད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྒྱུར་བ་
དང་བཅུར་ཡོད། གསུམ་པ་ས་མཚམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་
ཡོད།

གཤ བརྟན་བཞི་བཙམ་ཆུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། བརྟན་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་པོ། བརྟན་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་
མཚན། སྒྲ་དོན། བརྟན་བཞི་བཙམ་པའི་ས་མཚམས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།
བརྟན་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །རང་རྒྱལ་ས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་
དགོས་པ་གང་རུང་། སྤང་པོའི་བརྟན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤ་རགས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་
ཡིད་ལུས་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ། དེ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐར་
པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་(༤༡ན) པའི་རིགས་སུ་གནས་པ།
ཉོན་མོངས་པའི་བརྟན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤ་རགས་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་པོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཚ་ཉོན་དུག་དང་། ཉེ་ཉོན་ཉེ་
བྱ་ལྟ་བུ།

དེ་གང་ཞིག་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པར་བྱེད་པའི་
ཆའི་རིགས་སུ་གནས་པ། འཆི་བདག་གི་བརྟན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤ་
རགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་འཆི་འཕོ་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པར་
བྱེད་པའི་ཆ་ལྟ་བུ།

དེ་གང་ཞིག །བརྟན་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་

འདྲི་ལྷན་རིགས་སུ་གཏོགས་པ། ལྷན་བྱེད་བཅུད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན།
གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དག་འར་བ་དབང་ལྷན་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། བཅུད་དེ་ལ་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གང་འཆི་
བའི་དབང་རྩ་བྱས་ནས་ཕྱང་པོའི་བཅུད་དང་། གང་གིས་འཆི་བའི་དབང་རྩ་
བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བཅུད་དང་། འཆི་བའི་ངོ་པོའི་དབང་རྩ་བྱས་ནས་
འཆི་བདག་གི་བཅུད་དང་། དེ་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་རྩ་གཙོད་པའི་
དབང་རྩ་བྱས་ནས་ལྷན་བྱེད་བཅུད་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་སར། དེ་ལ་གང་
འཆི་བ་དང་། གང་གིས་འཆི་བ་དང་། འཆི་བ་དེ་གང་ཡིན་པ་དང་། བར་ཆད་
ཀྱི་དངོས་པོ་གང་གིས་འཆི་བ་ལས་ཡང་དག་པར་མི་འདའ་བར་བྱེད་པ་དེ་……
དག་གི་དབང་རྩ་བྱས་ནས་བཅུད་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྷན་པ་ལས་འདས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པས་ན་བཅུད་ཅེས་
བྱེད། (༤༥)

བཞི་པ་ལ། གསེར་ཐོང་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་བཅུད་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
དང་། འཆི་བའི་བཅུད་ལ་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་ས་དང་པོ་ནས་
མེད་ཀྱང་ཡིད་ལུས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་རྩ་མི་ལྷོག་པས་……
འཆི་བདག་གི་བཅུད་དང་། ཕྱང་པོའི་བཅུད་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་རྩ་དང་།
ལྷན་བྱེད་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པས་དེ་གསུམ་ཇི་སྟིང་འཇུག་པ་
དེ་སྟིང་རྩ་ཡོད་དོ། རྒྱུད་ལྷན་པར་ཡང་། འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་ལ། འཆི་
བཅུད་རྒྱ་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་ཏག་པའི་སྐྱེ་བྱེད་རྩ་གསུངས་
ས། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཁས་ལྷན་ཏེ། དེ་
ཡང་། ཐེག་དམན་ཀྱི་དབང་རྩ་བྱས་ན་མཐོང་ལས་ཐོབ་ནས་ལྷན་བྱེད་བཅུད་
བཙོན་ཏེ། སྐབས་གནས་ལ་ཐེ་ཚོན་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོན་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་པའི་

མྱེད། དགྲ་བཙམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཙམ་སྟེ། ཉོན་སྐྱིབ་ཟད་
 པར་སྤངས་པའི་མྱེད། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཙམ་ཐོབ་ནས་
 འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་བཙམ་སྟེ། འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང་བཙམ་
 པའི་སྐྱོན་ནས་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པ་སྤངས་པའི་མྱེད། ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ཐོབ་ནས་
 སྤང་པའི་བདུད་རགས་པ་བཙམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་པའི་ཟག་
 བཙས་གྱི་སྤང་པོ་སྤངས་པའི་མྱེད་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་དམན་པ་
 རྣམས་མཐོང་ལས་ཐོབ་ནས་ལྡེ་འུའི་བདུད་ལས་འདས་ཤིང་། དགྲ་བཙམ་
 ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལས་འདའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙམ་སྟེ། ཆེད་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པ་ལ་དབང་བའི་མྱེད། སྤང་པའི་བདུད་ལྷག་མེད་བྱང་(༥༥)འདས་ཐོབ་
 བས་འདའོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་མྱེད།

ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་རུ་བྱས་ན། མྱེད་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྡེ་
 འུའི་བདུད་བཙམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཐོབ་
 པའི་སྐྱོན་ནས་མྱེད་མི་ལྡོག་པའི་ལུས་དག་གི་རྒྱུད་པ་ཁྲད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་.....
 མྱེད། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་བཙམ་སྟེ། དེར་ཉོན་
 སྐྱིབ་རགས་པ་སྤངས་པའི་མྱེད། དེར་འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་བཙམ་
 སྟེ། དེར་འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང་བཙས་པའི་སྐྱོན་ནས་འཆི་བྱེད་གྱི་འཆི་
 བདག་གི་བདུད་སྤངས་པའི་མྱེད། དེར་སྤང་པའི་བདུད་རགས་པ་བཙམ་སྟེ།
 འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང་བཙས་པའི་སྐྱོན་ནས། མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་ས་དང་
 ཟག་མེད་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་པའི་ཡིད་ལུས་སྤངས་པའི་མྱེད་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མྱེད་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྡེ་འུའི་
 བདུད་ལས་འདས་ཤིང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་
 པ་ལས་འདའ་ལ་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཙམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ནའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཆུག་བྱང་།

སྐབས་པ། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན། མཛོད་
བརྒྱུས་གོ་བདེའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་འདི། རང་བཟོས་མ་བསྐྱེད་མཁས་པའི་
གསུང་བཞིན་དུ། ཕྱིན་དུག་དང་པོའི་མིང་ཅན་བདག་གིས་བཀོད། བདག་གི་
སློང་མན་སྤྱང་སྟོབས་རྒྱུད་བས་ན། གཞུང་དོན་མ་རྟོགས་ནོར་འབྲུལ་ཅི་
མཆིས་པ། སླེ་མ་སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སོགས། ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ལྷན་
རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། འདི་ལྟར་འབད་ལས་ལེགས་པའི་ཆ་མཆིས་
ན། དག་དེས་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྷན་དལ་བའི་(༥༧) རྟེན། རོབ་ནས་གནས་
སྐབས་མཐར་ཐུག་རེ་འབྲས་ཀུན། ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག།

ཨོ་ལུ་ཏྲིེ་ རྣམ་འབྲེན་པད་དཀར་ལྟར་བསྟགས་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་མི་
པམ་མགོན་མཆོག་འཇིག་རྟེན་རྒྱན། རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་འཇམ་སྤིང་ཤིང་
རྟེན་སྒྲིལ། སྒྲིལ་བཟང་འབྱེད་མཛད་པ་ཏ་གྲུབ་སྟེ་པོར་མཛོད། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
མཆོག་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། མན་དག་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
མཛོད། སེང་བཟང་གཞུང་འགྲེལ་དོན་གྱི་རབ་གསལ་ནོར། འཇམ་མགོན་སློ་
མའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱིང་། སྟོན་མེད་གཞུང་ལུགས་མཛོས་པའི་རྒྱན་
བཟང་མཛོར། རྣམ་དཔྱད་དུབ་ཀྱིས་འཐུང་བའི་རྩ་མུ། མཁས་མཆོག་ཕྱིན་
པའི་སྟོབས་པ་རྒྱད་བྱང་ལས། རྣམ་རྟོགས་སྤྱིར་བའི་སྐབས་དོན་བཞི་པའི་
འགྲེལ། རྣམ་འབྱེད་ལུང་གི་བར་མཛོད་བཞེངས་པའི་དགོས། རྣམ་མང་
གཞུང་ལུགས་སྟེལ་བའི་རྒྱལ་བརྟན་མཆོག། རྣམ་དག་དགོ་ལྷན་རིང་ལུགས་
འཆད་ཉན་དར། རྣམ་དཔྱད་སྟོན་གསལ་བྱང་བའི་ཆོགས་རྒྱས་ཤོག། རྒྱ་སྤྱིར་ཆེ་
རབས་ཀུན་ཏུ་དགོ་བའི་བཤེས། ཁི་འབྲལ་སྟོན་བཟང་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་

ཚལ། ཅི་དགར་སྤྱད་པའི་སྐལ་བཟང་བདུད་ཅི་འུ་། རྒྱུང་བས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག ཆེ་འདྲིའི་པ་མས་ཐོག་དྲངས་ལུས་ཅན་ཀུན། གནས་སྐབས་རྒྱན་རན་མི་འདྲོད་དང་བྲལ་ཞིང་། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཐོག་ཆེན་མོ་བྱང་དུ། ཁིམ་བཤོད་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཤོག ཅི་གཅིག་མོས་པས་གསུང་རབ་འདི་བཞེངས་པས། ཁ་པོན་འབྲས་བཟང་མཆོག་གསུམ་དྲོད་གཤེར་བྱིན། ལེགས་སྒྲིན་རྟེན་འབྱུང་བདེན་པས་སྐྱེས་བསྐྱངས་ཏེ། དགོ་ལེགས་འབྲས་བུ་རི་བཞིན་འབྲུབ་པར་ཤོག །

ཅེས་དགའ་ལྡན་བྱང་ཆེ་གྲ་ཆང་གི་འཆད་ཉན་པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་དགོ་བཤེས་སྤྱིན་པ་དང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱིགས་(༡༠ན) པ་ལེགས་བཤད་..... རྣམ་འབྱེད་ལུང་གི་བར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་གཞན་པན་ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་འདི་གའི་གམ་བཅར་གཟིམ་དཔོན་འཇའ་ཐང་དཀར་བརྩ་དགོ་སྤྱང་སྤྱོད་བཟང་..... དོན་འབྲུབ་ནས་པར་གསར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཞུས་དག་པ་བྱང་ཆེ་སྤྱོད་བྱུར་..... འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་ནས་བཞུགས་ཏེ་ཤག་ཆང་དགོ་གཞོན་གཙང་པ་རབ་..... འབྲམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་དར་གྱི་རྩོ་རམ་པའི་སྤྱི་འཇོག་དུ་སྤུལ་བའི་..... སྤྱོན་ཆོག་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྐྱུལ་རོར་འཇམ་མགོན་སྤྱོད་མའི་སྤྱི་ཐོག་དོན་..... གསུམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཕྱག་ན་པ་སྤྱོད་རྒྱལ་ཆབ་གངས་ལྗོངས་ལུགས་གཉིས་གྱི་བྱེད་པོ་གོང་མའི་ལུང་གིས་ལྷ་མེར་བསྟན་པ་འཇོན་བྱེད་དཔལ་ལྷན་ནོ་མིན་... ཉན་དགའ་ལྡན་ཤེ་རེ་གོ་བྱུ་ས་མ་ཏི་པ་སྤྱིར་འཛོད་པ་སྤྱུག་དགོ་སྤྱོད་རག་..... དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོས་དགོ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིར་... དུ་སྐྱུར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་ཆེ་དུང་ཡིག་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་འོད་..... ཟེར་ནས་བཞུགས་པ་དགོ་ལེགས་འཕེལ། །

༡༡། དྲུང་རེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་གནས་གསལ་བར་
བྱེད་པ་བརྩམས་དོན་ལེགས་བཤད་གསལ་བའི་
མེ་ཁང་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ། །

མཚན་པར་བརྗོད་པ།

༡༡༡། ཁ་མོ་གྲུ་བྱ། སྤྱུག་སྤྱུང་སྤྱགས་དང་རྩུ་འཕྲུལ་ཀུན་འགོ་དང་། ཅི་
འདོད་སྦྱེད་དང་ཡོན་ཏན་དབང་ཕྱག་སྟེ། །དབང་ཕྱག་བརྒྱད་ལྟན་དོན་རྩེ་
འཆང་དབང་གི་དོ་པོ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་འདུད། རྟིགས་མས་ཆེར་
སྤགས་སྐུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སྤངས་པའི་འགོ་ལ་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པར། །
གཅིག་ཏུ་དཔལ་བ་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། དོན་ཡོད་དོན་རྩེ་སྐུལ་བའི་དབང་
པོར་འདུད། མགོན་དེའི་ཆོས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ཡིད་བཞིན་ནོར། ལྷང་རིགས་སྐུལ་
མཚན་སྟེ་ལ་རབ་བཞོད་ནས། ལེགས་བཤད་འདོད་དཔུང་དངོས་གྲུབ་ཆར་
འབབས་པའི། དཔལ་ལྷན་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

༡༡༢། བརྩན་བཅོས་ཚྭ་པ་ལ་འབྲུག་པའི་སྟོན་བྱ་
མཚན་པར་བརྗོད་ཅིང་ཚྭ་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡༡༣། མཚན་པར་བརྗོད་པ།

༡༡༤། བརྩན་བཅོས་ལྷན་གྱི་མཚན་བརྗོད།

ཞེས་མཚན་པར་བརྗོད་པ་སྟོན་བྱ་བཏང་ནས། འདིར་གང་བཤད་པར་བྱ་
བ་ནི། དྲང་བ་དང་རེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བརྩན་བཅོས་ལེགས་
བཤད་སྟིང་པོ་འཆད་པ་ལ་གཉིས། བརྩན་བཅོས་ཚྭ་པ་ལ་འབྲུག་པའི་སྟོན་
བྱ་མཚན་པར་བརྗོད་ཅིང་ཚྭ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། བཅམ་བྱའི་བརྩན་
བཅོས་ཀྱི་ལྷན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་པར་བརྗོད་པ་

དང་། བཤད་པར་དམ་བཅས་ཏེ་མཉམ་པར་བསྐྱལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། བརྟན་
བཙམ་གཞན་གྱི་འཕྱར་ཐུག་དང་མཐུན་པའི་མཆོད་བརྗོད་དང་། བརྟན་
བཙམ་ལུས་གྱི་མཆོད་བརྗོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། བ་མོ་གུ་རུ་མཆུ་མྱོ་ཁ་ཡ་ཞེས་
པ་སྟེ། དེ་ཡང་ན་མོ་ནི་ཐུག་འཆལ་ཞེས་པའོ། །གུ་རུ་ནི་སྤྲ་མ་དང་། མཆུ་མྱོ་ཁ་
ནི་འཇམ་དབྱངས་དང་། ཡ་ཞེས་པ་ལའི་(༡༩) རྟན་མོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྲ་མ་དང་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྟན་བཙམ་འདི་
གསུང་རབ་གྱི་དྲང་ངེས་གྱི་བྱད་པར་བྱེ་སྟེ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་
འབབས་པའི་བརྟན་བཙམ་ཡིན་ཞིང་། མངོན་པའི་སྟེ་སྟོང་རུ་གཏོགས་པས་
འཇམ་དབྱངས་ལ་ཐུག་འཆལ་བ་བཀས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོད་རུ་.....
མཛད་པའོ། །ཡང་ན་འཇམ་དབྱངས་དེ་རྩེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་པའི་ལྷ་ཡིན་པས་
རྩེ་པ་ལལ་ཆེར་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་། བྱད་པར་རུ་ཡང་། འཇམ་མགོན་སྤྲ་
མའི་དྲིན་གྱིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཞེས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་
བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་གྱི་དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་
པས། བརྟན་བཙམ་འདིའི་ཐོག་མར་བཀོད་དམ་སྟུམ་མོ། །

གཤ བརྟན་བཙམ་གཞན་གྱི་འཕྱར་ཐུག་དང་།

མཐུན་པའི་མཆོད་བརྗོད།

དག བརྟན་པའི་བདག་པོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་ལ། བརྟན་པའི་བདག་པོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། བརྟན་
འཛིན་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་འབྱུང་སྤྱིན་ལ་བཞོན་དང་
གསེར་གྱི་མངལ། །ལུས་མེད་བདག་པོ་ཐ་གུའི་སྟོ་ལ་སོགས། །སྤྱིད་ན་དེགས་
པའི་ང་རོ་ཆེར་སྒྲོགས་པའི། །སྒྲོམས་པས་འཁྱུང་ནམས་གྱིས་ཀྱང་གང་གི་སྟེ། །
མཐོང་བའི་མོད་ལ་ཉི་མས་མེ་བྱེར་བཞིན། །མཛད་པར་གྱུར་ཆེ་མཛོས་པའི་
ཅོད་པན་གྱིས། །གང་གི་ཞབས་པད་གུས་པས་བསྟེན་བྱེད་པ། །ཐུབ་དབང་ལྷ་

ཡི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ཞེས་པས་འཆད།

དེ་རྒྱལ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་གཞུགས་
 འཆད་བས། བདེ་འབྱུང་ཞེས་པ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱི་དང་འདྲ་བའི་
 སྤང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་ལ་ཞོན་པས། སྤྱི་ལ་ཞོན་ཞེས་པ་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་།
 གངས་ཅན་པའི་གཞུང་ལས། གསེར་གྱི་མདྲོག་ཅན་རབ་མཛེས་པའི། །
 (༡༧) སྒོ་ར་རྩ་ལས་བྱུང་བྱུར་ཏེ། ཞེས་ཆངས་པ་གསེར་གྱི་མདྲོག་ཅན་གྱི་སྒོ་
 ར་ལས་སྐྱེས་པར་བཤད་པས། གསེར་གྱི་མངལ་ནི་ཆངས་པ་དང་། དབང་ཕྱག་
 ལྷ་མོ་དབྱ་མས་མཆོད་ཅིང་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པ་ན་དགའ་རབ་དབང་.....
 ཕྱག་གིས། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་ལས། དྲེགས་པར་བྱེད་པ་
 དང་། ཆོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་ཆོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བར་
 བྱེད་པ་དང་། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་མདའ་ལྟོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 གྱི་མདའ་ལྟ་འཕངས་པས། དབང་ཕྱག་གི་དཀའ་ཐུབ་ཉམས་པས་ན་དེས་
 རིག་སྟེ་མིག་གསུམ་ལས་མེ་སྤར་ནས་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་བསྐྱེགས་ཏེ་ལྷས་
 མེད་པར་བྱས་སོ་ཞེས་མདོན་བརྗོད་ལས་འབྱུང་བས། ལྷས་མེད་བདག་པོ་ནི་
 དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་དང་། ལྷས་པའི་རྒྱས་ཐ་གྲུ་སྟོ་བ་ལ་བཅིངས་པས་ཐ་
 གུའི་སྟོ་ནི་བྱུང་འཁྱག་དང་། ཆོགས་བདག་དང་། གཞོན་ནུ་གདོང་བྱུག་དང་
 ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་པ་གསུམ་ན་སྟོ་བས་གྱིས་དྲེགས་པའི་ར་རོ་...
 ཆེས་ཆེར་སྒྲོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་སྟེ་ར་རྒྱལ་གྱི་འགྱུར་བ་རྒྱལ་གྱིས་བཙོམ་ལྡན་...
 འདས་གང་གི་སྐྱ་མཐོང་བའི་མོད་ལ་ཉི་མས་སྤྱི་བུ་མེ་བྱིར་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་...
 པ་བཞིན་ཏུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པར་མཛོད་པར་བྱུར་པའི་ཆེ་ལྷ་...
 དེ་དག་གི་མཛེས་པའི་ཅོད་པན་གྱིས་བཙོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཞབས་པད་...
 ཀྱས་པས་བསྟེན་པའི་ལྟོ་སྤར་བྱུར་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །
 ཞེས་པའོ།

ཡང་ན་ལྟ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ལ་བདེ་འབྱུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་གཟུགས་
མཆོག་དང་ལྟན་པས་སྟེ་པོ་གཞན་གྱིས་མཛོང་བ་ན་ཡིད་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་.....
བའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བྱེན་ལ་སྒྲིན་ལ་བཞོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིན་
གྱི་ཤུགས་འཆང་བའི་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་བཞོན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
ཆངས་པ་ལ་གསེར་གྱི་མངལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གསེར་གྱི་
མདོག་ཅན་གྱི་སྒོ་ང་ལས་སྟེས་པར་བྱ་རོལ་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་ཤུགས་པས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དགའ་རབ་དབང་ལྷག་ལ་ལྷས་མེད་(༡༣) བདག་པོ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། འདོད་ཁམས་
དེ་གཟུགས་ཁམས་ལ་སྟོས་ཏེ་ལྷས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དགའ་རབ་དབང་
ལྷག་དེ་འདོད་ཁམས་གྱི་བདག་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་
འཇུག་ལ་ཐ་གུའི་སྟོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱིས་པའི་ཆེ་ཐ་གུས་སྟོ་བ་བཅིངས་པར་
མདོན་བརྗོད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཐ་གུའི་སྟོ་ནི་བྱིས་པའི་ཆེ་
ཐ་གུའི་སྟེ་རག་བཅིང་པའོ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེགས་པའི་ལྟ་བརྒྱད་
བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལྟ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་སོགས་སྒྲས་བྱི་མ་གསུམ་
ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྟའི་བུ་ཉི་ཟླ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་ནོ། །

༨༩ བསྟན་འཛིན་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པ།

༩༡ སྒྲས་གྱི་བྱ་པོ་གཉིས་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་བསྟན་འཛིན་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ། སྒྲས་གྱི་བྱ་པོ་
གཉིས་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པ། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་གཉིས་ལ་མཚོན་པར་
བརྗོད་པ། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འཛིན་རྣམས་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ།
མཁའ་བཙུང་པའི་གཏིང་མཐའ་ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ། །བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་
རྒྱལ་ཆེན་ཆལ་ཆེལ་གཡོ། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏེར་ལྷུར་འཇམ་དཔའི་
དབྱངས། །རྒྱལ་ཆབ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་གྲུས་ཕུག་འཆལ། ཞེས་པས་འཆད། རོན་ནི་

གུས་ལྷག་འཛམ། གང་ལ་ན། རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་རྒྱལ་ཚབ་
བྱམས་མགོན་གཉིས་ལའོ། །

འོ་ན། དེ་གཉིས་ཡོན་ཏན་རི་ལྷ་བྱ་དང་ལྷན་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་
གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བ་དེ་བཞིན་རྒྱ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཁུན་བཙེ་དེས་ཀྱང་
ཡུལ་འདི་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་ལ། འདི་པན་ཆད་མ་རྟོགས་ཞེས་པའི་མཐའ་དང་
སེམས་ཅན་འདི་ཙམ་ཞིག་གི་དོན་རྒྱས་འདི་ཙམ་ཞིག་མཛད། དེ་པན་ཆད་རྒྱ་
མི་མཛད་ཅེས་པའི་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་ཞིང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་ས་
རྒྱབས་ཆལ་ཆེལ་གཡོ་བ་དེ་བཞིན་རྒྱ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱ་
སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ས་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ཆལ་ཆེལ་རྒྱ་གཡོ་ཞིང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་གཏིར་རམ་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་རྒྱ། དེ་
གཉིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏིར་རམ་འབྱུང་ཁྱུངས་.....
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅན་ཤིང་རྟོག་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། བདེ་གཤེགས་གསུང་རབ་རྒྱལ་གཉིས་ཤིང་རྟོག་སྤྱོད་། །
ལེགས་པར་བྱེ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཚོག་། (༡༧) ས་གསུམ་འགོ་ན་ཉི་
ལྷར་གསལ་མཛད་པ། །སྤྱོད་སྤྱོད་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་སྤྱི་པོས་འདུད། །ཞེས་
པས་འཆད། དེ་བཞིན་ཤིང་རྟོག་ཆེན་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཆོས་
ཅན། རྩེ་བཅུན་སྤྱོད་བཟང་གཤམ་པས་བསྟན་བཅས་འདི་རྩེ་མ་པའི་ཐོག་མར་
ཁྱིད་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ལ་སྤྱི་པོས་འདུད་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། ཁྱིད་གཉིས་
ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་དྲང་དེས་འབྱེད་
པའི་རྒྱལ་དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཤིང་རྟོག་སྤྱོད་ལེགས་པར་བྱེ་བའི་.....

སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་པའི་ལུང་གི་བརྟན་པའི་མཚོག་ཤེག་ཆེན་གྱི་བརྟན་པ་ས་འོག་ས་
 རྟེང་ས་སྒྲུའི་སྤྱད་པ་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེས་གྱི་འགྲོ་བ་.....
 རྣམས་ཀྱི་རྣ་བའི་ལམ་ན་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པས་ཤིན་ཏུ་བཀའ་.....
 དེ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅན་ཤིང་རྟའི་སྤྱལ་འཛིན་རྣམས་ལ་མཚོན་པར་བཟོད་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྤྱལ་གཉེས་ལེགས་བཟུང་ནས། །འཛམ་
 སྐྱིང་སྒོ་གསལ་བྱེ་བའི་མིག་འབྱེད་པ། །འཕགས་པ་ལྟ་དང་དཔའ་པོ་སངས་
 རྒྱས་བརྒྱུད་ས། །ལེགས་ལྟན་འབྱེད་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས། །དབྱིག་
 གཉེན་ཞབས་དང་སྒོ་བརྟན་སྒྲགས་སྤྱང་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་
 སོགས་འཛམ་སྐྱིང་རྒྱན། །ལུབ་བརྟན་མི་རུབ་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་མཚོག་།
 མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད། །ཅིས་པས་འཆད། དང་པོ་ནི་
 འཕགས་པ་ལྟ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་དཔའ་པོ་དང་། །སངས་རྒྱས་བརྒྱུད་ས་དང་།
 ལེགས་ལྟན་འབྱེད་དང་། དཔལ་ལྟན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་སོགས་པ་སྒྲུ་
 རྒྱབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་དང་། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་དང་སྒོ་གྲོས་བརྟན་པ་
 དང་། སྒྲགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དང་། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་སོགས་པ་
 སོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་འཛམ་སྐྱིང་མཛོས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན། ལུབ་བརྟན་
 བཤད་རྒྱབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་རུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་.....
 པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྗེ་བརྟན་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་
 བརྟན་བཅོས་འདི་ཚོས་པའི་ཐོག་མར་བྱིད་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། བྱིད་རྣམས་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྤྱལ་དབུ་
 སེམས་གཉེས་ཀྱི་ལྷགས་སོ་སོར་ལེགས་པར་བཟུང་ནས། །འཛམ་བུ་སྐྱིང་གི་སྒོ་
 གསལ་བྱེ་བ་ལྟེ། གངས་མེད་པར་མཛད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་

བསྐྱབས་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་ཏུ་དེ་འགྲོའོ། ཞེས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱད་
ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ར་འདས་ནས། ཁོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། དག་
སྤྱང་ལྷ་ཞེས་དེ་འཁོར་འབྱུང་། བསྐྱན་པ་ལ་ནི་དང་ཅིང་པན། རབ་ཏུ་དགའ་
བའི་ས་ཐོབ་པ། ཁོ་ནི་དྲུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཛོ། རིག་པ་མ་བྱ་ཆེན་མོ་ནི། །
བདག་(༥) ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་ཀྱང་འགྲུབ། བསྐྱན་བཙས་སྣ་ཆོགས་དོན་དང་
ནི། དངོས་སོ་མེད་པའི་དོན་དེ་རིག་གང་ཆེ་ལུས་དེ་ཐོར་བ་ན། བདེ་བ་ཅན་
ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེ་ནི་མཐར་ཁྱི་སངས་རྒྱལ་ཉིད། དེས་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་
ཐོབ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐོགས་མེད་ལུང་བསྐྱན་རྒྱལ་ཡོད་དེ། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱད་རྒྱ་ནག་འགྱུར་
ལས། ང་ནི་ཐུང་ན་འདས་འོག་ཏུ། ཁོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཐོགས་མེད་
ཅས་བྱའི་དག་སྤྱང་ནི། བསྐྱན་བཙས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། མདོ་སྤེ་དེས་དོན་
དྲང་བའི་དོན། རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། འཇིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་
བདག་ཉིད། ཀུན་ལྷན་འབྱེད་ངང་རྒྱལ་ཅན་ཏུ་འགྱུར། དེ་ཡི་རིག་པ་གྲུབ་པ་ནི།
ས་ལའི་སོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ཡི་སྐགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཁྲོ་ནི་བཟང་པོ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར། བསྐྱན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བྱའི་ཕྱིར། མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་
བསྐྱས་བྱེད། ཁོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱར་འཛོ། དེ་ལུས་ཞིག་ནས་སྣ་ཡུལ་འགྲོ།
འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་བ་ན། ཡུན་རིང་བདེ་བ་རྗེས་སྤྱོད་ནས། བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་ཁྱིས་དེ། བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་ལུང་
བསྐྱན་ཅིང་། སྤྱི་དོན་རྣམས་མཆོ་ལས་ཀྱང་། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
སྟོན་པར་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་བསྐྱན་ནས་ཁོ་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་
མཆེད་འཇིག་རྟེན་ཏུ་བྱོན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་དང་། མགོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱབས་གཉིས་དབུ་མའི་
ཤིང་རྟའི་སྤྱོད་འབྱེད་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་

ཉེ་སྤྱོད་འབྲེད་ཡིན་ལ། དབུ་མ་པའི་ཤིང་ཉེ་སྤྱོད་འབྲེད་ཡིན་ན། དབུ་མ་
 ཐལ་རང་གང་རུང་གི་ཤིང་ཉེ་སྤྱོད་འབྲེད་མིན་དགོས་ཏེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུ་
 དེ་དབུ་མའི་ཤིང་ཉེ་སྤྱོད་འབྲེད་ཡིན་ཀྱང་། ཐལ་རང་གང་རུང་གི་དེ་མིན་
 ཞིང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ས་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་
 གཉིས་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཤིང་ཉེ་སྤྱོད་འབྲེད་ཡིན་ཀྱང་། དབུ་མ་པའི་དེ་མིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་ཉེ་
 སྤྱོད་འབྲེད་ཡིན་ཀྱང་། དབུ་མ་པའི་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དབུ་མ་པའི་ཤིང་
 ཉེ་སྤྱོད་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་
 དང་། སློབ་དཔོན་དཔལ་པོ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ས། ལེགས་ལྡན་འབྲེད། ཟླ་བ་
 གྲགས་པ་རྣམས་དབུ་མ་པའི་ཤིང་ཉེ་སྤྱོད་འཛིན་དང་། སློབ་(༡༣)དཔོན་
 དབྱིག་གཉེན། སློབ་རྟན། སྤྱིགས་སྤང་། ཆོས་གྲགས་རྣམས་སེམས་ཅམ་པའི་
 ཤིང་ཉེ་སྤྱོད་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཡན་ཆད་ཏུ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་
 ཞེས་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་འདིས་ཐལ་འགྱུར་འཐད། རང་
 རྒྱུད་མི་འཐད་ཅེས་ཐལ་རང་སོ་སོར་བྱེན་ས། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཤིང་ཉེ་སྤྱོད་
 ཡོངས་གྲགས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། རང་སྤྱི་
 གཞུང་འགྱུར་བ་རྣམས་ལས་ཐལ་རང་གང་འདོད་བརྟགས་ནས། རང་རྒྱུད་མི་
 འཐད་ཐལ་འགྱུར་འཐད་ཅེས་པ་ནི། ཟླ་བའི་གཞུང་རྒྱུང་འབྲང་དང་བཅས་
 པ་མིན་པ་ནས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ངོ་། ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ས་རང་
 རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང་། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྤྱུ་བྱེད་
 དང་། བསྐྱེད་སྤྱིགས་ལ་གཞོད་བྱེད་མང་ཏུ་བརྟན་ནས་ཤིང་ཉེ་སྤྱོད་བྱེད་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སྐུ་སྤྱུ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་ཏུ་.....

བཀའ་ཡང་། དེ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་ཏུ་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་
 ཐོག་མ་མིན་ཏེ། དེའི་ཤིང་ཏུ་སློབ་དཔོན་དེ་བ་ཤར་མས་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་
 པ་རང་རྒྱུད་ཏུ་བཀའ་བར་སློབ་དཔོན་སྐྱོན་རས་གཟིགས་བརྒྱུ་ཤུགས་ཀྱིས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་དེ་བ་
 ཤར་མའི་འགྲེལ་བ་དཀར་པོ་ནམ་པར་འཆར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟུན་.....
 རས་གཟིགས་བརྒྱུ་ཤུགས་ཀྱིས་བཤད་དོ། ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དེ་མདོ་ནི་སྟོད་པའི་དབུ་མ་རང་.....
 རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སློབ་འབྱེད་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་རྒྱལ་འབྱོར་སྟོད་
 པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སློབ་འབྱེད་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་
 པོ་ལས། དེས་ན་སྤར་འདི་འདྲའི་ཤུགས་རེ་རེ་ཅམ་བྱང་མོད་ཀྱང་། གཞུང་
 རྒྱལ་པར་བཅམས་ནས་མ་སྟངས་ཏུ་ཕྱི་རོལ་འགོག་པའི་གྲུབ་མཐའི་སློབ་ནི་.....
 སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་ཕྱེ་བར། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ལྡན་བཞེད་པ་སྟུང་ལེགས་
 ས་ཞེས་དང་། རྟོང་མཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་
 འཆོས་མ་སྟངས་ཏུ་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་རང་རིག་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་པ་བདེན་
 པར་མ་གྲུབ་པའི་དབུ་མའི་ཤུགས་ཀྱི་སློབ་ཐོག་མར་ཕྱེ་ནས། དབུ་མ་རྒྱན་
 མཛད་ཅིང་། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་དབུ་མ་སྟངས་བ་དང་། སྟོན་རིམ་གསུམ་དང་།
 འཕགས་མེད་དང་། སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་། ཏཱ་བླ་ཀ་ར་ལ་སོགས་
 པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཚུལ། ཞི་བ་འཆོའི་
 ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱལ་བ་འཕྱོམ་སྟོན་པ་དེ་བཀའ་(༥༦) གདམས་པའི་ཤིང་.....
 རྟའི་སློབ་འབྱེད་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་ཤིང་རྟའི་སློབ་འབྱེད་མིན། རྒྱལ་བ་བཙུང་ཁ་
 པ་དེ་པོད་གངས་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟའི་སློབ་འབྱེད་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་མིན་པ་
 སོགས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

༥༥ བཤད་པར་དམ་བཅས་ཏེ་མཉན་པར་བསྐྱལ་བ།

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅས་ཏེ་མཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ལ་གཉིས།
 བསྟན་བཅས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་ཏེ་བཤད་པར་དམ་བཅས་བ་དང་། སྒྲོ་གྲོས་དང་
 ལྷན་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཉན་པ་པོ་ལ་མཉན་པར་བསྐྱལ་བའོ། །དང་པོ་
 བོ། གཞུང་ལུགས་མང་ཐོས་རིགས་པའི་ལམ་དུ་འང་། །ངལ་བ་མང་བསྟན་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡི། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱིས་མི་དམན་དུ་མས་ཀྱང་། །
 འབད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་གནས་དེ་བོ། །འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་དྲིན་གྱིས་
 ལེགས་མཐོང་ནས། །ཤིན་དུ་བཙེ་བའི་བསམ་པས་བདག་གིས་བཤད། །ཞིས་
 པས་འཆད། དོན་ནི་རྩེ་བཙུན་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། དྲུང་པེས་རྣམ་
 པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅས་འདི་བདག་གིས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞིས་དམ་
 བཅས་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 གཉིས་ལ་དྲུང་པེས་འབྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་གནས་སམ། །བྱད་པར་དེ་བོ་
 གཞུང་ལུགས་མང་དུ་ཐོས་ཤིང་། །རིགས་པའི་ལམ་དུ་འང་ངལ་བ་མང་དུ་
 བསྟན་པ་དང་། །ནང་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ཡིད་
 མི་དམན་ཞིང་ལྷག་པའི་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དུ་མས་ཀྱང་འབད་
 པ་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་ཅིང་། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་མ་མགོན་པོ་
 འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ལེགས་པར་མཐོང་ནས། །དགོས་པ་རྙེད་པ་
 དང་གྲགས་པ་སྐུབ་པ་ལྟ་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར། །ཤིན་དུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་དྲུང་
 པེས་ཀྱི་བྱད་པར་འདི། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པའི་ཤིན་
 དུ་བཙེ་བའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་ཙོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །
 གཞུང་ལུགས་མང་དུ་ཐོས་པ་བྱ་རྟོན་དང་། །རིགས་པའི་ལམ་དུ་འང་ངལ་བ་མང་
 དུ་བསྟན་པ་ཆ་བ་ཞིས་སོ་སོར་འཆད་མོད། །ཡོན་ཏན་གསུམ་ག་དང་ལྷན་པའི་

མཁས་པ་དུ་མས་ཀྱང་འབད་ཀྱང་མ་རྟོགས་ན། ཡོན་ཏན་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་
ཅམ་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པ་ལྟ་སྒྲིམ་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་.....
སྒྲུམ་མོ།

གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བྱའི་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་ནམ་དཔྱད་གྱིས་གྲུས་པས་ཉོན།
ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི་ལུང་གི་བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་དེ། གནས་སྒྱུ་དྲང་ངེས་
ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྱུར་འདོད་ཅིང་། རང་ཉིད་གྱིས་
རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ནམ་དཔྱད་གྱིས་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་འགྲན་ཟླ་.....
མེད་པར་འདོད་པའི་སྒྲུབ་ཟླ་མེད་འདོད་ནམས་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་བསྟན་.....
བཙས་འདི་གྲུས་པས་ཉོན་(༥ན) ཅིག་ཅེས་མཉན་པར་བསྐུལ་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་
བུའི་སྒྲུབ་ཟླ་མེད་དུ་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཙས་འདི་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རྟོགས་
ནས་སྒྲུབ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགོས་དོན་ནི། འཇམ་དབྱངས་དགོན་
མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་འབྱེལ་.....
ལས། དེས་ན་འབད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་ཁྱུར་གནས་དེ་ནི། ཞེས་པ་དང་།
བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ནམ་དཔྱད་གྱིས། ཞེས་པའི་གཞུང་སྒྲ་ཕྱི་སྒྲེལ་
བས། བསྟན་བཙས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མས་
བརྗོད་བྱ་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་བསྟན། ཕྱི་མས་ཉིང་དགོས་དངོས་སུ་
བསྟན་ནས། གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཙས་འདིའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། གསུང་
རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་...
ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་འདིའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་འགྲན་པའི་ཟླ་མེད་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ་དེ་
འདིའི་ཉིང་དགོས་དང་། འདིའི་ཉིང་དགོས་སུ་ཁྱུར་པའི་དངོས་པོ། འདིའི་
དགོས་པར་ཁྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ། དེས་བསྟན་བཙས་འདི་ལ་འབྲེལ་

བའི་འབྲེལ་པ་དེ། འདིའི་དགོས་སོགས་ཚུལ་བཞིའི་ནང་ཚན་རྩ་ཟུར་པའི་
འབྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

ཀ༡ བརྒྱུན་པའི་བརྒྱན་བཅས་ཀྱི་ལྷན་དངོས་བཤད་པ།

ཁ༡ བརྒྱན་བཅས་འདིར་དྲུང་རིམ་འབྱེད་

དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བརྒྱུན་པའི་བརྒྱན་བཅས་ཀྱི་ལྷན་དངོས་བཤད་པ་ལ། བརྒྱན་
བཅས་འདིར་དྲུང་རིམ་འབྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་
སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲུང་རིམ་འབྱེད་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་
སྐད་རྩ་ཞེས་པ་ནས། རག་ལས་ཤིང་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། རྟོན་ནི། རྣམ་
ཤོལ་དོན་རྩ་གཉེར་བའི་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྡན་པ་དག་གིས། ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཁོང་རྩ་རྒྱུད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། ཚུལ་
རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང་། དེ་མ་རྟོགས་
ན། འཁོར་བ་ལས་མི་ཤོལ་བ་སྟེ། ཤོལ་མི་རུས་པར་གཟིགས་ནས་སྤྲུགས་རྗེ་
ཅན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྦྱོན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་
གཅིག་རྩ་བུལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་སྐོ་རྩ་མ་ཞིག་གིས་གསུལ་བྱ་རྣམས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་རྩ་རྒྱུད་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་རྩ་
གསུངས་ན་འཕགས་པ་ལྷུལ་འཁོར་སྤྱོད་གིས་ལྷན་པ་ལས། སྤྱོད་པ་ནི་བ་སྟེ་བ་
མེད་པའི་ཚུལ། མི་ཤེས་པས་ནི་འགོ་བ་འབྲམས་ཟུར་པ། །དེ་དག་སྤྲུགས་རྗེ་
མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཇུག་པར་མཛད། །
ཅེས་པས་འཆད།

མདོ་དེའི་དོན་ནི། ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྤྱོད་པ། རྒྱ་བདེན་པར་
ཀྱུ་བ་པའི་མཚན་མ་ཞི་བ། འབྲས་བུ་བདེན་པའི་སྟེ་བ་(༦༥)མེད་པའི་ཚུལ་ཏེ།
མདོར་ན་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པས་གནས་ཚུལ་

དེ་ལ་སྒྲོང་ས་པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་
འབྱམས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བའི་
སྟོན་པས་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་ཕྱག་དག་སྟེ། གྲངས་
མེད་པ་དག་གི་སྟོན་ནས་ནི། གཏུལ་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་འབྱུང་
པར་མཛད་ཅིས་པའི་དོན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་དེ་
ཡང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་
ལ་རག་ལས་ཏེ། ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་
པར་དྲང་བའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མི་
ལུས་ཤིང་། དེ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ངོས་འཛིན་དགོས། དེ་ངོས་ཟིན་པ་
གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་གང་གིས་འབྱེད་སྟམ་ན། དེ་ཡང་ཤིང་རྟའི་
སྒྲིལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞིག་
གིས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་དྲང་བའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་ནོ་
ཞེས་པའི་ཆོག་ཅམ་གྱིས་དྲང་ངེས་དབྱེ་བར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཙམ་
ལུན་འདས་ཀྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུངས་
ཤིང་། ལུང་ལས་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་གསུངས་ན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་
ཀྱང་མ་བྱལ། ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གསུངས་ན། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཀྱང་
མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་བར་པ་
དྲང་དོན་གྱི་མདོར་གསུངས་ཀྱང་། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་
གསུངས་ཀྱང་། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་།

འདི་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་

ལ་ཡང་མ་ཁྲུབ་ཤི། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དྲང་དོན་གྱི་
 མདོར་གསུངས་ཀྱང་། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློ་གྲོས་མི་ཟད་
 པའི་མདོ་ལས། འཁོར་ལོ་བར་པ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་གསུངས་ཀྱང་། དྲང་དོན་
 གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
 ལུང་ལས་དེས་དོན་རྩ་གསུངས་ན། དེས་དོན་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་ཅིང་། དྲང་
 དོན་རྩ་གསུངས་ན་ཡང་། དྲང་དོན་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་ཤི། གཞན་དབང་དང་
 ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་དེས་དོན་རྩ་
 གསུངས་ཀྱང་། དེས་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། (ཉ) དེས་དོན་ཡིན་ན།
 རྟོང་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་
 ལས། དེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ལུང་ལས་དྲང་དོན་རྩ་གསུངས་ན་ཡང་། དྲང་དོན་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་ཤི།
 གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་རྟོང་པ་དེ། འཁོར་ལོ་
 བར་པ་ལས་དྲང་དོན་རྩ་གསུངས་ཀྱང་། དེས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་ཚས་
 གྱི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ལ་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་……
 ཡང་རིགས་འགྲེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུང་ཅམ་གྱིས་དྲང་དེས་འབྱེད་མི་རུས་
 ཤིང་། ມིགས་པས་དྲང་དེས་འབྱེད་དགོས་པའི་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་
 བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས། དག་སྤྱོད་དག་གམ་མཁས་རྣམས་གྱིས། །
 བསྐྱེགས་བཅད་བརྟར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་
 བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་དཔེར་ན་གསེར་གྱི་ཁྲད་པར་
 འགའ་ཞིག་གསེར་རྣམ་དག་རྩ་དེས་པ་ལ། མེར་བསྐྱེག་པ་དང་མཚོན་གྱིས་
 གཙོད་པ་དང་། བརྟར་བ་གསུམ་གྱིས་གསེར་རྣམ་དག་རྩ་དེས་པར་བྱེད་
 དགོས་པ་ལྟར་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་དེས། གཟུགས་སྤྱོ་སོགས་མདོན་གྱིར་

བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སོགས་
 ཅུང་ཟད་སྒྲིག་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པ་
 མེད་ཅིང་གྲུབ། སྒྱུན་པ་བཏང་བ་ལས་ཡོངས་སྒྱུད་འབྱུང་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་
 སྒྲིག་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ། ཁས་སྒྲང་སྒྲ་ཕྱི་འགལ་བ་མེད་པ་དང་། རང་ཆོག་
 དངོས་ཤུགས་ལ་འགལ་བའི་སྒྱུན་མེད་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་
 ཀ་མ་ལ་སྒྲི་ལས་མཛད་པའི་རིགས་ཐིག་ཕྱིགས་སྒྲ་མདོར་བསྟུས་པ་ལས། དེ་ལ་
 བསྐྱེག་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཅད་པ་ནི་
 རྗེས་སྒྲ་དཔག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བརྟར་བ་ནི་ཡིད་
 ཆེས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་འབྱེད་.....
 དགོས་ན་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་བཤད་བྱ་ཆ་བའི་མདོ་སྡེ་དེ་གང་ཞེ་ན། བཤད་
 ཏུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགེལ་དང་། དབུ་མ་པ་
 ལྟར་ན་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་
 པོས་ཁྱས་པའི་མདོ་ནམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བསྟན་བཅས་
 གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ།
 སའི་དངོས་གཞི་སོགས་སུ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན། ཆོག་ལ་མི་རྟོན་
 རྟོན་ལ་རྟོན། དྲང་རྟོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་རྟོན་ལ་རྟོན། རྟོན་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་
 ཤེས་ལ་རྟོན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་(ལ)རྟོན་པ་བཞིའི་རྟོན་རྒྱ་བྱ་ཞེ་ན། བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། རྗེ་
 བཅུན་ཆོས་རྒྱུན་གྱིས་མཛད་པའི་ཀར་ལན་སྒྲ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱུན་ལས། རྟོན་
 ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟོན་ནི། རྟོན་ཤེས་འབྲུལ་བ་ལ་
 སྒྲང་ཙམ་གནས་ལུགས་སུ་མི་འཛོག་ །ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་འཕགས་པའི་
 མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲང་བ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་འཛོག་ཅེས་པའི་.....

དོན་ཡིན། དང་དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་གནས་ལྷགས་
མཐར་ཐུག་མིན་ཞིང་། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་
གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ནི། དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་ཏུ་གྲགས་པ་གཅིག་གིས་
གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བྱས་ནས་འདི་འཐད་ཅེས་སྒྲ་བར་མི་བྱ་ཡི། གང་ཟག་
དེའི་གསུང་ལ་རིགས་པས་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ནས། འཐད་པར་ངེས་པ་ན་
གང་ཟག་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི་.....
དོན་ཡིན། ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལྟ་བུར། གཟུགས་མེད་སྒྲ་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་
ངན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་། སྒྲིང་པོ་མེད་ལ་སྒྲིང་པོར་ཤེས། བྱིན་ཅི་ལྟག་ལ་
ལེགས་པར་གནས། ཞེས་པ་སྒྲ་ངན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་དོན་ཟབ་མོ་རྟོན་
པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི། ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁད་མདོ་སྔ་སྔ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་ངེས་

འབྱེད་ཚུལ་སྔ་སྔར་བཤད་པ།

གཤམ་མདོ་ཐེ་དགོངས་འབྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོགས།

གཉིས་པ་མདོ་སྔ་སྔ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་སྔ་སྔར་བཤད་.....
པ་ལ་གཉིས། མདོ་ཐེ་དགོངས་འབྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོགས་དང་། སྔ་སྔས་མི་
ཟད་པས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིང་མདོ་ཐེ་
དགོངས་འབྱེད་ལ་ལེའུ་བརྒྱུ་ཡོད་དེ། སྒྲིང་གཞིའི་ལེའུ་ནས་འཇམ་དབྱངས་
ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུའི་བར་བརྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་བརྒྱུ་པོ་དེར་བརྗོད་བྱ་
བསྟན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་འབྱེད་
དང་། ཚུལ་བཞིན་ཀྱན་ཏུ་རྒྱུ་བས་ཞུས་པའི་ལེའུས་དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་
ཉིད་ལྟ་བུ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་

འཕགས་ཀྱིས་ལྷན་པའི་ལེའུས་བདེན་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་ལ་སྒྲིག་པ་ཐ་དང་...
 པའི་སྒྲིག་ནས་འཆད་པར་བྱེད། སྒྲིག་ནས་ནམ་དག་གིས་ལྷན་པའི་ལེའུས་དོན་
 དམ་པ་རྟོག་གཏིང་སྒྲིག་མཛད་ནས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཚུལ་འཆད་...
 པར་བྱེད། སྒྲིག་པ་ཡངས་པས་ལྷན་པའི་ལེའུས་ཀྱན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་
 གཉིས་འཆད་པར་བྱེད། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ལྷན་པའི་ལེའུས་མཚན་
 ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པར་བྱེད། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་
 ལྷན་པའི་ལེའུས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་འཆད་པར་བྱེད། བྱམས་པས་ལྷན་པའི་
 ལེའུས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣམ་གཞག་འཆད་པར་བྱེད། སྦྱོར་རས་
 གཟིགས་ཀྱིས་ལྷན་པའི་ལེའུས་ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པར་བྱེད། འཇམ་
 དབྱངས་ཀྱི་ལྷན་པའི་ལེའུས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་སྦྱོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་...
 གཞག་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད། (༡༩) མདོར་ན་དེས་ལན་བཅུ་པོ་དེས།
 སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་བར་
 གཏན་ལ་འབེབས་སེམས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཤེས་བྱ་གནས་
 དང་མཚན་ཉིད་དེར་འཇུག་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དེ་རབ་དབྱེ་བ་དང་། །
 བསྐྱུས་པ་གསུམ་དང་དེ་འབྲས་སྤངས་པ་དང་། །ཡི་ཤེས་ཐེག་པ་མཚན་གྱི་
 རྒྱད་པར་འཕགས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཁོག་གཅིག་པར་སྤང་ངོ་། །ཀྱན་
 གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་
 འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

དག མདོ་སྒྲེ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་འགོད་པ།

ཅག མདོ་སྒྲེ་ལ་འགལ་ཆོང་གི་བྱེད་པ།

གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་
 ལེའུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། མདོ་སྒྲེ་ནས་ཇི་ལྟར་
 གསུངས་པ་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་

བཞི། མདོ་ཐེ་ལ་འགལ་སྤྱོད་གི་དྲི་བ། འགལ་བ་དེ་སྤྱོད་བའི་ལན། རོ་པོ་ཉིད་གསལ་གྱི་རོ་པོ་རོས་གཟུང་བ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམོངས་འགྲེལ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་གྲངས་རྩ་མར་ཐུང་པོ་རྒྱལ་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པ་ནས། བདག་ཡོངས་སུ་ལྷུ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

འོ་ན། འདིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་གསུངས་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་གང་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཀུན་བརྟགས་རོས་འཛིན་པའི་མདོ་འདི་ཉིད་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཐུར་དང་། ཀུན་བརྟགས་ལ་ཡང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཆོན་བྱེད་ཡོད་པས། མཆོན་ཉིད་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཀུན་བརྟགས་ལ་བཤད་རྩ་མི་རུང་པའི་སྒྲིན་རྩ་འགྱུར་བའི་ཐུར། དེ་ལྟར་ཡང་། དྲུང་པེས་རྒྱལ་འབྲེད་ལས། འདིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་སྟགས་ལས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། མདོ་ཉིད་ལས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཐུར་དང་། ཀུན་བརྟགས་ལ་འད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་བྱེད་ཡོད་པས། མཆོན་ཉིད་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཀུན་བརྟགས་ལ་བཤད་རྩ་མི་རུང་པའི་སྒྲིན་རྩ་འགྱུར་བའི་ཐུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུར།

སྐབས་འདིའི་ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་པ་ནི་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་དང་ཁམས་རྩ་མ་ནི་ཁམས་རྩ་གལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་རྩ་མ་ལ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་གྱིས་གཞན་རྩ་བཤད་ཀྱང་། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་

མདོ་དང་སྐར་ན་ཁམས་བཙུང་དང་། ཁམས་དྲུག་ལ་བྱམོ། ཁྱིམ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཕྱིགས་སོ་བདུན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མི་བསྐྱེད་པ་དེ་གང་ལ་(༡༦) བྱེད་ཅེན།
བརྟེན་ཉིང་པ་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་བརྟེན་གསར་པ་ལ་མི་བརྟེན་པ་ལ་བྱེད་
པ་ལྟར་མི་བརྟེན་པ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མི་བསྐྱེད་པ་
ནི་མི་བརྟེན་པ་འོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྔོང་གི་བྱི་བ་ལྷས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཁོར་
ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་བྱང་ཕྱིགས་སོ་བདུན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་འགྲེས་རྒྱུ་རྒྱུ་.....
བདུན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་
པར་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱ་ཙེ་བརྒྱུད་རང་གི་.....
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་གཉིས་སྐྱུ་ཟིན་ལྟར་ན་འགལ་བ་.....
ལྟར་སྔར་ཡང་། བཙུན་ལྟར་འདས་ལ་འགལ་བ་མི་མངའ་བས། འཁོར་ལོ་བར་
པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་དཔོན་སུ་
ལྷས་ནས། འཁོར་ལོ་དང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་དོན་གྱིས་ལྷ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་མཁའ་དང་དྲིས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་
འདུན་ཆུ་མཚོའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེ་བ་མཛད་པ་པོ་ནི་དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོང་རང་གིས་དོགས་པ་མཚོད་ནས་དྲིས་པ་མིན་གྱི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་བསྟན་ནས་རྟེན་སུ་.....
གཞུང་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཐག་གདགས་པའི་ཕྱིར་དུ། རང་ཉིད་ལ་དོགས་པ་
ཡོད་པ་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་དྲིས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་ལོ་དང་པོར་གསུངས་པའི་འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱ་ཙེ་དེ། གཞུགས་
སོགས་སྤུང་པོ་ལྟ། ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་། ཕྱིའི་སྐྱེ་ཆེད་དུག་སྟེ། སྐྱེ་

མཆེད་བརྩ་གཉིས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བརྩ་གཉིས་དང་། ཟས་བཞི་དང་།
བདེན་པ་བཞི་དང་། གཞུགས་ཅན་ཁམས་བརྩ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བརྩ་ན་
ཆོས་ཁམས་ཏེ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད། ཁམས་རྒྱལ་དང་བྱང་སྤྱོད་སོ་བརྩ་ན་
རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི་འདྲོད་ཁམས་ཁོ་ན་དང་།
ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི་
འདྲོད་པ་ན། སྦྱོར་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། ཁྱིམ་དང་། རེག་དང་།
སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་གསུམ་དག་ན། ཁྱིམ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྩ་ཡོད་དེ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ནས་རེག་བྱའི་
ཁམས་ཀྱི་བར་ལྡ་དང་། མིག་གི་ཁམས་ནས་ལྷས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་ལྡ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། སེམས་ཁམས་བརྩ་ན་ཡོད་དེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནས་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྒྱལ་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་མཆེད། འགྲོག་བདེན། ཆོས་
ཁམས། ལྷ་མཁའའི་ཁམས་ཏེ། རྒྱུ་ཤས་གཅིག་བདེན་མེད་ཏུ་བསྟན་ནས།
གཞན་པ་མཆེད་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པོ་ལས། རྒྱུ་
པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྒྱུ་ཤས་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
མ་བཀག་ཅིང་། (ལན) བདེན་པར་ཡོད་པ་མང་ཏུ་གསུངས་པའི་སྐོར་གཅིག་གོ།

འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཐལ་འཕྱར་པའི་གྲུབ་
མཐའི་ཤར་ཤར་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་པའི་སྐབས་སུ་འཁོར་ལོ་དང་པོས།
ཆོས་ཁམས་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་ཏུ་བསྟན་ན་ཁོ་ཁྱིམ་
ཟེར།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་མཁྱེན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་སེམས་ཅན་པའི་

སྐབས་སུ་ཐལ་འཇུག་པའི་ཤན་ཤོར་ནས་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས། འདྲོད་ན་ཁྱོད་ནི་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཐུར་པ་
 ཡིན་པས། ཁོ་ལོ་ནི་ཁྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆེན་
 བདེ་ལེགས་ཉི་མ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྗེ་སྐགས་གསུང་དོ། །

གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་འགྲེས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ།
 གུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲགས་ཀྱི་འགྲེས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་གསུམ་དང་། རྣམ་བྱང་
 སྒྲགས་ཀྱི་འགྲེས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། གཟུགས་
 སྐགས་སྤང་པོ་ལྟ། མིག་སྐགས་དབང་པོ་དུག མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐགས་རྣམ་
 ཤེས་དུག གཟུགས་སྐགས་ལྷལ་དུག ཁའི་ཁམས་སྐགས་ཁམས་དུག མིག་གི་
 འདུས་ཏེ་རེག་པ་སྐགས་རེག་པ་དུག མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་ཁྱེན་གྱིས་
 ཆོར་བ་སྐགས་ཆོར་བ་དུག ལ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྐགས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་
 གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། སྤྱོད་པའི་ལམ་ཐར་ཕྱིན་དུག ལྟ་བའི་ལམ་གྱི་མིང་གིས་
 བཏགས་པ་སྟོང་ཉིད་བཙོ་བརྒྱད་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་བྱང་སྒྲགས་སོ་
 བདུན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། བསམ་གཏན་བཞི། ཚད་མེད་པ་བཞི།
 གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམ་པར་འཇུག་པ་བཞི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། མཐར་
 གྱིས་གནས་པའི་སྟོམ་པར་འཇུག་པ་དགུ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ།
 མདོན་པར་ཤེས་པ། ཉིང་དེ་འཛིན། གཟུངས་ཀྱི་སྟོ། འབྲས་བུའི་ལམ་སྟོབས་
 བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། བྱམས་པ་ཆེན་པོ།
 རྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད། ལྷན་ཞུགས།
 ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དག་བཙོམ་པ། རང་སངས་རྒྱས། ཐམས་
 ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱུ་ཅ་བརྒྱུ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་འཛིན་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་དང་པོ་འཛིན་བྱ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཕར་
ཕྱིན་དུག་དང་། རྟོང་ཉིད་བཙུག་སྟགས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་
དང་པོ་ལས་རྟོང་ཉིད་རིགས་པ་མདོར་བསྟུས་ཅམ་གྱི་སྒྲིན་ནས་བསྟན་པ་མ་.....
གཏོགས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲིན་ནས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་རྟོང་ཉིད་བརྒྱུ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་དང་། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྟོང་ཉིད་བཙུག་ལ་ཡང་
(༡༥) དེ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབྱུས་མཐའ་ལས། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི།
དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོང་པ་ཉིད། ཞེས་དང་། དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་རྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྩལ་སྤྱོད་ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲིང་ལས། དབྱུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་།
གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་རྟོང་
ཉིད་བརྒྱུ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྟོང་པ་
ཉིད་གཉིས་བཤད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་དང་། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་སྟགས་མ་བསྟན་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱེ་
མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁས་མི་ལེན་པའི་.....
ཕྱིར། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། དེ་ཁས་ལེན་པའི་བྱེ་
མདོ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པར་གྱུར་པའི་བྱེ་མདོ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་རང་སྤྱི་སྤྱུལ་མ་བྱ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱུ་བ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་སྤྱི་སྤྱུལ་སྤྱུར་པ་འདེབས་མི་འདེབས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷན་ལྷན་

མའི་དར་རྟེན་ལས། ལྷ་ལ་མ་བྱ་པའི་སྤྲེལ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲེལ་ལ་སྐྱར་
པ་འདེབས་མི་འདེབས་གཉིས་ཡོད་ལ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་རྩ་སྐྱབ་པ་སྐྱགས་ལ་ཡང་
གཉིས་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ལམ་རྩ་མ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྤྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྲེལ་སྐྱར་
བཀར་མི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་ལམ་རྩ་ཞུགས་པ་རྣམས་ནི་མིན་ཏེ། ལྷ་ལ་བཟང་
མིག་འབྱེད་ལས། བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པ་དང་། མདོ་སྤྲེལ་པ་སྐྱགས་པའི་རང་སྤྲེལ་
ཐོས་གྱི་སྤྲེལ་ཆེན་ཅམ་ཞིག་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པས་ཉན་ཐོས་པ་ཞེས་བ་སྟོད་.....
བྱས་པ་དག་ཐེག་ཆེན་བཀར་མི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་ཆུབ་
དོན་རྩ་གཉེར་བས་ཉན་ཐོས་པར་བཞག་པ་ཐོས་སྐྱོགས་གྱི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་.....
གཞིར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་པ་དག་ཐེག་ཆེན་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྐྱར་པ་འདེབས་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་གྱུང་དེ་ལྟར་སྐྱར་པ་
འདེབས་པ་ན། དག་བཅོམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དག་གྱུང་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་སྐྱོད་...
པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་བོད་དག་གིས། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་པ་དང་
གྱུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་མ་བྱེད་པར་ནོར་བ་ཤིན་རྩ་མང་པོ་བྱས་སྤང་རོ། །ཞིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྤྲེལ་པ་ཡོད་དེ། རིགས་པའི་རྗེས་
འབྲང་གི་མདོ་སྤྲེལ་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་དག་འདུན་རྒྱ་མཛོད་དཀའ་འགེལ་ལས། རྒྱལ་ཆབ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྤྲེལ་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་.....
ཁས་ལེན་པར་བཞེད་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཉི་མ་ཉན་ཐོས་སྤྲེལ་པ་ཐམས་
ཅད་གྱིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་གྱུང་། (༡༠ན) རྗེ་ཉིད་གྱི་
དགོངས་པ་སྤྲེལ་པ་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་
 ཆོས་ཁམས་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་གང་
 ཞིག །དེ་རྣམས་བདེན་མེད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། དེ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྤྱོད་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་ལོན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རོ་པོ་དང་བྱད་པར་ལ་ཀུན་
 བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་
 དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་
 བཤད་སྟིང་པོ་ལས། ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འདོད་པའི་ཀུན་བརྟགས་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་
 ལ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་རོ་པོ་དང་། འདི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་བྱད་
 པར་དུ་མིང་དང་བཟར་བརྟགས་པའི་རོ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་གཞིར་བཞག་པ་ལ་དོན་སྤྲུལ་གཉིས་
 ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱང་། དོན་
 སྤྲུལ་གཉིས་རང་ལྷགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྟོང་མཐུན་བསྐལ་བཟང་མིག་
 འབྲེད་ལས། རྣམ་མཁའ་དང་ཕྱང་འདས་སོགས་རྣམ་མཁའ་དང་ཟག་པ་ཟད་
 པ་སོགས་ཀྱི་མིང་གང་ལ་འཇུག་པའི་གནས་སྟེ། རྣམ་མཁའ་དང་ཕྱང་འདས་
 སོགས་རང་གི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་མདོ་སྟེ་པ་འདོད་པ་དེ་ལ།
 མདོ་སྟེ་པ་རང་གིས་རང་མཆོན་ཀྱི་མིང་མ་བརྟགས་གྱང་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་
 རྣམ་མདོ་སྟེ་པས་དེ་ལ་རང་མཆོན་ཀྱི་དོན་ཁས་སྲུངས་པར་སོང་བའི་དོན་ཏེ།
 འདི་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་
 སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་མདོ་སྟེ་པས་རྣམ་མཁའ་དང་ཕྱང་འདས་སོགས་

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས། མདོ་སྡེ་པས་དེ་རྣམས་རང་
མཚན་དུ་ཁས་བླངས་པར་སོང་ཞེས་སེམས་ཅན་པས་སྤུལ་བས་མཚན་གྱིས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་པས་ཚས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་ཚས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་ཤྲུག་ལན་ལྟན་
སེལ་སྒྲོན་མེ་ལས། དེས་ན་རྗེ་བཙུན་ཁ་པའི་དགོངས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་འདི་
ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཚས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དོན་སྟོན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུ་རི་བཞིན་པར་འདོད་ཅིང་།
དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་.....
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་ཅེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཅུ འགལ་བ་དེ་སྤོང་བའི་ལན།

ཆུ གང་ལ་དགོངས་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་

གསུངས་པར་བཤད་པ།

ཇུ མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་སྤོང་བའི་ལན་ལ་གཉིས། གང་ལ་དགོངས་ནས་རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པར་བཤད་པ་དང་། གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྒྲེས་
པ་སོགས་སུ་གསུངས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ།
རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ།
དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངས་ཚས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམས་
གསུམ་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྒྱུ་བ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས།
ཚས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། ཞེས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི་ཤར་ཕྱན་(༡༠༥) གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩོམ་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ། རྩོམ་མེད་པ་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩོམ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྤྲུལ་པ། འདུལ་བའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེར་རྩོམ་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལུས་ལྟ་པ་ལས་ཀྱང་། རྩོམ་མེད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། རྩོམ་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། རྩོམ་མེད་བསྐྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟླ་བ་ལྷ་མོ་འབྲེན་པ།

༡༡ མཆན་ཉིད་རྩོམ་མེད་པ་རྣམས་ལྷ་མོ་འབྲེན་པ།

གཉིས་པ་རྣམས་ལྷ་མོ་འབྲེན་པ་ལ། མཆན་ཉིད་རྩོམ་མེད་པ་རྣམས་ལྷ་མོ་འབྲེན་པ། སྤྲེལ་བ་རྩོམ་མེད་པ་རྣམས་ལྷ་མོ་འབྲེན་པ། དོན་དམ་པ་རྩོམ་མེད་པ་རྣམས་ལྷ་མོ་འབྲེན་པའོ། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྩོམ་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བཟུངས་རྣམས་ལྷ་མོ་འབྲེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་ལྷ་མོ་འབྲེན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཆན་ཉིད་རྩོམ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་མཆན་ཉིད་རྩོམ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དགག་སྤྲེལ་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། སྤྲེལ་སྤྲེལ་ནས་མིང་དང་བཟུངས་བཞག་ཅམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན། རྩོམ་དང་བྱུང་པར་གང་རུང་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་

བརྟགས་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གང་གིས་སྤྱོད་པའི་
 ཀུན་བརྟགས་ནི། མདོ་འདིའི་ཀུན་བརྟགས་ངོས་གཟུང་པའི་སྐབས་གཉིས་
 ཀར་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཀུན་བརྟགས་གཞན་...
 མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་བཞིན་དུ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན། ཀུན་བརྟགས་
 གང་གིས་སྤྱོད་པ་ཡོངས་གྲུབ་དུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་བྱབ་...
 སྟེ། སྤྱི་མཚན་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་ཀུན་
 བརྟགས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས།
 སྤྱིར་ཀུན་བརྟགས་ལ་སྤྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོང་པ་དུ་མ་...
 ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་བརྟགས་གང་གིས་
 སྤྱོད་པ་ཡོངས་གྲུབ་དུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་མི་མཁོ་བས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་བརྟན་བཞག་ཙམ་
 ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་། སྤྱིར་མིང་བརྟན་བཞག་ཙམ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་སྟེ།
 གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་...
 པ་དེ་མིང་བརྟན་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོག་པས་བརྟགས་ཙམ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པས་བརྟགས་ཙམ་
 ཡིན་ན། མིང་བརྟན་བཞག་པས་བྱབ་ཀྱང་། (༡༡ན) མིང་བརྟན་བཞག་ཙམ་
 ཡིན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་མིང་བརྟན་བཞག་ཀྱང་
 མིང་བརྟན་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མིང་བརྟན་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཞི་གྲུབ་ན་མིང་བརྟན་བཞག་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་དག་གི་མང་པོ་ཞིག་མིང་དང་བརྟན་
 འཛོག་མི་རྣམས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་
 ཏེ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་

ཞེན་སྦྱོར་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ནམ་མཁའ་དང་སྐྱ་རྟག་སྟོང་སོགས་ཀྱི་
བརྟགས་མང་པོ་ཞིག་མིང་དང་བརྟའ་ཙམ་གྱིས་འཛིག་མི་རྣམས་པའི་ཡོད་པ་……
ཡིན་ཡང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རྟག་པས་བརྟགས་ཙམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རམ་མཁའ་མིང་བརྟས་བཞག་
ཙམ་མིན་ཏེ། རམ་མཁའ་སྟོ་ཡུལ་རུ་འཆར་བ་ནམ་མཁའི་མིང་བརྟའ་སྟོ་ཡུལ་
རུ་འཆར་བ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རམ་མཁའི་མིང་དང་བརྟའ་སྟོ་ཡུལ་རུ་
མ་ཤར་བར་ནམ་མཁའ་སྟོ་ཡུལ་རུ་འཆར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་སྟོང་མིང་
བརྟས་བཞག་ཙམ་མིན་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་སྟོང་རུ་སྐྱབ་པའི་གྲགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་སྐྱ་རྟག་པས་སྟོང་པར་མ་
གྲགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྐྱར་བཏང་ལ་པལ་ཆེར་མིང་བརྟས་བཞག་ཙམ་
ཞེས་པའི་མིང་དེ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། བརྟའ་དེ་རྟག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱང་། སྐྱ་
རྟག་སྟོང་མིང་བརྟས་བཞག་ཙམ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་བརྟའ་དེ་འཛིག་རྟེན་
ན་གྲགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཤད་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན་མིང་
བརྟས་བཞག་ཙམ་མིན་པས་བྱབ་ན། དྲུང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། མིང་དང་
བརྟས་བཞག་པ་ལ་ཆོད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ཡོད། ཅས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལ་ཞེན་སྦྱོར་མེད་དེ། ལུང་དེ་ནི་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་བརྟས་
བཞག་པ་ལ་ཆོད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་འབྱེད་ཅས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་……
ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་ངོ་མོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དྲུང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། ཀུན་བརྟགས་ལ་
མེད་ཆུང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་ནི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའམ་
གནས་པ་ལ་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། རང་འདོགས་

བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་བརྟན་བཞག་ཅམ་མིན་པར་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་...
 སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་
 དང་། རང་འདྲིགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་བརྟན་བཞག་པ་ཅམ་དེ། རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལྡན་ལྟམ་འབྱེད་ལས། འདིར་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་བསྟན་ཆོད་ནི་མིང་དང་བརྟན་ལ་སྟོས་.....
 རྟན་བཞག་མ་བཞག་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་ཏུ་
 མཚོའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ནི་མིང་དང་
 བརྟན་ཅམ་ལ་སྟོས་(༡༡བ) རྟན་བཞག་མ་བཞག་ལ་བྱེད་པ་སྦྱིར་བཏང་ལ་.....
 ཡིན་ཡང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 མ་གྲུབ་ན་རང་འདྲིགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་བརྟན་བཞག་ཅམ་ཡིན་པས་མ་བྱུབ།
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གོང་དུ་བསྐྱབས་
 ཟེན། རང་འདྲིགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་བརྟན་བཞག་ན་ཡོད་པས་མ་བྱུབ་སྟེ། རྟན་
 མཁའི་མེ་རྟག་དེ་རང་འདྲིགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་བརྟན་བཞག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བརྟན་འཛིག་ལུགས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་ཏེ། འདིའི་
 ལུགས་ལ། མིང་དང་བརྟན་བཞག་ཅམ་དང་། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་
 དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་རྒྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད། ཐལ་འགྱུར་པས་བརྟན་ཅམ་
 ཀྱིས་བཞག་པ་ཞེས་པའི་ཅམ་སྒྲིམ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་
 བའི་ཆེ་རྒྱེད་པ་གཙོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རྟན་རིག་པ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་...
 ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་མི་མཐུན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་
 བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ཡོད་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 འདོད། རྟན་རིག་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་ངོས་
 རྟན་ཡོད་པ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོན་

ཀྱང་། གཞི་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་འདྲོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཐལ་འགྱུར་པའི་འདྲོད་པ་ལྟར་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་། གཞི་དེ་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོ་ན་རྟེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སེམས་གཉིས་དང་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་གྱིས། ཀུན་བཏགས་སེམས་ཅམ་པའི་འདྲོད་པ་ལྟར་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་། དེ་རྣམས་གྱིས་ཀུན་བཏགས་ཐལ་འགྱུར་པས་འདྲོད་པ་ལྟར་གྱིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་གྱིས་དེ་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་། དེ་རྣམས་གྱིས་དེ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོ་ན་རྟེན་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཞེ་ནས་རང་རྒྱད་པའི་བར་གྱིས་གཞི་གྲུབ་ན། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོ་ན་རྟེན་པས་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། བཞག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་མ་བྱུང་ཅིང་། འཛོག་ལུགས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་པས་ཡོད་པ་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འདྲི་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན། ཐལ་འགྱུར་པའི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གཞི་འགའ་ཞིག་སྣ་མ་ལྟར་མི་འཛིན་ཀྱང་། ཕྱི་མ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་དེ། དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་(༡༩ན) ལ་ཚད་མས་བྱུང་མ་བྱུང་
 གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་དེ་དངོས་
 སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདྲི་མི་རུས་ཏེ།
 དགོངས་འགྲེལ་ལས་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

༡༩ རྩེ་བ་རྩེ་བ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྩེ་བ་རྩེ་བ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱལ་པར་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། ཚེས་རྣམས་ཀྱི་རྩེ་བ་རྩེ་བ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚེས་རྣམས་ཀྱི་
 གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་
 དེ་ནི་རྩེ་བ་ཉིད་ཀུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས་
 དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྩེ་བ་རྩེ་བ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི་གཞན་དབང་ཚེས་ཅན། ཁྱེད་ལ་རྩེ་བ་རྩེ་བ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་རྩེ་བ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་རྩེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩེ་བ་ཡིན་གྱི། རྩེ་
 མཚན་གཞན་ལ་སྟོབས་མེད་ཏུ་རང་དབང་ཏུ་མི་རྩེ་བའི་རྩེ་བ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་རྩེ་བ་རྩེ་བ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་གཞན་དབང་ཡིན་དགོས་སམ་ཞེ་ན་
 མི་དགོས་ཏེ། རྩེ་བ་རྩེ་བ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་མེད་རྒྱུའི་རྩེ་བའི་རྩེ་བ་ནི། རྩེ་
 རྩེ་བ་ཉིད་ཀུན་ལ་སྟོབས་མེད་ཏུ་རང་དབང་གིས་རྩེ་བ་འཇུག་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྩེ་བ་
 ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཚེས་གང་གི་ཡང་རྟེན་ཏུ་མེད་པས། ཚེས་ཐམས་ཅད་
 རྩེ་བ་རྩེ་བ་ཉིད་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ལེགས་བཤད་སྟེང་
 བོ་ལས། གཞན་དབང་ལ་མེད་རྒྱུའི་རྩེ་བའི་རྩེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྩེ་བ་ནི་

བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པས། བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བཤོ། །དེ་
ནི་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡༩ དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་འདོག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས།
གཞན་དབང་དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་བཞག་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་
ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་སྐྱེ་བ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི། ངོ་མོ་
ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་
པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་རྣམས་
ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་.....
ཡོངས་སུ་བསྟན་ལ། གཞན་ཀྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་མིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།
ཞེས་གསུངས།

ཡོངས་སུ་བ་དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་བཞག་པ་ནི། དགོངས་
འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་
(༡༩བ) ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་
དམ་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྟོགས་གཅིག་རྒྱ་བཤད་ན། གཞན་
དབང་དང་ཡོངས་སུ་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་

བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོན་དམ་པར་ཆོས་བདག་གི་ངོ་མོར་མ་གྲུབ་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཀུན་བརྟགས་ཀྱང་རྟོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཀུན་བརྟགས་རྟོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་
མེད་པར་དངོས་སུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་ཡང་རྟོན་དམ་
པར་གྲུབ་པར་རང་འཛིན་རྟག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པས་སྟོང་པ་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བརྟན་པ་ན་གཞན་
དབང་ཡང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགྱུར་རམ་སྟེ་མ་པའི་
དོགས་པ་ཤས་ཆེར་འབྱུང་ལ། ཀུན་བརྟགས་རྟོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་དེ་
འདྲའི་དོགས་པ་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

༣༩ དེ་དག་གི་དཔེ་བརྟན་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དཔེ་བརྟན་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་མེ་ཏྲག་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་མོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ལྟ་བར་བྱའོ། །རྟོན་དམ་ཡང་དག་འཕྲ། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་རྒྱ་མ་བྱས་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་སྟེ་བ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལྟ་
བར་བྱའོ། །རྟོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་ལྟ་
བར་བྱའོ། །རྟོན་དམ་ཡང་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཅན་གྱིས། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ཏུ་
སྤང་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་རྟོན་དམ་པ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་.....
བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤང་བ་གཅིག་ལྟ་བར་བྱ་
སྟེ། ཞེས་གསུངས།

རྟོན་ནི། ཀུན་བརྟགས་ནམ་མཁའ་མེ་ཏྲག་གི་དཔེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་

ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའི་མེ་རྟག་དེ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་སྒྲོ་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། གུན་བརྟགས་ཀྱང་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའི་མེ་རྟག་དེ་གུན་བརྟགས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དྲུང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། གུན་བརྟགས་རྣམ་མཁའི་མེ་རྟག་དང་འདྲ་བ་ནི་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་གྱི་དཔེ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་དཔེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་སྐྱུ་མའི་དཔེས་རྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱུ་མའི་སྐྱལ་གཞིའི་རྟེན་ཤིང་རྟ་སྒང་དུ་མེད་ཀྱང་། སྐྱགས་རྣམས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་སྐྱལ་གཞིའི་རྟེན་ཤིང་རྟ་སྒང་དུ་སྤང་བ་བཞིན་དུ། གཞན་དབང་ཕྱི་རྣམས་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་སྐྱུ་རྣམས་དུ་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་རྣམ་མཁའི་དཔེས་རྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རིག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དང་། སྐྱགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཡང་། དགག་བྱའི་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར།

ཆད་གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་

གསུངས་པ་བཤད་པ།

༣༡ དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཚུལ།

གཉིས་པ་གང་ལ་(༡༩༩) དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་...
བཤད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། གུན་བརྟགས་ལས་བཤད་
ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་མེད་པ་

ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། རྟོན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྦྱོར་པ། མ་འགག་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་
 གཞི་ཡོད་དེ། གུན་བརྟགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གུན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མ་སྦྱོར་པ། མ་འགགས་པ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གུན་
 བསྟན་ཉོན་མོངས་སྦྱགས་གྱིས་བསྟུས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་.....
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མ་སྦྱོར་པ། མ་འགགས་པ་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གུན་
 བསྟན་ཉོན་མོངས་སྦྱགས་གྱིས་བསྟུས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་.....
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྦྱགས་གྱིས་བསྟུས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འགག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ།
 དྲང་ངེས་ནམ་འབྲེད་ལས། རྒྱ་འགག་དང་བྲལ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་
 གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མི་དྲང་བའི་ཕྱིར་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་.....
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བརྟན་ཏེ་བྱ་ངན་ནི་འདིར་.....
 གུན་ཉོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཅན།
 འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་ཏེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མའི་དུས་དང་། ཐེར་
 ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་ཏེ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དུས་ཀྱི་རྟག་དུ་རྟག་པར་གནས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཆད་རིགས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་

ནི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་དུས་དང་། ཐེར་བྱག་ཐེར་བྱག་གི་དུས་ནི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དུས་
ལ་བྱེད་པར་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲུང་ངེས་རྣམ་
འབྱེད་ལས། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་ནི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་དུས་དང་། ཐེར་བྱག་ཐེར་
བྱག་གི་དུས་ནི་ ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དུས་ལ་རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་དེ་འཁོར་ལོ་བར་
པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སུ་མི་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་
པའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་དེ་
གཞིན་མ་ནས་ཞི་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སུ་མི་འཆད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། (༡༩༧) གཞན་དབང་པོ་ཆེར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དྲུང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས།
གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཡོད་པས། སྐྱེ་
འགག་མེད་པར་གསུངས་པ་གཞན་དབང་ལ་དགོངས་པ་མིན་ལ། གཞན་
དབང་པོ་ཆེར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ཆོག་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
གཞིར་མ་མཛད་པ་ནི་མདོ་འདིའི་དགོངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༣༩ ཀུན་བདུས་ལས་བཤད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཀུན་བདུས་ལས་བཤད་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། མདོན་པ་ཀུན་བདུས་
ལས། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་།
གཞན་གྱི་དབང་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུབ་པ་ལ་དོན་
དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞིན་མ་
ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་དགོངས་
པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་སོ། །ཇི་ལྟར་མ་

སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་མ་འགགས་སོ། ཇི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དེ་
ལྟར་གཞོད་མ་ནས་ཞིའོ། ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་
འདས་སོ། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཤེར་སྐྱོན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་
པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་སྤྱོད་གས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་དབང་ལ་མ་སྐྱེས་པ་
ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་མེད་ཏུ་རང་
དབང་ཏུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་ལ་རང་དབང་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གཞོད་མ་ནས་ཞི་
བ་དང་། རང་དབང་ཏུ་གྲུབ་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྤྱིར། ཡོངས་གྲུབ་
ལ་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཆོས་བདག་གི་
རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་འགག་མེད་ཅིང་། ཆོས་བདག་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རང་རང་གི་སྐབས་གྱི་
རོ་བོ་མེད་རྒྱུའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་་་
པ་དང་། མ་འགགས་ལ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། གདོད་ནས་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་བརྟགས་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ནི་རྗེ་བཙུན་མ་ཐམ་པའི་བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
རི་སྐད་ཏུ་དབྱས་ཐམའ་ལས། བྱི་མ་བྱི་མའི་རྟེན་ཡིན་པས། རོ་བོ་ཉིད་ནི་མེད་
པ་ཡིན། སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་གཞོད་ནས་ཞི། རང་བཞིན་བྱ་ངན་འདས་པ་
གྲུབ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། (༡༮ན)

ཅན་རྩ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྩ་བོ་རྩ་བ་བཟུང་བ།

གསུམ་པ་རྩ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྩ་བོ་རྩ་བ་བཟུང་བ་ནི། གུན་བརྟགས་
མཚན་ཉིད་རྩ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན། གུན་བརྟགས་ཉིད་གང་ཡིན་སྟུང་ན།
དེ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱིད་ཡུལ་གུན་བརྟགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་རྩ་
བོ་ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་མིང་དང་བཅས་རྣམ་པར་བཞག་པ་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྦྱོར་ཞེས་ལ། འགག་པ་ཞེས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་
སྤང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་རྩ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་
མཚན་ཉིད་ཏུ་མིང་དང་བཅས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གུན་
བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། འདིའི་བསྟན་ཚུལ་ནི།
དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ལ་ཚིག་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་གུན་བརྟགས་
འདོགས་པའི་གཞི་བསྟན་ལ། དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་གུན་ཏུ་བརྟགས་ཚུལ་སྟན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་རྩ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་གཞན་དབང་གང་ཡིན་.....
སྟུང་ན། དེ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱིད་ཡུལ་གུན་
བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་
ནི། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ་ཞེས་གསུངས། འདིའི་བསྟན་
ཚུལ་ནི། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དང་པོས་གང་གིས་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་།
གཉིས་པས་གུན་བརྟགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་དང་། གསུམ་པས་རང་གི་རྩ་བོ་
བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཡོངས་སུ་དོན་དམ་པ་རྩ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་གང་ཡིན་སྟུང་
ན། དེ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱིད་ཡུལ་གུན་བརྟགས་

པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད། ཀུན་བརྟགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ་ཉིད། ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་ན། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཡོད་དེ།
ཀུན་བརྟགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད། གཞན་གྱི་དབང་གིས་རོ་བོ་ཉིད། ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པའི་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། སྐྱེ་བ་རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ། དོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་རང་འཛིན་རྟོག་པས་བརྟགས་ཅམ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བརྟགས་དང་། རྣམ་གྲངས་པའི་
ཀུན་བརྟགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་
གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རོ་བོ་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་དང་། བྱང་
པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་གཉིས། མཚན་གཞི་ནི། གཞི་ལ་སྦྱར་
ན། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་དེ། གཟུགས་ཀྱི་
རོ་བོ་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གཟུགས་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་
ཀུན་བརྟགས་པའི་(༡༥) ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པ་བཞིན་ཏུ་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ། རང་ཉིད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་

མཚན་ཉིད། གཞན་དབང་ཚས་ཅན། བྱང་ཚས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།
 བྱི་རྩ་དོན་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 དང་། དོན་དམ་པར་སྒྲ་རྟོག་གི་སྒྲིམ་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་
 ཡོད་པའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་སེམས་ཅན་པའི་
 ལུགས་བརྗོད་པ་ན། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། བྱི་རྩ་གཟུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་
 འབྱུར་ལ། ཡོད་དང་སྒྲིམ་ཀུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གཞན་དབང་ལ་དབྱེ་ན། དག་མ་དག་གི་གཞན་དབང་གཉིས་ལས་དང་
 པོ་ནི། དག་པའི་སྣང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མ་དག་པའི་
 སྣང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུ་འོ། །གཞན་དབང་དང་། འདུས་བྱས། རྟེན་འབྲེལ་
 རྣམས་དོན་གཅིག །

རྣམ་དག་ལས་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དེ། ཡོངས་གྲུབ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 དེ་དང་སྟངས་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་པའི་
 དབྱིངས། དོན་དམ་བདེན་པ། ཚས་གྱི་དབྱིངས་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་
 རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། སྟངས་པ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟུན་ན། དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་བདེན། ཚས་
 གྱི་དབྱིངས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡོངས་གྲུབ་ལ། སྒྲིམ་བརྗོད་རིགས་གྱི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན། འབྱུར་མེད་ཡོངས་
 གྲུབ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབུས་མཐའ་ལས།
 འབྱུར་མེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། ཡོངས་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་ཡོངས་གྲུབ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་ནི། སྟངས་
 ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་འོ། །

ཁ་ཅིག །གཞི་གྲུབ་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཟེར་

ན་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱང་མིན། གཞན་དབང་ཡང་
མིན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་མིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་རང་མཚན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གྱི་དོན་རིགས་རྒྱུན་ལས། སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ། དངོས་པ་ཡིན་ན།
རང་མཚན་ཡིན་པས་བྱུང་ཀྱང་། རང་མཚན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པས་མ་
བྱུང་སྟེ། གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
ཉིད་དེ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
རང་མཚན་སྤྱོད་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཏུ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་……
མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཀྱང་། ཉི་ཤི་བྱམས་ལུས་ཀྱི་
ལུ་ལས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དེ།
རྒྱ། འབྲས་བུ། མཚན་ཉིད། མཚན་ཆ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཏུ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འགྲེས་ཀྱང་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱོད་ཏུ་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་
ཏུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞུགས། རྣམ་བཅུགས་ཀྱི་གཞུགས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་
གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཆོར་པའི་སྤྱོད་ཏུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོར་བ་སོགས་
གསུམ་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་
གཞུགས་དང་། (༡༥ན) གཞུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་དོན་གཅིག །རྣམ་བཅུགས་
ཀྱི་གཞུགས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དོན་གཅིག །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
གཞུགས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོན་གཅིག་པ་བཞིན་དུ། གཞན་རྣམས་
ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཏུ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཏུ་ཀུན་བརྟགས་གཞན་ཡང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཏུ་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཅེ་དག་གི་ཐུབ་པའི་དོན་ལྟས་པ།

ཆ། མདོ་འགྲོ་པ།

བཞི་པ་དེ་དག་གི་ཐུབ་པའི་དོན་ལྟས་པ་ལ། མདོ་འགྲོ་པ་དང་། དེའི་
 དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ལ་ར་ཁ་མིར་དྲང་སྤང་སྤྲོ་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སྤྱ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
 བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩི་མཆར་མད་རུ་བྱུང་བ་སྟོན་
 ལྟར་ཐུར་པའམ་མིར་ཐུར་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་རུ་མ་བསྐྱར་
 བ་གཅིག་རབ་རུ་བསྐྱར་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་རུ་
 བསྐྱར་བ་དེ་ཡང་ལྷན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དྲང་བའི་དོན། ཚྭ་པའི་
 གཞིའི་གནས་སྤྱ་ཐུར་པ་ལགས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྩི་མ་
 ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བཅུམས། རྩེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་
 མཆིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སྤྱ་རན་
 ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བཅུམས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་
 ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པས། རྩི་མཆར་མད་རུ་བྱུང་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱར་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་དེ་ཡང་ལྷན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ་དྲང་བའི་དོན།
 ཚྭ་པའི་གཞིའི་གནས་སྤྱ་ཐུར་པ་ལགས་ཀྱི། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རྩི་མ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བཅུམས། རྩེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་།
 འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོངས་སྤྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བཅུམས་ནས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྷན་པ།
 རྩི་མཆར་མད་རུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱར་ཏེ། བཙམ་ལྷན་

འདས་ཀྱིས་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་འདི་ནི་སྤྲོ་ན་མ་མཆིས་པ། སྐབས་མ་
མཆིས་པ། དེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། ཚེད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་ཡུར་པ་མ་
ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཆ༢ དེའི་དོན་ཚུང་ཟད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་ཚུང་ཟད་བཤད་པ་ནི། བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དང་
པོར་ཞེས་པས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐྱར་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་དུས་དེ་
བསྟན། ལུལ་(༡༥)ལ་ར་ཏ་མིར་ཞེས་པས། ལུལ་སྤྱི་དང་དྲང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་རི་
དུགས་ཀྱིས་ནགས་ཞེས་པས། ལུལ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་དྲང་སྤྱོད་སྤྱོད་
བ་དང་དྲང་སྤྱོད་ལྷང་བ་ཞེས་པའི་འཁྱར་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི།
ནམ་མཁའ་ནས་ལྟ་ནམས་ཀྱིས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་སྤྱོད་
བསྐྱགས་པ་ན། རང་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུས། ད་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བར་འཁྱར་རོ་ཞེས་སྤྱོད་ནས་འགྲན་ཆེ་མི་འདོད་པས། ལྷ་དཔ་
ལས་འདས་པའི་གནས་ཡིན་པས་ན་དྲང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ནམས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་འབྱུང་བྱི་མེ་
སྤྱོད་ཏེ་ལྷ་དཔ་ལས་འདས་པའི་རིང་བསྐལ་གྱིས་གོང་དུ་ལྷང་བས་དྲང་སྤྱོད་
ལྷང་རོ་ཞེས་བསྐྱགས་པས་དྲང་སྤྱོད་ལྷང་བ་ཞེས་གསུངས་ཞིང་། ལྷལ་པོ་
ཚངས་བྱིན་གྱིས་རི་འདི་ལ་གནས་པའི་རི་དུགས་ནམས་གསད་པར་མི་བྱའོ་
ཞེས་ཁྲིམས་བཅས་ཏེ་རི་དུགས་ནམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་བྱིན་པས། རྟེན་གས་
གཞན་ནས་ཀྱང་རི་དུགས་མང་པོ་འདུས་པས་ན་རི་དུགས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་
གསུངས་པའོ། །

དེ་ཡང་མདོ་ཚན་དང་པོས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲི་ནས་
དྲང་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན། བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཚས་ནམས་ཀྱི་ཞེས་པ་

ནས། ཚྭ་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། འཁོར་
ལོ་གཉིས་པ་ཁྱད་པར་བརྟན་གྱི་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན། བཙམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས། ཚྭ་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཁྱད་པར་བརྟན་གྱིས་ངེས་དོན་གྱི་……
མདོར་བསྟན། དེ་རྒྱལ་གྱི་ནང་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཞེས་
པ་ནས་ཚྭ་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། འཁོར་
ལོ་དང་པོ་ཁྱད་པར་བརྟན་གྱིས་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་ན། བསྟན་ཚུལ་དེ་
ཇི་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། དེ་ཡང་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཞེས་པ་ནས་རི་
དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་སྐོར་བའི་གནས་……
དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ། ཞེས་པས། དེའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་བསྟན། འཕགས་པའི་ཞེས་པ་ནས་བསྐྱར་ཏེ་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ངོ་བོ་དེ་བསྟན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་
རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་གང་ལས་བརྩམས་ནས་གསུངས་པ་
དེ་བསྟན། རོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞེས་སྐགས་ཀྱིས་དེའི་བསྐྱགས་པ་དེ་
བསྟན། དེ་ཡང་སྤྲོན་མཆིས་པ་ཞེས་པས། འདིའི་གང་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་
གཞན་ཡོད་པར་བསྟན། སྐབས་མཆིས་པ་ཞེས་པས་འདིའི་དོན་ཇི་ལྟར་བསྟན་
པ་ལྟར་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཤོལ་བ་གཞན་གྱིས་སྒྲིན་གྱི་སྐབས་
མཆིས་པ་དེ་བསྟན། དྲང་བའི་དོན་ཞེས་པས། འདིའི་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་
གཞན་(༡༦ན) དུ་དྲང་དགོས་པ་དེ་བསྟན། ཚྭ་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་
ཞེས་པས། འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པས་གསལ་པོར་མ་སྤྱེ་བས་
དོན་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་པ་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲོན་ལྟེ། འདིའི་གང་ན་ངེས་དོན་
གཞན་ཡོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིའི་དོན་ངེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ་སྐོལ་བ་
གཞན་གྱིས་སྟོན་གྱི་སྐབས་མཆིས་པའོ། ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། འདིའི་
དོན་གཞན་རྩ་དྲུག་དགོས་པའོ། བཞི་པ་ནི། དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ན། རྟོན་པས་
གསལ་པོར་མ་སྟེ་བས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་ཚུད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
སྟེ། བཛོལ་ཆོན་གཉིས་པས་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ཁྱད་པར་བརྟན་གྱིས་དྲང་
དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་ཚུལ་ནི། བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་
ནས། བཙམས་ནས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། བརྗོད་བྱ་གང་ལས་བཙམས་པ་དེ་
བསྟན། ཐེག་པ་ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་ཆེད་རྩ་བའི་གཏུལ་བྱ་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་
ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྐབས་དང་འདྲ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
ནས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་
རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་ལས་མི་མདོན་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་འབྱུང་ལ་དེ་ཡང་།
འབྱུར་སྐྱ་མ་ལས་འབྱུར་སྟེ་མ་འདི་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དོན་འཁོར་ལོ་སྟེ་
མ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལས་བཙམས་ནས་སྟོན་པར་འདྲ་བ་.....
ཡིན་པ་ལ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པས་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་
སྟར་བཤད་པ་ལྟར་མ་སྟེ་བས་མི་མདོན་པའི་རྣམ་པས། ཞེས་གསུངས་ལ།
འཁོར་ལོ་ཐ་མས་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་སྟར་བཤད་པ་ལེགས་པར་སྟེ་བས་.....
ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྟེ། དེ་
སྐད་རྩ་ཡང་། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མི་
མདོན་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་འབྱུང་ལ་དེའི་དོན་ཡོད་པ་མཐུད་པ་ལ་བཤད་དེ།
འབྱུར་ནི་དེ་ལེགས་ལ། དོན་ནི་འཁོར་ལོ་སྟེ་མ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ལས་བཙམས་ནས་སྟོན་པར་འདྲ་བ་ལ། རྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་བར་
པས་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་སྟར་སྟར་ལྟར་མ་སྟེ་བས་མི་མདོན་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་.....
གསུངས་ལ། ཐ་མས་སྟེ་བས་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྟེ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་།
འཁོར་ལོ་བར་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་པས། འཁོར་ལོ་དང་
པོ་གཉིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྔ་སྔ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
ནི་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། གདུལ་བྱ་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པ་སྟེ། སྔ་མ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྔ་སྔ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་
གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཡང་...
ཡོད་དེ། དཀའ་འགྲེལ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལས། སྒྲོན་པས་དུས་གསུམ་པར་
གནས་ཡངས་པ་ཅན་དུ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རྗེས་
སྤྱ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ། བརྗོད་བྱ་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་སྟགས་ལས་བརྒྱམས་ནས་
ཀུན་བརྟགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་
ཀྱི་བྱུང་པར་ལེགས་པར་བྱེ་བའི་མདོ་སྤེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་
བའི་མདོ་སྤེ་རྣམས་གསུམ་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་བསྐྱར་ཡིན་...
ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རྗེ་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པས་བཀའ་འཁྱུར་པར་བྱང་ལས།
དེ་བཞིན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གྲོང་བྱིར་དུ། འཁོར་ཡང་ཐེག་པ་གཉིས་ཀ་ཆང་
བ་ལ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་ནས་སྤྱ། ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་ཡོད་ན།
སྤྱེགས་རིམ་ཆེན་(༡༥ན) མོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཞི་པོ་
གང་གི་ཡང་ནང་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་...

ཞེན། ཡོད་དེ། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཡུར་པའི་རང་རྒྱལ་ཡོད་ཀྱང་།
 དེ་འདྲིའི་གང་ཟག་ཏུ་ཡུར་པའི་རང་རྒྱལ་དག་བཙམ་པ་དང་། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་
 པའི་རང་རྒྱལ་གང་ཅུང་མེད་པ་དེ། དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་དོན་གྱི་
 མདོ་ཚན་དང་པོའི་སྐབས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་
 ཞེས་དང་། གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་
 ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་
 ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་ནི། ཁ་ཅིག ཐེག་པ་ལ་སྤྱོད་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་
 བས་དབྱེ་ན། རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་ཐེག་པ་དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་
 བརྫོང་བྱེད་དོན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་རིགས་.....
 ཅན་དང་། ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཉིས་
 པོ་ལ་དབང་པོ་རྣེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བར་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དེས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་མདོ་སྤྲེ་
 གཞན་གྱིས་བཀའ་བ་ལ་སྒྲིམ་མི་དགོས་པར། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་
 རྫོགས་པར་རྫོགས་ཅུས་ལ། ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་དེ་ལྟར་
 རྫོགས་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ནི་མདོ་སྤྲེ་གཞན་གྱིས་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལ་སྒྲིམ་མི་དགོས་པར།
 དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྫོགས་ཤིང་སྤྱོད་ཅི་བཞིན་པར་མི་འདོད་ཏོ། །མདོ་སྤྲེ་
 དགོངས་འབྲེལ་ལྟ་བུས་དེའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེན། རྒྱན་དགོས་པའི་
 རིགས་ཅན་རྣམས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་། རྣམ་ལས་
 དབང་པོ་དམན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཚན་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ངོ་པོ་བརྟན་ན།

འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་དེ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན་བཤད་རྒྱ་ཡོད་དེ། བཅ་ཆེན་བདེ་
ལེགས་ཉི་མའི་སྤྱོད་ན་ལས། དེ་ཡང་བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་
དང་པོའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་མར་མའི་མདོ་དང་། ཆས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
མདོ་ལྷ་བྱའོ། །ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་
གཞན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བྱད་པར་ཐུ་ནས་སྟོན་པ་.....
རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་སྤྱུས་ཟིན་ལ་མི་སྟོན་
པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལྷ་བྱའོ། །ཀུན་བརྟགས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་རང་གི་(༡༢)མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བྱད་པར་གསལ་བར་ཐུ་ནས་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་
ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལུ་ལྷ་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་ནི། རྣམ་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་པ་དང་། སྟོན་
པའི་སྤྱོད་ཆེད་སྤྱོད་ལ་གསུངས་པའི་སྟོན་ནས་འཛོག་པར། བོད་སྤྱི་རབས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱ་མི་འཛོག་པར་བརྗོད་བྱའི་
དངོས་ནས་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱ་དེ་ཡང་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་བྱ་
བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གཉིས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དྲང་ངེས་
རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་
འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ཆེད་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་.....
འཛོག་པ་མིན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་ནས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་རྒྱ་བྱས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་

ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་ས་ནྲེ་སོགས་སྐྱ་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་...
 དགོངས་འགྲེལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོང་མཐུན་བསྐལ་
 བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱིས་ཀྱང་ས་ནྲེ། ཐེག་བསྐུས།
 ཀྱན་ལས་བརྒྱུ་ཆུ་བཤད་རིགས་པ། ཉི་ཤུ་པ། (༡༥) སུམ་ཅུ་པ། དེ་དག་གི་
 འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྐྱ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་...
 འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་། དང་པོ་དྲང་དོན་དང་། ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་
 ལུགས་གསལ་བར་མཛད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་ དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆོན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞི་
 བ་ཡོད་དེ། སྤྱི་དོན་དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་བསྟན་དོན་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་ལྷན་
 དུ་བྱུང་བའི་མདོ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
 ལྟ་བུའོ། །རང་གི་བསྟན་དོན་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་མི་བྱུང་བའི་མདོ། དྲང་དོན་
 གྱི་མདོའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐུས་གསུམ་ལྟ་བུའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅན་ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཚུལ།

ཆ༡ མཐའ་གཉིས་སྤྱོད་ཚུལ་སྤྱིར་བཏགས་པ།

ཆ༢ བྱང་ས་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ།

ཉ༡ སྐྱ་སྐར་ཏུ་ལྟ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐའ་གཉིས་སྤྱོད་ཚུལ་སྤྱིར་བཏགས་པ། སྐྱ་འདོགས་
 གྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་དུ་དགག་པ། དེས་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ལོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱང་ས་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐུ་བ་ནས་བཤད་
 པའི་ཚུལ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས། སྐྱ་སྐར་དུ་ལྟ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་འགོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། བྱང་ས་ལས། རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་སྐྱ་བརྟགས་པའི་

ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་པའི་
 ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་སྤངས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྒྲོ་འདྲགས་དང་སྐྱར་འདེབས་
 གཉིས་མདོར་བསྟན་ནས་དེ་གཉིས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་
 ལ་འདྲགས་པའི་ཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་
 ལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མདོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བཏགས་པའི་ཆོག་
 གི་མཆོན་མའི་གཞི། བཏགས་པའི་ཆོག་གི་མཆོན་མའི་རྟེན་རྒྱུར་པ། བརྗོད་
 རྒྱུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་
 ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་པ་འདེབས་ཤིང་། རྒྱུད་
 གཞིན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ནི། ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་རབ་
 རྒྱུ་ཉམས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་གཟུགས་ཞེས་པ་ནས་དངོས་པོ་ལ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཀྱན་
 བཟགས་འདྲགས་པའི་གཞི་བསྟན་ཅིང་། །འདྲགས་པའི་ཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཅེས་པ་ནི་ཆོག་གིས་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཟགས་ལ་བྱ་ཡི། འདྲགས་བྱེད་ཀྱི་
 ཆོག་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དྲང་རེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཟུགས་ཞེས་པ་ནས་དངོས་པོ་
 ལ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཀྱན་བཟགས་འདྲགས་པའི་གཞི་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་
 འདྲགས་པའི་ཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། ཆོག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ལ་བྱའོ། འདྲགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་མི་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་གསལ་
 བར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉ་ད དེ་གཉིས་འགོག་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་འགོག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་
 (༡༥༥) དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲོ་འདྲགས་འགོག་པའི་སྒྲུགས་སྒྲུབ་པ་པོ་ཡིན་ན།

ཉན་ཐོས་ལྟེ་པ་ཡིན་པས་བྱང་ཆེ། དེ་ཡིན་ན། རང་ལྟེ་ཡིན་པས་བྱང་ཆེ།
སེམས་ཅམ་པ་ཡན་ཆད་ལ་འགོག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས་ལྷང་
གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་སྒྲོ་འདྲིགས་བཀག་ཅིང་། གཞན་ལྟེ་ལ་ལྷང་དེ་གསུམ་འདྲིན་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆེ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས། འདི་ལྟར་འདི་འགོག་པ་ན་
བྱང་ས་ལས་ལྷང་གིས་ཀྱང་བཀག་ཅིང་། གཞན་ལྟེ་ལ་རང་གི་སྒྲོན་པའི་ལྷང་
གིས་འགོག་རྒྱ་མི་རུང་བས། དགག་པའི་ཡུལ་ལ་རང་ལྟེ་ཡང་ཡོད་ལ། རོ་སོ་
ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་བྱང་པར་ལ་འགོག་པ་མིན་
པས། ཉན་ཐོས་ལྟེ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་ཆེ། བྱང་སར་
སྒྲོ་འདྲིགས་ལྷང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་པ་ལས། ལྷང་གི་འགོག་ཡུལ་ལ་
རང་ལྟེ་བྱང་ཆེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅམ་པ་ཡན་ཆད་ལ་འགོག་པ་མིན་པས།
ཉན་ཐོས་ལྟེ་པས་བྱང་ཆེ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་འདྲིགས་འགོག་ཡུལ་ལ་ཉན་
ཐོས་ལྟེ་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞན་ལྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ཡོད་པར་མ་ཟད། རང་ལྟེ་ཉན་ཐོས་ལྟེ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགག་པའི་
ཡུལ་ལ་རང་ལྟེ་ཡང་ཡོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཡོངས་གྲུབ་དོན་
དམ་པར་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་
སྐྱར་འདེབས་འགོག་པའི་སྤྱགས་སྒྲུབ་པོ་ཡིན་པས་བྱང་ཟེར་ན། མདོ་ལྟེ་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཉན་ཐོས་ལྟེ་པ་བདེན་གྲུབ་ལ།
འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྱང་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐྱར་འདེབས་སྒྲུབ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱང་ཆེ། དེ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་

མ་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
བཟད་སྟེང་པོ་ལས། དེ་ལ་འདིར་སྐྱར་འདེབས་འགོག་པའི་སྒྲིགས་སྒྲ་ཁས་
ལེན་མཁན་ནི། གཞན་སྤེར་འོང་དོན་མེད་ལ། རང་སྡེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ།
མིང་དང་བརྟན་ཐ་སྐད་འདོགས་པའི་གཞིའི་གཟུགས་སྒྲ་གས་ཀྱི་དངོས་པོ་……
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་
ལས་བཟད་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་
རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་
རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ལུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྐྱར་འདེབས་འགོག་ཡུལ་གྱི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་རྣམས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་(༡༩) སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་མིན་ན་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱང་ལུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྐྱར་འདེབས་འགོག་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་……
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་
པར་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་བྱང་ལུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྐྱར་འདེབས་……
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འོག་ཏུ་སྐབ། དེ་ཡང་ཀུན་བཟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྐྱར་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་……

དང་། ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ། སྐབས་འདིའི་
 རྒྱགས་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་འདྲིལ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 ཡོད་ན། དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་དགོས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ལེགས་བཤད་སྤིང་པོ་ལས། སྐབས་འདིར་
 ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་སྒྲོ་འདྲིལ་སྟེ་
 གསུངས་ཀྱི། དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཆོག་གིས་གསལ་བར་མ་
 བསྟན་ཀྱང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་གཞུང་
 གི་དོན་ཡིན་པས། ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྒྲོ་འདྲིལ་སྟེ་འགྲོ་
 བའི་ཕྱོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ།
 སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲུར་འདེབས་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་
 མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ། སྐབས་འདིའི་རྒྱགས་བསྟན་གྱི་སྒྲུར་འདེབས་ཡིན་
 ཏེ། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གང་ལ་སྒྲུར་པ་འདེབས་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་
 བ། གཞན་དབང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞུང་འདིས་
 བརྟགས་པའི་ཆོག་གིས་མཚན་མའི་གཞི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་མེད་ཅེས་
 གསུངས་པའི་དངོས་བསྟན་གཞན་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་དོན་དམ་པར་
 མེད་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བས། གཉིས་ཀ་ལ་
 བཤད་པ་ལ་སྒྲིན་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི་ཡོད་མཐའ། རྟག་མཐའ། སྒྲོ་འདྲིལ་གྱི་མཐའ་རྣམས་དོན་
 གཅིག་ ཁྲི་རྣམས་གང་རུང་ཡིན་ན། མེད་པས་བྱུབ། ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན།
 རྟག་མཐའི་མཐར་འཛིན། སྒྲོ་འདྲིལ་གྱི་མཐར་འཛིན། སྒྲོ་འདྲིལ་རྣམས་
 དོན་གཅིག་ མེད་མཐའ། ཆད་མཐའ། སྒྲུར་འདེབས་གྱི་མཐའ་རྣམས་དོན་
 གཅིག་ ཁྲི་རྣམས་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡང་མེད་པས་བྱུབ། མེད་པའི་མཐར་

འཛིན། ཆད་པའི་མཐར་འཛིན། སྐར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་འཛིན། སྐར་འདེབས་
ཀྱི་མཐར་འཛིན། ལྷན་པེས་ཀྱི་མཐར་འཛིན། ལྷན་པེས་ཀྱི་མཐར་འཛིན། ལྷན་པེས་ཀྱི་མཐར་འཛིན།
དེ་དག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷན་པེས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །ཆད་པེས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་
ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་དོན་མེད་པ་གང་ཞིག །དེས་ཕྱི་དོན་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ལྷན་པེས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ལ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་དོན་
དམ་པར་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེས་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀར་བྱུང་སྟེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས།
(༡༩) ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལྷན་པར་འཛིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྷ། །དེར་
ནི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། ལས་འབྲས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། མེད་པེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་ཞིང་། ཁོ་རང་གིས་འདོད་
ན། ལས་འབྲས་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་མེད་པ་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
འགེལ་གྱི་ལྷན་པེས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ལས། བྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་ན། བྱོད་
མེད་པ་སྲིད་པས་བྱུང་པ་ནི། འདུས་བྱས་སྐྱོད་ཅིག་གིས་འཛིན་པའི་ངང་ཆུལ་
ཅན་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱོད་འདོགས་དང་སྐྱོད་འདེབས་འགེལ་ལས་མི་འགེལ་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་
འགེལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱོད་འདེབས་ཡིན་ན་སྐྱོད་འདོགས་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་འབྲས་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོད་འདོགས་གང་ཞིག །
གཞན་ལ་ཡང་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྷན་པེས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ལ་
དེར་ཐལ། དེ་ལྷན་པེས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ལ་ཐལ། བྱུང་སྟེ། ལྷན་པེས་དང་ལྷན་པེས་
ལྷན་པེས་དང་། སྐྱོད་འདོགས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ལ་ཐལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་པེས་

ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་ལས། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་། རྟོག་
པ་ལོག་ཤེས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཞེན་སྦྲངས་ཀྱི་ཡུལ་
ཐ་སྟད་རུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་རྟོག་པ་འདི་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་དོན་གཅིག་.....
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལས་འབྲས་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཀྱི་
ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་མེད་པ་དེ། ཁྱད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྒྲོ་དེ་ལས་འབྲས་མེད་པར་འཛིན་
པའི་སྒྲོ་ཡིན་གྱི། ལས་འབྲས་མེད་པ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ལས་འབྲས་མེད་པར་གྲུབ་པ་དེ་དེ་འདྲའི་སྒྲོའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་
ཐ་སྟད་རུ་འང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་
འདོགས་དང་། ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲུར་འདེབས་སུ་འཛིག་པ་
ནི་མཚན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་
པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་འདོགས་དང་། ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
སྒྲུར་འདེབས་སུ་འཛིག་པ་ཡང་ལྷང་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་
བཤད་གསེར་འཕྲིང་ལས། དེ་ཉིད་ནི་རིགས་ཏེ། མེད་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལ་
ནི་དེ་ལས་བསྐྱེད་པ། སྒྲོ་འདོགས་དང་། ཡོད་པ་དང་། ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་
བསྐྱེད་པ་སྒྲུར་འདེབས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། མདོ་སྟེ་རྒྱན། དབུ་མཐའ་ཙ་འགྲེལ། བསྐྱེད་པ་རྣམས་སུ་དོན་དམ་
དང་ཀུན་རྫོབ་རུ་ཡོད་ཅེས་པ་ལ་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། (༡༠ན) ཐ་
སྟད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་གྱི་ཡོད་པ་དེ། འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་
རུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་རུ་ཡོད་པའི་དོན་དང་། ཐ་སྟད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་
པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ། འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་

དབང་ཏུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དབྱུ་མ་པ་
དང་། དངོས་སྒྲིབ་བ་རྣམས་དོན་དམ་དང་། བ་སྒྲིབ་ཏུ་ཡོད་མེད་ཚུད་པའི་
གཞིར་གྱུར་པ་ལ་འཛིག་། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཡོད་པ་དེ། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
པའི་དོན་དང་། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ།
འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་པ་ལ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས། འདི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དང་།
དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། བ་སྒྲིབ་ཀྱི་
དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ལ་བ་སྒྲིབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་
བཞག་པ་མིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་
བཞག་པ་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། འདི་ནི་དབྱུ་མ་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྒྲེ་པ་
དངོས་པོར་སྒྲིབ་བ་རྣམས་དོན་དམ་པ་དང་། བ་སྒྲིབ་ཏུ་ཡོད་མེད་ཚུད་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་ཏེ། དབྱུ་མ་མཐའི་
འགེལ་པ་ལས་དོན་དོན་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་དང་། དེའི་འཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས།
དེ་ནི་ངོ་མོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་སུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་.....
དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་དོན་གཅིག་། འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་ཏུ་བྱས་
པའི་དོན་དམ་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡང་དོན་གཅིག་། འཛིག་
ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་
པས་མ་བྱུང་ཏེ། གཞན་དབང་དེ། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དོན་གཅིག་ །དེའི་དབང་
ཏུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ཏུ་གྱུབ་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་གཅིག་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན་བསྐྱེད་པ་ལས་རྒྱ་མཚན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །ནམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་རྒྱུན་མཐུན་དེ། དེ་ནི་རྒྱ་
མཚན་དང་། རྣམ་རྟོག་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
(༡༠༥) ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལེགས་བཤད་སྟེང་པོ་ལས། རྒྱ་མཚན་ནི།
མངོན་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལ་བཤད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་ན། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་
ཏུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་པས་ཁྲུབ་ཀྱང་། དོན་དམ་ཏུ་གྱུབ་ན། འཛིག་
ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ཏུ་གྱུབ་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། གཞན་
ཡང་དེ་དོན་དམ་ཏུ་གྱུབ་ཀྱང་། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་
དོན་དམ་ཏུ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེར་གྱུབ་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ནི་ངོ་པོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་སུ་ཡིན་པས་
དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་གྱུབ་ཀྱང་། དོན་
དམ་པར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བརྗོད་བྱར་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་

རྟོག་པའི་ཡུལ་རུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་མི་
 ལྷང་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་ལྷང་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་ལྷང་བའི་རིག་པ་ཡིན་ན། རྟོག་མེད་གྱི་
 ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་འགྲེལ་ལས། གཉིད་ལོག་པ་འཕམ་སང་པ་ན།
 གསལ་བར་ལྷང་བ་ཅན་སྟོགས་པ། །དེ་ནི་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀར་ཡང་། །དེ་ལྟར་
 མིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོན་དམ་པར་རྫོང་བྱེད་གྱི་
 ལྷའི་ཡུལ་རུ་མེད་ན། རྟོན་དམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་རུ་མེད་དགོས་ཏེ། ལྷ་རྟོག་
 ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་འགྲེལ་ལས། ཅི་བརྫོང་རང་ཚུལ་
 ཅན་སྟོང་དང་། རྟོག་པ་འང་དེ་དང་རྟོན་གཅིག་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་ཆོས་ཅན། རྟོན་དམ་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟོན་དམ་པར་
 བརྫོང་རུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། རྟོགས་གྲུབ་ཏེ། རྟོན་དམ་པར་རྫོང་
 བྱེད་གྱི་སྒྲའི་བརྫོང་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་དམ་པར་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲའི་
 བརྫོང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞུགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་དམ་པར་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲའི་བརྫོང་བྱ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་སྟགས་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་གྱི་
 འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷན་འགྲེལ་ལས།
 བརྫོང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །དབང་སྟགས་འབྲས་བཅས་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། ལྷན་བཤད་ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ལས། ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པོ་དེའི་རྟོན་འགྲེལ་བ་ན། གོང་གི་བྱུང་སྐབ་
 དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་འཕངས་ནས། ཐལ་བ་དེས་འཕངས་པ་ནི།
 རྟོན་དམ་པར་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲའི་བརྫོང་བྱ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན། ལྷན་བརྫོང་
 ཅན་གྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་གསལ་བར་ལྷང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དབང་ཤེས་
 (༡༧ན) རྟོན་མེད་རུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་སྐྱས་བརྗོད་མི་རྒྱས་པར་
ཐལ། དོན་དམ་པར་དེ་སྐྱས་བརྗོད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། དེ་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་ཡུལ་ཏུ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
དེ་རྗེས་པའི་ཡུལ་ཏུ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་ཡུལ་ཏུ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། རྗེས་པའི་ཡུལ་ཏུ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།

༡༡ ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག །

སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལྷགས་
བཤད་པ། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་བཤད་པ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་བཤད་པ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་པའམ་སྒྲོས་རང་གི་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་
བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་བའི་ཆོས་སུ་དམིགས་པ་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་མི་འདོར་བའི་ཆོས་སུ་དམིགས་པ་དེ། དོན་
དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོན་པ་མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་
དང་སྒྲོ་ཡི་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་ཆུ་བཞིན་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ། ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོན་གཞི་ནི་
བུམ་པ་དང་སྐམ་བུ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། རུལ་ཕན་ཆ་མེད་དང་།
ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁལ། སོ་སོར་
བརྟགས་འགོག་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་སྒོ་
བས་བཅོམ་པ་ན། བུམ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐམ་བུའི་སྐལ་མ་
སོ་སོར་བསལ་བ་ན། སྐམ་བུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ནི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་
ཆོས་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་

པའི་ཆོས་དེ། རྟོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 རྟོན་དམ་རྟོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་། །དེ་འདིར་རྟོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །གཞན་ནི་
 གུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་། སྤྱི་མཚན། དངོས་མེད་གྱི་ཆོས།
 གུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་དང་། བཅོམ་སྤང་གྱི་སྤང་ཡུལ་
 དང་། རང་མཚན། དངོས་པོ། རྟོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཏུ་
 འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་སྤྱིའི་ལྷགས་འཆད་པ་ན། གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་
 འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུངས་ལས། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ལ་སྤྱི་མཚན་གྱིས་ཁྲབ་པ་དང་།
 སྤྱི་མཚན་དང་དངོས་མེད་གྱི་ཆོས་དང་། གུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་ཡིན་
 ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་ལ། བཅོམ་སྤང་གྱི་སྤང་ཡུལ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྲབ་པ་དང་།
 རང་མཚན་དང་དངོས་པོ་དང་རྟོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཏུ་
 འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་(༢༡བ)ནི། སྤྱི་མཚན་ཉིད། རང་
 རྒྱུད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། གུན་རྫོབ་ལ་སྤྱིའི་བཅོམ་སྤྱི་སྤྱི་ནས་དབྱེ་ན།
 རྟོག་པའི་གུན་རྫོབ། ཤེས་པའི་གུན་རྫོབ། བཅོམ་པའི་གུན་རྫོབ་དང་གསུམ་
 ཡོད་དེ། དབུས་མཐའ་ལས། རྟོག་པ་དང་ནི་ཤེས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་བཅོམ་
 པ་རགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་། རྣམ་གྲངས་པའི་
 གུན་བརྟགས་རྟོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་གཞན་དབང་རྟོན་གཅིག །གསུམ་པ་
 དང་ཡོངས་གྲུབ་རྟོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཅོམ་བྱའི་གུན་རྫོབ་
 ཅེས་བཅོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཅོམ་པ་དེ་གུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དེ་བཅོམ་
 པ་འཇུག་པའི་གཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་གུན་རྫོབ་ལ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་གུན་རྫོབ་དང་། ལྷག་པའི་གུན་རྫོབ་
 གཉིས་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གུན་རྫོབ་དང་པོའི་མཚན་

ཉིད། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།
 མཚན་གཞི་ནི། གཞན་དབང་ནམས་དང་པོ་དང་། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་
 བརྟགས་ནམས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། འོན་དམ་ལ་སྤྱོད་པ་མཛད་རིགས་ཀྱི་སྒྲིན་
 དབྱེ་ན། རོན་རོན་དམ། སྤྱོད་པ་རོན་དམ། སྤྱོད་པ་རོན་དམ་དང་གསུམ་ཡོད་
 དེ། དབུས་མཐའ་ལས། རོན་དང་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པ་ནི། འོན་དམ་རྣམ་པ་
 གསུམ་རྩ་འདོད། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་། རོན་དམ་རོན་
 གཅིག གཉིས་པ་དང་འགྲོག་བདེན་རོན་གཅིག གསུམ་པ་དང་ལམ་བདེན་
 རོན་གཅིག་ཅིང་། རོན་དམ་བདེན་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་སྤྲེ་རྒྱུན་ལས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་བཞིན་མིན་གཞན་མིན། སྤྱོད་དང་
 འཇིག་མེད་འབྲི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའང་
 མེད། རྣམ་པར་དག་འགྱུར་དེ་ནི་རོན་དམ་མཚན། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 མཚན་ཉིད་ལྟ་ནི་ཀུན་བརྟགས་དང་། གཞན་དབང་གི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
 ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མེད་པ་མ་ཡིན་པ། ཀུན་རྫོབ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་ཞིང་། རོ་པོ་
 གཞན་མ་ཡིན་པ། སྤྱོད་འཇིག་མེད་པ། འཕེལ་འབྲིབ་མེད་པ། སེམས་ཅན་གྱི་
 རྒྱལ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་མ་དག་ཅིང་། རང་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོན་པས་སྤྱོད་
 པ་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྟོ། །

༡༢ རྣམ་བཟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར།

རྣམ་བཟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལྷགས། མདོ་སྤྲེ་པའི་ལྷགས།
 སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས། རོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་དང་བཞི་ལས།
 དང་པོ་ནི། གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུངས་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་དང་། བཟགས་ཡོད་རོན་གཅིག་པར་འདོད། རོན་དམ་བདེན་པ་དང་།
 རྣམ་ཡོད་རོན་གཅིག་པར་འདོད་དོ། ཁྱེད་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ནི། རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། རྣམ་ཡིད་རྟོན་གཅིག་པ་དང་། རྟོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་། བཏགས་ཡིད་རྟོན་གཅིག་རྒྱ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཀར་འགྲེལ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ལས། མདོ་སྡེ་པས་ནི། རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རྣམས་རྟོན་དམ་རྒྱ་ཡིད་པ་དང་། རྣམ་ཡིད་རྒྱ་འདོད། རྟོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་རྣམས། ཀྱན་རྒྱུ་རྒྱ་ཡིད་པ་དང་། དངོས་པོ་སྟགས་མཚན་ཆ་ཐམས་ཅད་བཏགས་ཡིད་རྒྱ་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དངོས་པོ་སྟགས་མཚན་ཆ་རྣམས་བཏགས་ཡིད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་..... བཏགས་ཡིད་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་བཏགས་ཡིད་ལ་བཏགས་ཡིད་གྱིས་མ་བྱལ་བོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་བཤད་པ་ལ། ས་སའི་ངོ་པོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུགས་སྤུབ་གྱི་དངོས་པོ་དེ། རྣམ་ཡིད་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། (༢༩ན) ཚུགས་སྤུབ་མིན་པའི་ཆོས་སུ་དམིགས་པ་དེ། བཏགས་ཡིད་གྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་འདོད། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཡིད་ལ་སྤྲེལ་བརྒྱུད་རིགས་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། རིགས་པས་སྤུབ་པའི་རྣམ་ཡིད། བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྣམ་ཡིད། རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྣམ་ཡིད། རང་རྒྱ་སྤུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་དང་བཞི་ཡིད་ཅིང་། ཤེས་བྱ་ཡིན་ཆོད་དང་པོ་དང་། ཡོངས་སྤུབ་དང་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ། འགྲོག་བདེན་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན། དངོས་པོ་ཡིན་ཆོད་གསུམ་པ་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བཞི་པར་འཛོག། །དང་པོ་གསུམ་གྱི་རང་ལྡོག་བཏགས་ཡིད་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་ཡིད་གྱིས་བྱལ་སྟེ། མདོན་པ་ཀྱན་བཏུས་ལས། གཅིག་ནི་རྣམ་སྤུབ་ལ། གཞན་ནི་བཏགས་པར་ཡིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྣམ་ཡིད་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས། ཤེས་པ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་གསུམ་ལས། ཚུགས་སྤུབ་གྱི་གཟུགས་ཅུང་དེ། རྣམ་ཡིད་གྱི་གཟུགས་གྱི་མཚན་

ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁ་དོག་གི་གཞུགས་དང་། དབྱིབས་ཀྱི་གཞུགས་གཉིས་
ཡོད། ཚུགས་སྐྱབ་ཀྱི་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ། རྣམ་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་པ་འི་མཚན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་རྣམ་ཡོད་ཏུ་བྱུང་པ་འི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ནི་རྣམ་མྱོན་ལྟ་བུའོ། །
བཏགས་ཡོད་ལ་དབྱེ་ན། གཞུགས་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད། རྣམ་གྲངས་
པ་འི་ཀྱན་བརྟགས། ཡོངས་སྐྱབ་དང་བཞིར་ཡོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ཡོངས་
སྐྱབ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཡོད་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར་ཏེ།
དོན་དམ་པར་སྐབ་པ་འི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་སྐབ་ན། དེར་ཐལ། རང་
བཞིན་གྱིས་སྐབ་པ་འི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། སྐབས་འདིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་པ།
རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྐབ་པ། བདེན་པར་སྐབ་པ། དོན་དམ་པར་སྐབ་པ་
རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར། ཡང་བཏགས་ཡོད་ལ་ཡང་། རང་ཉིད་
གཟུང་བ་ཆོས་གཞན་བཟུང་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་འི་བཏགས་ཡོད། བདག་གཞི་
གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་འི་བཏགས་ཡོད། རྟོག་པས་བརྟགས་ཅམ་གྱི་
བཏགས་ཡོད་དང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཀྱན་གཞིའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ་དང་པོ་
ཡིན་ཏེ། ཀྱན་གཞིའི་བག་ཆགས་གཟུང་བ་ཀྱན་གཞི་བཟུང་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་
པ་འི་ཕྱིར། གང་ཟག་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བདག་གཞི་སྐྱང་པོ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་དགོས་པ་འི་ཕྱིར། ཐལ་འཕྱར་གཉིས་ཀ་ལ་བྱལ་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱ་
བ་ལས། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་
གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་
མདོར་ན་རྣམ་སྐྱེ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་
ལས་གཞན་པ་དག་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ལྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་བཏགས་པ་འི་ཡོད་པ་ཡིན་.....
པར་རིག་པར་བྱའི་རྣམ་སྐྱེ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར།

རྟོག་པས་བརྟགས་ཅམ་གྱི་(༡༩༧) བཏགས་ཡོད་དང་། སྤྱི་མཆོན། རྣམ་གྲངས་
 པའི་ཀུན་བརྟགས་རྣམས་དོན་གཅིག །གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང་།
 གང་ཟག་ཡིན་ན། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་།
 ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་ལས། ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་ཏུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་
 འདོད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྣམས་ཡོད་ཏུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འདོད་་་་
 པས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་
 ཡོད་ཏུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཏུ་མ་གྲུབ་
 པས་མ་ཁུབ་སྟེ། སྤྱིར་བཤད་པའི་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་པོ་དེ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
 རྣམས་ཡོད་ཏུ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པར་སྤྱི་བ་ནི། གང་ཟག་རང་གི་ལྟོག་པ་
 ཅས་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་
 མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་སྒྲོ་བཟང་གིས། གཙོ་སེམས་རྣམས་རྣམས་
 ཡོད་དང་། སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་བཏགས་ཡོད་ཏུ་བཤད་ཀྱང་། ཀུན་བཏུས་
 ལས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་ཡོད་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པ་
 ལས། ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་ལས་དང་
 རྣམ་སྤྲིན་རྣམས་ཡོད་དང་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ཏུ་བཤད་དོ། །དེས་ན། ལས་
 ལྟ་བུ་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཀྱང་རྣམས་ཡོད་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྣམས་ཡོད་
 ཡིན་པས་ཁུབ། རྣམས་ཡོད་ཡིན་ན། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པས་ཁུབ་
 པོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། སྒོ་སྒྲོས་ལྟར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་

བྱེ། ⑩

རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་གཞི་གསལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
 ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱང་། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ནང་ཚན་སྤྱལ་མ་བྱ་པ་ལ་
 སོགས་སྡེ་པ་ལྟས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རྟག་མི་རྟག་གང་ཏུ་ཡང་བརྙེན་ཏུ་མེད་
 པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟག་ཚང་
 ཡོ་ཚུ་བས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་ཤེས་ལས། བྱེ་སྤྱོད་ནང་ཚན་སྤྱལ་མ་བྱ་
 ལ་སོགས། སྡེ་པ་ལྟ་ཡིས་བརྙེན་མེད་བདག་འདོད་ཅིང་། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཟུང་སྡེ་
 སྤྱོད་རྣམས་ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མང་པོས་བཀྱར་བ་དང་། སྤྱལ་མ་
 བྱ་པ་དང་། སྤྱལ་མ་པ་དང་། ཚོས་སྤྱལ་པ་དང་། བཟང་པོའི་ལམ་པ་རྣམས་
 བརྙེན་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པས། སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་
 ཁས་ལེན་པར་མི་འཛོག་གྱང་། རྒྱུབས་གནས་དང་རྩལ་བྱིས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་
 བས་སངས་རྒྱས་པར་འཛོག་གོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
 དེའི་དོན་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཏུ་ཁས་ལེན་
 པས། གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་སྤངས་པར་སོང་། (༢༩ན) ཁྱིམ་སྤྱལ་མཚམས་
 བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་རྣམས་

⑩ དགའ་བྱང་པར་མའི་ནང་། སེམས་བྱང་ལ་རྣམས་བཏགས་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་བྱང་ལ་ང་གཅིག་
 ཡོད་པ་ལས། ཀུན་འགྲོ་ལྟ་དང་། ཡུལ་ངེས་ལྟ། གཏི་ཐུག་མེད་པའི་སེམས་བྱང་། བག་ཡོད་། འདུ་བྱེད་། བཏང་
 རྟོམས། རྣམ་པར་མི་འཛོལ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་བརྟན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་མ་གཏོགས་པའི་
 ཅ་ཉོན་ལྟ་སྟེ། ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་རྣམས་ཡོད་དང་། ལྟག་མ་ཉེར་དགུ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་དོན་
 དེགས་རྒྱན་ལས། དེས་ན་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་དང་། ཡུལ་ངེས་ལྟ་དང་། བག་ཡོད་དང་། བཏང་རྟོམས་དང་། རྣམ་
 པར་མི་འཛོལ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་བརྟན་དང་། ལྟ་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཅ་ཉོན་ལྟ་སྟེ། ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ནི་
 རྣམས་ཡོད་དང་། ལྟག་མ་རྣམས་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་གསལ།

གྱིས་ཚས་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་། ཚས་
བདག་གཉིས་ཀྱི་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་.....
མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་སྡེ་བདུན་
ཡིད་ཀྱི་ལུན་སེལ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་དང་། ཚས་བདག་གཉིས་ཀྱི་རང་
ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་ཁས་ལེན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་དྲི་ཅམ་ཡང་ལྟ་བུ་རེ་....
སྐོན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་སྤྱད་མཛམས་བྱས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། ཐལ་འཁྱར་བའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་
ལེན་ཀྱང་། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས། དེས་གང་ཟག་
གི་བདག་ཁས་སྒྲངས་པར་སོང་ཞེས་སྤྱད་མཛམས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གོང་དུ་
མ་གྲུབ་ན་དེ་རྒྱུས་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚས་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གྱིས་གཞི་གྲུབ་ན་ཚས་བདག་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཉེན་
ཐོས་སྡེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱུས་གྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱུ་བའི་རྣམས་ཡོད་
གྱིས་སྤོང་པར་རྟོགས་པའི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་།
དེ་རྒྱུས་གྱིས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་རྒྱུས་ནང་པ་
སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱུས་གྱིས་གང་ཟག་རྟག་ཅིག་རང་དབང་
ཅན་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། རང་རྒྱུ་བའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་རྒྱུས་གྱིས་གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་རྩོ་པོ་གཅིག་དང་རྩོ་པོ་གཞན་གང་ཅུང་..
དུ་མེད་པར་མ་ཟད། རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་རྒྱ་
བྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་
ཉིད་རྟག་མི་རྟག་ །ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་འདྲོད། ཅེས་
དང་། གསེར་ཕྱོང་ལས། ནང་གི་ལུ་སྟོགས་བདག་ཁས་ལེན་པ་སྤྱལ་མ་བུ་
སོགས་ནི་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་བྲལ་དུ་འདྲོད་པས་དེ་ལ་ཡང་སྟེ་.....
འཇིག་མི་ཅུང་རྩོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཐལ་ཆེར་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་དང་འདྲ་བས་འདྲིར་མི་
བརྟེན་ལ། གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ནི་གཞི་གྲུབ་ན་བཏགས་ཡོད་
ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཅིང་། རྩལ་ཡོད་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རྩལ་སྲ་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་རྩལ་སྲ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པས་བྱུབ་པ་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

༤༢ བསྐྱེད་བ་ནས་བཤད་ཚུལ་འཆད་པ།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་བ་ནས་བཤད་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། བསྐྱེད་བ་ནས་ཅེས་པ་ནས།
བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། རྟོན་ནི། དབུ་མ་ཐལ་རང་
རྣམས་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། རྟོན་དམ་རྒྱ་མེད་རྟོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །(༢༩༧)འོ་ན། རྟོན་དམ་གང་ཡིན། ཀྱན་རྫོབ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས།
ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་རྟོན་དམ་དང་། བདེན་འཛིན་དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རྟོན་དམ་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ནི་རྟོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཡིན་
དྲིས་པ་ཡིན་གྱི། རྟོན་དམ་རྒྱ་མེད་ཅེས་པའི་མེད་པ་དྲིས་པ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྒྱ་ཡོད་ན། རྟོན་དམ་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱུང་པ་དབུ་མ་པས་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྒྱ་ན། རྟོན་དམ་གང་ཡིན་དྲིས་པའི་ལན་རྒྱ། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་དེ་རྟོན་དམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལན་དབུ་མ་པས་འདེབས་མི་.....
རིགས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་རྒྱ་མེད་ཅེས་པའི་
ཀྱན་རྫོབ་དྲིས་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དྲིས་པ་མིན་
ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྩལ་ཡོད་ན། ཀྱན་རྫོབ་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱུང་པ་དབུ་མ་པས་
ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་རྫོབ་གང་ཡིན་དྲིས་པའི་ལན་རྒྱ་བདེན་
འཛིན་ཀྱན་རྫོབ་པོ་ཞེས་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱེ་བས་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་མཉམ་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་ནས་འཕགས་པའི་མཉམ་པ་

ཉྱ་མཁའ་ཁྱེ་ཕྱག་པུ་པགྱ་མེད།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། བདེ་སྐྱིད་
 རྒྱལ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། དབུས་མཐའ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལ། དང་པོ་ལ། རོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དོན་བཤད་པ། རྒྱེ་མེད་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་
 དོན་བཤད་པ། རྒྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པའི་མདོ་དོན་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་ལས། རང་དང་རང་གི་མཆོཅ་ཉིད་དུ། བེད་ཕྱིར་
 རང་གི་རོ་བོ་ལ། བེ་གནས་ཕྱིར་དང་འཛིན་བཞིན་ཏེ། བེད་ཕྱིར་རོ་བོ་ཉིད་
 མེད་འདོད། ཅེས་གསུངས། དོན་ནི་རྒྱེ་མེད་སོགས་སྟོན་པའི་འཁོར་ལ་བར་
 པའི་དགོངས་གཞིའམ་བསྟན་དོན་ལ་བར་གཅིག་ཡོད་དེ། གཞུགས་རང་
 འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོཅ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱེ་བ་མེད་པ། གཞུགས་
 རྒྱལ་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་མེད་པ། གཞུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་བདག་གི་རོ་བོ་
 མེད་པ། བཤོངས་པའི་གཞུགས་རྒྱལ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རྒྱེ་བ་མེད་པ། འདས་
 པའི་གཞུགས་སྐར་ཡང་གཞུགས་སུ་རྒྱེ་བ་མེད་པ། ད་ལྟ་བའི་གཞུགས་རང་
 གྲུབ་དུས་ཀྱི་དུས་གཉིས་པར་མེད་པ། གཞུགས་གཙང་བདེ་རྟོག་བདག་དུ་
 མེད་པ་དང་། གཞུགས་སྐྱོ་རོ་ལ་དུ་མེད་པ་རྣམས། བདེ་དེའི་བསྟན་དོན་ཡང་
 ཡིན། དགོངས་གཞི་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དགོངས་འབྲེལ་ལས། དང་པོ་
 གསུམ་དངོས་བསྟན་དང་། ལྷག་མ་བརྒྱད་ཤུགས་ལ་བསྟན་ལ། དེ་ཉིད་རྗེ་
 བརྩན་གྱིས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། བརྩན་གཅིག་
 གི་ནང་ནས་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བརྩན་གཅིག་པ་གསུམ་ཉན་རང་
 གིས་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མ་རྟོགས་ཏེ། ལུགས་འདི་ལ་ཉན་རང་
 གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བདེ་ལས། གཞུགས་
 མེད་ཅེས་པའི་གཞུགས་ལ། གཞུགས་པའི་གཞུགས་ལ། རྣམ་པར་བཏགས་

པའི་གཞུགས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་གསུམ་རྩ་བྱེ་ཞིང་། མེད་ཅེས་པ་ལ་ཡང་།
མཚན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། སྐྱེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། རྟོན་དམ་པ་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་གསུམ་རྩ་བྱས་ནས། ཀུན་བརྟགས་པའི་གཞུགས་མཚན་ཉིད་རོ་
བོ་ཉིད་མེད། རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཞུགས་སྐྱེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད། ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་གཞུགས་རྟོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ཤེར་མུན་གྱི་མདོ་ལས། སྐྱེ་མེད་སྟོན་པ་སྟགས་གྱི་མདོ་རྟོན་
ལ་ཡང་བརྩ་གཅིག་ཡོད་དེ། གཞུགས་གཞུགས་ཞེས་པའི་སྐྱའི་འཇུག་གཞིར་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་ནས། གཞུགས་སྐྱེ་རོ་ལ་རྟོན་རྩ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
བར་བརྩ་གཅིག་པོ་དེ། མདོ་དེའི་བསྟན་རྟོན་ནམ་དགོངས་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཐོག་མ་དང་ནི་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དང་། །
རང་གི་མཚན་ཉིད་རང་དང་གཞན་རྩ་འགྱུར། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཁྱད་པར་ལ། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་བཤད། །ཅེས་པས་སྟོན།
རྟོན་ནི། རྣམ་བཤད་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ལས། མདོ་ལས། སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་
དང་སྟག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དང་། ས་བརྒྱད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་
ཅུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་
བརྒྱད་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་སྦྱར་སྐྱེས་
པ་དེ་ཉིད་སྦྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་སེམས་ཅན་རིགས་འདྲ་སྦྱར་མེད་.....
གསར་རྩ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་དང་། གཞན་དབང་རང་གི་རྟོན་ལ་སྟོན་མེད་རྩ་རང་དབང་རྩ་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་དང་། ཡོངས་བྱལ་ལ་གཞན་འགྱུར་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དག་བཙམ་པ་
ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་སྦྱེ་ལ་སྦྱར་ཡང་སྦྱལ་རྩ་
བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྒྱད་ལ་དགོངས་

ནས་མདོ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅིས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་
གསུངས།

ཉ་ད དབུས་མཐའ་ལས་བཤད་ཚུལ།

གཉིས་པ་དབུས་མཐའ་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་
མ་ཡིན་ཀྱང་རྟག་ཡོད། རྟེན་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། རྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་
ཡོད། རྟེན་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་པ། རྟོང་པ་མ་ཡིན་མི་རྟོང་མིན། །(༢༩) དེ་ལྟ་
བས་ན་ཐམས་ཅད་བཤད། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན། རྟེན་དབུ་མའི་
ལམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་འཆད།

དོན་ནི། དྲུང་རིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཆོག་དང་པོས་ཡང་
དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱང་རྟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བསྟན། གཉིས་པས་
གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་མེད་པར་བསྟན། གསུམ་པས་གཟུང་འཛིན་ཇས་
གཞན་གྱིས་རྟོང་པའི་རྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་བསྟན། བཞི་པས་དེ་འདྲའི་རྟོང་
ཉིད་ལ་རང་གི་རྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཁྱར་པའི་གཞན་དབང་ཡོད་པ་དེ་.....
བསྟན། རྟོང་པས་མ་ཡིན་མི་རྟོང་མིན། ཞེས་པས། གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་
ཀྱབ་གཉིས་རང་འཛིན་རྟག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཀྱབ་.....
པས་མི་རྟོང་པ་མིན་ཞེས་བསྟན། དེ་ལྟ་བས་ན་ཐམས་ཅད་བཤད། ཅིས་པས།
རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟ་བས་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་པོ་ཉིད་མེད་.....
པར་འཆད། ཅིས་བསྟན། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན། ཞེས་པས་གཞན་
དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད། གཞན་དབང་དང་དེ་འཛིན་པའི་ཆོད་མ་གཉིས་
ཇས་གཞན་རྒྱ་མེད་དེ། གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་ཀྱབ་དོ་པོ་གཅིག་རྒྱ་ཡོད་
ཅིས་བསྟན། དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་ཡོད་མཐའ་དང་མེད་
མཐའ་གཉིས་སྤང་བའི་ལམ་དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་རྟོན་ནོ། ཞེས་

ཁྱེད་རང་གི་སྐུ་མཆོད་ཀྱི་འཕྲུལ་བློ་ཡི་འཕྲུལ་པ་

སྒྲོ་འདྲིམས་ཀྱི་བརྟན་གསལ་གཉིས་ལས། གྲུབ་མཐའ་སྒོ་བསྐྱར་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སྤྲོ་ཡོད་པ་འཐད་དོ་སྟེ་ཏུ་
 འཛིན་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱི་བརྟན་གསལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྤྲོ་ཡོད་པ་འཐད་དོ་སྟེ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་
 དེ་རོ་པོ་དང་ཁྱད་པར་ཏུ་ཀྱི་བརྟན་གསལ་པ་ལྟར་ཏུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་……
 གྲུབ་པ་འཐད་དོ་སྟེ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱི་བརྟན་གསལ་སོ།
 ལྟན་སྒྲུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། གྲུབ་མཐའ་རྒྱད་བསྐྱར་པ་ལ་སྟོས་མེད་ཏུ་གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སྤྲོ་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པ་(༡༩)ནི། གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་ལྟན་སྒྲུལ་དང་། དེས་བསྐྱར་པ་ལ་སྟོས་མེད་ཏུ་གཞུགས་འཛིན་རྣམས་
 གཞན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། རོ་པོ་དང་ཁྱད་པར་ཏུ་ཀྱི་བརྟན་གསལ་པའི་ཀྱི་
 བརྟན་གསལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་

ལྷན་སྐྱེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཆད་རིགས་ཏེ། ལེགས་བསྐྱར་གསེར་ཕྱང་ལས།
མཐོང་སྤང་དང་སྒྲུལ་སྤང་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་པའི་དོན་ནི།
ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐས་སྒོ་བསྐྱར་བ་དང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་བྱ་ཡི། མདོན་གྱིས་
དང་བག་ལ་ཉལ་ལ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༣༥ དེ་རི་རྩེ་ལྷན་འགྲོག་པའི་ཚུལ།

༡༧ ལྱང་གིས་འགྲོག་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་རི་རྩེ་ལྷན་འགྲོག་པའི་ཚུལ་ལ། ལྱང་གིས་འགྲོག་ཚུལ་དང་།
རིགས་པས་འགྲོག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྱང་སར་གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་
པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགྲོག་པ་……
ན། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལྱང་མ་བྱངས་པར། སྤྱད་པ་འཕྲོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་
ནི་གང་དང་གང་གིས་སྤྱ། ཚེས་རྒྱུས་གང་དང་གང་བརྗོད་པ། དེ་ལ་དེ་ནི་
ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་ནི་ཚེས་རྒྱུས་ཚེས་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དོན་གྱི་སྤྱེ་ཚན་
གྱི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཀུན་རྫོབ་གང་ཅི་ཡོད། དེ་ཀུན་སྤུབ་པས་
ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཏེ། གཟིགས་དང་གསན་ལ་བཞེད་པ་མི་མཛད་པས། དེ་
ནི་ཞལ་གྱི་མི་བཞེས་གང་གིས་འཇིན། །ཞེས་དང་། སྐྱམ་བྱེད་ཀ་ཏའི་བྱ་ལས་
བརྩམས་ཏེ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། འདི་ལ་དག་སྤྱང་སྐྱམ་བྱེད་ནི། །ས་ལ་བརྟེན་
ནས་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་ལྱང་གསུམ་གྱིས་འགྲོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ལྱང་དེ་གསུམ་། ཉན་ཐོས་སྤྱེ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅམ་པ་
གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་པའི་མདོ་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་ཀས་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་ཁས་
ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལྱང་བྱངས་ནས་མི་འགྲོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། མདོ་སྤྱེ་དགོངས་འགྲེལ་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་མདོ་ཡིན་པས། ཉན་ཐོས་སྤྱེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ལེན་རྒྱལ་འབྲེན་ལས། དེའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་

གྱི་ལུང་མ་དངས་པར་དེ་དག་ལ་གྲུབ་པའི་ལུང་གསུམ་གྱིས་བཀག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི་གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་གཟུགས་གྱི་རོ་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་དེ། གཟུགས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ། བདོ་འདིའི་བསྟན་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་འདོད་ཅིང་། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་དེ། གཟུགས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ། བདོ་འདིའི་བསྟན་དོན་དུ་རྣམ་རིགས་པས་འདོད་ལ། དོན་གྱི་སྡེ་ཆོན་གྱི་མདོ་དོན་ནི། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟག་པ་དེ་ལ། གྲོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཆོས་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (༢༥ན) རྒྱབ་སྟེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གཏི་ལུག་རང་བཞིན་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་དེས་བཟུང་ཞིང་ཞེན་པ་ལྟར་སྟོན་པས་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟག་པ་དེ་སྐྱེ་འདོགས་དང་། གཟུགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟག་པ་དེ། སྐར་འདེབས་གང་ཞིག །སྟོན་པ་སངས་བྱུང་ལ་སྐྱེ་འདོགས་དང་། སྐར་འདེབས་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཀ་ཏའི་བུའི་མདོ་དོན་ནི། ས་ས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན། དགེ་སྦྱོང་སྦྱུང་བྱེད་གྱིས། ས་ས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟོན་པའམ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེས་ན་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ནི། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་གཟུགས་གྱི་རོ་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་……འཛིན་པའི་གྲོ་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དེས་བཟུང་ཞིང་ཞེན་པ་ལྟར་སྟོན་པས་མི་

བཞེད་པ་དོན་གྱི་ཐེ་ཚན་གྱི་མདོ་དོན་རྩ་འཆད། ས་ས་ཞེས་པའི་སྤྱོད་འཇུག་
 པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་སའི་རོ་བོར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ། དགེ་
 སྤྱོད་སྤུམ་བྱེད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་པ། ཀ་ཏའི་བུའི་མདོ་དོན་རྩ་འཆད་
 པས། རྣམ་ཅིག་པ་དང་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་སྤྱོད་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཆེད། །
 འདི་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད་རིགས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྤྱིར་བོ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་
 འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ལུས་དེའི་རོ་བོར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན། བརྟེན་
 འབྲེལ་བྱས་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་མིང་གི་སྒྲ་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་མོད་ཀྱང་།
 གཞུགས་སོགས་བརྟེན་འདོགས་པའི་གནས་དང་། རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་
 དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲིན་དེ་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཉན་ཐོས་ཐེ་
 པ་དག་སྤྱོད་མོད་ཀྱང་འདྲའོ། ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དོན་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་
 གཞུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་། བརྟེན་འདོགས་པའི་གནས་སྤྱོད་རང་
 མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ཏེ། ཚད་མ་པ་
 ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་ནི་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཅ་ཆེན་བདེ་
 ལེགས་ཉི་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཐེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ། གཞི་
 གྲུབ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་གྲུབ་
 ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་
 ཀྱིས་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དང་། གཞུགས་
 གཞུགས་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞི་སོགས་སྤྱོད། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་
 འཛོག་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཐེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུགས་
 གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་(༡༥༦) ཡིན་པ་དེ། ཚད་མ་ཀྱན་བརྟུས་
 དང་། ཚད་མ་ཐེ་བརྟུན་གྱི་རྟེན་སྤྱོད་འབྲང་བའི་ཚད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་

མཚན་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་དང་།
དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ནམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལྟེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་སྒྲོན་པོ་གཟུགས་སོ་སྟེན་ཏུ་
ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་.....
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོང་མཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེ་ཡང་མདོ་
སྡེ་པ་དག་གི་ལྷགས་ལ་སྒྲོན་པོ་གཟུགས་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་.....
གྲུབ་ཅིང་། སྒྲོན་པོ་གཟུགས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོན་པོ་གཟུགས་སོ་སྟེན་ཏུ་ཞེན་
པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེ་འདྲ་བའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་
པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོང་མཐུན་
བསྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དག་གི་ལྷགས་ལ་སྒྲོན་པོ་
གཟུགས་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། སྒྲོན་པོ་གཟུགས་ཡིན་
པ་དེ་ཉིད་སྒྲོན་པོ་གཟུགས་སོ་སྟེན་ཏུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་།
དེ་དེ་འདྲ་བའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་.....
ཅིང་སྒྲོ་བརྟགས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་
པའི་ལྷགས་ལ་སྒྲོན་པོ་དེ་དེ་འདྲ་བའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་དོན་དམ་.....
པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
དེ། སྒྲོ་བརྟགས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྗེ་བཙུན་ཡབ་སྐུ་
གསུང་དོ། །

༡༩ རིགས་པས་འགྲོག་ཚུལ།

༢༧ རིགས་པ་གསུམ་རིས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་རིགས་པས་འགྲོག་ཚུལ་ནི། ཐེག་བསྐྱས་ལས། མིང་གི་སྡེ་རྩལ་སྒྲོ་
མེད་ཕྱིར། ཁང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་ངེས་ཕྱིར། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་
དང་། །བདག་འདྲེས་འགལ་བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་

གསུམ་གྱིས་འགོག་ལ་རིགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱི་པོ་དེ་གཟུགས་
 ཞེས་པའི་སྤྱི་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་གྲུབ་ན། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་སྤྱི་ལ་རྒྱ་སྤྱི་པོ་ལ་དམིགས་ནས།
 འདི་ནི་གཟུགས་སོ་སྟུང་པའི་སྤྱི་དོན་མཐུན་སྟེ་དགོས་པ་ལ། དེ་སྤྱི་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་རིགས་པ་དང་པོ་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་
 དབང་པོ་དང་། སྤྱི་འཛོམས་ལ་སོགས་པའི་མིང་རྒྱ་མ་འཇུག་པའི་འཇུག་
 གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན། ལྷའི་དབང་པོ་ལ་
 མིང་མང་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་རྒྱ་ལྷའི་དབང་པོ་དེ་ཡང་རྒྱ་མར་འཇུར་དགོས་པ་
 ལ། དེ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་རིགས་པ་གཉིས་པ་དང་། ཤར་རྒྱབ་
 ཀྱི་ཉེར་སྤྱོད་གཉིས། ཉེར་སྤྱོད་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན། མིང་གཅིག་ཡིན་པ་
 བཞིན་རྒྱ་ཉེར་སྤྱོད་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གཅིག་རྒྱ་འཇུར་དགོས་པ་ལ། དེ་རྒྱ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་རིགས་པ་གསུམ་པོ་ལ།

ཚུད་པ་སྤྱི་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
 གཞིར་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རྟག་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེར་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་དེར་རྟག་པ་དང་རྟག་པའི་
 གཞི་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། (༡༦ན) དེ་གཉིས་ཀར་
 འདྲོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་
 པའི་ཞེན་གཞིར་རྟག་པ་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་
 རྟག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ།

གཟུགས་འཛིན་རྟག་པའི་ཞེན་གཞིར་རྟག་པ་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་.....
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གང་ཏུ་ཡང་རྟག་པ་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་མེད་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཐུན་གྱི་གཞི་འདིར་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་གཞི་མཐུན་
 ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱ་གར་རྩི་རྒྱུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མཐུན་གྱི་གཞི་
 འདིར་མེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པ་དོན་གྱིས་ཁས་
 གྲུབ་ལ། འདོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་.....
 གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཇུས་གཞན་
 གྱིས་སྟོང་པ་གཉིས་ཀ་ཚས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ལ་རྟག་པ་
 དཀའ་སྤྱིའི་བྱད་པར་མེད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པ་དེ་ཕྱི་མ་ལས་རྟག་པ་སྤྱོད་
 ཞིང་། ཕྱི་མ་དེ་དེ་ལས་རྟག་པ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་
 རྟག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མེད་པར་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཇུས་གཞན་གྱིས་མེད་པར་རྟག་པ་.....
 དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། དྲང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ལས། ཚས་ནམས་མིང་གི་ཐ་སྟད་
 འདོགས་པའི་གནས་དང་། ནམ་རྟག་གི་ཞེན་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ། དོན་དམ་
 པར་གྲུབ་པ་ཞིགས་པ་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་། བརྫོང་བྱའི་དོན་དང་།
 མིང་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྫོང་བྱའི་དོན་གྱི་ངོ་ཐོ་དང་། བྱད་པར་
 ཏུ་སྤང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྟག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་པའི་དོན་མེད་
 པས། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་བ་ཡང་མེད་དོ་སྤྱོད་ནས་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ནམ་རིག་ཅམ་ལ་འབྲུག་སྟེ་ཞེས་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟག་
 པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མེད་པར་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཟུགས་
 དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཇུས་གཞན་ཏུ་མེད་པར་རྟག་པ་པའི་ནམ་རིག་.....

ཅམ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚལ་བ་བཞི་དང་།
 ཤེས་པ་བཞི་ལྟ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཚལ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་པ་ཞེས་
 པའི་མིང་དེ་ལུས་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་ལྟ་སྤྱོད་པའི་.....
 མིང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟགས་པའི་རིགས་པ་དེ། མིང་
 ཚལ་བའི་རིགས་པ་དང་། ལྟ་སྤྱོད་བ་དེ་ལུས་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་
 འཇུག་གཞིར་ལྟ་སྤྱོད་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་གྲུབ་པར་རྟགས་.....
 པའི་རིགས་པ་དེ། དོན་ཚལ་བའི་རིགས་པ་དང་ལྟ་སྤྱོད་བ་དེ་ལུས་པའི་རོ་བོ་
 ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་.....
 རྟགས་པའི་རིགས་པ་དེ། རོ་བོར་འདྲགས་པ་ཚལ་བའི་རིགས་པ་དང་། ལྟ་
 ལྟ་སྤྱོད་བ་དེ་ལུས་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་.....
 ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟགས་པའི་རིགས་པ་དེ། ལྟ་དབང་དུ་འདྲགས་པ་ཚལ་
 བའི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (༡༥) དེ་སྐད་དུ་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས། མིང་དང་
 དོན་དང་ཕན་ཚུན་དུ། ཁྲོ་བྱར་བ་ནི་ཉིད་དུ་བཅུལ། འདྲགས་པ་རྣམ་པ་
 གཉིས་པོ་དག །དེ་ཅམ་ཉིད་དུ་ཚལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་དེ། ལྟ་སྤྱོད་པའི་མིང་དུ་ཁྲོ་བྱར་
 དུ་ཡིད་རྟག་པ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཟགས་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་མིན་པར་ལྟ་
 ལྟ་སྤྱོད་པའི་མིང་དུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་རིགས་
 པ་དེ། མིང་ཤེས་པའི་རིགས་པ་དང་། ལྟ་སྤྱོད་བ་དེ་ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་
 པའི་ལུལ་དུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་རིགས་པ་དེ་
 དོན་ཤེས་པའི་རིགས་པ་དང་། ལྟ་སྤྱོད་བ་དེ་ལུས་པའི་རོ་བོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
 མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་རིགས་པ་དེ་རོ་བོར་འདྲགས་པ་ཤེས་.....
 པའི་རིགས་པ་དང་། ལྟ་སྤྱོད་བ་དེ་ལུས་པའི་སྐྱེ་འགག་དུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་
 གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་རིགས་པ་དེ། ལྟ་དབང་དུ་འདྲགས་པ་ཤེས་

པའི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོལ་བ་བཞི་པོ་དེས་ཆོགས་སྦྱར་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་རང་ཡུལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་ཆོལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་པ་བཞི་
པོ་དེས་མཛོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་
ལྷན་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡༩ ལྷན་ཅིག་དམིགས་ལེས་བབད་པ།

ཁ་ཅིག གཞུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་
ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་
ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྣམས་གཞན་དུ་མ་
གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། གཞུང་འཛིན་ཡང་རྣམས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་
སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཞུང་བ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྣམས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྱོད་མེད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བས་འཛོག་ཀྱང་། རོ་བོ་དང་
བྱང་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་
པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་བྱོན་གོང་གི་གངས་
ཅན་གྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་འཛོག་མ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་མཐུན་སྐལ་བཟང་
མིག་འབྱེད་ལས། གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་བདག་ཅག་གི་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་གཅིག་སུས་གསལ་བར་མཛད་དུ་ཟད་གྱི་མཁས་པར་མཁས་ཆེ་བ་གཞན་
མཐའ་དག་གིས་ནི། དབང་ཤེས་རང་གི་སྤང་ཡུལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་

རྣམས་ཐ་དང་པ་བཀག་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲིགས་གཅིག་སུ་ལས་གཞན་པ། རོ་པོ་དང་
ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་དང་། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཚམས་གྱི་བདག་མེད་འཛིག་པའི་(༢༥ན) རྒྱལ་གྱི་ཐ་.....
སྟད་ཙམ་ཡང་སྤྲོ་བར་མ་རུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྐབས་འདིར་གཟུགས་ཅན་དེ། གཟུགས་འཛིན་གྱི་ཚད་མའི་རྒྱར་
ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། མི་ལེན་ཏེ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་
པོ་དང་སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་སྟན་ཅིག་དུ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དེ་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་པོ་འཛིན་ཚད་
མ་གཉིས། རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལས། ངེས་པར་སྟོ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ། ཅིག་
ཅར་དུ་ནི་འབྱུང་འབྱུར་བས། །ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། །རྣམ་གང་གིས་
ནི་འབྲུབ་པར་འབྱུར། ཞེས་དང་། ཚད་མ་རྣམས་ངེས་ལས། སྟན་ཅིག་དམིགས་
པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྟོ་དང་དེ་སྟོ་གཞན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་ནི་པར་སྟོན་འགྲེལ་རྒྱུ་དོན་གསལ་ལས། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོ་དག་སྟན་
ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ནི་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཁོག་གཅིག་པར་སྟང་དོ། །

སྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་
ཚད་མ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་ནི་སྟན་གཅིག་པའི་དོན་དང་། སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་
དེས། སྟོན་པོ་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི། དམིགས་པའི་དོན་
དང་། སྟོན་པོ་གྲུབ་པའི་དུས་དང་སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་དུས་གཉིས་ཡིན་
ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པཎ་
ཆེན་ཆོས་མཆོག་གིས། སྟན་ཅིག་པ་ནི་དུས་གཅིག་པའོ། །དམིགས་པ་ནི་རྟོགས་

པའོ། །ཁེས་པ་ནི་ཁྱབ་པའོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྐབས་འདིར་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པ་ཡོད་དམ་
ཞེན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཐེག་
དམན་ལམ་རྩ་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ལུལ་རྩ་མ་ཡུར་པའི་གཉིས་སྟངས་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཟབ་་་་
མ་ཡིན་ལ། ཁེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་སྦྱོར་མེད་དེ། ལྷང་དེ་ནི།
དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་རྩ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་ལ་གཉིས་སྟངས་་་་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟགས་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལེགས་
ལྷན་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་འཆད་རྩལ་ན། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་་་་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་དབྱ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་་་་་་
ཀྱང་བཞེད་དོ་ཁེས་གསུངས་ཤིང་། གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲ་
རྒྱུངས་ལས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པ་མེད་པར་བཞེད་ཅིང་
གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟངས་པར་རྟགས་པའི་ལམ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་་
ལ། ཁེས་གསུངས་ཀྱང་། ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་ཀྱི་ཉན་རང་ལ་དེ་རྟགས་པ་
མེད་པའི་དོན་རྩ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་(༡༧) སྟངས་མཐུན་
བསྐྱལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེ་ལྟར་ལམ་གཞན་རྩ་མ་ལུགས་པར་རང་
ལམ་གྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟགས་པ་མེད་པར་བཞེད་པའི་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ལ་སོགས་རང་རྒྱུད་པ་་་་་་
གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལའང་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་མ་རྟགས་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལྷུང་རྩ་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ལུགས་ལ། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་ལམ་རྩ་ལུགས་པའི་བྱང་སེམས་

ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་བཞིན་
པ། རང་ལམ་ལས་ལོག་ནས་ཉན་རང་གི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་
ཀྱང་། ཚོས་གྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཙོམ་མེད་དེ།
གཟུགས་ཕྱི་རྒྱུ་རྟོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཀུན་བརྟགས་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་
མཐོང་ལམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་
བསྒྲོམ་བྱའི་གཙུག་པོར་ཕྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་ཕྱ་རགས་མེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་
ཀའི་སྤང་བྱའི་གཙུག་པོ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་
འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུངས་ལས། ཉན་རང་གཉིས་གྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་བདག་མེད་དང་།
སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལ་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལ་
ཞུགས་གནས་བརྒྱུད་གྱི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ཕྱི་རྒྱུ་རྟོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཀུན་བརྟགས་སྤངས་པའི་རང་.....
རྒྱལ་མཐོང་ལམ་མེད་ཀྱང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་རང་རྒྱལ་ལམ་
དུ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། མདོན་པ་ཀུན་བརྟགས་ལས། སངས་རྒྱུས་འབྱུང་བ་མེད་ན་
རང་རྒྱལ་བར་འབྱུར་རོ། ཞེས་པ་འདི་སྐབས་འདིར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་རང་སངས་རྒྱུས་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དུ་འཇུག་པ་མེད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན་རང་གི་རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་
བྱར་ཕྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་དགོས་ལ། དེས་གང་ཟག་བདག་འཛིན་ཀུན་
བརྟགས་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་སྤངས་ཐིག་ཅིང་། ཚོས་གྱི་བདག་
འཛིན་ཀུན་བརྟགས་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མེད་
པའི་ཕྱིར།

འོན། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་གང་ཏུ་འཇུག་ཅིན། རང་རྒྱལ་གྱི་
 ཚོགས་ལམ་དང་སྤྱིར་ལམ་གཉིས་རིམ་གྱིས་བཟོད་ནས། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་ཏུང་མ་ཡིན་པའི་མཉམ་
 གཞག་ཞིག་ཏུ་འཇུག་ཞེས་ཁས་ལེན་ནོ། །

༡༩ སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་

གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག །

ཐ། བབད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ།

འོན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 གང་ཞེ་ན། དེ་བབད་པ་ལ་བབད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་། ལུང་དོན་བབད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་མཚན་ཉིད་
 དེར་འཇུག་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དེ་རབ་དབྱེ་བ་དང་། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 དང་དེ་འབྲས་སྤངས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་མཚན་གྱུར་བྱུང་པར་འཕགས།
 ཞེས་སོ། །(༡༩ན)

ཐ། ལུང་དོན་བབད་པ།

ད། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས།

གཉིས་པ་ལ་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ།
 འབྲས་བུ་མངོན་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་ལ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་། མཚན་
 ཉིད་ཅེས་པས་སྟོན། ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ཀུན་གཞི་ནི། བྱུང་ཚུལ་བཞི་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་བྱུང་
 པར། རྣམ་པའི་བྱུང་པར། རོ་པོའི་བྱུང་པར། གྲོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཞི་དང་
 ལྷན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སྟགས་དོན་ལྡང་དང་། རྣང་གི་བག་
 ཆགས་དང་། རྣོད་བརྒྱད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྟགས་དོན་ལྡང་སྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་

རིས་སྤྱ་མ་བཅད་པར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོའི་
 བྱང་པར་ཡོད་དེ། དེ་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲོགས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བྱུང་
 ཀྱན་འགྲོ་ལྷ་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇམ་མགོན་སྒ་
 མས། ཡིད་ཀྱན་ཙ་བ་ལས། ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་རིག་ལ་སོགས། ལྷ་ཉིད་དང་ལྡན།
 ཞེས་དང་། དེའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། རོ་བོ་མ་བསྐྱིབས་ལ། ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་
 ཅིང་། འཁོར་ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། རིག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ།
 སེམས་བྱུང་ལྷ་ཁོ་ན་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཀྱན་གཞིའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། མ་བསྐྱིབས་
 ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཁོང་། དགེ་མི་དགེ་ཀྱན་གྱི་བག་ཆགས་སྒོ་གཞིར་གྱུར་པའི་
 བརྟན་པའི་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་
 ཤེས་དེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ཏུག་ཏུ་བྱེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་
 ཀྱང་། རྒྱུད་སྒྲེ་བཞིར་བྱེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འཇུག་
 པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་ཏུ་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་དག་བཙམ་ཐོབ་
 པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ལྟོག་པའི་ཕྱིར།
 ཡིད་ཀྱན་ཙ་བ་ལས། དེ་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དག་བཙམ་ལ། ཀྱན་གཞི་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། །འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་སྒྲ་མས་དེའི་
 དཀའ་འགྲེལ་ལས། དབང་ཐོབ་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད། ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས། དག་བཙམ་པ་རྣམས་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཀྱན་གཞི་ས་པོན་གྱི་ཆ་མེད་
 ལ། སྤྱིར་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་དེ། ཉན་ཐོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས།
 ཀྱན་གཞིར་འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་(༡༥)གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་མེད་ན་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་.....
 འབྲུག་པའི་གྲུ་རྒྱུངས་སོགས་ལས། ཀུན་གཞི་དེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་
 ཡོད་པས། སྤྱི་བ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
 བ་སྦྱོར་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྤྱོད་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་
 བས་དབྱེ་ན། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། རྟེན་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 ཀུན་གཞི་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་ཡིན་པས་ཀུན་
 གཞི་བཏགས་པ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ལ་ཀུན་གཞི་དངོས་བཏགས་གཉིས་
 ལས་བཏགས་པ་བ་དེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་...
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་གཞིས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ཀུན་དཀའ་འགྲེལ་ལས།
 ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་བྱུང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་
 ཀུན་གཞིས་མ་བྱུང་སྟེ། དབང་ཐོབ་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་གཞིའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དགྲ་
 བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་པ་དེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་.....
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པས། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་
 གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་མི་བརྗོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ཏུ་པར་
 ཡང་། དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྷོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན། སྤྱིར་ཁོ་བོས་
 བསྟན་པའི་ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ས་མཚམས་མ་མེད་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་པ་
 ཡོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་

རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲིབ་བསྐྱེད་པའི་ཆམ་ཤེས་ཡོད་པས། དེ་ཆམ་ཤེས་བརྒྱད་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཀུན་གཞི་དངོས་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་ནི། ཀུན་གཞི་
 ཞེས་མི་བརྗོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེན་ཏུ་ལྷུང་པ་རྣམས་སྤོང་གི་
 ཀུན་གཞི་ནི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀུན་ཙ་བ་ལས། ལྷག་མ་
 མེད་དང་རྩོུ་རྩོུ་ལྷུ་ལ། བར་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཏུ་འཇུག་ཅེས་དང་། དེའི་
 དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་གྱི་ཕྱིར་འདས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རྩོུ་རྩོུ་ལྷུ་བྱེད་ཏིང་ལེ་འཛིན་གྱི་རྩེས་སུ་ལྷག་ཅིང་དེའི་མངོན་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་
 ཏུ་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་ལ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་པ་ན་དེ་མེ་མོང་(༡༩ན) ལྷ་བྱེད་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མའི་གཞུང་། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུ་ཏུ་
 བྱངས་པ་ལས། གང་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས། མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལྷུང་
 པ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ནི། །དོ་སྤོ་ཉིད་ཏུ་འགའ་ཞིག་འདོད། ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་ཉོན་ཡིད་ནི། དོ་སྤོ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྐྱེད་ཡིན་ལ། ཤོགས་ནི་ཀུན་
 འགོ་ལྡང་། འདོད་ཆགས། ར་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། བདག་
 ལྷ་དང་བཞི་སྟེ་དགུ་ཁོ་ན་དང་འགོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀུན་ཙ་བ་ལས། ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡིད་མཚན་ཉིད་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྤོང་ཆ་ཉིད་ལ། བདག་
 ལྷ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྐྱེད། །རིག་དང་ཆགས་སོགས་དགུ་ཁོ་ན། ཞེས་དང་།
 དེའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འཁོར་ནི་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡང་། འདོད་ཆགས།
 མ་རིག་པ། ར་རྒྱལ། བདག་ལྷ་བཞི་སྟེ་དགུ་ཁོ་ན་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག །དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས། ཀུན་གཞི་བདག་ཏུ་
 འཛིན་པའི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྐྱེད་གྱི་གཙ་པོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་ཀྱན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཉོན་ཡིད་འདི་
 བྱི་བདག་ལྟ་ལྟན་སྤྱོད་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པས་འདི་གཉེན་པོའི་མཐུས་.....
 ལྟོག་པ་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་ཉོན་ཡིད་ཡིན་ན་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ། དམིགས་པ་ཀྱན་
 གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ངར་སེམས་པའི་གཙོ་བོའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་རིག་.....
 དང་། ཀྱན་གཞི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཤེས་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། སྐབས་འདིར་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་
 བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཀྱན་གཞི་འདྲོད་པས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་
 ཤེས་ཉིད། གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་སྒྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དམིགས་པ་ཀྱན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་རང་
 དབང་ཅན་གྱི་ངར་སེམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བརྟན་པའི་གཙོ་བོའི་ཡིད་
 གྱི་རྣམ་རིག་དེ། ཉོན་ཡིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱན་ཙ་བ་ལས། ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡིད་མཚན་ཉིད་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀྱན་
 གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་གང་རུང་ཡིན་ན། ཚོགས་ཏུག་གང་རུང་ལས་རྩོམ་ཐ་དད་
 པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱན་ཙ་བ་ལས། ཡིད་ཆེས་ལུང་
 དང་རིགས་པ་ཡིས། རྣམ་ཤེས་ཏུག་ལས་ཐ་དད་པའི། ཡིད་དང་ཀྱན་གཞིའི་
 རྣམ་པར་ཤེས། ཡོད་པར་ཁོང་དུ་(༡༩) རྒྱུད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

ཉོན་ཡིད་དེ། བྱང་ཆོས་བདུན་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་བྱང་
 པར་ཀྱན་གཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པའི་བྱང་པར་རང་དབང་ཅན་གྱི་
 ངར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། རྩོམ་ཐེངས་བྱང་པར་སྐབ་ལུང་མ་
 བརྟན་ཡིན་པ་དང་། གོགས་གྱི་བྱང་པར་སེམས་བྱང་དགུ་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཅིག་

འགྲོགས་པ་དང་། འཇུག་པའི་བྱད་པར་དང་དག་བཅོམ་མ་ཐོབ་པའི་གནས་
 སྐབས་དང་། འགྲོགས་སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་དང་།
 ཚོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་ལམ་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་ན་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་ཅིང་།
 གནས་སྐབས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ལྡན་པའི་བྱད་པར་ཐོག་
 དམན་དག་བཅོམ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ལྡོག་ཅིང་། སའི་བྱད་པར་རང་
 རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་དེས་བསྐྱེས་པའི་བྱད་པར་
 དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་རྩ་པ་ལས། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་འོག་ན། སྤྱི་བ་པ་
 ལྷང་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི། ཉོན་མོངས་བཞི་དང་རྟག་དུ་འགྲོགས། བདག་དུ་ཉ་
 དང་བདག་དུ་ཚོངས། བདག་རྒྱལ་བདག་དུ་ཆགས་པ་སྟེ། རེག་སོགས་ཀྱང་
 ཉེ་དག་བཅོམ་མེད། འགྲོགས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་ལའང་མེད། འཇིག་རྟེན་
 འདས་པའི་ལམ་ལ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་
 ཡོད་པའི་ལྷང་གི་སྤྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། མངོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་
 ཏུས་ཀྱི་ཁམས། ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་
 ཀུན་རྣམས། ལྷ་དཔ་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཁྲིས་དང་། ལང་
 གཤེགས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྡན་
 ཅིག་གནས། ཁྲིས་དང་། རྒྱན་རྒྱག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཟླ་བ་སྐར་
 ཚོགས་དང་། ལྡན་ཅིག་མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྡན་ཅིག་གནས། ཁྲིས་དང་། དགོངས་
 འབྲེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཟ། ས་པོན་ཐམས་ཅད་རྩ་
 པོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། བདག་དུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། བྱིས་པ་
 རྣམས་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་བསྟན། ཁྲིས་པས། ཀུན་གཞི་དང་། ལང་གཤེགས་ལས།
 ཚོས་ལྷ་དག་དང་རང་བཞིན་གསུམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། །

བདག་མེད་ཀྱིས་པ་གཉིས་པོ་ཡིས། བྲིག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་།
ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས། ཞེས་པས་ཉོན་
ཡིད་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ལས། དེ་ཡང་
སེམས་ཞེས་པས། ཀུན་གཞི་དང་། ཡིད་ཅེས་(༡༠ན) པས་ཉོན་ཡིད་དང་། རྣམ་
ཤེས་ཞེས་པས་ཆོགས་དྲུག་བསྟན་པར་མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས་བཤད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཆོས་ལཱ་ནི་མིང་དང་རྒྱ་མཚན་དང་། རྣམ་རྟོག་དང་། ཡང་དག་
པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལཱ་འོ། །རང་བཞིན་གསུམ་ནི་ཀུན་བརྟགས་
པའི་རང་བཞིན། གཞན་གྱི་དབང་གི་རང་བཞིན། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་དང་གསུམ་མོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ནི་ད་ལྟ་བཤད་བཞིན་པ་
རྣམས་སོ། །ཡིད་ཀུན་ཙ་བ་ལས། དགུ་དང་གཅིག་སྟུར་འདྲོད་པ་དགག་ ཞེས་
བཤད་ན། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དགུར་འདྲོད་པ་དེ་གང་། གཅིག་སྟུར་འདྲོད་པ་དེ་
གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡང་དག་བདེན་པས། མིག་
གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དྲུག་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་། ཀུན་
གཞིའི་སྒྲིམ་བསྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
མནན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དགུར་འདྲོད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ནང་ཚན་བྱང་
སེམས་གཅིག་སྟུར་སྐྱ་བའི་སྟེ་པས། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
གཅིག་སྟུར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་
པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་ཀུན་ཙ་བ་ལས། དགུ་པ་དྲི་མེད་
རྣམ་ཤེས་སུ། འདྲོད་པ་ཡང་དག་བདེན་པའི་ལུགས། ཞེས་དང་། དེའི་དཀའ་
འགྲུལ་ལས། དགུར་ཡང་དག་བདེན་པ་འདྲོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་ཀུན་ཙ་བ་ལས། ཤེས་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་སྟུར་ལོ། །
ཞེས་དང་དེའི་དཀའ་འགྲུལ་ལས། འདི་བྱང་སེམས་གཅིག་སྟུར་སྐྱ་བའི་འདྲོད་

སྐུར་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་། དེ་ཁས་ལེན་པའི་རང་
རྒྱུད་པ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་པ་དང་། ཅན་གྱི་མིས་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཡེ་ཤེས་སླིང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་སྦྱང་པའི་དབུ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ཁས་་་
མི་ལེན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྣམ་བཤད་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སླིང་པོ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་བཞེད་
པས། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་དོ་ཞེས་དང་། དེའི་ལུགས་འཆད་པ་ན་ལེགས་བཤད་
སླིང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་བཞེད་དེ། ཞེས་
དང་། དེ་མི་འདོད་ན། ཉན་ཡིད་ཀྱང་མི་འཛོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱུར་སྦྱང་པའི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་་་་་་
ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་དེ། དེའི་ལུགས་འཆད་པ་ན་རྣམ་བཤད་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཆོ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པར་གསལ་ཡོ། །ཨ་རྟ་ཀ་ར་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། ཞེས་དང་
ལེགས་བཤད་སླིང་པོ་ལས། རང་རིག་ཐ་སྦྱང་བྱ་འཛོག་ལ། ཀུན་གཞི་འཛོག་མི་
འཛོག་གི་ཚུལ་གསལ་བར་(༡༠༥) མ་བཤད་ཀྱང་མི་བཞེད་པའི་ཕྱུགས་སུ་་་་་་
མདོན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་
མ་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་འཆད་པ་ན། བྱང་
ཚུབ་ལམ་རིམ་ལས། སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་མི་འདོད་པའི་ལེགས་ལྡན་ལ་
སོགས་པའི་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་མང་པོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
གྱི་དམིགས་པར་འདོད་པ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཐ་སྦྱང་གི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེར་མདོ་སྡེ་པ་དང་སློབ་སྦྱོར་ནས་སྤྲོ་

བའི་དབུ་མ་པ་དེ། མདོ་ཞེ་སྒྲིན་པ་འི་དབུ་མ་པ་རང་རྒྱད་པ་དང་། བ་སྒྲིན་གྱི་
 རྣམ་གཞག་སལ་ཆེར་སེམས་ཅན་པ་དང་སྒོ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲིན་པ་འི་དབུ་མ་པ་དེ།
 རྣམ་འབྱུར་སྒྲིན་པ་འི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་འི་མཆོན་ཉིད་ལྷ་སྒྲིན་པ་མི་འཐད་དེ།
 རྒྱུང་མཐུན་བསྐྱེད་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་
 རྒྱུང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་བ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཞེ་པ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། རང་རིག་བ་སྒྲིན་ལྷ་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་ཆེས་མི་མཐུན་པ་ལྷ་མོད་
 པ་འི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་ས་གཅིག་མཐུན་པས་མཐུན་པར་འཛོག་ན། ཐམས་ཅད་
 ཐམས་ཅད་དང་གྲུབ་མཐའ་མཐུན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མོད་པ་འི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། རྣམ་བཤད་བསྐྱེད་པ་འི་སྒྲིན་མེ་ལས། དབུ་མ་རང་
 རྒྱད་པ་འི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག །རང་རིག་མི་འདྲོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་དེ།
 མདོ་ཞེ་སྒྲིན་པ་འི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་འི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན། རྒྱལ་
 དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་པོ་ལྷ་སྒྲིན་པ་འི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་འི་
 ནང་ཆོན་གང་ཞིག །ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་རང་རིག་མོད་པར་བཞེད་པ་དེ།
 རྣམ་འབྱུར་སྒྲིན་པ་འི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་འི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན། རྒྱལ་
 དཔོན་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་དང་། འཕགས་པ་རྒྱལ་ཞེ་དང་། རྒྱལ་དཔོན་སང་གེ་
 བཟང་པོ་ལྷ་སྒྲིན་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་འཛོག་གོ།

འོ་ན། དེ་དག་གིས་ཕྱི་དོན་དང་རང་རིག་སོགས་འདྲོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་
 འཆད་པ་ལ། གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་ལས། འདིར་ནི་རང་རིག་མི་འདྲོད་ཕྱི་དོན་
 འདྲོད། །དེ་ལས་ལོག་པར་སྒྲིན་པ་གཉིས་སུ་འདྲོད། དང་པོ་ལེགས་ལྡན་ཡེ་ཤེས་
 རྒྱུང་པོ་སྒྲིན། །གཉིས་པ་ནི་འཆོ་ཡབ་སྲས་རྒྱུང་སྐྱེས་འབྱེད་སྐྱེས་པ་ཅས། །ཞེས་པ་དང་།
 རྒྱུང་མཐུན་བསྐྱེད་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། རྒྱལ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་པོས་རང་
 རྒྱད་ཀྱི་གཞུང་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་མཛད་དེ། འདི་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་

གཉིས་ཀ་ཡང་མ་སྟངས་ཏུ་བྱེད་ཅིང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། རང་རིག་ཞལ་གྱིས་
མི་བཞེས་པའི་ལུགས་སོ། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་མ་སྟངས་ཏུ་བྱེད་ཅིང་
མེད་ཅིང་། རང་རིག་ཡོད་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་དོན་སྒྲིག་གཉིས་
དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གསུམ་གྱིས་བྱེད་ཅིང་ཁས་ལེན་ལ། མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་
ཁས་ལེན་ཅིང་། བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་(༡༡ན) ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

སེམས་ཅམ་པས་བྱེད་ཅིང་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་
གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤེན་པས་ཁས་ལེན་ཀྱང་། རྣམ་བརྒྱུན་པས་ཁས་མི་ལེན་
པའི་བྱིར། སེམས་ཅམ་པས་བྱེད་ཅིང་མི་བཞེད་པ་ནི་ས་བརྩུ་པ་ལས། ཁམས་
གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་པ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བྱེ་
རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མེད་དེ། སེམས་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་རྣམས་སུ་སྤང་། ལུས་དང་
ཡོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། སེམས་ཅམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། ཞེས་པའི་ལུང་
ལ་བཞེན་ནས་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། མདོ་དེ་གཉིས་བྱེད་ཅིང་འཆད་ཚུལ་ཡང་
དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གསུམ་པ་དང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་བྱེད་གཉིས་ཀས་ས་
བརྩུ་པའི་མདོ་དེས་བྱེད་ཅིང་མ་བཀག་པར་སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་
བྱི་བྱེད་པ་པོའི་གཙོ་བོ་བཀག་པར་བཞེད་པ་མཐུན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་དེ་
གཉིས་ལང་གཤེད་བྱེད་ཅིང་དོན་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
ལས། ས་བརྩུ་པ་ལས་ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་བྱི་
སྒྲིབ་འགོག་པ་ནི་མདོ་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་
རྟེན་བྱི་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པར་མདོ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལེགས་ལྷན་
དང་འདྲའོ། བྱེ་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ནི། ལུང་དེས་བྱེ་རོལ་
མ་བཀག་ཅིས་ལེགས་ལྷན་བྱིས་འཆད་པ་ལྟར་ཟླ་བ་མི་བཞེད་བྱི། མདོ་དེས་དེ་
ལྟར་བརྟན་ཀྱང་དེ་དྲང་དོན་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
དང་། རྣམ་བཤེན་བརྟན་པའི་སྒྲིབ་མེ་ལས། བྱེད་ཅིང་པ་མདོ་གང་གི་ཡང་

བསྟན་དོན་མིན་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཞེད་མི་བཞེད་ཆོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་.....
 རྣམས་གྱིས་དབྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྒྱ་པ་དང་ལང་གཤེགས་གྱི་ལུང་
 འདི་གཉིས་གྱིས་ནི། བྱེད་མེད་པར་མ་བསྟན་པར་ལེགས་ལྡན་བཞེད་ཅིང་།
 བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་རྒྱ་འཆད་པའི་ལེགས་ལྡན་གྱི་.....
 གཞུང་པོད་རྒྱ་མ་འཁྱར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱང་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། ལྷོང་མཐུན་ལས། ལམས་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་
 ཀྱང་། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྟེན། ཞེས་པས་མཐུན་པར་ལས་གྱིས་
 བྱས་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་གཞན་པའི་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོའི་གཙོ་བོ་བཀག་ཅེས་སྟོས་དགོས་སོ། །ས་བརྒྱ་པའི་
 མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་དང་། ལང་གཤེགས་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་ཡང་དབུ་
 མ་འཇུག་པ་ལས། མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་གཟུགས་ནི་འདིར། །
 འགོག་པ་དེ་ལྟར་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། མདོ་སྟེ་གང་
 (༡༧) ལས་བྱེད་པ་སྤང་ཡོད་མིན། སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་སྤང་རོ་ཞེས་གསུངས་
 པ། གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། གཟུགས་བསྟོན་པ་དེ་དེ་ཡང་
 བྱང་དོན་ཉིད། འདི་ནི་སྟོན་པས་བྱང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། འདི་ནི་བྱང་
 དོན་ཉིད་རྒྱ་རིགས་པས་འཐད། ཅིས་གསུངས་ཤིང་། ལང་གཤེགས་གྱི་ལུང་
 དེའི་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ལས། དེ་ལ་ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམས་སོ། །
 ཡོངས་སྤྱོད་ནི་གཟུགས་སྟེ་སོགས་ལུལ་ལཱོ། གནས་ནི་སྤྱོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

འོན་དབུ་སེམས་གྱི་མཁས་པ་དེ་དག་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་པན་ཚུན་.....
 མོལ་རུས་སམ་ཞེན། དེ་འཆད་པ་ལ་སྤྱོད་མཐུན་བསྟན་བཟང་མིག་འབྱེད་
 ལས། ཤན་ཏི་པས་རང་གི་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་སྟུ་སྟུབ་དབུ་

མ་པར་བྱས་ནས་མི་འགོག་གི་སྐྱེས་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀ་ལྟ་བུ་སེམས་
ཙམ་དུ་མཐུན་པར་སེམས་ཙམ་རྒྱན་དུ་བཤད་ལ་སྒྲོན་གྱི་གནས་བརྟན་ཆོས་་་་
སྒྲིང་ལྟ་བུའི་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་འཕགས་པ་སྐྱེས་སྐྱབ་དང་འཕགས་པ་ལྟ་་་་་
གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་བྱས་ནས། བཞི་བརྒྱ་པ་ཡང་སེམས་
ཙམ་དུ་བཀྲལ་བར་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་གསུངས་
སོ། །འོན་ཀྱང་ཤན་ཏི་པས་འཕགས་སེང་སོགས་ནི་དངོས་སུ་མིང་ནས་སྒྲོས་ཏེ་
འགོག་ལ། ཇལ་རྩུ་ཀ་ར་ལ་སོགས་པས་ནི་སེང་བཟང་དངོས་སུ་མིང་ནས་སྒྲོས་
ཏེ་འགོག་ཀྱང་འཕགས་སྒོལ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁོལ་བར་མི་རུས་ཤིང་། ལྟ་བུ་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཟླ་བའི་ལྷགས་ཁྲུངས་སུ་འབྲེན་པར་
སྤང་ངོ་། །དེ་ལྟར་རིམ་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་ཞི་བ་ལྟ་
གཉིས་ལ་ནི་མཆོན་ནས་དངོས་སུ་སྒྲོས་ནས་འགོག་པའི་རྒྱ་གར་བ་སུའང་་་་་་
མེད་ཅིང་། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་གང་ནའང་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བཀག་པ་
མེད་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།

དཔ ལམ་བརྟན་པའི་རིམ་པ།

གཉིས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་དང་། ས་བཞི་པ་ཉིད་ལ་ས་བརྟན་དང་།
ཕར་ཕྱིན་བརྟན་དང་། བསྐྱབས་པ་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། སྤང་མེད་ལ་
གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་། ལང་གཤེགས་ལས།
སེམས་ཙམ་ལ་ནི་དམིགས་ནས་ནི། །སྤོ་ལ་དོན་ལ་མི་རྟོག་གོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་དམིགས་ནས་ནི། །སེམས་ཙམ་ལས་ཀྱང་འདའ་བར་བྱ། །སེམས་ཙམ་ལས་
ནི་འདས་ནས་ནི། །སྤང་བ་མེད་ལས་འདའ་བར་བྱ། །སྤང་མེད་གནས་པའི་

ནལ་འབྱུར་པ། །(༡༩ན)དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་པས། རྣལ་
འབྱུར་གྱི་ས་མྱི་མ་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དང་པོ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་དེ་
ཉིད། ཐེག་བསྟུས། སྒྲིམ་རིམ། ཤེར་མྱིན་མན་ངག །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
ནལ་ས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། །རྣལ་འབྱུར་ས་བཞིའི་བསྐྱེད་རིམ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷུང་པོའི་ཆོགས་
རྒྱན་གང་ལ་ཡང་རག་ལས་པ་མིན་པའི་རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་མེད་དོ་་་་
སྟུམ་བུ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱུར་གྱི་ས་དེ་སྒྲིམ་པར་
བྱེད། དེ་ཉིད་དེར་འཇུག་ཞེས་པས་ཤུགས་ལ་བསྟན། དེ་ནས་སྦྱར་ལམ་རྟོད་གྱི་
ཆོ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་གྱི་བདག་མེད་ཡིན་གྱི་ཕྱི་དོན་མེད་དོ་་
སྟུམ་བུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་སྤང་བ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་གྱི་སྤང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པས། རྟོད་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་སྤང་བ་ཐོབ་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་སྦྱར་ལམ་ཆེ་མོའི་ཆོ་མཉམ་གཞག་ཏུ་
ཕྱི་དོན་གྱི་སྤང་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་སྤང་བ་དང་། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་གྱི་སྤང་བ་ཆེར་འཕེལ་བས། ཆེ་མོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་སྤང་
བ་མཆེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོད་ཆེའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་ནི་སེམས་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱུར་གྱི་ས་ཡིན་་་་
ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པའི་ཆོ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཕྱི་དོན་གྱི་སྤང་བ་
ལུབ་ཅིང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་སྤང་བ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་སྤང་བ་
ཆེར་འཕེལ་བས། བཟོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་སྦྱགས་
གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་པའོ། །རྟོད་ཆེ་གཉིས་གྱི་ཆོ་
ཕྱི་དོན་གྱི་སྤང་བ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་སྤང་བ་དང་ཕྱི་དོན་མེད་
པའི་སྤང་བ་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་ཡང་རིམ་ཅན་ཏུ་འབྱུང་གིས་ལ།
བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཕྱི་དོན་གྱི་སྤང་བ་འབྱུང་གི་གིས་དོ། །དེ་

ནས་བཟུང་བ་དོན་གཞན་མེད་ན་དེར་སྤང་གི་འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་བ་ཡང་.....
མེད་དོ་སྟེན་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས། ཆོས་མཆོག་གི་ཆེ་མཉམ་གཞན་ཏུ་བྱི་དོན་
གི་སྤང་བ་རུབ་ཅིང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གི་སྤང་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྤང་བར་
སོང་ཞིང་མཐོང་ལམ་དེ་མ་ཐག་བསྐྱེད་པས། ཆོས་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་
ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
བཟོད་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་གི་ས་ཡིན་ནོ། །སྤང་བ་མེད་ལས་འདའ་བར་བྱ། ཞེས་པས་ནི། བྱི་དོན་
གི་སྤང་བ་མེད་ཅམ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གི་སྤང་བ་སྤང་མ་ལས་ཀྱང་
འདའ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་(༡༩༥) ཆེན་པོའི་འཇུག་
ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གི་སྤང་དོར་དགག་བྱ་བྱི་
དོན་གི་སྤང་བ་ཡང་མེད། ཆོས་ཅན་ཤེས་བྱའི་བདག་ཉིད་གི་སྤང་བ་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར། བྱི་དོན་གིས་སྤང་པའི་སྤང་ཉིད་གཉིས་སྤང་སྤང་མ་ལས་ཀྱང་མ་ཆོད་
པར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཐོག་ཆེན་གི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་.....
གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་གཉིས་སྤང་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་
ཞི། དེ་གཉིས་སྤང་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དེར་འཇུག་ཅེས་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། རྟོད་ཅེའི་སྐབས་སུ་
ཀུན་བརྟགས་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེར་བྱི་དོན་གི་སྤང་བ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་མཆོག་གི་ཆེ་གཞན་དབང་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དེའི་ཆེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གི་སྤང་བ་ཆེར་འཕེལ་ཞིང་ཤེས་པ་གཞན་
དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་ཀྱུབ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་
ལུང་གིས་རྟོན་ཚུལ་ནི་མདོ་ལས། སེམས་ཅམ་ལ་ནི་དམིགས་ནས་ནི། བྱི་རོལ་
དོན་ལ་མི་རྟོག་གོ་ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། འདི་ནི་སེམས་ཅམ་

ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་པས། སེམས་ཅམ་ལ་དམིགས་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་སྟོན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ནི། སེམས་
 ཅམ་ལས་ཀྱང་འདའ་བར་བྱ། ཞེས་དང་། གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་
 ཞེས་སོགས་གྱིས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་སྟོན།
 སེམས་ཅམ་ལས་ཀྱང་འདའ་བར་བྱ། ཞེས་པས་ཆོས་མཆོག་གི་རུས་ཀྱི་ཤེས་
 པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་འདའ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །
 སེམས་ཅམ་ལས་ནི་འདའ་ནས་ནི། ཞེས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་རུས་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་མེད་པར་སྟོན། སྣང་བ་མེད་
 ལས་འདའ་བར་བྱ། ཞེས་པས་ནི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་བཟོད་
 མཆོག་གི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་ཤོར་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་དོན་གྱི་སྣང་བ་དེའི་རོར་
 མེད་ཅམ་དེ་ལས་འདས་ནས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཤེས་པའི་……
 བདག་ཉིད་དང་། ཕྱི་དོན་གྱི་སྣང་བ་མེད་པ་ལ་གནས་ནས། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་
 བརྟགས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་སྤྱར་བ་ནི། ཚུལ་
 དེ་ཅམ་ཞིག་སེམས་ཅམ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པས་སྤྱང་མོང་
 རུ་འདོད་པའི་དབང་རུ་བྱས་གྱིས། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་པ་མིན་ནོ། །
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་། རྒྱུའི་ས་དབྱ་དང་། འབྲས་བུའི་ས་
 བརྩ་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ས་བརྩ་དང་། སར་བྱེན་བརྩར་བྱེ་
 པ་དང་། དེ་ཉིད་བསྐབ་པ་གསུམ་རུ་བསྐྱས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ། །(༡༩ན)

དཔྱད་འབྲས་བྱ་མཛོན་རུ་བྱེད་ཚུལ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མཛོན་རུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་འབྲས་སྤངས་པ་དང་ཞེས་
 པས་སྟོན། དོན་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་ཆོགས་སྤྱར་དང་ས་
 བརྩ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་ནས། ས་བརྩ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་རྩོུ་ལྟ་བུའི་ཉིང་

དེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་སོགས་དེ་མ་ཐག་རྒྱ་ཚོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་...
པའི་རང་ནས་རི་སྟེང་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ། རང་དོན་
སྤངས་རྟོག་སྤུང་ཚོགས་གྱི་ཚོས་སྤྱད་དང་། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་སྤུང་ཚོགས་
གྱི་གཟུང་སྤྱོད་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་བཤད་དོ། །

ཅན་དེས་གསུང་རབ་ཀྱིས་དང་ངེས་འབྱུང་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེས་གསུང་རབ་ཀྱིས་དང་ངེས་འབྱུང་པའི་ཚུལ་ནི། དངོས་པོའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན། དོན་ནི་སྐབས་འདིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན། དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅིང་། འཁོར་ལོ་ཐ་
མ་ཡིན་ན། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
དགོངས་གཞི། དགོངས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱིད་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་།
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་སྤྱི་རི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན།
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ལུ་བརྟུ་ཀ་སེམས་
ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པས། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཀྱང་།
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་མིན་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོ་ལས། མདོ་འདིས་དང་ངེས་སུ་འཛིན་ནུས་
པའི་ཚུལ་ནི་ལེགས་པར་སྟེ་མ་སྟེ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་ཁྲད་པར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྲད་པར་ལེགས་པར་སྟེ་མ་སྟེའི་སྒྲི་ནས་མི་འཛིན་པར། སྤྱི་
བཞིན་དུ་ཁས་སྲུང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་སྒྲི་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་
དེ། ཁྲད་དེ་ནི་གྲུབ་དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་ཁྲད་
པར་ལེགས་པར་སྟེ་མ་སྟེའི་སྒྲི་ནས་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་
དང་པོར་སྟེ་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཕྱི་

རྩལ་དོན་སྤང་གི་བག་ཆགས་སྤོན་པའི་དབང་གིས་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་.....
མཆེད་ཀྱུག་དང་། གཞུགས་སོགས་སྤྱི་ལོ་མཆེད་ཀྱུག་སྐྱེ་རྩལ་དོན་རྩ་སྤང་བ་
འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར་ཉེ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་གི་ས་པོན་གང་ལས་སྟུ།
ནམ་རིག་སྤང་བ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །ནམ་པ་གཉིས་
སྟུ་སྟུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཐེ་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་སྟུ་
བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། གཞུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་
ཡོད་པར་ནི། །དེ་འདྲལ་བ་ཡི་སྐྱེ་པོ་ལ། །(༡༩༩བ) དགོངས་པའི་དབང་གིས་
གསུངས་པ་སྟེ། བརྒྱས་ཉེ་འབྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། གཞུགས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དོན་མིན་ཉེ། རང་སྤང་
བའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་སྐྱེ་མེད་པར་ལྟ་
བའི་རྒྱང་འཕེན་པ་འདྲལ་བའི་སྤྱིར་རྩ་བར་སྤྱི་ལོ་སེམས་ཅན་ལ་དགོངས་.....
ནས། རྒྱས་ཉེ་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་
བར་པའི་དགོངས་གཞི་སོགས་སྟེ་ཞིང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དྲུག་དོན་རྩ་
འགྲེལ་པར་མཚུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་ཚུལ་མི་མཚུངས་ཉེ། དེ་གཉིས་ལ་དགོངས་
གཞི་བསྟན་དོན་ཡིན་མིན་གྱིས་བྱང་པར་ཡང་ཡོད། སྐྱེ་བཞིན་པ་བསྟན་
དོན་ཡིན་མིན་གྱི་བྱང་པར་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་གཞིའི་
ཉིང་གི་མིག་གི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་རྩ་གྱུར་པའི་རུས་པ་དེ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་
སྤྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡིན་ཀྱང་། བསྟན་དོན་མ་ཡིན་
ཞིང་། ཀྱན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དབང་
ཀྱིན་ལ་ལྟོས་མེད་རྩ་རང་དབང་རྩ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་
ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་བདག་གི་ངོ་པོ་མེད་པ་གསུམ་པོ་དེ། འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་
ནམས་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དང་བསྟན་དོན་.....

གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་སྒྲུའོ། །

དེ་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དྲུང་ངེས་ཀྱི་མདྲོའི་བྱད་པར་ཡིན་ལ།
ཐལ་རང་གི་ལུགས་ནི་རང་རྒྱད་པས་འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་པོ་གང་.....
དྲུང་ཡིན་ན། དྲུང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅིང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་དྲུང་
ངེས་ཀྱི་ཆ་འབྲེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྡིང་པོ་ལྟ་བུ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་
བྱད་པར་དངོས་ལུགས་གང་ལ་ཡང་མ་སྦྱར་བའི་དྲུང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དུམ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་ལྟ་བུ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་
ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་དྲུང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། བར་པ་ལ་
ངེས་དོན་གྱི་མདོས་བྱབ་ཅིང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དྲུང་ངེས་ཀྱི་ཆ་འབྲེད་པ་
ཡིན་ཏེ། དུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
གསུངས་པ་དང་། མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་རྣམས་
དྲུང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་
དང་པོ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྡིང་པོ་རྒྱན་
ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཡང་མི་ཉག་སོགས་བསྟན་པ་དྲུང་བའི་དོན་ཡིན་
ཡང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྲོ་མོ་བསྟན་པ་
རྣམས་ནི་(༡༥) ངེས་པའི་དོན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་དེ་ལྟར་
ཡིན་ཡང་བྱབ་མཐའ་མི་ཆ་སྟེ་དཔེར་ན། རང་རྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་སངས་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། དེའི་
རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཡིན་བྱབ་མཉམ་ཡིན་ཡང་།
དང་པོ་ཐོག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་དང་། གཉིས་པ་ཐོག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

དྲུང་ངེས་འབྲེད་རྒྱལ་སོགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པ་རང་གི་རོ་བོ་
དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སྐྱ་བཤད་པ་

དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་དོན་མི་འདོད་ཅིང་། རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་པའི་གང་ཟག་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་.....
མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བདེན་པ་དང་རྣམ་བརྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་
ཡུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་རིགས་པའི་
རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་པ་དོན་གཅིག །ཁྱད་པར་ནི། གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་
འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུངས་ལས། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་
མདོན་སྲུང་ལ། གཟུགས་རགས་པར་སྣང་བ་ནི། རྣམ་བདེན་རྒྱུན་གཉིས་ཀྱི་
ཚོད་པའི་གཞི་དང་། དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་ཏུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཏུ་འདོད་
པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་བདེན་བརྟན་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བདེན་
པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད། རྣམ་རྒྱུན་པས་དེ་ལྟར་
སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡེ་པོ་དེ། ཕྱི་དོན་མ་ཡིན་
ཀྱང་རགས་པར་ཁས་ལེན། རྣམ་རྒྱུན་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡེ་པོ་དེ་
རགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རགས་པར་གྲུབ་ན། ཕྱི་དོན་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ། སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་བ།
སྒྲ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ཡོད་
དེ། བྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་གཤོག་སྟེང་གི་ཁྲ་པོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཁྲ་པོ་འཛིན་
པའི་ཆེ། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྔ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གཏད་
ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་སྔ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་
(༡༥༧) རྣམ་ལྟན་ཏུ་སྟེ་བར་འདོད་པས་ན་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་.....
དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྔ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་
རེའི་རྣམ་པ་གཏད་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྔ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་

རེའི་ཆམ་པ་ཆམ་མེད་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདྲོད་པས་ན་སྒྲིང་བྱེད་ཚལ་བ་དང་། དེ་
ལྟར་འཛིན་པའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲི་མེར་སྐྱེས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་ཆམ་པ་
མ་གཏང་ཅིང་། བྲུམ་གྱི་ཆམ་པ་གཏང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲི་མེར་
སྐྱེས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་ཆམ་པ་ཆམ་མེད་ཏུ་མ་སྐྱེས་པར། བྲུམ་གྱི་ཆམ་པ་
ཆམ་མེད་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདྲོད་པས་ན་སྒྲི་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་……
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆམ་བརྟན་པ་ལ་དབྱེ་ན། དྲི་བཅས་ཆམ་རྟུན་པ། དྲི་མེད་ཆམ་
བརྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་འདྲོད་ཚུལ་ནི། དང་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་གཉིས་སྣང་ཡོད་པར་འདྲོད་ལ། གཉིས་པས་དེ་མེད་པར་འདྲོད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པ། ཆམ་རིག་པ། ཆལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་ཆམས་
དོན་གཅིག་མིང་གི་ཆམ་གངས་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པ་སྤྱི་ཆམ་ལས། སེམས་ཙམ་པ་
དང་ཆམ་རིག་པ། ཆལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་ཞེས་པ་ཆམས། སེམས་ཙམ་པ་ཡི་སྤྱི་
མིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་འདྲོད་པས་ན་
སེམས་ཙམ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་
འདྲོད་པས་ན་ཆམ་རིག་པ་དང་། ཆལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞིའི་ལམ་དང་གཞན་
དབང་ཡོངས་གྲུབ་ཆམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདྲོད་པས་ན་ཆལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་
ཞེས་བྱའོ། (༡༥ན)

མཆུག་བྱང་།

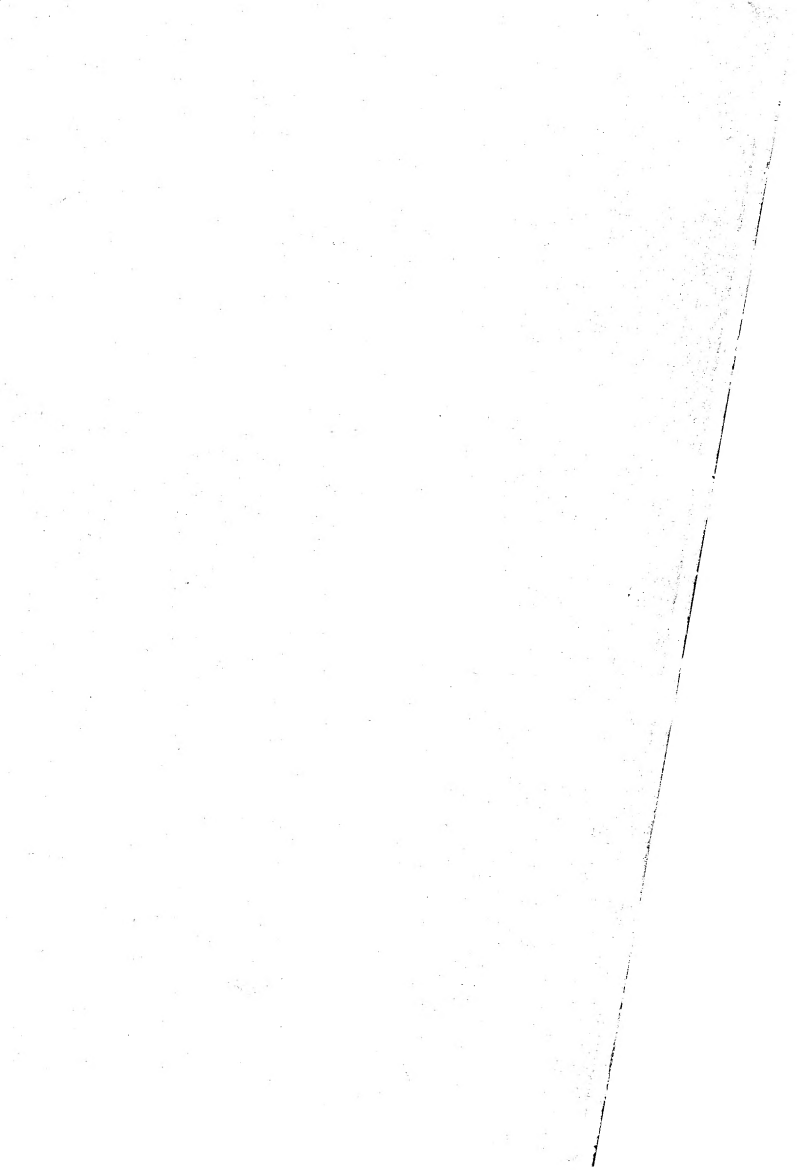
སྤྱིས་པ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ཡི། དཀར་བའི་གནད་
ཀྱང་དྲི་མེད་རིགས་པ་ཡིས། གཏུན་ལ་ཕབ་ཅིང་མདོ་དང་བརྟན་བཅས་ཀྱི།
ཚད་ལྡན་ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་ལེགས་པར་བཤད། བརྟན་བཅས་ཙམ་པའི་རྒྱ་

གསུམ་མ་ཚང་བས། །འདིར་འབད་ནོངས་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཤགས། །
ལེགས་ཆ་ཇི་སྟེད་མཆིས་པས་རང་གཞན་གྱིས། །དྲང་ངེས་ཇི་བཞིན་ཁོང་རུ་
ཚུད་པར་ཤོག། །དགོངས་འབྱེལ་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་རྣམས། །སློ་
གྲོས་མི་བཟད་མདོ་དོན་འབྱེད་ཚུལ་ནི། །བརྗོད་པར་འདོད་ཀྱང་མང་རུ་འབྱུར་
དོགས་ནས། །འདིར་ནི་མ་སྟོས་གཞན་རུ་འཆད་པར་འདོད། །

ཅས་པ་འདི་ནི། །སློ་གྲོས་མཁའ་ལྷར་ཡངས་པའི་སྟེས་བྱ་དང་། །སྟོགས་
ལྷང་སློ་གྲོས་སྟོན་གྱིས་མིག་བསྐྱེད་པའི། །སྟེ་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་མི་འབྱུར་
ཀྱང་། །རང་ཉིད་དཔེ་པ་གསེ་བྱིར་དང་། །གཟུར་གནས་སློ་གྲོས་དཔེ་པ་
ལེགས་བཤད་དོན་རུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་
སྐངས་ཏེ་གྱིན་པ་དུ་མའི་མིང་ཅན་གྱིས་དགའ་ལྷན་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་
རུ་བསྐྱེག་གོ། །འདིས་ཀྱང་སློ་དཔེ་པ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་
ཀྱུར་ཅིག། །།བཀྲ་ཤིས། །

གངས་ཅན་བྱང་ཆོར་དཔེ་ཆོག་མཁའ་མཁའ་།
པོད་ཐེང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་ལྷ།